

УЧЕННЯ ПРЕЗИДЕНТІВ
ЦЕРКВИ

ДЖОЗЕФ СМІТ

УЧЕННЯ ПРЕЗИДЕНТІВ ЦЕРКВИ
ДЖОЗЕФ СМІТ

Видано
Церквою Ісуса Христа Святих Останніх Днів
Солт-Лейк-Сіті, штат Юта

Будемо вдячні за зауваження і пропозиції щодо цієї книги.

Будь ласка, надсилайте їх на адресу:

Curriculum Development, 50 East North Temple Street, Room 2420,
Salt Lake City, UT 84150-3220 USA. Адреса електронної пошти:

cur-development@ldschurch.org

Будь ласка, вкажіть своє ім'я та прізвище, адресу, приход і кіл.

Не забудьте зазначити назву книги. Викладіть ваші зауваження і пропозиції щодо сильних її місць і того, що в ній можна поліпшити.

© 2007 by Intellectual Reserve, Inc.

Усі права застережено

Printed in Germany

Текст англійською мовою затверджено: 8/00

Затверджено на переклад: 8/00

Назва оригіналу:

Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith

Ukrainian

Зміст

Назва розділу	Сторінка
Вступ	v
Короткий хронологічний виклад подій його життя.	xiii
Життя і священнослужіння Джозефа Сміта	1
1 Перше видіння: Батько і Син явилися Джозефу Сміту.	29
2 Бог, Вічний Батько	39
3 Ісус Христос, Божественний Викупитель світу.	47
4 Книга Мормона: ключовий камінь нашої релігії	59
5 Покаяння	71
6 Місія Івана Христителя	81
7 Хрищення і дар Святого Духа	91
8 Вічне священство.	103
9 Дари Духа.	117
10 Молитва й особисте одкровення.	127
11 Організація та доля істинної і живої Церкви	137
12 Проголошення радісної новини всьому світові.	149
13 Послух: “Коли Господь повеліває, роби!”	159
14 Слова надії та розради в годину смерті	173
15 Установлення справи Сіону	183
16 Одкровення і сучасний пророк	193
17 Великий план спасіння	207
18 За завісою: життя у вічностях	219
19 Міцно стояти у життєвих бурях.	229
20 Серце, сповнене любові та віри: листи пророка до своєї сім’ї	239
21 Друге пришестя і Тисячоліття.	251
22 Набуття знання про вічні істини	263
23 “Яке добре та гарне яке,—щоб жити ... однокупно”	273
24 Керувати так, як цього хоче Господь	283
25 Істини з притч Спасителя в Матвії 13.	295

26	Ілля і відновлення ключів запечатування	309
27	Стережіться гірких плодів відступництва	317
28	Місіонерське служіння: святе покликання, славетна робота	331
29	Жити з іншими в мирі й гармонії	343
30	Доблесні в справі Христа	353
31	“Бог буде з тобою на віки вічні”: пророк у в’язниці Ліберті.	363
32	Сприймати переслідування з вірою і мужністю	375
33	Духовні дари зцілення, мов, пророцтва і розпізнання духів.	385
34	Сила прощення	397
35	Викуплення померлих	407
36	Проходження обрядів і отримання благословень храму	419
37	Милосердя, чиста любов Христова	429
38	Лист до Вентворта	441
39	Товариство допомоги: божественна організація жінок	455
40	Яке щастя—мати відданих, правдивих і справжніх друзів!	465
41	Ставати спасителями на горі Сіон.	475
42	Сім’я: найпрекрасніший союз у часі і вічності	485
43	“Він був пророком Божим”: сучасники Джозефа Сміта свідчать про його пророчу місію	499
44	Відновлення всього: розподіл повноти часів	513
45	Ставлення Джозефа Сміта до своєї пророчої місії	523
46	Мученицька смерть: пророк запечатав своє свідчення власною кров’ю.	535
47	“Слава людині”: пророки останніх днів свідчать про пророка Джозефа Сміта.	547
	Додаток: джерела, використані в цій книзі	564
	Перелік ілюстрацій	571
	Алфавітний покажчик	575

Вступ

Перше Президентство і Кворум Дванадцятьох Апостолів започаткували серію *Учення Президентів Церкви*, щоб допомогти вам поглибити розуміння відновленої евангелії і наблизитися до Господа через учення Президентів Церкви останніх днів. По мірі того, як Церква видаватиме нові книги цієї серії, ви будете збирати для свого дому бібліотечку евангельських книг. Книги цієї серії складені для використання як в особистому навчанні, так і для викладання в кворумі і класі.

Ця книга подає вчення пророка Джозефа Сміта, якого було покликано Богом відкрити розподіл повноти часів у ці останні дні. У період між його видінням Батька і Сина навесні 1820 року та мученицькою загибеллю в червні 1844 року він установив Церкву Ісуса Христа Святих Останніх Днів і явив повноту евангелії, яку ніколи не буде забрано з землі.

Самостійне вивчення

Досліджуючи вчення пророка Джозефа Сміта, шукайте натхнення Духа. Пам'ятайте обіцяння Нефія: “Бо той, хто старанно шукає, знайде; і таємниці Бога відкриються перед ними, силою Святого Духа” (1 Нефій 10:19). Починайте вивчення з молитви і, читаючи, продовжуйте молитися і розмірковувати в серці.

Наприкінці кожного розділу ви знайдете запитання і посилання на Писання, які допоможуть вам зрозуміти вчення Джозефа Сміта і знайти їм застосування до себе. Подумайте, чи не варто проглянути ці запитання і посилання, перш ніж читати весь розділ.

Також візьміть до уваги такі пропозиції:

- Шукайте ключові слова і фрази. Якщо ви натрапили на слово, якого не розумієте, зверніться до тлумачного словника або іншого джерела, щоб краще зрозуміти його

Joseph Smith, Jr.

“Джозеф Сміт, Пророк і Провидець Господа, зробив більше для спасіння людей у цьому світі, ніж будь-яка інша людина, що будь-коли жила на світі, окрім Самого Ісуса. ... Він жив велично і загинув велично в очах Бога і свого народу” (УЗ 135:3).

значення. Напишіть примітку на полях, щоб запам'ятати, що саме ви дізналися про це слово.

- Розмірковуйте над значенням учень Джозефа Сміта. Ви можете позначити фрази і речення, що розкривають певні євангельські принципи чи торкаються вашого розуму чи серця, або записати свої враження й почуття на полях.
- Пригадайте випадки з вашого життя, що пов'язані з ученнями пророка.
- Поміркуйте, як учення Джозефа Сміта стосуються саме вас. Подумайте, як вони пов'язані з вашими турботами чи запитаннями. Вирішіть, що саме ви будете робити з огляду на те, що ви вивчили.

Викладання за цією книгою

Ця книга може бути використана для викладання вдома або на церковних зборах. Вам допоможуть наведені далі пропозиції.

Зосереджуйте увагу на словах Джозефа Сміта і Писаннях

Господь заповідав, щоб ми не викладали “нічого іншого, ніж те, що написали пророки й апостоли, і те, чого навчає [нас] Утішитель через молитву віри” (УЗ 52:9). Він також проголосив, що “старійшини, священники і вчителі цієї Церкви мають навчати принципам Моєї євангелії, які є в Біблії і Книзі Мормона, в якій є повнота євангелії” (УЗ 42:12).

Ваше завдання—допомогти учням розуміти євангелію через учення пророка Джозефа Сміта і Писання. Не відкладайте цю книгу і не готуйте уроки за іншими матеріалами. Присвячуйте вагому частину уроку читанню вчень Джозефа Сміта з цієї книги та обговоренню їхнього значення і застосування.

Заохочуйте учасників занять носити цю книгу до церкви, щоб вони були краще підготовлені до обговорення на уроці.

Шукайте проводу Святого Духа

Молячись про допомогу і ретельно готуючись, ви відчуєте, як Святий Дух скеровує ваші зусилля. Він допоможе

вам звернути особливу увагу саме на ті частини в кожному з розділів, що спонукатимуть людей розуміти євангелію і жити за нею.

Викладаючи, моліться в серці, щоб сила Духа супроводжувала ваші слова й обговорення на уроці. Нефій казав: “Коли людина говорить силою Святого Духа, сила Святого Духа доносить це до сердець дітей людських” (2 Нефій 33:1; див. також УЗ 50:13–22).

Готуйтеся до викладання

Розділи в цій книзі були укладені у спосіб, який допоможе вам готуватися до викладання. Матеріал під заголовком “З життя Джозефа Сміта” в кожному розділі розповідає про життя Джозефа Сміта та історію ранньої Церкви, який можна викласти у вступі та по ходу уроку. Частина “Учення Джозефа Сміта” розділена на кілька частин, кожна з яких має підзаголовок, що описує основні ідеї розділу. Ці підзаголовки можуть служити планом для вашого викладання. Остання частина, “Рекомендації для вивчення і викладання”, наводить запитання і посилання на Писання, що пов’язані з ученнями.

Ваше викладання буде ефективнішим, якщо ви дотримаетесь цих настанов:

1. *Вивчіть розділ.* Прочитайте розділ, щоб переконатися, що ви розумієте вчення Джозефа Сміта. Ви будете викладати щиріше і з більшою силою, якщо його слова вплинуть особисто на вас (див. УЗ 11:21). Читаючи, пам’ятайте про потреби тих, кого ви будете навчати. Ви можете позначити вчення і принципи в розділі, які, на ваш погляд, будуть корисні для них.
2. *Вирішіть, які саме частини будете викладати.* В кожному розділі вміщено більше матеріалу, ніж вам буде під силу викласти за одне заняття. Замість того, щоб намагатися пройти весь матеріал розділу, з молитвою виберіть ті вчення і принципи, які, на ваш погляд, будуть найбільш корисними для ваших учнів. Наприклад, ви можете вирішити зосередитися на двох частинах і кількох запитаннях,

що допоможуть учасникам уроку обговорити принципи з цих частин.

3. *Вирішіть, як розпочати урок.* Щоб викликати зацікавленість на початку уроку, ви можете поділитися особистим досвідом, або попросити присутніх прочитати історію з передмови до розділу, або ж показати ілюстрацію до цього розділу. Потім ви можете запитати: “Як ця історія (або ілюстрація) розкриває головну тему розділу?” Іншими варіантами початку уроку можуть бути читання уривку з Писань, цитата з розділу або спів гімну. Ще одна корисна ідея—розповісти присутнім про основні тези уроку. Ви також можете освіжити в пам’яті учнів попередні уроки з цієї книги, попросивши пригадати події, людей, принципи або вчення, що обговорювалися.
4. *Вирішіть, як сприяти обговоренню.* Саме на це ви повинні витратити більшу частину уроку, адже учні найкраще засвоюють вчення і принципи, коли обговорюють їх. Прогляньте рекомендації щодо проведення змістовних обговорень на сторінках x–xi цієї книги. Ви можете вибрати запитання з рубрики “Пропозиції для вивчення та обговорення”, вміщені наприкінці кожного розділу. Ви також можете сформулювати власні запитання на основі таких пропозицій:
 - ставте запитання, які допоможуть учням знаходити факти, події, вчення і принципи. Такі запитання допомагають їм зосередитися на тих істинах, які ви прагнете наголосити, і ознайомитися з певною інформацією в ученнях пророка. Наприклад, вибравши певну цитату, ви можете спитати: “Які саме слова чи фрази в цьому уривку є ключовими?” або: “Яку саме тему висвітлює ця цитата?”;
 - ставте запитання, які допоможуть учням розмірковувати над ученнями і принципами, викладеними Джозефом Смітом. Такі запитання заохочують учасників уроку аналізувати свої думки й почуття щодо вчень Джозефа Сміта і ділитися ними. Наприклад: “Чому, на вашу думку, це вчення є важливим?”, “Які думки чи почуття у вас

виникають, коли читаєте ці слова?” або: “Що це вчення означає особисто для вас?”;

- ставте запитання, які заохочують учасників уроку порівнювати те, чого вони навчилися у Пророка, зі своїми думками, почуттями і своїм досвідом. Наприклад: “Які випадки з вашого життя мають відношення до того, що казав пророк Джозеф Сміт?”;
- ставте запитання, які допоможуть учням знаходити застосування викладеному у власному житті. Ці запитання допомагають їм обдумувати, як вони можуть жити згідно з ученнями Джозефа Сміта. Наприклад: “До чого нас заохочував Джозеф Сміт? Як ми можемо втілювати в життя те, що він сказав?” Нагадуйте учням, що вони вчать не лише зі сказаного, а й з одкровення, що дається безпосередньо їм (див. УЗ 121:26).

5. *Вирішіть, як саме завершити урок.* Ви можете коротко підсумувати урок або попросити одного чи кількох учнів зробити це. Свідчіть за підказкою Духа про вчення, що були предметом обговорення. Ви також можете запросити інших присутніх поділитися своїм свідченням. Заохочуйте учнів прислухатися до спонукань Святого Духа.

Готуючись до викладання, ви можете продивитися ідеї з посібника *Навчати—немає покликання величнішого* (36123 192), частина Б, розділи 14, 16, 28 та 29, або *Посібника для вчителя* (34595 192).

Проводьте змістовні обговорення

Наведенні далі рекомендації допоможуть заохочувати і проводити змістовні обговорення:

- шукайте проводу Святого Духа. Він може спонукати вас ставити окремі запитання або запросити тих чи інших людей до участі в обговоренні;
- допомагайте учням зосереджуватися на вченнях Джозефа Сміта. Просіть їх зачитувати його слова, започатковуючи, таким чином, обговорення та відповідаючи на запитання.

Якщо обговорення починає віддалятися від теми або стає умоглядним чи гарячковим, переорієнтуйте його, повернувшись до події, вчення або принципу в розділі;

- якщо це доречно, діліться досвідом, що стосується вчень, розглянутих у цьому розділі;
- заохочуйте учнів ділитися своїми думками, ставити запитання і навчати одне одного (див. УЗ 88:122). Наприклад, ви можете попросити їх прокоментувати дещо сказане іншими учнями або переадресувати запитання кільком учням;
- не хвилюйтеся, якщо після поставленого вами запитання запанувала тиша. Часто вашим учням буде потрібен час, щоб поміркувати або щоб зазирнути у книгу, перед тим, як поділитися думками, свідченням або власним досвідом;
- щиро вислуховуйте і намагайтеся зрозуміти зауваження кожного. Дякуйте за участь;
- коли учасники обговорення діляться кількома ідеями, ви можете самі записати ці ідеї на дошці або попросити зробити це когось іншого;
- шукайте різні способи залучення учнів до обговорення. Наприклад, ви можете попросити їх обговорити запитання в невеликих групах або зі своїм сусідом;
- ви можете підійти до одного чи кількох учнів заздалегідь. Попросіть їх прийти на урок готовими відповісти на одне із запитань, які ви підготували;
- співайте гімни, особливо гімни відновлення, щоб підкріпити обговорення тієї чи іншої євангельської істини. Спів гімну також є ефективним способом розпочати чи завершити урок;
- не обривайте плідне обговорення лише тому, що бажаєте викласти весь підготовлений матеріал. Найважливіше, щоб учні відчували вплив Духа і зміцнювалися в рішучості жити за євангелією.

Учення для нашого часу

Ця книга описує вчення пророка Джозефа Сміта, що мають застосування в наш час. Наприклад, у книзі не обговорюються такі теми, як учення пророка щодо закону посвячення, що має відношення до управління власністю. Господь відкликав цей закон від Церкви, бо святі не були готові жити за ним (див. УЗ 119, вступ до розділу). Ця книга також не обговорює питання множинного шлюбу. Вчення і принципи щодо множинного шлюбу були відкриті Джозефу Сміту ще в 1831 році. Пророк учив доктрині множинного шлюбу, і за його життя якась кількість таких шлюбів дійсно існувала. Протягом кількох десятиліть під керівництвом Президентів Церкви, які були наступниками Джозефа Сміта, значна кількість членів Церкви вступала в множинні шлюби. У 1890 році Президент Уілфорд Вудрафф видав Маніфест, який скасовував практику множинного шлюбу в Церкві (див. Офіційна декларація—1). Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів більше не практикує множинні шлюби.

Інформація про джерела, цитовані в цій книзі.

Учення пророка Джозефа Сміта, представлені в цій книзі, були взяті з кількох категорій джерел: проповідей пророка, статей, підготовлених пророком чи під його керівництвом для публікації, листів і щоденників пророка, письмових свідчень тих, хто чув його, та деяких вчень і записів пророка, згодом канонізованих у Писаннях. Багато вчень Джозефа Сміта цитовано з видання *History of the Church (Історія Церкви)*. Більш детальну інформацію щодо цих джерел див. у додатку.

У цій роботі цитуються деякі неопубліковані джерела. Щоб покращити читабельність тексту, при необхідності було стандартизовано орфографію, пунктуацію, вживання великої літери і граматику. З цією ж метою було введено чи змінено розбиття на абзаци. Якщо цитата береться з опублікованого джерела, джерело цитується без змін, якщо тільки не зазначено інакше. Все взяте в квадратні дужки було додано редакторами цієї книги, окрім зазначеного.

Короткий хронологічний виклад подій його життя

Наведені далі біографічні дані подають історичне тло для вчень пророка Джозефа Сміта, викладених у цій книзі.

1805 р., 23 грудня: Народився в Шероні, округу Віндзор, шт. Вермонт, п'ята дитина з одинадцятьох в сім'ї Джозефа Сміта старшого та Люсі Мак Сміт.

прибл. 1813 р.:
(вік 7 років) Заражається черевним тифом. Ускладнення вимагають операції на лівій нозі. У цей час сім'я Смітів мешкає у Вест-Лебаноні, шт. Нью-Гемпшир, одному з тих кількох місць, у яких ця сім'я тимчасово проживала в період між 1808 та 1816 роками у пошуках перспектив щодо роботи.

1816 р.:
(вік 10 років) Переїжджає із сім'єю до села Пальміра, шт. Нью-Йорк.

прибл.
1818–1819 рр.:
(вік 12–13 років) Переїжджає із сім'єю з села Пальміра до дерев'яного будинку в районі Пальміри, шт. Нью-Йорк.

1820 р., рання
весна:
(вік 14 років) Молиться в гаю неподалік свого дому. Його відвідують Бог Батько та Ісус Христос. Запитує, до якої із сект йому приєднатися. Спаситель каже йому, що всі вони хибні і що йому не слід приєднуватися до жодної з них.

1823 р., 21–22
вересня:
(вік 17 років) Його відвідує Мороній, щоб розповісти про роботу Господа на землі в останні дні та Книгу Мормона. Бачить золоті

- пластини, заховані на пагорбі неподалік, але в той час йому заборонено брати їх.
- 1825 р.:
(вік 19 років) Переїжджає з сім'єю з дерев'яного будинку до нового каркасного будинку на їхній фермі в районі Манчестера, шт. Нью-Йорк.
- 1827 р., 18 січня:
(вік 21 рік) Одружується з Еммою Гейл з Гармоні, шт. Пенсільванія. Вони беруть шлюб у Саут-Бейнбріджі, шт. Нью-Йорк.
- 1827 р., 22 вересня: Отримує від Моронія пластини. Джозеф зустрічався з ним щороку 22 вересня, починаючи з 1823 року.
- 1827 р., грудень:
(вік 22 роки) Переїжджає до Гармоні, шт. Пенсільванія, рятуючись від зловмисників у Пальмірі та Манчестері, які намагалися викрасти пластини. Невдовзі потому починає переклад Книги Мормона.
- 1828 р., лютий: Мартін Гарріс показує деякі списані з Книги Мормона ієрогліфи відомим ученим, включаючи Чарльза Ентона і Сем'юела Л. Мітчелла з міста Нью-Йорк.
- 1828 р., червень–липень: Втрачено 116 рукописних сторінок перекладу Книги Мормона, поки вони перебували у Мартіна Гарріса.
- 1829 р., 5 квітня:
(вік 23 роки) До Гармоні приїздить Олівер Каудері, щоб бути писарем Книги Мормона. Переклад поновлюється 7 квітня.
- 1829 р., 15 травня: Разом з Олівером Каудері отримує від Івана Христителя Ааронове священство. Джозеф і Олівер христять одне одного в річці Сасквеганна.

- 1829 р., травень–червень: Разом з Олівером Каудері отримує Мелхиседекове священство від давніх апостолів Петра, Якова та Івана поблизу річки Сасквеганна між Гармоні, шт. Пенсільванія, та Коулсвіллом, шт. Нью-Йорк.
- 1829 р., червень: Завершує переклад Книги Мормона в будинку на фермі Пітера Уйтмера старшого у районі Фейетта, шт. Нью-Йорк. Троє свідків бачать пластини і ангела Моронія у Фейетті, а Вісім свідків бачать і тримають в руках пластини у Пальмірі.
- 1830 р., 26 березня: Перші друковані примірники Книги Мормона стають доступні загалу в книжковому магазині Е. Б. Грандіна в Пальмірі.
(вік 24 роки)
- 1830 р., 6 квітня: Офіційно організовує Церкву в будинку Пітера Уйтмера старшого у Фейетті (див. УЗ 20:1). Спочатку офіційною назвою Церкви було “Церква Христа”. 3 травня 1834 року назву було змінено на “Церква святих останніх днів”. 26 квітня 1838 року через одкровення назва змінилася на “Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів” (див. УЗ 115:4).
- 1830 р., червень: За повелінням Господа починає натхненний перегляд Біблії, що нині відомий як Переклад Біблії, зроблений Джозефом Смітом.
- 1830 р., 9 червня: Проводить у Фейетті першу конференцію Церкви.
- 1830 р., вересень: Переїжджає з Гармоні, шт. Пенсільванія, до Фейетта, шт. Нью-Йорк. З грудня 1827 р. до цього часу Джозеф та Емма жили в Гармоні, але Джозеф

- періодично їздив до Манчестера, Фейетта і Пальміри у справах, що стосувалися перекладу Книги Мормона, планів щодо її публікації, організації Церкви, головування на першій конференції Церкви та інших церковних обов'язків.
- 1830 р., вересень: Отримує одкровення, що місіонери мають “іти до Ламанійців” і проповідувати євангелію (УЗ 28:8; див. також 30:5–6; 32:1–3). У жовтні четверо старійшин вирушили на місію, щоб навчати на індіанських територіях на захід від штату Міссурі.
- 1830 р., грудень:
(вік 25 років) Отримує одкровення, що святі мають збиратися в Огайо (див. УЗ 37).
- 1831 р., початок лютого: Подолавши понад 250 миль від Нью-Йорку, прибуває до Кертленда, шт. Огайо.
- 1831 р., 20 липня: Отримує в Індепенденсі, округа Джексон, шт. Міссурі, одкровення, що визначає Індепенденс як “центральне місце” Сіону (див. УЗ 57:1–3).
- 1831 р., 2 серпня: Керує освяченням округи Джексон, шт. Міссурі, як землі Сіону; освячення виконував Сідні Рігдон.
- 1831 р., 3 серпня: Освячує храмову ділянку в Індепенденсі.
- 1832 р., 25 січня:
(вік 26 років) Підтриманий як Президент Первосвященства в Амгерсті, шт. Огайо.
- 1832 р., 8 березня: Організовує в Кертленді Перше Президентство, в якому Сідні Рігдон і Джессі Гаус є радниками. 18 березня 1833 року Фредерік Г. Уільямс замінює Джессі Гауса.

- 1832 р., 27–28 грудня: Отримує повеління побудувати храм у Кертленді (див. УЗ 88:119–120).
(вік 27 років)
- 1833 р., січень: Започатковує Школу пророків.
- 1833 р., 2 липня: Завершує перший етап роботи над натхненним перекладом Біблії, нині відомий як Переклад Біблії, зроблений Джозефом Смітом. Завдяки цій роботі з'явилася Книга Мойсея та Джозеф Сміт—Матвій, що нині включені до Дорогоцінної Перлини.
- 1833 р., 20 липня: Погромники знищують друкарський верстат в Індепенденсі, шт. Міссурі, на якому друкувалася Книга Заповідей, а також більшість надрукованих сторінок. У вересні 1835 року одкровення з Книги Заповідей, а також інші одкровення, друкуються в Кертленді в першому виданні Учення і Завітів.
- 1833 р., 23 липня: Закладено наріжні камені Кертлендського храму.
- 1833 р., 18 грудня: Джозеф Сміт старший висвячений на Патріарха Церкви.
- 1834 р., травень–червень:
(вік 28 років) Веде Табір Сіону з Кертленда, шт. Огайо, до округи Клей, шт. Міссурі, щоб допомогти свягим, вигнаним з їхніх домівок в окрузі Джексон, шт. Міссурі. Повертається до Кертленда, отримавши одкровення, що святі повинні “почекати викуплення Сіону короткий час” (УЗ 105:9).
- 1835 р., 14 лютого: Організовує Кворум Дванадцятьох Апостолів.
(вік 29 років)
- 1835 р., 28 лютого: Організовує Кворум сімдесятників.

- 1835 р., липень: До його рук потрапляють єгипетські папіруси з письменами Авраама.
- 1836 р., 27 березня: Освячує Кертлендський храм
(вік 30 років) (див. УЗ 109).
- 1836 р., 3 квітня: Ісус Христос являється Джозефу Сміту та Оліверу Каудері в Кертлендському храмі і приймає храм. Також являються Мойсей, Еліяс та Ілля і вручають ключі священства Джозефу та Оліверу. (Див. УЗ 110).
- 1837 р., червень: Відправляє старійшин з Кертленда та Верхньої Канади служити місіонерами в Англії—першій місії поза Північною Америкою.
(вік 31 рік)
- 1838 р., 12 січня: Вирушає з Кертленда до Фар-Уеста, шт. Міссурі, щоб уникнути насильства погромників.
(вік 32 роки)
- 1838 р., 14 березня: Прибуває до Фар-Уеста і встановлює там штаб-квартиру Церкви.
- 1838 р., 27 квітня: Починає запис своєї історії, що видається серією під назвою “Історія Джозефа Сміта” в церковних часописах з 1842 року. Згодом перевидається як *History of the Church (Історія Церкви)*.
- 1838 р., 27 жовтня: Губернатор Міссурі Лілбурн У. Боггз видає ганебний “Наказ про знищення”. Цей наказ і люті переслідування змусили святих покинути Міссурі й перебратися до Іллінойсу взимку і навесні 1838–1839 рр.
- 1838 р., 1 грудня: Ув’язнений з іншими провідниками Церкви у м. Ліберті, шт. Міссурі.

- 1839 р., 20 березня: Пише з в'язниці Ліберті послання святим, частина якого згодом канонізована в Ученні і Завітах 121, 122 та 123.
(вік 33 роки)
- 1839 р., середина квітня: При переведенні до іншого судового округу з Галлатіну до Коламбії, шт. Міссурі, наглядачі дозволяють йому втекти.
- 1839 р., 22 квітня: Воз'єднується зі своєю сім'єю в Квінсі, шт. Іллінойс.
- 1839 р., 10 травня: Переїжджає з сім'єю до маленького дерев'яного будиночка в Коммерсі, шт. Іллінойс. Згодом перейменовує це місто в Наву.
- 1839 р., 29 листопада: Зустрічається у Вашингтоні, фед. округ Колумбія, з Мартіном Ван Бюреном, Президентом Сполучених Штатів, шукаючи відшкодування за злочинства в Міссурі. Там він також звернувся по допомогу до Конгресу Сполучених Штатів.
- 1840 р., 15 серпня: Публічно проголошує вчення про хрищення за померлих на одній з похоронних церемоній в Наву. Хрищення за померлих вперше виконувалися в річці Міссісіпі і місцевих річечках.
(вік 34 роки)
- 1840 р., вересень: У зверненні Першого Президентства до Церкви проголошує, що настав час будувати храм у Наву.
- 1841 р., 4 лютого: Обраний генерал-лейтенантом щойно організованого Легіону Наву, міліцейського підрозділу штату Іллінойс.
(вік 35 років)
- 1841 р., 6 квітня: Закладено наріжні камені храму в Наву.

- 1841 р., 21 листопада: Перші хрищення за померлих у храмі в Наву виконуються у дерев'яній купелі, побудованій і освяченій ще до завершення будівництва решти храму.
- 1842 р., лютий–
жовтень:
(вік 36 років) Працює редактором видання *Times and Seasons (Часи і віхи)*, газети Церкви в Наву.
- 1842 р., 1 березня: Опубліковує лист до Вентворта в *Times and Seasons*. У березні й травні також публікує у цьому ж виданні книгу Авраама.
- 1842 р., 17 березня: Організовує Жіноче товариство допомоги Наву, президентом якого є Емма Сміт.
- 1842 р., 4 травня: Виконує перші обряди ендаументу у верхній кімнаті своєї Червоноцегляної крамниці.
- 1842 р., 19 травня: Обраний мером Наву.
- 1843 р., 12 липня:
(вік 37 років) Записує одкровення про новий і вічний завіт, включаючи вічність шлюбного завіту (див. УЗ 132).
- 1844 р., 29 січня:
(вік 38 років) Оголошує себе кандидатом на пост Президента Сполучених Штатів Америки.
- 1844 р., березень: На зборах з Дванадцятьма апостолами та іншими доручає Дванадцятьом керувати Церквою у випадку його смерті, кажучи, що дарував їм усі обряди, владу і ключі, необхідні для цього.
- 1844 р., 27 червня: Убитий зі своїм братом Гайрумом у в'язниці Картеджа, шт. Іллінойс.
- 1844 р., 29 червня: Похований з Гайрумом у Наву, шт. Іллінойс.

Життя і священнослужіння Джозефа Сміта

“Джозеф Сміт, Пророк і Провидець Господа, зробив більше для спасіння людей у цьому світі, ніж будь-яка інша людина, окрім самого Ісуса” (УЗ 135:3). Це дивовижне проголошення описує чоловіка, якого Бог покликав у віці 14 років і який прожив лише до 38 років. В період між народженням Джозефа Сміта у Вермонті в грудні 1805 року до його трагічною загибеллю в Іллінойсі в червні 1844 року відбувалися надзвичайні події. Бог Батько та Його Син Ісус Христос явилися йому, відкривши про природу Бога більше, ніж було відомо протягом цілих століть. Стародавні пророки й апостоли дарували Джозефу святу владу священства, чим зробили його новим уповноваженим свідком Бога в останній розподіл евангелії. Через пророка було явлено незрівнянне багатство знання і вчення, включаючи Книгу Мормона, Учення і Завіти та Дорогоцінну Перлину. За його допомогою було знову організовано на землі істинну Церкву Господа.

Сьогодні робота, що розпочалася із Джозефа Сміта, ведеться по всьому світу. Президент Уілфорд Вудрафф так свідчив про пророка Джозефа Сміта: “Він був пророком Божим і він заклав фундамент найвеличнішої роботи й найвеличнішого розподілу евангелії, серед усіх, що будь-коли були на землі”¹.

Родовід і дитинство

Джозеф Сміт був американцем у шостому поколінні—його предки емігрували з Англії до Америки в XVII ст. Предки пророка були типовими представниками перших поколінь американців: вони вірили в те, що над ними—Божа скеровуюча опіка, вони мали вкорінену етику праці, і вони старанно служили своїм сім'ям та своїй країні.

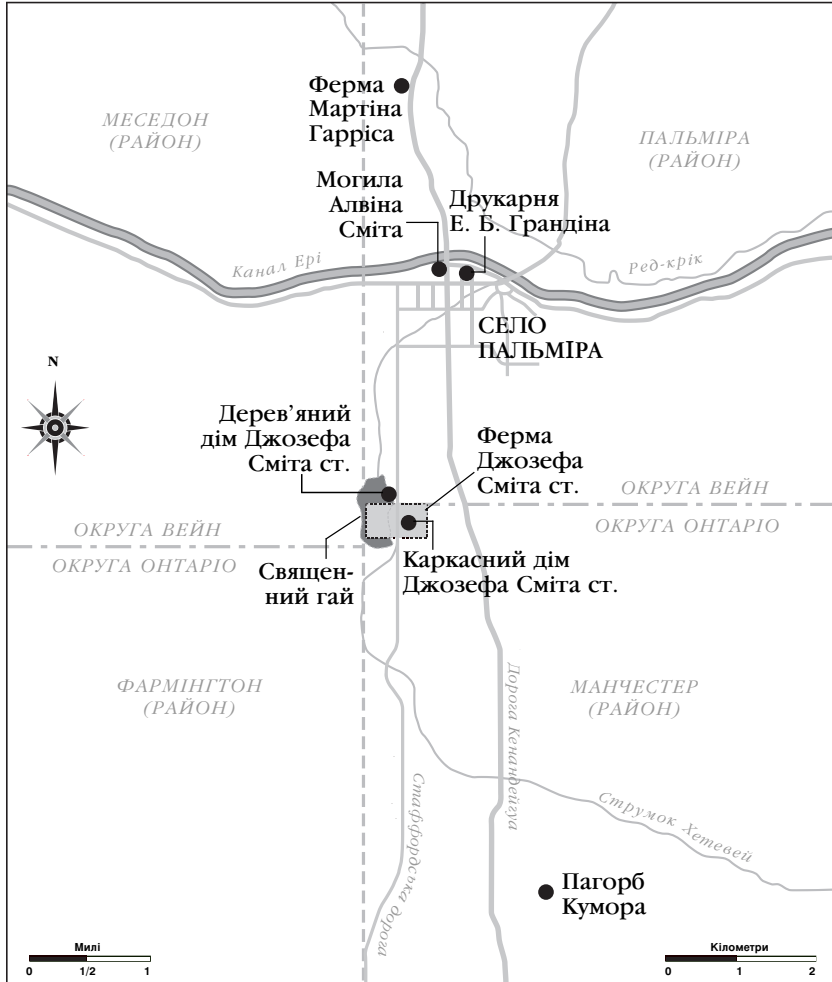
На момент Першого видіння Джозеф Сміт мешкав разом із сім'єю в дерев'яному будиночку в Пальмірі, шт. Нью-Йорк.

Батьки Джозефа Сміта, Джозеф Сміт старший і Люсі Мак Сміт, одружилися в 1796 році в Танбріджі, шт. Вермонт. Вони були працьовитим і богобоязним подружжям, що розпочало шлюбне життя за сприятливих матеріальних умов. На жаль, Джозеф Сміт старший втратив своє перше фермерське господарство і в наступні роки потерпав від фінансових невдач. Сім'я Сміта була вимушена кілька разів переїжджати, адже батько намагався заробити на життя фермерством на лісистих пагорбах Нової Англії, наймаючись на роботу на інших фермах, ведучи торгівлю або викладаючи в школі.

Джозеф Сміт молодший народився 23 грудня 1805 року в Шероні, шт. Вермонт, п'ятою дитиною з одинадцяти. Його назвали на честь батька. Діти в подружжі Смітів були (за старшинством): неназваний син (помер невдовзі після народження), Алвін, Гайрум, Софронія, Джозеф, Сем'юел, Іфраїм (прожив менше двох тижнів), Уільям, Кетерін, Дон Карлос і Люсі².

Свідчення надзвичайного характеру пророка проявилися вже на початку його життя. Сміти жили у Вест-Лебаноні, шт. Нью-Гемпшир, коли нищівна епідемія черевного тифу вразила багатьох мешканців міста, включаючи всіх дітей Сміта. Інші діти видужали без ускладнень, але у Джозефа, якому було близько семи років, розвинулося важке зараження на лівій нозі. Д-р Нейтан Сміт з Дармутської медичної школи із сусіднього Гановера, шт. Нью-Гемпшир, погодився провести операцію, щоб врятувати хлопчикові ногу. Коли д-р Сміт з колегами були готові оперувати, той попросив мати вийти з кімнати, щоб вона не бачила його страждання. Відмовившись від спиртного, що мало притупити біль, і покладаючись лише на підбадьорюючі обійми батька, Джозеф мужньо переніс операцію, під час якої хірург дістався кістки на нозі і видалив її частину. Операція була успішною, хоча наступні кілька років Джозеф ходив на милицях і ледь помітно шкутильгав решту свого життя.

У 1816 році, знов не зібравши гідного врожаю, Джозеф Сміт старший перевіз сім'ю до Норвіча, шт. Вермонт, потім до Пальміри, шт. Нью-Йорк, сподіваючись на кращі пер-

Район Пальміри, шт. Нью-Йорк. Тут відбулося багато важливих подій в ранній історії Церкви, включаючи Перше видіння та явлення Моронія Джозефу Сміту.

спективи. “Опинившись у скрутному становищі,—пригадував пізніше пророк,—ми були змушені працювати власними руками, аби забезпечити велику сім’ю, ... і оскільки для цього були потрібні зусилля всіх, хто тільки міг допомагати забезпечувати сім’ю, ми були позбавлені переваг освіти. Досить сказати, що мені просто показали, як читати, писати і виконувати елементарні арифметичні дії”³.

Перше видіння

Джозеф Сміт писав про своє виховання: “Я народився ... від порядних батьків, які не шкодували зусиль, щоб прищепити мені християнську релігію”⁴. Але, як і інші християни, батьки Джозефа бачили, що деякі євангельські принципи, викладені Ісусом та Його апостолами, були відсутніми в тогочасних церквах. У 1820 році в Пальмірі й навколишніх місцевостях серед кількох християнських деномінацій йшло змагання за навернених. Мати Джозефа, двоє його братів і старша сестра приєдналися до місцевої Пресвітеріанської церкви, але Джозеф разом з батьком і братом Алвіном зволікали. Джозеф був ще хлопчиком, але його глибоко непокоїло питання його становища перед Богом та суперечності серед різних релігійних груп.

Вивчаючи якось Писання, 14-річний хлопчик Джозеф був особливо вражений словами з послання Якова: “А якщо кому з вас не стає мудрости, нехай просить від Бога, що всім дає просто, та не докоряє,—і буде вона йому дана” (Яків 1:5). Весняного дня 1820 року Джозеф, натхнений цим обіцанням від Господа, вирушив до лісу неподалік дому, щоб помолитися. Ставши навколішки, він розповів про бажання свого серця Богові. Він негайно був скутий силами темряви, які цілковито поневолили його так, що він злякався, що буде знищений. Потім у відповідь на його палку молитву, небеса розгорнулися, і його було визволено від невидимого ворога. У стовпі світла, яскравішого за сонце, він побачив двох Осіб, Які стояли над ним у повітрі. Один з Них звернувся до хлопчика за ім'ям і сказав: “Це Мій Улюблений Син, слухай Його!” (Джозеф Сміт—Історія 1:17).

Під час цього дивовижного прояву Бог Батько та Його Син Ісус Христос особисто явилися юному Джозефу. Джозеф розмовляв зі Спасителем, Який сказав йому не приєднуватися до жодної з тогочасних церков, бо “всі вони неправильні” і “їхні віровчення мерзотні на Його погляд; ... вони навчають заповідей людських як учення; мають тільки вигляд божественності, але заперечують саму силу її”

Священний гай приблизно в 1907 р. Навесні 1820 р. юний Джозеф Сміт вирушив до цього гаю неподалік від дому, щоб звернутися до Господа за порадою.

(Джозеф Сміт—Історія 1:19). Джозефу також пообіцяли, “що колись у майбутньому [йому] буде відкрита повнота евангелії”⁵. Після століть темряви слово Бога і реальність Бога Батька і Його Сина Ісуса Христа були явлені світові через цю юну і чисту посудину.

Відвідання Моронія

Минуло три роки, під час яких заяви Джозефа Сміта про те, що він бачив Бога, сприймалися іншими мешканцями місцевості з глузуванням і висміюванням. Юний пророк—тепер йому було 17 років—хотів знати, що саме чекає на нього. Ввечері 21 вересня 1823 р. він палко молився, щоб знати волю і мати прощення своїх юнацьких “гріхів та глупот” (див. Джозеф Сміт—Історія 1:29). У відповідь на цю молитву сталася дивовижна річ: його спальня на горіщі почала наповнюватися світлом, і явився небесний посланець на ім'я Мороній. “[Він] назвав себе ангелом Божим,—пригадував Джозеф,— посланим з радісною новиною, що завіт, який Бог уклав з давнім Ізраїлем, незабаром має виповнитися, що робота з підготовки до Другого пришествя Месії має невдовзі розпочатися, що наближається час, коли євангелію в усій її повноті буде проповідано з силою всім народам, щоб люди могли підготуватися до Тисячолітнього царства. Мені повідомили, що мене обрано бути знаряддям у руках Бога, щоб виконати деякі з Його задумів у цьому славетному розподілі”⁶.

Мороній також сказав Джозефу, що на пагорбі неподалік схована збірка стародавніх письмен, награвійованих на золотих пластинах пророками давнини. Цей священний літопис описував історію народу, виведеного Богом з Єрусалима до західної півкулі за 600 років до народження Ісуса. Мороній був останнім пророком у тому народі, і він заховав літописи, які Бог обіцяв явити в останні дні. Джозеф Сміт мав перекласти ці священні труди англійською мовою.

Наступні чотири роки Джозеф мав зустрічатися з Моронієм на пагорбі щороку 22 вересня, щоб отримувати подальше знання і настанови. Ці роки були потрібні йому на підготовку й особисте очищення, щоб перекласти давні літописи. Він мав бути гідним завдання явити труди, метою яких є “переконати Юдея й Іновірця, що Ісус є Христос, Бог Вічний, Який являється до всіх народів” (титильна сторінка Книги Мормона).

Установлення Царства Божого на землі

Переклад Книги Мормона починається

Емма Сміт

У той час, поки Джозеф Сміт чекав, коли отримає золоті пластини, він допомагав забезпечувати мирські потреби своєї сім'ї. У 1825 році він поїхав до Гармоні, шт. Пенсільванія, щоб попрацювати на Джосаю Стоуелла. Там він зупинився в сім'ї Айзека та Елізабет Гейл і познайомився з їхньою донькою Еммою— високою, темноволосою шкільною вчителькою. 18 січня 1827 року Джозеф та Емма одружилися в Саут-Бейн-бріджі, шт. Нью-Йорк. Хоча їхньому шлюбу ще судилося пройти крізь випробування на міцність смертю дітей, фінансовою скрутою і частою відсутністю Джозефа, що мав виконувати свої обов'язки далеко від дому, Джозеф та Емма завжди палко одне одного кохали.

22 вересня 1827 року, через чотири роки після першого знайомства з пластинами, їх нарешті довірили Джозефу. Та як тільки пластини опинилися в його руках, місцеві зловмисники вдалися до численних й зухвалих спроб викрасти їх. Тікаючи від переслідування, Джозеф та Емма в грудні 1827 року повернулися до Гармоні, де жили батьки Емми. Улаштувавшись там, Джозеф почав переклад пластин.

На початку 1828 року Мартін Гарріс, процвітаючий фермер з Пальміри, отримав свідчення про роботу Господа в останні дні й приїхав до Гармоні, щоб допомогти Джозефу з перекладом. До червня того року плодом роботи Джозефа були 116 рукописних сторінок перекладу. Мартін неодноразово просив у пророка дозволу взяти рукопис додому до Пальміри і показати декому з рідних. Пророк запитав про це у Господа й отримав негативну відповідь, але просив Його ще двічі, і зрештою Мартіну було дозволено взяти рукопис. Коли рукопис перебував у Пальмірі, його було загублено і

ніколи вже не знайдено. Господь на якийсь час забрав у пророка Урім і Туммім і пластили, залишивши його смиренним і розкаяним. З одкровення від Господа Джозеф дізнався, що завжди повинен боятися Бога більше, ніж людей (див. УЗ 3). Після цього, хоча йому було лише 22 роки, його життя відзначалося цілковитою відданістю у виконанні кожного повеління Господа.

5 квітня 1829 р. Олівер Каудері, шкільний учитель, на рік молодший за Джозефа, прибув до будинку Джозефа в Гармоні. У відповідь на молитву він отримав свідчення про істинність роботи пророка. Через два дні робота з перекладу відновилася—Джозеф диктував, а Олівер записував.

Відновлення священства Божого

Коли Джозеф та Олівер працювали над перекладом Книги Мормона, вони прочитали розповідь про відвідування Спасителем стародавніх нефійців. Внаслідок цього вони вирішили звернутися до Господа і запитати про хрищення. 15 травня вони прийшли до берегів річки Сасквеганна, що поблизу будинку Джозефа в Гармоні, аби помолитися. На їхнє здивування, їх відвідала небесна істота, яка назвалася Іваном Христителем. Він дарував їм Ааронове священство і повелів христити і висвятити одне одного. Пізніше, як було обіцяно Іваном Христителем, давні апостоли Петро, Яків та Іван також явилися Джозефу та Оліверу, і дарували їм Мелхиседекове священство, і висвятили їх в апостоли.

До цих явлень у Джозефа та Олівера були знання і віра. Але після візитів небесних посланців вони також мали повноваження—владу й повноваження священства Божого, необхідні для встановлення Його Церкви і виконання обрядів спасіння.

Видання Книги Мормона та Організація Церкви

У квітні і травні 1829 р. робота пророка з перекладу в його будинку в Гармоні постійно переривалася випадками переслідування. Це стало причиною того, що Джозеф і Олівер тимчасово переїхали до району Фейетта, шт. Нью-Йорк, аби закінчити переклад в будинку Пітера Уйтмера старшого.

*Копія будинку Пітера Уйтмера старшого у Фейетті, шт. Нью-Йорк.
Цей відновлений будинок стоїть на місці, на якому пророк
6 квітня 1830 р. офіційно організував Церкву.*

Переклад був готовий у червні—менш ніж через три місяці після початку служіння Олівера писцем. До серпня Джозеф домовився з видавцем, паном Егбертом Б. Грандіном з Пальміри, про друк видання. Мартін Гарріс представив пану Грандіну свою ферму як заставу і зобов'язання оплати витрат на друк, і згодом продав 151 акр ферми, щоб сплатити заставні. Книга Мормона з'явилася у вільному продажу в книгарні Грандіна 26 березня 1830 р.

6 квітня 1830 р., лише через 11 днів після виходу в продаж Книги Мормона, група людей, приблизно 60 чоловік, зібралася в дерев'яному будинку Пітера Уйтмера старшого у Фейетті, шт. Нью-Йорк. Там Джозеф Сміт офіційно організував Церкву, згодом названу в одкровенні Церквою Ісуса Христа Святих Останніх Днів (див. УЗ 115:4). То була радісна подія, і Дух було рясно пролито. Було прислужено причастя, віруючих охрестили, дарували Святого Духа, а чоловіків було висвячено у священство. В одкровенні, отриманому під час зборів, Господь призначив Джозефа Сміта керівником Церкви:

“провидцем, перекладачем, пророком, апостолом Ісуса Христа, старійшиною Церкви, за волею Бога Батька і за благодаттю вашого Господа Ісуса Христа” (УЗ 21:1). Церкву Ісуса Христа знову було встановлено на землі.

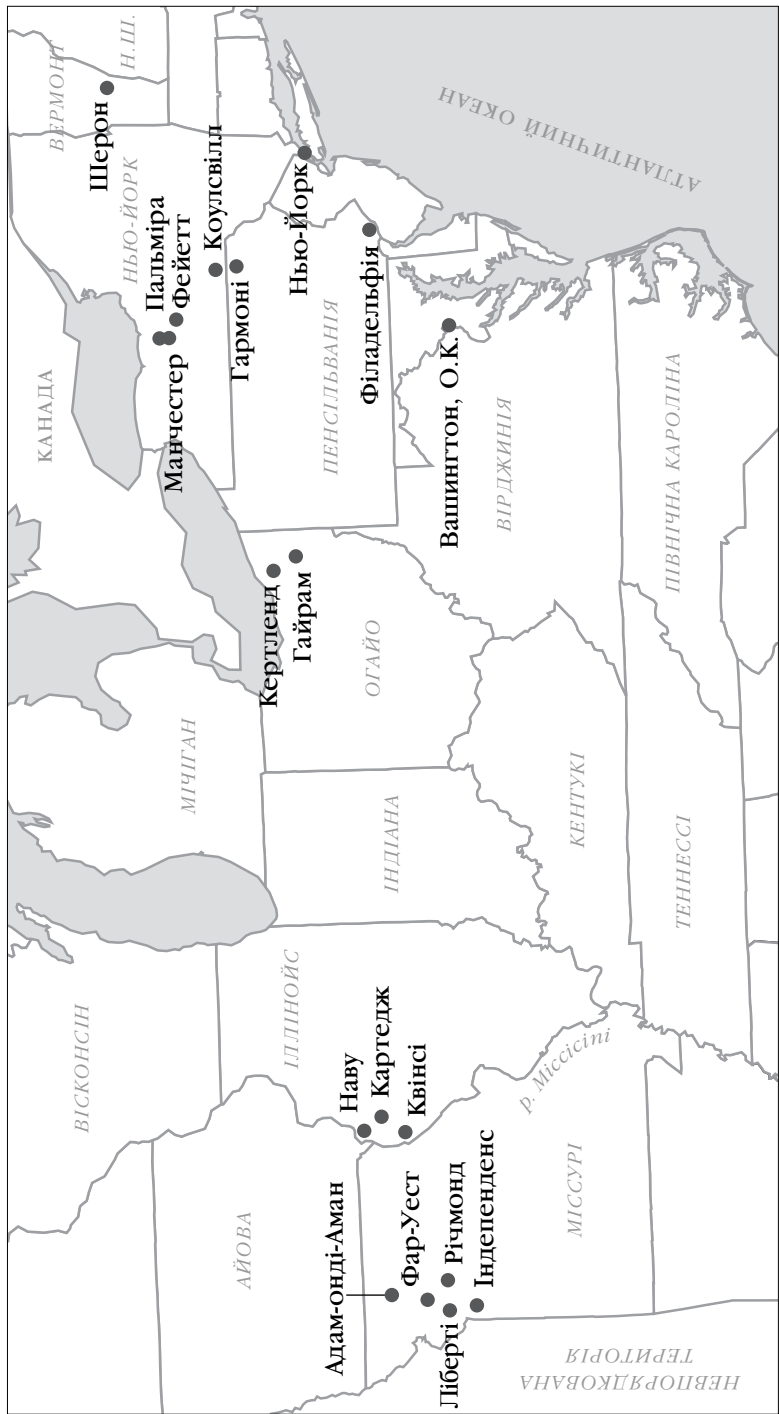
Кертленд, шт. Огайо: поширення Церкви

Члени Церкви із захватом ділилися віднайденою істиною, і Церква, що зароджувалася, почала стрімко зростати. Невдовзі відкрилися філії в містах штату Нью-Йорк: Фейетті, Манчестері і Коулсвіллі. У вересні 1830 р., невдовзі після переїзду Джозефа та Емми Смітів з Гармоні, шт. Пенсільванія, до Фейетта, Господь відкрив пророку, що місіонери мають “іти до Ламанійців”, що живуть на західному кордоні штату Міссурі (УЗ 28:8). Подорож місіонерів пролягла через район Кертленда, шт. Огайо, де вони зустрілися з релігійним утворенням, члени якого шукали істину, і вони навернули близько 130 з них, включаючи Сідні Рігдона, який потім став членом Першого Президентства. Група святих у Кертленді зросла до кількох сотень чоловік, бо святі ділилися євангелією з людьми.

Із зростанням Церкви в Нью-Йорку зростала і протидія. У грудні 1830 р. пророк отримав одкровення, в якому членам Церкви повелівалося “[іти] в Огайо” (УЗ 37:1), до якого було понад 250 миль. У наступні кілька місяців переважна кількість святих з Нью-Йорку продала своє майно, часто за дешево, і пішла на жертви заради збирання в Кертленді. Джозеф і Емма Сміти були серед перших, хто вирушив до Огайо, прибувши до Кертленда приблизно 1 лютого 1831 року.

Два місяця збирання святих

У червні 1831 р., коли Церква розвивалася й кріпнула в Кертленді, Господь повелів пророку та іншим керівникам Церкви поїхати до шт. Міссурі. Там Він відкрив їм “землю [їхнього] успадкування” (див. УЗ 52:3–5, 42–43). У червні і липні 1831 р. пророк та інші подолали майже 900 миль з Кертленда до округи Джексон, шт. Міссурі, на західному кордоні американських поселень. Невдовзі після прибуття

Місія, які відграли важливу роль в ранній історії Церкви та житті пророка Джозефа Сміта.

пророк отримав одкровення від Господа, в якому було сказано, що “[земля] Міссурі ... є землею, що її Я призначив і освятив для збирання святих. Отже, це є земля обіцяння і місце для міста Сіон. ... Місце, яке тепер називається Індепенденс, є центральним місцем; а місце для храму лежить на захід” (УЗ 57:1–3).

На здійснення пророцтв, виголошених давніми біблійними пророками, 25-річний Джозеф Сміт почав закладати фундамент міста Сіон в Америці. У серпні 1831 р. він очолив церемонію освячення землі як місця для збирання і освятив храмову ділянку. Через короткий час пророк повернувся до Огайо, де захопив деяких відданих [членів Церкви] збиратися в Міссурі. Сотні святих пережили суворі реалії подорожей до американського кордону 19-го сторіччя і прибули у свій новий дім у Міссурі.

З 1831 по 1838 р. члени Церкви жили і в Огайо, і в Міссурі. Пророк, члени Кворуму дванадцятьох і багато членів Церкви жили в Кертленді, поки інші члени Церкви збиралися в Міссурі, де провід здійснювали їхні місцеві провідники священства, яких скеровував Пророк. Провідники Церкви вели переписку і часто подорожували між Кертлендом і Міссурі.

Неперервне одкровення

Мешкаючи в місцевості Кертленда, пророк отримав багато одкровень від Господа стосовно відновлення евангелії в останні дні. У листопаді 1831 р. провідники Церкви вирішили видати багато одкровень у збірнику під назвою Книга Заповідей. Книга мала бути видана в Індепенденсі, шт. Міссурі. Але в липні 1833 р. погромники знищили друкарський верстат і багато вже надрукованих сторінок. За винятком кількох врятованих примірників, Книга Заповідей так і не стала доступною для членів Церкви. У 1835 р. одкровення, що мали скласти Книгу Заповідей, а також багато інших одкровень були видані в Кертленді вже як Учення і Завіти.

Перебуваючи в місцевості Кертленда, пророк також продовжував свою роботу над Перекладом Біблії, розпочату в 1830 р. за повелінням Господа. За століття багато простого

Кертлендський храм у приблизно 1900 р. Цей храм був зведений завдяки величезним жертвам святих, але вони змушені були залишити його, коли переслідування вигнали їх з Кертленда.

й цінного з Біблії було втрачено, і пророк, ведений Духом, робив виправлення в тексті Біблії часів Короля Джеймса, аби відновити втрачені знання. Ця робота привела до відновлення важливих євангельських істин, включаючи багато одкровень, що нині включені до Учення і Завітів. Хоча пророк мав намір видати свій перегляд Біблії, більш нагальні проблеми, включаючи переслідування, не дозволили йому видати її повністю за життя.

Під час натхненного перегляду Біблії Джозеф Сміт отримав одкровення, що нині є книгою Мойсея, і виконав натхненний переклад 24 розділу Євангелії від Матвія, що називається тепер Джозеф Сміт—Матвій. У 1835 р. пророк почав перекладати книгу Авраама з давньоєгипетських сувоїв, придбаних Церквою. Всі ці переклади потім увійшли до Дорогоцінної Перлини.

Серед одкровень, отриманих пророком в Кертленді, були й ті, що установлювали генеральне управління в Церкві. Під керівництвом Господа у 1832 р. Джозеф Сміт організував Перше Президентство⁷. У 1835 р. він організував Кворум Дванадцятьох Апостолів і Кворум сімдесятників. У 1834 р. був організований кіл у Кертленді. У той самий період він також запровадив кворуми Ааронового і Мелхиседекового священства для задоволення потреб членів Церкви на місцях.

Перший храм у цьому розподілі євангелії

Однією з найважливіших складових Відновлення було те, що Господь відкрив Джозефу Сміту необхідність святих храмів. У грудні 1832 р. Господь повелів святим почати будівництво храму в Кертленді, шт. Огайо. У багатьох членів Церкви не було належних житлових умов, роботи й провізії, однак вони з ентузіазмом відгукнулися на повеління Господа, а пророк пліч-о-пліч працював з ними.

27 березня 1836 р. Джозеф Сміт посвятив храм при рясному пролитті Духа, як у день П'ятидесятниці. Через тиждень, 3 квітня 1836 р., відбулася одна з найвидатніших подій у релігійній історії. Господь Ісус Христос явився Джозефу Сміту та Оліверу Каудері в храмі і проголосив: “Я прийняв цей дім, і Моє ім'я буде тут; і Я являтимуся Моїм людям в милості в цьому домі” (УЗ 110:7). Також явилися троє посланців зі старозавітних розподілів євангелії, Мойсей, Еліяс та Ілля. Вони відновили ключі священства і владу, що їх було давним-давно втрачено на землі. Тепер пророк Джозеф Сміт мав повноваження збирати Ізраїль з чотирьох країв землі й запечатувати сім'ї на час і всю вічність (див. УЗ 110:11–16). Це відновлення ключів священства вписувалося в принцип, за яким Господь

відкривав пророку “рядок за рядком, приписання за приписанням; тут трохи і там трохи” (УЗ 128:21), доки на землі не було відновлено повноту євангелії Ісуса Христа.

Проповідування вічної євангелії

Протягом всього священнослужіння пророка Господь повелівав йому направляти місіонерів, щоб “проповіду[вати] євангелію кожному створінню” (УЗ 68:8). Пророк і на собі відчув тягар цього покликання і багато разів залишав дім і сім’ю, щоб проголошувати євангелію. У перші роки Церкви місіонери покликалися проповідувати в різних регіонах Сполучених Штатів і Канади.

Потім, улітку 1837 р., пророк відчув натхнення послати старійшин до Англії. Пророк настановив Гебера Ч. Кімбола, члена Кворуму дванадцятьох, очолити невеличку групу місіонерів у цьому започаткуванні. Залишивши сім’ю одну, майже без засобів для існування, старійшина Кімбол вирушив, вірячи, що його скеровуватиме Господь. Протягом року близько 2 тисяч осіб приєдналося до Церкви в Англії. Згодом Джозеф Сміт відправив членів Кворуму дванадцятьох служити у Великій Британії з 1839 по 1841 р., і ця місія була також дивовижно успішною. До 1841 р. понад 6 тисяч осіб прийняли євангелію. Багато з них емігрували до Америки, чим оновили і зміцнили Церкву в надзвичайно скрутні часи.

Вихід з Кертленда

Святі в Кертленді страждали від переслідувань майже відтоді, як прибули в місто, але в 1837–1838 рр. протидія посилювалася. “Якщо говорити про Царство Боже,—казав пророк,—то диявол завжди встановлює своє царство в той же самий час на протигагу Богові”⁸. Пророк перебував під тиском ворожості з боку ворогів поза Церквою, і відступників, які повернули проти нього. Його несправедливо звинувачували в багатьох злочинах, тягали по судах за десятками безпідставних карних і цивільних справ, і він був вимушений переховуватися від тих, хто прагнув позбавити його життя. Але він стояв віддано й мужньо у вирі неприємностей і протидій, що не вщухали.

Врешті-решт переслідування в районі Кертленда стали нестерпними. У січні 1838 р. пророк і його сім'я були змушені залишити Кертленд і знайти прихисток у Фар-Уесті, шт. Міссурі. До кінця року більшість святих з Кертленду пішли вслід за ним, покинувши свої домівки й дорогий серцю храм.

Святі в Міссурі

Вигнання з округи Джексон та марш Табору Сіону

Поки кертлендські святі прагнули зміцнити Церкву у своїй місцевості, багато інших членів Церкви робили те ж саме в округі Джексон, шт. Міссурі. Святі останніх Днів почали заселяти округу влітку 1831 р. Через два роки там нараховувалося близько 1200 святих, тобто третина всього тамтешнього населення.

Прибуття стількох святих стривожило давніх поселенців місцевості. Міссурійці боялися втратити політичний контроль над новоприбулими, більшість з яких були з півночі Сполучених Штатів і не підтримували поглядів півдня на рабство. Міссурійці також побоювалися відмінних [від інших церков] учень святих останніх днів, наприклад, вірування щодо Книги Мормона, нових одкровенень і збирання Сіону, і їх обурювало те, що святі останніх днів торгували переважно поміж самих себе. Погромники і місцева міліція невдовзі почали страхати святих і в листопаді 1833 р. вигнали їх з округи Джексон. Більшість святих втекли на північ через р. Міссурі до округи Клей, шт. Міссурі.

Джозеф Сміт був глибоко занепокоєний станом міссурійських святих. У серпні 1833 р. він писав з Кертленда керівникам Церкви в Міссурі: “Брати, якби я був з вами, то неодмінно брав би участь у ваших стражданнях, і хоча плоть лякається, мій дух не дозволив би мені кинути вас на смерть, нехай допоможе мені Бог! О, будьте бадьорі, бо наближається наше визволення! О Боже, врятуй моїх братів у Сіоні!”⁹

У лютому 1834 р. Джозеф Сміт отримав одкровення, в якому йому вказувалося очолити похід з Кертленда до Міссурі, щоб допомогти стражденним святим і відновити їх на їхніх

землях в окрузі Джексон (див. УЗ 103). У відповідь на повеління Господа пророк організував загін, що називався Табір Сіону, щоб вирушити до Міссурі. У травні і червні 1834 р. загін, до якого зрештою увійшло понад 200 чоловік, подолав шлях на захід через штати Огайо, Індіану, Іллінойс та Міссурі. Їх супроводжувало багато труднощів, включаючи епідемію холери. 22 червня 1834 р., коли загін наблизився до округи Джексон, пророк отримав одкровення щодо розформування табору. Однак Господь пообіцяв, що Сіон буде викуплено в Його належний час (див. УЗ 105:9–14). Організувавши кіл в окрузі Клей, президентом якого став Девід Утмер, пророк повернувся до Огайо.

Хоча Табір Сіону не поправив становища святих, він став безцінним досвідом навчання майбутніх керівників Церкви, адже учасники навчилися принципів праведного керівництва на прикладі й повчань пророка. На зборах учасників Табору Сіону та інших членів Церкви в Кертленді 14 лютого 1835 р. пророк організував Кворум Дванадцятьох Апостолів. Через два тижні він організував Кворум сімдесятників. Дев'ять членів Кворуму дванадцятьох і всі члени Кворуму сімдесятників брали участь у Таборі Сіону.

Поселення на півночі Міссурі

Велика кількість членів Церкви залишалася в окрузі Клей, шт. Міссурі, до 1836 р., коли мешканці округи сказали, що більше не надаватимуть місця для притулку. Тому святі почали перебиратися на північ штату Міссурі. Більшість із них оселилися в окрузі Колдуелл—новому окрузі, упорядкованому владою штату, щоб розмістити вигнанців, святих останніх днів. У 1838 р. до них приєдналася велика кількість святих, яких змусили покинути Кертленд. Пророк із сім'єю в березні прибули до Фар-Уеста—процвітаючого поселення святих останніх днів в окрузі Колдуелл—і встановив там штаб-квартиру Церкви. У квітні Господь повелів Джозефу Сміту побудувати храм у Фар-Уесті (див. УЗ 115:7–16).

На жаль, мир у святих на півночі Міссурі тривав недовго. Восени 1838 р. погромники і міліція знов почали залякувати

святих останніх днів і нападати на них. Коли члени Церкви стали відповідати їм і захищатися, Джозефа Сміта й інших членів Церкви заарештували за сфабрикованими звинуваченнями в державній зраді. У листопаді їх ув'язнили в Індепенденсі та Річмонді, шт. Міссурі, а 1 грудня їх перевели до в'язниці в м. Ліберті, шт. Міссурі. Ту зиму пророк і його супутники провели в нелюдських умовах. Їх було ув'язнено в підвалі в темній, холодній і брудній камері, і їжа була настільки поганою, що вони не могли торкнутися до неї, доки не примушував голод. Пророк описував своє становище і становище святих як “випробування нашої віри, що під стать Авраамовому”¹⁰.

Під час ув'язнення пророка тисячі святих останніх днів, включаючи сім'ю пророка, взимку 1838 р. і навесні 1839 р. були змушені залишити свої домівки в Міссурі. 7 березня 1839 р. Емма писала Джозефу з Квінсі, шт. Іллінойс: “Ніхто, окрім Бога, не знає думок мого розуму і почуттів мого серця, коли я залишала наш будинок і дім і майже все, що ми мали, за винятком наших малих дітей, і вирушала в подорож з Міссурі,

В'язниця м. Ліберті, де пророк Джозеф Сміт перебував в ув'язненні взимку 1838–1839 рр.

покидаючи тебе ув'язненого в темній в'язниці"¹¹. Під керівництвом Бригама Янга та інших провідників Церкви святі пішли на схід в Іллінойс.

Роки в Наву

Любий провідник свого народу

У квітні 1839 р. пророк і його супутники переводилися в інше місце відбування покарання—з в'язниці Ліберті до Галлатіну, шт. Міссурі. Коли в'язнів знову переводили, цього разу з Галлатіну до Коламбії, шт. Міссурі, наглядачі дозволили їм уникнути несправедливого ув'язнення. Вони направилися до Квінсі, шт. Іллінойс, де зібралася переважна більшість членів Церкви після втечі з Міссурі. Невдовзі після цього, виконуючи настанову пророка, більшість святих почали оселятися в 50 милях на північ у містечку Коммерс, шт. Іллінойс, на вигині річки Міссісіпі. Джозеф перейменував місто у Наву, і в наступні роки члени Церкви й новонавернені стягувалися до Наву зі Сполучених Штатів, Канади і Великої Британії, перетворивши місто на один з найбільш заселених регіонів Іллінойсу.

Джозеф і Емма оселилися поблизу річки в маленькому дерев'яному будинку, який в перші роки в Наву служив і офісом пророка. Він заробляв на життя фермерством, а згодом відкрив магазин. Та оскільки виконання церковних і громадських обов'язків вимагало багато часу, пророку часто було важко забезпечувати мирські потреби сім'ї. У жовтні 1841 р. його власність описувалася таким чином: "Старий Чарлі (кінь), подарований йому в Кертленді, два олені, два старих індіки і чотири молоді, стара корова, подарована йому братом у Міссурі, його старий Мейджор (собака), ... і трохи домашнього начиння"¹².

Наприкінці серпня 1843 року пророк і його сім'я переїхали в новий двоповерховий будинок через дорогу, що отримав назву Меншн-хауз. Тоді у Джозефа і Емми було четверо живих дітей. За ці роки Джозеф та Емма поховали шість своїх любих діточок, а ще одна дитина народилася після смерті Джозефа. В сім'ї Джозефа та Емми було одинадцять дітей: Алвін, 1828 р. н.,

Менин-хауз у Наву. Пророк Джозеф Сміт і його сім'я переїхали до цього будинку в серпні 1843 р.

який помер невдовзі після народження; двійнятка Тадеус і Луїза, 1831 р. н., які померли невдовзі після народження; всиновлені двійнятка Джозеф та Джулія, які народилися в сім'ї Джона та Джулії Мердоків у 1831 р. і були прийняті Джозефом та Еммою після смерті сестри Мердок під час пологів (11-місячний Джозеф помер у 1832 р.)¹³; Джозеф III, 1832 р. н., Фредерік, 1836 р. н.; Елекзендер, 1838 р. н.; Дон Карлос, 1840 р. н., який помер у рік і два місяці; син 1842 р. н., який помер у той же день; і Девід, 1844 р. н., народжений майже через п'ять місяців після загибелі свого батька.

Протягом усього свого священнослужіння пророку подобалося бути серед святих. Він казав про Наву і його мешканців: “Це наймиліше місто і найкращі люди під небесами”¹⁴. У свою чергу святі любили його і вважали його своїм другом, часто називаючи його “брат Джозеф”. Один навернений писав: “У ньому була особиста чарівність, що притягувала до нього всіх людей, які знайомилися з ним”¹⁵. “Він не удає з себе непогрішну і бездоганну людину,—писав один з мешканців

Наву.— Він є людиною, яка не може не подобатися. ... І він не роздувається від особистої важності, як багато людей гадають, а навпаки веде себе по-свійськи з кожною пристойною людиною”¹⁶. Уільям Клейтон, навернений з Англії, писав додому з Наву про пророка: “Справді, якби ж то я був такою людиною...”¹⁷.

Пророк виголосив багато проповідей у Наву, і членам Церкви подобалося слухати його, адже він навчав явлених одкровенням евангельських істин із силою. Ангус М. Кеннон пригадував: “Ніколи не було такого, щоб я слухав його і щоб це не заряджало усю мою сутність і не змушувало всю мою душу прославляти Господа”¹⁸. Бригам Янг казав: “Я ніколи не пропускав жодної нагоди побути з пророком Джозефом і почути його слова на публіці чи приватно, аби я міг черпати розуміння з джерела, з якого він промовляв, аби я міг мати його і звертатися до нього, коли потрібно. Такі моменти були для мене ціннішими за всі багатства світу”¹⁹.

Провідництво Джозефа Сміта не обмежувалося лише його духовними обов’язками. В Наву пророк займався громадськими, законодавчими, підприємницькими, просвітницькими і військовими справами. Він хотів, щоб місто Наву могло запропонувати своїм городянам всі переваги і можливості культурного і громадського розвитку. У січні 1844 р., переважно через те, що влада штату і федеральна влада відмовилися надати відшкодування за права і власність, відібрані у святих в Міссурі, Джозеф Сміт оголосив про своє балотування в Президенти Сполучених Штатів Америки. І хоча більшість оглядачів сходилося в думці, що в нього було мало шансів бути обраним, його крок притягнув увагу громадськості до поширених порушень гарантованих конституцією прав святих. Пророк якимось проголосив, що всі люди “мають рівні права в тому, щоб скуштувати плоди прекрасного дерева нашої національної свободи”²⁰.

Святість Господу: будівництво храму Божого в Наву

Коли святих змусили залишити Кертленд, вони покинули свій храм, над будівництвом якого так тяжко працювали. Але святий храм знову мав з’явитися серед них, бо Господь повелів

Храм у Наву в середині 40-х років XIX ст. Цей храм був спалений в 1848 р., після того як святих змусили залишити Наву, а окремі його стіни були знищені смерчем. Стіни, що залишилися, були настільки хиткими, що їх довелося розібрати.

їм почати будівництво храму в Наву. Робота почалася восени 1840 р. Наріжник був закладений 6 квітня 1841 р. під час церемонії, на якій головував пророк. Спорудження храму в Наву було одним з найвидатніших будівництв у тодішній західній Америці. Щоб побудувати храм, свягим довелося принести величезні жертви, адже, враховуючи постійний притік іммігрантів до міста, що розвивалося, члени Церкви були переважно бідними.

Пророк почав говорити про хрищення за померлих ще 15 серпня 1840 р. Оскільки храм перебував на перших стадіях спорудження, святі спочатку виконували хрищення за померлих у прилеглих річках. У січні 1841 р. Господь повідомив, що така практика може тривати лише до того часу, поки хрищення за померлих не почнуть виконуватися в храмі (див. УЗ 124:29–31). Влітку і восени 1841 р. святі побудували тимчасову христильну купіль у щойно виритому котловані для фундаменту храму. Хрищення за померлих у цій купелі вперше були проведені 21 листопада 1841 р.

У 1841 р. були проведені перші запечатування подружжів, а в 1843 р. пророк продиктував одкровення, що описує вічну сутність шлюбного завіту (див. УЗ 132). Учення з цього одкровення були відомі пророку ще в 1831 р.²¹ За повелінням Бога він також навчав доктрині множинного шлюбу.

Оскільки будівництво храму ще не завершувалося Джозеф Сміт вирішив розпочати проведення храмового ендаументу за межами його святих стін. 4 травня 1842 р. у верхній кімнаті свого Червоноцегляного магазину в Наву пророк виконав перший ендаумент для групи братів, у якій був і Бригам Янг. Пророк не дожив до завершення храму в Наву. Але в 1845–1846 рр. тисячі святих отримали храмовий ендаумент від Бригама Янга та інших, хто отримали ці благословення від пророка.

Священнослужіння Джозефа Сміта наближається до завершення

Поки святі насолоджувалися відносним спокоєм у Наву, хмари переслідування невпинно нависали над пророком, і він відчував, що його земна місія добігає кінця. На пам'ятних зборах у березні 1844 р. пророк доручив Дванадцятьом керувати Церквою після його смерті, пояснюючи, що тепер у них є всі ключі і влада, необхідні для цього. Уілфорд Вудрафф, тоді член Кворуму дванадцятьох, згодом казав: “Я складаю своє свідчення, що ранньої весни 1844 року в Наву пророк Джозеф Сміт скликав разом апостолів і передав їм обряди Церкви і Царства Божого. І всі ключі й сили, які Бог дарував йому, він запечатав на наших головах, і він сказав нам, що ми

В'язниця м. Картедж, де 27 червня 1844 р. було вбито пророка Джозефа Сміта і його брата Гайрума.

мусимо підставити свої плечі й опікуватися цим Царством або ми будемо прокляті. Його обличчя було ясним, наче бурштин, і він був поглинутий силою, якої я до того не бачив у жодній людині у плоті”²². Після смерті пророка відповідальність за Церкву і Царство Боже на землі мала лягти на Кворум Дванадцятьох Апостолів.

У червні 1844 р. пророка звинуватили в організації заклоту. Хоча його виправдали за цим звинуваченням у Наву, губернатор Іллінойсу Томас Форд наполіг, щоб Джозеф

постав перед судом Картеджа, шт. Іллінойс, окружному центрі Хенкоку, за тим же звинуваченням. Коли пророк і його брат Гайрум прибули до Картеджа, їх звільнили під заставу за першим звинуваченням, але потім їх звинуватили у зрадництві щодо штату Іллінойс і кинули за ґрати місцевої в'язниці.

Спекотного і задушливого дня 27 червня 1844 року натовп бандитів з перемазаними в чорне обличчями штурмував в'язницю і вбив Джозефа і Гайрума Смітів. Приблизно через три години потому Уїллард Річардс і Джон Тейлор, які були у камері з мучениками, надіслали сумну звістку до Наву: “В'язниця Картеджа, 8:05 вечора, 27 червня 1844 р. Джозеф і Гайрум мертві. Все відбулося миттєво”²³. У свої 38 років пророк Джозеф Сміт запечатав своє свідчення власною кров'ю. Його робота на землі завершилася, Церква і Царство Боже встановлено востаннє на землі, і Джозеф Сміт пав від куль убивць. Сам Господь свідчив щодо пророка Джозефа Сміта: “Я [покликав Джозефа Сміта] через Моїх ангелів, Моїх священнослужителів і Своїм власним голосом з небес, виконувати Мою роботу, основу якої він дійсно заклав, і був вірним; і Я забрав його до Себе. Багато хто дивувався через його смерть; але було необхідно, щоб він запечатав своє свідчення власною кров'ю, щоб його могло бути вшановано, а злочестивих могло бути засуджено” (УЗ 136:37–39).

Джозеф Сміт, великий пророк, провидець і одкровитель останніх днів, був доблесним і слухняним слугою Всевишнього. Президент Бригам Янг засвідчив: “Я не думаю, що на землі живе людина, яка знала його краще, ніж знав його я, і я сміливо заявляю, що, окрім Ісуса Христа, на цій землі не жив і не живе кращий чоловік. Я—його свідок”²⁴.

Посилання

1. Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly*, Nov. 25, 1873, p. 1.
2. Оскільки лише 9 з 11 дітей Джозефа Сміта старшого і Люсії Мак Сміт вижили з народження, члени сім'ї, як правило, казали, що сім'я складалася з 9 дітей. Крім того, ім'я сестри Джозефа, Кетерін, протягом її життя мало різні форми написання, включаючи Кетрін.
3. Joseph Smith, *History 1832*, p. 1; *Letter Book 1, 1829–1835*, Joseph Smith, Collection, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.

4. Joseph Smith, *History* 1832, p. 1; Letter Book 1, 1829–1835, Joseph Smith, Collection, Church Archives.
5. *History of the Church*, 4:536; з листа Джозефа Сміта, написаного на прохання Джона Вентворта і Джорджа Барстоу, Наву, шт. Іллінойс, і опублікованого в часопису *Times and Seasons*, 1 березня 1842 р., с. 707.
6. *History of the Church*, 4:536–537; з листа Джозефа Сміта, написаного на прохання Джона Вентворта і Джорджа Барстоу, Наву, шт. Іллінойс, і опублікованого в часопису *Times and Seasons*, 1 березня 1842 р., с. 707.
7. Спочатку Перше Президентство складалося з Джозефа Сміта як президента і Сідні Рігдона і Джессі Гауса як радників. Через кілька місяців після того як Джессі Гаус став членом Першого Президентства, він залишив Церкву. 18 березня 1833 р. радником у Першому Президентстві був рукопокладений Фредерік Г. Уільямс.
8. *History of the Church*, 6:364; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
9. Постскриптум Джозефа Сміта у листі Олівера Каудері до керівників Церкви в окрузі Джексон, шт. Міссурі, 10 серпня 1833 р.; Кертленд, шт. Огайо, архіви Церкви.
10. *History of the Church*, 3:294; з листа Джозефа Сміта й інших до Едварда Партриджа і Церкви, 20 березня 1839 р., в'язниця Ліберті, шт. Міссурі.
11. Лист Емми Сміт до Джозефа Сміта від 7 березня 1839 р., Квінсі, шт. Іллінойс; in Letter Book 2, 1837–1843, p. 37, Joseph Smith, Collection, Church Archives.
12. *History of the Church*, 4:437–438; пунктуацію усучаснено; з листа Дванадцятих апостолів “Братам, розсіяним поза американським континентом”, 12 жовтня 1841 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в часопису *Times and Seasons*, 15 жовтня 1841 р., с. 569.
13. У травні 1831 р., невдовзі після смерті власних новонароджених двійняток, Джозеф і Емма Сміти всиновили новонароджених двійняток членів Церкви—Джона та Джулії Мердоків. Двійнятка Мердоків були названі Джозеф і Джулія. Сестра Мердок померла під час пологів, а брат Мердок, який тепер мав опікуватися п'ятьма позбавленими матері дітьми, попросив Смітів подбати про двійняток.
14. *History of the Church*, 6:554; висловлювання Джозефа Сміта 24 червня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Дена Джоунса.
15. Mary Isabella Horne, “Testimony of Sister M. Isabella Horne,” *Woman’s Exponent*, June 1910, p. 6.
16. Лист Джорджа У. Тергера до свого брата в Нью-Гемпширі від 10 вересня 1843 р., Наву, шт. Іллінойс; in Albert Taggart, *Correspondence, 1842–1848 and 1860*, Church Archives.
17. Лист Уільяма Клейтона до членів Церкви у Манчестері, Англія, від 10 грудня 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, Church Archives.
18. Angus M. Cannon, in “Joseph, the Prophet,” *Salt Lake Herald Church and Farm Supplement*, Jan. 12, 1895, p. 212.
19. Brigham Young, *Deseret News: Semi-Weekly*, Sept. 15, 1868, p. 2.
20. *History of the Church*, 3:304; з листа Джозефа Сміта й інших до Едварда Партриджа і Церкви від 20 березня 1839 р., в'язниця Ліберті, шт. Міссурі.
21. Див. Учення і Завітів 132, вступ до розділу.
22. Висловлювання Уілфорда Вудраффа 12 березня 1897 р. у Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта; in *Journal History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, Mar. 12, 1897, p. 2.
23. *History of the Church*, 6:621–622; з послання Уілларда Річардса і Джона Тейлора, 27 червня 1844 р., Картедж, шт. Іллінойс.
24. Brigham Young, *Deseret News*, Aug. 27, 1862, p. 65.

*“Я побачив прямо над головою стовп світла, яскравішого за сонце,
і спускаючись повільно з неба, це світло впало на мене”.*

Перше видіння: Батько і Син явилися Джозефу Сміту

*“Я побачив двох Осіб, що стояли переді мною
у повітрі, блиск і славу Яких неможливо описати.*

*Один із Них звернувся до мене, називаючи
моє ім'я, і сказав, указуючи на іншого:
Це Мій Улюблений Син, слухай Його!”*

З життя Джозефа Сміта

Після смерті і воскресіння Ісуса Христа поступово поширилося відступництво. Апостоли Спасителя були відкинуті і вбиті, Його вчення спотворено, а священство Боже забране з землі. Давній пророк Амос передрікав час відступництва і духовної темряви: “Ось дні настають,—говорить Господь Бог,—і голод пошлю Я на землю,—не голод на хліб, і не спрагу на воду, але спрагу почути Господні слова! І будуть ходити від моря до моря, і з півночі до сходу блукатимуть, щоб знайти слово Господа, та не знайдуть його!” (Амос 8:11–12).

Одним з таких, хто шукав втрачене на землі слово Господа, був Джозеф Сміт, юнак, який жив у сільській місцевості Пальміри, шт. Нью-Йорк, у 1820 році. Джозеф був міцним і активним юнаком, світлошкірим, зі світло-каштановим волоссям і блакитними очима. Він був 5-м з 11-ти дітей в сім'ї Джозефа Сміта старшого і Люсі Мак Сміт. Він довгими годинами допомагав своєму батькові і старшим братам валити дерева і засівати поля на родинній, густо порослій 100-акровій фермі. Зі слів його матері, він був “напрочуд тихою, доброзичливою

дитиною”¹, яка “набагато більше була схильна до міркувань і глибоких роздумів”, ніж будь-хто з його братів і сестер². Юний Джозеф був змушений працювати, щоб допомагати сім’ї, тому його формальна освіта дала йому лише основні навички читання, письма й арифметики.

У цей час дух релігійного поживлення захлеснув увесь регіон заходу штату Нью-Йорк, де жила сім’я Смітів. Сміти, як і більшість інших, відвідували збори відродження, що проводили християнські деномінації тієї місцевості. Дехто з його сім’ї приєднався до якоїсь з церков, але не Джозеф. Він потім писав про цей час:

“Мій розум серйозно захопився всім важливим, що було необхідним для благополуччя моєї безсмертної душі, що привело мене до досліду Священних Писань, адже я вірив, як мене навчили, що вони містили слово Боже. Отже, знайомство з ними і близькі стосунки з представниками різних віросповідань привели мене у надзвичайне здивування, бо я побачив, що вони не прикрашають свої віровчення ходінням у святості і благочестивим спілкуванням, що визначалися б тим, що я знайшов у тій священній скарбниці. Це засмучувало мою душу.

Я розмірковував багато над чим у серці стосовно ситуації у людському світі: суперечності й поділ, злочестивість і мерзота, темрява, що окутала розум людей. Мій розум був надзвичайно обтяжений, бо я виявив свої гріхи, а, читаючи Писання, я дізнався, що людство не йшло до Господа, але відступило від істинної і живої віри, і що не було товариства чи віросповідання, яке б будувало на євангелії Ісуса Христа, як записано в Новому Завіті, і мені хотілося лементувати через власні гріхи і гріхи світу”³.

Пошук істини молодим Джозефом Смітом привів його у гай, щоб звернутися до Бога по мудрість, яка була так потрібна. У відповідь на молитву йому явилися Небесний Батько та Ісус Христос, відкривши шлях відновлення євангелії в останні дні. Ця дивовижна подія переказується простими, але красномовними словами самого Джозефа Сміта.

Учення Джозефа Сміта

**Пошук істини Джозефом Смітом вчить,
що дослідження Писань і щира молитва
ведуть до отримання одкровення**

Джозеф Сміт—Історія 1:5, 7–13: “[Там, де ми жили,] виникло надзвичайне релігійне заворушення. Розпочате методами, воно скоро поширилося, охопивши всі секти в цій місцевості країни. Здавалося, що воно охопило всю округу, велика кількість людей приєднувалася до різних релігійних партій, а це викликало немале збудження й розділення між людьми. Дехто кричав: Ось, тут!, інші ж: Ось, там! Одні з них палко захищали методистську віру, інші—пресвітеріанську, а ще інші—баптистську. ...

Мені йшов тоді п’ятнадцятий рік. Родину мого батька залучали до пресвітеріанського віросповідання, і четверо з них приєдналися до цієї церкви, а саме: моя мати Люсі, мої брати Гайрум і Сем’юел Гаррісон та сестра Софронія.

У цей час великого збудження я часто серйозно замислювався і відчував великий неспокій, і незважаючи на те, що я переживав такі глибокі й часто гіркі почуття, я хоч і відвідував збори різних релігійних угруповань, коли випадала така можливість, але, разом з тим, стояв поза ними. Згодом я почав прихилитися більше до методистської секти, і в мене виникло певне бажання приєднатися до них, але безладдя і суперечки між конфесіями були настільки великими, що неможливо було хлопцеві, настільки юному й не обізнаному в людях і житті, як я, дійти певного висновку—хто був правий, а хто помилявся.

Зворушення й галас були настільки великими й безупинними, що часами мій розум надзвичайно збурювався. Пресвітеріанці були найбільше настроєні проти Баптистів і Методистів і докладали всіх сил в аргументації й софістиці, щоб довести їхні помилки або, щонайменше, змусити людей думати, що вони помиляються. З іншого боку Баптисти й Методисти в свою чергу так само завзято намагалися встановити власні догмати і спростувати всі інші.

Серед цієї війни слів і зіткнення думок я часто розмірковував про себе: Що ж робити? На боці якої секти правда? Чи, може, вони всі помиляються? Чи, може, лише одна з них істинна? Як я можу дізнатися про це?

І в той час, коли відбувалася в мені ця тяжка внутрішня боротьба, викликана протистоянням партій релігійників, я одного дня читав Послання апостола Якова, п'ятий вірш першого розділу, в якому сказано: *А якщо кому з вас не стає мудрості, нехай просить від Бога, що всім дає просто, та не докоряє,—і буде вона йому дана.*

Ніколи жоден уривок з Писань не зворушував людського серця з такою силою, як тоді ці слова зворушили моє. Вони, здавалося, в повній мірі заволоділи почуттями мого серця. Я знову і знову вдумувався в ці слова, відчуваючи, що я, напевно, більше за всіх потребую саме Божої мудрості, адже я не знав, що мені робити, і так ніколи і не дізнався б, якби не сягнув більшої мудрості, бо вчителі релігії з різних сект розуміли одні й ті ж уривки з Писання настільки по-різному, що руйнувалася впевненість у тому, що питання можна розв'язати через звертання до Біблії.

Нарешті я дійшов такого висновку: або я мушу залишитися у темряві й збентеженні, або ж мушу скористатися порадою Якова, а саме, звернутися до Бога. Зрештою, я вирішив звернутися до Бога. Якщо Він дає мудрість тому, кому не стає мудрості, і робить це просто, і не докоряє, то й мені вільно запитати”⁴.

Джозеф Сміт був визволений від сили ворога всієї праведності

Джозеф Сміт—Історія 1:14–16: “І ось, сповнений рішучості звернутися до Бога, я пішов до лісу, щоб спробувати це здійснити. Сталося це вранці чудової, ясної днини ранньої весни тисяча вісімсот двадцятого року. Це була моя перша в житті спроба помолитися вголос, бо досі, незважаючи на всі свої щиросердні хвилювання, я ще ніколи вголос не молився.

Діставшись місця, куди я заздалегідь намітив собі прийти, і переконавшись, що навкруги нікого немає, я став навколішки

“Ніколи жоден уривок з Писань не зворушував людського серця з такою силою, як тоді ці слова зворушили моє”.

і почав виливати бажання мого серця Богові. Тільки-но я почав свою молитву, як відчув, що якась сила скувала і повністю подолала мене, вона настільки дивовижно подіяла на мене, що мого язика було зв’язано і я не міг говорити. Суцільна темрява огорнула мене, і на якийсь час мені здалося, що я був приречений на раптове знищення.

Але, зібравши всі свої сили, я кликав Бога, щоб Він звільнив мене від цієї ворожої сили, яка скувала мене, і тієї миті, коли я був уже ладен впасти у відчай і скоритися знищенню,—не якійсь уявній руйнації, а силі якоїсь реальної істоти з невидимого світу, що мала таку дивовижну могуть, якої я ніколи не відчував у жодній істоті,—саме в цю мить великої тривоги я побачив прямо над головою стовп світла, яскравішого за сонце, і спускаючись повільно з неба, це світло впало на мене”⁵.

Небесний Батько та Ісус Христос явилися Джозефу у відповідь на його смиренну молитву

Джозеф Сміт—Історія 1:17–20: “Не встигло це небесне світло з’явитися, як я відчув, що позбувся ворога, який скував був мене. Коли світло було на мені, я побачив двох Осіб, що стояли переді мною у повітрі, блиск і славу Яких неможливо описати. Один із Них звернувся до мене, називаючи моє ім’я, і сказав, указуючи на іншого: “*Це Мій Улюблений Син, слухай Його!*”

Збираючись звернутися до Господа, я мав на меті дізнатися, яка саме з усіх сект правильна, щоб я міг знати, до якої приєднатися. Тож ледве зібравшись із силами і змігши говорити, я запитав у цих Осіб, що стояли наді мною у світлі, яка ж з усіх сект правильна (бо до того часу мені ніколи не спадало на думку, що всі вони були не правильні)—і до якої мені приєднатися.

У відповідь мені було сказано, що я не повинен приєднуватися до жодної з них, тому що всі вони неправильні; і Той, хто звертався до мене, сказав, що всі їхні віровчення мерзотні на Його погляд, що всі сповідники тих сект розбещені, що “вони наближаються до Мене своїми вустами, але їхні серця далеко ухилилися від Мене; вони навчають заповідей людських як учення; мають тільки вигляд божественності, але заперечують саму силу її”.

Він знову заборонив мені приєднуватися до будь-якої з них і говорив мені ще багато іншого, про що не можу зараз писати. Коли я прийшов до тям, то усвідомив, що лежу горілиць, дивлячись у небо. Коли світло відійшло, я був знесилений; але згодом, одужавши в якійсь мірі, я пішов додому. І коли я сперся на камін, мати запитала мене, що трапилося. Я відповів: Нічого, все добре—зі мною все гаразд. Тоді я сказав своїй матері: Я сам довідався, що пресвітеріанство не є істинним. Здається, супротивник був обізнаний, ще в дуже ранній період мого життя, що мені судилося стати порушником і дратівником його царства; інакше навіщо було силам темряви змовлятися проти мене? Чому цей опір і переслідування, що повстали проти мене майже з малого дитинства?”⁶

Коли наше свідчення міцне, переслідуванню не змусити нас зректися істини, яку ми пізнали

Джозеф Сміт—Історія 1:21–26: “Через кілька днів після цього видіння трапилося мені бути в компанії методистського проповідника, одного з найактивніших серед діячів вищезгаданого релігійного заворушення. Під час розмови з ним на релігійну тему я скористався нагодою і розповів йому про моє видіння. Його поведінка надзвичайно вразила мене. Він поставився до моєї розповіді не тільки легковажно, але й з великим презирством, говорячи, що все це від диявола, що в наші часи немає видінь чи одкровень, що всі такі явища припинилися після того, як апостолів не стало, і що їх ніколи вже більше не буде.

Проте, незабаром я довідався, що моя розповідь викликала велике упередження проти мене серед сповідників релігії, а також призвела до сильного переслідування, яке невпинно посилювалося. Незважаючи на те, що я був непомітним хлопцем, якому ще не виповнилося й п’ятнадцяти років, і знаходився в таких життєвих обставинах, які не давали мені ніякого певного положення в суспільстві, високопоставлені люди звертали на мене увагу, достатню, щоб підбурити проти мене громадську думку і розпочати жорстоке переслідування—і це було спільним для всіх сект; у цьому переслідуванні вони всі поєдналися.

Я досить серйозно розмірковував тоді та й пізніше над цим: як дивно, що непомітного хлопця, якому минуло лише чотирнадцять років, і до того ж змушеного заробляти собі на скудне життя власною щоденною працею, було визнано фігурою, достатньо помітною, щоб привернути до себе увагу поважних людей з найпопулярніших сект того часу, і викликати в них дух найжорстокішого переслідування та наклепів. Дивно чи ні, але так воно було, і це часто глибоко засмучувало мене.

Проте, незважаючи на все, я дійсно бачив видіння. Пізніше я пригадував, що я почував себе, наче апостол Павло, коли він, захищаючи себе перед царем Агріппою, розповів йому про своє видіння, про те, як він бачив світло і чув голос. Але

мало хто повірив йому тоді; деякі говорили, що він безчесна людина, інші—що він божевільний; його ганьбили і насміхалися з нього. Але все це не знищило дійсності його видіння. Він бачив видіння, він знав це, і жодні переслідування під небесами не в змозі були змінити це; і якби навіть переслідували його до смерті, він знав і знав би до останнього подиху, що бачив світло і чув голос, який говорить з ним, і цілий світ не примусив би його думати або вірити інакше.

Так було й зі мною. Я дійсно бачив світло, і у цьому світлі я бачив двох Осіб, і Вони насправді говорили зі мною. І хоч мене ненавиділи і переслідували за те, що я розповідав, що бачив видіння, це була правда; і в той час, як мене переслідували, ганьбили, говорили проти мене всяке зло несправедливо за те, що так казав, я запитував у своєму серці: Чому переслідувати мене за те, що я кажу правду? Я дійсно бачив видіння, і хто я такий, щоб протистояти Богові? Чому ж увесь світ хоче, щоб я зрікся того, що дійсно бачив? Бо я бачив видіння, я знаю це, і я знаю, що Бог це знає, і я не можу та й не смію зрікатися цього. Принаймні я знав, що якби я зрікся цього, то скривдив би Бога і підпав би під осуд.

Тепер я визначив своє ставлення до сектантського світу—бо знав, що мені не слід було приєднуватися до жодної з сект. Я мав залишатися так, як дотепер, поки не одержу наступного наказу. Я переконався в істинності свідчення Якова про те, що той, кому не вистачає мудрості, повинен просити її у Бога, і дасться тому просто й без докорів”⁷.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться сторінки 29–33. Подумайте, як Джозеф Сміт може бути для нас прикладом, коли ми шукаємо відповіді на свої запитання. Читаючи його розповідь про Перше видіння, що ви дізнаєтеся про читання Писань, розмірковування, молитву?

- Продивіться сторінку 34. Подумайте, про які істини дізнався Джозеф Сміт щодо Бога Батька та Ісуса Христа, коли побачив Перше видіння. Чому кожен з нас мусить мати свідчення про Перше видіння?
- Коли Джозеф розповів іншим про Перше видіння, багато людей упереджено поставилися до нього і почали утискувати (сторінка 35). На вашу думку, чому люди так відреагували? Поміркуйте над реакцією Джозефа на переслідування (сторінки 35–36). Як ми можемо брати приклад з нього, коли зустрічаємося зі спротивом чи іншими випробуваннями?
- Коли ви вперше почули про Перше видіння, яке враження це залишило по собі? Як воно впливало на вас відтоді? Як ви були зміцнені, знов читаючи розповідь, вміщену до цього розділу?

Відповідні уривки з Писань: Ісаія 29:13–14; Йоїл 2:28–29; Амос 3:7; Мормон 9:7–9

Посилання

1. Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1845 manuscript, p. 72, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah. Люсі Мак Сміт, мати пророка, надиктовувала свою історію, в якій викладено багато фактів з життя пророка, Марті Джейн Ноултон Корей, з 1844 по 1845 р. Марта Корей називала цей перший рукопис “чорновим історичним рукописом”. Згодом, у 1845 р., Люсі Мак Сміт, Марта Корей та чоловік Марти Говард Корей відредагували й розширили перший варіант. У 1845 р. рукопис називався “Історія Люсі Мак Сміт, матері пророка”. Ця книга цитує рукопис 1844–1845 рр., окрім кількох епізодів, коли в 1845 р. рукопис включав матеріал, що не міститься у варіанті 1844–1845 рр.
2. Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 4, p. 1, Church Archives.
3. Joseph Smith, History 1832, pp. 1–2; Letter Book 1, 1829–1835, Joseph Smith, Collection, Church Archives.
4. Джозеф Сміт—Історія 1:5, 7–13. Пророк Джозеф Сміт описував сам або надиктовував розповідь про Перше видіння кілька разів. Цитати в цьому розділі взяті з розповіді про Перше видіння, вперше опублікованої в 1842 році. в “History of Joseph Smith,” *Times and Seasons*, 15 березня 1842 р., сс. 726–728; 1 квітня 1842 р., сс. 748–749, а згодом включеній до Дорогоцінної Перлини і виданій в *History of the Church*, vol. 1, pp. 1–8. Вона є офіційною розповіддю, що додана до Писань. Пророк Джозеф Сміт склав її в 1838–1839 рр. за допомогою своїх писарів.
5. Джозеф Сміт—Історія 1:14–16.
6. Джозеф Сміт—Історія 1:17–20.
7. Джозеф Сміт—Історія 1:21–26.

Під час Першого видіння Джозеф Сміт побачив на власні очі, що Батько і Син є окремими істотами і що людина створена на образ Божий. Ці істини необхідні, щоб зрозуміти наш справжній зв'язок з нашим Батьком Небесним.

Бог, Вічний Батько

*“Цілі нашого Бога величні, Його любов невимірна,
Його мудрість безкінечна, а Його сила безмежна.
Тому у святих є привід радити і звеселятися”.*

З життя Джозефа Сміта

Серед предків Джозефа Сміта було багато таких, хто прагнув пізнати істинного Бога у свої дні. Та й самі батьки Джозефа були глибоко духовними людьми, і хоча вони не знайшли повноти істини про Бога в існуючих тоді церквах, вони шанували Біблію як слово Боже, і молитва була частиною їхнього щоденного життя. Уільям, брат пророка, пригадавав: “Релігійні устої мого батька були вкрай набожними і високоморальними. ... Мене запрошували приєднуватися до молитви і ввечері, і вранці. ... Мої батьки, батько і мати, виливали свою душу Богові, подавцеві всіх благословень, щоб Він пильнував й оберігав їхніх дітей і тримав їх від гріха і порочних учинків. Такою була сувора набожність моїх батьків”¹. Уільям також казав: “Відколи себе пам’ятаю, ми завжди молилися сім’єю. Добре пам’ятаю, як батько носив окуляри в кишеньці, ... і коли ми, хлопці, бачили, що він дістає окуляри, то знали, що це сигнал до молитви, а якщо ми того не бачили, мати казала: “Уільяме,—або хто б там не був,—готуйся до молитви”. Після молитви ми співали пісню. Я ще досі пам’ятаю слова з неї: “Пройшов ще один день, складаємо одяг біля ліжка”².

Раннє духовне виховання глибоко відбилося на серці юного Джозефа Сміта. Коли він стурбувався своїм вічним благополуччям і прагнув пізнати, до якої з церков приєднатися, то знав, що може звернутися до Бога із своїми запитаннями:

“Я дізнався з Писань, що Бог був таким самим учора, є сьогодні і буде вічно, що Він не зважає на обличчя, бо Він—Бог. Бо я дивився на сонце, велетенське земне світило, і на місяць, який у [своїй] величі котився через небеса, і на зірки, що сяяли на своїх місцях, і також на землю, на якій я стою, на тварин польових, птахів небесних і риб морських, і також на людину, що йде по лицю землі [у] величі і силі краси, наділену могуттю і розумом, щоб управляти надзвичайно великим і дивовижним, так подібно до Того, Хто створив їх.

І коли я розмірковував над усім цим, моє серце вигукувало: “Правильно мудрець сказав, що безумний говорить у серці своїм: “Нема Бога!” [див. Псалом 52:1]. Моє серце вигукувало: “Все це свідчить і доводить, що є всемогутня і всюди-суща сила, Істота, Яка видає закони й присуди і стримує все у своїх межах, Яка наповнює вічність, Яка була, є і буде від усієї вічності до вічності. І коли я розмірковував над усім цим і тим, що ця Істота шукає таких, хто вклонятимуться Їй, вклонятимуться в душі й істині [див. Іван 4:23], отже, я заволав до Господа, прохаючи милості, адже мені більше не було до кого звернутися й отримати милість”³.

Щира молитва Джозефа про милість і мудрість отримала відповідь у вигляді Першого видіння. Те видіння дало юному пророку набагато більше знань про Бога, ніж мала будь-яка з церков його часу,—знання, яке було втраченим для світу на цілі століття. У Першому видінні Джозеф на власні очі побачив, що Батько і Син є двома окремими особами, що Їхня сила переважає силу зла і що людина насправді створена на образ Божий. Ці істини необхідно знати, щоб розуміти справжню суть наших стосунків з Батьком Небесним.

Потім були дані інші одкровення щодо природи Бога, включаючи багато тих, що нині вміщені в Писаннях останніх днів. Обране Богом знаряддя для відновлення євангельської істини світові, пророк свідчив про Бога протягом усього свого священнослужіння. “Я питаю [вас] про Бога,—проголошував він,—бо я хочу, щоб усі ви знали Його і знали, Хто Він. ... Тоді ви дізнаєтеся, що я—Його слуга. Бо я говорю як той, хто має повноваження”⁴.

Учення Джозефа Сміта

Бог є люблячим Батьком усього людства і джерелом усього доброго

“У той час, як одна частина людства немилосердно судить і засуджує іншу, Величний Батько всесвіту дивиться на всю сім'ю людей поглядом батька і турбується про неї, як батько; Він дивиться на людей як на Своїх нащадків і не має тих недобрих почуттів, які впливають на дітей людських, і Він “наказує сходити сонцю Своему над злими і над добрими, і дощ посилає на праведних і на неправедних”. [Матвій 5:45]”⁵.

“Ми визнаємо, що Бог є величним джерелом, з якого походить усе добре, що Він є довершеним розумом і що лише Його мудрості достатньо, щоб керувати й упорядковувати величні створіння і світи, які сяють і блищать у своїй красі й величі над нашими головами, наче їх торкнувся Його перст і привело в дію Його Всемогутнє слово. ... Небо звіщає про Божу славу, а про чин Його рук розказує небозвід [див. Псалми 18:1], і миті роздумів достатньо для людини пересічного розуму, щоб зрозуміти, що всі вони [світи] не є плодами випадку і що вони не можуть підтримуватися ніякою іншою силою, меншою за руку Всемогутнього”⁶.

“Бог бачить потаємні мотиви вчинків людей і знає серця всіх, що живуть”⁷.

“Цілі нашого Бога величні, Його любов незбагненна, Його мудрість безмежна, а Його сила всеосяжна. Тому у святих є привід радити і звеселятися, знаючи, що “Цей Бог—то наш Бог на вічні віки, Він буде провадити нас аж до смерті!” [Псалми 47:15]”⁸.

Коли ми розуміємо характер Бога, то розуміємо себе і дізнаємося, як наблизитися до Нього

“У світі є надто мало істот, які правильно розуміють характер Бога. Переважна кількість людей не розуміють нічого, ні з минулого, ні з майбутнього у тому, що пов'язано з їхніми стосунками з Богом. Вони не знають і не розуміють природи

“Маючи знання про Бога, ми починаємо розуміти, як наблизитися до Нього і як запитувати так, щоб отримувати відповіді”.

тих стосунків і, відповідно, вони знають лише трохи більше дикої тварини—трохи більше, ніж те, як собі поїсти, попиту та поспати. Ось, що знає людина про Бога чи Його існування, якщо це не дано їй через натхнення від Всевишнього.

Якщо людина нічого не вчиться, окрім як їсти, пити і спати, і не розуміє жодних задумів Бога, то й тварина розуміє все те ж саме. Вона їсть, п’є, спить і нічого не знає про Бога. І при цьому знає стільки ж, скільки ми, якщо ми не зможемо зрозуміти натхнення Всемогутнього Бога. Якщо люди не розуміють характер Бога, вони не розуміють себе. Я хотів би повернутися до початку і піднести ваш розум до вищих сфер і величнішого розуміння, ніж того, якого, як правило, прагне людський розум. ...

Писання кажуть нам, що “життя ж вічне—це те, щоб пізнали Тебе, єдиного Бога правдивого, та Ісуса Христа, що послав Ти Його” [Іван 17:3].

Якщо якась людина не знає Бога і запитає, що ж Він за істота, і якщо вона старанно дослідить своє власне серце, то, якщо проголошення Ісуса та апостолів істинне, вона усвідомить, що не має вічного життя; бо за жодним іншим принципом не може бути вічного життя.

Моя найперша мета—пізнати характер єдиного мудрого й істинного Бога, що Він за істота. ...

Сам Бог колись був таким, якими ми є зараз, і Він є піднесеною людиною, і сидить на престолі там, на небесах! Це є великою таємницею. Якби зараз було розірвано завісу і великий Бог, Який тримає цей світ на своїй орбіті і Який підтримує всі світи і все Своєю силою, зробив Себе видимим, я кажу вам, якби ви побачили Його сьогодні, ви б побачили Його у людській подобі, схожого на вас зовнішньо, на образ і в самій подобі людини. Бо Адам був створений у такий же спосіб, на образ і за подобою Бога, і отримав настанови від Нього і ходив з Ним, розмовляв і спілкувався з Ним, як одна людина розмовляє і спілкується з іншою. ...

Маючи знання про Бога, ми починаємо розуміти, як наблизитися до Нього і як запитувати так, щоб отримувати відповіді. Коли ми розуміємо характер Бога і знаємо, як прийти до Нього, Він починає розгортати для нас небеса і розповідати нам про них. Коли ми готові прийти до Нього, Він готовий іти до нас”⁹.

Божество складається з трьох окремих і відмінних осіб

Уложення віри 1:1. “Ми віримо в Бога, Вічного Батька, і в Його Сина Ісуса Христа, і в Святого Духа”¹⁰.

Джозеф Сміт виклав це вчення 1843 року, що згодом було записане в Ученні і Завітах 130:22: “Батько має тіло з плоті й кісток, яке так само відчутне на дотик, як і людське; також Син; але Святий Дух не має тіла з плоті й кісток, але є особою з Духа. Якби це було не так, Святий Дух не міг би перебувати в нас”¹¹.

“Я завжди заявляв, що Бог є окремою особою, Ісус Христос є окремою і відмінною від Бога Батька особою, і Святий

Дух є окремою особою і Духом: і ці трое є трьома окремими особами і трьома Богами”¹².

“Те, що без тіла чи його частин, є нічим. Немає іншого Бога небесного, ніж Той Бог, Який має плоть і кістки”¹³.

**Божество перебуває в досконалій єдності,
і Бог Батько його очолює**

“Багато було сказано про Бога і Божество. Учителі нашого дня кажуть, що Батько є Богом, Син є Богом і Святий Дух є Богом, і всі Вони в одному тілі і є одним Богом. Ісус молився, щоб ті, кого Батько дав Йому із світу, могли стати єдиними в Них, саме як Вони єдині [див. Іван 17:11–23]. ...

Петро і Степан свідчили, що бачили Сина Людини, Який стояв по правицю Бога. Будь-яка людина, що бачила відкриті небеса, знає, що на небесах є трое Осіб, які тримають ключі сили, і Одна з Них головує над усім”¹⁴.

“Ще до організації цієї землі між трьома Особами було укладено вічний завіт, що стосується розподілу обов’язків щодо людей на землі. Ці Особи ... зветься Бог перший, Творець, Бог другий, Викупитель, і Бог третій, Свідок”¹⁵.

“Обов’язок Батька—головувати як Голові або Президенту, Ісуса—бути Посередником, а Святого Духа—бути Свідком. Син має [скинію], і так само її [має] Батько, але Святий Дух є істотою з духу, без скині”¹⁶.

“Писання говорять: “Я й Отець—Ми одне” [Іван 10:30], і знову повторюють, що Батько, Син і Святий Дух єдині, і всі трое Вони спільні в одному [див. 1 Івана 5:7–8]. І так само Спаситель молився Батькові: “Не за світ Я благаю, а за тих, кого дав Ти Мені зі світу, щоб ми могли бути єдині”, або ж були одного розуму в єдності віри [див. Іван 17:9, 11]. Але кожен з них є особистістю й окремою особою, і так само Бог, Ісус Христос і Святий Дух є окремими Особами, але всі вони спільні в одному й тому ж”¹⁷.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прогляньте сторінки 39–40 і знайдіть, як юний Джозеф Сміт бачив докази “всемогутньої і всюдисущої сили” у навколишньому світі. Коли ви дивитесь на світ навколо вас, що в ньому свідчить вам про Бога?
- Прочитайте перший підрозділ цього розділу (сторінка 41) і знайдіть учення, що відкривають характер Бога. Як ці вчення можуть допомогти нам “радіти і звеселятися”?
- Джозеф Сміт учив: “Величний Батько всесвіту дивиться на всю сім’ю людей поглядом батька і турбується про неї, як батько” (сторінка 41). Про що ви думаєте і що відчуваєте, коли розмірковуєте над цим твердженням?
- Прочитайте абзац, що починається внизу сторінки 41, а також наступний абзац. Чому ми не можемо пізнати себе, якщо не пізнаємо характер Бога?
- Пророк Джозеф Сміт свідчив, що Бог Батько, Ісус Христос і Святий Дух є “трьома окремими особами”. Він також учив, що Вони єдині (сторінка 44). В чому саме члени Божества єдині? (Приклади див. на сторінці 44).
- Як батьки можуть прищеплювати своїм дітям любов до Небесного Батька? (Приклади див. на сторінці 39).

Відповідні уривки з Писань: Іван 8:17–19; Євреям 1:1–3; 12:9; Мойсей 1:3–6, 39

Посилання

1. William Smith, Notes on Chambers' life of Joseph Smith, ca. 1875, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. Уільям Сміт, інтерв'ю брали Е. Ч. Бріггс та Дж. У. Пітерсон, жовтень або листопад 1893 р. Вперше видано в *Zion's Ensign* (періодичному виданні Реорганізованої Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів, нині Спільноти Христової); перевидано в *Deseret Evening News*, 20 січня 1894, р. 2; пунктуацію усучаснено.
3. Joseph Smith, History 1832, pp. 2–3; Letter Book 1, 1829–1835, Joseph Smith, Collection, Church Archives.

4. *History of the Church*, 6:305; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа, Уілларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона.
5. *History of the Church*, 4:595; з “Хрищення за померлих”, редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 15 квітня 1842 р., с. 759; редактором часопису був Джозеф Сміт.
6. *History of the Church*, 2:12, 14; розбивку на абзаци змінено; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, лютий 1834 р., с. 136; березень 1834 р., с. 142.
7. *History of the Church*, 1:317; з листа Джозефа Сміта до Уільяма У. Фелпса, 11 січня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо; цей лист помилково датується 14 січня 1833 р. у *History of the Church*.
8. *History of the Church*, 4:185; з листа Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві святим, вересень 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, жовтень 1840 р., с. 178.
9. *History of the Church*, 6:303–305, 308; вживання великої літери усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа, Уілларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона; див. також додаток у цій книзі, сторінка 568, пункт 3.
10. Уложення віри 1:1.
11. Учення і Завіти 130:22; настанови, дані Джозефом Смітом 2 квітня 1843 р. в Реймусі, шт. Іллінойс.
12. *History of the Church*, 6:474; з проповіді Джозефа Сміта 16 червня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
13. Quoted by William Clayton, reporting an undated discourse given by Joseph Smith in Nauvoo, Illinois; in L. John Nuttall, “Extracts from William Clayton’s Private Book,” p. 7, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; copy in Church Archives.
14. *History of the Church*, 5:426; з проповіді Джозефа Сміта 11 червня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа і Томаса Баллока.
15. Цитовано Уільямом Клейтоном як переказ неготованої проповіді Джозефа Сміта в Наву, шт. Іллінойс; in L. John Nuttall, “Extracts from William Clayton’s Private Book,” pp. 10–11, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; copy in Church Archives.
16. Зі слів Уільяма П. Макінгаера стосовно проповіді Джозефа Сміта на початку 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс; William Patterson McIntire, Notebook 1840–1845, Church Archives. Уільям Макінгаер коротко записав кілька проповідей Джозефа Сміта в Наву на початку 1841 р. У цій книзі цитуються чотири такі розповіді, жодна з яких не датована.
17. Quoted by George Laub, in compilation of excerpts from Joseph Smith’s discourses, ca. 1845; George Laub, *Reminiscences and Journal Jan. 1845–Apr. 1857*, pp. 29–30, Church Archives.

Ісус Христос, Божественний Викупитель світу

“Спасіння не могло прийти в світ без посередництва Ісуса Христа”.

З життя Джозефа Сміта

За багато років до народження Джозефа Сміта його дідусь по лінії батька відчув натхнення, що в його сім'ї станеться щось таке, що “переверне світ”¹. В історії Джозефа Сміта йдеться: “Мій дід, Ейзел Сміт, давним-давно передрік, що з його сім'ї постане пророк, і моя бабуся була щаслива, що це був я. Мій дід Ейзел помер в Іст-Стокхолмі, округу Сент-Лоуренс, шт. Нью-Йорк, вже після того, як одержав Книгу Мормона і прочитав її майже до кінця. І він заявив, що я дійсно був пророком і що він давно знав, що такий з'явиться в його сім'ї”².

Одним з найважливіших завдань Джозефа Сміта як пророка відновлення було свідчити про Ісуса Христа. Він мав благословенну можливість отримати особисте знання про божественність Ісуса Христа і розуміти Його роль як Викупителя світу. Це знання зародилося з Першого видіння, в якому юний Джозеф бачив Небесного Батька та Ісуса Христа і чув слова Батька: “Це Мій Улюблений Син, слухай Його!” (Джозеф Сміт—Історія 1:17). Під час цієї священної події Джозеф дістав привілей бути навченим Спасителем світу.

Через майже 12 років, 16 лютого 1832 року, пророк перекладав Біблію в будинку Джона Джонсона в Гайрамі, шт. Огайо, а Сідні Рігдон був за писаря. Коли пророк переклав Іван 5:29, де описується воскресіння всіх добрих і всіх злих, Джозефу та Сідні відкрилося видіння, і вони побачили Спасителя і розмовляли з Ним:

Спаситель явився Джозефу Сміту та Оліверу Каудері в Кертлендському храмі. “Завісу було знято з нашого розуму,—казав Джозеф,—і очі нашого розуміння було відкрито. Ми побачили Господа, Який стояв над поручнями кафедри”.

“Силою Духа наші очі було відкрито і наше розуміння було просвітлено, так щоб побачити і зрозуміти справи Бога— саме те, що було від початку, до того, як світ був, що було призначено Батьком через Його Єдинонародженого Сина, Який був у лоні Батька від самого початку; про Якого ми приносимо свідчення; і свідчення, яке ми приносимо, є повнотою євангелії Ісуса Христа, Який є Сином, Якого ми бачили і з Яким ми говорили в небесному видінні. ...

І ми побачили славу Сина, праворуч від Батька, і отримали від Його повноти; і побачили святих ангелів і тих, кого освячено перед Його престолом, які поклонялися Богу і Агнцю, які поклонялися Йому віки вічні.

І тепер, після багатьох свідчень, які було дано про Нього, ось свідчення, останнє з усіх, яке ми даємо про Нього: Що Він живе!

Бо ми бачили Його, саме праворуч Бога; і ми чули голос, що засвідчив, що Він є Єдинонародженим від Батька—що Ним, і через Нього, і від Нього світи є та було створено, і жителі їхні є синами й дочками, народженими Богові” (УЗ 76:12–14, 20–24).

Джозеф Сміт ще раз бачив Спасителя 3 квітня 1836 року. Пророк і Олівер Каудері усамітнилися за західною кафедрою Кертлендського храму. Вони схилилися у глибокій молитві, після якої Спаситель явився їм обом. Пророк казав:

“Завісу було знято з нашого розуму, і очі нашого розуміння було відкрито. Ми побачили Господа, Який стояв над поручнями кафедри перед нами, а під Його ногами була плита з чистого золота кольором, наче бурштин. Його очі були наче полум'я вогненне; волосся на Його голові було біле, наче чистий сніг; Його обличчя сяяло яскравіше сонця, а Його голос був немов шум великої води, саме голос Єгови, Який мовив: “Я перший і останній; Я той, Хто живе, Я Той, Кого було вбито; Я ваш заступник перед Батьком” (УЗ 110:1–4).

Після таких випадків пророк з перших рук отримував знання і став особливим свідком божественності Спасителя.

Учення Джозефа Сміта

В усі розподіли євангелії народ Божий заради відпущення своїх гріхів покладався на Спокуту Христа

“Спасіння не може бути дане світові без посередництва Ісуса Христа”³.

“Бог ... підготував жертву в дарі Свого власного Сина, Якого мало бути послано в належний час, щоб підготувати шлях, тобто відкрити двері, якими людина могла б увійти в присутність Господа, звідки була вигнана за непослух. Час від часу ця добра новина долігала до вух людей в різні епохи світу аж до самого пришествя Месії.

Вірою в цю спокуту, або план викуплення, Авель приніс жертву Богові, яку було прийнято і яка складалася з первістків отари. Каїн приніс плоди землі і не був прийнятий, тому що не міг зробити цього з вірою. Він не мав віри, або ж проявляв віру, яка суперечила плану небес. Необхідним було пролиття крові Єдинонародженого заради спокути людей, бо це і був план викуплення, а без пролиття крові не було відпущення. І оскільки жертва була запроваджена як символ, в якому люди повинні були вбачати велику Жертву, приготовлену Богом, принести невідповідну цьому жертву не вимагало прояву віри, тому що за викуплення не так було заплачено, ані за силу спокути, встановлену за цим порядком. Тобто Каїн не мав віри, а все, що не від віри, є гріхом. Натомість Авель приніс прийнятну жертву, завдяки якій отримав свідчення, що він праведний, і про його дари Сам Бог засвідчив [див. Євреям 11:4].

Зрозуміло, що пролиття крові тварини не приносило б людині ніякої користі, хіба що це робилося на образ, тобто як символ, або пояснення того, що мало бути принесено через дар Самого Бога, і цей ритуал виконувався з оком, спрямованим із вірою в ту велику Жертву для відпущення гріхів. ...

Нам не варто вважати, що давні люди в усі віки були настільки несвідомі щодо небесної системи, як багато хто припускає, оскільки всі будь-коли спасенні були спасенні силою цього великого плану викуплення—як до пришествя

Христа, так і після нього. Якби не так, у Бога були б інші тактичні плани (якщо можна так виразитися), щоб привести людей назад до життя з Ним. Але цього ми не допускаємо, оскільки не було ніяких змін у людській природі від Падіння. І обряд чи запровадження пролиття крові в жертву був установлений для виконання лише до того моменту, коли Христос принесе і пролле Свою кров, як уже було сказано, щоб люди могли чекати з вірою того часу. ...

Що те жертвоприношення мало лише спрямувати думки до Христа, ми дізнаємося з цих дивовижних слів Ісуса до юдеїв: “Отець ваш Авраам прагнув із радістю, щоб побачити день Мій,—і він бачив, і тішився” [Іван 8:56]. Отже, те, що давні приносили жертви, не заважало їм чути євангелію, але це служило їм, як уже йшлося, щоб відкрити очі і допомогти їм чекати на той час пришествия Спасителя і радіти в Його викупленні. Ми доходимо висновку, що завжди, коли б Господь не являв Себе людям у дні давнини і повелівав їм приносити Йому жертви, це робилося, щоб вони могли чекати з вірою часу Його пришествия і покладатися на силу тієї спокути для відпущення своїх гріхів. І так вони і робили, тисячі тих, хто пішов перед нами, чий одяг є незаплямованим і хто, як і Йов, чекали з такою же впевненістю, що побачать Його в *останній день* на землі, саме у плоті [див. Йов 19:25–26].

Ми можемо підсумувати, що хоча були різні розподіли євангелії, однак усе, що Бог передавав Своему народові, мало повернути їхні думки до важливішого предмету і навчити їх покладатися лише на Бога як творця їхнього спасіння, що міститься в Його законі”⁴.

**Завдяки тому, що Ісус Христос постав з мертвих,
усе людство буде воскресене**

“Фундаментальними принципами нашої релігії є свідчення апостолів і пророків стосовно Ісуса Христа, що Він помер, був похований і піднявся на третій день, і вознісся на небеса. А все інше, що стосується нашої релігії, є лише додатком до цього. Але у зв'язку з цим ми віримо в дар Святого Духа, силу

“Агнець Божий здійснив воскресіння, щоб усі піднялися з мертвих”.

віри, надання духовних дарів згідно з волею Божою, відновлення дому Ізрайлевого та остаточну перемогу істини”⁵.

“Так, як в Адамі вмирають усі, так само в Христі всі оживуть”, усі підняті з мертвих [1 Коринтянам 15:22]. Агнець Божий здійснив воскресіння, щоб усі піднялися з мертвих”⁶.

“Бог призначив день, у який Він судитиме світ, і Він надав підтвердження цьому, коли підняв з мертвих Свого Сина Ісуса Христа,—це те, на чому ґрунтується надія всіх, хто вірить у натхненний літопис, надія на щастя і радість у майбутньому. Бо “коли ж бо Христос не воскрес,—казав Павло коринтянам,—тоді віра ваша даремна,—ви в своїх ще гріхах, тоді-то загинули й ті, що в Христі упокоїлись!” [1 Коринтянам 15:17–18]. ...

Сам Христос безсумнівно піднявся з мертвих. А якщо Він піднявся з мертвих, Він Своєю силою підніме всіх людей, щоб вони постали перед Ним: бо якщо Він піднявся з мертвих, пута тимчасової смерті розірвано, аби могила не мала перемоги. Тоді якщо могила не має перемоги, ті, хто зберігають слова Ісуса і дотримуються Його вчень, мають не тільки обіцяння воскресіння з мертвих, а й впевненість, що будуть прийняті в Його славетне царство, бо Він Сам каже: “Де Я, там буде й слуга Мій” [Іван 12:26]”⁷.

“Ті, хто померли в Ісусі Христі, можуть сподіватися ввійти (коли вони піднімуться) в повноту радості, яку мали або якої сподівалися тут. Я радий, що можу розповісти вам про таке, що, якщо його прийняти до серця, допомагатиме вам, коли землетруси вируватимуть, хмари збиратимуться, блискавиці спалахуватимуть і грози будуть готові вибухнути над вами розкатами грому. Покладіться на це, і нехай не тремтять ваші коліна і суглоби, нехай серце не зомліває. І що тоді можуть зробити землетруси, війни і сильні вітри? Нічого! Всі ваші втрати відшкоднуються вам у воскресінні, якщо ви залишатиметеся вірними. У видінні Всемогутнього я бачив це. ...

Бог явив Свого Сина з небес і також вчення про воскресіння. І ми знаємо, що кого ми тут ховаємо, тих Бог підніме знову, зодягнених і оживлених Духом Великого Бога. І яка різниця, чи покладемо ми їх, або чи поляжемо поруч з ними, коли з нами їх уже немає? Нехай ці істини западуть глибоко в наші серця, щоб ми вже тут могли починати радіти всьому тому, що постане в повноті потім”⁸.

Завдяки Спокуті Христа і послуху євангелії ми можемо стати спадкоємцями з Ісусом Христом

“Я вірю в божественність Ісуса Христа і те, що Він помер за гріхи всіх людей, які пали в Адамі”⁹.

Уложення віри 1:3. “Ми віримо, що завдяки спокуті Христа все людство може бути спасеним через послухність законам і обрядам євангелії”¹⁰.

“Коли Бог створив небеса і землю, Він зійшов і на шостий день сказав: “Створімо чоловіка за образом Нашим”. Чиїм образом? За образом Богів створили вони їх, чоловіка і жінку, чистих, безвинних і незаплямованих. Вони мали такі ж риси і такий же образ, як і Боги [див. Буття 1:26–27]. А коли людина пала, то не втратила свого образу, але її природа залишила образ свого Творця. Христос, Який має вигляд людини, також виглядає точно як Його Батько [див. Євреям 1:3]. ... Завдяки Спокуті Христа і воскресінню, і послуху євангелії ми знов набудемо образу Його Сина, Ісуса Христа [див. Римлянам 8:29]; тоді ми досягнемо вигляду, слави і характеру Бога”¹¹.

“Батько наших духів приніс жертву заради Своїх створінь, надав план викуплення, силу спокути, схему спасіння, головною метою яких є повернення людей до присутності Царя небесного, щоб увінчати їх у целестіальній славі і зробити їх із Сином спадкоємцями того спадку, що не псується, не розкладається і не зникає”¹².

“Писання кажуть, що ті, хто будуть виконувати заповіді, будуть спадкоємцями Бога і співспадкоємцями з Ісусом Христом. ... “Сам Цей Дух свідчить разом із духом нашим, що ми—діти Божі. А коли діти, то й спадкоємці, спадкоємці ж Божі, а співспадкоємці Христові, коли тільки разом із Ним ми терпимо, щоб разом із Ним прославитись” [див. Римлянам 8:16–17]”¹³.

“Яку втіху несе засмученим, на долю яких випало втратити чоловіка, дружину, батька, мати, дитину чи близького родича, знання, що хоч земна шкіня залишається і розкладається, вони піднімуться знов, щоб жити у безкінечному паланні безсмертної слави, щоб більше ніколи не горювати,

страждати чи помирати, але вони стануть спадкоємцями Бога і співспадкоємцями з Ісусом Христом”¹⁴.

**Ісус Христос досконалий, чистий і святий,
і Він закликав нас бути такими, як Він**

“Хто серед усіх святих в ці останні дні може вважати себе таким же хорошим, як наш Господь? Хто досконалий? Хто чистий? Хто настільки ж святий, як Він? Чи є такі? Він жодного разу не згрішив і не порушив заповідь чи закон небес— в Його вустах не було лукавства, і не було в Його серці підступу. ... Де є такий, як Христос? Такого на землі немає”¹⁵.

“Створіння було зроблене піддатливим до марноти, не за своєю волею, але Христос скорив її в надії [див. Римлянам 8:20]—всі підкорені марноті, поки вони подорожують кривими стежками і переживають труднощі, що оточують їх. Де людина, звільнена від марноти? Ніхто ніколи не був досконалим, окрім Ісуса. А чому Він був досконалим? Тому що Він був Сином Бога і мав повноту Духа і більшу силу, ніж будь-яка людина”¹⁶.

“Ще хлопчиком [Ісус Христос] мав увесь розум, достатній, щоб правити і керувати царством юдейським, і Він міг дискутувати з наймудрішими і найосвіченішими знавцями закону й божественності і показувати, наскільки нерозумними виглядають їхні теорії й традиції на тлі тієї мудрості, якою володів Він”¹⁷.

“Ми сподіваємося, що заповіді нашого Господа постійно обертаються у ваших серцях, навчаючи вас не лише Його волі в проповідуванні Його євангелії, але і Його покірності й досконалості поведженню в усьому—навіть у ті часи лютого переслідування і гноблення, які спіткали Його від рук нечестивого і похитливого покоління. Пам’ятайте, брати, що Він покликав вас на освячення, і чи варто казати, щоб бути подібним до Нього в чистоті? Як мудро, як свято, як цнотливо і як досконалим тоді ви повинні поводити себе в Його очах; і пам’ятайте також: Він не зводить з вас Свого ока”¹⁸.

“Коли ми розмірковуємо про святість і досконалисть нашого Вчителя, Який, принісши в жертву Себе Самого, відкрив шлях,

*“Коли ми розмірковуємо про святість і досконалість нашого Вчителя, ...
наші серця тануть в нас від Його поблажливості”.*

яким ми можемо прийти до Нього, наші серця тануть в нас від Його поблажливості. І коли ми також згадуємо, що Він покликав нас бути досконалими в усьому, аби ми могли підготуватися, щоб зустріти Його в мирі, коли Він прийде у славі з усіма святими ангелами, ми сповнюємося бажанням наставляти зі сміливістю наших братів бути смиренними і молитовними, поводитися і справді як діти світла і нашого дня, аби вони могли мати благодать, щоб протистояти кожній спокусі і долати кожне зло в ім'я нашого Господа Ісуса Христа. Адже будьте, брати, впевнені, що той день насправді близько, коли Господар дому підніметься і зачинить двері, і ніхто, окрім тих, хто у весільному вбранні, не зможе сісти за весільним столом! [Див. Матвій 22:1–14]”¹⁹.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться розповіді про видіння Спасителя Джозефом Смітом (сторінки 47–49). Про що ви думаєте і що відчуваєте, коли розмірковуєте над цими випадками?
- У давнину жертвоприношення тварин допомагали народу Господа “відкрити очі і ... чекати на той час пришествия Спасителя і радіти в Його викупленні” (сторінка 51). Що допомагає вам чекати дня Спасителя?
- Прочитайте абзац, що починається внизу сторінки 51. Зверніть увагу, що в цьому твердженні слово “додаток” означає, що щось пов’язано з чимось більш важливим, як наприклад, гілка зв’язана зі стовбуром дерева. Чому, на вашу думку, свідчення апостолів і пророків стосовно Спокути і Воскресіння Спасителя є “фундаментальними принципами нашої релігії”? Як би ви підійшли до свого служіння вдома чи в Церкві, якби пам’ятали, що все інше є додатком до цих принципів?
- Продивіться вчення пророка Джозефа про воскресіння (сторінки 51–53). Як вас утішає знання, що “всі ваші втрати відшкодуються вам у воскресінні, якщо ви залишатиметеся вірними”? Як знання про воскресіння допоможуть нам “вже тут ... починати радіти всьому тому, що постане в повноті потім”?
- Продивляючись сторінки 54–55, згадайте, що зробив Спаситель, щоб ми могли стати співспадкоємцями з Ним. Подумайте, як ви можете виявити до Нього вдячність за Його спокутну жертву.
- На сторінках 55–56 пророк Джозеф Сміт згадує багато рис Спасителя. Про які ще риси ви згадуєте, коли розмірковуєте над життям і місією Спасителя? Подумайте, що ви можете робити, щоб стати більше подібними до Нього.

Відповідні уривки з Писань: Ісая 53:1–12; 2 Нефій 9:5–26; УЗ 20:21–29

Посилання

1. Reported by George A. Smith, *Deseret News*, Aug. 12, 1857, p. 183.
2. *History of the Church*, 2:443; from “History of the Church” (manuscript), book B-1, addenda, p. 5, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
3. *History of the Church*, 5:555; з проповіді Джозефа Сміта 27 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса і Уільяма Клейтона.
4. *History of the Church*, 2:15–17; пунктуація усучаснена; розбивку на абзаци змінено; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, березень 1834, с. 143.
5. *History of the Church*, 3:30; з редакторської статті, опублікованій в *Elders’ Journal*, липень 1838 р., с. 44; редактором часопису був Джозеф Сміт.
6. *History of the Church*, 6:366; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
7. *History of the Church*, 2:18–19; розбивку на абзаци змінено; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, березень 1834 р., с. 144.
8. *History of the Church*, 5:361–362; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 16 червня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа і Уїлларда Річардса.
9. *History of the Church*, 4:78; з листа Меттью Л. Дейвіс Мері Дейвіс від 6 лютого 1840 р., Вашингтон, фед. округ Колумбія, в якому переповідалася проповідь Джозефа Сміта, виголошена 5 лютого 1840 р. у Вашингтоні, фед. округ Колумбія.
10. Уложення віри 1:3.
11. Цитовано Джеймсом Бергесом в добірці уривків з проповідей Джозефа Сміта; James Burgess, *Journals*, 1841–1848, vol. 2, Church Archives.
12. *History of the Church*, 2:5; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, лютий 1834, с. 135.
13. Цитовано Джорджем Лаубом, в добірці уривків з проповідей Джозефа Сміта, прибл. 1845 р.; George Laub, *Reminiscences and Journal* Jan. 1845–Apr. 1857, p. 31, Church Archives.
14. *History of the Church*, 6:306; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона.
15. *History of the Church*, 2:23; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, квітень 1834 р., с. 152.
16. *History of the Church*, 4:358; з проповіді Джозефа Сміта 16 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; цитовано в *Times and Seasons*, 1 червня 1841 р., сс. 429–430.
17. *History of the Church*, 6:608; з настанов, виголошених Джозефом Смітом у Картеджській в’язниці 27 червня 1844 р., Картедж, шт. Іллінойс; зі слів Сайруса Х. Уїлока.
18. *History of the Church*, 2:13; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, березень 1834 р., с. 142.
19. Лист Джозефа Сміта і первосвящеників до братів у Генеско, шт. Нью-Йорк, 23 листопада 1833 р., Кертленд, шт. Огайо, архіви Церкви.

Книга Мормона: ключовий камінь нашої релігії

“Я говорив браттям, що Книга Мормона найбільш правильна з усіх книг на світі і є ключовим каменем нашої релігії”.

З життя Джозефа Сміта

Понад три роки минуло з того ранку 1820 року, коли Джозеф Сміт молився, щоб дізнатися, до якої з церков має приєднатися. Юному пророкові тепер було 17 років, і він бажав дізнатися про своє положення перед Богом і дістати прощення. Ввечері 21 вересня 1823 року Джозеф ліг спати у своїй кімнаті на горіщі в родинному дерев'яному будинку в Пальмірі, шт. Нью-Йорк, але не змикав очей, поки інші в кімнаті не позасинали, і щиро молився, щоб зрозуміти цілі Бога щодо нього. “Я ... віддався молитві, благаючи Всемогутнього Бога,—розповідав він,—щоб Він простив усі мої гріхи та глупоти і проявився мені, аби я міг знати своє положення і достоїнство перед Ним. Я був цілковито впевненим, що одержу Божественний прояв, як і раніше” (Джозеф Сміт—Історія 1:29).

У відповідь на молитву Джозеф побачив світло, що стало з'являтися в його кімнаті і ставало дедалі яскравішим, доки кімната не стала “світлішою, ніж у полудень”. Біля його ліжка з'явився небесний посланець, який стояв у повітрі і на якому була “білосніжна” мантія. (Джозеф Сміт—Історія 1:30–31). Цим посланцем був Мороній—останній нефійський пророк, який століття тому закопав пластини, що на них була написана Книга Мормона, і який тепер тримав ключі, що стосувалися цього священного літопису (див. УЗ 27:5). Його було послано сказати Джозефу, що Бог пробачив йому

*Джозеф Сміт одержав від Моронія золоті пластини 22 вересня 1827 р.
“Я одержав їх,—свідчив пророк,—а з ними і Урім і Туммім, завдяки
яким я переклав пластини. Так і з’явилася Книга Мормона”.*

його гріхи¹ і що Він має для нього велику роботу. Зокрема, Джозефу необхідно було піти до сусіднього пагорбу, де зберігався священний літопис на золотих пластинах. Цей літопис був складений пророками давнини на американському материка. Даром і силою від Бога Джозеф мав перекласти цей літопис і явити його світові.

Наступного дня Джозеф пішов до пагорбу, де були закопані пластини Книги Мормона. Там він зустрів Моронія і побачив пластини, але йому було сказано, що він не отримає їх ще протягом чотирьох років. Він мав розпочати важливий період підготовки, щоб відповідати цьому священному завданню—перекладу Книги Мормона. Джозеф повертався до пагорбу 22 вересня кожного з наступних чотирьох років, щоб вислухати подальші настанови Моронія. (Джозеф Сміт—Історія 1:33–54). За ці роки він також мав “багато видінь ангелів Божих, які розкривали переді мною велич і славу подій, що матимуть місце в останні дні”².

Цей період підготовки також приніс до життя пророка благословення шлюбу. У січні 1827 року він одружився з Еммою Гейл, з якою познайомився, коли працював у Гармоні, шт. Пенсільванія. Емма стане надійною опорою для пророка протягом усього його священнослужіння. 22 вересня 1827 року вона вирушила з ним до пагорбу і чекала неподалік, поки Мороній передавав пластини в руки пророка.

Заволодівши священним літописом, Джозеф невдовзі збагнув, чому Мороній наказував йому захищати пластини (див. Джозеф Сміт—Історія 1:59–60). Місцеві зловмисники почали турбувати пророка, вдаючись до численних спроб викрасти пластини. Одного холодного дня грудня 1827 року, сподіваючись знайти спокійне місце, щоб попрацювати, Джозеф та Емма залишили будинок родини Смітів і вирушили шукати прихисток у батьків Емми в Гармоні. Там пророк розпочав роботу з перекладу. Наступного лютого Мартін Гарріс, друг Смітів з Пальміри, відчув натхнення поїхати до Гармоні, щоб допомогти пророку. З Мартіном як писцем Джозеф став працювати в перекладі.

Плоди праці пророка були видані згодом як Книга Мормона. Ця дивовижна книга, що містить повноту евангелії, є свідченням істинності Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів і пророчої місії Джозефа Сміта.

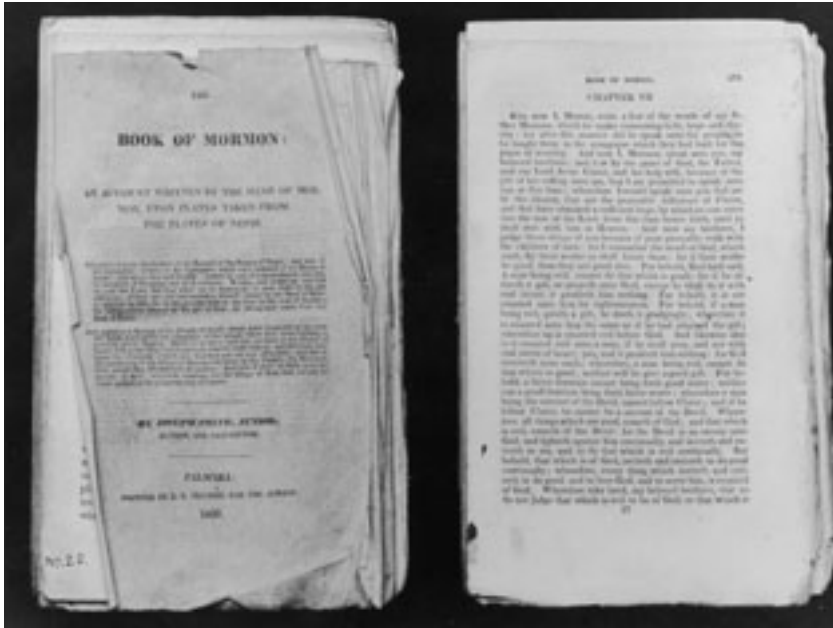
Учення Джозефа Сміта

Книга Мормона була перекладена даром і силою Бога

У відповідь на запитання: “Як і де ви одержали Книгу Мормона?”, Джозеф Сміт сказав: “Мороній, який сховав ці пластини в пагорбі в Манчестері, округу Онтаріо, шт. Нью-Йорк, і який відтоді помер і воскрес, явився мені і сказав, де вони, і дав мені настанови, як отримати їх. Я одержав їх, а з ними і Урім і Туммім, завдяки яким я переклав пластини. Так і з’явилася Книга Мормона”³.

“Мороній вказав мені, де були сховані певна кількість пластин, на яких були награвійовані скорочені літописи давніх пророків, що жили на цьому континенті. ... Ці літописи були награвійовані на пластинках, що на вигляд були золотими. Кожна пластинка була шість дюймів завширшки і вісім завдовжки, не товстіша за звичайну жерсть. Вони були покриті гравіюваннями, єгипетськими письменами, і зв’язані разом у том, наче аркуші книги, скріплені наскрізь трьома кільцями. Книга була десь шість дюймів завтовшки, а частина її була запечатана. Символи на незапечатаній частині були дрібними і красиво вигравіюваними. Вся конструкція книги несла багато ознак давнини, а також свідчила про неабияке володіння мистецтвом гравіювання. З літописом я знайшов дивовижне знаряддя, яке древні називали “Урімом і Туммімом”, що складалося з двох прозорих каменів, вкладених в оправу і прикріплених до нагрудника. За допомогою Уриму і Тумміму я переклав літопис даром і силою Бога”⁴.

“Силою Божою я переклав Книгу Мормона з ієрогліфів, знання яких вже втрачене світом, і в цій дивовижній справі я був сам—недосвідчений юнак з новим одкровенням, який боровся з мирською мудрістю та невіглаством, накопиченим за вісімнадцять століть”⁵.

Зліва, титульна сторінка першого видання Книги Мормона.

“Я хотів би згадати тут, що титульна сторінка Книги Мормона є буквальним перекладом, взятим з останнього аркуша з лівого боку добірки, тобто книги пластин з літописом, з яких я перекладав і письмо на яких велось так само, як усі гебрейські письмена [тобто справа наліво], і що вищеназвана титульна сторінка ні в якому разі не є сучасним дописанням чи то моїм, чи то будь-якої іншої людини, яка жила чи живе в цьому поколінні. ... Далі я наводжу витяг з титульної сторінки англійської версії Книги Мормона, що є справжнім і буквальним перекладом титульної сторінки першої Книги Мормона, написаної на пластинах:

“КНИГА МОРМОНА

*Розповідь, що її написав Мормон власноручно
на пластинах з пластин Нефія*

Отже, це скорочений літопис народу Нефія, а також Ламанійців—Написаний для Ламанійців, які є залишком дому Ізраїля; також для Юдея й Іновірця—Написаний як заповідь, а також силою духа пророцтва і одкровення—Написаний і

запечатаний, і схований під захист Господа, щоб його не було знищено—Для того, щоб його було здобуто даром і силою Бога для перекладу—Запечатаний рукою Моронія, і схований під захист Господа, щоб бути знайденим у належний час Іновірцем—Тож переклад буде зроблений даром Божим.

Наведено також у скороченні Книги Етера, яка є літописом народу Яреда, розсіяного тоді, коли Господь змішав мову людей, як вони будували башту, щоб дістатися небес—Це має показати залишкові дому Ізраїлевого, які великі справи Господь зробив для їхніх батьків; і щоб вони мали змогу знати завіти Господа, що вони не є знехтувані назавжди—І також для того, щоб переконати Юдея й Іновірця, що Ісус є Христос, Бог Вічний, Який являється до всіх народів—І ось, якщо й є недоліки, то це помилки людей; тому, не засуджуйте діяння Бога, щоб вас визнали незаплямованими біля судного престолу Христа”⁶.

Мудрість Господа більша за підступність диявола

Станом на 14 червня 1828 р. було готово 116 сторінок рукопису перекладу—плоду праці Джозефа Сміта над пластинами Книги Мормона. Потім стався випадок, який виклав пророкові важливі уроки щодо спрямовуючої руки Бога у явленні цього священного літопису. Пророк писав: “Через якийсь час після того як пан Гарріс почав записувати для мене, він став докучати мені, щоб я дозволив йому віднести рукопис додому і показати його, і бажав, щоб я спитав у Господа через Урім і Туммім, чи може він зробити це. Я таки спитав, і відповідь була, що йому не дозволено. Однак така відповідь не задовольнила його, і він просив, щоб я запитав знову. Я так і зробив, і відповідь знову була негативною. Однак він і тепер не був задоволений, але наполягав, щоб я спитав ще раз.

Після багатьох докучливих прохань я знов запитав у Господа, і йому було дано дозвіл взяти рукопис за певних умов—що він покаже його тільки своєму братові, Презерведу Гаррісу, власній дружині, своїм батьку і матері та місис Кобб,

сестрі своєї дружини. У відповідності до цієї останньої відповіді, я вимагав від нього, щоб він зв'язав себе найбільш серйозною обітницею переді мною, що він не буде відхилятися від того, що йому було вказано. Він зробив це. Він дав обітницю, як я вимагав від нього, взяв письмена і пішов. Однак незважаючи на серйозні рамки, в які він був поміщений раніше, та священність завіту, який він уклав зі мною, він показав їх іншим, а ті хитрістю відібрали їх у нього, і до цього дня рукописи так і не були знайдені”⁷.

У вступі до першого видання Книги Мормона пророк проголосив, що цілі Бога не можуть бути зірвані втратою 116 сторінок: “Через велику кількість неправдивих розповідей, що точаться навколо [Книги Мормона], а також численні і беззаконні спроби зловмисників знищити мене і також цю роботу, я хочу поінформувати вас, що я переклав даром і силою від Бога і надиктував сто шістнадцять сторінок, взяті мною з Книги Легія, де містилася скорочена рукою Моронія історія з пластин Легія. Вищеназвана історія була викрадена якоюсь особою або якимись особами і не повернута, незважаючи на всі мої зусилля, щоб повернути їх. І мені було велено Господом, що я не повинен перекладати їх знову, бо Сатана вклав у їхні серця спокушати Господа Бога їхнього, змінивши слова, щоб вони читалися навпаки порівняно з тим, як я їх переклав і надиктував. І якби я виголосив ці слова знову, або іншими словами, якби я їх заново переклав, вони б опублікували вкрадене, і Сатана підбурював би серця цього покоління так, щоб вони не прийняли цю працю. Але ось, Господь сказав мені: “Я не дозволю, щоб Сатана здійснив свій злий план щодо цього. Отже, ти перекладеш з пластин Нефія, доки не дійдеш до того, що ти вже переклав, що ти зберіг. І ось, ти опублікуєш це як літопис Нефія, і таким чином Я розстрою плани тих, хто змінив Мої слова. Я не дозволю, щоб вони знищили Мою роботу. Так, Я покажу їм, що Моя мудрість більша за підступність диявола”. [Див. УЗ 10:38–43].

Отже, щоб бути слухняним повелінням Бога, Його благодаттю і милістю я зробив те, що Він повелів мені стосовно цього”⁸.

Книга Мормона є словом Бога

“Я говорив браттям, що Книга Мормона найбільш правильна з усіх книг на світі і є ключовим каменем нашої релігії, і людина буде ближча до Бога, твердо дотримуючись її заповідей, ніж будь-якої іншої книги”⁹.

Уложення віри 1:8. “Ми віримо, що Біблія—це слово Боже настільки, наскільки правильно її перекладено; ми також віримо, що Книга Мормона—це слово Боже”¹⁰.

“[Книга Мормона] розповідає нам, як Спаситель явив Себе на цьому континенті після Свого воскресіння, що Він приніс сюди євангелію в усій її повноті, рясності, силі й благословенні, що у них були апостоли, пророки, пастори, вчителі та євангелісти, той же порядок, те ж священство, ті ж обряди, дари, сили і благословення, які були і на східному континенті; що люди були відсічені внаслідок своїх переступів, що останній з їхніх пророків, який жив серед них, отримав повеління записати скорочено їхні пророцтва, історії тощо і сховати їх у землі, і воно мало з’явитися і об’єднатися з Біблією для звершення цілей Бога в останні дні”¹¹.

Девід Осборн був присутнім на проповіді Джозефа Сміта у Фар-Уесті, шт. Міссурі, в 1837 р. Він пригадував такі слова пророка: “Книга Мормона є істинною, якою і мусить бути, і за це свідчення я готовий відповідати у день суду”¹².

Писання підбадьорюють, втішають нас і роблять мудрими на спасіння

“З будівництвом Царства пов’язаний друк і розповсюдження Книги Мормона, Учення і Завітів ... та нового перекладу [Біблії]. Про ці труди можна нічого не говорити. Хто прочитав їх і хто пив з джерела знань, які вони являють, знають, як розуміти їх, і хоча нерозумні можуть висміювати їх, їхня мета—зробити людей мудрими на спасіння і змести ідолопоклонство століть, пролити світло на діяння Єгови, що вони вже виконані, а також показати майбутнє з усіма його грізними й славетними реаліями. Люди, які відчули користь від вивчення цих трудів, безсумнівно суперничатимуть одне з

Писання останніх днів видаються, “щоб чесні серцем могли підбадьоритися, і втішитися, і йти своєю дорогою, радіючи”.

одним у своєму прагненні поширити їх по всьому світу, щоб кожний син Адама мав ті ж самі привілеї та радів тим самим істинам”¹³.

“Писання останніх днів видані, щоб чесні серцем могли підбадьоритися, і втішитися, і йти своєю дорогою, радіючи, що їхні душі відкриваються і їхнє розуміння просвітлюється знанням Божої роботи через батьків у дні минулі, а також тим, що Він робитиме в дні останні, щоб виповнити слова батьків”¹⁴.

“Ми беремо священні письмена в руки і визнаємо, що вони були дані через пряме одкровення на благо людині. Ми віримо, що Бог поблажливо промовив з небес і проголосив Свою волю щодо людської сім’ї, щоб дати їм справедливі і святі закони, щоб упорядкувати їхню поведінку і вести їх правильним шляхом, щоб у належний час Він міг взяти їх до Себе і зробити співпадкоємцями зі Своїм Сином.

Та коли ми визнаємо той факт, що в Писаннях міститься безпосередня воля небес, хіба ми, розумні істоти, не повинні жити за всіма їхніми приписами? Хіба саме тільки визнання, що це воля небес, принесе нам користь, якщо ми не живемо в злагоді з усіма їхніми вченнями? Хіба ми не ображаємо Вищий Розум небес, коли визнаємо істинність Його вчення, але не коримося Йому? Хіба таким поводженням ми не опускаємося нижче власного знання і вищої мудрості, якими нас обдарували небеса? Тому, якщо ми маємо прямі одкровлення з небес, ці одкровлення даватимуться точно не для того, щоб ми до них ставилися легковажно, заробляючи немилість і помсту на власні голови, якщо на небесах є бодай якась справедливість. А людина повинна визнавати це, якщо визнає істину і силу Божих учень, Його благословення і прокляття, що містяться в цій священній книзі.

Той, хто бачить силу Всемогутності, написану на небесах, також може бачити почерк Самого Бога в цій священній книзі, і той, хто читає її часто, найбільше вподобав її, а той, хто ознайомився з нею, визнаватиме Руку в усьому, де бачить її. І відкрита одного разу, вона отримає не тільки визнання, але й послух всім своїм небесним приписам”¹⁵.

“О ви, Дванадцяттеро! І всі святі! Користуйтеся цим важливим *Ключем* і дивіться, щоб у всіх ваших випробуваннях, лихах, спокусах, стражданнях, узах, ув’язненні і смерті ви не зрадили небеса, щоб ви не зрадили Ісуса Христа, щоб ви не зрадили братів, щоб ви не зрадили одкровлення Божі, чи то з Біблії, Книги Мормона або Учення і Завітів, чи будь-які інші, що коли-небудь були або будуть дані і явлені людині в цьому світі або у світі прийдешньому”¹⁶.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться, що сталося з Джозефом Смітом в період між 21 вересня 1823 р. та 22 вересня 1827 р. (сторінки 59–61).

Як, на ваш погляд, це підготувало його до перекладу золотих пластин? Як ви готувалися до покликання від Господа?

- Продивіться повністю перший абзац на сторінці 64, звернувши увагу на цілі Книги Мормона. Як ці цілі досягалися у вашому житті і житті інших людей, свідком чого ви стали?
- Розмірковуючи над розповіддю пророка про повеління не перекладати знову 116 втрачених сторінок (сторінки 64–65), що ви дізнаєтеся про Бога? Як розуміння цієї історії може вплинути на рішення, які ми приймаємо?
- Прочитайте перший абзац на сторінці 66. Зауважте, що в кам'яній арці ключовий камінь кладеться зверху і утримує всі інші камені. Чому Книгу Мормона можна назвати “ключовим каменем нашої релігії”? Як Книга Мормона допомогла вам “стати ближчим до Бога”?
- Джозеф Сміт говорив про благословення, які ми отримуємо, коли “п’ємо з джерела знань” у Писаннях і “відчуємо користь” від слова Бога (сторінки 66–67). Що ці фрази говорять вам про вивчення Писань? Як ми можемо зробити вивчення Писань більш змістовним?
- Прочитайте абзац, що починається внизу сторінки 66. Чому, на вашу думку, ті, хто вивчають Писання, відчують завязтість ділитися ними з іншими? Що ми можемо зробити, щоб ділитися Книгою Мормона? Які у вас були випадки, коли ви ділилися Книгою Мормона або хтось ділився нею з вами?
- Прочитайте передостанній абзац на сторінці 67. Які уривки з Книги Мормона “підбадьорювали і втішали” вас? Як Книга Мормона просвітила ваше розуміння?

Відповідні уривки з Писань: Єзекііль 37:15–17; вступ до Книги Мормона; 1 Нефій 13:31–42; 2 Нефій 27:6–26; УЗ 20:6–15; Джозеф Сміт—Історія 1:29–54

Посилання

1. See Joseph Smith, History 1832, p. 4; Letter Book 1, 1829–1835, Joseph Smith, Collection, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church*, 4:537; з листа Джозефа Сміта, написаного на прохання Джона Вентворта і Джорджа Барстоу, Наву, шт. Іллінойс, і опублікованого в часопису *Times and Seasons*, 1 березня 1842 р., с. 707.
3. *History of the Church*, 3:28; з редакторської статті, опублікованій в *Elders' Journal*, липень 1838, сс. 42–43; редактором часопису був Джозеф Сміт.
4. *History of the Church*, 4:537; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта, написаного на прохання Джона Вентворта і Джорджа Барстоу, Наву, шт. Іллінойс, і опублікованого в часопису *Times and Seasons*, 1 березня 1842 р., с. 707.
5. *History of the Church*, 6:74; з листа Джозефа Сміта до Джеймса Арлінгтона Беннета, 13 листопада 1843 р., Наву, шт. Іллінойс. В *History of the Church* прізвище Беннета було помилково написано “Беннетт”.
6. *History of the Church*, 1:71–72; квадратні дужки збережено за оригіналом; з “History of the Church” (manuscript), book A-1, pp. 34–35, Church Archives.
7. *History of the Church*, 1:21; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з “History of the Church” (manuscript), book A-1, pp. 9–10, Church Archives.
8. Вступ до першого видання Книги Мормона (1830); розбивку на абзаци змінено.
9. *History of the Church*, 4:461; з настанов Джозефа Сміта, виголошених 28 листопада 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
10. Уложення віри 1:8.
11. *History of the Church*, 4:538; пунктуацію усучаснено; з листа Джозефа Сміта, написаного на прохання Джона Вентворта і Джорджа Барстоу, Наву, шт. Іллінойс, і опублікованого в часопису *Times and Seasons*, 1 березня 1842 р., сс. 707–708.
12. Quoted by David Osborn, in “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, Mar. 15, 1892, p. 173.
13. *History of the Church*, 4:187; з листа Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві святим, вересень 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, жовтень 1840 р., с. 179.
14. Лист Джозефа Сміта до *Times and Seasons*, березень 1842 р., Наву, шт. Іллінойс; Miscellany, Joseph Smith, Collection, Church Archives; очевидно, лист не було надіслано.
15. *History of the Church*, 2:11, 14; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, лютий 1834, с. 136; березень 1834, с. 142.
16. *History of the Church*, 3:385; з проповіді Джозефа Сміта 2 липня 1839 р. в Монтроузі, шт. Айова; зі слів Уїлфорда Вудраффа і Томаса Баллока. Записи старійшини Річардса стосовно цієї проповіді ґрунтувалися на конспектах, зроблених іншими. Старійшина Річардс також спирався на записи інших людей, коли записував проповіді пророка 27 червня 1839 р. та дві інші проповіді, датовані “приблизно липнем 1839 р.”. Ці проповіді цитуватимуться протягом всієї книги.

Покаяння

*“Почнімо цього дня все спочатку і скажімо
зараз же від усього свого серця, що полишимо
свої гріхи і будемо праведними!”*

З життя Джозефа Сміта

14 червня 1828 року Мартін Гарріс поїхав з Гармоні, шт. Пенсільванія, взявши 116 рукописних сторінок перекладу із золотих пластин, щоб показати своїм родичам у Пальмірі, шт. Нью-Йорк. Наступного ж дня народилася перша дитина Джозефа й Емми—син, якого назвали Алвін. Немовля померло того ж дня, а стан здоров'я Емми став погіршуватися, доки вона сама не опинилася на межі смерті. Мати пророка згодом писала: “Якийсь час [Емма] перебувала на межі, ледве не зійшовши у той безмовний дім, куди зійшло її немовля. Було настільки важко сказати, що з нею буде, що навіть її чоловік протягом двох тижнів не спав більше однієї години в непо-рушній тиші. Коли це закінчилося, він став настільки сильно переживати за той рукопис, що вирішив здійснити подорож до Нью-Йорка і знайти його, як тільки Емма трохи набереться сил, адже їй вже було дещо краще”¹.

У липні на пропозицію Емми пророк залишив її у піклування її матері і вирушив диліжансом до будинку своїх батьків у Манчестері, шт. Нью-Йорк. Пророк проїхав близько 125 миль за два чи три дні. Уражений втратою первородного сина, стурбований щодо дружини і надзвичайно схвильований долею рукопису, в дорозі Джозеф ні їв, ні спав. Його супутник, єдиний пасажир в диліжансі, бачив знесилений стан пророка і наполіг на тому, щоб супроводжувати його ті 20 миль, які йому треба було пройти від станції до будинку Смітів. Останні чотири милі, як згадувала мати пророка,

*Покаяння можливе завдяки спокутній жертві Спасителя Ісуса Христа.
“Дослідіть свої серця і подумайте, чи є ви подібними до Бога,—проголошував
Джозеф Сміт.—Я дослідив своє, і відчуваю потребу покаятися в усіх своїх гріхах”.*

“незнайомцеві довелося вести Джозефа під руку, бо він був надто виснажений, щоб триматися, і він міг би просто заснути на ходу”². Прийшовши до будинку батьків, пророк негайно послав за Мартіном Гаррісом.

Мартін прибув до Смітів пополудні, подавлений і нещасний. Він сказав, що в нього немає рукопису і що він не знає, де він є. Почувши це, Джозеф вигукнув: “О! Боже мій, Боже мій! ... Все пропало, все пропало. Що мені тепер робити?! Я згрішив. Це тому, що я спокушав гнів Божий, просячи про те, про що не мав права просити. ... Як я стоятиму перед Господом? Чи є щось, у чому ангел Всемогутнього не зміг би мене звинуватити?”

У той день пророк міряв кроками батьківський будинок, невимовно страждаючи душею, “плачучи і горюючи”. Наступного дня він вирушив назад до Гармоні, де, як він сказав, “я упокорив себе в могутній молитві перед Господом, ... щоб, якщо можливо, я міг здобути милість з Його рук і бути прощеним за все, що я вчинив і що суперечило Його волі”³.

Господь суворо дорікав пророку за те, що той боявся людину більше Бога, але запевнив його, що він зможе бути прощеним. “Ось, ти є Джозеф,—сказав Господь,—і тебе було обрано виконати роботу Господа, але через провину, якщо ти не усвідомиш цього, ти впадеш. Але пам’ятай, Бог милостивий; отже, покайся в тому, що ти зробив і що протиричить заповіді, яку Я дав тобі, і ти все ще є обраним, і знову покликаний на цю роботу” (УЗ 3:9–10).

Господь забрав у Джозефа на якийсь час Урім і Туммім і пластини. Але невдовзі Він повернув все це йому. “Ангел радів, коли повернув мені Урім і Туммім,—пригадував пророк,—і сказав, що Бог задоволений моєю вірністю і смиренням і що Він уподобав мене за моє терпіння і старанність у молитві, в чому я виконав цей мій обов’язок настільки добре, ... що зміг повернутися до роботи з перекладу”⁴. Коли Джозеф знову взявся за свою нелегку роботу, його підбадьорувало приємне відчуття Господнього прощення і підсилене бажання виконувати Його волю.

Учення Джозефа Сміта

Коли ми каємося у своїх гріхах, то наближаємося до Бога і стаємо більше подібними до Нього

Уілфорд Вудрафф, коли служив членом Кворуму дванадцятьох, записав: “Провидець Джозеф підвівся в силі Божій. В ім’я Господа Бога він засуджував злочестивість і дорікав людям за неї. Він сказав кілька слів, адресуючи потреби загалу, а тоді промовив:

“Я казатиму з повноваженням священства в ім’я Господа Бога. ... Хоча ця громада називає себе святими, однак я стою серед різних типів характерів і класів людей. Якщо ви бажаєте дістатися туди, де Бог, ви повинні бути такими, як Бог, або прийняти принципи, які прийняв Бог, бо якщо ми не наближаємося до Бога у своїх принципах, то відходимо від Нього й наближаємося до диявола. Так, я стою серед різних типів людей.

Дослідіть свої серця і подумайте, чи є ви подібними до Бога. Я дослідив своє, і відчуваю потребу покаятися в усіх своїх гріхах.

Серед нас є крадії, перелюбники, брехуни, лицеміри. Якби Бог промовив зараз з небес, то повелів би вам не красти, не чинити перелюбу, не жадати, не обманювати, бути вірними в малому. Хіба Бог не є добрим? Тоді будьте й ви добрими. Якщо Він праведний, будьте й ви праведними. Додайте до віри чесноту, до чесноти знання і прагніть усього доброго. Церква має бути очищена, і я засуджую всю нечистивість”⁵.

“Ви мусите бути невинними, інакше не зможете стати перед Богом: якщо ми бажано стати перед Богом, то повинні тримати себе чистими, як чистий Він. Диявол чудово вміє обманювати. Він усе перекрутить так, що дехто з відкритим від здивування ротом дивитиметься на людей, які виконують волю Бога. Нечестивість мусить бути викоренена з-поміж святих. Тоді завеса розірветься, і благословення небес прольються—вони нестимуться, як води річки Міссісіпі”⁶.

“Нехай ніхто не виставлятиме на показ свою праведність, бо інші й так можуть бачити її. Нехай він краще зізнається у своїх гріхах і буде прощеним, і тоді принесе більше плодів”⁷.

“Усі серця мусять покаятися і бути чистими, і Бог зважить на них і благословить їх так, як вони не зможуть благословитися жодним іншим чином”⁸.

Бог воліє, щоб ми полишили свої гріхи і позбулися всього злого, що є в нашому середовищі

“Почуйте, всі ви, кінці землі,—всі священники, всі грішники і всі люди. Покайтеся! Покайтеся! Покоріться євангелії! Зверніться до Бога!”⁹

“Почнімо цього дня все спочатку і скажімо зараз же від усього свого серця, що полишимо свої гріхи і будемо праведними!”¹⁰

“Невіруючий хапатиметься за кожну соломинку доки смерть не загляне йому в вічі, і тоді його невір'я зникне, бо його з великою силою вразять реалії вічного світу. І коли будь-яка земна підтримка і підпора зрадить його, тоді він свідомо відчує вічні істини безсмертності душі. Ми повинні бути обережними і не чекати смертного одра, щоб покаятися. Коли ми бачимо, як немовля забирає смерть, то і молодь і люди середнього віку можуть бути раптово покликані у вічність—так само, як і те немовля. Тоді нехай це служить усім застереженням, щоб не зволікати з покаяттям або чекати смертного одра, бо так воліє Бог, щоб людина каялася і служила Йому в здоров'ї, в силі і в моці розуму, щоб заслужити Його благословення, а не чекала, поки смерть покличе її”¹¹.

“[1 травня 1835 року] у Церкві прислужувалося причастя. До обряду я говорив про важливість цього започаткування в Церкві і наголошував на значущості участі в обряді з гідністю в очах Господа, і запитав: “Як ви гадаєте, як довго людина може брати участь у цьому обряді негідно і щоб при цьому Господь не забрав Свого Духа від неї? Скільки вона так бавитиметься із священним, а Господь не передаватиме її на биття Сатани до дня викуплення?! ... Отже, наші серця мають бути

смирними, і ми повинні каятися у своїх гріхах і позбуватися злого в нашому оточенні”¹².

“Покаяння—не та річ, з якою можна бавитися щоденно. Щоденна провина і щоденне покаяння неприємні в очах Бога”¹³.

Пророк Джозеф Сміт написав це своєму братові Уільяму Сміту після того як Уільям розсердився на нього і неповажно ставився до нього: “[Я говорив з тобою] з певною метою: я намагався застерегти тебе, наставити, закликати і врятувати від дороги до труднощів і смутку, в які—як передбачав—ти міг потрапити, давши волю злomu духові, якого називаєш своїми пристрастями і якого повинен приборкати і зломити, і розтоптати ногами. І якщо ти цього не зробиш, то, на мій погляд, ніколи не будеш спасеним в Царстві Бога. Бог вимагає, щоб воля Його створінь були поглинута Його волею”¹⁴.

Наш Небесний Батько з радістю прощає всіх, хто кається і повертається до Нього з щирим серцем

У 1835 році Джозеф Сміт отримав листа від Харві Уїтлока, який відступив від Церкви і тепер бажав повернутися до повного товариства. Пророк відповів: “Я одержав твого листа від 28 вересня 1835 року і двічі прочитав його, і в мене склалося враження, яке легше відчутти, ніж описати. Буде достатньо, якщо я скажу, що шлюзи мого серця прорвані—я не міг стримувати сліз. Я дякую Богові, що в твоє серце прийшло бажання повернутися до Господа і до цього народу, якщо буде так, що Він матиме милість до тебе. Я запитав у Господа стосовно тебе і до мене дійшли такі слова:

“Одкровення Харві Уїтлоку.

Істинно, так каже Господь тобі: “Нехай той, хто був Моїм слугою Харві, повернеться до Мене і до лона Моєї Церкви, і полишить всі гріхи, якими він згрішив проти Мене, і віднині прагне чесного і праведного життя, і залишається під проводом тих, кому Я призначив бути стовпами і головами Моєї Церкви. І ось, каже Господь, твій Бог, його гріхи будуть змиті з піднебесся, і забуті серед людей, і не досягнуть Моїх вух, і не будуть записані в пам’ятній книзі проти нього, але

*Як блудного сина з радістю зустрів удома його батько,
так і наш Небесний Батько бажає “пробачати зріхи і відновляти
в милості всіх тих, хто готовий скорити себе перед Ним”.*

Я піднесу його, немов з глибин боліт, і він буде піднесений на високі місця, і вважатиметься гідним стояти серед князів, і буде гладкою стрілою в Моєму сагайдаці, щоб повалити мури злочестивості серед тих, хто звеличують себе, щоб нараджуватися разом на Господа та Його помазанців в останні дні. Отже, нехай він поспішно підготується і приїде до тебе, так, до Кертленда. І наскільки він прислухатиметься до всіх твоїх порад віднині, настільки буде відновлений у своєму колишньому стані й отримає найвище спасіння, як живий Господь, твій Бог. Амін”.

Отже, ти бачиш, мій любий брате, бажання нашого Небесного Батька пробачати гріхи і відновляти в милості всіх тих, хто готовий скорити себе перед Ним, зізнатися у своїх гріхах, і полишити їх, і повернутися до Нього з щирим серцем, без лицемірства, щоб служити Йому до кінця [див. 2 Нефій 31:13].

Не дивуйся, що Господь у Своїй поблажливості промовив з небес і дав тобі настанови, щоб ти міг дізнатися про свій обов'язок. Він почув твої молитви, і засвідчив твоє смирення, і простяг руку батьківської ніжності заради твого повернення. Ангели радіють тобі, а святі готові прийняти тебе назад у своє товариство¹⁵.

“Немає такого часу, коли дух є занадто старим, щоб наблизитися до Бога. Всі охоплені милістю, що прощає, якщо не скоїли непростимого гріха”¹⁶.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Читаючи розповідь про реакцію пророка на втрату 116 сторінок (сторінки 71–73), про які грані Джозефа Сміта ви дізнаєтеся? Що ви дізнаєтеся з його прикладу щодо покаяння?
- Продивіться підрозділ, що починається на сторінці 74. Розмірковуючи над ученнями в цьому розділі, зупиніться і дослідіть своє серце, як радив пророк. Подумайте, що вам треба зробити, а що треба припинити робити, щоб стати більше схожими на Бога.
- Поміркуйте над застереженнями Джозефа Сміта стосовно зволікання з покаянням (сторінки 75–76). Які можливі наслідки зволікання з покаянням?
- Уважно прочитайте пораду пророка Джозефа щодо повернення до Бога і смирення себе перед Ним (сторінки 75–78). Чому покаяння було б неповним без смирення? Що, на вашу думку, означає “повернутися до [Бога] з щирим серцем”? (Сторінка 78).

- Прочитайте одкровення, яке Джозеф Сміт отримав для Харві Уїтлока, звертаючи увагу на обіцяння Господа в разі щирого покаяння брата Уїтлока (сторінка 77). Що спадає на думку або що ви відчуваєте, коли розмірковуєте про “бажання нашого Небесного Батька пробачити гріхи і відновити [нас] у милості”?

Відповідні уривки з Писань: 2 Коринтянам 7:9–10; Мосія 4:10–12; Алма 34:31–38; УЗ 1:31–33; 58:42–43

Посилання

1. Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 7, pp. 1–2, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 7, p. 5, Church Archives.
3. Quoted by Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 7, pp. 6–9, Church Archives.
4. Quoted by Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 7, p. 11, Church Archives.
5. *History of the Church*, 4:588; слова в квадратних дужках збережено за оригіналом; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 10 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
6. *History of the Church*, 4:605; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
7. *History of the Church*, 4:479; з проповіді Джозефа Сміта 19 грудня 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
8. Проповідь Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу, у Relief Society, Minute Book Mar. 1842–Mar. 1844, p. 34, Church Archives.
9. *History of the Church*, 6:317; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона.
10. *History of the Church*, 6:363; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
11. *History of the Church*, 4:553–554; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 20 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
12. *History of the Church*, 2:204; з протоколу зборів ради Церкви 1 березня 1835 р. в Кертленді, шт. Огайо.
13. *History of the Church*, 3:379; з проповіді Джозефа Сміта 27 червня 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
14. *History of the Church*, 2:342; з листа Джозефа Сміта до Уільяма Сміта від 18 грудня 1835 р., Кертленд, шт. Огайо.
15. *History of the Church*, 2:314–215; пунктуацію усучаснено; з листа Джозефа Сміта до Харві Уїтлока від 16 листопада 1835 р., Кертленд, шт. Огайо.
16. *History of the Church*, 4:425; з протоколу конференції Церкви 3 жовтня 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс, опублікованого в *Times and Seasons*, 15 жовтня 1841 р., с. 577.

Іван Христитель відновив Ааронове священство і дарував його Джозефу Сміту й Оліверу Каудері 15 травня 1829 року зі словами: "Вам, тої товариші у служінні, в ім'я Месії я передаю священство Аарона".

Місія Івана Христителя

“Іван [Христитель] мав Ааронове священство і був єдиним законним виконавцем євангелії і предтечею Христа, і він прийшов, щоб підготувати перед Ним шлях”.

З життя Джозефа Сміта

У Гармоні, шт. Пенсільванія, взимку 1829–1830 років Джозеф Сміт продовжував працю над перекладом Книги Мормона, але робота просувалася повільно. Джозефу не тільки доводилося працювати на власній землі, щоб забезпечувати сім'ю, але й у нього не було писаря, який би допомагав на постійній основі. У цей час потреби він пригадував: “Я волав до Господа, щоб Він зробив так, аби я закінчив роботу, яка була ввірена мені Ним”¹. Господь пообіцяв, що допоможе Джозефу Сміту всім необхідним, щоб продовжувати роботу з перекладу (див. УЗ 5:34). 5 квітня 1829 року по дорозі до Гармоні, щоб зустрітися з Джозефом, брата пророка, Сем'юела, супроводжував молодий шкільний вчитель на ім'я Олівер Каудері. Олівер почув про пластини, коли жив у будинку батьків пророка, і помолившись про це, він отримав особисте одкровення, що має писати для пророка. 7 квітня ці двоє почали роботу над перекладом, в якій Олівер слугував писарем.

Коли Джозеф та Олівер перекладали з пластин, вони про читали слова Спасителя нефійцям щодо хрищення для відпущення гріхів². 15 травня вони вирушили до лісистій місцевості неподалік будинку пророка, щоб здобути у Господа краще розуміння цього важливого обряду. “Наші душі були піднесені в могутній молитві,—пригадував Олівер Каудері,—щоб знати, як нам здобути благословення хрищення і Святого Духа відповідно до порядку Божого, і ми старанно

шукали права батьків та повноваження святого священства і сили управляти ним”³.

Джозеф Сміт записав, що відбулося у відповідь на їхню молитву: “У той час, як ми молилися і зверталися до Господа, з небес зійшов посланець у хмарі світла, і поклавши свої руки на нас, висвятив нас, кажучи: *Вам, мої товариші у служінні, в ім'я Месії я передаю священство Аарона, яке володіє ключами священнослужіння ангелів, і євангелії покаяння і хрищення зануренням для відпущення гріхів, і його ніколи вже не буде забрано знову з землі, до того часу, як сини Левія пожертвують знову жертву Господу в праведності.*

Він сказав, що це Ааронове священство не має влади рукопокладання для надання дару Святого Духа, але ця влада буде надана нам пізніше. ...

Посланець, що відвідав нас у той час і надав нам це священство, сказав, що ім'я його Іван, що він є той, кого називають у Новому Завіті Іваном Хрестителем, і що він діє під керівництвом Петра, Якова та Івана, які мають ключі священства Мелхиседека, і що те священство буде надане нам, як він сказав, у належний час” (Джозеф Сміт—Історія 1:68–70, 72).

Пришестя Івана Хрестителя було особливою подією в житті пророка Джозефа Сміта та розвитку царства Божого на землі. Хоча Джозеф Сміт і бачив Бога Батька та Ісуса Христа, був відвіданий небесними посланцями й одержав золоті пластини і силу перекласти їх, у нього не було повноваження і сили священства. Тепер на землі була відновлена сила Ааронового священства, сила Мелхиседекового священства мала бути відновлена незабаром, а Джозеф Сміт став законним представником царства Бога.

Учення Джозефа Сміта

Іван Хреститель виконав важливу місію—підготував шлях перед Спасителем і охрестив Його

“Я долучився до зборів у храмі [29 січня 1843 р.]. Я сказав, що мені ставлять два запитання стосовно мого виступу в останню Суботу, на які я пообіцяв відповісти зібранню, і зараз я хотів би скористатися цією нагодою.

Запитання виникло через фразу Ісуса: “Між народженими від жінок нема більшого понад Івана. Та найменший у Божому Царстві—той більший за нього” [Лука 7:28]. Чому Іван вважався одним з найвеличніших пророків? Не його чудеса створювали його велич. [Див. Іван 10:41].

Перше. Йому довірили божественну місію—підготувати шлях перед лицем Господа. Кому довірялося щось подібне до чи після нього? Нікому.

Друге. Йому довірили важливу місію, і від нього вимагалося, щоб він охрестив Сина Людини. Хто мав честь зробити таке? Хто мав такий привілей і славу? Хто вводив Сина Божого у води хрищення і мав привілей бачити, як спускається Святий Дух у подоби голуба, тобто у *знакові* голуба, як свідчення цього дійства? Знак голуба був упроваджений ще до створення світу як свідчення Святого Духа, і диявол не може прийти у *знакові* голуба. Святий Дух—особа і має вигляд людини. Він не приймає *подобу* голуба, але виконує *знак* голуба. Святий Дух не може перетворитися на голуба, але *знак* голуба було дано Іванові на знак істинності дійства, адже голуб є відображенням, або символом, істини й невинності.

Третє. На той час Іван був єдиним законним виконавцем справ царства на землі і єдиним, хто тримав ключі влади. Юдеї повинні були дослухатися його повчань або ж бути засудженими за їхнім же законом. І Сам Христос виконав усю праведність, підкорившись закону, який дав Мойсею на горі, і цим звеличив його і вшанував, а не зруйнував. Син Захарії забрав ключі, царство, силу, славу у юдеїв через святе помазання і постанову небес, і ці три причини роблять його найвеличнішим пророком, народженим від жінки.

Друге запитання: Чому найменший у царстві небесному більший за нього? [Див. Лука 7:28].

У відповідь я запитаю: кого Ісус називав найменшим? На Ісуса дивилися як на того, хто, на їхній погляд, мав найменше прав на царство Бога і здавалося найменше заслуговував називатися пророком. Він немов казав: “Той, Хто вважається найменшим серед вас, є більшим за Івана, цебто Я”⁴.

У царстві Божому мусять бути законні виконавці

“Дехто каже, що царство Бога не було встановлено на землі до дня П’ятидесятниці і що Іван [Христитель] не проповідував хрищення покаяння для відпущення гріхів, але я кажу в ім’я Господа, що царство Бога існувало на землі від днів Адама й донині. Коли б на землі не жив праведний чоловік, якому Бог відкривав Своє слово і давав владу і повноваження діяти в Його ім’я і який був священником Божим—священником, який має силу і повноваження від Бога, щоб виконувати обряди євангелії і діяти у священстві Бога,—тоді існує царство Бога. І внаслідок несприйняття євангелії Ісуса Христа і пророків, яких послав Бог, осуди Божі проливалися на людей, міста і народи в різні епохи світу, як це було і з містами Содомом і Гоморрою, що були знищені через вигнання пророків. ...

Що стосується євангелії і хрищення, які проповідував Іван, я б сказав, що Іван прийшов і проповідував євангелію відпущення гріхів. У нього було повноваження від Бога, і йому давалися одкровення, і царство Бога на якийсь час, здавалося, лежало на самому тільки Івані. Господь пообіцяв Захарії, що в нього буде син, нащадок Аарона, і Господь пообіцяв, що священство перебуватиме з Аароном і його сім’ям крізь усі покоління. А честі цієї ніхто не бере сам собою, а покликаний Богом, як і Аарон [див. Євреям 5:4], а Аарон отримав своє покликання через одкровення. ...

Але ж, хтось може сказати, царство Бога не могло бути встановлено за днів Івана, адже Іван сказав, що царство близько. Але я спитав би, чи могло воно бути ближчим до них, ніж у руках Івана? Людям не потрібно було чекати днів П’ятидесятниці, щоб знайти царство Бога, бо воно було в Івана, і він прийшов з пустелі, проголошуючи: “Покайтесь, бо наблизилось Царство Небесне!” [Матвій 3:2], наче кажучи: “Тут я отримав царство Боже і я йду до вас. Я отримав царство Боже, і ви можете взяти його, і я йду до вас. І якщо ви не приймете його, то будете засуджені”. І Писання кажуть, що весь Єрусалим пішов христитися до Івана [див. Матвій 3:5–6]. Існувало законне представництво, і ті, хто христилися, ставали

Спаситель пішов до Івана Христителя хреститися, тому що Іван мав Ааронове священство і був законним виконавцем”.

підлеглими цареві. І також існували закони й одкровення Бога. Отже, царство Боже існувало, бо жодна людина не мала більшої влади, щоб управляти, ніж Іван. І наш Спаситель Сам покорився тій владі, коли хрестився від Івана. Отже, царство Бога було встановлено на землі саме в дні Івана. ...

Христос прийшов, як і казав Іван [див. Марк 1:7], і Він був більший за Івана, бо тримав ключі священства Мелхиседеківого і царства Божого, і мав священство Мойсея, вже відкрите Йому, однак Христос хрестився від Івана, щоб виповнити усю правду [див. Матвій 3:15]. ...

Ісус сказав: “Коли хто не родиться з води й Духа, той не може увійти в Царство Боже”, і: “Небо і земля проминеться, але не минуться слова Мої” [Іван 3:5; Матвій 24:35]. Якщо людина народжується від води й Духа, вона може увійти до царства Божого. Це очевидно, що царство Бога було на землі, й Іван підготував громадян царства, коли проповідував

їм євангелію і христив їх, і підготував шлях перед Спасителем, або йшов як предтеча, і підготував людей для проповідувань Христа. І Христос проповідував в Єрусалимі—на тій же землі, де проповідував Іван. ... Іван ... проповідував ті ж Євангелію і хрищення, які Ісус та апостоли проповідували після нього. ...

Коли б людина не знайшла волю Бога і представника, законно вповноваженого від Бога, там є царство Бога. Але де цього немає, там немає й царства Божого. Усі обряди, системи й дійства на землі не мають для дітей людських ніякої користі, якщо вони не призначені й уповноважені Богом, адже ніщо не спасе людину, окрім законного виконавця, бо більше ніхто не буде визнаний Богом чи ангелами”⁵.

“Іван [Христитель] мав Ааронове священство і був єдиним законним виконавцем євангелії і предтечею Христа, і він прийшов, щоб підготувати перед Ним шлях. Іван був священником за чином Аарона перед Христом.

Ключі Ааронового священства були передані йому, і він був голосом того, хто кличе в пустині: “Готуйте дорогу для Господа, рівняйте стежки Йому!” [Матвій 3:3].

Спаситель сказав Іванові: “Я повинен христитися від тебе. Чому? Щоб виповнити Свої ж постанови” [див. Матвій 3:15]. У Ісуса не було іншого законного представника, [крім] Івана.

Немає спасіння між двома палітурками Біблії без законного виконавця”⁶.

Особі, яка має духа Еліяса, Господь призначив підготовчу роботу

“Я хотів би поговорити про дух Еліяса, і щоб розпочати цю тему, я звернуся до свідчення з Писань і наведу своє власне.

Перш за все, достатньо буде сказати, що я пішов до лісу, аби в молитві спитати у Господа Його волю щодо мене, і побачив ангела [Івана Христителя], і той поклав свої руки на мою голову і висвятив мене священником за чином Аарона, щоб я тримав ключі цього священства, чийм завданням було проповідувати покаяння і хрищення на відпущення гріхів, а

також христити. Але мене повідомили, що цей чин не поширюється на рукопокладання для надання Святого Духа, що той чин був більшою роботою і що його буде дано згодом, але що моє висвячення є підготовчою роботою, або предтечею, що є духом Еліяса, бо дух Еліяса йшов попереду, щоб підготувати шлях до більшого, як це було з Іваном Христителем. Він прийшов з пустелі, волаючи: “Готуйте дорогу для Господа, рівняйте стежки Йому!” [Матвій 3:3]. І їм було дано знати, якщо вони могли це зрозуміти, що то був дух Еліяса [див. Матвій 11:14], й Іван дуже чітко сказав людям, що не він був тим Світлом, але був посланий, щоб свідчити про Світло [див. Іван 1:8].

Він сказав людям, що його місія—проповідувати покаєння і христити водою, але саме Той мав прийти після нього, Хто христитиме вогнем і Духом Святим [див. Матвій 3:11].

Якби він був шахраєм, то міг би вийти за рамки своїх повноважень і взятися виконувати обряди, що не належали до того чину й покликання згідно з духом Еліяса.

Дух Еліяса готує шлях для більшого одкровення від Бога, і той [дух Еліяса] є священством Еліяса або священством, у яке був висвячений Аарон. І коли Бог посилав людину у світ, щоб підготувати світ до більшої роботи, з ключами сили Еліяса, то це називалося вчення Еліяса навіть від найперших віків світу.

Місія Івана була обмежена до проповідування і хрищення. Але те, що він робив, було законним. І коли Ісус Христос приходив до будь-кого з учнів Івана, то христив їх вогнем і Святим Духом. ... Іван не переступав своїх меж, а віддано виконував ту роботу, що належала його чину. І кожна частка великої структури повинна була бути підготовлена належно і поставлена на належне місце. І необхідно знати, хто тримає ключі влади, а хто ні, або ж ми легко можемо бути обмануті.

Та людина, яка тримає ключі Еліяса, виконує підготовчу роботу. Дух Еліяса було відкрито мені, і я знаю, що це правда. Отже, я промовляю зі сміливістю, бо я точно знаю, що це вчення істинне”⁷.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте розповіді про те, як Іван Христитель дарував Ааронове священство Джозефу Сміту й Оліверу Каудері (сторінки 81–82, 87). Як ця подія вплинула на Джозефа та Олівера? Як ця подія вплинула на ваше життя?
- Прочитайте повністю перший абзац на сторінці 82 і зверніть увагу, що Іван Христитель назвав Джозефа і Олівера своїми “товаришами у служінні”. Як ця фраза може вплинути на носіїв священства? Як ця фраза може вплинути на наше ставлення до молодих чоловіків, які мають Ааронове священство?
- Продивіться частину розділу, що починається на сторінці 83. Які у вас виникають думки і почуття щодо Івана Христителя та його місії в земному житті?
- Пророк Джозеф учив, що Іван Христитель був “законним виконавцем” (сторінки 84–87). Що, на вашу думку, термін “законний виконавець” означає в рамках священства? Чому “немає спасіння ... без законного виконавця”? (Сторінка 86).
- Читаючи останню частину розділу (сторінки 86–87), продивіться також визначення терміну “Іліяс” в Путівнику по Писаннях (див. Путівник по Писаннях, с. 76). Що таке дух Еліяса? Яким чином Іван Христитель підготував шлях для пришествя Спасителя?
- Джозеф Сміт сказав, що дарування Ааронового священства є “підготовчою роботою”, бо воно готує шлях до чогось більшого (сторінки 87). Що можуть робити носії Ааронового священства, щоб підготуватися до отримання Мелхиседеківського священства? Що можуть робити батьки, родичі, вчителі й провідники, щоб допомагати їм готуватися?

Відповідні уривки з Писань: Матвій 3:1–17; 1 Нефій 10:7–10; Переклад Джозефа Сміта, Матвій 3:43–46

Посилання

1. Joseph Smith, *History 1832*, p. 6; *Letter Book 1, 1829–1835*, Joseph Smith, Collection, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. Олівер Каудері, цитовано в Джозеф Сміт—Історія 1:71, зноска; з листа Олівера Каудері до Уільяма У. Фелпса від 7 вересня 1834 р., Нортон, шт. Огайо; видано в *Messenger and Advocate*, жовтень 1834 р., с. 15.
3. Слова Олівера Каудері, записані в вересні 1835 р. в “The Book of Patriarchal Blessings, 1834,” pp. 8–9; Patriarchal Blessings, 1833–2005, Church Archives.
4. *History of the Church*, 5:260–261; слово в квадратних дужках в останньому абзаці збережено за оригіналом; вживання великої літери усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 29 січня 1843 р. в Наву, шт.
- Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса та не встановленого кореспондента видання *Boston Bee*. Лист до *Boston Bee* був написаний 24 березня 1843 р., в Наву, шт. Іллінойс, і опублікований в *Times and Seasons* 15 травня 1843 р., с. 200. Див. також додаток, с. 568, пункт 3.
5. *History of the Church*, 5:256–259; орфографію і пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 22 січня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
6. Проповідь Джозефа Сміта 23 липня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; Joseph Smith, Collection, Addresses, July 23, 1843, Church Archives.
7. *History of the Church*, 6:249–251; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 10 березня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.

*Батько пророка, Джозеф Сміт старший,
охрестився 6 квітня 1830 р. Коли він вийшов з води, пророк
“зарився обличчям у груди свого батька і голосно плакав від радості”.*

Хрищення і дар Святого Духа

*“Хрищення водою без хрищення вогнем і
Святим Духом, яке супроводжує його, є марним;
одне й інше є обов’язково і нерозривно поєднано”.*

З життя Джозефа Сміта

За часів Джозефа Сміта річка Сасквеганна протікала широко і звивисто крізь листяні й хвойні ліси, оточені пагорбами і полями. Найбільша річка в Пенсільванії, вона була центральним об’єктом ландшафту околиць Гармоні. Оскільки ця річка була близько до його дому і мала спокійні, затишні куточки, пророк іноді усамітнювався [на її берегах], щоб поміркувати й помолитися.

Саме на берег цієї річки пророк та Олівер Каудері пішли 15 травня 1829 року, щоб помолитися про важливість в хрищенні. У відповідь на молитву їм явився Іван Христитель, дарував Ааронове священство і повелів охристити один одного. Благословення, якого вони прагнули, тепер могло бути виконане належним способом із силою та владою від Бога. Увійшовши до річки, вони охристили один одного: Джозеф охрестив Олівера першим, як указав Іван. Тоді Джозеф поклав руки на голову Олівера і висвятив його в Ааронове священство, і Олівер зробив те ж саме для Джозефа. Пророк пригадував:

“Ми відчули великі і славетні благословення від нашого Небесного Батька. Як тільки я хрестив Олівера Каудері, Святий Дух зійшов на нього, і він, підвівшись на ноги, став прокувати багато про те, що мало статися незабаром. Знову—таки, як тільки він хрестив мене, я також сприйняв духа пророцтва і, підвівшись на ноги, прокував про появу цієї Церкви й багато іншого, що стосувалося цієї Церкви і цього покоління

дітей людських. Ми були сповнені Святого Духа і раділи у Бозі нашого Спасіння” (Джозеф Сміт—Історія 1:73).

Благословення хрищення мали незабаром стати доступними для інших віруючих. Наприкінці травня молодший брат пророка, Сем'юел, відвідав Джозефа та Олівера в Гармоні. “Ми ... намагалися переконати його стосовно євангелії Ісуса Христа, що нині була готова бути відкритою у своїй повноті”,—казав пророк. Сем'юел отримав свідчення про цю роботу, і Олівер Каудері охрестив його, після чого Сем'юел “повернувся до батькового дому надзвичайно прославляючи і хвалячи Бога, сповнений Святим Духом”¹. У червні пророк охрестив свого старшого брата Гайрума, давнього і непохитного віруючого в слова пророка. “Відтоді багато стали віруючими,—писав Джозеф,—і дехто охрестився, коли ми й надалі навчали і переконували”².

Пророк був особливо радий побачити хрищення свого батька, Джозефа Сміта старшого. Пророк дуже любив свого батька, який першим повірив його словам після того як Джозефа вперше відвідав Мороній. Джозеф Сміт старший охрестився 6 квітня 1830 року—в той день, коли було організовано Церкву. Мати пророка, Люсі Мак Сміт, пригадувала: “Джозеф стояв на березі, коли його батько вийшов з води, і коли він взяв його за руку, то вигукнув: “Я дожив до дня, коли побачив хрищення свого батька в істинній церкві Ісуса Христа”, і він зарився обличчям у груди свого батька і голосно плакав від радості, наче Йосип у давні часи, коли побачив, що його батько прийшов до землі Єгипту”³.

У день організації Церкви багато святих, які були охрищені до того, отримали дар Святого Духа силою Мелхиседеківського священства. Пророк Джозеф Сміт з силою вчив необхідності і хрищення, і рукопокладання для надання дару Святого Духа. “Хрищення водою без хрищення вогнем і Святим Духом, яке супроводжує його, є марним,—заявляв він.—Одне й інше є обов'язково і нерозривно поєднано. Особа мусить народитися від води і духа, щоб увійти в царство Боже”⁴.

Учення Джозефа Сміта

Обряд хрищення є необхідним для піднесення

“Бог установив на землі, а також на небесах багато символів. Наприклад, дуб є символом лісу, плід—дерева, трава—поля, все символізує те, що тут було посаджено насіння, бо так постановив Господь, що кожне дерево, кожна рослина і травинка, що має насіння, повинна приносити його за родом своїм, і не може з’являтися за жодним іншим законом чи принципом.

Виходячи з цього ж принципу, я стверджую, що хрищення є символом, призначеним Богом, щоб віруючий в Христа взяв його на себе, аби увійти в царство Бога, бо “коли хто не родиться з води й Духа, той не може ввійти в Царство Боже” [див. Іван 3:5]. Це символ і заповідь, які Бог установив, щоб людина увійшла в Його царство. Той, хто прагне увійти в будь-який інший спосіб, прагнучиме надаремно. Бо Бог не прийме такого, і ангели не визнають його діла прийнятними, бо він не покоровся обрядам, і не потурбувався про символи, які Бог визначив для спасіння людини, щоб підготувати її і вповноважити її на целестіальну славу. І Бог проголосив, що всі, хто не слухатимуться Його голосу, не уникнуть прокляття пекла. Що таке прокляття пекла? Залишитися в суспільстві, яке не виконувало Його заповіді.

Хрищення є символом Богові, ангелам і небесам, що ми виконуємо волю Бога, і не існує жодного іншого шляху під небесами, яким Бог призначив людині прийти до Нього за спасінням і увійти в царство Боже, окрім віри в Ісуса Христа, покаяння і хрищення на відпущення гріхів, а будь-який інший путь—марний. Тоді вам дано обіцяння дару Святого Духа”⁵.

“Продивляючись святі сторінки Біблії, вивчаючи пророків і слова апостолів, ми не знаходимо теми, настільки пов’язаної зі спасінням, як тема хрищення. ... Зрозуміймо, що слово *baptise* (англ., *христити*) пішло від грецького дієслова *baptizo* і означає занурювати.

Мабуть, не зайве буде нагадати про вказівки і повеління Самого Ісуса на цю тему. Він сказав дванадцятьом, чи тоді— одинадцятьом: “Тож ідіть, і навчіть всі народи, християчи їх в Ім’я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все те, що Я вам заповів”. Так це записав Матвій [Матвій 28:19–20]. У Марка ми читаємо такі важливі слова: “Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте! Хто увірує й охреститься,—буде спасений, хто не вірує— засуджений буде” [Марк 16:15–16].

“Никодим, начальник юдейський, ... до Нього прийшов уночі та й промовив Йому: “Учителю, знаємо ми, що прийшов Ти від Бога, як Учитель,—бо не може ніхто таких чуд учинити, які чиниш Ти, коли Бог із ним не буде”. Ісус відповів і до нього сказав: “Поправді, поправді кажу Я тобі: Коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого Царства”. Никодим Йому каже: “Як може людина родитися, будши старою? Хіба може вона ввійти до утроби своїй матері знову й родитись?” Ісус відповів: “Поправді, поправді кажу Я тобі: Коли хто не родиться з води й Духа, той не може ввійти в Царство Боже” [Іван 3:1–5].

Ця тверда й однозначна відповідь Ісуса щодо хрищення водою ставить запитання: якщо Бог однаковий вчора, сьогодні і завжди, хіба це дивно, що Він так упевнено робить цю величну заяву: “Хто увірує й охреститься,—буде спасений, хто не вірує—засуджений буде”? [Марк 16:16]. Під небесами не було дано жодного іншого імені, не було дозволено жодного іншого обряду, якими б люди могли бути спасенні. Не дивно, що апостол сказав, що “поховані у хрищенні”, ви воскреснете з мертвих! [Колоссям 2:12]. Не дивно, що Павлу довелося піднятися, охреститися й омити свої гріхи [див. Дії 9:17–18]”⁶.

У всі розподіли євангелії святі християлися в ім’я Ісуса Христа

“Давні, хто були батьками церкви в різні епохи, коли церква процвітала на землі, ... були прийняті в царство через хрищення, бо це очевидно з Писань—Бог не змінюється. Апостол

Алма христить у Водах Мормона. Джозеф Сміт учив: “До пришестья Спасителя в плоті “святі” христилися в ім’я майбутнього Ісуса Христа, адже ніколи не було жодного іншого імені, яким люди могли б спастися”.

каже, що євангелія є силою Божою на спасіння кожному, хто вірує, а також свідчить, що життя і безсмертя були виведені на світло через євангелію [див. Римлянам 1:16; 2 Тимофію 1:10]. ...

Тож, якщо Писання кажуть те, що мають на увазі, і дійсно мають на увазі те, що кажуть, у нас достатньо підстав взяти і довести з Біблії, що євангелія завжди була однаковою, обряди, щоб задовольняти її вимогам, однакові, чини, щоб прислужувати їй, однакові, і ознаки і плоди обіцянь однакові. Отже, оскільки Ной був проповідником праведності, він мав бути охрищеним і висвяченим у священство покладанням рук тощо. Бо жодна людина честі цієї не бере сама собою, а покликана Богом, як і Аарон [див. Євреям 5:4]. ...

Стає ясно і зрозуміло, що якщо серед людей був гріх, то покаяння було необхідним як в один час, або добу світу, так і в інший, і що жодна людина не покладе іншої основи, ніж та, що покладена, тобто Ісус Христос. Тоді, якщо Абель був праведником, то він міг стати таким, виконуючи заповіді. Якщо

Енох був достатньо праведним, щоб увійти в присутність Бога і ходити з ним, то він мав стати таким, виконуючи заповіді, і те ж стосується кожної праведної людини, чи то був Ной, проповідник праведності, Авраам, батько вірних, Яків, переможець із Богом, Мойсей, який писав про Христа і через заповідь явив закон як виховник, щоб привести людей до Христа, чи то був Сам Ісус Христос, Якому не було потреби каятися, не вчинивши гріха, відповідно до Його святого звернення до Івана: “Допусти Мене христитися від тебе, бо жодна людина не може увійти в царство без слухняності цьому обряду, бо так належить нам виповнити всю праведність” [див. Переклад Джозефа Сміта, Матвій 3:43]. Певно тоді, що якщо це належало Івану та Ісусу Христу, Спасителю, виповнити всю правду і бути хрищеним, тож певно, так належить кожній людині, яка шукає царства небесного, іти і зробити так само, бо це є двері, а якщо якась людина перелазить деінде, вона є злодієм і розбійником! [Див. Іван 10:1–2].

У минулі віки цього світу, до пришестя Спасителя в плоті, “святі” христилися в ім’я майбутнього Ісуса Христа, адже ніколи не було жодного іншого імені, яким люди могли б спастися. І коли Він прийшов у плоті і був розп’ятий, тоді святі христилися в ім’я Ісуса Христа, розп’ятого, воскреслого з мертвих і вознесеного на небеса, щоб бути похованими у хрищенні, як і Він, і піднятися у славі, як і Він, щоб був один Господь, одна віра, одне хрищення і один Бог і Батько всіх нас [див. Ефесянам 4:5–6], щоб були лише одні двері до оселі блаженства”⁷.

Дітям, які помирають до віку підзвітності, не потрібне хрищення—вони викуплені Спокутою Ісуса Христа

“Хрищення є для відпущення гріхів. У дітей немає гріхів. Ісус благословив їх і сказав: “Робіть те, що ви бачили, як Я робив”. Діти всі оживлені у Христі, а дорослі—через віру й покаяння”⁸.

“Учення про хрищення дітей, що їх слід окропити або вони муситимуть борсатися в пеклі, є хибним ученням, не підтвердженим Святим Письмом і не сумісним з характером Бога. Всі

діти викуплені кров'ю Ісуса Христа, і в ту мить, коли діти залишають цей світ, їх прийнято до лона Авраамового”⁹.

Пророк Джозеф Сміт описав наведений далі текст як частину видіння, яке мав 21 січня 1836 р., що було згодом записане в Ученні і Завітах 137:1, 10: “Небеса було відкрито над нами, і я побачив цілестіальне царство Бога і славу Його. ... Я також бачив, що всі діти, які померли до того, як досягли років підзвітності, є спасеними в цілестіальному царстві небесному”¹⁰.

Після хрищення водою ми через покладання рук отримуємо Святого Духа

“Євангелія вимагає хрищення зануренням для відпущення гріхів, що означає це слово в мові свого походження, а саме поховати або занурити. Я також вірю в дар Святого Духа через покладання рук, [як стає очевидно] з проповідування Петра в день П'ятидесятниці, Дії 2:38. Якщо не робити це задля відпущення гріхів та отримання Святого Духа, то ви з таким же успіхом можете охристити мішок з піском замість людини. Хрищення водою є лише половиною хрищення, і воно нічого не варте без другої половини—тобто, без хрищення Святим Духом. Спаситель каже: “Коли хто не родиться з води й Духа, той не може ввійти в Царство Боже” [Іван 3:5]”¹¹.

Деніел Тайлер пригадував виступ пророка у Спрінгфілді, шт. Пенсільванія, в 1833 р.: “Під час короткої зупинки він проповідував у домі мого батька, маленькому дерев'яному будиночку. Він читав 3-й розділ від Івана. ... Пояснюючи 5-й вірш, він сказав: “Родитися з води й Духа” [означає] бути зануреним у воду для відпущення гріхів й після того отримати дар Святого Духа. Це робиться покладанням на голову рук того, хто має дане йому від Бога повноваження”¹².

“Народження знову відбувається через Духа Божого через обряди”¹³.

“Хрищення є святим обрядом, підготовчим до прийняття Святого Духа. Це канал і ключ, якими буде передано Святий Дух. Дар Святого Духа покладанням рук не можна отримати

Святий Дух дається “покладанням на голову рук того, хто має дане йому від Бога повноваження”.

за допомогою будь-якого іншого принципу, ніж принцип праведності”¹⁴.

“Що, якщо ми спробуємо отримати дар Святого Духа якимись іншими способами, ніж через символ або шляхом, вказаним Богом,—чи отримаємо ми його? Певно, що ні. Всі інші способи приречені. Господь каже: “Робіть так і так, і Я благословлю вас”.

Є певні ключові слова і символи, що належать священству і які необхідно виконувати, щоб отримати благословення. Символ, [якого навчав] Петро, був покаятися і хреститися на відпущення гріхів, з обіцянням дару Святого Духа. І Святий Дух не можна отримати жодним іншим шляхом [див. Дії 2:38].

“Існує різниця між Святим Духом і даром Святого Духа. Корнилій відчув Святого Духа до хрищення, що було для нього Божою силою на переконання в істинності євангелії, але він не зміг отримати дар Святого Духа, поки не охристився. Якби він не отримав цього символу або обряду, тоді Святий Дух, Який переконав його в істинності Бога, залишив би його. [Див. Дії 10:1–48]. Поки він не прийняв цих обрядів і не отримав дару Святого Духа через покладання рук, відповідно до порядку Бога, він не міг би зцілити хворого або повелівати злomu духові вийти з людини, і той послухався його. Бо духи могли б сказати йому, як сказали синам Скеви: “Я знаю Ісуса, і знаю Павла, а ви хто такі?” [Див. Дії 19:13–15]”¹⁵.

*У грудні 1839 р., перебуваючи у Вашингтоні, фед. округ Колумбія, з наміром отримати компенсацію за шкоду, заподіяну святим у Міссурі, Джозеф Сміт та Елаяс Хігбі написали Гайруму Сміту: “Під час нашої бесіди з Президентом Сполучених Штатів він довідувався у нас, чим ми вирізняємо свою релігію з-поміж інших релігій сьогодення. Брат Джозеф відповів, що у нас інший спосіб хрищення і є дарування Святого Духа рукопокладанням. Ми припустили, що всі інші розбіжності були похідними від учення про дар Святого Духа”*¹⁶.

Дар Святого Духа приносить у наше життя спокій, радість, божественний провід та інші дари

“Ми віримо, що [дар Святого Духа] існує і зараз, як він існував у дні апостолів. Ми віримо, що він [дар Святого Духа] є необхідним, щоб мати й організувати священство, що без нього жодна людина не може бути покликана на будь-який чин у служінні. Ми також віримо в пророцтва, язики, видіння й одкровення, дари і зцілення, і що все це не може існувати без дару Святого Духа. Ми віримо, що святі давнини промовляли під впливом Святого Духа і що святі цих днів промовляють за цим же принципом. Ми віримо, що він є утішителем і свідком, що він нагадує про минуле, веде до всієї істини і показує майбутнє. Ми віримо, що жодна людина не може знати, що Ісус є Христос, як тільки через Святого Духа. [Див. 1 Коринтянам

12:3]. Ми віримо в нього [цей дар Святого Духа] в усій його повноті, і силі, і величі, і славі”¹⁷.

У лютому 1847 року, через майже три роки після вбивства пророка Джозефа Сміта, він явився Президенту Бригаму Янгу і приніс таке послання: “Скажи людям, щоб були смиренними й вірними і не забували триматися Духа Господа, і він поведе їх правильним шляхом. Будьте уважними, щоб не відвернути цей негучний, спокійний голос; він навчатиме їх тому, що слід робити і куди йти; він буде приносити плоди Царства. Скажи братам тримати серця відкритими для переконання, щоб коли Святий Дух прийде до них, їхні серця були готові прийняти Його. Вони можуть відрізнити Дух Господа від усіх інших духів. Він промовлятиме спокій і радість їхнім душам, і забере злобу, ненависть, заздрість, розбрат і все зле з їхніх сердець, і вони матимуть єдине бажання—чинити добро, нести праведність і будувати царство Бога. Передай братам, що вони, якщо слідуватимуть за духом Господа, йтимуть вірним шляхом”¹⁸.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться сторінки 91–92, де пророк Джозеф Сміт розповідає про свої почуття, коли він з Олівером Каудері христився і коли христився його батько. Які у вас залишилися спогади про власне хрищення або хрищення когось із близьких чи друзів? Ви можете записати ці спогади у щоденнику або історії життя.
- Висловлювання на сторінках 93–96 взяті зі звернень Джозефа Сміта до людей, які вже охристилися. Чому, на вашу думку, охрищеним членам Церкви потрібно нагадувати про ці істини? Які нові аспекти ви відкрили для себе, вивчаючи ці вчення?
- Що б ви могли сказати другові, який вважає, що христитися необов’язково? Що б ви могли сказати другові, який

вважає, що дітей необхідно христити? (Приклади див. на сторінках 96–97).

- Прочитайте повністю другий абзац на сторінці 97. Чому хрищення є “нічого не вартим” без дару Святого Духа? Джозеф Сміт сказав: “Існує різниця між Святим Духом і даром Святого Духа” (сторінка 99). З вашого досвіду, які благословення можуть прийти до нашого життя, коли в нас є дар Святого Духа?
- Продивіться другий абзац на сторінці 99. Чому спосіб хрищення є суттєвою відмінністю між відновленою Церквою та іншими церквами? Чому дар Святого Духа є важливою відмінністю? Чому “всі інші розбіжності є похідними від учення про дар Святого Духа”?
- Уважно прочитайте останній абзац розділу (сторінка 100). Подумайте, як ви можете жити, щоб бути гідними отримати і впізнавати підказки Святого Духа.

Відповідні уривки з Писань: Іван 15:26; Римлянам 6:3–6; 2 Нефій 31:13; 3 Нефій 11:18–41; Мороній 8:1–23

Посилання

1. *History of the Church*, 1:44; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 19, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church*, 1:51; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 23, Church Archives.
3. Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 9, p. 12, Church Archives.
4. *History of the Church*, 6:316; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа, Уілларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона.
5. *History of the Church*, 4:554–555; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 20 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
6. “Хрищення”. Стаття з часопису *Times and Seasons* за 1 вересня 1842 р., сс. 903–905; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; курсив додано; редактором часопису був Джозеф Сміт.
7. “Хрищення”. Стаття з часопису *Times and Seasons* за 1 вересня 1842 р., сс. 904–905; пунктуацію усучаснено; курсив додано; редактором часопису був Джозеф Сміт.
8. *History of the Church*, 5:499; з проповіді Джозефа Сміта 9 липня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
9. *History of the Church*, 4:554; з проповіді Джозефа Сміта 20 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
10. Учення і Завіти 137:1, 10; видіння Джозефа Сміта 21 січня 1836 р. у храмі в Кертленді, шт. Огайо.

11. *History of the Church*, 5:499; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 9 липня 1843 р. в Наву, штг. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
12. Daniel Tyler, "Recollections of the Prophet Joseph Smith," *Juvenile Instructor*, Feb. 1, 1892, pp. 93–94; орфографію і пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
13. *History of the Church*, 3:392; з проповіді Джозефа Сміта приблизно в червні 1839 р. в Коммерсі, штг. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса.
14. *History of the Church*, 3:379; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 27 червня 1839 р. в Коммерсі, штг. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса.
15. *History of the Church*, 4:555; з проповіді Джозефа Сміта 20 березня 1842 р. в Наву, штг. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа.
16. *History of the Church*, 4:42; з листа Джозефа Сміта й Елаяса Хігбі до Гайрума Сміта й інших керівників Церкви, 5 грудня 1839 р., Вашингтон, фед. округ Колумбія. Президентом Сполучених Штатів на той час був Мартін Ван Бюрен.
17. *History of the Church*, 5:27; вживання дужок в першому і третьому випадках збережено за оригіналом; зі статті "Дар Святого Духа", опублікованій у часопису *Times and Seasons*, за 15 червня 1842 р., с. 823; редактором часопису був Джозеф Сміт.
18. Quoted by Brigham Young, in Brigham Young, Office Files, Brigham Young, Vision, Feb. 17, 1847, Church Archives.

Вічне священство

“Мелхиседекове священство ... є каналом, яким все знання, вчення, план спасіння і всі важливі справи відкриваються з небес”.

З життя Джозефа Сміта

Отримавши Ааронове священство й охрестившись, Джозеф Сміт і Олівер Каудері відчували благословення, яких ніколи не знали до того. Пророк писав: “Наш просвітлений розум почав відкриватися для розуміння Писань, і істинне значення й задум найтаємніших місць відкрилися нам, як ніколи досі. Ми навіть не могли собі уявити, що можемо досягнути його в такій мірі” (Джозеф Сміт—Історія 1:74). З цим новим баченням вони просувалися в роботі з перекладу Книги Мормона. Але пророк ще не отримав важливого благословення—того, що було необхідним для організації Церкви, встановлення чинів і кворумів священства та надання дару Святого Духа. Він ще мав отримати Мелхиседекове священство.

Як і обіцяв Іван Христитель, це благословення було дано Джозефу та Оліверу невдовзі після того як вони отримали Ааронове священство. Давні апостоли Петро, Яків та Іван явилися їм в усамітненому місці поблизу річки Сасквеганна і дарували їм Мелхиседекове священство. Згодом Джозеф заявляв, що чув “голоси Петра, Якова й Івана в глушині між Гармоні, округу Сасквеганна, і Коулсвіллом, округу Брум, на річці Сасквеганна, які проголошують себе носіями ключів царства і розподілу повноти часів!” (УЗ 128:20).

У наступні роки Джозефа Сміта відвідувало багато інших носіїв священства з давніх часів. Ці посланці від Бога приходили, щоб відновити ключі священства, необхідні, щоб відкрити дітям Божим повноту благословень евангелії. Вони

Давні апостоли Петро, Яків та Іван дарували Джозефу Сміту й Оліверу Каудері Мелхиседекове свяцєнство. “Коли б не передавалася євангелія,— проголощував пророк,—з небес повинні бути явлені ключі [свяцєнства]”.

також приходили, щоб навчати пророка, який мав стати на чолі розподілу повноти часів.

Президент Джон Тейлор, третій Президент Церкви, казав: “Мойсей, Ілля, Еліяс та багато інших визначних осіб, яких згадано в Писаннях і які діяли в різних розподілах євангелії, являлися і дарували Джозефу різні ключі, сили, права та привілеї і [повноваження], якими вони користувалися у свої часи. ... Всі знання, розум, священство, сили, одкровення, які отримували ті люди в різні епохи, були відновлені на землі через священнослужіння і через посередництво тих, хто мав святе священство Боже у тих різних розподілах євангелії, у яких вони жили”¹.

Президент Тейлор також заявляв: “Якби ви спитали у Джозефа, як виглядає Адам, він би негайно вам розповів. Він розповів би про його статуру, риси обличчя і все про нього. Ви могли б спитати у нього, як виглядають Петро, Яків та Іван, і він міг би розповісти вам. Чому? Тому що він бачив їх”².

У вересні 1842 року пророк написав листа до Церкви, висловлюючи свою радість з приводу того знання і ключів священства, що нині відновлені на землі: “І ще, що ми чуємо? Добру новину з Кумори! ... Моронія й ангелів з небес, що проголошують сповнення пророків—про книгу, якій належало відкритися. І голос Михаїла, архангела; голоси Гавріїла і Рафаїла, і різних ангелів, від Михаїла, чи Адама, до теперішнього часу, кожен з яких проголошує свій розподіл, свої права, свої ключі, свої почесті, свою велич, і славу, і владу свого священства; даючи рядок за рядком, приписання за приписанням; тут трохи і там трохи; даючи нам заспокоєння, розповідаючи про те, що має статися, стверджуючи нашу надію!” (див. УЗ 128:20–21).

Учення Джозефа Сміта

Священство є безкінечним. Його мали пророки в кожному розподілі

“Існує ланцюжок повноваження і влади від Адама до нинішніх часів”³.

“Священство було дано Адаму. У нього було Перше Президентство, і він тримав ключі його від покоління до покоління. Він отримав їх у Сотворінні, ще до формування світу, як говориться в Буття 1:26, 27, 28. Йому було дано панування над кожним живим сотворінням. Він—Михаїл, архангел, про якого говорять Писання. Потім—Ною, тобто Гавриїлу. Він стоїть наступним у повноваженні священства після Адама. Він був покликаний Богом до цього чину і був батьком всіх живих у свій день, і йому було дане панування. Ці чоловіки тримали ключі спочатку на землі, а тоді на небесах.

Священство є безкінечним принципом, й існувало з Богом від вічності, й існуватиме до вічності без початку днів або кінця життя [див. Переклад Джозефа Сміта, Євреям 7:3]. Коли б не передавалася євангелія, з небес повинні бути явлені ключі. Коли вони являються з небес, це робиться владою Адама.

Даниїл у своєму сьомому розділі говорить про Старого днями. Він має на увазі найстаршу людину, нашого батька Адама, Михаїла. Він скличе разом своїх дітей і проведе нараду з ними, щоб підготувати їх до пришествя Сина Людини [див. Даниїл 7:9–14]. Він (Адам) є батьком людського роду і головує над духами всіх людей, і всі, хто мали коли-небудь ключі, повинні предстати перед ним на цій великій нараді. ... Син Людини стоїть перед ним, і Йому даються слава і панування. Адам передає своє управительство Христові—те, яке було дано йому щодо ключів всесвіту, але залишає собі посаду голови людської сім'ї. ...

Батько скликав усіх духів до Себе при створенні людини й упорядкував їх. Він (Адам) є головою, йому було сказано розмножуватися. Ключі спочатку були дані йому, а від нього—іншим. Йому доведеться скласти звіт про своє управительство, а вони—йому.

Священство безкінечне. Спаситель, Мойсей та Еліяс [Ілля] дали ключі Петру, Якову та Івану на горі, коли вони були переображені перед Ним. Священство безкінечне—без початку днів чи кінця життя; без батька, без матері тощо. Якщо немає

змін в обрядах, немає змін в священстві. Коли б не виконувалися обряди євангелії, там є священство.

Як ми прийшли до священства в останні дні? Воно було передано, передано в належному порядку. Петро, Яків та Іван отримали його і передали іншим. Христос є Великим Первосвящеником. Наступним є Адам. Павло каже про Церкву, яка приходить до незліченного товариства ангелів, до Бога, Судді всіх, до духів удосконалених праведників; до Ісуса, Посередника нового завіту [див. Євреям 12:22–24]⁴.

**Пророки, які тримали ключі священства
в давні часи, приєдналися до розгортання
роботи в останній розподіл євангелії**

“Я бачив Адама в долині Адам-онді-Аман. Він скликав своїх дітей і благословив їх патріаршим благословенням. Господь явився серед них і він (Адам) благословив їх усіх, і передрік, що має статися з ними до останнього покоління.

Ось чому Адам благословив своє потомство—він хотів привести їх у присутність Бога. Вони шукали місто тощо, [“що Бог його будівничий та творець”—Євреям 11:10]. Мойсей прагнув привести дітей Ізраїля в присутність Бога завдяки силі священства, але не зміг. У перші віки світу вони намагалися встановити те ж саме, і були народжені Еліяси, які намагалися відновити ці слави, але не здобули їх, але вони пророкували про день, коли ця слава буде відкрита. Павло говорив про розподіл повноти часів, коли Бог об’єднає все, тощо [див. Ефесеянам 1:10]; і ті чоловіки, кому були дані ці ключі, будуть там, і без нас вони не можуть бути зроблені досконалими.

Ці чоловіки на небесах, але їхні діти на землі. Вони нутром линуть до нас. З цієї причини Бог посилає людей. “Пошле Людський Син Своїх Анголів, і вони позбирають із Царства Його всі спокуси, і тих, хто чинить беззаконня”. [Матвій 13:41]. Всі ці особи при владі зйдуть і пліч-о-пліч з нами здійснюватимуть цю роботу.

Царство небесне—як те зерно гірчичне. Гірчичне зерно мале, але з нього виростає велике дерево, і в гілках його

“Я бачив Адама в долині Адам-онді-Аман. Він скликав своїх дітей і благословив їх патріаршим благословенням. Господь явився серед них”.

може клубитись птаство небесне. [Див. Марк 4:30–32]. Птаство—то ангели. Тож ангели сходять, об’єднуються в роботі, щоб зібрати своїх дітей, так, зібрати їх. Ми не можемо досягти досконалості без них, ані вони без нас. Коли все це буде зроблено, Син Людини зійде, і Старий днями посяде, і ми прийдемо до незліченних сонмів ангелів, будемо спілкуватися з ними й отримувати від них настанови”⁵.

Обряди священства були встановлені від початку і повинні зберігатися такими, якими Бог їх призначив

“Адам ... був першою людиною, і про нього в Даниїлі говорить як про “Старого днями” [Даниїл 7:9], або, іншими словами, першого і найстаршого з усіх, великого пращура, якого в іншому місці названо Михаїлом, бо він був першим і батьком всіх не лише через родовід, але він першим тримав духовні благословення, кому було відкрито план обрядів для спасіння його нащадків до кінця, кому Христос уперше явився і через кого Христос явився з небес і продовжуватиме відкривати

Себе й надалі. Адам тримає ключі розподілу повноти часів, і це означає, що розподіл усіх часів було і буде відкрито через нього від початку до Христа і від Христа до кінця всіх розподілів, що буде відкрито. ...

Бог установив обряди, які мусять бути однаковими на віки вічні, і поставив Адама дивитися за ними, щоб відкривати їх з небес людині або посилати ангелів, щоб відкривати їх. “Чи не всі вони духи служебні, що їх посилають на службу для тих, хто має спасіння впадкувати?” [Євреям 1:14].

Ці ангели перебувають під проводом Михаїла, або Адама, який діє під проводом Господа. З вищезгаданої цитати ми дізнаємося, що Павло досконало розумів цілі Бога щодо Своїх стосунків з людиною і той славетний і довершений порядок, який Він Сам установив, яким Він передає силу, одкровення і славу.

Бог не визнаватиме те, чого Він не покликав, не призначав і не обирав. На початку Бог покликав Адама Своїм власним голосом. “І закликав Господь Бог Адама, і до нього сказав: “Де ти?” А той відповів: “Почув я Твій голос у раю—і злякався, бо нагий я,—і сховався”. [Буття 3:9–10]. Адам отримав заповіді й настанови від Бога: таким був порядок від початку.

Те, що він отримував одкровення, заповіді й обряди від початку, не викликає ніяких суперечностей. Інакше, як би вони почали приносити Богові жертви прийнятним чином? І якщо вони приносили жертви, то мусили бути вповноваженими через призначення. Ми читаємо в Буття [4:4], що Авель приніс від первенців отари та від їхнього лою, і Господь зглянувся на Авеля і жертву його. ...

Це тоді є суттю священства: кожен чоловік, який очолює свій розподіл, і один чоловік, який очолює їх усіх, а саме Адам. І Адам отримав право очолювати й повноваження від Господа, але не може отримати повноти, доки Христос не представить Царство Батькові, що станеться наприкінці останнього розподілу.

Сила, слава і благословення священства не могли б існувати з тими, хто отримує призначення, якби вони не залишалися

праведними. Бо Каїн також мав право принести жертву, але через те, що не приніс її в праведності, був проклятий. Це означає, що обряди мають виконуватися саме таким чином, яким указав Бог, бо інакше їхнє священство виявиться для них прокляттям, а не благословенням”⁶.

**Мелхиседекове священство є каналом,
яким Бог відкриває Себе і Свої цілі**

“У Писаннях говориться про два священства, а саме: Мелхиседекове й Ааронове, або левитське. Хоча існує два священства, та Мелхиседекове обіймає Ааронове, або левитське, священство і є великим головою, і тримає найвищу владу, приналежну до священства, і ключі Царства Божого в усі віки світу до останнього покоління на землі, і є каналом, яким все знання, вчення, план спасіння і кожна важлива справа відкривається з небес.

Його було засновано до того, коли “підстави були її [землі] позапущувані, коли разом співали всі зорі поранні” [див. Йов 38:4–7], і воно є найвищим і найсвятішим священством, за чином Сина Божого, і всі інші священства є лише частинами, відгалуженням, силами і благословеннями, що належать йому, яких воно тримає, контролює і направляє. Це канал, яким Всемогутній почав відкривати Свою славу на початку сотворіння цієї землі, яким Він продовжує відкривати Себе дітям людським до нинішнього часу і яким Він відкриватиме Свої цілі до кінця часів”⁷.

“Сила Мелхиседекового священства—це мати силу “безкі-
нечних життів”, бо вічний завіт не може бути порушено. Якою була влада Мелхиседека? То було не священство Аарона, яке виконує зовнішні обряди і приносить жертви. Ті, хто мають повноту Мелхиседекового священства, є царями і священниками Всевишнього Бога, вони тримають ключі влади і благословень. Насправді, священство є довершеним законом теократії і діє від імені Бога, щоб давати людям закони, здійснювати вічні життя синів і дочок Адама. ...

“Без батька, без матері, без родоводу, не мав ані початку днів, ані кінця життя, уподобився Божому Сину,—і пробуває

священиком завжди” [Євреям 7:3]. Мелхиседекове священство тримає право, дане вічним Богом, і не переходить від батька і матері, і це священство таке ж вічне, як Сам Бог, бо не має ані початку днів, ані кінця життя.

Левитське [Ааронове] священство, до якого входять священники, які прислужують зовнішні обряди, приймається без клятви, але священство Мелхиседека—клятвою і завітом”⁸.

“Мелхиседекове Первосвященство є нічим іншим, як Священством Сина Божого; ... є певні обряди, які належать до цього священства і що призводять до певних наслідків. ... Одним з великих привілеїв священства є отримання одкровенень про задуми і волю Бога. Також привілеєм Мелхиседекового священства є дорікати, докоряти і застерігати, а також отримувати одкровення”⁹.

“Усе священство є Мелхиседековим, але існують його різні частини або ступені. Усі пророки мали Мелхиседекове священство”¹⁰.

“Я раджу всім прагнути досконалості і все глибше і глибше проникати в таємниці Божественності. Людина нічого не може зробити для себе, якщо Бог не направить її правильним шляхом, і для цього існує священство”¹¹.

Щоб виконувати обряди спасіння, людина повинна бути вповноважена Богом і висвячена у священство

Уложення віри 1:5. “Ми віримо, що чоловік мусить бути покликаний Богом через пророцтво й рукопокладання тих, хто має повноваження, щоб проповідувати євангелію і виконувати її обряди”¹².

“Ми віримо, що жодна людина не може вершити спасіння через євангелію для душ людських, у ім'я Ісуса Христа, якщо вона не вповноважена Богом через одкровення або висвячена кимось, кому Бог послав це одкровення, як записано Павлом у Посланні до римлян 10:14: “А як увірують у Того, що про Нього не чули? А як почують без проповідника? І як будуть проповідувати, коли не будуть послані?” І я запитую: як вони можуть бути послані без одкровення або якогось іншого

“Ми віримо, що чоловік мусить бути покликаний Богом через пророцтво й рукопокладання тих, хто має повноваження, щоб проповідувати євангелію і виконувати її обряди”.

видимого прояву волі Божої? І ще, у Посланні до євреїв 5:4: “А честі цієї ніхто не бере сам собою, а покликаний Богом, як і Аарон”, і я запитую: як ще Аарон був покликаний, якщо не через одкровення?”¹³

“Ангел сказав Корнилію, що він мусить послати за Петром, щоб дізнатися, як спастися [див. Дії 10:21–22]: Петро міг христити, а ангели не могли, доки у плоті є законні служителі, які тримають ключі царства, тобто повноваження священства. Є ще один доказ цього, і він полягає в тому, що Сам Ісус, коли Він явився Павлові по дорозі в Дамаск, не сказав йому, як він може спастися. Він настановив у церкві спочатку апостолів, потім пророків для діла служіння, щоб удосконалювати святих тощо [див. Ефесянам 4:11–12]; і на небесах за головне правило було поставлено, що ніщо не повинно робитися на

землі, перш ніж це буде явлено рабам, пророкам, згідно з Амос 3:7, тож Павло не міг стільки дізнатися від Господа щодо свого обов'язку у загальному спасінні людини, скільки б дізнався від одного з Христових намісників, покликаних тим самим небесним покликанням від Господа й обдарованих тією самою силою згори—щоб те, що вони розривають на землі, було розірвано на небесах, і що вони зв'язують на землі, було зв'язано на небесах [див. Матвій 16:19]¹⁴.

Звеличувати будь-який чин у священстві— великий привілей

“Священство ... можна представити у формі людського тіла з різними кінцівками й органами, що виконують різні функції. Всі є необхідними на своєму місці, і тіло неповне без усіх членів. ... Якщо священник розуміє свій обов'язок, своє покликання і служіння, і проповідує Святим Духом, він отримує таку ж насолоду, як і тоді, якби був би одним з Президентства. І його служіння є настільки ж необхідним для тіла, як і служіння вчителів і дияконів”¹⁵.

Елайза Р. Сноу розповідала: “Джозеф Сміт дав настанови стосовно різних чинів і необхідності того, щоб кожна особа діяла у відповідній для себе сфері, виконуючи різні функції, покладені на неї. Він говорив про схильність багатьох вважати нижчі чини в Церкві неповажними і заздрити посаді інших, покликаних головувати над ними. Що це є помилка і безглуздя людського серця, коли людина прагне інших посад, ніж ті, на які Бог призначив її, що людям краще звеличувати своє відповідне покликання. ... Кожен повинен прагнути виключно звеличувати свій власний чин і своє покликання”¹⁶.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться розповідь про те, як Петро, Яків та Іван дарували Мелхиседекове священство Джозефу Сміту й Оліверу

Каудері (сторінка 103). Які благословення ви і ваша сім'я отримали завдяки тому, що було відновлено Мелхиседекове священство?

- В різних частинах цього розділу Джозеф Сміт свідчив про ланцюг повноваження священства, що тягнеться в наступництві пророків. Чому, на вашу думку, було важливо, щоб він навчав цій доктрині у той час? Чому нам необхідно розуміти це вчення сьогодні? Як ланцюг повноваження, який описує Джозеф Сміт, стосується лінії повноваження священства чоловіка?
- Читаючи цей розділ, зверніть увагу на те, як пророк Джозеф Сміт вживав слова *вічний* та *вічність*. Що кажуть вам ці терміни про суть і важливість священства?
- Джозеф Сміт учив, що Бог “установив обряди, які мусять бути однаковими на віки вічні”, і що “обряди мають виконуватися саме таким чином, яким указав Бог” (сторінки 109–110). Як ці вчення розвивають ваше розуміння обрядів євангелії?
- Продивіться вчення пророка Джозефа Сміта про Мелхиседекове священство (сторінки 110–111). Поміркуйте, чому Мелхиседекове священство є необхідним у всіх аспектах євангелії. Про що ви думаєте і що відчуваєте, коли дивитесь на Мелхиседекове священство з такого ракурсу?
- Продивіться два останні абзаци цього розділу (сторінка 113). З того, що ви бачили, чому кожний член Церкви відіграє важливу роль у роботі Господа? Що може статися, якщо ми будемо “зздрити” тим, кого покликано служити провідниками в Церкві? Поміркуйте, як ви можете звеличувати ваше власне покликання.

Відповідні уривки з Писань: Алма 13:1–12; УЗ 27:5–14; 84:33–44, 109–110; 107:6–20; 121:34–46

Посилання

1. John Taylor, *Deseret News: Semi-Weekly*, Apr. 18, 1882, p. 1; розбивку на абзаци змінено.
2. John Taylor, *Deseret News: Semi-Weekly*, Mar. 20, 1877, p. 1.
3. *History of the Church*, 4:425; з протоколу конференції Церкви 3 жовтня 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс, опублікованого в *Times and Seasons*, 15 жовтня 1841 р., с. 577.
4. *History of the Church*, 3:385–388; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта приблизно в червні 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса.
5. *History of the Church*, 3:388–389; перше вживання дужок в другому абзаци збережено за оригіналом; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта приблизно в липні 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса.
6. *History of the Church*, 4:207–209; пунктуацію усучаснено; з проповіді, підготовленої Джозефом Смітом і зачитаної на конференції Церкви 5 жовтня 1840 р. в Наву, шт. Іллінойс.
7. *History of the Church*, 4:207; орфографію і пунктуацію усучаснено; з проповіді, підготовленої Джозефом Смітом і зачитаної на конференції Церкви 5 жовтня 1840 р. в Наву, шт. Іллінойс.
8. *History of the Church*, 5:554–555; вживання великої літери усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 27 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа та Вільяма Клейтона; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
9. *History of the Church*, 2:477; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 6 квітня 1837 р. в Кертленді, шт. Огайо; зі слів *Messenger and Advocate*, Apr. 1837, p. 487.
10. Quoted by William Clayton, reporting a discourse given by Joseph Smith on Jan. 5, 1841, in Nauvoo, Illinois; in L. John Nuttall, “Extracts from William Clayton’s Private Book,” p. 5, *Journals of L. John Nuttall, 1857–1904*, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; copy in Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
11. *History of the Church*, 6:363; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
12. Уложення віри 1:5.
13. Лист Джозефа Сміта до Айзека Галланда від 22 березня 1839 р., в’язниці м. Ліберті, шт. Міссурі, видано в часопису *Times and Seasons*, лютий 1840 р., с. 54; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено.
14. “Хрищення”. Стаття з часопису *Times and Seasons* за 1 вересня 1842 р., сс. 905; граматику усучаснено; редактором часопису був Джозеф Сміт.
15. *History of the Church*, 2:478; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 6 квітня 1837 р. в Кертленді, шт. Огайо; з *Messenger and Advocate*, Apr. 1837, p. 487.
16. *History of the Church*, 4:603, 606; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.

to take you and I beheld that the fruit thereof was white
to exceed all the white things that I had ever seen and as
I partook of the fruit thereof it put my soul with
doing great joy wherefore I began to be desirous that I might
show partake of it also for I knew that it was desirable
above all other fruit and as I cast my eyes around
me that perhaps I might discover my journey also
and I beheld a river of water and it ran along and it was
near the tree of which I was partaking the fruit and
I looked to behold from whence it came and I saw the
head thereof a little way off and at the head thereof I
beheld your Mother Sarah and your uncles and they
stood as if they knew not whether they should go and
it came to pass that I beckoned unto them and I also
did say unto them with a loud voice that they should
come unto me and partake of the fruit which was
desirable above all other fruit and it came to pass that
at they did come unto me and partake of the fruit
Also all it came to pass that I saw a river that I knew
my brethren should come and partake of the fruit also
therefore I cast mine eyes toward the head of the river
that perhaps I might see them and it came to pass
that I saw them but they would not come unto
me and partake of the fruit and I beheld a rod of
iron and it extended along the bank of the river
and led to the tree in which I stood and I also saw
a straight and narrow path which came along
by the rod of iron even to the tree in which I stood
and it also led by the head of the fountain unto a
large and spacious field as if it had been a world
but I saw numberless companies of people many of
whom are pressing forward that they might obtain
the path which led unto the tree in which I stood
and it came to pass that they did come forth and com-
menced in the path which led to the tree and it came
to pass that there were many that were

Частина сторінки оригіналу рукопису Книги Мормона. Показані рядки—
з розповіді Легія про видіння дерева життя, описане в 1 Нефії 8:11–23.

Дари Духа

“Якщо ви будете слухняні євангелії з щирим серцем, я обіцяю вам в ім’я Господа, що вас супроводжуватимуть ті дари, що обіцяні нашим Спасителем”.

З життя Джозефа Сміта

Титульна сторінка Книги Мормона пояснює, як ця дивовижна книга Писань буде явлена світові. У давні часи літопис на золотих пластинах був “написаний і запечатаний, і схований під захист Господа, щоб його не було знищено”. В останні дні його мало бути “здобуто даром і силою Бога” і перекладено “даром Божим”. На здійснення цих пророцтв Бог обрав Джозефа Сміта, щоб той переклав ці священні літописи. Зрозуміло, що здатність Джозефа перекласти стародавні ієрогліфи далася йому не завдяки освіті, адже він мав лише елементарні знання про читання, письмо й арифметику. Його здатність перекладати літопис, складений століття тому мовою, якої він не знав, була дана як дар від Самого Бога.

Емма Сміт, перший писар у роботі її чоловіка, свідчила про цей божественний дар: “Жодна людина не могла диктувати письмена рукопису, якщо це не було дано їй через натхнення; бо, коли [я була] писарем, [Джозеф] диктував мені годину за годиною, а коли ми відновлювали роботу, поповівши або після перерви, він відразу ж починав з того місця, на якому ми зупинилися, навіть не зазирнувши в рукопис і не просячи, щоб йому зачитали хоча б його частини”¹.

Господь надавав пророку необхідну мирську допомогу, що дозволило йому просуватися в роботі з перекладу. Джозеф Найт старший, друг пророка, кілька разів давав Джозефу кошти і продукти. В особливо скрутний час брат Найт приїхав до пророка і привіз Джозефу й Оліверу “барилу скумбрії й

трохи лінійованого паперу для письма”, а також “9–10 бушелів зерна і 5–6 бушелів картоплі”. Брат Найт пригадував: “Джозеф та Олівер ... повернулися додому й побачили там мене з продуктами, і вони зраділи, бо в них закінчилися продукти”².

У квітні й травні 1829 року переслідування все частіше призупиняли роботу пророка з перекладу в його будинку в Гармоні, шт. Пенсільванія. Олівер Каудері написав своєму другові, Девіду Утмеру, розповів про священну роботу і попросив дозволити продовжити її в будинку Утмерів у Фейетті, шт. Нью-Йорк. Наприкінці травня або на початку червня 1829 року пророк і Олівер приїхали разом з Девідом Утмером в його одноколці до будинку на фермі Девідового батька Пітера Утмера старшого. У червні переклад даром і силою від Бога був закінчений у верхній кімнаті будинку Утмерів.

Олівер Каудері описував свої надзвичайні переживання, коли слугував пророку як писар: “Це були дні, які не можна забути ніколи—сидіти, слухаючи голос, що диктувався натхненням з небес,—це пробуджувало виняткову вдячність від глибини душі! День у день я продовжував безперервно писати з його вуст, коли він перекладав за допомогою Уріма і Туміма ... історію, або літопис, що звався “Книгою Мормона”³.

У цей час Джозеф Сміт дізнався, що небесний дар був із ним лише тоді, коли він був гідний проводу Духа. Девід Утмер пригадував: “Одного ранку, коли Джозеф Сміт готувався продовжувати переклад, щось пішло не так удома і він розсердився через це. Через щось, що зробила його дружина Емма. Ми з Олівером пішли нагору, і вслід за нами прийшов Джозеф, щоб продовжувати переклад, але він не міг нічого зробити. Він не міг перекласти ані складу. Він спустився, вийшов у сад і помолився Господу. Його не було близько години, коли він повернувся в будинок, попросив у Емми пробачення і піднявся до нас, і тоді переклад пішов добре. Він не міг нічого зробити, якщо не був смиренным і праведним”⁴.

Смиренно і праведно використовуючи дар, даний йому Богом, юний пророк виконав здавалося б нездійсненне завдання—переклав майже всю Книгу Мормона в період між початком квітня і кінцем червня 1829 року.

Учення Джозефа Сміта

Кожному з нас дані дари Духа; дари кожної людини потрібні в Церкві

Уложення віри 1:7. “Ми віримо в дар мов, пророцтва, одкровення, видіння, зцілення, тлумачення мов і так далі”⁵.

“Ми ... віримо в пророцтва, тлумачення мов, видіння, одкровення, дари і зцілення; і що все це не можна отримати без дару Святого Духа”⁶.

Амаса Поттер пригадував: “Я пам’ятаю, як пророк підвівся, щоб проповідувати перед великим зібранням у гаю на захід від храму в Наву. Він заявив, що проповідуватиме про духовні дари. Джозеф сказав, що в кожного святого останніх днів є дар і що якщо жити праведно і просити, Святий Дух відкриє цей дар йому”⁷.

“Павло каже: “Одному дається дар різних мов, а іншому дар пророкування, а ще іншому дар вздоровлення”, і ще: “Чи всі пророкують? Чи ж усі мовами розмовляють? Чи ж усі виясняють?”, очевидно, вказуючи, що не всі мали ці кілька дарів, але що один отримав один дар, інший—інший дар, бо не всі пророкували, не всі розмовляли мовами, не всі творили чудеса, але всі отримали дар Святого Духа. Іноді вони говорили мовами і пророкували в дні апостолів, а іноді ні. ...

Церква є одним тілом, що складається з різних членів, і вона дуже подібна до людського організму, і Павло, розповівши про різні дари, каже: “І ви—тіло Христове, а зосібна—ви члени! А інших поставив Бог у Церкві, по-перше—апостолами, по-друге,—пророками, по-третє,—учителями, потім дав сили, також дари вздоровлення, допомоги, управління, різні мови. Чи ж усі вчителі? Чи ж усі сили чудодійні? Чи ж усі мовами розмовляють? Чи ж усі виясняють?” Очевидно, що ні. Однак усі вони є членами одного тіла. Не всі члени природного тіла є оком, вухом, головою чи рукою, однак, око не може сказати вуху: “Ти мені не потрібне”, ані голова нозі: “Ти мені не потрібна”. Вони є багатьма складовими у досконалій машині—тілі, і якщо один член страждає, всі інші страждають разом з ним, і якщо один член радіє, всі інші шановані з ним. [Див. 1 Коринтянам 12:9–10, 18–21, 26–30].

Тож усе це є дарами, вони даються від Бога, вони у Бога, всі вони є дарами Святого Духа”⁸.

Ми отримуємо дари духа через слухняність і віру

“Віри не видно, тому і не видно її плодів. Ще від початку світу кожна людина, яка мала віру, мала те, що віру супроводжує. Люди в давнину гасили полум’я пожежі, уникали лева меча, жінки отримували своїх померлих тощо. Вірою світи були зроблені. [Див. Євреям 11:3, 34–35]. Людина, в якій немає дарів, не має віри, і обманює себе, якщо припускає, що має. Віри не видно, не тільки серед язичників, але й у так званому Християнстві, тому не видно і тлумачення мов, зцілень, пророкування й пророків і апостолів, а також усіх дарів і благословень”⁹.

“Всю цю зиму [1832–1833 рр.] перекладалися Писання, проходила Школа пророків, відбувалися конференції. У мене було багато прекрасних моментів [духовного] оновлення. Дари, що супроводжують тих, хто вірить і кориться євангелії, як символ того, що Господь є незмінним у Своїх стосунках зі смиренними прихильниками і послідовниками істини, почали проливатися на нас, як у дні давнини”¹⁰.

*Едвард Стівенсон був присутній на проповіді Джозефа Сміта в Понтіаку, шт. Мічиган, в 1834 р. Він пригадував такі слова пророка: “Якщо ви будете слухняні євангелії з щирим серцем, я обіцяю вам в ім’я Господа, що вас супроводжуватимуть ті дари, що обіцяні нашим Спасителем, і так ви переконаєтеся, що я є істинний слуга Божий”*¹¹.

Дари Духа, як правило, отримуються тихо й особисто, без зовнішніх проявів

“Різнобічними і суперечливими є погляди людей стосовно дарів Святого Духа. Дехто схилився називати кожний надприродний прояв явленнями Духа Божого, в той час як інші вважають, що з ним не пов’язані взагалі ніякі прояви і що це ніщо інше як лише імпульс розуму, або якість почуття, враження чи потайне свідчення або доказ, що його має людина, і що не існує взагалі ніяких зовнішніх проявів.

Не варто дивуватися, що люди переважно перебувають у невігластві щодо принципів спасіння, особливо природи, чину, сили, впливу, дарів і благословень дару Святого Духа, особливо пам'ятаючи, що людська сім'я в минулому була поглинута густою темрявою і невіглаством цілі століття, без одкровення або будь-якого належного засобу, яким вона могла б дійти знання про те, що є від Бога і що може бути пізнане тільки Духом Божим. Тому-то нерідко і стається, що коли старійшини цієї Церкви проповідують мешканцям світу, що якщо вони приймуть євангелію, то отримують і дар Святого Духа, люди сподіваються побачити якісь надзвичайні прояви, якісь явлення сили або екстраординарні чудеса. ...

Людство дуже схильне вдаватися до крайнощів, особливо в питаннях релігії, і тому загалом люди хочуть якихось дивовижних показів або ж вони взагалі не повірять в дар Святого Духа. Якщо якийсь старійшина покладає руки на особу, багато хто думає, що ця особа мусить негайно підстрибнути і розмовляти мовами і пророкувати. Ця ідея прийшла з тих часів, коли Павло покладав руки на деяких людей, які вже до того (як вони казали) христилися Івановим хрищенням, і коли він це робив, вони "різними мовами стали промовляти та пророкувати". [Див. Дії 19:1–6]. ...

Ми віримо, що Святий Дух передається рукопокладанням тих, хто має повноваження, і що дар мов, а також дар пророцтва та інші дари Духа отримуються саме таким посередництвом. Але сказати, що люди завжди пророкували і говорили різними мовами, коли на них покладалися руки, означає стверджувати неправду, що суперечить практиці апостолів і відхиляється від святого письма. ...

Всі дари Духа є невидимими для тілесного бачення або людського розуміння; справді, таких є зовсім небагато. ... Лише кілька з них можуть стати відомими загалом. Петро та Іван були апостолами, але юдейський суд лінчував їх як самозванців. Павло був і апостолом, і пророком, однак вони каменували його і кинули за ґрати. Люди нічого не знали про те, що в нього є дар Святого Духа. Наш Спаситель був помазаний "оливою радості більше, ніж друзів Твоїх"

[Євреям 1:9], однак люди були настільки далекі від пізнання Його, що казали, що Він Вельзевул і розпі'яли Його як самозванця. Хто може визначити на вигляд пастора, вчителя або євангеліста, навіть якщо вони мають дар Святого Духа?

Але якщо говорити про інших членів Церкви і дослідити дари, про які казав Павло, ми побачимо, що загалом світ нічого не знає про них, і є лише один-два, які б одразу впізнали, якби всі вони були пролиті негайно при покладанні рук. У 1 Коринтянам 12:4–11 Павло каже: “Є різниця між дарами милости, Дух же той Самий. Є й різниця між служіннями, та Господь той же Самий. Є різниця й між діями, але Бог той же Самий, що в усіх робить усе. І кожному дається виявлення Духа на користь. Одному-бо Духом дається слово мудрости, а другому слово знання тим же Духом, а іншому віра тим же Духом, а іншому дари вздоровлення тим же Духом, а іншому роблення чуд, а іншому пророкування, а іншому розпізнавання духів, а тому різні мови, а іншому вияснення мов. А все оце чинить один і той Самий Дух, уділяючи кожному осібно, як Він хоче”.

Тут згадано чимало дарів, але які з них будуть упізнані стороннім спостерігачем при покладанні рук? Слово мудрости і слово знання є такими ж дарами, як будь-які інші, та якщо особа має обидва ці дари або отримала їх при покладанні рук, хто дізнається про це? Інший може отримати дар віри, і вони не знатимуть про нього. Або уявіть чоловіка, який має дар зцілення або силу творити чудеса, які не проявляться одразу. Потрібен буде час й умови, щоб застосувати ці дари. Уявіть чоловіка, який може розрізняти духів, хто про це дізнається? Або якби він міг тлумачити мови—якщо хтось не заговорить невідомою мовою, йому, звісно, не доведеться розтуляти вуст. Є лише два дари, які можуть стати явними: дар мов і дар пророцтва. Про ці дари найчастіше говорять, та якщо якась людина заговорить невідомою мовою, як свідчив про це Павло, для присутніх він здаватиметься дикуном [див. 1 Коринтянам 14:11]. Вони скажуть, що то була тарабарщина, а якщо він пророкуватиме, вони назвуть це безглуздя. Дар мов, мабуть, є найменшим даром з усіх, однак, саме його найбільше прагнуть.

Отже, згідно зі свідченням Писань і проявами Духа в давні дні, натовп навколо дуже мало міг знати щось, окрім якогось особливого випадку, як на день П'ятидесятниці. Про найвеличніші, про найкращі і про найкорисніші дари сторонній спостерігач нічого не знатиме. ...

Прояви дару Святого Духа, служіння ангелів або вияв сили, величі або слави Божої рідко були публічними і давалися, як правило, народу Божому, наприклад, Ізраїльтянам, але частіше, якщо приходили ангели або Бог відкривав Себе, це робилося для конкретних осіб, приватно, в їхніх кімнатах, у пустинній місцевості або на полях, де, як правило, немає галасу чи метушні. Ангел визволив Петра з в'язниці в темряві ночі, явився Павлові, невидимий для решти його супроводжуючих, явився Марії та Єлисаветі так, що ніхто про це не знав, розмовляв з Іваном Христителем, а люди навколо й не підозрювали цього.

“Вияви сили, величі або слави Божої рідко були публічними. ... Коли Господь явився Аврааму, це сталося біля входу до його намету [див. Буття 18:1]”.

Коли Єлисей побачив колісниці Ізраїля та їхніх вершників, інші цього не знали. Коли Господь явився Аврааму, це сталося біля входу до його намету. Коли ангели прийшли до Лота, ніхто, крім нього, про це не знав, мабуть, включаючи Авраама та його дружину. Коли Господь являвся Мойсею, це ставалося в палаючому кущі, у скінії або на вершині гори. Коли Ілля був узятий до вогненної колісниці, світ цього не бачив. І коли він був на горі, пролунав гучний грім, але не в громі був Господь, стався землетрус, але не в землетрусі був Господь, і тоді прозвучав тихий лагідний голос, який був голосом Господа, що казав: “Чого ти тут, Ілле?” [Див. 1 Царів 19:11–13].

Господа не завжди можна пізнати за громом Його голосу, за проявом Його слави або демонстрацією Його сили. І ті, хто прагнуть побачити все це, найменш підготовлені, щоб зустріти Його, і якби Господь проявив Свою силу, як робив це дітям Ізраїля, такі люди перші сказали б: “Нехай більше не говорить із нами Бог, щоб ми не повмирали”. [Див. Вихід 20:19]¹².

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Господь дав пророку Джозефу Сміту дар перекладати із золотих пластин (сторінки 117–118). Чи давав Господь дари вам, щоб допомогти брати участь у Його роботі?
- Чого ми можемо навчитися з історії, яку розповів Девід Уїтмер на сторінці 118? Які події з вашого життя навчили вас, що ви мусите бути гідними, щоб користуватися своїми духовними дарами?
- Продивіться підрозділ, що починається на сторінці 119. Яка користь Церкві від її членів, коли кожен з них має різні дари Духа? Яку користь ви отримали від духовних дарів інших людей? Розкажіть про людей, які мали різні дари і спільно працювали, щоб допомагати одне одному.
- Уважно прочитайте підрозділ на сторінці 120. Поміркуйте, які духовні дари могли б зміцнити особисто вас або

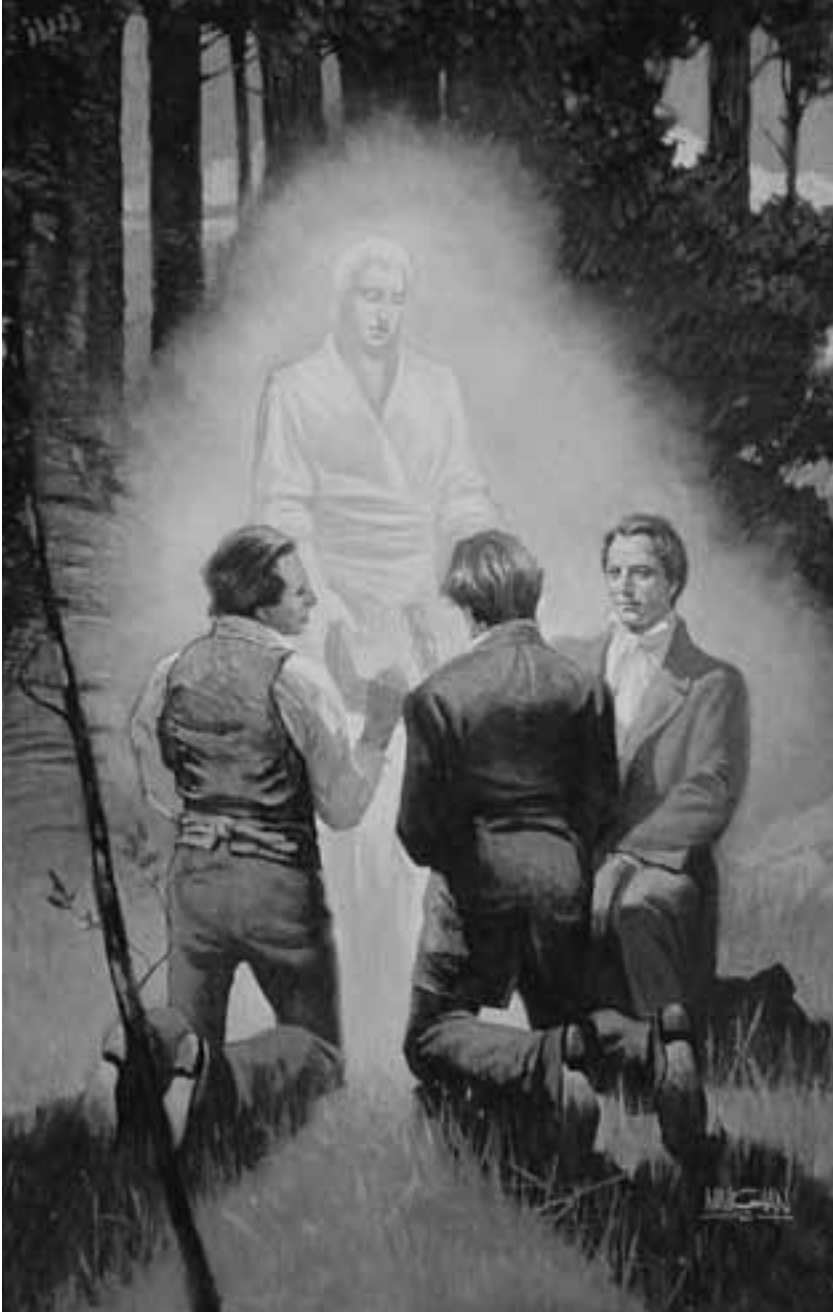
допомогти вам служити Господу й іншим. Визначте, що конкретно ви робитимете, щоб прагнути “широ найкращих дарів” (УЗ 46:8).

- Продивіться підрозділ, що починається внизу сторінки 120. Поміркуйте або обговоріть знайдену вами конкретну пораду про те, як проявляються духовні дари. Чому так важливо пам’ятати, що духовні дари “дуже рідко були публічними”? (Сторінка 123). Чому, на вашу думку, багато духовних дарів даються тихо і приватно? Чому так важливо пам’ятати, що для багатьох духовних дарів потрібні “час і умови, щоб застосувати” їх? (Сторінка 123).
- Прочитавши цей розділ, що б ви розповіли людям про цілі духовних дарів?

Відповідні уривки з Писань: 1 Коринтянам 12:1–31; 3 Нефій 29:6; Мороній 10:6–23; УЗ 46:8–33

Посилання

1. Емма Сміт, інтерв’ю Джозефу Сміту III, 1879 р., *Saints’ Herald*, (періодичне видання Реорганізованої Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів, нині Спільноти Христової), 1 жовтня 1879 р., с. 290.
2. Joseph Knight, *Reminiscences*, р. 6, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
3. Олівер Каудері, цитовано в Джозеф Сміт—Історія 1:71, зноска; з листа Олівера Каудері до Уільяма У. Фелпса від 7 вересня 1834 р., Нортон, шт. Огайо; видано в *Messenger and Advocate*, жовтень 1834 р., с. 14.
4. Девід Уітмер, інтерв’ю Уільяма Х. Келлі та Джорджа А. Блейкслі, 15 вересня 1881 р., *Saints’ Herald* за 1 березня 1882 р., с. 68.
5. Уложення віри 1:7.
6. *History of the Church*, 5:27; зі статті “Дар Святого Духа”, опублікованій у часопису *Times and Seasons*, 15 червня 1842 р., с. 823; редактором часопису був Джозеф Сміт.
7. Amasa Potter, “A Reminiscence of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, Feb. 15, 1894, р. 132.
8. *History of the Church*, 5:28–29; зі статті “Дар Святого Духа”, опублікованій у часопису *Times and Seasons*, 15 червня 1842 р., с. 823; редактором часопису був Джозеф Сміт.
9. *History of the Church*, 5:218; з настанов Джозефа Сміта, виголошених 2 січня 1843 р. в Спрінгфілді, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
10. *History of the Church*, 1:322; квадратні дужки збережено за оригіналом; з “History of the Church” (manuscript), book A-1, pp. 270, Church Archives.
11. Quoted by Edward Stevenson, *Reminiscences of Joseph, the Prophet, and the Coming Forth of the Book of Mormon* (1893), р. 4.
12. *History of the Church*, 5:26–31; вживання дужок у другому абзаці збережено за оригіналом; пунктуацію і граматику усучаснено; розбивку на абзаци змінено; зі статті “Дар Святого Духа”, опублікованій у часопису *Times and Seasons*, 15 червня 1842 р., с. 823; редактором часопису був Джозеф Сміт.

У червні 1829 р. Олівер Каудер, Девід Уїтмер та Джозеф Сміт отримали привілей побачити Моронія і золоті пластини. Через короткий час того ж дня ангела і пластини побачив і Мартін Гарріс.

Молитва й особисте одкровення

*“Приходити до Бога й отримувати
одкровення—привілей дітей Бога”.*

З життя Джозефа Сміта

До червня 1829 року вже відбулося багато важливих подій в ході відновлення евангелії. Небеса були відкриті Першим видінням, і Бог знову промовив до людей на землі. Пророк Джозеф Сміт отримав пластини Книги Мормона і перекладав їхнє священне послання. Було відновлено святе священство і Божим дітям став доступним обряд хрищення. Кожна з цих подій відбулася у відповідь на молитву, коли пророк шукав проводу Господа.

Коли робота з перекладу наближалася до завершення, пророк ще раз звернувся по допомогу до Господа. Оскільки Мороній наказав Джозефу нікому не показувати пластини, окрім тих, кому було велено, він, перекладаючи пластини, почував себе самотнім і пригніченим важким тягарем обов'язку. Однак із самого літопису він дізнався, що Господь дасть трьох особливих свідків, які свідчитимуть світові, що Книга Мормона істинна (див. 2 Нефій 11:3; Етер 5:2–4).

“Майже негайно після цього відкриття,—пригадував Джозеф Сміт,—Олівер Каудері, Девід Уйтмер та ... Мартін Гарріс (які прийшли спитати, як просувається робота), вирішили попросити мене спитати у Господа, чи не могли б вони мати такий привілей бути цими трьома особливими свідками”¹. Пророк молився про настанови й отримав одкровення, в якому проголошувалося, що трьом чоловікам буде дозволено побачити пластини, а також меч Лавана, Урім і Туммім і Ліягону (див. УЗ 17).

Через кілька днів пророк і троє чоловіків пішли до лісу поблизу будинку Уйтмера у Фейетті, шт. Нью-Йорк, і почали молитися, щоб отримати цей великий привілей. Мартін відійшов, відчуваючи, що не є гідним. Пророк записав, що сталося тоді: “Ми ... не надто довго перебували в молитві, коли невдовзі побачили світло над собою в повітрі, надзвичайної білизни, і ось, ангел [Мороній] постав перед нами. У руках він тримав пластини, щоб побачити які ми молилися. Він перегортав аркуші один за одним, аби ми могли бачити їх і чітко розрізняти вигравіювання на них”². Ці чоловіки також почули голос Божий, що свідчив про правильність перекладу і повелівав їм свідчити про те, що вони бачили і чули. Потім Джозеф пішов по Мартіна, який молився осторонь у лісі. Вони помолилися разом і побачили те ж видіння і почули той же голос.

Мати Джозефа Сміта, яка в той час гостювала у Фейетті, пригадувала радість і почуття полегшення свого сина після видіння: “Коли Джозеф увійшов до будинку Уйтмера, він кинувся до мене. “Батьку! Мамо!—казав він.—Ви не уявляєте, який я щасливий! Господь зробив так, що пластини були показані ще трьом, окрім мене, які також побачили ангела і муситимуть свідчити про істинність того, що я казав, бо вони самі знають, що я не обманюю людей. І в мене таке відчуття, наче з мене звалився страшний тягар, який був ледь не більший за такий, що я міг би знести. Але тепер вони візьмуть частину ноші на себе, і через це моя душа радіє, що я більше не буду самотнім в цьому світі!”³

Протягом усього свого життя Джозеф Сміт звертався до Бога в молитві за допомогою і так необхідним проводом. Один з членів Церкви пригадував, як чув його молитву в Кертленді, шт. Огайо, в годину тяжкої особистої скрути: “Ніколи до того я не чув, щоб людина зверталася до свого Творця так, ніби Він був присутнім і слухав, як добрий батько слухає про смутки слухняної дитини. Не було ніякої показухи, ні здійснення голосу від несамовитості, а тільки розмовний тон, наче людина звертається до присутнього коло неї друга. Мені здавалося, що якщо зараз завісу буде забрано, я зможу побачити

Господа, Який дивиться на Свого найсмирнішого з усіх слуг, якого я будь-коли бачив”⁴.

Учення Джозефа Сміта

Бог чує наші молитви і промовляє до нас у наш час так само, як промовляв до давніх святих

“Якщо Господь ніколи і в жоден спосіб, відомий донині, не давав світові зрозуміти, що Він припинив навіки спілкування зі Своїми створіннями, якщо вони прагнуть його належним чином, чому тоді вважається таким неймовірним те, що Він зволів знов промовити в ці останні дні для спасіння світу?

Можливо, вас здивує це твердження—для спасіння Своїх створінь в ці останні дні,—оскільки у нас на руках уже є обширна добірка Його слова, відкритого до цього часу. Але ви маєте визнати, що слова, промовленого до Ноя, було недостатньо для Авраама, або ж від Авраама не вимагалось б залишити свою рідну землю і шукати спадку в чужій країні за словом, промовленим до Ноя, бо він сам отримав обіцяння від руки Господа і ходив у такій праведності, що називався другом Бога. Від Ісака, сімені обіцяного, не вимагалось покладатися на обіцяння, дані його батькові Аврааму, але йому було дане особисте підтвердження його прийнятності в очах небес силою голосу Господа безпосереднього до нього.

Якщо одна людина може жити за одкровеннями, даними іншій людині, дозвольте тоді мені небезпідставно запитати, навіщо тоді Господь говорив до Ісака так, як це записано в 26 розділі Буття? Бо там Господь повторює, точніше, знов обіцяє виконати клятву, якою раніше поклявся Аврааму. Навіщо це повторювати Ісакові? Хіба обіцяння Ісакові не було таким же певним, як і для Авраама? Хіба Ісак не був сином Авраама? Хіба він не міг з такою ж упевненістю покладатися на слово свого батька, чоловіка Божого? Можливо, ви скажете, що він був дуже особливою людиною, відмінною від людей в ці останні дні, тому то Господь і винагородив його особливими і відмінними благословеннями, бо він відрізнявся від людей цього віку. Я визнаю, що він був особливою людиною, і він не тільки був особливо благословенним, але й надзвичайно

благословенним. Але вся особливість, яку я бачу в цій людині, або вся відмінність його від людей цієї доби полягає в тому, що він був більш святий і більш бездоганний перед Господом, і прийшов до Нього з чистішим серцем і більшою вірою, ніж люди в наш час.

Те саме можна сказати і про історію Якова. Чому було так, що Господь говорив йому про те ж обіцяння, якщо вже одного разу засвідчив його перед Авраамом і поновив перед Ісаком? Чому Яків не міг задовольнитися словом своїх батьків?

Коли наближався час обіцяного визволення дітей Ізраїля із землі єгипетської, чому було важливо, щоб Господь заговорив до них? Обіцяння, або слово до Авраама, було в тому, що його сім'я служитиме в неволі й буде в утисках протягом 400 років, і після того вони вийдуть з неї з великим майном. Чому вони не відгукнулися на це обіцяння і, пробувши в Єгипті в неволі 400 років, не вийшли звідти, не чекаючи подальшого одкровення, і не діяли точно за обіцянням, даним Авраамові, що вони мають вийти? ...

Я можу вірити, що Енох ходив з Богом. Я можу вірити, що Авраам розмовляв з Богом і спілкувався з ангелами. Я можу вірити, що Ісак поновив завіт, укладений з Авраамом, безпосередньо почувши голос Господа. Я можу вірити, що Яків спілкувався зі святими ангелами і чув слово свого Творця, що він боровся з ангелом, що переміг його й отримав благословення. Я можу вірити, що Ілля був забраний на небеса в колісничі вогненній з вогненними кіньми. Я можу вірити, що святі бачили Господа і розмовляли з Ним лицем до лица після Його воскресіння. Я можу вірити, що гебрейська церква приступила до гори Сіонської, і до міста Бога Живого, до Єрусалиму небесного, і до десятків тисяч ангелів. Я можу вірити, що вони дивилися в вічність і бачили Суддю всіх та Ісуса, Посередника нового завіту.

Але чи все це дасть мені впевненість або чи перенесе мене в незаплямованому одязі, чистому й білому, в місце вічного дня? Хіба я не повинен сам здобути, власною вірою та старанністю у виконанні заповідей Господа, цю впевненість у спасінні? І хіба у мене не рівні привілеї зі святими давнини?

Хіба Господь не почує мої молитви і не вислухає мого плачу швидше, ніж їхні, якщо я наближуся до Нього так, як вони?”⁵

**Ми можемо робити предметом молитви все,
чим ми займаємося**

Сара Гренджер Кімбол казала: “У Школі пророків, ... коли Джозеф Сміт навчав братів, він говорив їм робити предметом молитви все, що вони збиралися робити”⁶.

“Прагніть пізнати Бога у своїх кімнатах, волайте до нього в полях. Дотримуйтеся приписів Книги Мормона і моліться—за свої сім’ї, за вашу худобу, за отари, за стада, за кукурудзу і за все, що ви маєте [див. Алма 34:18–27]; просіть благословень Божих в усіх ваших трудах і в усьому, що ви робите”⁷.

“Не нехтуйте своїми обов’язками вдома, але волайте до Бога, щоб Він дав вам і вашим сім’ям благословення—вашим отарам і стадам і всьому, що належить вам, щоб ви могли мати мир і процвітання, і коли ви будете робити це, “миру бажайте для Сіону: “Нехай будуть безпечні, хто любить тебе!” [Псалми 121:6]”⁸.

Молитва пророка, записана в серпні 1842 р., яка свідчить про його прагнення мудрості Божої: “О Ти, знавче сердець усіх людей, ... зглянься нині на Твого слугу Джозефа, і нехай віра в ім’я Твого Сина Ісуса Христа, більша, ніж Твій слуга будь-коли мав, буде дана йому, як сама віра Іллі, і нехай каганець вічного життя буде запалено в його серці, щоб ніколи не бути йому забраним, і нехай слова вічного життя проллються в душу Твого слуги, щоб він міг знати Твою волю, Твої накази, Твої заповіді і Твої судження, щоб виконувати їх. Немов роса на горі Хермон, нехай краплі Твоєї божественної благодаті, слави і честі у повноті Твоєї милості, і сили, і доброти будуть пролиті на голову Твого слуги”⁹.

**Коли ми молимося з вірою і просто, ми отримуємо
благословення, які Бог вважає потрібним дарувати нам**

“Волайте біля трону милості, щоб Дух Господа завжди почи-
вав на вас. Пам’ятайте, що, не просячи, ми нічого не отримуємо,
отже, просіть з вірою і ви отримаєте ті благословення, які Бог

“Не нехтуйте своїми обов’язками вдома, але волайте до Бога, щоб Він дав вам і вашим сім’ям благословення”.

вважає за потрібне дарувати вам. Не моліться, пристрасно бажаючи, щоб поглинути їх у своїй пожадливості, але моліться широко про найкращі дари [див. УЗ 46:8–9]¹⁰.

“Чеснота є одним з найважливіших принципів, що дає нам впевненість у наближенні до Батька, Який на небесах, щоб спитати мудрості від Його руки. Отже, якщо ти зберігатимеш цей принцип у своєму серці, то можеш просити з упевненістю в серці перед Ним, і це буде пролито на твою голову [див. УЗ 121:45–46]¹¹.

“Нехай піднесуться молитви святих до небес, щоб вони могли дістатися вух Господа Саваота, бо змістовні молитви праведних дадуть багато чого [див. Яків 5:16]¹².

Генрі У. Біглер пригадував: “Якщо говорити про моління до нашого Батька на небесах, я одного разу чув зауваження Джозефа Сміта: “Будьте прямими і простими і просіть того, чого хочете, так, наче ви прийшли б до сусіда і сказали: “Я хочу позичити в тебе коня, щоб з’їздити на млин”¹³.

Ми можемо отримувати особисте одкровення через Святого Духа

“Приходить до Бога й отримувати одкровення—привілей дітей Бога. Бог не зважає на обличчя, у нас у всіх однакові привілеї”¹⁴.

“Ми віримо, що маємо право на одкровення, видіння і сни від Бога, нашого небесного Батька, і світло й розум через дар Святого Духа й у ім'я Ісуса Христа для всіх питань щодо нашого духовного благополуччя, якщо ми виконуємо заповіді достатньо, щоб бути гідними в Його очах”¹⁵.

“Людині може бути корисно помітити найперші ж прояви духу одкровення. Наприклад, коли ви відчуваєте, як в вас проливається чистий розум, це може принести вам осяйність, то, якщо ви помітите це, то це може справдитись того ж дня чи невдовзі. Іншими словами, те, що було передано до вашого розуму Духом Божим, здійсниться, отже, знаючи Дух Божий і розуміючи його, ви можете розвиватися в принципі одкровення, доки не станете досконалими в Христі Ісусі”¹⁶.

“У мене є старе видання Нового Завіту латинською, гебрійською, німецькою та грецькою мовами. Я дякую Богові за цю стару книгу, але ще більше дякую Йому за дар Святого Духа. У мене є найстаріша книга у світі, але ця найстаріша книга лежить в моєму серці—це дар Святого Духа. Святий Дух ... всередині мене й охоплює більше, ніж цілий світ, і я спілкуюся з Ним”¹⁷.

“Ніхто не може отримати Святого Духа, і не отримувати одкровення. Святий Дух є одкровителем”¹⁸.

Джон Тейлор, коли служив президентом Кворуму дванадцятьох, розповідав: “Я добре пам'ятаю слова Джозефа Сміта, звернені до мене років із сорок тому. Він сказав: “Старійшино Тейлор, тебе було охрищено, ти був рукопокладений для отримання Святого Духа, і тебе було висвячено у святе священство. І тепер, якщо ти будеш слідувати за цим Духом, Він завжди вестиме тебе правильною дорогою. Іноді це буде протирічити твоєму власному розсуду—не спиняйся, слідуй за Ним; і якщо ти будеш вірним Його нашіптуванням,

то все це з часом стане у твоїх [грудях] основою одкровенень, щоб ти знав все”¹⁹.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Зверніть увагу на важливість молитви у випадку Джозефа Сміта й Трьох свідків Книги Мормона (сторінки 127–129). Як молитва вплинула на ваше ставлення до Книги Мормона? На які інші аспекти вашого життя мала вплив молитва?
- Про що ви думаєте, коли читаєте абзац внизу сторінки 128? Розмірковуючи над цим твердженням, подумайте, що ви можете зробити, щоб краще “звертатися до свого Творця”.
- Чому ми не можемо покладатися виключно на одкровення минулих часів? (Приклади див. на сторінках 129–131). Чому нам потрібне безперервне, особисте одкровення?
- Продивіться підрозділ на сторінці 131. Знайдіть учення пророка щодо того, *коли* саме нам слід молитися і про *що* саме нам треба молитися. Як це вчення може вплинути на ваші особисті молитви? Як вони можуть вплинути на сімейні молитви?
- Уважно прочитайте вчення пророка на сторінках 131–132 про те, *як* ми маємо молитися. У чому цінність вживання “прямої і простої” мови, коли ми молимося? Як праведний спосіб життя може дати нам впевненість, коли ми наближаємося до нашого Небесного Батька в молитві? Що засвідчило вам, що Бог чує молитви і відповідає на них?
- Прочитайте повністю третій абзац на сторінці 133. Коли було таке, що ви помітили “перші прояви” нашіптувань Духа і це принесло вам користь? Як ми можемо навчитися одразу впізнавати нашіптування Духа, коли вони з’являються?

Відповідні уривки з Писань: 1 Царів 19:11–12; Яків 1:5–6; Геламан 5:30; 3 Нефій 18:18–21; УЗ 6:22–23; 8:2–3; 88:63–65

Посилання

1. *History of the Church*, 1:52–53; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 23, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church*, 1:54; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 24–25, Church Archives.
3. Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 8, p. 11, Church Archives.
4. Daniel Tyler, in “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, Feb. 15, 1892, p. 127.
5. Лист Джозефа Сміта до його дядька Сайласа Сміта, 26 вересня 1833 р., Кергленд, шт. Огайо; з Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1845 manuscript, pp. 229–232, Church Archives.
6. Sarah Granger Kimball, in “R. S. Report,” *Woman’s Exponent*, Aug. 15, 1892, p. 30.
7. *History of the Church*, 5:31; зі статті “Дар Святого Духа”, опублікованій у часопису *Times and Seasons*, за 15 червня 1842 р., с. 825; редактором часопису був Джозеф Сміт.
8. “Святим Божим”. Стаття з часопису *Times and Seasons* за 15 жовтня 1842 р., сс. 952; редактором часопису був Джозеф Сміт.
9. *History of the Church*, 5:127–128; розбивку на абзаци змінено; із запису в щоденнику Джозефа Сміта, 23 серпня 1842 р., зробленого поблизу Наву, шт. Іллінойс; цей запис неточно датований (22 серпня 1842 р.) в *History of the Church*.
10. Лист Джозефа Сміта й Джона Уїтмера до святих у Коулсвіллі, шт. Нью-Йорк, 20 серпня 1830 р., Гармоні, шт. Пенсільванія; з Newel Knight, *Autobiography and Journal*, ca. 1846–1847, p. 129, Church Archives.
11. Твердження написане Джозефом Смітом в лютому 1840 р. у Філадельфії, шт. Пенсільванія; оригінал перебуває у приватній власності.
12. *History of the Church*, 6:303; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона.
13. Henry W. Bigler, in “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, Mar. 1, 1892, pp. 151–152.
14. Проповідь Джозефа Сміта приблизно в липні 1839 р. в Комерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса, з Willard Richards, *Pocket Companion*, pp. 75, 78–79, Church Archives.
15. Лист Джозефа Сміта до Айзека Галланда від 22 березня 1839 р., в’язниці міста Піберті, шт. Міссурі, видано в часопису *Times and Seasons*, лютий 1840 р., с. 54.
16. *History of the Church*, 3:381; з проповіді Джозефа Сміта 27 червня 1839 р. в Комерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
17. *History of the Church*, 6:307–308; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона.
18. *History of the Church*, 6:58; з проповіді Джозефа Сміта 15 жовтня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
19. John Taylor, *Deseret News: Semi-Weekly*, Jan. 15, 1878, p. 1.

Наприкінці літа 1829 р. Джозеф Сміт, Мартін Гарріс і декілька інших зустрілися в друкарні, щоб перевірити верстку титульної сторінки Книги Мормона—першої сторінки, підготовленої до друку.

Організація та доля істинної і живої Церкви

“Про долю цієї Церкви і царства ви знаєте не більше, ніж дитя, яке сидить на колінах своєї матері. Ви не розумієте її. ... Ця Церква заповнить Північну і Південну Америку—вона заповнить увесь світ”.

З життя Джозефа Сміта

У липні 1829 р. пророк Джозеф Сміт завершив переклад Книги Мормона. “Коли переклад було майже закінчено,—казав пророк,—ми поїхали до Пальміри, округу Вейн, шт. Нью-Йорк, зареєстрували авторські права і домовилися з паном Егбертом Б. Грандіном про друк 5 тисяч примірників за 3 тисячі доларів”¹. Егберт Б. Грандін був молодим чоловіком, на рік молодшим від Джозефа Сміта, власником друкарні в Пальмірі. Він щойно придбав новий верстат, технологія якого значно прискорювала процес друку. Пророкові пощастило знайти друкаря в сільській місцевості Пальміри, який би зміг надрукувати великий наклад такої немаленької за обсягом книги як Книга Мормона. Друк Книги Мормона був великим і затратним проектом, тому Мартін Гарріс заставив пану Грандіну свою ферму як запоруку оплати витрат на друк.

Наприкінці літа 1829 р. Джозеф Сміт, Мартін Гарріс і декілька інших зустрілися в друкарні, щоб перевірити верстку титульної сторінки Книги Мормона—першої сторінки, підготовленої до друку. Коли пророк заявив, що задоволений тим, як сторінка виглядає, друк пішов повним ходом. Уся робота закінчилася приблизно за сім місяців, і 26 березня 1830 р. примірники книги стали доступні загалу.

Коли робота з перекладу й видання Книги Мормона була завершена, Джозеф Сміт перейшов до організації Церкви. В одкровенні, що зараз викладено в розділі 20 Учення і Завітів, Господь повідомив пророку “точну дату, коли за Його волею і повелінням ми повинні знову організувати Його Церкву на землі”². Цією датою було 6 квітня 1830 р.

“Ми ... розповіли нашим братам,—казав пророк,—що отримали повеління організувати Церкву, і заради цього ми зустрілися в будинку пана Пітера Уйтмера старшого (загалом нас було шестеро) у вівторок, шостого квітня, в рік нашого Господа одна тисяча вісімсот тридцятий”³. Приблизно 60 чоловік зібралися в будинку Уйтмерів у Фейетті, шт. Нью-Йорк, вщерть заповнивши дві кімнати будинку. Шестеро присутніх чоловіків назвалися засновниками нової Церкви згідно із законом Нью-Йорку: пророк Джозеф Сміт, Олівер Каудері, Гайрум Сміт, Пітер Уйтмер молодший, Сем’юел Сміт та Девід Уйтмер⁴.

Хоча на початку Церква була дуже маленькою, Джозеф Сміт мав пророче відчуття її величної долі. Уілфорд Вудрафф пригадував, як на зборах священства в Кертленді, шт. Огайо, в квітні 1834 р., пророк намагався розбудити братів до усвідомлення майбутнього царства Божого на землі:

“Пророк послав за всіма, хто мали священство, щоб зібратися в маленькому дерев’яному приміщенні місцевої школи. То був крихітний будинок площею, мабуть, футів 14. Але він вміщав усе священство Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів, яке на той час було в місті Кертленді. Коли ми зібралися, пророк запросив старійшин Ізраїля разом з ним свідчити про цю роботу. Коли вони закінчили, пророк сказав: “Брати, мене надихнули і багато чого навчили ваші сьогоднішні свідчення, але я хочу сказати вам перед Господом, що про долю цієї Церкви і царства ви знаєте не більше, ніж дитя, яке сидить на колінах своєї матері. Ви не розумієте її”. Я був доволі здивований. Він сказав: “Сьогодні ви бачите тут лише жменьку священства, але ця Церква заповнить Північну і Південну Америку—вона заповнить весь світ”⁵.

Учення Джозефа Сміта

Істинна Церква Ісуса Христа була організована Джозефом Смітом в розподіл повноти часів

Джозеф Сміт розповідав про перебіг зборів, що відбулися 6 квітня 1830 р. з метою організації Церкви: “Відкривши збори урочистою молитвою до нашого Небесного Батька, ми, згідно з попереднім повелінням, звернулися до наших братів, чи згодні вони прийняти нас як своїх учителів у справах Царства Бога і чи згодні вони продовжити й бути організованими у Церкву згідно із заповіддю, яку ми отримали. Ці кілька пропозицій вони підтримали одностайно.

Тоді я поклав руки на Олівера Каудері й висвятив його в старійшини “Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів”, після чого він висвятив мене також у чин старійшини названої Церкви. Потім ми взяли хліб, благословили і преломили його, а також вино, благословили його і пили з ними. Після цього ми поклали руки на кожного присутнього члена Церкви, щоб вони могли отримати дар Святого Духа й бути конфірмованими членами Церкви Христа. Святий Дух рясно пролився на нас: хтось пророкував, поки всі ми славили Господа і надзвичайно раділи. ...

Потім ми перейшли до покликання й висвячення деяких інших братів на різні чини священства, як нам підказував Дух, а після радісних миттєвостей свідчень і відчуття сил і благословень Святого Духа на нас через благодать Божу, даровану нам, ми розійшлися з чудовим відчуттям, що нині кожен з нас є визнаним Богом членом “Церкви Ісуса Христа”, встановленої відповідно до заповідей і одкровень, даних Ним у ці останні дні, а також відповідно до порядку Церкви, записаного в Новому Завіті”⁶.

Після першої генеральної конференції Церкви, що пройшла у Фейетті, шт. Нью-Йорк, 9 червня 1830 р., було прислужено причастя, кілька людей були конфірмованими у члени Церкви, інші висвячені в чини у священстві, а на святих був пролитий Святий Дух. Пророк Джозеф Сміт записав: “Такі сцени, як оця, розраховані, щоб надихнути

наші серця невимовною радістю й наповнити трепетом і благоговінням до Всемогутньої Істоти, Чиею благодаттю нас було покликано стати зряддям у принесенні дітям людським прекрасних благословень, які в цей час проливаються на нас. Залучитися до такого ж самого порядку, якого дотримувалися святі апостоли давнини, усвідомлювати важливість і святість цих справ, свідчити і відчувати всім єством такі ж славетні прояви сил священства, дари і благословення Святого Духа і милість і поблажливість милостивого Бога так, щоб коритися вічній євангелії нашого Господа Ісуса Христа, яка має створити в нас почуття захопленої вдячності й надихнути новим горінням та енергією у [служінні] справі істини”⁷.

Христова Церква організована відповідно до порядку Божого

“Христос був главою Церкви, наріжним каменем, духовною скелею, на якій була побудована Церква, і ворота пекла не переможуть її [див. Матвій 16:18; Ефесьям 2:20]. Він побудував Царство, вибрав апостолів і висвятив їх у Мелхиседекове священство, давши силу виконувати обряди євангелії”⁸.

“Христос “настановив одних за апостолів, одних за пророків, а тих за благовісників, а тих за пастирів та вчителів” [Ефесьям 4:11]. А як були обрані апостоли, пророки, пастори, вчителі і благовісники? Через пророцтво (одкровення) і покладанням рук—через божественне спілкування і призначений небесами обряд, через посередництво священства, організоване відповідно до порядку Божого, через божественне призначення”⁹.

“[Книга Мормона] розповідає, що наш Спаситель явив Себе на цьому [американському] континенті після Свого воскресіння, що Він насадив тут євангелію в її повноті, і рясності, і силі, і благословенні, що у них були апостоли, пророки, пастори, вчителі і євангелісти: той же порядок, те ж священство, ті ж обряди, дари, сили і благословення, які були на східному континенті”¹⁰.

Офіційно Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів була організована пророком Джозефом Смітом 6 квітня 1830 р. в будинку Пітера Уїтмера у Фейетті, шт. Нью-Йорк. Церква останніх днів організована у такий же спосіб, як і Церква в часи Спасителя—з “апостолами, пророками, пасторами, учителями, євангелістами і так далі”.

“Євангеліст—це патріарх. ... Коли б Церква Христа не встановлювалася на землі, має бути патріарх на благо потомства святих, як було з Яковом, коли він давав патріарше благословення своїм синам”¹¹.

Уложення віри 1:6: “Ми віримо в той самий устрій, що був у первинній Церкві, а саме: в апостолів, пророків, пасторів, учителів, євангелістів і так далі”¹².

Церкву ведуть Перше Президентство, Кворум Дванадцятьох Апостолів і Кворуми сімдесятників

“Я твердо вірю в пророків і апостолів, де наріжним каменем є Ісус Христос, і говорю як той, хто має повноваження серед них, а не як книжники”¹³.

“Президенти, або [Перше] Президентство, стоять над Церквою; і одкровення про задуми і волю Божу щодо Церкви повинні приходити через Президентство. Це порядок небес і сила і привілей [Мелхиседекового] священства”¹⁴.

“У чому особлива важливість покликання цих дванадцятьох апостолів, відмінна від інших покликань або чинів у Церкві? ... Вони є дванадцятьма апостолами, яких покликано в чин мандрівної вищої ради, який має головувати над церквами святих. ... Вони мають тримати ключі цього служіння, щоб відчиняти двері царства небесного всім народам і проповідувати євангелію кожному створінню. Це влада, повноваження і сила їхнього апостольства”¹⁵.

Орсон Пратт, який служив у Кворумі Дванадцятьох Апостолів, казав: “Господь ... повелів, щоб був організований цей Кворум Дванадцятьох Апостолів, чийм завданням буде проповідувати євангелію народам, спочатку іновірцям, а потім і Юдеям. Священство було скликане разом після будівництва Кертлендського храму, і, звертаючись до дванадцятьох апостолів, пророк Джозеф сказав, що вони здобули апостольство з усіма приналежними йому силами, так само як і давні апостоли”¹⁶.

Уілфорд Вудрафф, четвертий Президент Церкви, казав: “Джозеф покликав дванадцятьох апостолів. Хто вони були? Господь сказав йому: “Дванадцять—це ті, хто побажають узяти на себе Моє ім’я з щирими намірами в серці. І якщо вони бажають узяти на себе Моє ім’я з щирими намірами в серці, їх покликано йти по цілому світові проповідувати Мою євангелію кожному створінню”. [УЗ 18:27–28]. ... Коли пророк Джозеф організував Кворум Дванадцятьох Апостолів, він навчав їх принципу єдності. Він дав їм зрозуміти, що вони мусять бути одного серця і одного розуму, і вони мусять повністю взяти на

себе ім'я Христа, і що якщо Бог повелить їм щось зробити, вони муситимуть іти і робити це”¹⁷.

“Сімдесятники мають складати мандруючі кворуми, іти по всій землі, куди б їх не покликали піти дванадцятро апостолів”¹⁸.

“Сімдесятники не покликаються, щоб служити при столах, [див. Дії 6:1–2], ... але щоб проповідувати євангелію, розбудовувати [церкви] і висвячувати інших, які не належать до цих кворумів, головувати над [церквами], а саме первосвященників. Дванадцятро також повинні ... нести ключі царства всім народам і відчиняти їм двері до євангелії, і покликати сімдесятників іти за ними і допомагати їм”¹⁹.

Сили зла можуть прагнути знищити Церкву, але “жодна нечиста рука не може зупинити прогрес цієї роботи”

“Від дня організації Церкви Христа ... 6 квітня 1830 року ми мали радість спостерігати за поширенням істини в різних частинах нашої країни попри те, що її вороги, не покладаючи рук, прагнули зупинити її поступ і відвернути її розвиток. Нехай нечисті й підступні люди збираються, щоб знищити невинних, ... але славетна євангелія у своїй повноті поширюється і щодня здобуває прихильників, і ми молимося Богові, щоб так і тривало, щоб додавалися сонми таких, які будуть навечно спасеними”²⁰.

“Прапор Істини було піднято; жодна нечиста рука не може зупинити прогрес цієї роботи. Нехай вирують переслідування, нехай об'єднуються погромники, нехай збираються армії, нехай зводиться наклеп, але істина Божа просуватиметься сміливо, благородно і незалежно, доки не проникне на кожний континент, відвідає кожний край, пронесеться кожною країною і зазвучить у кожному вусі, доки цілі Бога не буде досягнуто і Великий Єгова не скаже, що роботу виконано”²¹.

“І знову, іншу притчу Спаситель подав їм, натякаючи, що Царство має бути встановлено до або під час врожаю. І в ній ідеться: “Царство Небесне подібне до зерна гірчичного, що взяв чоловік і посіяв на полі своїм. Воно найдрібніше з усього

насіння, але, коли виросте, більше воно за зілля, і стає деревом, так, що птаство небесне злітається, і кублиться в віттях його”. [Матвій 13:31–32]. Ми можемо чітко побачити, що цей образ символізує Церкву, коли вона появиться в останні дні. Дивіться, Царство Небесне уподібнено до нього. Що саме уподібнено?

Візьмімо Книгу Мормона, яку чоловік взяв і сховав у своєму полі, забезпечивши її своєю вірою, щоб вона проросла в останні дні, або в належний час. Уявімо, як вона проростає з землі, як дійсно вважається, з найменшого з усіх насіннячка, але вона розпускається, так, височить з могутніми гілками і богоподібною величчю, доки як і гірчичне насіння, не стає найбільшим з усіх трав. І це істина, і вона дала паростки і виросла з землі, і праведність починає з небес визирати [див. Псалми 84:12; Мойсей 7:62], і Бог посилає Свої сили, дари і ангелів, щоб кублитися в віттях її.

Царство небесне—як те зерно гірчичне. Дивіться, хіба тоді не це Царство небесне піднімає голову в останні дні у величі свого Бога, а саме Церква святих останніх днів, немов непохитна, непорушна скеля посеред великої безодні, незахищена від бур й ураганів Сатани, яка досі стояла твердо і все ще тримає удар велетенських хвиль утисків, які женуть ураганні вітри облудності, що тоне, і які обрушувалися і досі обрушуються і піняться на нездоланих хвилерізах, підштовхувані подвоєною люттю ворога праведності?”²²

У молитві під час освячення Кертлендського храму, записаній згодом в Ученні і Завітах 109:72–76, пророк Джозеф Сміт сказав: “Згадай усю Свою Церкву, о Господи, з усіма їхніми сім’ями й усіма їхніми близькими родичами, з усіма їхніми хворими та стражденими, з усіма бідними й лагідними на землі; щоб царство, яке Ти встановив не руками, могло стати великою горою і наповнити всю землю; щоб Твоя Церква могла вийти з пустині темряви і засяяти повсюди, чиста, як місяць, ясна, як сонце, і грізна, як військо з прапорами; і щоб була прикрашена, як наречена, для того дня, коли Ти знімеш завісу з небес і зробиш так, що гори розтопляться у Твоїй присутності, і долини піднесуться, вибоїсті

місця стануть гладенькими; щоб Твоя слава могла наповнити землю; щоб коли сурма зазвучить для мертвих, нас було піднято у хмарі зустріти Тебе, щоб ми завжди могли бути з Господом; щоб наш одяг міг бути чистим, щоб нас могло бути зодягнуто у мантиї праведності, з пальмовим віттям у наших руках і вінцями слави на головах, і щоб ми могли пожати вічну радість за всі наші страждання”²³.

**Кожен з нас несе обов’язок зміцнювати
Церкву і робити свою частку роботи
в розбудові царства Божого**

“Справа Божа—це спільна справа, в успіху якої всі святі однаково зацікавлені. Усі ми є членами однієї організації і всі є причасниками одного духа, і всі охрищені одним хрищенням і маємо однаково славетну надію. Просування справи Божої і розбудова Сіону є справою одного настільки ж, наскільки є справою і іншого. Єдина різниця в тому, що одного покликають до одного обов’язку, а іншого—до іншого, бо “коли терпить один член, то всі члени з ним терплять; і коли один член пошанований, то всі члени з ним тішаться, і око не може сказати вуху: “Ти мені непотрібне”; або голова ногам: “Ви мені непотрібні”. Інші думки, різні інтереси, особисті задуми повинні бути забуті в спільній справі заради інтересу всієї справи [див. 1 Коринтянам 12:21, 26]”²⁴.

“Брати і сестри, будьте праведними, будьте старанними, боріться за віру, раз дану святим [див. Юди 1:3]; нехай кожен чоловік, кожна жінка і дитина усвідомлять важливість цієї роботи і поведуться так, ніби її успіх залежить виключно від їхніх зусиль; нехай всі матимуть інтерес у ній і збагнуть, що живуть у день, бачення якого надихало царів, пророків і праведників тисячі років тому, бачення якого надихало в них найрадісніші слова і найпіднесеніші пісні, і змушувало їх говорити з дивовижним захопленням слова, що записані в Писаннях; і незабаром нам доведеться вигукнути мовою натхнення:

“Господь знову привів Сіон,
Господь викупив Свій народ, Ізраїль” [УЗ 84:99]”²⁵.

“Просування справи Божої і розбудова Сіону є справою одного настільки ж, наскільки є справою і іншого. Єдина різниця в тому, що одного покликають до одного обов’язку, а іншого—до іншого”.

Уілфорд Вудрафф пригадував, що Джозеф Сміт проголосив перед членами Дванадцятьох, які в 1839 р. вирушали на місію до Великої Британії: “Що б з вами не сталося, розправте плечі, і зносьте це, і завжди підтримуйте і захищайте інтереси Церкви і Царства Божого”²⁶.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Уявіть, що означало б бути на зборах священства, описаних на сторінці 138. Як ви гадаєте, як би ви себе почували, якби почули пророцтво Джозефа Сміта, що одного дня Церква заповнить світ? Дивлячись на це пророцтво зараз, які у вас виникають думки або почуття?
- Продивіться сторінки 139–140 і зверніть увагу на те, що відбувалося при організації Церкви та на першій генеральній

конференції. Джозеф Сміт сказав: “Такі сцени, як оця, розраховані, щоб надихнути наші серця невимовною радістю й наповнити трепетом і благоговінням до [Бога]” (сторінка 139). Чи відчували ви колись те, що описує Джозеф Сміт?

- Продивіться вчення Джозефа Сміта про Церкву у дні Ісуса та часи Книги Мормона (сторінки 140–141). У чому Церква дотримується того ж порядку сьогодні?
- Чому, на вашу думку, нам потрібні провідники, які очолюють Церкву по світу? (Приклади див. на сторінках 141–143). Які благословення ви отримали завдяки служінню Першого Президентства, Кворуму Дванадцятьох Апостолів, Кворумів сімдесятників та Верховного єпископату?
- Які у вас виникають думки або почуття, коли ви читаєте пророцтва Джозефа Сміта про долю Церкви? (Див. сторінки 143–145). Яким чином ми можемо брати участь у цій роботі? (Приклади див. на сторінках 145–146).
- Джозеф Сміт учив: “Нехай кожен чоловік, кожна жінка і дитина усвідомлять важливість цієї роботи і поведуться так, ніби її успіх залежить виключно від їхніх зусиль” (сторінка 145). Обміркуйте, як саме ви може застосувати цю пораду до свого життя.
- Якби хтось спитав у вас, чому ви вирішили стати членом Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів, що б ви відповіли?

Відповідні уривки з Писань: Даниїл 2:31–45; Мосія 18:17–29; УЗ 20:1–4; 65:1–6; 115:4–5

Посилання

1. *History of the Church*, 1:71; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 34, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church*, 1:64; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 29, Church Archives.
3. *History of the Church*, 1:75–77; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 37, Church Archives.
4. Закон штату Нью-Йорк вимагав 3–9 осіб для організації або ведення справ церкви. Пророк вирішив узяти 6 осіб.
5. Wilford Woodruff, in Conference Report, Apr. 1898, p. 57; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено.
6. *History of the Church*, 1:77–79; розбивку на абзаци змінено; з “History of the Church” (manuscript), book A-1, pp. 37–38, Church Archives.

7. *History of the Church*, 1:85–86; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 42, Church Archives.
8. Проповідь Джозефа Сміта 23 липня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; Joseph Smith, Collection, Addresses, July 23, 1843, Church Archives.
9. *History of the Church*, 4:574; з “Випробуй святих”, редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 1 квітня 1842 р., сс. 744–745; редактором часопису був Джозеф Сміт.
10. *History of the Church*, 4:538; з листа Джозефа Сміта, написаного на прохання Джона Вентворта і Джорджа Барстоу, Наву, шт. Іллінойс, і опублікованого в часопису *Times and Seasons*, 1 березня 1842 р., сс. 707–708.
11. *History of the Church*, 3:381; з проповіді Джозефа Сміта 27 червня 1839 р. в Комерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса.
12. Уложення віри 1:6.
13. Лист Джозефа Сміта до Айзека Галланда від 22 березня 1839 р., в’язниця міста Ліберті, шт. Міссурі, видано в часопису *Times and Seasons*, лютий 1840 р., с. 53; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено.
14. *History of the Church*, 2:477; з проповіді Джозефа Сміта 6 квітня 1837 р. в Кертленді, шт. Огайо; зі слів *Messenger and Advocate*, квітень 1837 р., с. 487.
15. *History of the Church*, 2:200; розбивку на абзаци змінено; з протоколу зборів ради Церкви 27 березня 1835 р. в Кертленді, шт. Огайо; зі слів Олівера Каудері.
16. Orson Pratt, *Millennial Star*, Nov. 10, 1869, p. 732.
17. Wilford Woodruff, *Deseret Weekly*, Aug. 30, 1890, p. 306.
18. *History of the Church*, 2:202; from “History of the Church” (manuscript), book B-1, p. 577, Church Archives.
19. *History of the Church*, 2:431–432; з настанов Джозефа Сміта 30 березня 1836 р. в Кертленді, шт. Огайо.
20. *History of the Church*, 2:22; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, квітень 1834, с. 152.
21. *History of the Church*, 4:540; з листа Джозефа Сміта, написаного на прохання Джона Вентворта і Джорджа Барстоу, Наву, шт. Іллінойс, і опублікованого в часопису *Times and Seasons*, 1 березня 1842 р., с. 709.
22. *History of the Church*, 2:268; останнє слово в квадратних дужках збережено за оригіналом; пунктуація, вживання великої літери і орфографію усучаснено; з листа Джозефа Сміта до старійшин Церкви, грудень 1835 р., Кертленд, шт. Огайо, опубліковано в *Messenger and Advocate*, грудень 1835 р., с. 227.
23. Учення і Завіти 109:72–76; молитва, виголошена Джозефом Смітом 27 березня 1836 р. під час освячення храму в Кертленді, шт. Огайо.
24. *History of the Church*, 4:609; з “Храм”, редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 2 травня 1842 р., с. 759; редактором часопису був Джозеф Сміт.
25. *History of the Church*, 4:214; зі слів Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві, 4 жовтня 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, жовтень 1840 р., с. 188.
26. Quoted by Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly*, Mar. 20, 1883, p. 1.

Проголошення радісної новини всьому світові

*“Душі безцінні в очах Бога, якими завжди і були;
і старійшини [повинні] ... переконувати
і запрошувати всіх людей повсюди покаятися,
щоб вони могли стати спадкоємцями спасіння”.*

З життя Джозефа Сміта

Після того як Церква була організована 6 квітня 1830 р., Джозеф Сміт продовжував проголошувати радісну новину евангелії. У квітні він поїхав до Коулсвілла, шт. Нью-Йорк, у гості до свого друга Джозефа Найта старшого, сім'я якого зацікавилася евангелією. Пророк провів збори в тій місцевості і “багато осіб почали палко молитися до Всемогутнього Бога, щоб Він дарував їм мудрість, аби розуміти істину”¹. Приблизно через два місяці під час другого приїзду до Коулсвілла пророк дізнався, що певна кількість людей з тих, що почули евангелію, тепер бажають христитися. Цим новонаверненим знадобилася віра й відвага, щоб прийняти евангелію. Пророк писав:

“Ми призначили збори на Суботній день, а в суботу [календарну] пообідді звели дамбу на шляху струмка, і це стало зручним місцем, щоб у ньому проводити обряди хрищення. Але тієї ночі зібралися зловмисники і розламали нашу дамбу, що завадило нам провести хрищення в Суботній день. ... Ранком у понеділок ми були напоготові, і перш наші вороги дізналися про наші дії, ми полагодили дамбу, і Олівер Каудері охрестив тринадцятьох осіб, а саме: Емму Сміт, Хезекаю Пек з дружиною, Джозефа Найта старшого з дружиною, Ульяма Стрінгема з дружиною, Джозефа Найта молодшого, Аарона Калвера з дружиною, Лева [Холла], Поллі Найт і Джулію Стрінгем”².

*Чи проповідував він оточуючим, чи відправляв місіонерів у світ—
пророк Джозеф Сміт любив місіонерську роботу.*

Тієї осені Господь повідомив Джозефу Сміту, що Олівер Каудері, Пітер Утмер молодший, Парлі П. Прагт і Зайба Пітерсон мали “іти до Ламанійців і проповідувати Мою євангелію їм” (УЗ 28:8; 30:5–6; 32:1–3). Місіонери подолали приблизно 1,5 тисячі миль, ненадовго затримуючись для проповідування серед різних індіанських племен, зокрема сенеків у Нью-Йорку, вейндотів в Огайо, а також делаварів і шоуні на Індіанській території. Однак найбільший успіх прийшов до місіонерів, коли вони зупинилися в околицях Кертленда, шт. Огайо. Там вони охрестили 130 навернених, переважно колишніх членів Реформованої баптистської громади Сідні Рігдона, таким чином відкривши місце, якому наступного року судилося стати місцем збирання сотень членів Церкви. Місіонери також знайшли навернених серед поселенців округи Джексон, шт. Міссурі, де згодом буде встановлено місто Сіон.

Чи то пророк Джозеф Сміт проповідував оточуючим, чи направляв у світ місіонерів, він любив місіонерську роботу. Старійшина Парлі П. Прагт описав випадок, який стався в 1839 р.: “Для зустрічі з братом Джозефом у Філадельфії [шт. Пенсільванія] були відкриті двері величезної церкви, де він міг проповідувати, і послухати його зібралося близько трьох тисяч чоловік. Брат Рігдон заговорив перший і розповідав про євангелію, основуючи своє повчання на Біблії. Коли він закінчив, підвівся брат Джозеф, немов лев, який ось-ось [подасть свій могутній голос]. І, переповнений Святого Духа, він говорив з великою силою, свідчив про видіння, які бачив, служіння ангелів, які мав, і як він знайшов золоті пластини Книги Мормона, і як переклав їх даром і силою Бога. Він розпочав словами, що якщо більше ніхто не наважиться свідчити про славетне послання з Небес і про знаходження такого дивовижного літопису, з усією повагою до цих людей, він зробить це сам і залишить справу в Божих руках.

Усі присутні були приголомшені, неначе наелектризовані, переповнені почуттям істини і сили, з якою він говорив, і чудес, про які він розповідав. Враження було глибоким. Багато душ приєдналося до пастви. І я свідчу, що він своїм правдивим і могутнім свідченням очистив свій одяг від їхньої крові. Цілі натовпи християлися у Філадельфії та навколишніх місцевостях”³.

Учення Джозефа Сміта

Світ перебуває у духовній темряві, тому ми повинні бути старанними у проповідуванні євангелії

У 1834 р. Джозеф Сміт та інші старійшини Церкви з Кертленда надіслали братам в інших місцевостях такого листа: “Хоча наші послання до вас можуть бути частими, ми сподіваємося, що вони будуть прийняті вами з братерськими почуттями, і що від нас, ваших негідних братів, ви приймете слово настанови, щоб воно мало місце у вашому серці, бо ви бачите розмах сили й панування князя темряви і усвідомлюєте, як багато людей скупчилися на дорозі до смерті, не звертаючи уваги на радісні звуки євангелії нашого Господа Ісуса Христа.

Замисліться, брати, на мить про здійснення слів пророка. Бо ми бачимо, що темрява землю вкриває, а морок—розум її мешканців [див. Ісая 60:2], що різноманітні злочини стають дедалі поширеними серед людей, що процвітають страшні пороки, нове покоління підростає в повноті гордині й зневаги, літні втрачають відчуття переконань і немов женуть від себе саму думку про день відплати. Нетерпимість, аморальність, примхливість, гординя, сліпота серця, ідолопоклонство, втрата природної ніжності, любов до цього світу і байдужість до вічного процвітає серед тих, хто заявляє про свою віру в релігію небесну, і внаслідок цього поширюється безбожність. Люди вдаються до найганебніших вчинків і найпотворніших справ, богохульствують, обманюють, нищать репутацію сусідів, крадуть, грабують, убивають, захищають оману і протистоять істині, заплющують очі на завіт небес і зрікаються віри в Ісуса. І посеред всього цього день Господа швидко наближається, коли нікому, окрім тих, хто має весільне вбрання, не дозволять їсти і пити в присутності Нареченого, Князя миру!

Які можуть бути почуття у тих, хто вражений достовірністю цих фактів і хто скуштував небесний дар і спробував добре слово Бога і сили світу прийдешнього? [Див. Євреям 6:4–5]. Хто, крім тих, хто може бачити жахливу безодню, на краї якої стоїть світ у цьому поколінні, може працювати у винограднику Господа, відчуваючи жалюгідний стан світу?

Хто, крім тих, хто оцінив поблажливість Батька наших духів, Який приніс жертву заради Своїх створінь—план викуплення, силу спокути, схему спасіння, головною метою якого є повернути людей у присутність Царя небес і увінчати їх целестіальною славою, і зробити їх спадкоємцями із Сином нетлінного, не оскверненого і нев'янучого спадку [див. 1 Петра 1:4],—хто, крім таких, може усвідомити важливість довершеного поведження перед усіма людьми і старанності у заклик усіх людей скуштувати ці благословення? Наскільки невимовно прекрасним є це для людства! Справді, вони можуть вважатися радісними новинами для всіх людей і також новинами, які можуть заповнити землю і звеселити серце кожного, коли вони зазвучать у його вухах”⁴.

“Слуги Божі не підуть до народів іновірців, не здіймають голос попередження, доки руйнівний ангел не почне нищити мешканців землі, і як сказав пророк: “Тільки з тремтінням ви будете слухати звістку про це”. [Див. Ісаїя 28:19]. Я кажу так, бо співчуваю своїм ближнім. Я роблю це в ім'я Господа, спонукуваний Святим Духом. О, якби я міг вихопити їх з вихору агонії, в який вони, я бачу, своїми гріхами самі заводять себе, якби я міг із голосом застереження бути знаряддям в приведенні їх до щирого покаяння, щоб вони могли мати достатньо віри, аби вистояти в день нечестя!”⁵

“Нехай Бог допоможе нам виконувати наші клятви і завіти одне з одним у всій вірності й праведності перед Ним, щоб наш вплив відчувався серед усіх народів землі у великій силі, а саме щоб розірвати навіл царства темряви і перемогти лжесвященство і духовну злочестивість на високих місцях, і розбити вщент усі царства, які протистоять царству Христа, і поширити світло й істину вічної євангелії від річок до кінців землі”⁶.

Уілфорд Вудрафф, четвертий Президент Церкви, пригадував такі слова пророка Джозефа Сміта: “Світ укритий темрявою. Гріх і злочестивість захлеснули світ, немов води покривають глибини. Диявол вільно править світом. Світ воюватиме проти вас: воюватиме диявол, воюватиме земля і воюватиме пекло. Але ... ви мусите проповідувати євангелію,

*Пророк Джозеф Сміт закликав святих запрошувати всіх людей стати причасниками благословень євангелії.
“Наскільки невимовно прекрасним є це для людства!”*

виконувати свій обов’язок, і Господь стоятиме поруч з вами. Земля і пекло не здолають вас”⁷.

**Наш обов’язок—запрошувати людство покаятися,
охреститися, отримати Святого Духа
і стати спадкоємцями спасіння**

“Ми вірмо, що нашим обов’язком є навчати все людство вченню про покаяння, що ми спробуємо показати на прикладі наведених далі цитат:

“Тоді розум розкрив їм, щоб вони розуміли Писання, і сказав Він до них: “Так написано є, і так потрібно було постраждати Христові, і воскреснути з мертвих дня третього, і щоб у Ймення Його проповідувалось покаяння, і прощення гріхів між народів усіх, від Єрусалиму почавши” [Лука 24:45–47].

З цього ми бачимо, що Христові належало постраждати, бути розіп’ятим і воскреснути на третій день, заради того, щоб покаяння і відпущення гріхів проповідувалося всім народам.

“А Петро до них каже: “Покайтеся, і нехай же охреститься кожен із вас у Ім’я Ісуса Христа на відпущення ваших гріхів,—

і дара Духа Святого ви приймете! Бо для вас ця обітниця, і для ваших дітей, і для всіх, що далеко знаходяться, кого б тільки покликав Господь, Бог наш” [Дії 2:38–39].

З цього ми дізнаємося, що обіцяння Святого Духа дано стільком, скільком мало бути проповідовано вчення про покаєння, тобто всім народам. ... Отже, ми віримо в проповідання вчення про покаєння в усьому світі, літнім і молодим, багатим і бідним, невірникам і вірним”⁸.

“Душі безцінні в очах Бога, якими завжди були; і старійшини ніколи не покликалися, щоб когось звести до пекла, але щоб переконувати і запрошувати всіх людей повсюди покаятися, щоб вони могли стати спадкоємцями спасіння. Настав рік уподобання Господа: звільніть в’язнів, щоб вони могли співати осанну! [Див. Ісаїя 61:1–2]”⁹.

“Це має бути обов’язком старійшини—стояти твердо в справі Христа і в один голос попереджати людей покаятися й охреститися для відпущення гріхів і для отримання Святого Духа”¹⁰.

“Я далі розкажу вам, чого Господь вимагає від усіх людей, високих і пересічних, багатих і бідних, чоловіків і жінок, священнослужителів і людей, сповідників релігії та невірних, аби вони могли мати Святий Дух Божий у повноті й уникнути вироків Божих, які майже дозріли, щоб упасти на народи землі. Покайтеся в усіх своїх гріхах і охрестіться у воді для їхнього відпущення, в ім’я Батька, і Сина, і Святого Духа, і пройдіть обряди покладання рук тих, кого висвячено і запечатано до цієї сили, щоб ви могли отримати Святого Духа Божого. І це у відповідності до Священних Писань і Книги Мормона, і це єдиний шлях, яким людина може увійти до царства. Це—вимоги нового завіту, тобто першого принципу євангелії Христа”¹¹.

“Від усіх людей вимагається мати віру в Господа Ісуса Христа, покаятися в усіх своїх гріхах і охреститися (від того, хто має повноваження) в ім’я Ісуса Христа для відпущення гріхів, і отримати покладання рук для дару Святого Духа, і тоді вони можуть вважатися членами Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів”¹².

Слуги Господа ідуть по всій землі, щоб знайти тих, хто готовий прийняти євангелію Ісуса Христа

“Пошліть когось до Центральної Америки та всієї іспаномовної Америки, і не залишайте жодного куточка землі без місії”¹³.

“Ми нікого не просимо зрікатися всього доброго, що вони мають, ми лише просимо людей прийти і отримати більше. Що було б, якби весь світ прийняв євангелію? Люди зійшлися б у поглядах, і благословення Божі пролилися б на них, і це є бажанням всієї моєї душі”¹⁴.

“Тисячі людей, які почули євангелію, стали дотримуватися її і радіють її дарам і благословенням. Упередженість з усім її шлейфом зла розступається перед силами істини, чії благотворні проміни проникають у віддалені країни. ... Був час, коли на нас дивилися як на ошуканців і вважалося, що “Мормонізм” незабаром зникне, зійде нанівець і буде забутий. Пройшов той час, коли на нього дивилися як на щось минуле, як на піну морську, і тепер він западає глибоко в серця й почуття всіх людей, достатньо благородних, щоб відкласти первинну попередженість і дослідити предмет об’єктивно і чесно”¹⁵.

“Дехто з Дванадцятьох та інші вже вирушили до Європи [у вересні 1839 р.], а решта тієї місії, очікується, виїде незабаром. ... Робота Господа просувається надзвичайно оптимістично і в цій, і в старій країні. В Англії останнім часом до наших членів Церкви додалося багато сотень інших, але так, саме так і має бути, бо “змішався Єфрем із народами”. [Осія 7:8]. І Спаситель сказав: “Мого голосу слухають вівці Мої” [Іван 10:27], і ще: “Хто слухає вас—Мене слухає” [Лука 10:16], і “Ось Я приведу із північного краю, і зберу їх із кінців землі” [Єремія 31:8]. І як Іван чув голос, що казав: “Вийдіть із нього, люди мої” [Об’явлення 18:4], так і має бути це виконано, щоб люди Господа могли жити, коли “упав, упав великий Вавилон!” [Об’явлення 18:2]”¹⁶.

У листі, написаному з в’язниці Ліберті в березні 1839 р., пророк Джозеф Сміт сказав такі слова, згодом записані в Ученні і Завітах 123:12: “Бо ще багато є на землі серед усіх сект, партій і конфесій тих, кого засліплено підступним

лукавством людей, через яке вони лежать у засідці, щоб обманювати, і кого утримують від істини, бо вони не знають, де знайти її”¹⁷.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться другий і третій абзац на сторінці 151. Чому іноді необхідна мужність, щоб поділитися свідченням про Відновлення і Книгу Мормона? Як ми можемо здобути таку мужність?
- Джозеф Сміт описував духовну темряву світу, а тоді свідчив про “радісні новини” відновленої евангелії (сторінки 152–154). Як ці дві думки надихають нас відкривати уста і ділитися евангелією?
- Прочитайте останній абзац на сторінці 153. Коли було так, що Господь стояв поруч з вами під час виконання вами місіонерської роботи?
- Поміркуйте над уривками з Писань, які цитував Джозеф Сміт, щоб нагадати про наш обов’язок навчати евангелії все людство (сторінки 154–155). Поміркуйте або обговоріть, що ви із сім’єю можете зробити, щоб ділитися евангелією з іншими.
- Прочитайте другий абзац на сторінці 155, в якому пророк говорить про місіонерську роботу як роботу зі звільнення полонених. Чому деяких людей можна вважати невільними? (Приклади див. на сторінках 152–154). Як перші принципи і обряди евангелії можуть звільнити їх?
- Продивіться запрошення пророка в другому абзаці на сторінці 156. Як це запрошення може заохотити людей дізнатися про відновлену евангелію? Продивіться третій абзац на сторінці 156 і останній абзац цього розділу. Як ми можемо допомогти людям “відкласти [їхню] упередженість” щодо Церкви? Як наша поведінка може допомогти людям побачити, де знайти істину?

- Які благословення ви отримали у своєму житті завдяки проголошенню євангелії?

Відповідні уривки з Писань: Марк 16:15–20; 2 Нефій 2:8; Алма 26:1–9, 26–37; УЗ 42:6–9, 11–14; 88:77–83

Посилання

1. *History of the Church*, 1:81; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 39–40, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church*, 1:86–88; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з “History of the Church” (manuscript), book A-1, pp. 42–43, Church Archives.
3. Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt*, ed. Parley P. Pratt Jr. (1938), pp. 298–299; вживання великої літери усучаснено.
4. *History of the Church*, 2:5–6; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опублікованої в *Evening and Morning Star*, лютий 1834, с. 135.
5. *History of the Church*, 2:263; з листа Джозефа Сміта до старійшин Церкви, листопад 1835 р., Кертленд, шт. Огайо, опублікованої в *Messenger and Advocate*, листопад 1835 р., с. 211.
6. *History of the Church*, 2:375; з протоколу зборів ради Першого Президентства і Дванадцятьох від 16 січня 1836 р., в Кертленді, шт. Огайо; зі слів Уоррена Перріша.
7. Quoted by Wilford Woodruff, *Deseret News*, July 30, 1884, p. 434.
8. *History of the Church*, 2:255–256; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта до старійшин Церкви, листопад 1835 р., Кертленд, шт. Огайо, опубліковано в *Messenger and Advocate*, листопад 1835 р., с. 180–181.
9. *History of the Church*, 2:229, зноски; зі статті “Святим за кордоном”, *Messenger and Advocate*, червень 1835 р., с. 138.
10. *History of the Church*, 2:263; з листа Джозефа Сміта до старійшин Церкви, листопад 1835 р., Кертленд, шт. Огайо, опубліковано в *Messenger and Advocate*, листопад 1835 р., с. 211.
11. *History of the Church*, 1:314–315; з листа Джозефа Сміта до Н. К. Сакстона, 4 січня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо; ім'я пана Сакстона в *History of the Church* було помилково написано як “Н. Е. Сеатон”.
12. Відповідь редактора на лист Річарда Сейвері, *Times and Seasons*, 15 березня 1842 р., с. 732; вживання великої літери усучаснено; редактором часопису був Джозеф Сміт.
13. *History of the Church*, 5:368; з настанов Джозефа Сміта, виголошених 19 січня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса.
14. *History of the Church*, 5:259; з проповіді Джозефа Сміта 22 січня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудрафа.
15. *History of the Church*, 4:336–337; орфографію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; зі слів Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві, 7 жовтня 1841 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, 15 квітня 1841 р., с. 384.
16. *History of the Church*, 4:8–9; пунктуацію усучаснено; з листа Джозефа Сміта до Аїзека Галланда, 11 вересня 1839 р., Коммерс, шт. Іллінойс.
17. Учення і Завіти 123:12; з листа Джозефа Сміта й інших до Едварда Партриджа і Церкви від 20 березня 1839 р., в'язниця Ліберті, шт. Міссурі.

Послух: “Коли Господь повеліває, роби!”

*“Живіть у суворій покорі заповідям Божим
і смиренно ходіть перед Ним”.*

З життя Джозефа Сміта

З грудня 1827 р. до серпня 1830 р. Джозеф та Емма Сміти жили в Гармоні, шт. Пенсільванія, і пророк періодично їздив до штату Нью-Йорк у справах Церкви. У вересні 1830 р. Джозеф та Емма перебралися у Фейетт, шт. Нью-Йорк, щоби приєднатися до святих у західному Нью-Йорку. Наступного грудня пророк отримав одкровення, в якому від членів Церкви з Нью-Йорку вимагалось піти на велику жертву. Вони мали залишити свої домівки, ферми і бізнесові установи, щоб зібратися в Кертленді, шт. Огайо (див. УЗ 37). Вони приєдналися до навернених у цій місцевості, щоб розбудувати Церкву, і щоб їх, як пообіцяв Господь, “[було обдаровано] силою згори” (УЗ 38:32). Джозеф та Емма Сміт були серед перших, хто послухався заповіді Господа,—вони залишили Нью-Йорк у січні 1831 р. 250 миль від Кертленда вони проїхали на санях. На дворі стояла особливо сувора зима, а Емма була вагітна, виношуючи близнят.

Мешканець Кертленда Ньюел К. Уїтні був одним з перших, хто зустрів пророка, як це описує його онук Орсон Ф. Уїтні: “Приблизно першого лютого 1831 р. сані з чотирма особами проїхали вулицями Кертленда і підкотили до дверей торгового закладу Гілберта і Уїтні. ... Один з чоловіків, молодий і дужий, зістрибнув і, хутко піднявшись сходами, ввійшов до камниці, до того місця, де стояв молодший партнер.

У лютому 1831 р. Джозеф Сміт прибув до Кертленда, шт. Огайо, увійшов до крамниці Ньюела К. Уїтні і сказав: “Я—Джозеф, пророк. ... Ви молилися про мене, щоб я приїхав. Тож чого ви бажаєте від мене?”

“Ньюел К. Уїтні! Це ж ви!”,—вигукнув він, щиро протягуючи руку, наче до старого і близького друга.

“Ви маєте перевагу наді мною,—відповів крамар і механічно потиснув протягнуту руку; на обличчі застиг наполовину здивований, наполовину спантеличений вираз.—Я не можу назвати вас за ім’ям, як назвали мене ви”.

“Я—Джозеф, пророк,—сказав незнайомиць, посміхаючись.— Ви молилися про мене, щоб я приїхав. Тож чого ви бажаєте від мене?”

Пан Уїтні, приголомшений, тим не менше радісний, як тільки його відпустило здивування, провів компанію ... через дорогу до свого будинку на розі і познайомив зі своєю дружиною [Елізабет Енн]. Вона повністю розділила його здивування і захоплення. Джозеф казав про цей епізод: “Нас тепло прийняли і привітали в будинку брата Н. К. Уїтні. Ми з дружиною жили в сім’ї брата Уїтні кілька тижнів і відчували на собі всю доброту й увагу, які тільки можна проявити”. [See *History of the Church*, 1:145–46]¹.

Орсон Ф. Уїтні казав: “Яким чином цей дивовижний чоловік, Джозеф Сміт, упізнав людину, яку ніколи до того не бачив у плоті? Чому Ньюел К. Уїтні не впізнав його? Тому, що Джозеф Сміт був провидцем, обраним провидцем. Насправді, він бачив Ньюела К. Уїтні на колінах за сотні миль, як той молився про його приїзд до Кертленда. Неймовірно, але факт!”²

До травня майже ще 200 святих із Нью-Йорку перебралися до Кертленда: хтось на санях або у фургоні, але більшість—баржею через канал Ері, а далі пароплавом або шхуною через оз. Ері. Джозеф Сміт під час цього переходу до Кертленду, як і в багатьох інших тяжких ситуаціях у житті, вів святих, виконуючи Божі заповіді, якими б важкими не були цілі.

Через чотири роки в умовах шаленого тиску, що його він зазнавав як керівник зростаючої Церкви в Кертленді, пророк висловив переконання, яке добре характеризує його життя: “Жоден місяць не зустрічав мене таким завантаженим, як листопад, та оскільки моє життя складалося зі справ і постійної роботи, то я поставив собі за правило: *Коли Господь повеліває, роби!*”³

*“Коли Господь повеліває, роби!”,—проголошував Джозеф Сміт.
Закон десятини, як і всі заповіді, дані Господом, приносить
великі благословення тим, хто виконує його.*

Учення Джозефа Сміта

**Коли ми прагнемо пізнати волю Бога і робити те,
що Він повеліває нам, на нас проливаються
небесні благословення**

“Щоб здобути спасіння ми повинні робити не тільки щось, що повеліває Бог, але все, що Він повеліває. Люди можуть проповідувати і виконувати будь-що, крім того, що нам повеліває Бог, і вони будуть засуджені зрештою. Вони можуть сплачувати десятину з м’яти і рути й усякого зілля і все ж вони не виконують заповіді Бога [див. Лука 11:42]. Моя мета—слухатися Бога в усьому, що Він каже робити, і вчити цього інших. Не має значення, чи популярний якийсь принцип чи ні,—я завжди дотримуватимуся правильного принципу, навіть якщо буду самотнім у цьому”⁴.

“Нам, Церкві і народу, личить бути мудрими і прагнути знати волю Бога, а тоді бути готовими виконати її, бо “блаженні ж і ті, хто слухає Божого Слова і його береже”,

говориться в Писаннях. “Пильнуйте і моліться,—каже наш Спаситель,—щоб ви змогли уникнути всього того, що має відбутися на землі, та були гідними стати перед Сином Людським!” [Див. Лука 11:28; 21:36]. Якщо Енох, Авраам, Мойсей та діти Ізраїля і всі Божі люди були спасенні через виконання заповідей Божих, ми, якщо взагалі будемо спасенні, спасемося за тим самим принципом. Як Бог керував Авраамом, Ісаком та Яковом як сім'ями, і дітьми Ізраїля як народом, так і ми як Церква мусимо бути під Його керівництвом, якщо бажаємо процвітання, збереження і підтримки. Наша єдина впевненість може бути в Богові, наша єдина мудрість іде від Нього, і лише Він і тільки Він має бути нашим захисником і охоронцем, духовно і фізично, інакше ми впадемо.

Нас уже карала рука Бога за те, що ми не виконували Його заповіді, хоча ми ніколи не порушували людських законів і не переступали жодних людських норм. Однак ми легко-важно ставилися до Його заповідей і відходили від Його присудів, і Господь жорстко карав нас, і ми відчували Його руку і смиренно приймали його покарання. Будьмо мудрими в майбутньому і завжди пам'ятаймо, що “послух ліпший від жертви, покірливість—краща від баранячого лою” [1 Самуїла 15:22]!”⁵

“Коли нам кажуть, ми повинні слухатися того голосу, дотримуватися законів царства Бога, щоб благословення небес могли пролитися на нас. Усі мають діяти у злагоді (інакше нічого не зробити) і просуватися відповідно до давнього священства, тому святі повинні бути особливим народом, вільним від усього зла світу: обраним, чеснотливим і святим. Господь зробить із Церкви Ісуса Христа царство Священиків, святий народ, обране покоління [див. Вихід 19:6; 1 Петра 2:9], як у дні Еноха, маючи всі дари, приписані Павлом Церкві у його посланнях і вченнях до церков його доби”⁶.

“Будь-яка людина може вірити, що Ісус Христос є Сином Божим, і радіти цьому, але не виконувати Його заповіді, і в кінці вона буде зрублена за непослух праведним Господнім вимогам”⁷.

“Будьте чеснотливими і чистими, будьте людьми цілісності й істини, виконуйте заповіді Бога, і тоді ви зможете краще розуміти різницю між правильним і неправильним— між тим, що від Бога, і тим, що від людей, і ваш шлях буде шляхом праведних, що світить все більше та більше аж до повного дня [див. Приповісті 4:18]”⁸.

*Старійшина Уілфорд Вудрафф, коли служив членом Кворуму дванадцятьох, записав: “Президент Джозеф ... зачитав притчу про виноград і гілля [див. Іван 15:1–8] і пояснив її. Він сказав: “Якщо ми виконуємо заповіді Бога, то приносимо плід, і є друзями Богові, і знаємо, що зробив наш Господар”*⁹.

Бог дає закони, які підготують нас до цілестіального спокою, якщо ми будемо дотримуватися їх

“Бог не повеліватиме нічого, якщо це індивідуально не адаптовано, щоб покращити стан кожної людини, в яких би обставинах вона не опинилася, в якому б царстві чи країні вона не жила”¹⁰.

“Закон небес представлено людині, і він гарантує всім, хто дотримується його, нагороду набагато більшу за земні мірки, хоча не обіцяє, що віруючий у будь-який час буде звільнений від страждань і труднощів з різних джерел як наслідок вчинків злочестивців на землі. Але посеред усього цього є обіцяння, зумовлене тим, що це є законом небес, який перевищує закон людини настільки, наскільки вічне життя перевищує тимчасове і наскільки благословення, які може дати Бог, вищі за благословення, які може дати людина. Зрозуміло тоді, що якщо закон людський є обов’язковим для людини, яка знає його, наскільки ж більш обов’язковим має бути закон небес! І наскільки більш довершеним є закон небес, ніж закон людський, настільки ж більшою є винагорода за його дотримання. ... Закон Бога обіцяє життя, яке є вічним, а саме спадок по правицю Самого Бога, захист від усіх сил Злого. ...

У Бога в запасі є час, або період, призначений у Його лоні, коли Він приведе всіх Своїх підлеглих, які слухалися Його голосу і виконували Його заповіді, до Свого цілестіального спокою. Цей покій є настільки досконалим і прекрасним, що

людині необхідно підготуватися, щоб—згідно із законами того царства—ввійти до нього і радіти його благословенням. Оскільки це так, Бог дав людській сім'ї певні закони, яких (якщо їх дотримуватися) достатньо, аби підготувати людей до успадкування цього покою. Тоді ми доходимо висновку, що в цьому і є мета, з якої Бог дає нам Свої закони. ... З усіма заповідями, що містяться в законі Господа, пов'язані певні обіцяння щодо нагороди всім слухняним, зумовлені тим, що насправді це обіцяння Істоти, Яка не може брехати, Яка цілком спроможна виконати кожну букву Свого слова”¹¹.

Джозеф Сміт виклав це вчення в квітні 1843 р., що згодом було записане в Ученні і Завітах 130:20–21: “Існує закон, нескасовно встановлений в небесах до заснування цього світу, на якому ґрунтуються всі благословення—і коли ми отримуємо якийсь благословення від Бога, то це завдяки виконанню того закону, на якому воно ґрунтується”¹².

“Усі благословення, призначені людям на Небесній нараді, даються за умов послуху їхньому закону”¹³.

Віддані до кінця отримають вінець праведності

“Живи у суворому дотриманні заповідей Бога і ходи смиренно перед Ним, і Він піднесе тебе у Свій належний час”¹⁴.

“Наскільки ж уважними мають бути люди стосовно того, що вони роблять в останні дні, щоб виправдати очікування щодо себе, і ті, хто думають, що встоять, вони впадуть, бо не дотримуються Господніх заповідей, у той час як ви, [люди], які виконують волю Господа і дотримуються Його заповідей, маєте привід радіти невимовно, бо такі будуть піднесені дуже високо і тріумфально підняті над усіма царствами цього світу”¹⁵.

“У 22 розділі розповіді [Матвія] про Месію ми читаємо, що царство небесне уподібнено до царя, який влаштував весілля для сина [див. Матвій 22:2–14]. Те, що син був Месією, є беззаперечним, оскільки саме царство небесне було представлене в притчі, і те, що святі, або ті, які визнані вірними Господу, є саме тими, хто є гідними посісти місце на весільній вечері, стає

зрозуміло зі слів Івана Богослова, коли він описує звук, який чув з небес, схожий на “голос великого натовпу” або на “голос громів гучних, що вигукували: “Алілуя, бо запанував Господь, наш Бог Вседержитель! Радіймо та тішимося, і даймо славу Йому, бо весілля Агнця настало, і жона Його себе приготувала!” І їй дано було зодягнутися в чистий та світлий вісон, бо вісон—то праведність святих” [Об’явлення 19:6–8].

Те, що тільки тим, хто виконує заповіді Господа і до кінця ходить за Його присудами, буде дозволено сісти на цьому прекрасному бенкеті, стає зрозумілим з таких слів Павла у листі до Тимофія, написаному незадовго до його смерті: “Я змагався добрим змагом, свій біг закінчив, віру зберіг. Наостанку мені призначається вінок праведности, якого мені того дня дасть Господь, Суддя праведний; і не тільки мені, але й усім, хто прихід Його полюбив” [2 Тимофію 4:7–8]. Ніхто, хто вірить в цю розповідь, не сумніватиметься ні на мить в цьому твердженні Павла, яке він зробив незадовго до того як він мав залишити цей світ—і він знав про це. Хоча він колись, за його ж словами, переслідував Церкву Божу і розсіював її, та, прийнявши віру, він невтомно працював, щоб поширити прекрасні новини, і як відданий вояк, коли його покликали віддати життя за справу, який він віддався, він поклав його, як він каже, маючи обіцяння вічного вінця.

Простежте за трудами цього апостола з часу його навернення до часу його смерті і ви побачите прекрасний приклад наполегливості й терпіння у проголошенні євангелії Христа. Його осміювали, бичували і каменували, але як тільки він виривався з рук переслідувачів, то з таким же завзяттям продовжував проповідувати вчення Спасителя. І всі можуть знати, що він прийняв цю віру не для того, щоб додати собі честі в цьому житті, ані щоб мати земні багатства. Що ж тоді могло змусити його пройти через все це? Він казав, що це було для того, аби прийняти вінець праведності з руки Бога. Ніхто, ми гадаємо, не ставитиме під сумнів відданість Павла до самого кінця. Ніхто не скаже, що він не зберіг віру, що не змагався до кінця добрим змагом, що не проповідував і не переконував до кінця. І що він мав отримати? Вінець праведності. ...

Павло свідчить перед царем Агриппою.

“Ніхто,—казав Джозеф Сміт,—не ставитиме під сумнів відданість Павла до самого кінця. ... І що він мав отримати? Вінець праведності”.

Замисліться на мить, брати, і спитайте себе, чи вважали б ви себе гідним місця на весільному бенкеті з Павлом та іншими, подібними до нього, якби були несправедними? Якби ви не змагалися добрим змагом і не зберегли віру, ви могли б сподіватися отримати [такі ж благословення, як і Павло]? Чи є у вас обіцяння отримати вінець праведності з руки Господа разом з Церквою Першонародженого? Отже, ми розуміємо, що Павло поклав надію на Христа, бо зберіг віру і прихід Його полюбив, і від Його руки мав обіцяння отримати вінець праведності. ...

Давні [святі], хоч і переслідувані і стражденні від людей, отримали від Бога обіцяння такої ваги і слави, що наші серця

часто переповнюються вдячністю, що нам хоча б дозволено дивитися на них і думати, що Він не зважає на обличчя і що в кожному народі приємний Йому, хто боїться Його і чинить правду [див. Дії 10:34–35]. ...

Ми можемо дійти висновку, що має бути день, коли всіх будуть судити за їхні діяння і винагородять відповідно; що ті, хто зберіг віру, отримає вінець праведності, буде вбраний в білий одяг, допущений на весільний бенкет, звільнений від усіх страждань і пануватиме з Христом на землі, де, згідно з давнім обіцанням, вони скуштують з Ним від плоду виноградної лози у прекрасному царстві (щонайменше ми бачимо, що таке обіцання давалося давнім святим). І хоча ми не можемо зазіхати на обіцання, дані давнім святим, бо вони не є нашою власністю хоча б тому, що були дані святим давнини, однак, якщо ми діти Всевишнього і покликані тим же покликанням, як і вони, і приймаємо ті самі завіти, що й вони, і залишаємося вірними свідченню про нашого Господа, як і вони, ми можемо наблизитися до Батька в ім'я Христа, як вони наблизилися до Нього, і самим здобути ці ж обіцання.

Ці обіцання, якщо ми їх коли-небудь отримаємо, будуть дані не тому, що Петро, Іван та інші апостоли ... ходили в страху перед Богом і мали силу й віру, щоб перетерпіти й отримати їх, але тому, що ми самі маємо віру й наближаємося до Бога в ім'я Його Сина Ісуса Христа, саме як і вони, і коли ці обіцання будуть дані, то це будуть обіцання суто наші, інакше від них нам не буде ніякої користі. Вони будуть передані нам на користь, будуть нашою власністю (через дар Божий), зароблений нашою старанністю в дотриманні Його заповідей і ходінні в праведності перед Ним”¹⁶.

“Ми хотіли б нагадати вам, браття, про тяжку працю, випробування, нестатки і переслідування, які знесли давні святі задля єдиної мети—переконати людей в перевазі й правильності віри в Христа, чи було то, на нашу думку, необхідністю, чи якимось служило для вас стимулом працювати у винограднику Господа з більшою старанністю. Але ми маємо підстави вірити (якщо ви зробите Святі Писання вагомою часткою вашого навчання), що їхня непохитність відома всім

вам, а також те, що вони були готові жертвувати почесними і radoщами цього світу, аби отримати запевнення, що отримають вінець життя з рук нашого Господа, і їхній неперевершений приклад трудів, який показує нам їхнє завзяття у справі, до якої вони долучилися, ви щоденно повинні наслідувати. І не тільки ті приклади святих, але й заповіді нашого Господа—ми сподіваємося, що вони постійно обертаються у ваших серцях, навчаючи вас не лише Його волі в проповідуванні Його євангелії, але і навчаючи Його покірності й досконалому поведженню в усьому навіть у ті часи лютого переслідування і гноблення, які досягли Його від рук нечестивого і похитливого покоління.

Пам'ятайте, брати, що Він покликав вас на освячення, і чи варто казати, щоб бути подібним до Нього в чистоті? Як мудро, як свято, як цнотливо і як досконало тоді ви повинні поводити себе в Його очах; і пам'ятайте також: Він не зводить з вас очей. Розглядаючи ці факти в правильному світлі, ви не можете не відчувати, що без суворого виконання всіх Його божественних вимог вам, врешті-решт, може не вистачити [праведності], а якщо так, ви визнаєте, що ваше місце серед невігідних слуг. Тому ми благаємо вас, брати, вдосконалюватися в усьому, що довірено вам, щоб ви не втратили своєї нагороди”¹⁷.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте останній абзац на сторінці 161, зупинившись на правилі, яке Джозеф Сміт установив у своєму житті. Згадайте конкретні заповіді, які ви останнім часом отримували у словах сучасного пророка або через підказки Святого Духа. Які благословення ви отримали, коли без вагань виконували ці заповіді?
- Продивіться перший абзац на сторінці 162. Чому нам іноді доводиться “бути самотніми”, коли ми “дотримуємося

правильного принципу”? Чому ми *не* самотні в такі часи? (Приклади див. на сторінках 162–164). Як ми можемо допомагати дітям і молоді залишатися вірними євангельським принципам, хоч це може бути не схвальним в очах людей?

- Продивіться підрозділ, що починається на сторінці 164. Навіщо Бог дає нам заповіді? Чому нам слід виконувати Його заповіді?
- Продивіться вчення Джозефа Сміта стосовно Матвії 22:2–14 і 2 Тимофію 4:7–8 (сторінки 165–169). Уявіть свої почуття, якби вас допустили на весільний бенкет. Якими ми маємо бути людьми, щоб бути гідними, щоб нас допустили? Що, на вашу думку, означає змагатися добрим змагом і зберегти віру? Згадайте когось, хто змагався добрим змагом і зберіг віру. Чого ви можете навчитися від цієї людини?
- Пророк Джозеф Сміт заохочував нас пам’ятати, що Господь “покликав [нас] на освячення” (сторінка 169). Що особисто для вас означає бути покликаним на освячення? Як постійне згадування про це “покликання” може змінити наше життя, життя наших близьких і друзів?

Відповідні уривки з Писань: Вихід 20:1–17; Іван 7:17; 1 Нефій 3:7; УЗ 58:26–29; Авраам 3:25

Посилання

1. Orson F. Whitney, “Newel K. Whitney,” *Contributor*; Jan. 1885, p. 125; пунктуацію і граматику усучаснено.
2. Orson F. Whitney, in Conference Report, Apr. 1912, p. 50.
3. *History of the Church*, 2:170; from “History of the Church” (manuscript), book B-1, p. 558, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
4. *History of the Church*, 6:223; з проповіді Джозефа Сміта 11 лютого 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа і Уїлларда Річардса.
5. *History of the Church*, 5:65; з “Урядування Боже”, редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 15 липня 1842 р., с. 857; редактором часопису був Джозеф Сміт.
6. *History of the Church*, 4:570; з проповіді Джозефа Сміта 30 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
7. *History of the Church*, 5:426; з проповіді Джозефа Сміта 11 червня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа і Уїлларда Річардса; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
8. *History of the Church*, 5:31; зі статті “Дар Святого Духа”, опублікованій у часопису *Times and Seasons*, за 15 червня 1842 р., с. 825; редактором часопису був Джозеф Сміт.
9. *History of the Church*, 4:478; вживання великої літери усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 19 грудня 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.

10. Лист Джозефа Сміта до Айзека Галланда від 22 березня 1839 р., в'язниця м. Ліберті, шт. Міссурі, видано в часопису *Times and Seasons*, лютий 1840 р., с. 54.
11. *History of the Church*, 2:7–8, 12; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, лютий 1834, сс. 135–136.
12. Учення і Завіти 130:20–21; настанови, дані Джозефом Смітом 2 квітня 1843 р. в Реймусі, шт. Іллінойс.
13. Проповідь Джозефа Сміта 16 липня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Франкліна Д. Річардса, взято з Franklin Dewey Richards, *Scriptural Items*, ca. 1841–1844, Church Archives.
14. *History of the Church*, 1:408; з листа Джозефа Сміта до В'єнни Жаке від 4 вересня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
15. *History of the Church*, 1:299; з листа Джозефа Сміта до Уільяма У. Фелпса, 27 листопада 1832 р., Кертленд, шт. Огайо.
16. *History of the Church*, 2:19–22; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, березень 1834 р., с. 144.
17. *History of the Church*, 2:18–19; розбивку на абзаци змінено; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, березень 1834 р., с. 142.

Джозеф і Емма Сміти з двійнятками, яких вони усиновили невдовзі після смерті їхніх власних двійняток. Джозеф і Емма із вдячністю прийняли Джозефа і Джулію у свою сім'ю, але маленький Джозеф помер у березні 1832 р.

Слова надії та розради в годину смерті

*“Чим ми можемо втішитися, коли хтось помирає?
У нас є більше підстав мати надію і
втішення стосовно наших померлих,
ніж у будь-якого народу на землі”.*

З життя Джозефа Сміта

Переживання важкої втрати близьких неодноразово мали місце в житті пророка Джозефа Сміта. 15 червня 1828 р. в Гармоні, шт. Пенсільванія, невдовзі після народження помер Алвін, перший син Джозефа і Емми. Коли в лютому 1831 р. Джозеф і Емма переїхали з Нью-Йорку до Кертленда, шт. Огайо, Емма знову завагітніла, цього разу виношуючи близнят. Невдовзі після прибуття подружжя до Кертленда, вони переселилися в будиночок на фермі одного з членів Церкви, Айзека Морлі. Там 20 квітня народилися двійнятка: Тадеус і Луїза, але і вони не вижили—померли через кілька годин після народження.

У той же час у сусідньому містечку, Уорренсвіллі, шт. Огайо, брат Джон Мердок втратив свою дружину Джулію, яка щойно народила здорових двійняток. У брата Мердока вже було п'ятеро дітей, і він розумів, що не зможе подбати про щойно народжених, і тому запропонував Джозефу і Еммі всиновити їх як своїх. Джозеф і Емма погодилися, з вдячністю взявши двох немовлят—Джозефа і Джулію—у свою сім'ю. На жаль, маленький Джозеф, хворий на кір, помер через 11 місяців, у березні 1832 р., внаслідок застуди в холодну ніч, коли пророка вимазали дьогтем і виваляли в пір'ї зловмисники. З цією смертю, нещасні батьки поховали четверо з п'яти перших своїх дітей, а вижила тільки Джулія.

З одинадцятьох дітей Джозефа і Емми (дев'ятеро своїх і двоє усиновлених) лише п'ятеро дожили до дорослого віку: Джулія, 1831 р. н.; Джозеф III, 1832 р. н.; Фредерік, 1836 р. н.; Елекзендер, 1838 р. н. і Девід, 1844 р. н., народжений через п'ять місяців після смерті батька. 14-місячний син Джозефа і Емми Дон Карлос помер у 1841 р., а син, народжений в 1842 р., помер того ж дня.

За своє життя Джозеф Сміт також поховав трьох своїх братів, що померли передчасно. Іфраїм помер невдовзі після народження в 1810 р. Старший брат Джозефа Алвін помер у 1823 р. в свої 25 років, а його молодшого брата Дона Карлоса не стало в 1841 р.—йому також було 25.

Пророк пережив іншу велику втрату, коли в 1840 р. в Наву помер його батько, до якого він завжди звертався за порадою і силою. Коли батько Сміт побачив, що його смерть невідвротна, то скликав до ліжка всю свою сім'ю. Він звернувся до своєї дружини: “Коли я дивлюся на своїх дітей і усвідомлюю, що хоча вони були виховані, щоб вести роботу Господа, однак мусять проходити крізь муки і страждання, скільки житимуть на землі, то моє серце стискається і я боюся залишати тебе в оточенні ворогів”¹.

Потім він по черзі звернувся до кожного з синів і дочок, даючи їм своє останнє благословення. Як записала мати пророка, Джозефу він сказав такі втішливі слова:

“Джозефе, сину мій, тебе покликано високим і святим покликанням. А саме, тебе покликано виконувати роботу Господа. Будь вірним і ти будеш благословенним, і твої діти після тебе. Ти проживеш достатньо, щоб завершити свою роботу”.

На це Джозеф вигукнув, плачучи: “О, батьку мій, чи проживу?” “Так,—сказав батько,—ти проживеш, щоб виконати план всієї роботи, яку тобі довірив Бог. Це моє передсмертне благословення на твою голову в ім'я Ісуса”².

Переживши ці важкі події у власному житті та маючи натхнення розуміння Спокути Спасителя, пророк Джозеф Сміт міг принести таке необхідне заспокоєння багатьом скрушеним святим.

Учення Джозефа Сміта

**Коли помирають близькі люди чи друзі,
ми втішаємося знанням, що зустрінемо
їх знову у прийдешньому світі**

Пророк виступав на конференції Церкви в Наву, 7 квітня 1844 р. Він сказав про свого друга, Кінга Фоллетта, який нещодавно помер: “Дорогі святі! Я попрошу уваги зібрання, коли я виступатиму перед вами на тему померлих. Смерть нашого дорого брата, старійшини Кінга Фоллетта, розчавленого в шахті барилом з камінням, що впало на нього, спонукала мене поговорити на цю тему. Мене попросили виступити друзі і родичі, але оскільки на цьому зібранні присутні багато місцевих жителів та мешканців інших міст, які втратили друзів, я відчуваю спонукання говорити на цю тему загальною і представити на ваш розсуд свої думки, які в мене є і які будуть натхнені Святим Духом. Я прагну ваших молитов і віри, щоб я міг керуватися настановами Всемогутнього Бога і даром Святого Духа, щоб сказати про щось істинне і що ви можете легко зрозуміти і щоб свідчення могло принести переконання у ваші серця і розум стосовно того, що я скажу. ...

Я знаю, що моє свідчення правдиве, отже, коли я говорю про тих, хто в жалобі,—що вони втратили? Їхні родичі і друзі роз’єднані зі своїм тілом лише на короткий час: їхні духи, які були з Богом, залишили скинії з глини лише на якусь мить, образно кажучи, і тепер вони існують у місці, де спілкуються одне з одним так само, як ми спілкуємося на землі. ...

“Чим ми можемо втішитися, коли хтось помирає? У нас є більше підстав мати надію і втішення стосовно наших померлих, ніж у будь-якого народу на землі, бо ми бачили, як вони гідно ходили серед нас, і бачили, як вони заснули на руках Ісуса. ...

У вас, хто в жалобі, є привід радити, якщо казати про смерть старійшини Кінга Фоллетта, бо ваш чоловік і батько вирушив чекати воскресіння померлих до вдосконалення решти, бо у воскресінні ваш друг підніметься в досконалому блаженстві й піде до целестіальної слави. ...

Я маю право сказати, повноваженням Святого Духа, що у вас немає причин боятися, бо він пішов до дому праведних. Не сумуйте, не плачте. Я знаю це через свідчення Святого Духа, який в мені, і ви можете чекати на час, коли ваші друзі вийдуть, щоб зустріти вас у ранок цілестіального світу. ...

Мій батько, дехто з братів, дітей і друзів перейшли у світ духів. Вони будуть відсутні лише на мить. Вони в душі і незабаром знову зустрінуться. Незабаром прийде час, коли зазвучить сурма. Коли ми підемо звідси, то привітаємо своїх матерів, батьків, друзів і всіх близьких, які заснули в Ісусі. Там не буде боязні погромників, переслідувань або надуманих карних справ і арештів, але буде вічність блаженства”³.

Старійшина Лоренцо Д. Барнс помер під час місії в Англії. Пророк говорив про його відхід на зборах, що проводилися в незавершеному храмі в Наву: “Я скажу вам, чого бажаю. Якщо завтра мене покличуть лягти в ту могилу, на світланку воскресіння дайте мені потиснути руку своєму батькові і вигукнути: “Батьку мій!”, а він скаже: “Сину мій, сину мій!”, як тільки розколються могильні плити і ми вийдемо з наших могил.

І чи можемо ми думати про це в такому душі? Так, якщо вчимося, як жити і як помирати. Коли ми лягаємо спати, то думаємо, як будемо підніматися вранці. І друзям приємно лягти разом в обіймах дружньої любові, щоб заснути і прокинутися в обіймах одне одного і продовжити своє спілкування.

Вам здається дивним, якщо я розповім, що побачив у видінні на цю цікаву тему? Ті, хто померли в Ісусі Христі, можуть сподіватися ввійти (коли вони піднімуться) в повноту радості, яку мали або якої сподівалися тут.

Видіння було таким ясним, що я в дійсності бачив людей ще до того як вони піднеслися з могил, ніби вони повільно повставали. Вони взяли за руки й сказали одне одному: “Мій батьку, мій сину, моя мати, моя дочко, мій брате, моя сестро”. І коли голос кличе мертвих піднятися—припустимо, я лежу поруч зі своїм батьком,—що в першу чергу буде радістю для мого серця? Побачити свого батька, свою матір, свого брата, свою сестру; і коли вони будуть біля мене, я обніму їх, а вони мене. ...

Для мене болючішими є думки про припинення існування, а не про смерть. Якби я не мав сподівання побачити знову батька, мати, братів, сестер і друзів, моє серце вмить розірвалося б і я б відправився до своєї могили. Сподівання побачити своїх друзів ранком воскресіння зігриває мою душу і спонукає мене переносити все зле, що є в житті. Це так, ніби вони вирушили в далеку подорож, і коли вони повертаються, ми зустрічаємо їх з великою радістю. ...

Дозвольте мені заспокоїти Марселлуса Бейтса [члена Церкви, дружина якого померла]. Незабаром ви з'єднаєтеся зі своєю супутницею в царстві слави, і друзі брата Барнса, і всі святі, які в жалобі. Це був голос застереження до всіх нас: бути тверезими і старанними, відкласти веселощі, марноту і примхи і бути готовими померти завтра”⁴.

Батьки, дітей яких забирає смерть, отримують їх у воскресінні саме так, як поховали їх

На похороні дворічної Меріен Лайон пророк сказав: “Ми знов чуємо в нашому середовищі голос застереження, який говорить про непевність людського життя, і я у хвилини дозвілля розмірковував на цю тему і ставив запитання, чому так відбувається, що невинні діти забираються від нас, особливо ті, які здаються найбільш розумними і цікавими. Найсуттєвіші причини, доступні моему розумові, є такі: Цей світ є дуже злочестивим світом, і він ... стає дедалі злочестивим і розбещеним. ... Господь забирає багатьох ще в дитинстві, щоб вони могли уникнути заздрощів людських, і смутку, і нечестивості сучасного світу. Вони були надто чистими, надто милими, щоб жити на землі, отже, якщо це правильно розуміти, замість того, щоб плакати, у нас є привід радіти, коли вони звільняються від зла, і вони незабаром знову будуть з нами. ...

Єдина різниця між смертю в літньому віці та смертю в дитинстві в тому, що одні живуть довше на небесах у вічному світлі і славі, ніж інші, і вони трохи раніше звільняються від цього сумного, злочестивого світу. Незважаючи на всю цю славу, ми на мить втрачаємо її з поля зору і тужимо за втраченою, але тужимо не так, як ті, хто не має надії”⁵.

Джозеф Сміт учив, що малі діти “повинні піднятися саме такими, якими померли”, і що батьки привітають своїх дітей в “тій самій красі целестіальної слави”.

“Хтось може поставити запитання: “Чи матимуть матері своїх дітей у вічності?” Так! Так! Матері, ваші діти будуть з вами, бо вони матимуть вічне життя, адже борг сплачено”⁶.

“Діти ... повинні піднятися саме такими, якими померли, і там ми зможемо їх привітати в тій самій славі, тій самій красі целестіальної слави”⁷.

Президент Джозеф Ф. Сміт, шостий Президент Церкви, розповідав: “Джозеф Сміт викладав учення, згідно з яким мала дитина, яку забрала смерть, воскресне дитиною; і, вказавши на матір, у якої померла дитина, він сказав, звертаючись до неї: “Ви матимете радість, втіху й задоволення, виховуючи цю дитину, коли вона воскресне, аж доки вона не доросте до повного зросту свого духа”. ...

У 1854 році я зустрівся зі своєю тіткою [Агнес Сміт], дружиною мого дядька Дона Карлоса Сміта, яка і була матір'ю тієї дівчинки [Софронії], про яку говорив Джозеф Сміт, пророк, коли сказав її матері, що вона матиме радість, втіху і задоволення, виховуючи свою дитину після воскресіння, доки

вона не досягне повного зросту свого духа, і що це буде більшою радістю, ніж вона може уявити собі в земному житті, бо вона буде звільнена від смутку, страху і немощів смертного життя і знатиме більше, ніж може знати в цьому житті. Я зустрічався з тією вдовою, матір'ю тієї дитини, і вона розповіла мені про той випадок і свідчила мені, що саме це пророк Джозеф Сміт сказав, коли виступав на похороні її донечки”⁸.

Мері Ізабелла Хорн і Леонора Кеннон Тейлор—кожна втратила малу дитину. Сестра Хорн пригадувала, що пророк Джозеф Сміт утішав двох сестер. “Він сказав нам, що діти будуть повернені нам ранком воскресіння, саме такими, якими ми поховали їх: чистими і невинними, і що ми будемо доглядати їх і дбати про них як матері. Він сказав, що у воскресінні діти будуть виховуватися такими, якими їх було поховано, і що вони отримають весь необхідний розум, щоб посісти престоли, панування і влади”¹⁰.

**Хоча ми сумуємо, коли помирають
близькі люди, ми можемо покластися на те,
що “Бог усієї землі чинить правильно”**

На похороні 24-річного Іфраїма Маркса пророк сказав: “Це дуже похмурий і жадливий час. Мені ще ніколи не було так сумно. Це нагадує мені про смерть мого найстаршого брата Алвіна, який помер у Нью-Йорку, і мого наймолодшого брата Дона Карлоса Сміта, який помер у Наву. Мені було важко жити на землі і бачити, як ці юнаки, які служили нам підтримкою і втіхою, забрані від нас у молодому віці. Так, важко було змиритися з цим. Іноді здавалося, що мені легше було б бути самому покликаним звідси, якби на то була воля Бога, однак, я знаю, що ми маємо бути спокійними і знати, що це від Бога, і змиритися з Його волею, все гаразд. Пройде лише короткий час і нас усіх покличуть так само: так може статися і зі мною, і з вами”¹⁰.

6 червня 1832 р., Джозеф Сміт писав Еммі Сміт: “Я засмутився, коли почув, що Гайрум втратив свою малу дитину. Гадаю, ми можемо певною мірою поспівчувати йому, але всі ми мусимо змиритися з нашими втратами і казати, що нехай станеться воля Господа”¹¹.

20 січня 1840 р. Джозеф Сміт писав Еммі Сміт: “Я одержав листа від Гайрума, яке звеселило моє серце новиною, що всі члени моєї сім’ї живі. Однак серце сумує за тими, кого було забрано від нас, але не без надії, бо я знов побачу їх і буду з ними. Отже, ми можемо більше примиритися зі справами Божими”¹².

“Якщо говорити про смерті в Сіоні, то нам хочеться сумувати з тими, хто сумує, але пам’ятайте, що Бог всієї землі чинить правильно”¹³.

“Були смерті, які залишали по собі сумні почуття, і тут нічого не вдієш. Коли Бог промовляє з небес, щоб покликати нас туди, ми повинні підкоритися Його наказу”¹⁴.

На похороні Джеймса Адамса пророк сказав: “Я вперше побачив його у Спрінгфілді [шт. Іллінойс] по дорозі з Міссурі до Вашингтона. Він знайшов мене, незнайомця, привів до свого дому, підтримав і підбадьорював, дав мені грошей. Він був найбільш близьким другом. У нього були одкровлення щодо його смерті, і він пішов займатися важливішою роботою. Коли люди підготовлені, тоді їм легше переходити туди. Брат Адамс пішов, щоб відкрити ширші двері для померлих. Духи праведних підносяться до більш важливої і прекрасної роботи, тому вони благословенні у своєму відході до світу духів”¹⁵.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Які у вас виникли думки чи почуття, коли ви читали розповіді на сторінках 173–174? Як ці випадки могли вплинути на те, як пророк Джозеф викладав учення про смерть і воскресіння?
- У цьому розділі вміщено звернення Джозефа Сміта до людей, які оплакували смерть своїх близьких (сторінки 175–180). У цих зверненнях пророк надавав “надію і втішення”, викладаючи вчення евангелії і показуючи слухачам,

як ці вчення стосуються їхнього життя. Які євангельські істини приносять вам втішення, коли ви згадуєте про своїх близьких, які померли або можуть померти незабаром? Чому ці істини є важливими для вас?

- Прочитайте пораду, яку дав Джозеф Сміт, коли говорив про смерть старійшини Барнса, зокрема про те, “як жити і як помирати” (сторінки 176–177). Що ця порада означає особисто для вас? Поміркуйте, як може змінитися ваше життя, якщо ви будете пам’ятати цю пораду.
- Продивіться слова пророка до батьків, чії діти померли (сторінки 177–179). Як ці вчення можуть принести надію засмученим батькам?
- Уважно прочитайте пораду Джозефа Сміта стосовно прийняття волі Бога, коли помирають близькі (сторінки 179–180). Як рішення прийняти волю Бога впливає на наші емоції, слова і дії? Як наше рішення може допомогти іншим?

Відповідні уривки з Писань: Іван 20:1–29; Мосія 16:7–8; Алма 40:11–12; Мороній 8:11–20; УЗ 42:45–46

Посилання

1. Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 18, pp. 1–2, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. Джозеф Сміт старший, благословення, дане Джозефу Сміту незадовго до смерті Джозефа Сміта старшого 14 вересня 1840 р. в Наву, шт. Іллінойс; цитовано з Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1845 manuscript, p. 298, Church Archives.
3. *History of the Church*, 6:302–303, 310–311, 315–316; слово в квадратних дужках збережено за оригіналом; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
4. *History of the Church*, 5:361–363; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 16 квітня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа і Уїлларда Річардса.
5. *History of the Church*, 4:553–554; з проповіді Джозефа Сміта 20 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
6. *History of the Church*, 6:316; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
7. *History of the Church*, 6:366; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
8. Joseph F. Smith, “Status of Children in the Resurrection,” *Improvement Era*, May 1918, p. 571.

9. Mary Isabella Horne, quoted in *History of the Church*, 4:556, footnote; from her statement given on Nov. 19, 1896, in Salt Lake City, Utah.
10. *History of the Church*, 4:587; з проповіді Джозефа Сміта 9 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа.
11. Лист від Джозефа Сміта до Емми Сміт від 6 квітня 1832 р., Грінвілл, шт. Індіана; Chicago Historical Society, Chicago, Illinois.
12. Лист від Джозефа Сміта до Емми Сміт від 20 січня 1840 р., округа Честер, шт. Пенсільванія; Chicago Historical Society, Chicago, Illinois.
13. *History of the Church*, 1:341; з листа Джозефа Сміта до братів у Міссурі від 21 квітня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
14. *History of the Church*, 4:432; з листа Джозефа Сміта до Сміт Таттл від 9 жовтня 1841 р., Наву, шт. Іллінойс.
15. *History of the Church*, 6:51–52; з проповіді Джозефа Сміта 9 жовтня 1843 р., у Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса й *Times and Seasons*, 15 вересня 1843 р., с. 331; цей випуск часопису *Times and Seasons* був виданий пізніше.

Установлення справи Сіону

“Розбудова Сіону—це справа, яка цікавила народ Божий в кожному добу. Це тема, про яку пророки, священики і царі говорили з особливою радістю”.

З життя Джозефа Сміта

На початку червня 1831 р., лише за кілька тижнів після завершення переходу з Нью-Йорку до Огайо, святі зібралися в Кертленді на конференцію Церкви. 7 червня, на наступний день після закриття конференції, Джозеф Сміт отримав одкровення, яке привернуло думки членів Церкви до Сіону: “Наступн[а] конференці[я] ... буде проводитися в Міссурі, на землі, яку Я освячу для Моїх людей” (УЗ 52:2).

Святі були надзвичайно зацікавлені у встановленні Сіона—святого міста, затишного прихистку для праведних, які тікають від злочестя світу. Аби підготувати святих, Господь неодноразово радив їм “прагнути розпочати й зміцнити справу Сіону” (УЗ 6:6; 11:6; 12:6; див. також 14:6). Тепер керівники Церкви мали негайно вирушати, щоб визначити місце розташування Сіону. 19 червня Джозеф Сміт, Сідні Рігдон та інші розпочали свою 900-мильну подорож до округи Джексон, шт. Міссурі, добираючись по воді, екіпажем і багато миль пішки. Подорож була важкою і напруженою, але пророк відчував турботу і захист Господа: “Незважаючи на занепад і мерзоти сучасності і те, що дух зла було [неодноразово] явлено нам за нашу віру в Книгу Мормона в багатьох місцях і серед різних людей, Господь простягав день у день над нами Свою захисну турботу і ніжну доброту, і ми поставили собі за правило читати розділ з Біблії і молитися, коли б не випала нагода, і ці моменти поклоніння приносили нам надзвичайну втіху”¹.

У 1833 р. Джозеф Сміт і Фредерік Г. Уільямс склали цю карту міста Стон, що мав бути побудований в окрузі Джексон, шт. Міссурі. Грамадські площі, що в центрі, оточені 10-акровими міськими кварталами із садибами по півакра. Місто так і не було побудовано, але багато основних ідей з плану згодом знаходили застосування в поселеннях святих останніх днів.

У середині липня пророк прибув до західної частини Міссурі, прекрасної місцевості у родючих преріях, рясно вкритих квітами. Там у відповідь на благання відкрити точне місцезнаходження Сіона, Господь сказав, що “місце, яке тепер називається Індепенденс, є центральним місцем; а місце для храму лежить на захід, на ділянці, що неподалік будинку суду” (УЗ 57:3) і що необхідно придбати ділянки землі. 2 серпня Джоозеф Сміт та інші зустрілися, щоб почати будувати Сіон. Пророк писав: “Я допоміг Коулсвіллському приходу Церкви закласти першу колоду для будинку на знак заснування Сіону в околицях Коу, дванадцять миль на захід від Індепенденса. Колоду принесли і поклали дванадцять чоловік на честь дванадцятьох колін Ізраїля. У той же час у молитві земля Сіону була посвячена й освячена старійшиною Сідні Рігдоном для збирання святих. То був час радості для присутніх, який дозволив зазирнути в майбутнє, що ще настане на благо праведних”². Наступного дня пророк освятив храмову ділянку.

Святі з Коулсвілла, шт. Нью-Йорк, були серед тих перших членів Церкви, які заселяли Міссурі. Вони здійснили важкий перехід з Нью-Йорка до Кертленда, шт. Огайо, але пробули в Огайо лише короткий час, коли їм було велено вирушити до Міссурі. Поллі Найт, прихожанка Коулсвіллської філії, прийшла до землі Сіону, але померла через тиждень по тому. Вона була слабка на здоров’я, але сповнена рішучості не зупинятися. Її син писав: “Вона спокійно відійшла уві сні, радіючи в новому і вічному завіті євангелії і прославляючи Бога за те, що змогла побачити землю Сіона. Брат Джоозеф Сміт відвідав похорон моєї матері і звернувся до нас змістовно і з заспокоєнням”³. Хоча пророк незабаром повернувся до Кертленда і до 1838 р. продовжував вести Церкву звідти, багато святих продовжували переселятися до Міссурі.

Святі з усією старанністю розбудовували Сіон, але до кінця 1833 р. їх витіснили з їхніх власних домівок в окрузі Джексон жорстоким переслідуванням, позбавивши їх мрії встановити там Сіон і побудувати храм. Через пророка Джоозефа Сміта Господь дав умови викуплення Сіону в тій землі, які ще не були виконані, і сказав, що Сіон мусить “почекати викуплення ... короткий час” (УЗ 105:9).

Учення Джозефа Сміта

Господь визначив округу Джексон, шт. Міссурі, як землю Сіону—місце, де святі часів Джозефа Сміта мали зібратися і де зрештою буде побудоване святе місто Сіон

“У червні 1831 року в небесному видінні я отримав повеління вирушити до західних кордонів штату Міссурі і визначити там точку, що стане центром збирання до купи всіх тих, хто прийняв повноту вічної евангелії. Відповідно, я вирушив у дорогу з декількома моїми братами, і після тривалої і виснажливої подорожі, перенісши багато нестатків і труднощів, ми прибули до округи Джексон, шт. Міссурі. І коли ми оглянули місцевість, старанно запитуючи Бога, Він явив Себе нам і вказав мені та іншим ту саму точку, де за Його задумом має розпочатися робота збирання і розбудови “святого міста”, що буде назване Сіон, тому що це місце праведності, і всі, хто будуватимуть в ньому, вклонятимуться істинному і живому Богу, і всі віритимуть в одне вчення, а саме в учення нашого Господа і Спасителя Ісуса Христа. “Твої сторожі зняли голос, укупі співають, бо бачать вони око в око, коли до Сіону Господь повертається” [Ісаїя 52:8]”⁴.

На початку 30-х років XIX ст. святі спробували закласти основу Сіону в окрузі Джексон, шт. Міссурі, як повелів Господь, але не змогли зробити цього, оскільки не були готовими духовно. Пророк Джозеф Сміт сказав про час, коли буде встановлено Сіон: “Жоден з проявів Духа мені не показав, що Сіон облишив домагань на целестіальний вінець, не зважаючи на те, що Господь вразив його у такий спосіб, хіба що є такі особи, які ходили в непослуху і забули новий завіт, і всі вони будуть викриті своїми власними справами у належний час. Я завжди очікував, що Сіон переноситиме якісь страждання, судячи із заповідей, які давалися. Але я хотів би нагадати вам про одне уточнення в одній з них, в якому йдеться, що після великої знегоди приходять благословення [див. УЗ 58:4]. Звідси, а також з іншого, і також з отриманого нещодавно, я знаю, що Сіон у належний для Господа час буде викуплений, але скільки саме днів очищення, страждання і знегоди

пройде, Господь сховав від моїх очей. І коли я спитав стосовного цього, голос Господа промовив: “Будь спокійним і знай, що Я є Бог! Усі, хто страждають у Моє ім’я, правитимуть зі Мною, і той, хто покладе своє життя заради Мене, знайде його знову”. Нехай Бог дарує, щоб, незважаючи на [наші] великі страждання і знегоди, ніщо не відлучило нас від любові Христової [див. Римлянам 8:35–39]”⁵.

**Ми розбудовуємо справу Сіона, коли
стаємо чистими серцем людьми і коли старанно
працюємо—єдині серцем і розумом**

“Будівництво Сіона—це справа, яка цікавила народ Божий в кожну добу. Це тема, про яку пророки, священики і царі говорили з особливою радістю. Вони з радісним передчуттям чекали на день, в якому ми живемо і, запалені небесним і радісним очікуванням, вони співали, і писали, і пророкували про наш день, але вони померли, не побачивши його. Ми вподобані люди, яких Бог обрав, щоб явити всю славу останніх днів, і нам було залишено побачити, взяти участь і допомагати у просуванні слави останніх днів”⁶.

“Будь-яке місце, де збираються святі, є Сіоном, який будуватиме кожна праведна людина як місце безпеки для власних дітей”⁷.

“Тут і там існуватимуть коли [Сіона] для збирання святих. ... Там ваші діти будуть благословенні, і ви в оточенні друзів, де можете бути благословенними. Євангельський невід збирає усіх. ...

Ми повинні ставитися до розбудови Сіона як до найважливішої мети. Не за горами час, коли жодна людина не матиме спокою, якщо не житиме в Сіоні та його колах”⁸.

“Щодо розбудови Сіона, то це має робитися за настановами Єгови, за одкровеннями з небес”⁹.

“Якщо Сіон не очистить себе, щоб бути прийнятим у всьому в Його очах, Він знайде собі інших людей, бо Його робота триватиме, доки Ізраїль не буде зібраний, і ті, хто не чують Його голосу, мусять чекати на Його гнів. Дозвольте сказати вам: прагніть очистити себе, а також усіх мешканців Сіону,

“Будь-яке місце, де збираються святі, є Сіоном, який будуватиме кожна праведна людина як місце безпеки для власних дітей”.

щоб гнів Господа не запалав до люті. Покайтеся, покайтеся, каже голос Бога до Сіона. І як би дивно це не здавалося, однак, це правда, що людство залишатиметься впертим у самовиправданні, аж доки буде явлено всю його злочестивість, і його характер стане таким, що викупляти його буде вже пізно, і те, що вони плекали у своїх серцях, буде відкрите на загальний огляд. Я кажу вам (і, що кажу вам, я кажу всім): чуйте Божий голос застереження, щоб не пав Сіон і щоб Господь не поклявся у гніві Своїм, що мешканці Сіону не ввійдуть в Його покій”¹⁰.

“Доки неправедні вчинки допускатимуться в Церкві, вона не може бути освяченою, і не може бути викуплений Сіон”¹¹.

“Нехай кожен трудиться, готуючи себе для винограднику, приділяючи трохи більше часу, щоб утішити засмучених, зцілити розбитих серцем, повернути відступника, привести назад того, хто заблукав, запросити знов до царства тих, кого було відсічено, заохочуючи їх ворушитися, доки ще день, і чинити праведність, і з одним серцем і розумом підготуватися допомагати викупляти Сіон, цю прекрасну землю обітниць, де старанні і слухняні будуть благословенні. ...

Ми молимо нашого небесного Батька, щоб ви могли бути дуже молитовними, дуже смиренними і дуже милосердними, працювали старанно духовно і фізично для викуплення Сіона, щоб чисті серцем могли повернутися з піснями вічної радості й забудувати спустошені місця і зустріти Господа, коли Він прийде у Своїй славі [див. УЗ 101:18]¹².

Сіон, Новий Єрусалим, буде побудовано на Американському континенті

Уложення віри 1:10: “Ми віримо в дійсне збирання Ізраїля і відновлення Десяти колін; що Сіон (Новий Єрусалим) буде побудовано на Американському континенті”¹³.

“Місто Сіон, про яке говорив Давид у 101 псалмі, буде побудовано на землі Америки, “і Господні викупленці вернуться та до Сіону зі співом увійдуть, і радість довічна на їхній голові!” [Ісаїя 35:10], і тоді вони будуть визволені від того бича, що мов вода zalivna і що йтиме по землі. Але Юда досягне свого визволення в Єрусалимі. [Див. Йоїл 2:32; Ісаїя 26:20–21; Єремія 31:12; Псалми 1:5; Єзекїїль 34:11–13]. Це є свідчення, що Добрий Пастир випустить Своїх овець і виведе їх з усіх народів, де вони були розсіяні похмурого і темного дня, до Сіона і до Єрусалима”¹⁴.

“Я почну зі слів з пророцтва Еноха, які говорять про останні дні: “І праведність пошлю Я з небес; а істину пошлю Я з землі, щоб свідчити про Мого Єдинопородженого, Його воскресіння з мертвих; так, і також воскресіння всіх людей; і Я зроблю так, що праведність та істина вимиватимуть землю, неначе потопом, щоб зібрати Моїх вибраних з чотирьох чвертей землі, до того місця, яке Я приготую, до Святого Міста, щоб Мій народ міг підперезати стегна свої і чекати на час Мого пришествя; бо там буде Моя скинія, і воно буде називатися Сіон, Новий Єрусалим” [Мойсей 7:62].

З цієї цитати я розумію, що ... праведність і істина повинні вимити землю, неначе потопом. Отже, я запитую, як праведність і істина можуть вимити землю, неначе потопом? Я відповім. Люди й ангели будуть працювати пліч-о-пліч, щоб виконати цю велику роботу, і буде побудовано Сіон, а саме

новий Єрусалим, для обраних, які зберуться з чотирьох чвертей землі, і буде зведено святе місто, бо skinія Господа буде з ними. ...

“Ось, цей народ Я встановлю на цій землі, до здійснення завіту, який Я склав з твоїм батьком Яковом; і буде це Новий Єрусалим”. [3 Нефій 20:22]. Ми бачимо з Книги Мормона точний континент і визначену ділянку землі, на якій стоятиме Новий Єрусалим, і він має сходити, як це бачив у видінні Іван на острові Патмос.

Багатьом здається, що цей Новий Єрусалим, про який іде мова, є тим Єрусалимом, що був побудований Юдеями на східному континенті. Але в Об’явленні 21:2 ви читаете, що то Новий Єрусалим сховався від Бога з небес, приготований, як невіста; і після цього Богослов був піднесений в Дусі на велику й високу гору і бачив велике і святе місто, що спускалося з небес від Бога. Мова йде про два міста. Оскільки все не можна умістити в обсязі стислому листу, я лише скажу, що Новий Єрусалим буде встановлений на цьому континенті, а Єрусалим буде відбудований на східному континенті [див. Етер 12:1–12]. “Ось, Етер бачив дні Христа і говорив про Новий Єрусалим на цій землі. І він говорив також про дім Ізраїля і Єрусалим, з якого має прийти Легій—після того, як його буде відбудовано знову, священне місто для Господа; ось чому він не може бути новим Єрусалимом, бо він уже був за часи давнини”. [Етер 13:4–5]¹⁵.

“Пророки казали про Сіон в останні дні: слава ліванська прибуде до нього, кипарис, сосна й бук будуть разом, щоб приздобити місце святині Його, і місце ніг Його Він пошанує [див. Ісаїя 60:13]. Замість міді впровадить Він золото, і замість заліза провадить срібло, і замість дерева—мідь, а замість каміння—залізо [див. Ісаїя 60:17]; і гостину з страв ситих буде подано праведним [див. Ісаїя 25:6]; так, коли ми міркуємо про велич Господа на благо Його народу, міркування людські і марна слава цього світу тануть, і ми вигукуємо: “Із Сіону, корони краси, Бог явиться в промінні!” [Псалом 49:2]¹⁶.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Зверніть увагу в цьому розділі на те, як Джозеф Сміт вживає слово *Сіон* стосовно конкретних місць та народу Господа. Як таке вживання слова допомагає вам зрозуміти, що означає будувати Сіон? (Ви можете прочитати Учення і Завіти 97:21, коли будете розмірковувати над цим питанням або обговорювати його).
- В абзаці, що починається внизу на сторінці 186, Джозеф Сміт розповідає про своє бажання знати, коли місто Сіон буде встановлено в окрузі Джексон, шт. Міссурі. Що ми можемо дізнатися з відповіді Господа на молитви Джозефа Сміта?
- Прочитайте повністю другий абзац на сторінці 187 і знайдіть, де збиратимуться святі. Як ми можемо там побудувати Сіон?
- Продивіться повністю третій і четвертий абзаци на сторінці 187 і обміркуйте, як коли Церкви дають захист і мир. Які благословення ви отримали, коли збиралися з іншими членами вашого колу?
- Як настанови пророка щодо будівництва Сіону стосуються наших домівок?
- Пророк Джозеф учив, що на шляху до будівництва Сіону кожен із нас мусить очиститися. Як ми можемо виконати цю настанову? (Приклади див. на сторінках 187–189). Чому, на вашу думку, люди мають бути чистими перш, ніж Сіон буде викуплено?
- Продивіться пророцтва Джозефа Сміта щодо двох святих міст (сторінки 189–190). Яку участь ми беремо у здійсненні цих пророцтв?

Відповідні уривки з Писань: Об'явлення 21:1–27; УЗ 45:65–71; 97:18–25; 103:1–7; Мойсей 7:16–21, 62–69

Посилання

1. *History of the Church*, 1:188–189; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, pp. 126–127, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church*, 1:196; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 137, Church Archives.
3. Newel Knight, *Autobiography and Journal*, ca. 1846, pp. 32, 34, Church Archives.
4. *History of the Church*, 2:254; з листа Джозефа Сміта до старійшин Церкви, листопад 1835 р., Кертленд, шт. Огайо, опубліковано в *Messenger and Advocate*, листопад 1835 р., сс. 179–180.
5. *History of the Church*, 1:453–454; з листа Джозефа Сміта до братів у Міссурі від 10 квітня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
6. *History of the Church*, 4:609–110; з “Храм”, редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 2 травня 1842 р., с. 776; редактором часопису був Джозеф Сміт.
7. Цитата Марти Джейн Ноултон Корей, яка переповіла проповідь Джозефа Сміта в Наву, шт. Іллінойс; Martha Jane Knowlton Coray, *Notebook*, Church Archives; ця проповідь у записнику сестри Корей датована 10 липня 1940 р., але, найімовірніше, була виголошена пізніше.
8. *History of the Church*, 3:390–391; слова в квадратних дужках збережено за оригіналом; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта приблизно в червні 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
9. *History of the Church*, 5:65; з “Урядування Боже”, з редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 15 липня 1842 р., с. 858; редактором часопису був Джозеф Сміт.
10. *History of the Church*, 1:316; орфографію усучаснено; з листа Джозефа Сміта до Уільяма У. Фелпса від 11 січня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо; цей лист помилково датується 14 січня 1833 р. у *History of the Church*.
11. *History of the Church*, 2:146; з листа Джозефа Сміта до Лаймана Уайта й інших від 16 серпня 1834 р., Кертленд, шт. Огайо.
12. *History of the Church*, 2:229–230, зноска; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; зі статті “Святим за кордоном”, *Messenger and Advocate*, червень 1835 р., с. 138.
13. Уложення віри 1:10.
14. *History of the Church*, 1:315; з листа Джозефа Сміта до Н. К. Сакстон від 4 січня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо; ім’я пана Сакстона в *History of the Church* було помилково написано як “Н. Е. Сеатон”.
15. *History of the Church*, 2:260–256; пунктуацію усучаснено; з листа Джозефа Сміта до старійшин Церкви, листопад 1835 р., Кертленд, шт. Огайо, опубліковано в *Messenger and Advocate*, листопад 1835 р., сс. 209–210.
16. *History of the Church*, 1:198; пунктуацію усучаснено; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 139, Church Archives.

Одкровення і сучасний пророк

“Великим правилом небес є те, що ніщо не повинно робитися на землі, якщо ця таємниця не відкрита Його слугам пророкам”.

З життя Джозефа Сміта

У Кертленді, шт. Огайо, пророк Джозеф Сміт отримав цілий потік одкровень, завдяки чому цей період став надзвичайно важливим у становленні вчення й урядування Церкви. Коли пророк отримував ці одкровення, він часто був в оточенні інших керівників Церкви, і деякі з них записували його слова, як він отримував їх від Господа. Часто одкровення давалися йому у відповідь на молитву. Парлі П. Прагт, який згодом став членом Дванадцятьох, був присутнім, коли пророк отримав одкровення, записане нині в Ученні і Завітах 50. Старійшина Прагт пригадував:

“Після того як ми з’єдналися в молитві у його кімнаті для перекладу, він у нашій присутності продиктував це одкровення. Кожне речення вимовлялося повільно і дуже розбірливо; між ними було достатньо великі паузи, щоб їх міг записати звичайний писар без скорочень. ... Не було жодної запинки, редагування або перегляду, аби продовжити виклад”¹.

Хоча деякі одкровення переписувалися від руки для особистого використання, загал Церкви не мав їх. Джозеф Сміт знав, що одкровення Божі мали таку важливість, що мали бути ретельно збережені й доступні світові. У листопаді 1831 р. на особливій конференції, що проводилася в Гайрамі, шт. Огайо, пророк та інші провідники Церкви вирішили опублікувати добірку одкровень, які пророк отримав до цього часу.

Коли пророк Джозеф Сміт отримував одкровення, він часто був в оточенні інших керівників Церкви, і деякі з них записували його слова, як він отримував їх від Господа.

Після прийняття цього рішення пророк отримав божественне звернення, яке Господь назвав “Моєю передмовою до книги Моїх заповідей” (УЗ 1:6). Це одкровення, що зараз є розділом 1 Учення і Завітів, означало схвалення Господа щодо публікації одкровень і пояснило Його цілі щодо них. “Досліджуйте ці заповіді,—проголосив Господь,—бо вони істинні й вірні, і пророцтва та обіцяння, які в них, буде всі здійснено” (УЗ 1:37). Коли на другий день конференції пророку зачитали текст одкровення, він “підвівся і поділився своїми почуттями і вдячністю” Господові за таке схвалення².

Після цієї конференції, як пригадував пророк, “мій час майже протягом двох тижнів був щільно зайнятий переглядом заповідей і роботою конференції, бо з першого по дванадцяте листопада ми провели чотири особливі конференції. На останній [з них] ... конференція своїм голосом зазначила, що вони вважають одкровення вартими ... багатств усїєї землі”. Конференція також проголосила, що ці одкровення є “підвалинами Церкви в ці останні дні, а також користю для світу, показуючи, що ключі тайн царства нашого Спасителя знов передані людині; і багатства вічності доступні тим, хто готовий жити за кожним словом, що виходить з вуст Бога”³.

Рукописні копії одкровень були передані Уільяму У. Фелпсу в Міссурі для публікації Книги Заповідей. Брат Фелпс, якому Господь повелів поїхати до Міссурі і стати видавцем Церкви (див. УЗ 57:11), невдовзі почав набирати шриффт для книги. Однак 20 липня 1833 р. погромники розстрожили верстат і знищили більшість надрукованих аркушів. Певна кількість нескріплених аркушів була врятована членами Церкви і зшита, але офіційно книга так і не була видана. У 1835 р. одкровення, що мали скласти Книгу Заповідей, а також багато інших одкровень були видані в Кертленді як Учення і Завіти. Разом з іншими одкровеннями, доданими починаючи з 1835 р., ця книга є свідком того, що Бог говорить у наш час через Свого сучасного пророка, Президента Церкви, на благо і провід Своєї Церкви.

Учення Джозефа Сміта

Бог завжди направляв Свій народ і Свою Церкву через одкровення

Уложення віри 1:9: “Ми віримо всьому, що Бог відкрив, усьому, що Він відкриває тепер, і ми віримо, що Він відкриє ще багато великого і важливого стосовного Царства Божого”⁴.

“Ми ніколи не осягнемо того, що стосується Бога і небес, окрім як через одкровення. Ми можемо плодити й висловлювати думки до безкінечності, але це не матиме сили”⁵.

“Учення про одкровення набагато переважає вчення про те, що одкровення нема, бо єдина істина, явлена з небес, варта всіх сектантських припущень разом узятих”⁶.

“Спасіння не може прийти без одкровення; будь-кому даремно священнослужити без нього. ... Жодна людина не може бути служителем Ісуса Христа, якщо вона не має свідчення про Ісуса, а це є духом пророцтва [див. Об’явлення 19:10]. Коли б не виконувалося спасіння, це робилося через свідчення. Сьогодні люди свідчать про небеса і пекло, і не бачили ні першого, ні другого; а я скажу вам, що жодна людина не знає про це без нього [одкровення]”⁷.

“Ісус у Своїх ученнях каже: “На скелі оцій побудую Я Церкву Свою,—і сили адові не переможуть її”. [Матвій 16:18]. На якій скелі? На одкровенні”⁸.

“Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів була організована за прямим одкровенням, як і Церква Бога будь-коли, відповідно до Писань (Амос 3:7 та Дії 1:2); і за волею і благословеннями Бога до цього часу я був знаряддям у Його руках, щоб просувати справу Сіона”⁹.

Пророк виступав на конференції Церкви в квітні 1834 р.: “Президент Джозеф Сміт молодший зачитав другий розділ пророцтва Йоїла, помолився і звернувся до конференції такими словами: “Ми перебуваємо в іншому становищі, ніж будь-який народ, що існував на цій землі. Відповідно, ті колишні одкровення не можуть відповідати нашим умовам. Вони давалися іншим людям, що жили до нас, але в останні дні Бог

мав покликати позоставших, які мали спастися, як в Єрусалимі, так і в Сіоні [див. Йоїл 3:5]. Отже, якби Бог більше не збирався давати одкровення, де б ми знайшли Сіон і цих позоставших?”

Далі Президент навів свою розповідь про те, як одержав і перекладав Книгу Мормона, про те, як було явлено Священство Аарона, про організацію Церкви в 1830 році, одкровення про Вище Священство і дар Святого Духа, пролитий на Церкву, і сказав: “Заберіть Книгу Мормона і одкровення, і де [тоді] наша релігія? Її немає”¹⁰.

**Президент Церкви призначений, щоб
отримувати одкровення від Бога для Церкви.
Окремо люди можуть отримувати
одкровення стосовно своїх обов’язків**

“Ісус ... настановив у церкві, по-перше, апостолів, а, по-друге, пророків для діла служіння, для удосконалення святих тощо; ... великим правилом небес є те, що ніщо не повинно робитися на землі, якщо ця таємниця не відкрита Його слугам пророкам, згідно з Книгою Амоса 3:7”¹¹.

У вересні 1830 р. Джозеф і Емма Сміти переїхали з Гармоні, шт. Пенсільванія, до Фейетта, шт. Нью-Йорк. Коли вони прибули, то побачили, що дехто зі святих були обмануті заявами про хибні одкровення: “На наш превеликий жаль ... ми невдовзі дізналися, що Сатана лукаво чекав, щоб обманути, і шукав, кого б він міг захопити. Брат Гайрам Пейдж мав якийсь камінь, через який отримував якісь “одкровення” стосовно розбудови Сіона, порядку Церкви тощо, всі з яких повністю відрізнялися від порядку Божого дому, визначеному в Новому Завіті, а також у наших останніх одкровеннях. Оскільки збори конференції були заплановані на 26 вересня, мені здалося недоцільним робити щось більше, ніж поговорити з братами на цю тему, доки не відбудеться конференція. Однак, побачивши, що багато хто, в тому числі сім’я Уїтмерів і Олівер Каудері, вірили багато чому із сказаного через цей камінь, ми вирішили, що найкраще буде спитати у Господа про це важливе питання, і до початку конференції отримали таке:

“Одкровення Оліверу Каудері, дане у Фейетті, шт. Нью-Йорк, вересень 1830 р. ...

Ось, істинно, істинно, Я кажу тобі, нікого не буде призначено отримувати заповіді й одкровення в цій Церкві, крім Мого слуги Джозефа Сміта молодшого, бо він отримує їх так само, як і Мойсей. І ти маєш бути покірним тому, що Я дам йому. ...

І не наказуй тому, хто тобі голова і хто на чолі Церкви; бо Я дав йому ключі від таємниць і одкровень, які запечатано, доки Я не призначу для них іншого на його місце. ...

І знову, залишися сам на сам зі своїм братом, Гайрамом Пейджем, і тільки між тобою та ним самим скажи, що те, що він написав від того каменя, не є від Мене, і що Сатана обманює його; бо, ось, це не було призначено йому, і ніщо не буде призначено жодному з цієї Церкви всупереч церковним завітам.

Бо все має робитися за порядком і за загальною згодою в Церкві, молитвою віри” [УЗ 28:2–3, 6–7, 11–13]. ...

Нарешті зібралася наша конференція. Було обговорено питання про камінь, згадане раніше, і після тривалого дослідження брат Пейдж, а також вся Церква, що була присутня, на наше задоволення і щастя, “розвінчали” вищеназваний камінь і все пов’язане з ним”¹².

“Президенти, або [Перше] Президентство, стоять над Церквою; і одкровення про задуми і волю Божу щодо Церкви повинні приходити через Президентство. Це порядок небес і сила і привілей [Мелхиседекового] священства. Також є привілеєм будь-якого чину в цій Церкві отримувати одкровення, наскільки це стосується його конкретного покликання чи обов’язку в Церкві”¹³.

“Ми не вважаємо своїм обов’язком приймати будь-яке одкровення від будь-якого чоловіка або будь-якої жінки, якщо вони законно не призначені і не висвячені в це повноваження і якщо не наводять достатніх доказів цього. ...

Це суперечить порядку Божому, коли будь-який член Церкви, чи будь-хто ще, отримує настанови для тих, хто має

повноваження більше, ніж він сам, отже, ви побачите, що недоцільно прислухатися до нього. Але якщо якась людина має видіння або відвідання небесних посланців, то це має відбуватися заради її власної користі й для настанов, бо основоположні принципи урядування і доктрина Церкви вкладені в ключі царства”¹⁴.

Президент Церкви передає нам слово Бога для нашого дня і покоління

Гебер Ч. Кімбол

Гебер Ч. Кімбол розповідав, коли служив радником Президента Бригама Янга: “Брат Джозеф Сміт неодноразово говорив брату Бригаму, мені та й іншим, що для нас він є представником Бога, щоб навчати і направляти нас і виправляти тих, хто помиляється”¹⁵.

Уілфорд Вудрафф, четвертий Президент Церкви, казав: “Я розповім про одні збори, які я відвідав у Кертленді в ранні дні. На тих зборах було сказано ... про живі пророцтва і про написане слово Бога. ... Один з провідних чоловіків у Церкві піднявся і виступив на цю тему, і сказав: “У вас є слово Бога перед вами: у Біблії, Книзі Мормона й Ученні і Завітах. У вас є написане слово Бога і ви, хто даєте одкровення, повинні давати одкровення, що узгоджуються з цими книгами, оскільки написане в них є словом Бога. Ми повинні прив’язати себе до них”.

Коли він сів, брат Джозеф повернувся до брата Бригама Янга і сказав: “Брате Бригаме, я хочу, щоб ви вийшли до трибуни і поділилися з нами своїм поглядом на сучасні пророцтва і записане слово Бога”. Брат Бригам вийшов на трибуну, взяв Біблію і поклав її, взяв Книгу Мормона і поклав її, взяв книгу Учення і Завіти і поклав перед собою, і сказав: “Ось записане слово Бога до нас, що стосується роботи Божої від початку світу і майже до нашого дня. Але,—продовжував він,—якщо порівняти їх з [живими] пророцтвами, ці книги ніщо для

мене. Ці книги не несуть нинішнє слово Бога, адресоване безпосередньо до нас на відміну від слів пророка або чоловіка, що має Святе Священство в наш час і нашому поколінні. Я швидше волів би мати живі пророцтва, ніж усі писання в цих книгах”. Він продовжував у тому ж дусі. Коли він закінчив, брат Джозеф сказав присутнім: “Брат Бригам сказав вам слово Господа і він сказав вам істину”¹⁶.

Бригам Янг, другий Президент Церкви, пригадував: “Багато років тому пророк Джозеф зазначав, що якби люди дослухалися до одкровень, що були в його розпорядженні, і мудро діяли згідно з ними, як указував би Господь, то вони у силі й розумінні були б на багато років попереду, ніж вони є зараз”¹⁷.

Ми підтримуємо Президента Церкви й інших провідників Церкви, коли молимося за них і приймаємо їхні поради

Джозеф Сміт записав, що під час освячення храму в Кертленді 27 березня 1836 р., сталося таке: “Тоді я коротко звернувся і запропонував кільком кворумам і всім присутнім святим визнати [Перше] Президентство як пророків і провідців і підтримувати їх своїми молитвами. Всі вони погодились з цим, підвівшись.

Потім я запропонував кворумам і присутнім святим визнати Дванадцятьох апостолів, також присутніх, як пророків, провідців і одкровителів та як особливих свідків перед усіма народами землі, які мають ключі царства, щоб відкрити його, або встановити його серед них, і підтримати їх молитвами, на що вони погодились, підвівшись.

Далі я запропонував кворумам і присутнім святим визнати президентів сімдесятників ... і підтримати їх своїми молитвами, на що вони погодились, підвівшись. ...

Голос був одностайним у кожному з випадків, і я пророкував усім, що наскільки вони підтримуватимуть цих чоловіків у їхніх посадах, ... настільки Господь благословлятиме їх, так, в ім'я Христа, благословення небес будуть їхніми”¹⁸.

Як тоді підтримали руки Мойсея [див. Вихід 17:8–13], так і ми підтримуймо руки людей, призначених направляти справи Царства, щоб вони могли бути зміцнені й здатні виконувати їхні величні замисли, а також бути знаряддям у виконанні величної роботи останніх днів”¹⁹.

“Якщо люди роблять щось лише тому, що їм сказали робити це, і при цьому вони ремствують весь час, від цього немає ніякої користі—вони так само могли б і не робити цього. Є такі, хто вважають себе святими, але швидкі ремствувати і шукати помилки, коли дається будь-яка порада, що суперечить їхньому бажанню, навіть якщо вони самі просять цієї поради; наскільки ж воно сильніше, коли цієї поради не просять і вона не співпадає з їхнім розумінням порядку речей. Але, брати, ми сподіваємося на краще від більшості з вас; ми сподіваємося, що ви бажаєте поради час від часу і що ви з радістю прийматимете її, коли б не отримали з належного джерела”²⁰.

Елайза Р. Сноу писала: “[Джозеф Сміт] сказав, що якщо Бог призначив його і вибрав його знаряддям, щоб вести Церкву, чому б не дозволити йому робити це? Навіщо стояти на шляху, якщо він призначений зробити це? Хто знає наміри Божі? Хіба Він не відкриває все не так, як ми того очікували? Пророк зазначив, що він постійно духовно піднімався, хоча все тягнуло його донизу, стояло на шляху і перешкоджало. Та, незважаючи на всі ці перешкоди, врешті-решт він завжди виявлявся правим. ...

Він дорікав тим, які мали схильність знаходити помилки в управлінні справами Церкви, кажучи, що Бог покликав його вести Церкву і він вестиме її правильно. Ті, хто втручаються, будуть присоромлені, коли їхня нерозумність стане очевидно”²¹.

Люди, які не приймають сучасних пророків, не прогресуватимуть і накличуть на себе вироки Божі

“Хоча буквально все знання надходить від Бога, коли воно відкривається, не всі люди одразу вважають його одкровенням. ...

“Ной був досконалою людиною, і його знання, або одкровення про те, що мало статися на землі, ... не сприймалося мешканцями землі”.

Ной був досконалою людиною, і його знання, або одкровення про те, що мало статися на землі, дало йому силу підготуватися і врятувати себе і свою сім'ю від нищівного потопу. Це знання, або одкровення, ... не сприймалося мешканцями землі. Вони знали, що Адам був першим чоловіком, створеним на образ Божий, що він був хорошою людиною, що Енох ходив з Богом триста і шістьдесят п'ять років і був перенесений на небеса, не скуштувавши смерті. Але вони не могли пережити нового одкровення: у старі ми віримо, бо в них вірили наші батьки, але все по-іншому з новими одкровеннями. І потоп змив їх. ...

То й же принцип ... був чудово продемонстрований юдеями, коли Спаситель прийшов у плоті. Вони хвалилися старими одкровеннями, оздоблювали гробниці померлих, давали десятину з м'яти і ганусу, багатослівно молилися, щоб хизуватися, і перетинали моря і долини, щоб проповідувати, але коли з вуст Самого Великого Я Є вийшло нове і чисте одкровення, вони не могли пережити цього—це було

занадто. Це проявило занепад того покоління, як і інших до того, і вони кричали: геть його, розіпни його! ...

І знову такий же принцип і така ж реакція були, коли в цьому поколінні з'явилася Книга Мормона. Старе одкровення, старі патріархи, пілігрими й апостоли—всі блаженні. Ми віримо в них, але за новими ми жити не можемо”²².

“Світ завжди сприймав лжепророків за справжніх, а тих, хто посилався Богом, вважали лжепророками, тому і вбивали, каменували, карали й кидали за ґрати справжніх пророків, і цим доводилося ховатися “по печерах та проваллях земних” [див. Євреям 11:38], і хоч вони були найпочеснішими людьми на землі, їх виганяли із суспільства як волоцюг, в той же час приймаючи, вшановуючи і підтримуючи шахраїв, чужинців, лицемірів, самозванців і найбільш мерзенних людей”²³.

“Я й гадки не маю, чи буде Христос, прийшовши на землю, проповідувати такі ж суворі речі, які проповідував юдеям, але це покоління не прийме Його за суворість. ... Багато людей скажуть: “Я ніколи не зраджу тебе, а завжди буду поруч з тобою”. Але як тільки ви розкажете їм про таємниці царства Божого, що зберігаються на небесах і передаються дітям людським, коли вони готові для них, вони перші ж каменуватимуть вас і заб'ють вас до смерті. За цим самим принципом було розіп'ято Господа Ісуса Христа і за ним вбиватимуть пророків у цьому поколінні.

Багато чого в останні дні є [незбагненим] для дітей людських, наприклад, що Бог підніматиме [людей] з мертвих. [Вони забувають,] що ще до заснування світу було приховано те, що буде відкрите немовлятам в останні дні.

Існує багато надзвичайно мудрих чоловіків і жінок серед нас, які є надто мудрими, щоб приймати повчання, тому вони мусять померти у своєму невігластві, і у воскресінні вони зрозуміють свою помилку. Багато хто зачиняють для себе ворота небесні, кажучи: “Бог може відкривати стільки й стільки, і цьому я віритиму”. ...

Завжди було так, що коли Бог посилав якусь людину зі священством і починав проповідувати повноту євангелії, його

зрікалися його друзі, готові розітнути його, якщо він навчає того, що на їхній погляд є неправильним, і за цим же принципом був розіп'ятий Ісус"²⁴.

“Горе, горе тій людині або людям, які заносять руку на Бога і Його свідків у ці останні дні, бо вони майже ошукають навіть найвибраніших!

Коли людина іде і проповідує, і заповідає людям слухатися її вчень, вона є або справжнім пророком, або лжепророком. Лжепророки завжди протистоять справжнім пророкам і проповідують настільки близько до істини, що майже обмануватимуть навіть найвибраніших”²⁵.

“Через зречення євангелії Ісуса Христа і пророків, яких послав Бог, осуди Божі падали на людей, міста і народи в різні епохи світу, що сталося і з Содомом і Гоморрою, що були знищені за зречення пророків”²⁶.

Уільям П. Макінтаєр казав: “Джозеф Сміт пророкував, що всі, хто легковажно ставляться до даних одкровень, до нього і його слів, ще будуть довго плакати і лементувати, ... кажучи: “О! Якби ми послухалися слів Божих і даних одкровень!”²⁷

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться розповідь на сторінках 193–195 і зверніть увагу на те, як ставилися до одкровень, отриманих Джозефом Смітом, перші члени Церкви. Що ви думаєте про Учення і Завіти?
- Прочитайте четвертий абзац на сторінці 196. Чому, на вашу думку, “спасіння не може прийти без одкровення”?
- Продивіться сторінки 197–199. Чому, на ваш погляд, люди іноді дозволяють собі бути обманутими, як в історії про Гайрама Пейджжа? Що ми можемо робити, щоб не бути обманутими лжепророками або лжевченнями?

- Продивіться останні три абзаци на сторінці 198. Чому це добре, що лише одна людина отримує одкровення для всієї Церкви? Якими випадками з життя ви можете поділитися, коли Господь направляв вас у ваших конкретних обов'язках?
- На сторінках 199–200 прочитайте, як Джозеф Сміт і Бригам Янг відповіли на слова чоловіка, що ми повинні прив'язуватися до одкровень, записаних у Писаннях. Чого б не вистачало у вашому житті, якби ви прив'язали себе до Головних трудів, не слухаючи слова сучасних пророків? Як ми можемо наслідувати дух поради Бригама Янга?
- Як ми можемо підтримувати Президента Церкви та інших провідників Церкви? (Приклади див. на сторінках 200–201). Яку пораду дав Президент Церкви на останній генеральній конференції? Які ви отримали благословення за те, що йшли за пророком та іншими провідниками Церкви?
- Як люди можуть зрікатися пророків Бога? (Приклади див. на сторінках 201–204). Які наслідки можуть бути через рішення не приймати поради тих, кого Господь обрав керувати Своєю Церквою?

Відповідні уривки з Писань: Приповісті 29:18; Кн. Якова 4:8; 3 Нефій 28:34; Мормон 9:7–9; УЗ 21:1–6

Посилання

1. Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt*, ed. Parley P. Pratt Jr. (1938), p. 62; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
2. “The Conference Minutes and Record Book of Christ’s Church of Latter Day Saints 1838–1839; 1844,” entry for Nov. 2, 1831, p. 16, reported by John Whitmer, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah. This record book contains records from 1830 to 1844.
3. *History of the Church*, 1:235; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 172–173, Church Archives.
4. Уложення віри 1:9.
5. *History of the Church*, 5:344; з проповіді Джозефа Сміта 8 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса і Уільяма Клейтона.
6. *History of the Church*, 6:252; з проповіді Джозефа Сміта 10 березня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
7. *History of the Church*, 3:389–390; з проповіді Джозефа Сміта приблизно в липні 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
8. *History of the Church*, 5:258; з проповіді Джозефа Сміта 22 січня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.

9. *History of the Church*, 6:9; from Joseph Smith, "Latter Day Saints," in I. Daniel Rupp, comp., *He Pasa Ekklesia [The Whole Church]: An Original History of the Religious Denominations at Present Existing in the United States* (1844), p. 404.
10. *History of the Church*, 2:52; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з протоколу конференції Церкви 21 квітня 1834 р. в Нортоні, шт. Огайо; зі слів Олівера Каудері.
11. "Хрищення". Стаття з часопису *Times and Seasons* за 1 вересня 1842 р., с. 905; граматику усучаснено; редактором часопису був Джозеф Сміт.
12. *History of the Church*, 1:109–111, 115; розбивку на абзаци змінено; from "History of the Church" (manuscript), book A-1, pp. 53–55, 58, Church Archives; дату прибуття Джозефа та Емми до Фейетта (серпень 1830 р.) у *History of the Church* вказано неправильно.
13. *History of the Church*, 2:477; з проповіді Джозефа Сміта 6 квітня 1837 р. в Кертленді, шт. Огайо; зі слів *Messenger and Advocate*, Apr. 1837, p. 487.
14. *History of the Church*, 1:338; з листа Джозефа Сміта і Фредеріка Г. Уільямса до Джона С. Картера, 13 квітня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
15. Heber C. Kimball, *Deseret News*, Nov. 5, 1856, p. 274.
16. Wilford Woodruff, in Conference Report, Oct. 1897, pp. 22–23; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
17. Brigham Young, *Deseret News*, Dec. 9, 1857, p. 316.
18. *History of the Church*, 2:417–418; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 27 березня 1836 р., Кертленд, шт. Огайо; see also *Messenger and Advocate*, Mar. 1836, p. 277.
19. *History of the Church*, 4:186; з листа Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві свягим, вересень 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, жовтень 1840 р., с. 178.
20. *History of the Church*, 4:45, зноска; з листа Першого Президентства і вищої ради до святих на захід від Кертленда, шт. Огайо від 8 грудня 1839 р., Коммерс, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, грудень 1839 р., с. 29.
21. *History of the Church*, 4:603–604; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
22. "Знання—сила", стаття, опублікована в часопису *Times and Seasons*, 15 серпня 1842 р., сс. 889–890; орфографію, пунктуацію і граматику усучаснено; курсив знято; редактором часопису був Джозеф Сміт.
23. *History of the Church*, 4:574; пунктуацію усучаснено; з "Випробуй святих", редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 1 квітня 1842, с. 744; редактором часопису був Джозеф Сміт.
24. *History of the Church*, 5:423–425; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 11 червня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа і Уїлларда Річардса; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
25. *History of the Church*, 6:364; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
26. *History of the Church*, 5:256–257; з проповіді Джозефа Сміта 22 січня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
27. Уїльям П. Макінтаер стосовно проповіді Джозефа Сміта на початку 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс; William Patterson McIntire, Notebook 1840–1845, Church Archives.

Великий план спасіння

“Великий план спасіння є темою, що заслуговує на нашу пильну увагу і ставлення як до одного з найкращих дарів небес людству”.

З життя Джозефа Сміта

У вересні 1831 р. пророк Джозеф Сміт із сім'єю переїхав на 30 миль на південний схід від Кертленда до Гайрама, шт. Огайо, де близько року прожив у будинку Джона та Еліс (також відома як Елса) Джонсонів. У цьому будинку пророк виконав значну частину роботи з [натхненного] Перекладу Біблії.

Ця важлива праця, яку пророк називав “галузкою мого покликання”¹, зробила багато для розуміння нами плану спасіння. Пророк почав цю роботу в червні 1830 р., коли Господь повелів йому почати натхненний перегляд Біблії Короля Джеймса. Пророк давно знав, що Біблія не завжди чітко висвітлювала деякі важливі моменти. Він помітив, що Мороній цитував йому окремі біблійні уривки “з деяким відхиленням від викладу в наших Бібліях” (Джозеф Сміт—Історія 1:36). Перекладаючи 1 Нефій 13:23–29, від дізнався, що багато “частин, простих і найцінніших”, було вилучено з Біблії, включаючи “багато завітів Господа” (1 Нефій 13:26).

Пророк згодом казав: “Я вірю в Біблію, якою вона була, коли вийшла з-під пера її справжніх авторів. Необізнані перекладачі, байдужі переписувачі чи підступні й нечестиві священники припустилися багатьох помилок. Подивіться Євреям 6:1 і знайдіть протиріччя: “Тому полишімо початки науки Христа, та й звернімося до досконалости”. Якщо людина полишить початки [принципи] вчення Христа, як вона може бути спасенна за цими принципами? Це протиріччя. Я не

“І Господь Бог говорив до Мойсея, кажучи: Бо ось, це є Моя робота і Моя слава—здійснювати безсмертя і вічне життя людині”.

вірю в це. Я складу ці слова, як вони мають бути: “Тому *не* полишімо початки науки Христа, та й звернімося до досконалості”².

Під натхненням Духа Джозеф протягом трьох років перечитував Біблію і вносив тисячі виправлень до тексту, відновлюючи втрачену інформацію. Відновлені дані проливають дивовижне світло на численні вчення, які незрозуміло викладені в Біблії, якою вона є зараз. Цей натхнений перегляд тексту Біблії також відомий як Переклад Біблії, зроблений Джозефом Смітом (ПДС). Сотні уривків з перекладу, зробленого Джозефом Смітом, нині включені до видання святих останніх днів Біблії Короля Джеймса.

Переклад Біблії був важливим для духовної освіти самого пророка та поширення відновленої євангельської істини. Коли він переглядав Старий та Новий Завіти, то часто отримував одкровення, що прояснювали або доповнювали біблійні уривки. У такий спосіб пророк отримав від Господа багато одкровень, що нині включені до Учення і Завітів 74, 76, 77, 86, 91 та частини багатьох інших розділів Учення і Завітів.

Коли в червні 1830 р. пророк вперше почав переклад Біблії, Господь відкрив йому довгий уривок з письмен Мойсея. Цей уривок став розділом 1 книги Мойсея в Дорогоцінній Перлині. У ньому описується видіння, в якому Мойсей побачив Бога і спілкувався з Ним,—видіння настільки дивовижне, що Джозеф Сміт назвав його “безцінним фрагментом” та “запасом сили”³. У видінні Бог учив Мойсея фундаментальним цілям великого плану спасіння:

“І Господь Бог говорив до Мойсея, кажучи: ... Бо ось, це є Моя робота і Моя слава—здійснювати безсмертя і вічне життя людини” (Мойсей 1:37, 39).

Учення, обряди й обіцяння, які складають план спасіння, були явлені на землю в ці останні дні через пророка Джозефа Сміта. Як людина, яка чітко розуміла важливість цього плану, пророк проголошував: “Великий план спасіння є темою, що заслуговує на нашу пильну увагу і ставлення як до одного з найкращих дарів небес людству”.

Учення Джозефа Сміта

У доземному світі Ісус Христос був обраний Спасителем, і ми вирішили прийняти план спасіння

“На першому зібранні на небесах ми всі були присутні і бачили, як обрали і призначили Спасителя, як склали план спасіння, і ми ухвалили його”⁵.

“Господь [є] священником навіки за чином Мелхиседека і помазаним Сином Божим, і був до заснування світу [див. Псалом 109:4]”⁶.

“Спасіння Ісуса Христа було виконане для всіх людей, щоб перемогти диявола. Усі страждатимуть, доки не підкоряться Самому Христу.

На небесах відбулося протистояння: Ісус сказав, що будуть душі, які не будуть спасенні, а диявол сказав, що всіх спасе, і розробив свої плани до великої наради, яка віддала голос на користь Ісуса Христа. Тож диявол підняв повстання проти Бога і був скинутий з усіма, хто поклав свою голову за нього”⁷.

Ми є вічними створіннями, ми можемо просуватися до піднесення, якщо виконуватимемо закони Бога

У травні 1833 р. пророк Джозеф Сміт отримав таке одкровення від Господа, що згодом було записано в Ученні і Завітах 93:29: “Людина була також з Богом спочатку. Розум, або світло істини, не було ні створено, ні зроблено; його справді не можна ні створити, ні зробити”. У квітні 1844 р. пророк учив: “Я маю ще один предмет, щоб поговорити про нього, і він стосується піднесення людини. ... Він стосується теми воскресіння померлих, а саме, душі—розуму людини, безсмертного духу. Звідки він узявся? Всі вчені мужі й богослови кажуть, що Бог створив його на початку, але це не так. На мій погляд, сама ця ідея принижує людину. Я не вірю в це вчення, я знаю краще вчення. Почуйте його, ви, всі кінці землі, бо так мені сказав Бог, і якщо ви не вірите мені, це не зробить істину неістинною. ...

Я говорю про безсмертя душі людини. Чи логічно буде сказати, що розум духів є безсмертним, і при цьому має початок?

Розум духів не має початку і не матиме кінця. Це правильна логіка. Те, що має початок, має і кінець. Ніколи не було такого часу, щоб не було духів. ...

Я зніму каблучку з пальця і порівняю її з розумом людини— безсмертною частиною, бо він не має початку. Уявіть, що ви розрізаєте його навпіл, тоді воно має початок і кінець, але з'єднайте його, і воно знов стане одним вічним колом. Те ж і з духом людини. Як живий Господь, якби він мав початок, то мав би і кінець. Усі нерозумні, всі навчені і мудрі від початку сотворіння, які кажуть, що дух людини має початок, самі ж доводять, що він мусить мати і кінець, і якщо це вчення істинне, тоді буде істинним учення про кінець всього. Та, якщо я не помиляюсь, у мене достатньо сміливості, щоб проголошувати з дахів, що Бог взагалі ніколи не мав сили створити дух людини. Сам Бог не міг створити Самого Себе.

Розум є вічним і існує за принципом самоіснування. Він є духом від віку й до віку, і щодо нього немає ніякого сотворіння. Усі розуми і духи, яких Бог будь-коли посилав у світ, мають здатність збільшуватися.

Перші початки людини самоіснували з Богом. Сам Бог, опинившись посеред духів і слави, будучи більш розумним, відчув за належне запровадити закони, завдяки яким інші зможуть мати привілей розвинути до Його рівня. Наш родинний зв'язок з Богом відкриває нам можливість просуватися в знанні. Він має повноваження запроваджувати закони, щоб наставляти менших розумів, щоб вони могли бути з Ним піднесені, щоб вони отримати одну славу за іншою і все знання, силу, славу і розум, необхідні, щоб вони спаслися у світі духів”⁸.

“Ми вважаємо, що Бог створив людину з розумом, здатним навчатися, і якостями, що можуть розвиватися відповідно до слухняності і старанності, які вона приділяє світлу, що передається з небес до розуму, і що чим ближче людина до досконалості, тим чистіше її бачення і тим більше в неї радості, доки вона здолає зло цього життя і втратить будь-яке бажання чинити гріх; і, як ті у давнину, сягає такої віри, що вона оточена силою і славою свого Творця і забирається, щоб жити з Ним. Але ми вважаємо, що це такий стан, якого до цього часу не досягла жодна людина”⁹.

Ми прийшли на землю, щоб отримати тіло, набути знання і витерпіти у вірі до кінця

“Усі люди знають, що мусять померти. І важливо, щоб ми розуміли причини й чинники нашої підлегливості мінливості життя й смерті та замислам і цілям Бога щодо нашого приходу в цей світ, страждання в ньому і відходження з нього. Що є метою нашого пришестья в це існування, потім смерті й відходу, щоб більше не бути тут? Цілком доцільно припустити, що Бог відкрив би щось стосовно цього питання, і це те питання, яке ми повинні досліджувати більше, ніж будь-яке інше. Ми повинні вивчати його день і ніч, бо світ є невігласом щодо свого істинного стану і зв'язків [з Богом]”¹⁰.

“Задум Бога, що був ще до заснування світу, полягав у тому, що ми маємо одержати шкіні [тіла], щоб через свою відданість ми витерпіли до кінця і завдяки цьому отримали воскресіння з мертвих, здобувши славу, честь, силу і владарювання”¹¹.

“Ми прийшли на цю землю, щоб мати тіло і представити його чистим перед Богом у цілестіальному царстві. Великий принцип щастя полягає в наявності тіла. У диявола немає тіла, і в цьому його покарання. Він радіє, коли може заволодіти шкінією людини, і коли він був вигнаний Спасителем, то попросив вселитися в стадо свиней, чим показав, що радше буде в тілі свині, ніж без тіла. Усі істоти, які мають тіло, мають владу над тими, які його не мають”¹².

“Спасіння людини полягає в його звільненні від усіх її ворогів, бо доки людина не переможе смерть, вона не спасенна. ...

Духи у вічному світі подібні до духів у цьому світі. Коли вони прийшли у цей світ й отримали шкіні, потім померли і знов піднялися й отримали прославлені тіла, вони мають перевагу над духами, які не отримали тіл, або не зберегли свого першого стану, як диявол. Покарання диявола в тому, що в нього не буде пристановища, як у людини”¹³.

“Принцип знання є принципом спасіння. Цей принцип може бути досягнутий відданими і старанними, і кожний, хто не отримує знання, достатнього для спасіння, буде проклятий. Цей принцип спасіння даний нам через пізнання Ісуса Христа.

“Задум Бога, що був ще до заснування світу, полягав у тому, що ми маємо одержати шкіні [тіла], щоб через свою відданість ми витерпіли до кінця”.

Спасіння є нічим іншим, як перемогою над усіма нашими ворогами і скиненням їх під наші ноги. І коли в нас буде сила скинути всіх ворогів під ноги в цьому світі і знання, щоб перемогти всіх злих духів у світі прийдешньому, тоді ми будемо спасенні, як було з Ісусом, Який зацарював, коли скинув усіх ворогів Собі під ноги, а останнім ворогом була смерть [див. 1 Коринтянам 15:25–26].

Мабуть, у цьому криються принципи, над якими замислювалося небагато людей. Жодна людина не матиме свого спасіння, окрім як через шкінію.

Дивіться: у цьому світі люди за природою є егоїстичними, жадібними і такими, що прагнуть переваг одне над одним; однак деякі прагнуть зміцнювати інших, як і себе. Так і в іншому світі є різні духи. Дехто прагне переваг. І так було з Люцифером, коли він пав. Він прагнув того, що було беззаконним. Тому його було скинуто, і сказано, що він потягнув за собою багатьох, і вся серйозність його покарання в тому, що в нього не буде шкінії. Це його покарання”¹⁴.

Бог дав нам свободу волі і силу розрізняти добро від зла

“Якщо люди хочуть сягнути спасіння, вони мають підкоритися певним правилам і принципам (перш ніж залишити цей світ), що були закладені незмінною постановою ще до заснування світу. ... Організація духовних і небесних світів, а також духовних і небесних істот, відповідала найдовершенішому порядку й гармонії: їхні межі й кордони були незмінно закріплені, і добровільно взяті на себе у їхньому небесному стані самими ж ними, і взяті на себе нашими першими батьками на землі. Звідси важливість прийняття і взяття на себе принципів вічної істини всіма людьми на землі, які прагнуть вічного життя”¹⁵.

“Всі особи вповноважені на право вибору, бо так розпорядився Бог. Він зробив людство вільним і дав йому силу вибрати між добром чи злом: прагнути того, що є добром, крокуючи шляхом святості в цьому житті, що приносить спокій розуму і радість у Святому Дусі тут, а також повноту радості і щастя по Його праву руку в житті прийдешньому, або крокувати шляхом нечестивості, ходячи в гріху й повстанні проти Бога, тим самим приносячи засудження своїм душам у цьому світі й вічну втрату в житті прийдешньому”¹⁶.

“Сатана не може спокусити нас своїми підлецуваннями, якщо тільки ми не погоджуємося і не піддаємося їм у своєму серці. Наша організація є такою, що ми можемо протистояти дияволу. Якби ми не були зорганізовані таким чином, то не були б вільними у дії”¹⁷.

“Диявол не має сили над нами, якщо тільки ми не дамо її йому. В мить, коли ми повстаємо проти будь-чого, що від Бога, диявол перебирає силу”¹⁸.

16 травня 1841 р. пророк звертався до святих: “Президент Джозеф Сміт ... зауважив, що переважно Сатану звинувачують в тому злі, яке ми чинимо, але якби він був причиною нашої нечестивості, люди не були б засуджені. Диявол не може змусити людину вчинити зло—усе робиться добровільно. Люди, які протистоять Духові Бога, відкриті для введення у спокусу, і тоді зв'язок з небесами недоступний для

тих, хто відмовляється бути учасником такої великої слави. Бог не буде вдаватися до будь-яких примусових засобів, а диявол цього зробити не може; і такі ідеї, які обговорювалися багатьма [на цю тему], є безглуздими”¹⁹.

Елайза Р. Сноу писала: “[Джозеф Сміт] сказав, що йому байдуже, наскільки швидко ми біжимо стежкою чесноти. Опирайтеся злу, і ви в безпеці. Бог, люди і ангели не засуджуватимуть тих, хто опирається всьому злому, а дияволи не здатні зробити це. Диявол з таким же успіхом може прагнути скинути з престолу Єгови, як подолати невинну душу, яка протриває всьому злому”²⁰.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Які особливі істини плану спасіння й мети життя ми знаємо завдяки одкровенням Джозефу Сміту? Як ці істини стали у пригоді вам?
- Джозеф Сміт учив, що план спасіння це “питання, яке ми повинні досліджувати більше, ніж будь-яке інше” (сторінка 212), і “є темою, що заслуговує на нашу пильну увагу” (сторінка 209). Як ми можемо досліджувати план спасіння? Що ми можемо робити в своєму буденному житті, щоб приділяти пильну увагу плану спасіння? Як ми можемо навчати плану спасіння інших людей?
- Продивіться вчення Джозефа Сміта про Наряду на небесах і нашу вічну природу (сторінки 210–211). Як розуміння цих учень може бути благословенням для вашого життя на землі?
- Пророк Джозеф Сміт свідчив: “Усі розуми і душі, яких Бог будь-коли посилав у світ, мають здатність збільшуватися” (сторінка 211). Що, на ваш погляд, це означає? Як ця істина може вплинути на ваше ставлення до випробувань, власної гідності і сили, до інших людей?

- Прочитайте абзац внизу сторінки 211. Обміркуйте благословення, які ми отримуємо, коли “слухняні і старанні ... [щодо] ... світл[а], що передається з небес”.
- Продивіться вчення Джозефа Сміта про важливість наявності фізичного тіла (сторінки 212–213). Як це знання може вплинути на нашу увагу до піклування про своє тіло?
- Прочитайте третій і четвертий абзаци на сторінці 214. Зважте, що ці вчення означають для вас, коли ви застосуєте свою свободу волі. Що конкретно ми можемо робити, щоб опиратися впливу Сатани?

Відповідні уривки з Писань: 2 Нефій 2:25; 9:6–12; Алма 34:31–33; УЗ 76:25–32; 101:78; Авраам 3:22–25

Посилання

1. *History of the Church*, 1:238; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 175, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church*, 6:57–58; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 15 жовтня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
3. *History of the Church*, 1:98; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, miscellaneous papers, Church Archives.
4. *History of the Church*, 2:23; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, квітень 1834 р., с. 152.
5. Quoted by William Clayton, reporting an undated discourse given by Joseph Smith in Nauvoo, Illinois; in L. John Nuttall, “Extracts from William Clayton’s Private Book,” p. 7, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; copy in Church Archives.
6. “Хрищення”. Стаття з часопису *Times and Seasons* за 1 вересня 1842 р., с. 905; граматику і вживання великої літери усучаснено; редактором часопису був Джозеф Сміт.
7. *History of the Church*, 6:314; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона.
8. *History of the Church*, 6:310–312; вживання великої літери усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
9. *History of the Church*, 2:8; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*, лютий 1834 р., с. 135.
10. *History of the Church*, 6:50; з проповіді Джозефа Сміта 9 жовтня 1843 р., у Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса й *Times and Seasons*, 15 вересня 1843 р., с. 331; цей випуск часопису *Times and Seasons* був виданий пізніше.
11. Quoted by Martha Jane Knowlton Coray, reporting a discourse given by Joseph Smith on May 21, 1843, in Nauvoo, Illinois; Martha Jane Knowlton Coray, Notebook, Church Archives.

12. Quoted by William Clayton, reporting an undated discourse given by Joseph Smith in Nauvoo, Illinois; in L. John Nuttall, "Extracts from William Clayton's Private Book," pp. 7–8, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; copy in Church Archives.
13. *History of the Church*, 5:403; з проповіді Джозефа Сміта 21 травня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
14. *History of the Church*, 5:387–388; з проповіді Джозефа Сміта 14 травня 1843 р. в Єлромі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
15. *History of the Church*, 6:50–51; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 9 жовтня 1843 р., у Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса й *Times and Seasons*, 15 вересня 1843 р., с. 331; цей випуск часопису *Times and Seasons* був виданий пізніше; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
16. *History of the Church*, 4:45, зноска; з листа Першого Президентства і вищої ради до святих на захід від Кертленда, шт. Огайо, 8 грудня 1839 р., Коммерс, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, грудень 1839 р., с. 29.
17. Зі слів Уїльяма П. Макінтаера стосовно проповіді Джозефа Сміта на початку 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс; William Patterson McIntire, Notebook 1840–1845, Church Archives.
18. Quoted by William Clayton, reporting an undated discourse given by Joseph Smith in Nauvoo, Illinois; in L. John Nuttall, "Extracts from William Clayton's Private Book," p. 8, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; copy in Church Archives.
19. *History of the Church*, 4:358; слова в квадратних дужках збережено за оригіналом; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 16 травня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів *Times and Seasons*, 1 червня 1841 р., с. 429.
20. *History of the Church*, 4:605; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.

*Реставрований будинок Джона Джонсона в Гайрамі, шт. Огайо.
У лютому 1832 р. в будинку Джонсона пророк Джозеф Сміт побачив
видіння про три ступені слави, які Бог підготував для Своїх дітей.*

За завісою: ЖИТТЯ У ВІЧНОСТЯХ

*“Померлі праведники піднімуться знов,
щоб жити у нескінченному паланні безсмертної
слави, щоб не тужити, не страждати і більше не
помирати, але вони будуть спадкоємцями Бога
і співспадкоємцями з Ісусом Христом”.*

З життя Джозефа Сміта

Робота Джозефа Сміта з перекладу Біблії надихала найбільш дивовижні видіння життя у вічностях. 16 лютого 1832 р. пророк працював у будинку Джона Джонсона в Гайрамі, шт. Огайо, а Сідні Рігдон слугував йому писарем. Він перекладав Євангелію від Івана. “З різних одкровень, отриманих раніше,—згодом казав пророк,—було очевидно, що багато важливих моментів, що торкаються спасіння людини, було забрано з Біблії або втрачено ще до її складання. Із залишку істин здавалося зрозумілим, що якщо Бог винагороджує кожного відповідно до його вчинків у тілі, термін “Небеса” в сенсі вічного дому святих, має включати більше одного царства”¹.

Пророк приступив до перекладу Євангелії від Івана 5:29, що описує, як усі “повиходять” на воскресіння—“тих, що чинили добро, на воскресіння життя; а котрі зло чинили, на воскресіння Суду”. Коли він і Сідні розмірковували над цим писанням, їм відкрилося дивовижне видіння. Як записав пророк: “Силою Духа наші очі було відкрито і наше розуміння було просвітлено, так щоб побачити і зрозуміти справи Бога—саме те, що було від початку, до того, як світ був, що було призначено Батьком через Його Єдинонародженого Сина, Який був у лоні Батька від самого початку” (УЗ 76:12–13).

У цьому славетному видінні пророк і Сідні Рігдон побачили Сина Бога по праву руку від Батька і “отримали від Його повноти” (УЗ 76:20). Вони побачили три царства слави, підготовлені Богом для Його дітей, і дізналися, хто успадкує ці царства. Вони також побачили, як з присутності Бога було вигнано Сатану, і страждання тих, хто дозволяє Сатані перемогти їх.

Це видіння стало 76 розділом Учення і Завітів. Пророк казав: “Ніщо не могло бути більш приємним для святих щодо порядку царства Господнього, ніж те світло, яке пролилося на світ через згадане видіння. Кожний закон, кожна заповідь, кожне обіцяння, кожна істина і кожний момент стосовно долі людини, від Буття до Об’явлення, де чистота Писань залишилася незіпсованою людською оманною, ... свідчать про те, що цей документ є дублікатом літописів вічного світу. Верховенство ідей, чистота мови, розмах дій, період виконання, коли спадкоємці спасіння можуть визнати Господа і прихилити коліно, нагороди за відданість і покарання за гріхи—все це настільки виходить за межі короткозорості людей, що кожний чесний чоловік не може не вигукнути: *“Це від Бога!”*”²

Учення Джозефа Сміта

Бог підготував для Своїх дітей три ступеня слави

“Мій текст про воскресіння померлих, оригінал якого ви знайдете в 14-му розділі Івана: “Багато осель у домі Мого Отця” [Іван 14:2], має звучати так: “Багато царств у царстві Мого Батька”, щоб ви могли бути спадкоємцями Бога і співспадкоємцями зі мною. ... Є оселі для тих, хто виконує celecтiальний закон, а є оселі для тих, хто не виконує закону, кожна людина за своїм порядком”³.

“Але,—скаже хтось,—я вірю у одне глобальне небо і одне глобальне пекло, куди підуть усі, усі однаково, і будуть або однаково нещасними, або однаково щасливими”.

Що? Де всі скупчені разом: чесні, цнотливі і вбивці з перелюбниками, коли написано, що їх буде суджено кожного відповідно до його вчинків у тілі? Але Святий Павло розповідає нам про три слави і три неба. Він знав чоловіка, який був

узятий до третього неба [див. 1 Коринтянам 15:40–41; 2 Коринтянам 12:2–4]. ... Ісус сказав Своїм учням: “Багато осель у домі Мого Отця; а коли б то не так, то сказав би Я [вам. Я йду приготувати місце для вас]. А коли відійду й приготую вам місце, Я знову прийду й заберу вас до Себе, щоб де Я—були й ви”. [Див. Іван 14:2–3]”⁴.

“Ідіть і почитайте видіння в [Ученні і Завітах 76]. У ньому чітко ілюструється слава над славою: одна слава сонця, інша слава місяця, а ще інша слава зірок; і як одна зірка відрізняється від іншої в славі, так і телестіальний світ відрізняється у славі, і кожна людина, яка править у целестіальній славі, є Богом для свого панування. ...

Павло каже: “Інша слава для сонця, та інша слава для місяця, та інша слава для зір,—бо зоря від зорі відрізняється славою! Так само й воскресення мертвих”. [1 Коринтянам 15:41–42]”⁵.

**Люди, які отримують свідчення про Ісуса,
проходять обряди євангелії і долають у вірі,
успадкують целестіальне царство**

Пророк Джозеф Сміт бачив видіння, деталі якого були згодом записані в Ученні і Завітах 76:50–59, 62, 68–70: “І знову ми приносимо свідчення—бо ми бачили і чули, і це є свідчення євангелії Христа стосовно тих, хто вийде у воскресінні праведних—вони ті, хто сприйняли свідчення Ісуса і повірили в Його ім’я, і кого було хрищено за подобою Його поховання, кого було поховано у воді в Його ім’я, і це згідно з заповіддю, яку Він дав—щоб, дотримуючись заповідей, вони могли бути омитими й очищеними від усіх своїх гріхів і отримати Святого Духа рукопокладанням того, кого висвячено й запечатано в цю владу; і хто долає вірою, і кого запечатано Святим Духом обіцяння, Якого Батько проливає на всіх тих, хто є праведними та вірними.

Вони є ті, хто є церквою Першонародженого. Вони ті, у чий руки Батько віддав усе—вони ті, хто є священиками й царями, хто отримав від Його повноти і Його слави; і є священиками Всевишнього, за чином Мелхиседека, що був за чином Еноха, що був за чином Єдинонародженого Сина.

Отже, як написано, вони є богами, саме синами Бога—отже, усе є їхнім, чи то життя, чи то смерть, чи теперішнє, чи прийдешне, усе є їхнім, і вони є Христовими, а Христос є Божим. ...

Ці будуть мешкати в присутності Бога і Його Христа на віки вічні. Це ті, чий імена записано на небесах, де Бог і Христос є суддями для всіх. Це ті, хто є праведниками, які стали досконалими через Ісуса, посередника нового завіту, Хто виконав цю досконалу спокуту через пролиття Своєї власної крові. Це ті, чий тіла є целестіальними, чия слава є славою сонця, саме славою Бога, найвищого з усіх, Чию славу символічно описано як славу сонця на тверді небесній⁶.

Джозеф Сміт виклав це вчення в травні 1843 р., що згодом було записане в Ученні і Завітах 131:1–4: “У целестіальній славі є три неба, або ступені; і для того, щоб здобути найвищий, людина має ввійти в цей чин священства [що означає новий і вічний завіт шлюбу]; а якщо не ввійде, то не зможе здобути його. Вона зможе увійти в інший, але це кінець її царству; вона не зможе мати зростання”⁷.

“Отже у цьому полягає вічне життя—пізнати єдиного мудрого і правдивого Бога, і ви самі повинні навчитися бути богами, царями і священниками Богові, ... просувачись від одного малого ступеня до іншого, від малої здатності до великої, від благодаті до благодаті, від піднесення до піднесення, доки ви не отримаєте воскресіння померлих і не зможете жити у вічному паланні, і посісти у славі, як ті, хто отримав престол вічної сили і влади. ...

[Померлі праведники] піднімуться знову, щоб жити у нескінченному паланні безсмертної слави, щоб не тужити, не страждати і більше не помирати, але вони будуть спадкоємцями Бога і співспадкоємцями з Ісусом Христом. Що це означає? Успадкувати ту ж силу, ту ж славу і те ж піднесення, доки ви не дійдете стану бога і не досягнете престолу вічної сили і влади, як і попередники”⁸.

“Ті, хто отримують славетне воскресіння з мертвих, є піднесеними далеко над владарюваннями, владами, престоломи, пануваннями і ангелами і є проголошеними спадкоємцями

Целестіальне царство успадкують ті, “чій тіла є целестіальними, чия слава є славою сонця, саме славою Бога, найвищого з усіх”.

Бога і співспадкоємцями з Ісусом Христом, маючи всю вічну силу і владу [див. Римлянам 8:17]”⁹.

**“Шановані люди землі” і ті, хто не
були доблесними у свідченні про Ісуса,
успадкують терестріальне царство**

Пророк Джозеф Сміт бачив видіння, деталі якого були згодом записані в Ученні і Завітах 76:71–79: “І знову, ми побачили терестріальний світ, і слухайте, і знайте, це є ті, хто від терестріального, чия слава відрізняється від слави церкви Першонародженого, що отримала повноту Батька, саме так, як місяць відрізняється від сонця на тверді небесній.

Ось, це є ті, хто помер без закону; і також ті, хто є духами людей, які утримувалися у в’язниці, кого відвідав Син і кому проповідував евангелію, щоб їх можна було судити, як людей у плоті; хто не сприйняв свідчення Ісуса у плоті, але отримав його згодом.

Це ті, хто є шанованими людьми землі, кого було засліплено лукавством людей. Це ті, хто отримує від Його слави,

але не від Його повноти. Це ті, хто отримує від присутності Сина, але не повноти Батька.

Отже, вони є тілами терестріальними, а не тілами цілестіальними, і відрізняються в славі, як місяць відрізняється від сонця. Це ті, хто не є доблесними у свідченні про Ісуса, отже, вони не отримують вінця над царством нашого Бога”¹⁰.

Люди нечестиві й ті, які не приймають євангелію чи свідчення про Ісуса, успадкують телестіальну славу

Пророк Джозеф Сміт бачив видіння, деталі якого були згодом записані в Ученні і Завітах 76:81–85, 100–106, 110–112: “І знову, ми побачили славу телестіальну, славу, яка є меншою славою, саме так, як слава зірок відрізняється від слави місяця на тверді небесній.

Це ті, хто не сприйняв ні євангелію Христа, ні свідчення Ісуса. Це ті, хто не зрікається Святого Духа. Це ті, кого скинуто до пекла. Це ті, кого не буде викуплено у диявола аж до останнього воскресіння, доки Господь, Сам Христос-Агнець, не закінчить Свою роботу. ...

Це ті, які кажуть, що деякі з них від одного, а деякі від другого—деякі від Христа, а деякі від Івана, а деякі від Мойсея, а деякі від Еліяса, а деякі від Ісайяса, а деякі від Ісаї, а деякі від Еноха; але не сприйняли ні євангелію, ні свідчення про Ісуса, ні пророків, ні вічний завіт.

Найостанніше, це всі ті, кого не буде зібрано зі святими, і не буде взято до церкви Першонародженого, і не буде взято в хмару.

Це ті, хто є брехунами, і чаклунами, і перелюбниками, і розпусниками, і всі, хто любить і чинить неправду. Це ті, хто зазнає на собі гнів Божий на землі. Це ті, хто зазнає на собі відплату вічного вогню. Це ті, кого скинуто до пекла, і хто зазнає на собі гнів Всемогутнього Бога до повноти часів, коли Христос підкорить усіх ворогів під Свої ноги і завершить Свою роботу. ...

І [ми] почули голос Господа, Який говорив: Усі ці схилять коліно і кожний язик сповідається Тому, Хто сидить на

престоли на віки вічні; бо їх буде суджено згідно з їхніми діяннями, і кожна людина отримає згідно зі своїми власними діяннями своє власне владарювання в оселях, які приготовлено; і вони будуть слугами Всевишнього; але туди, де Бог і Христос мешкають, вони у всі віки не зможуть прийти”¹¹.

Муки нечестивих полягатимуть у тому, що вони знатимуть, що не дістали слави, яку могли б мати

“Бог постановив, що всі, хто не будуть слухатися Його голосу, не зможуть уникнути прокляття пекла. Що таке прокляття пекла? Залишитися в суспільстві, яке не виконувало Його заповіді. ... Я знаю, що всі люди будуть прокляті, якщо вони не підуть шляхом, відкритим Ним, і це є шлях, описаний словом Господа”¹².

“Причиною великого смутку для духів, що перебувають у світі духів, куди вони вирушають після смерті, є розуміння, що вони не досягли слави, яку мають інші і яку вони самі могли мати, і вони є самі для себе обвинувачами”¹³.

“Немає болю страшнішого, ніж біль невизначеності. Таким є покарання для нечестивих: їхні сумніви, страхи і невизначеність змушують їх ридати, стогнати і скреготіти зубами”¹⁴.

“Сама ж людина є мучителем себе і засуджує себе. Звідти і фраза: “Їхня частина в озері, що горить огнем та сіркою” [див. Об’явлення 21:8]. Муки розчарування людини є настільки ж нещадними, як озеро, що горить вогнем та сіркою. Кажу вам, таким є мучення людини. ...

Дехто воскресне на вічне палання Боже, бо Бог живе у вічному паланні, а дехто воскресне на прокляття своєї ж брудноти, що є жахливим мученням, подібним до озера вогню і сірки”¹⁵.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Джозеф Сміт і Сідні Рігдон розмірковували над віршем з Писань, коли отримали одкровення, записане нині в Ученні і Завітах 76 (сторінки 219–220; див. також УЗ 76:15–19). Які випадки з особистого життя показали вам, що розмірковування може принести більше розуміння? Вивчаючи або обговорюючи цей розділ, а також інші розділи, знайдіть час, щоб поміркувати над викладеними істинами.
- Прочитайте Іван 14:2–3 та 1 Коринтянам 15:40–41. Як учення з цього розділу допомогли вам зрозуміти ці вірші?
- В описанні тих, хто успадкує целестіальну, террестріальну і телестіальну слави, фраза “свідчення Ісуса” вживається п’ять разів (сторінки 221–225). Якими є особливі риси людини, що є “доблесною у свідченні про Ісуса”? Які обіцяння даються тим, хто доблесний у свідченні про Ісуса?
- Прочитайте передостанній абзац на сторінці 221 і зверніть особливу увагу на фразу “здолати у вірі”. Що конкретно нам, можливо, необхідно здолати? Як віра в Ісуса Христа допомагає нам долати проблеми в цьому житті?
- Прочитайте четвертий абзац на сторінці 222. Чому, на ваш погляд, у нашому вічному розвитку нам необхідно вдосконалюватися “від одного малого ступеня до іншого”? Які випадки з вашого життя ілюструють необхідність у навчанні і зростанні саме таким способом?
- Продивіться абзац, що починається внизу сторінки 223, в якому описуються люди, що успадкують террестріальне царство. Як нам уникнути “засліплення лукавством людей”? Що ми можемо робити, щоб допомагати іншим не бути засліпленими?
- Знайдіть на сторінці 225 слова і фрази, які вжив Джозеф Сміт, щоб описати стан нечестивих у наступному житті. Про що ці слова і фрази говорять вам? Як “сама ж людина [може бути] мучителем собі і засуджу[вати] себе”?

Відповідні уривки з Писань: Алма 41:2–8; УЗ 14:7; 76:20–49; 88:15–39

Посилання

1. *History of the Church*, 1:245; пунктуацію усучаснено; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 183, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. *History of the Church*, 1:252–253; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 192, Church Archives.
3. *History of the Church*, 6:365; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
4. *History of the Church*, 5:425–426; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 11 червня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа і Уїлларда Річардса; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
5. *History of the Church*, 6:477–478; з проповіді Джозефа Сміта 16 червня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
6. Учення і Завіти 76:50–59, 62, 68–70; видіння, дане Джозефу Сміту та Сідні Рігдону 16 лютого 1832 р. в Гайрамі, шт. Огайо.
7. Учення і Завіти 131:1–4; слова в квадратних дужках збережено за оригіналом; настанови, дані Джозефом Смітом 16 і 17 травня 1843 р. в Реймусі, шт. Іллінойс.
8. *History of the Church*, 6:306; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока і Уїльяма Клейтона.
9. *History of the Church*, 6:478; з проповіді Джозефа Сміта 16 червня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
10. Учення і Завіти 76:71–79; видіння, дане Джозефу Сміту та Сідні Рігдону 16 лютого 1832 р. в Гайрамі, шт. Огайо.
11. Учення і Завіти 76:81–85, 100–106, 110–112; видіння, дане Джозефу Сміту та Сідні Рігдону 16 лютого 1832 р. в Гайрамі, шт. Огайо.
12. *History of the Church*, 4:554–555; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 20 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
13. *History of the Church*, 5:425; з проповіді Джозефа Сміта 11 червня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа і Уїлларда Річардса; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
14. *History of the Church*, 5:340; з проповіді Джозефа Сміта 8 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса і Уїльяма Клейтона.
15. *History of the Church*, 6:314, 317; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока і Уїльяма Клейтона.

Пізно ввечері 24 березня 1832 р. в Гайрамі, шт. Огайо, розлючений натовп витягнув Джозефа Сміта з дому, вимазав дьогтем і вивалює у пір'ї.

Міцно стояти у життєвих бурях

*“Стійте міцно, о ви, святі Божі,
протримайтеся ще трохи, і бурі життя пройдуть,
і вас буде винагороджено тим Богом,
Чийми слугами ви є”.*

З життя Джозефа Сміта

Уночі 24 березня 1832 р. Джозеф Сміт довго не лягав, доглядаючи свого 11-місячного сина Джозефа, який захворів на кір. Сім'я Сміт тоді жила в будинку Джона Джонсона в Гайрамі, шт. Огайо. Пророк нарешті пішов лягати на складане ліжко, коли з дюжину чи більше погромників нападпитку вдерлися в будинок. Пророк згодом описував події тієї жахливої ночі:

“Погромники ударом відчинили двері, вмить оточили ліжко, ... і перш, ніж я отямився, розлючена банда виносила мене з дверей на руках. Я відчайдушно виривався, намагаючись визволитися, коли вони силою тягнули мене надвір, але зміг звільнити лише ногу, якою штовхнув одного з чоловіків, і він упав на сходах дверей. Мене знов негайно затисли, і вони поклялися, ... що вб'ють мене, якщо я не буду смирним, і це змусило мене заспокоїтися. ...

Потім вони схопили мене за горло і тримали, доки я не знепритомнів. Я отямився, коли вони пройшли повз мене, і побачив у 150 метрах від будинку старійшину Рігдона, розпластаного на землі; його волочили, тримаючи за п'яти. Я гадав, що він мертвий. Я почав благати їх, кажучи: “Ви проявите милість і збережете мені життя, сподіваюся”. На що вони відповіли: “Проси у свого Бога допомоги, від нас милості не чекай”.

Порадившись, погромники “погодилися не вбивати мене,— розповідав пророк,—а добряче мене відлупцювати й подряпати, порвати сорочку і брюки і залишити нагим. Вони

побігли і принесли відро дьогтю, коли один з них, вилаявшись, закричав: “Вимажмо дьогтем йому рота!”, і вони спробували засунути мені в рот лопатку з дьогтем; я крутив головою так, що їм це не вдалося, і тоді вони вигукнули: “Не крути головою, ми пригостимо тебе дьогтем”. Потім вони спробували заштовхнути мені в рот пляшечку і розбили її об мої зуби. Увесь мій одяг був розірваний, окрім коміра сорочки, а один з чоловіків напав на мене і пошкрябав тіло нігтями, неначе скажена кішка. ...

Потім вони залишили мене, і я спробував піднятися, але впав знову. Я витер з вуст дьоготь, щоб легше було дихати, і через якийсь час сили стали повертатися до мене, і я піднявся і побачив два вогника. Я вирушив до одного з них і побачив, що то був будинок батька Джонсона. Коли я підійшов до дверей, ... дьоготь на мені створював враження, немов я весь у крові, і коли мене побачила моя дружина, то подумала, що я розірваний на шматки, і знепритомніла. ...

Мої друзі всю ніч зшкрябували і змивали дьоготь, відчищали і омивали моє тіло, і на ранок я був знову готовий одягтися”.

Навіть після такої розправи, пророк був непохитним у виконанні своїх обов'язків перед Господом. Наступного дня був День суботній. “Люди зібралися у звичний час для богослужіння,—писав пророк,—і серед них також були ті погромники. З тілом подряпаним і побитим, я проповідував зібранню як завжди, і після обіду того ж дня охрестив трьох осіб”¹. Син Джозефа та Емми, Джозеф, хворіючи на кір, помер через п'ять днів після нападу погромників через переохолодження у ту темну ніч.

Уілфорд Вудрафф, четвертий Президент Церкви, казав: “Господь сказав Джозефу, що випробує його, чи залишиться він вірним завіту, чи ні, навіть до смерті. Він випробовував його. І хоча Джозефу довелося протистояти всьому світу і зрадництву нещирих друзів, хоча все його життя було сценою негараздів, неспокою і турбот, все ж, під час всіх випробувань, ув'язнень, нападів погромників і ворожості, через які він пройшов, він був завжди вірний своєму Богові”².

Учення Джозефа Сміта

Послідовники Ісуса Христа будуть випробувані й мусять довести свою відданість Богові

“Безпеки не існує, окрім як під рукою Єгови. Більше ніхто не може спасти, і Він теж не спасе, якщо ми не доведемо свою відданість Йому в найтяжчих скорботах. Бо той, хто хоче випрати свій одяг у крові Агнця, мусить пройти крізь страждання [див. Об’явлення 7:13–14], так, найбільші випробування”³.

“Доля кожної людини в руках справедливого Бога, і Він ні до кого не буде несправедливим; і одне я можу сказати напевне: ті, хто житимуть побожно у Христі Ісусі, будуть переслідувані [див. 2 Тимофію 3:12]; і перш, ніж їхній одяг вибілиться в крові Агнця, очікується, як каже Іван Богослов, що вони пройдуть через велике горе [див. Об’явлення 7:13–14]”⁴.

“Люди мають страждати, щоб вони могли прийти на гору Сіон і бути піднесеними над небесами”⁵.

Надзвичайно страждаючи у в’язниці Ліберті взимку 1838–1839 рр., Джозеф Сміт писав членам Церкви: “Улюблені брати, ми кажемо вам, що оскільки Бог сказав, що хоче мати випробуваний народ, що хоче перечистити їх, як золото [див. Малахія 3:3], ми гадаємо, що настав час, коли Він обрав суворе випробування, яким випробовував нас; і ми гадаємо, що якщо ми знесемо його безпечно і збережемо віру, то це буде ознакою для цього покоління, цілком достатньою, щоб залишити їх без виправдання; і ми також гадаємо, що це буде випробуванням нашої віри, рівноцінним до Авраамового, і що давнім не доведеться гордитися собою перед нами в день Суду, немов вони були покликані на тяжчі страждання,—ми зможемо бути нарівні з ними”⁶.

“Випробування лише дадуть вам знання, необхідні, щоб зрозуміти стародавніх. Зі свого боку, мені здається, що я ніколи не був би таким, яким є зараз, якби не переніс ту несправедливість, яку переніс. Усе йде на благо тим, хто любить Бога [див. Римлянам 8:28]”⁷.

Джон Тейлор

Джон Тейлор, третій Президент Церкви, казав: “Я чув, як пророк Джо-зеф сказав, звертаючись одного дня до Дванадцятьох: “Вам доведеться пройти крізь різноманітні випробування. І вам настільки ж необхідно бути випробуваними, як і Аврааму та іншим людям Божим, і (каже він) Бог випробовуватиме вас, і Він візьме вас і перевірить кожну нить вашого серця, і якщо ви не витримаєте цього, ви не годитеся для успадкування целестіального царства Бога”. ... У Джозефа Сміта було мало спокійних місяців після того як він отримав істину, і врешті-решт його вбили у в’язниці Картеджа”⁸.

Бог підтримає і благословить тих, хто довірятиме Йому в часи випробувань

“Сила євангелії дозволить нам вистояти і знести з терпінням великі випробування, які сиплються на нас з усіх боків. ... Чим більші переслідування, тим більші дари Бога Його Церкві. Так, все буде на благо тим, хто готовий покласти своє життя заради Христа”⁹.

“Моя єдина надія і впевненість у тому Богові, Який дав мені існування, в Якому вся сила, Який нині переді мною і перед очима Якого моє серце завжди оголене. Він Мій утішитель, і Він не зрадить мене”¹⁰.

“Я знаю, Кому довіряю; я стою на скелі; повені не можуть повалити мене, ні, вони не повалять”¹¹.

Коли пророк полишив в’язницю Ліберті, то так розповідав про свої переживання: “Дякувати Богові, ми вільні. І хоча декому з наших улюблених братів довелося запечатати кров’ю своє свідчення і померти мучениками за справу істини,

Недовгим, хоч і гірким, був їхній біль,
Нескінченною є їхня радість.

Не сумуймо, як ті, “що надії не мають” [див. 1 Солунянам 4:13]; швидко наближається час, коли ми побачимо їх знову і

радітимемо разом, не боячись злодіїв. Так, тих, хто спали у Христі, приведе Він із Собою, коли прийде прославитися у Своїх святих і на захоплення всіх віруючих, але принесе відплату Своїм ворогам і всім, хто не корилися євангелії.

У той час серця вдів і безбатченків будуть втішені, і кожна сльоза буде витерта з їхніх облич. Випробування, через які їм довелося пройти, підуть їм на благо і підготують їх до товариства тих, хто вийшов з великого горя і виправ свої одержі і вибілів їх у крові Агнця. [Див. Римлянам 8:28; Об'явлення 7:13–14, 17]¹².

Пророк написав такий лист до святих 1 вересня 1842 р., що згодом було включено до Учення і Заповітів 127:2: “А щодо небезпек, через які мене покликано пройти, вони здаються мені такими незначними, оскільки заздрість та гнів людський були моїм звичним жеребом в усі дні мого життя. ... Глибокі води—ось де я маю звичку плавати. Це все стало моїм другим еством; і я відчуваю, як Павло, що пишаюся стражданнями; бо до цього дня визволяв мене від них усіх Бог моїх батьків і визволятиме мене відтепер; бо дивіться й знайте, я святкуватиму перемогу над усіма своїми ворогами, бо Господь Бог сказав це”¹³.

Праведні не ремствують у випробуванні, але дякують Богові за Його милості

5 грудня 1833 р. пророк написав керівникам Церкви, що очолювали святих, переслідуваних у Міссурі: “Не забувайте утримуватися від ремствувань на справи Божі з Його створіннями. Вас іще не піддано таким випробуванням, які були в давніх пророків і апостолів. Пригадайте Даниїла, трьох дітей єврейських [Шедраха, Мешаха і Авед-Него], Єремію, Павла, Степана та багатьох інших, всіх і не згадаєш, яких каменували, розпилювали, спокушали, вбивали мечем і які ходили в овечих і козячих шкурах, в нужді, вражені, мучені, яких світ не був вартий. Вони блукали в пустелях і в горах, ховалися в проваллях і печерах земних, однак, усі вони одержали засвідчення вірою [див. Євреям 11:37–39]; і в усіх цих стражданнях вони раділи, що багато з них вважалися гідними прийняти переслідування заради Христа.

Ми не знаємо через що нас покличуть пройти, перш ніж Сіон буде викуплено і встановлено, тому нам неодмінно потрібно жити близько до Бога і завжди перебувати в суворій слухняності всім Його заповідям, щоб наше сумління було чистим від переступів проти Бога і людей. ...

Ми покладаємося на Бога і ми сповнені рішучості, за Його благодаттю, підтримувати справу і залишитися відданими до кінця, щоб бути увінчаними цілестіальною славою та увійти в покій, підготовлений для дітей Божих¹⁴.

Через п'ять днів пророк написав до провідників Церкви і святих у Міссурі: “Будьмо вдячними за те, що у нас все настільки добре, наскільки є, і що ми ще живі, і, можливо, у Бога приготовлено велике добро для нас у цьому поколінні, яке Він може дати нам, щоб ми ще прославили Його ім'я. Я радий, що більше ніхто не зрікся віри; я молюсь Богові в ім'я Ісуса, щоб усі ви зберегли віру до кінця”¹⁵.

Запис у щоденнику пророка за 1 січня 1836 р.: “Настав початок нового року, моє серце переповнене вдячністю Богові за те, що Він зберіг моє життя і життя моєї сім'ї, в той час як закінчився ще один рік. Ми були підтримані і збережені в оточенні злочестивого і збоченого покоління, піддані всім стражданням, спокусам і смуткові, що притаманні людському життю; за це я бажаю упокорити себе, так би мовити, до пилу й праху перед Господом”¹⁶.

Про своє видужання від хвороби в червні 1837 р. пророк сказав: “Це один з багатьох випадків, коли мене від здорового стану несподівано підводили до краю могили, і так само раптово повертали, за що моє серце переповнюється вдячністю до мого Небесного Батька, і я з новою силою присвячую себе і всі свої сили Його служінню”¹⁷.

Упевненість в силі, мудрості й любові Бога допоможе нам не впадати у відчай в часи випробувань

“Усі складнощі, які можуть стати на нашому шляху і стануть на ньому, необхідно долати. Хоч душа може бути виснаженою, серце пониклим, руки опущеними, ми мусимо не зупинитися—має бути вольове рішення”¹⁸.

“Ми покладаємося на Бога і ми сповнені рішучості, за Його благодаттю, підтримувати справу і залишитися відданими до кінця”.

“З упевненістю в силі, мудрості й любові Бога святі змогли пройти крізь найжахливіші умови, і дуже часто, коли перед людським розумом поставала сама тільки смерть, коли знищення здавалося неминучим, тоді проявлялася сила Божа, Його слава відкривалася і надходило визволення; і святі, як і діти Ізраїля, які вийшли із землі єгипетської і йшли через Червоне море, співали гімни хвали Його святому імені”¹⁹.

“Я знаю, що хмари розсіються, і царство Сатани лежатиме в руїнах з усіма своїми чорними задумами, і що святі вийдуть, як золото, сім разів випробуване у вогні, зроблені доскональними у стражданнях і спокусах, і що благословення небес і землі примножаться на їхніх головах; і нехай Бог дарує це заради Христа!”²⁰

“Стійте міцно, о ви, святі Божі, протримайтеся ще трохи, і бурі життя пройдуть, і вас буде винагороджено тим Богом, Чийми слугами ви є і Який належно оцінить всі ваші муки і страждання заради Христа і євангелії. Ваші імена передаватимуться нащадкам як імена святих Божих”²¹.

Джордж А. Сміт, який служив радником Президента Бригама Янга, отримав таку пораду від пророка Джозефа Сміта, коли йому було особливо важко: “Він сказав мені, що я ніколи не повинен впадати у відчай, які б труднощі не оточували мене. Якби я потонув у найглибшій впадині Нової Шотландії і на мене звалилися всі Скелясті гори, мені не варто було б розчаровуватися, але триматися, проявляти віру і мужність, і тоді б я нарешті вибрався на верхівку цієї груди”²².

Лише за кілька днів до вбивства пророка, коли він і святі знали, що його життя в небезпеці, Джозеф узяв Абрахама С. Ходжа за руку і сказав: “Брате Ходж, нехай станеться те, що станеться; не зрікайся віри, і все буде добре”²³.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться розповідь на сторінках 229–230. Завдяки чому, на вашу думку, пророк Джозеф Сміт зміг пережити свої випробування? Про що ви думаєте або що відчуваєте, коли уявляєте собі, як він навчає зібрання “з тілом подряпанним і побитим”?
- Прочитайте третій абзац на сторінці 231. Як, на вашу думку, страждання допомагає нам підготуватися до піднесення? (Приклади див. на сторінках 231–232). Чого ви навчилися зі своїх випробувань?
- Тричі в цьому розділі Джозеф Сміт запевняє нас, що “випробування, через які [нам] довелося пройти, підуть [нам] на благо” (сторінка 233; див. також сторінку 232). Як ви переконалися в істинності цього твердження?
- Прочитайте повністю третій і четвертий абзаци на сторінці 232. Якими випадками з життя ви можете поділитися, коли Господь утішав вас у часи випробувань? Що для вас означає “стояти на скелі”?

- Джозеф Сміт радив святим не ремствувати, або не скаржитися, щодо діянь Божих стосовно нас (сторінки 233–234). Як може вплинути на нас ремствування? Як саме ми повинні реагувати на випробування? (Приклади див. на сторінках 233–236).
- Що означає прийняти “вольове рішення” перед лицем труднощів? (Сторінка 234).
- Прочитайте пораду пророка Джорджу А. Сміту (сторінка 236). Як ця порада може допомогти вам під час випробувань?

Відповідні уривки з Писань: Псалми 55:22; Іван 16:33; Алма 36:3; Геламан 5:12; УЗ 58:2–4; 90:24; 122:5–9

Посилання

1. *History of the Church*, 1:261–264; italics deleted; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, pp. 205–208, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly*, Apr. 18, 1881, p. 1; пунктуацію і вживання великої літери змінено.
3. Лист Джозефа Сміта до Уільяма У. Фелпса та інших від 18 серпня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо; Joseph Smith, Collection, Church Archives.
4. *History of the Church*, 1:449; з листа Джозефа Сміта до Едварда Партриджа й інших від 5 серпня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
5. *History of the Church*, 5:556; з проповіді Джозефа Сміта 27 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса і Уільяма Клейтона.
6. *History of the Church*, 3:294; з листа Джозефа Сміта й інших до Едварда Партриджа і Церкви від 20 березня 1839 р., в’язниці Ліберті, шт. Міссурі.
7. *History of the Church*, 3:286; з листа Джозефа Сміта Презендаї Хантінгтон Бюел від 15 березня 1839 р., в’язниці Ліберті, шт. Міссурі; прізвище сестри Бюел було подано з помилкою в *History of the Church* як “Бул”.
8. John Taylor, *Deseret News: Semi-Weekly*, Aug. 21, 1883, p. 1.
9. Лист Джозефа Сміта до Уільяма У. Фелпса та інших від 18 серпня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо; Joseph Smith, Collection, Church Archives.
10. Лист Джозефа Сміта до Уільяма У. Фелпса від 31 липня 1832 р., Гайрам, шт. Огайо; Joseph Smith, Collection, Church Archives.
11. *History of the Church*, 2:343; з листа Джозефа Сміта до Уільяма Сміта від 18 грудня 1835 р., Кертленд, шт. Огайо.
12. *History of the Church*, 3:330–331; пунктуацію усучаснено; from “Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.,” *Times and Seasons*, Nov. 1839, p. 8.
13. Учення і Завіти 127:2; лист Джозефа Сміта до святих від 1 вересня 1842 р., Наву, шт. Іллінойс.
14. *History of the Church*, 1:450; з листа Джозефа Сміта до Едварда Партриджа й інших від 5 грудня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
15. *History of the Church*, 1:455; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта до Едварда Партриджа й інших від 10 грудня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
16. *History of the Church*, 2:352; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 1 січня 1836 р., Кертленд, шт. Огайо.

17. *History of the Church*, 2:493; from “History of the Church” (manuscript), book B-1, pp. 762–763, Church Archives.
18. *History of the Church*, 4:570; з проповіді Джозефа Сміта 30 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
19. *History of the Church*, 4:185; з листа Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві святим, вересень 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, жовтень 1840 р., с. 178.
20. *History of the Church*, 2:353; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 1 січня 1836 р., Кертленд, шт. Огайо.
21. *History of the Church*, 4:337; зі звіту Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві, 7 квітня 1841 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, 15 квітня 1841 р., с. 385.
22. George A. Smith, “History of George Albert Smith by Himself,” p. 49, George Albert Smith, Papers, 1834–1875, Church Archives.
23. *History of the Church*, 6:546; пунктуацію усучаснено; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 147, Church Archives.

Серце, сповнене любові та віри: листи пророка до своєї сім'ї

“Пам’ятай, що я відданий і вірний друг тобі і дітям, назавжди. Моє серце обвите навколо ваших на віки вічні. О, нехай Бог благословить вас!”

З життя Джозефа Сміта

Через своє покликання пророка Джозеф Сміт був змушений багато часу проводити в поїздках, щоб встигати за стрімким розростанням організації. Коли він улітку 1831 р. визначив місто Індепенденс, шт. Міссурі, як місце для будівництва Сіона, Церква там почала швидко зростати, як зростала і в Кертленді, шт. Огайо. У період з 1831 по 1838 р. Церква мала два центри заселення: один в Міссурі, інший в Кертленді, де жив пророк. У цей період пророк 5 разів здійснював важку 900-мильну подорож до Міссурі, щоб стежити за розвитком Церкви в тому краї.

У 1833 і ще в 1837 р. Джозеф Сміт відвідував Верхню Канаду, навчаючи євангелії і зміцнюючи філії. У 1834 і 1835 рр. він їздив до Мічигану, щоб відвідати членів Церкви. За ті роки він проповідував євангелію і займався справами Церкви у: Спрінгфілді, шт. Іллінойс, Бостоні і Сейлемі, шт. Масачусетс, окрузі Монмаут, шт. Нью-Джерсі, Нью-Йорку і Олбані, шт. Нью-Йорк, Цинцинаті, шт. Огайо, Філадельфії, шт. Пенсільванія, Вашингтоні, фед. округ Колумбія, та багатьох інших місцях.

Відрядження пророка часто відривали його від дому і сім'ї, втім, як і переслідування, з якими він багато разів стикався. Його неодноразово несправедливо заарештовували та ув'язнювали, і він був жертвою дюжин безпідставних позовів. Наприклад: 27 липня 1837 р. пророк і кілька інших

Через чисельні обов'язки, а також переслідування, пророк часто був далеко від своєї сім'ї. Коли вони зі своїм братом Гайрумом перебували у в'язниці м. Ліберті, дружина пророка Емма і їхній син Джозеф приїхали, щоб відвідати їх.

провідників Церкви вирушили з Кертленда, щоб відвідати святих у Канаді. Коли вони дійшли до Пейнсвілла, шт. Огайо, то були “затримані на весь день зловмисними і докучливими позовами”. Оскільки вони відійшли недалеко від Кертленда, то повернули додому, щоб відпочити і наступного дня знов вирушити в дорогу. “Були сутінки, коли я сів у повозку, щоб повернутися до Кертленда,—писав пророк.—У цю мить до повозки застрибнув шериф, висмикнув з рук поводи і вручив мені ще одну повістку”¹.

Численні відлучення пророка з дому були тяжким випробуванням для нього і його сім’ї. Його листи до Емми відкривають його почуття самотності і туги за нею і дітьми. Він постійно писав про свою сильну любов до сім’ї і про віру в Бога. Він також надихав свою сім’ю на впевненість, виражаючи оптимізм щодо майбутнього, незважаючи на випробування, які випадали на їхню долю.

1 квітня 1832 р. пророк залишив дім для другої подорожі до Міссурі, лише через тиждень після того як його вимазали дьогтем і виваляли в пір’ї погромники і лише через два дні після смерті прийомного сина. Звісно, його серце обтяжували смуток і занепокоєння щодо його дружини Емми і єдиної живої дитини Джулії. Коли він наступного місяця повертався додому, маючи єдине бажання—зустрітися із сім’єю, його кілька тижнів утримували у Грінвіллі, шт. Індіана. Єпископ Ньюел К. Уїтні, один із супутників пророка у подорожі, тяжко поранив ногу в пригоді з повозкою, і йому необхідно було одужати, перш ніж вирушати в дорогу. Тоді ж пророка якось отруїли, і це стало причиною такої сильної блювоти, що у нього стався вивих щелепи. Він пішов до єпископа Уїтні, все ще прикутого до ліжка, і той дав Джозефу благословення священства. Пророк негайно зцілювся.

Невдовзі після цих подій пророк написав дружині такі рядки: “Брат Мартін Гарріс прибув до нас із приємними новинами, що наші сім’ї були в порядку на момент, коли він вирушав, тож це надзвичайно підбадьорило наші серця і підживило дух. Ми дякуємо нашому Небесному Батькові за Його милість до нас і всіх вас. Я в дуже неприємному становищі,

хоча я намагатимусь бути задоволеним, нехай допоможе мені Господь. ... Я хотів би побачити маленьку Джулію, посадити її на коліно і поспілкуватися з тобою. ... Шлю тобі свою відданість як чоловік. Нехай Господь благословить тебе, нехай мир буде з тобою; тож прощай доки я не повернуся”².

Учення Джозефа Сміта

**Члени сім'ї моляться одне за одного,
втішають і зміцнюють одне одного**

Еммі Сміт, 13 жовтня 1832 р., з Нью-Йорка, шт. Нью-Йорк: “Сьогодні я проходив через найпрекрасніший район міста Нью-Йорк. Споруди по-справжньому величні й прекрасні, вони вражають погляд кожного спостерігача. ... Подивившись усе, що я бажав подивитися, я повернувся до своєї кімнати, щоб поміркувати і заспокоїти розум. І раптом думки про дім, Емму і Джулію наповнили мене, немов повільно, і я хотів хоч би на мить бути з ними. Мої груди переповнені всіма можливими почуттями і ніжністю батька і чоловіка, і якби я був поруч з тобою, мав би багато чого сказати. ...

Я відчуваю бажання сказати щось, щоб утішити тебе в твоєму особливому випробуванні й нинішньому стражданні [Емма тоді була вагітною]. Я сподіваюся, що Бог дасть тобі силу, щоб ти не ослабла. Я молю Бога пом'якшити серця тих, хто оточує тебе, бути добрими до тебе, забрати тягар з твоїх плечей, наскільки це можливо, і не вражати тебе. Я співчуваю тобі, бо знаю твій стан і те, чого не знають інші, але ти мусиш утішитися знанням, що Бог тобі є за друга небесного і що у тебе є справжній і живий друг на землі, твій чоловік”³.

Еммі Сміт, 12 листопада 1838 р., з Річмонда, шт. Міссурі, де перебував за ґратами: “Я одержав твого листа, якого перечитував раз за разом,—це ласий шматочок для мене. О Боже, даруй, щоб я міг мати привілей ще один разочок побачити мою дорогу сім'ю в радощах прекрасної свободи і приємного спілкування! Притиснути їх до грудей і цілувати щоки—це б наповнило моє серце невимовною вдячністю. Скажи дітям, що я живий і гадаю, що незабаром при-

їду і побачуся з ними. Як зможеш утіш їхні серця і спробуй утішитися самій. ...

P.S. Пиши якнайчастіше, і якщо можливо, приїдь побачитися зі мною, і візьми дітей, якщо можливо. Покладайся на свої відчуття і розсуд, і спробуй заспокоїтися, якщо можливо, і я гадаю, що все обернеться на краще”⁴.

Еммі Сміт, 4 квітня 1839 р., з в'язниці Ліберті, шт. Міссурі: “Моя люба Еммо, я постійно думаю про тебе і дітей. ... Хотілося б побачити маленького Фредеріка, Джозефа, Джулію і Елекзендера, Йоганну [сироту, яка жила зі Смітами] і старого Мейджора [сімейного собаку]. А щодо тебе... якщо ти хочеш знати, як я бажаю побачити тебе, подивись у своє серце—як ти бажаєш побачити мене, і суди сама. Я б із радістю пішов до тебе звідси босоніж, з непокритою головою, напівнагий, щоб побачити тебе, і вважав би це радістю, і ніколи не сприймав як тягар. ... Я з мужністю зношу весь супротив щодо мене; так само і ті, хто зі мною. Ніхто з нас ще не завагався”⁵.

Еммі Сміт, 20 січня 1840 р., з округи Честер, шт. Пенсільванія: “Я з нетерпінням чекаю нагоди ще раз побачити всіх вас у цьому світі. Здається, що я віки був позбавлений вашого товариства, але з допомогою Господа чекати залишилося небагато. ... Я переповнений стурбованістю, що не вщухає і не вщухне, доки я не повернуся додому. Я молю Бога зберігати вас, доки я не буду вдома. Моя дорога Еммо, моє серце огортає тебе і маленьких. Я хочу, щоб ти пам'ятала про мене. Скажи дітям, що я люблю їх і приїду так скоро, як тільки зможу. Твій в узах любові, твій чоловік”⁶.

Обов'язок навчати дітей завжди лежить на нас

Еммі Сміт, 12 листопада 1838 р., з Річмонда, шт. Міссурі, де перебував за ґратами: “Скажи маленькому Джозефу, що він мусить бути хорошим хлопчиком; батько любить його довершеною любов'ю. Він найстарший і мусить не ображати менших, але втішати їх. Скажи маленькому Фредеріку, що батько любить його всім серцем, він чудовий хлопчик.

Джулія—прекрасна дівчинка. Я також люблю її. Вона—дитина, що подає багато надій. Скажи їй, що батько хоче, щоб вона пам'ятала про нього і була слухняною дівчинкою. Скажи всім іншим, що я думаю про них і молюся за них. ... Я постійно думаю про маленького Елекзендера. О, моя ніжна Еммо, я хочу, щоб ти пам'ятала, що я відданий і вірний твій друг і друг дітей навіки. Моє серце обвите навколо ваших на віки вічні. О, нехай Бог благословить вас, амінь! Я—твій чоловік, і я в кайданах і горі”⁷.

Еммі Сміт, 4 квітня 1839 р., з в'язниці Ліберті, шт. Міссурі: “Я хочу, щоб ти не дала тим маленьким друзям забути мене. Скажи їм, що батько любить їх довершеною любов'ю і що він робить все можливе, щоб вирватися від злодіїв і бути з ними. Навчай таки [дітей] усьому, що можеш, щоб вони були вельми розумними. Будь ніжною з ними, не будь дратівливою з ними, але вислуховуй їхні бажання. Скажи їм, що батько каже, що вони мусять бути хорошими дітками і слухатися свою матір. Моя дорога Еммо, на тобі лежить велика відповідальність—тримати себе в честі й розсудливості перед ними і навчати їх правильному, щоб сформувані їхній молодий і ніжний розум, щоб вони стали на правильні стежки і не зіпсувалися в дитинстві через погані приклади”⁸.

Еммі Сміт, 9 листопада 1839 р., зі Спрінгфілда, шт. Іллінойс: “Я буду сповнений постійною турботою про тебе і дітей, доки не почую від тебе, а особливо, про маленького Фредеріка. Було так тяжко залишати його хворим. Я сподіваюся, що ти доглядатимеш тих ніжних нащадків так, як личить матері і святій, і спробуєш розвивати їхній розум і [навчати] їх читати і бути серйозними. Не дозволяй їм переохолоджуватися, щоб не застудитися, і намагайся відпочивати, скільки зможеш. Час, коли мене не буде з тобою, буде довгим і самотнім. ... Будь терпеливою, доки я не повернуся, і роби все, що можеш. Я не можу написати всього, що хочу, але повір мені—я маю найкращі почуття до всіх вас”⁹.

**Бог—наш друг, і ми можемо довіряти
Йому в часи випробувань**

Еммі Сміт, 6 червня 1832 р., з Грінвілла, шт. Індіана: “Я буваю у гаю за містом майже щодня, де можу укритися від очей всіх смертних і віддатися почуттям свого серця у розмірковуванні й молитві. Я пригадував усі миттєвості свого життя і був залишений тужити і проливати гіркі сльози за свою глупоту, що дозволив ворогові своєї душі здобути стільки сили наді мною, як в останні часи. Але Бог милостивий, і Він пробачив мої гріхи, і я радію, що Він посилає Утішителя всім, хто вірить і смиряє себе перед Ним. ...

Я намагатимуся бути задоволеним своїм жеребом, знаючи, що Бог—мій друг. У Ньому я знайду втіху. Я віддав своє життя в Його руки. Я готовий піти на Його поклик. Я бажаю бути з Христом. Я не тримаюся за своє життя, [окрім як] для того, щоб чинити Його волю”¹⁰.

Еммі Сміт, 4 червня 1834 р., з берегів р. Міссісіпі у західному Іллінойсі; пророк Джозеф йшов у складі Табору Сіону: “Наші думки постійно затримуються на невимовному занепокоєнні щодо наших дружин і дітей—нашої рідні у плоті, милої нашим серцям,—а також братів і друзів. ... Скажи батьку Сміту і всій сім’ї, а також Оліверу Каудері заспокоїтися і чекати того дня, коли випробування і скорботи цього життя закінчатся і ми всі пожнемо плоди наших трудів, якщо залишимося відданими до кінця, і я молюся, щоб це був щасливий жереб для кожного з нас”¹¹.

Еммі Сміт, 4 листопада 1838 р., з Індепенденса, шт. Міссурі, де перебував за ґратами: “Моя дорога і люба супутнице мого серця в скорботах і стражданнях, я хочу повідомити тобі, що зі мною все добре і що всі ми в доброму гуморі, незважаючи на нашу долю. ... Я дуже переживаю за тебе і моїх любих дітей. Мое серце болить і стікає кров’ю за братів і сестер і за вбитих з народу Божого. ... Я не знаю, що може зробити нам Бог, але я сподіваюся на краще завжди, за всіх обставин. Хоч я піду на смерть, я довірятиму Богові. Я не знаю, яке насильство ще можуть вчинити погромники, але гадаю, що йому не буде

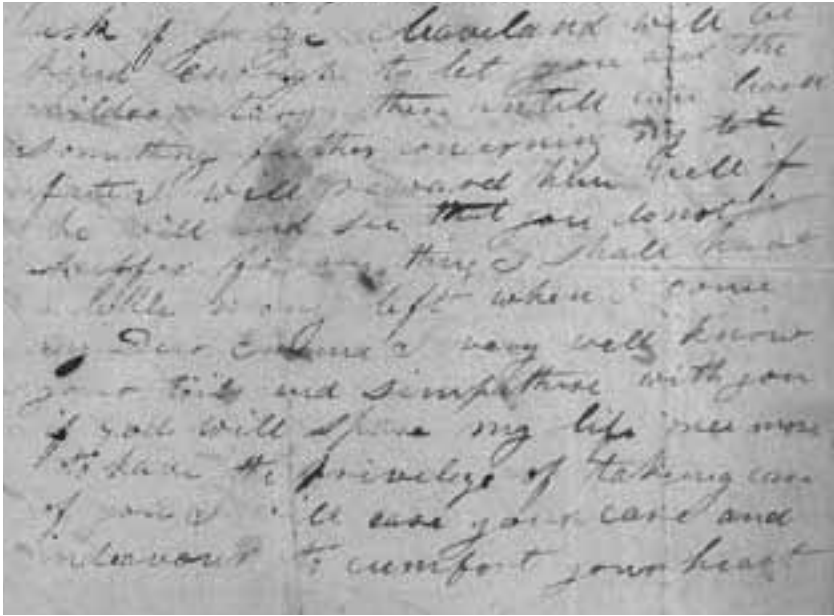
чи майже не буде межі. О, нехай Бог змилується над нами. ... Бог зберігав декого з нас дотепер; можливо, Він ще якоюсь мірою покриватиме нас Своєю милістю. ...

Я не можу знати щось напевне в тій ситуації, в якій я опинився, а лише можу молитися про визволення, доки його не буде дано, і сприймати все з терпінням і міццю. Я сподіваюся, що ти будеш відданою і вірною до останнього. Я небагато можу написати у моєму становищі. Владнай усі справи, як того вимагають обставини і потреби. Нехай Бог дарує тобі мудрості, розсудливості й тверезості розуму, які ти, вірити чому в мене є всі причини, матимеш.

Ті малюта є об'єктом мого постійного розмірковування. Скажи їм, що батько ще живий. Нехай Бог дарує, щоб він міг ще раз їх побачити. О, Еммо, ... не зрїкайся мене, ані істини, але пам'ятай мене; якщо не зустріну вже більше тебе в цьому житті, нехай Бог дарує, щоб ми могли зустрітися на небесах. Не можу виразити почуття, моє серце переповнене. Прощавай, о моя добра і ніжна Еммо. Я твій навіки, твій чоловік і справжній друг"¹².

Еммі Сміт, 21 березня 1839 р., з в'язниці Ліберті, шт. Міссурі: "Моя дорога Еммо, я дуже добре розумію твою скруту і співчуваю тобі. Якщо Бог ще раз збереже мені життя, щоб мати можливість подбати про тебе, я полегшу твої турботи і намагатимуся втішити твоє серце. Я хочу, щоб ти якнайкраще турбувалася про сім'ю. Я вірю, що ти зробиш усе, що зможеш. Мені було сумно дізнатися, що Фредерік захворів, але я сподіваюся, що він видужав і що з тобою все гаразд. Я хочу, щоб ти знайшла час, і написала мені довгого листа, і розказала все, навіть те, чи живий ще старий Мейджор і про що лепечуть наші маленькі пустунчики, обіймаючи тебе за шию. ... Скажи їм, що я у в'язниці, щоб врятувати їхнє життя. ...

Бог керує всім згідно зі Своєю Власною волею. Я покладаю надію на Нього. Спасіння моєї душі має для мене найбільше значення, оскільки я в точності знаю про вічне. Якщо небеса зволікають, мене це не бентежить. Я мушу безпечно привести своє [судно], що і збираюся зробити. Я хочу, щоб ти зробила те ж саме. Навіки твій"¹³.

Частина листа пророка Джозефа Сміта Еммі Сміт з в'язниці м. Ліберті, датованого 21 березня 1839 р.

Еммі Сміт, 16 серпня 1842 р., поблизу Наву, шт. Іллінойс; пророк Джозеф переховувався від своїх ворогів: “Я користуюся нагодою, щоб виразити тобі щирю подяку за твої два цікаві й втішливі візити, коли я був практично у вигнанні. Словами не виразити вдячності мого серця за теплу і щирю дружбу, яку ти виказала мені в цьому. Відколи ти залишила мене, час пройшов доволі непогано, поки що; розум повністю прийняв мою долю, якою б вона не була. ...

Скажи дітям, що з їхнім батьком поки що все добре і що він досі молиться палко Всемогутньому Богу про свою безпеку, і твою, і їхню. Скажи матері Сміт, що з її сином усе буде добре, чи то в житті, чи у смерті, бо так каже Господь Бог. Скажи їй, що я постійно про неї пам’ятаю, а також про Люсі [сестру Джозефа], і про всіх інших. Усі вони мусять бути в доброму гуморі. ... З усім теплом, твій ніжний чоловік до смерті і на всю вічність; на безкінечність”¹⁴.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Коротко продивіться цей розділ і зверніть увагу на почуття Джозефа Сміта до Емми і їхніх дітей. Чого навчає їхній приклад щодо того, як ми повинні спілкуватися і поводитися у сім'ях? Що ми можемо дізнатися з того, які зусилля докладали Джозеф і Емма, щоб писати одне одному і бачитися одне з одним? Що ви робили, щоб показати близьким, що ви любите їх?
- Пророк Джозеф говорив Еммі, що він є “відданий і вірний [її] друг і друг дітей навіки” і що він дякує їй за “теплу і щиру дружбу” (сторінки 244, 247). Що можуть робити чоловіки і дружини, щоб плекати свою дружбу?
- У своїх листах Джозеф Сміт виказував довіру до Емми, виражаючи впевненість, що вона прийматиме правильні рішення і зробить все можливе, щоб добре подбати про сім'ю (сторінка 246). Як такі висловлювання довіри впливають на стосунки між чоловіком і дружиною?
- Прочитайте послання Джозефа до дітей в останньому абзаці на сторінці 247. Як могло вплинути на дітей отримання таких новин? Що можуть робити батьки в часи випробувань, щоб показати дітям, що мають віру в Бога?
- Прочитайте слова Джозефа Сміта про довіру до Бога, що містяться на сторінках 245–247. Виділіть кілька з цих виразів, які особливо торкнулися вас? Як саме ви можете застосувати ці істини у своєму житті?

Відповідні уривки з Писань: Буття 2:24; 1 Коринтянам 11:11; Ефесянам 5:25; Мосія 4:14–15; УЗ 25:5, 9, 14; 68:25–28

Посилання

1. *History of the Church*, 2:502; орфографію усучаснено; from “History of the Church” (manuscript), book B-1, p. 767, and addenda, p. 6,

Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.

2. Лист від Джозефа Сміта до Емми Сміт від 6 квітня 1832 р., Грінвілл, шт. Індіана; Chicago Historical Society, Chicago, Illinois.
3. Лист від Джозефа Сміта до Емми Сміт від 13 жовтня 1832 р., Нью-Йорк, шт. Нью-Йорк; Community of Christ Archives, Independence, Missouri.
4. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 12 листопада 1838 р., Річмонд, шт. Міссурі; Community of Christ Archives, Independence, Missouri.
5. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 4 квітня 1839 р., в'язниця Ліберті, шт. Міссурі; Beinecke Library, Yale University, New Haven, Connecticut; copy in Church Archives. Повне ім'я Йоганни було Йоганна Картер; вона була осиротілою донькою Джона С. та Елізабет Кенйон Картерів.
6. Лист від Джозефа Сміта до Емми Сміт від 20 січня 1840 р., округа Честер, шт. Пенсільванія; Chicago Historical Society, Chicago, Illinois.
7. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 12 листопада 1838 р., Річмонд, шт. Міссурі; Community of Christ Archives, Independence, Missouri.
8. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 4 квітня 1839 р., в'язниця Ліберті, шт. Міссурі; Beinecke Library, Yale University, New Haven, Connecticut; copy in Church Archives.
9. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 9 листопада 1839 р., Спрінгфілд, шт. Іллінойс; Community of Christ Archives, Independence, Missouri; copy in Church Archives.
10. Лист від Джозефа Сміта до Емми Сміт від 6 квітня 1832 р., Грінвілл, шт. Індіана; Chicago Historical Society, Chicago, Illinois.
11. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 4 червня 1834 р., береги р. Міссісіпі в західному Іллінойсі; Letter Book 2, 1837–1843, p. 58, Joseph Smith, Collection, Church Archives.
12. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 4 листопада 1838 р., Індепенденс, шт. Міссурі; Community of Christ Archives, Independence, Missouri; copy in Church Archives.
13. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 21 березня 1839 р., в'язниця Ліберті, шт. Міссурі; Joseph Smith, Collection, Church Archives.
15. *History of the Church*, 5:103, 105; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта до Емми Сміт, 16 серпня 1842 р., поблизу Наву, шт. Іллінойс.

*Верхня кімната у реконструйованій крамниці Ньюела К. Уїтні.
Джозеф і Емма Сміти прожили в цій крамниці понад рік, і тут пророк
отримав багато одкровенень, включаючи одкровення про пришествя Господа.*

Друге пришествя і Тисячоліття

“Нам ... корисно було б розрізняти ознаки часів у своєму житті, щоб день Господа не застав нас, наче злодій вночі”.

З життя Джозефа Сміта

У вересні 1832 р. Джозеф і Емма Сміти, а також їхня 16-місячна дочка Джулія, повернулися з ферми Джонсона в Гайрамі, шт. Огайо, до Кертленда. Вони оселилися в універсальному магазині, власником якого був Ньюел К. Уїтні, і там вони прожили понад рік. Подружжя Сміт жило на другому поверсі магазину і частині першого поверху, що не використовувалося для комерційних цілей. Джозеф Сміт III, син Джозефа та Емми, народився саме тоді, коли сім'я жила в цій крамниці. Також там пророк отримав багато одкровень.

Одне з таких одкровень було дано в Різдво 1832 р. Пророк провів частину того дня вдома у глибоких роздумах про серйозність проблем, які постали перед країнами світу у той час. “Неспокій у країнах став більш явним цієї доби, ніж будьколи, починаючи з часу, коли Церква почала свою подорож у пустині”,—казав пророк¹. Події у Сполучених Штатах вели країну до громадянської війни, а епідемії смертельних захворювань поширювалися по цілому світові. “Палко молячись стосовно цього предмету”², пророк отримав одкровення, що нині записане у 87 розділі Учення і Завітів. Господь відкрив Джозефу, що перед Другим пришествям війна виллється на всі народи і стихійні лиха бичуватимуть людей:

“Через меч та кровопролиття жителі землі будуть тужити; і голодом, і пошестю, і землетрусом, і громом небесним, і

також сильною та яскравою блискавкою жителів землі змусять відчувати гнів, і обурення, і караючу руку Всемогутнього Бога, доки призначене винищення не покладе повністю край усім народам. ... Отже, стійте на святих місцях і не сходьте, доки день Господа не прийде; бо ось, він прийде скоро, каже Господь” (УЗ 87:6, 8).

Через два дні, 27 грудня, пророк отримав ще одне одкровення, що несло багато інформації про Друге пришествя. Того дня проводилася конференція первосвящеників у “перекладацькій кімнаті” пророка—кімнаті в крамниці Уїтні, де Джозеф виконав переважну частину роботи над Перекладом Джозефа Сміта Біблії. У протоколі конференції записано: “Брат Джозеф підвівся і сказав, що для того, щоб отримати одкровення і благословення небес, нам необхідно зосередитися на Богові, проявляти віру і бути єдиними серцем і розумом. Тому він порекомендував усім присутнім молитися кожному окремо, але вголос, Господу, щоб Він відкрив нам свою волю стосовно розбудови Сіону і на благо святим”.

Кожен первосвященик “схилився перед Господом” і висловив свої почуття і рішучість виконувати заповіді Бога³. Невдовзі після цього пророк почав отримувати одкровення від Бога, яке згодом стало 88 розділом Учення і Завітів. Це одкровення містить одні з найбільш детальних пророцтв у Писаннях щодо пришествя Господа і встановлення тисячолітнього періоду миру (див. УЗ 88:86–116).

Через пророка Джозефа Сміта Господь явив багато пророцтв щодо Другого пришествя, Тисячоліття і тяжких часів, що передуватимуть цим подіям. Це рясне пролиття одкровення є свідченням того, що Джозеф Сміт був справжнім провидцем, піднятим Богом. Як свідчить Книга Мормона, “провидець може знати про те, що минуло, а також про те, що прийде, і через [нього] усе буде відкрито, або, іншими словами, таємне стане явним, а сховане вийде на світло, і невідоме стане відомим” (Мосія 8:17).

Учення Джозефа Сміта

Ознаки пришествя Спасителя виконуються; праведні впізнають ці ознаки і відчуватимуть мир у неспокійні часи

“Нам ... корисно було б розрізняти ознаки часів у своєму житті, щоб день Господа не “застав нас, наче злодій вночі”. [Див. УЗ 106:4–5]”⁴.

“Я пророкуватиму, що ознаки пришествя Сина Людини вже почалися. Одна пошесть змінює іншу. Незабаром у нас буде війна і кровопролиття. Місяць перетвориться на кров. Я свідчу про це і те, що пришествя Сина Людини близько, навіть під вашими дверима. Якщо наші душі і тіла не чекають пришествя Сина Людини, і, коли ми померемо, якщо ми не чекатимемо цього, то опинимося серед тих, хто благає скелі звалитися на них [див. Об’явлення 6:15–17]”⁵.

“Дорогі й любі брати, ми бачимо, що настають неспокійні часи, про які було засвідчено [див. 2 Тимофію 3:1]. Тому ми можемо напевне очікувати здійснення всього того, що було написано, і з більшою упевненістю, ніж будь-коли, підняти свої очі до світила дня і сказати у своєму серці: “Незабаром ти закриєш своє осоромлене обличчя. Той, Хто сказав: “Хай станеться світло!”, і сталося світло, [див. Буття 1:3], сказав це слово”. І знову: “Ти, місяце, тьмяніше світло, світило ночі, перетворишся на кров”.

Ми побачимо, що все здійснюється і що незабаром прийде час, коли Син Людини спуститься у хмарах небесних”⁶.

“На землі скоро будуть жнива, цебто злочестиві мають бути знищені з лиця землі, бо так сказав Господь, і хто може спинити руку Господа, або хто може змагатися з Всемогутнім, бо за Його повелінням небеса і земля мають минути. Швидко наближається день, в який відновлення всього здійсниться, про який пророкували всі святі пророки, навіть на збирання дому Ізраїля. Тоді станеться, що лев лежатиме поруч з ягням і т.д.

Але, брати, не впадайте у відчай, коли ми кажемо вам про неспокійні часи, бо вони мають незабаром прийти, бо меч, голод і пошесті наближаються. Будуть великі руйнації на лиці цієї землі, бо вам не треба припускати, що хоч одна йота чи риска з пророцтв усіх святих пророків не буде виконана, і ще багато таких, які будуть виконані. Господь сказав, що вчинить скорочений вирок, і праведні будуть спасенні, навіть, якщо треба, вогнем [див. Римлянам 9:28; 1 Нефій 22:17]⁷.

“Писання будуть готові здійснитися тоді, коли великі війни, голод, пошесті, великий страх, вирoki тощо будуть готові пролитися на мешканців землі”⁸.

“Ми бачимо, що тяжкі часи дійсно настали, і все те, чого ми так довго очікували, стало нарешті збуватися; але коли ви побачите, що фігове дерево почало пускати листя, то можете знати, що літо вже близько [див. Матвій 24:32–33]. На землі буде скорочений вирок. Це вже почалося. Я припускаю, що збентеження незабаром буде над усією землею. Не дозволяймо нашим серцям страшитися, коли все це зійде на нас, бо воно має зійти, або ж слово не буде виконане”⁹.

“Я запитував у Господа щодо Його пришествя; і коли я питав у Господа, Він дав мені ознаку і сказав: “У дні Ноя я розгорнув веселку на небесах як ознаку і символ, що кожного року, коли веселку буде видно, Господь не приходитиме; але того року має бути час сіяти і час жати, та коли ви побачите, що немає веселки, то буде ознака, що буде голод, пошесть і великий острах серед народів і що пришествя Месії не за горами”¹⁰.

“Юда мусить повернутися, Єрусалим має бути відбудовано і храм, і вода має витікати з-під храму, і води Мертвого моря буде зцілено [див. Езекііль 47:1–9]. Піде якийсь час на відбудову стін міста і храму тощо, і все це мусить бути зроблено до того як з’явиться Син Людини. Будуть війни і чутки про війни, ознаки на небесах вгорі і на землі внизу, сонце затьмариться, і місяць перетвориться у кров, будуть землетруси в різних місцях, і моря вийдуть з берегів; тоді явиться одна велика ознака Сина Людини на небесах. Але що робитиме світ? Вони скажуть, що це планета, комета чи щось інше. Але Син Людини прийде як ознака пришествя Сина Людини, що

буде немов світло ранку з'являється зі сходу [див. Джозеф Сміт—Матвій 1:26]¹¹.

“Я пояснював стосовно пришествя Сина Людини; і також про те, що це хибна думка, що святі уникнуть усіх вироків, поки злочестиві страждатимуть від них; бо вся плоть підлегла стражданню, і “святі також насилу втечуть” [див. УЗ 63:34]; однак, багато святих таки врятуються, бо праведний житиме вірою своєю [див. Авакум 2:4]; однак, багато праведних падуть від хвороб, пошестей та іншого через слабкість плоті, але вони будуть спасенні в Царстві Бога. Тому це порочний принцип—казати, що той і той згрішив, тому і пав жертвою хвороби чи смерті, бо вся плоть піддається смерті, і Спаситель сказав: “Не судіть, щоб і вас не судили”. [Див. Матвій 7:1]¹².

Господь не прийде, доки підготовка до Його пришествия не буде повністю завершена

“Друге пришествя Сина Людини не станеться, не може статися, доки всі вирокі для цього часу, про які було сказано, не проллються, і ці вирокі вже почалися. Павло каже: “Ви всі сини світла й сини дня, а не темряви, щоб той день захопив вас, як злодій уночі”. [Див. 1 Солунянам 5:4–5]. У задумах Всемогутнього немає прийти на землю, розчавити її і перемолоти в порошок, але Він явить своє пришествя слугам Своїм, про рокам [див. Амос 3:7]¹³.

“Ісус Христос ніколи не відкривав жодній людині точний час, в який Він прийде [див. Матвій 24:36; УЗ 49:7]. Візьміть почитайте Писання і ви не знайдете нічого, що вказує на конкретну годину Його пришествия; і всі, хто називають її, є лжевчителями”¹⁴.

Про чоловіка, який заявляв, що бачив ознаку Сина Людини, пророк Джозеф Сміт сказав: “Він не бачив ознаки Сина Людини, передреченої Ісусом; і жодна людина не бачила, і не побачить, доки сонце не потьмянішає і місяць не перетвориться на кров; бо Господь не показував мені нічого подібного; і як каже пророк, так і буде: “Бо не чинить нічого Господь Бог, не виявивши таємниці Своєї Своїм слугам про рокам”. (Див. Амос 3:7). Отже, почуй це, о земле: Господь не

прийде царювати над праведними в цьому світі ні в 1843 році, ні доки все не буде готовим для Нареченого”¹⁵.

**Мудрі й праведні будуть готові,
коли Господь знову прийде**

“Коли я розмірковую над швидкістю, з якою наближається великий і славетний день пришествия Сина Людини, коли Він прийде, щоб прийняти Своїх святих до Себе, де вони житимуть в Його присутності і будуть увінчані славою і безсмертям; коли я думаю, що незабаром затрясуться небеса, і земля тремтітиме і захитається туди-сюди, і що небеса будуть розгорнуті, як сувій, коли його розкручено, і що кожна гора і кожен острів зникнуть, я волаю у своєму серці: “Якими мусимо бути у святому житті та в побожності ми!” [Див. 2 Петра 3:11]”¹⁶.

“Земля стогне під занепадом, утисками, тиранією і кровопролиттям; і Бог вийде зі Свого потаємного місця, як сказав про це, щоб потривожити народи землі. Даниїл у своєму видінні бачив здригання за здриганням; він “бачив, аж ось поставили престоли, і всівся Старий днями”; і привели до нього одного, ніби Сина Людського; і всі країни, племена, язика і народи служили Йому і покорилися Йому [див. Даниїл 7:9–14]. Нам слід бути праведними, щоб бути нам мудрими і розумними, бо ніхто зі злочестивих не зрозуміє, але мудрі зрозуміють, і ті, хто повернуть багатьох до праведності, сятимуть, немов зорі, навіки-віків [див. Даниїл 12:3]”¹⁷.

“Нехай багаті й освічені, мудрі й благородні, бідні й нужденні, в’язні й вільні, чорні і білі пильнують за своїм життям, і пристануть до знання Бога, і вершитимуть справедливість і суд на землі в праведності, і підготуються до зустрічі з Суддею живих і померлих, бо година Його пришествия близько”¹⁸.

“Будьмо мудрими в усьому і дотримуймося всіх заповідей Бога, щоб наше спасіння було певним. З підготовленою зброєю на час призначений і з повною бронею праведності ми зможемо вистояти в той тяжкий день [див. Ефесянам 6:13]”¹⁹.

У грудні 1830 р. пророк Джозеф Сміт написав таке в листі до членів Церкви в Коулсвілі, шт. Нью-Йорк: “Будьте

всі праведними і чекайте часу нашого Господа, бо Його поява вже поруч.

А про часи та про пори, брати, не потрібно писати до вас, бо самі ви докладно те знаєте, що прийде день Господній так, як злодій вночі. Бо коли говоритимуть: “Мир і безпечність”, тоді несподівано прийде загибель на них, як мука тієї, що носить в утробі,—і вони не втечуть!

А ви, браття не в темряві. ... Тож не будемо спати, як інші, а пильнуймо та будьмо тверезі! Ті-бо, що сплять—сплять уночі, а ті, що напиваються—вночі напиваються.

А ми, що належимо дневі, будьмо тверезі, зодягнувшись в броню віри й любови, та в шолом надії спасіння, бо Бог нас не призначив на гнів, але щоб спасіння одержали Господом нашим Ісусом Христом”. [1 Солунянам 5:1–4, 6–9].

Отже, втішайте одне одного, так, як ви робите це, бо тяжкі часи близько. ... Мир частково забрано з землі, і незабаром буде забраний весь; так, нищення біля наших дверей, і невдовзі воно буде в будинках злочестивих і тих, хто не знає Бога.

Так, піднесіть голови і радійте, бо ваше викуплення близько. Ми є найбільш уподобаним народом, ніж був будь-коли від заснування світу, якщо залишаємося вірними у виконанні заповідей нашого Бога. Так, Енох, сьомий від Адама, бачив наш день і радів [див. Мойсей 7:65–67], і пророки від того дня пророкували про Друге пришествя нашого Господа і Спасителя, Ісуса Христа, і раділи дню відпочинку святих; так, і апостоли Спасителя також раділи Його появі у хмарі серед соннів небесних, щоб жити з людьми на землі тисячу років [див. Об’явлення 1:7]. Тому у нас є підстава радіти.

Подивіться, пророцтва Книги Мормона здійснюються так швидко, як їх несе час. Дух живого Бога на мені; отже, хто скаже, що я не пророкуватиму? Час наближається, коли ми тікатимемо, куди тільки Господь не поведить, щоб спастися. Не бійтеся тих, хто судить людину за слово одне [див. Ісаїя 29:2–21], але будьте відданими у свідченні викривленому і збоченому поколінню, що день пришествя нашого Господа

і Спасителя близько. Так, готуйте дорогу для Господа, рівняйте стежки Йому [див. Матвій 3:3].

Хто відійде через спокуси, бо спокуси мають прийти, та горе тим, через кого вони приходять, бо камінь мусить пасти на них і розчавити їх [див. Матвій 18:7; 21:43–44]. Бо повнота іновірців приходять, і горе їм, якщо вони не покаються і не христяться в ім'я нашого Господа і Спасителя, Ісуса Христа, на відпущення своїх гріхів, і не ввійдуть тісними воротами, і не будуть зачислені до дому Ізраїля. Бо Бог не завжди буде осміяний, і Він вилле Свій гнів на тих, хто блюзнить Його святе ім'я, бо меч, голод і нищення невдовзі поглинуть їх у їхньому дикому існуванні, бо Бог помститься і вилле чаші гніву, і врятує Своїх обраних [див. Об'явлення 16:1].

І всі ті, хто виконуватимуть Його заповіді, є Його обраними, і Він незабаром збере їх від вітрів чотирьох, від одного краю до іншого [див. Матвій 24:31], до місця, до якого Він побажає; отже, терпеливістю вашою душі свої ви здобудете [див. Лука 21:19]"²⁰.

**Тисячоліття буде часом миру,
коли Спаситель царюватиме над землею**

Уложення віри 1:10: “Ми віримо, ... що Христос буде особисто царювати на Землі, і що Землю буде відновлено, і вона одержить свою райську славу”²¹.

“Задуми Бога ... були такими, ... щоб установити мир і добру волю серед людей, підтримувати принципи вічної істини, встановити порядок речей, який би об'єднав людей, спонукати світ “мечі свої перекувати на лемеші, а списи свої—на серпи” [див. Ісаїя 2:4], зробити так, щоб народи землі жили в мирі, і виконати тисячолітню славу, коли “земля видасть свій урожай, досягне своєї [райської] слави і стане, як сад Господа”. ...

Задум Єгови від початку світу і Його мета нині в тому, щоб упорядкувати справи світу у Його власний час, стати головою Землі і взяти кермо влади у Свої власні руки. Коли це буде зроблено, вироки виноситимуться у праведності, анар-

*“Швидко наближається день, в який відновлення всього здійсниться. ...
Тоді станеться, що лев лежатиме поруч з ягням”.*

хія і безлад буде знищено, і “народи більше не будуть навчатись війни”. [Див. Ісаїя 2:4]. ...

Мойсей отримав слово Господа від Самого Бога. Він був устами Божими для Аарона, і Аарон учив народ того, що стосується і громадського, і духовного—це було єдиним, нерозривним, і так буде, коли цілі Бога будуть досягнуті, коли “стане Господь за царя над землею всією”, і “Єрусалим—Господній престол”. “Вийде Закон із Сіону, а слово Господнє—з Єрусалиму”. [Див. Захарія 14:9; Єремія 3:17; Михей 4:2]. ...

“Той, Чие це право, оволодіє царством, і царюватиме, доки під ноги Його Він усе не впокорить” [див. Єзекііль 21:27; 1 Коринтянам 15:27]; нечестивість сховає свою сиву голову, Сатану буде зв’язано і справи темряви знищено; праведність стане лінійкою, а суд—виском, і “той, хто боїться Господа, буде високим сам того дня”. [Див. Ісаїя 2:11; 28:17]²².

“Те, що Ісус буде мешкати на землі тисячу [років] зі святими,—неправда, але Він царюватиме над святими, і сходитиме, і навчатиме, як було з п’ятьма сотнями братів [див.

1 Коринтянам 15:6] і ті, хто були у першому воскресінні, також царюватимуть з Ним над святими”²³.

Після Тисячоліття земля буде змінена до освяченого, целестіального стану

“На обіді я зазначив присутнім членам сім’ї і друзям, що коли землю буде освячено й вона стане подібною до моря скла, вона буде одним великим урімом і туммімом, і святі зможуть дивитися в нього і бачити, як їх бачать”²⁴.

“Ця земля віднесеться назад у присутність Бога і буде увінчана целестіальною славою”²⁵.

“Через короткий час останнє повстання Сатани закінчиться і земля зазнає своєї останньої зміни і буде прославлена, і тоді всі лагідні успадкують землю, на якій житимуть у праведності”²⁶.

Пророк виклав це вчення 2 квітня 1843 р., що згодом було записане в Ученні і Завітах 130:9: “Ця Земля, у своєму освяченому і безсмертному стані, стане наче кристал і буде Урімом і Туммімом для жителів, які населятимуть її, через що все, що стосується нижчого царства, тобто всіх царств нижчого порядку, буде явлено тим, хто мешкатиме на ній; і ця Земля буде Христовою”²⁷.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте перші два абзаци на сторінці 252 і зверніть увагу на підготовку первосвящеників до отримання одкровення, записаного нині в Ученні і Завітах 88. Обміркуйте, як ця розповідь стосується вас у прагненні зрозуміти прощства про Друге пришестя.
- Прочитайте пророцтва пророка Джозефа Сміта про тяжкі часи перед пришестям Господа (сторінки 253–255). Як ми можемо залишатися в мирі навіть в оточенні таких випро-

бувань? Навіщо, на вашу думку, нам необхідно знати і розрізняти ознаки Другого пришествя? Які ознаки Другого пришествя вже були виконані або виконуються зараз?

- Прочитайте повністю другий абзац на сторінці 255 і перший абзац на сторінці 257. Що фраза “як злодій уночі” говорить про пришествя Господа? Чому, на ваш погляд, день Господа не застане дітей світла, як злодій уночі?
- Як ми можемо підготуватися до Другого пришествя Спасителя? (Приклади див. на сторінках 256–258). Уявіть собі, що ви відчуватимете, коли побачите Спасителя, якщо ви будете готові до Його пришествя. Готуючись до Другого пришествя, як ми можемо не піддаватися почуттям страху чи стривоженості?
- Продивіться пророцтва Джозефа Сміта щодо Тисячоліття (сторінки 258–260). Про що ви думаєте і що відчуваєте, коли розмірковуєте про цей період?

Відповідні уривки з Писань: Михей 4:1–7; УЗ 29:9–25; 45:36–71; 88:95–98, 110–115; Джозеф Сміт—Матвій 1:21–55

Посилання

1. *History of the Church*, 1:301; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 244, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. Учення і Завіти 130:13; настанови, дані Джозефом Смітом 2 квітня 1843 р. в Реймусі, шт. Іллінойс.
3. Kirtland High Council, Minutes Dec. 1832–Nov. 1837, entry for Dec. 27, 1832, pp. 3–4, reported by Frederick G. Williams, Church Archives.
4. *History of the Church*, 3:331; from “Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.,” *Times and Seasons*, Nov. 1839, p. 9.
5. *History of the Church*, 3:390; з проповіді Джозефа Сміта приблизно в липні 1839 р. в Комерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
6. *History of the Church*, 3:291; пунктуацію усучаснено; з листа Джозефа Сміта й інших до Едварда Партриджа і Церкви від 20 березня 1839 р., в’язниця Ліберті, шт. Міссурі.
7. Лист Джозефа Сміта й Джона Уїтмера до святих у Коулсвіллі, шт. Нью-Йорк, від 20 серпня 1830 р., Гармоні, шт. Пенсільванія; з Newel Knight, *Autobiography and Journal*, ca. 1846–1847, pp. 133–136, Church Archives.
8. *History of the Church*, 6:364; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
9. *History of the Church*, 3:286; з листа Джозефа Сміта до Презенді Хантінгтон Бюел від 15 березня 1839 р., в’язниця Ліберті, шт. Міссурі; прізвище сестри Бюел було подано з помилкою в *History of the Church* як “Бул”.
10. *History of the Church*, 6:254; з проповіді Джозефа Сміта 10 березня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.

11. *History of the Church*, 5:337; з проповіді Джозефа Сміта 6 квітня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса.
12. *History of the Church*, 4:11; пунктуацію усучаснено; з настанов Джозефа Сміта, виголошених 29 вересня 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Джеймса Мулхолланда.
13. *History of the Church*, 5:336–337; з проповіді Джозефа Сміта 6 квітня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса.
14. *History of the Church*, 6:254; з проповіді Джозефа Сміта 10 березня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа.
15. *History of the Church*, 5:291; з листа Джозефа Сміта до редактора *Times and Seasons* від 28 лютого 1843 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, 1 травня 1843 р., с. 113.
16. *History of the Church*, 1:442; з листа Джозефа Сміта до Мозеса Нікерсона від 19 листопада 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
17. *History of the Church*, 5:65; з “Урядування Боже”, редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 15 липня 1842 р., с. 857; редактором часопису був Джозеф Сміт.
18. *History of the Church*, 6:93; із заяви Джозефа Сміта до штату Вермонт, 29 листопада 1843 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано як *General Joseph Smith’s Appeal to the Green Mountain Boys* (1843), р. 7.
19. Лист Джозефа Сміта й інших до Езекаї Пека від 31 серпня 1835 р., Кертленд, шт. Огайо; in “The Book of John Whitmer,” р. 80, Community of Christ Archives, Independence, Missouri; copy of “The Book of John Whitmer” in Church Archives.
20. Лист Джозефа Сміта й Джона Уйтмера до святих у Коулсвіллі, шт. Нью-Йорк, від 2 грудня 1830 р., Фейетт, шт. Нью-Йорк; з *Newel Knight, Autobiography and Journal*, ca. 1846–1847, pp. 198–206, Church Archives.
21. Уложення віри 1:10.
22. *History of the Church*, 5:61, 63–65; пунктуацію усучаснено; з “Урядування Боже”, редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 15 липня 1842 р., сс. 855–857; редактором часопису був Джозеф Сміт.
23. Зі слів Уільяма П. Макінтаера стосовно проповіді Джозефа Сміта на початку 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс; William Patterson McIntire, Notebook 1840–1845, Church Archives.
24. *History of the Church*, 5:279; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 18 лютого 1843 р., Наву, шт. Іллінойс.
25. Quoted by William Clayton, reporting an undated discourse given by Joseph Smith in Nauvoo, Illinois; in L. John Nuttall, “Extracts from William Clayton’s Private Book,” р. 8, Journals of L. John Nuttall, 1857–1904, L. Tom Perry Special Collections, Brigham Young University, Provo, Utah; copy in Church Archives.
26. Зі слів Уільяма П. Макінтаера стосовно проповіді Джозефа Сміта на початку 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс; William Patterson McIntire, Notebook 1840–1845, Church Archives.
27. Учення і Завіти 130:9; настанови, дані Джозефом Смітом 2 квітня 1843 р. в Реймусі, шт. Іллінойс.

Набуття знання про вічні істини

*“Людина спасеться не швидко,
ніж вона отримає знання”.*

З життя Джозефа Сміта

Пророк Джозеф Сміт “любив учитися,—писав Джордж К. Кеннон.—Він любив знання за його праведну силу. Попри випробування, що супроводжували його з того дня, коли він уперше розповів скептично [налаштованому] світові про своє спілкування з небесами, він просувався вперед у набутті розуму. Господь повелів йому навчатися, і він слухався. ... Його розум, оживлений Святим Духом, з готовністю схоплював усі істинні принципи, одну за одною опановував ці галузі і став учителем у них”¹.

У 1833 р. пророк і група кертлендських святих мали унікальну можливість вивчати євангелію. У січні того року, відповідно до повеління Господа (див. УЗ 88:127–141), пророк організував Школу пророків, щоб навчати носіїв священства їхній роботі служіння й підготувати їх до проповідування євангелії. Школа проводилася на другому поверсі крамниці Ньюела К. Уїтні, де жив пророк. У ній навчалося близько 25 братів, декому з них доводилося їхати за сотні миль заради можливості вивчати євангелію в кімнаті, розміром не більше за 11 на 14 футів. Згодом багато з них стали апостолами, сімдесятниками та іншими провідниками Церкви. Хоча пророк та інші брати час від часу вивчали і мови, вони переважно зосереджувалися на вивченні доктрин євангелії, старанно навчаючись з раннього ранку до самого вечора. Ця Школа проіснувала чотири місяці, і подібні школи згодом працювали в Кертленді й у Міссурі, куди приходили сотні людей.

На зборах Школи пророків 27 лютого 1833 р. пророк у присутності кількох братів отримав одкровення, відоме як Слово мудрості. Потім він увійшов у головну кімнату й зачитав одкровення братам, що зібралися.

На зборах у Школі 27 лютого 1833 р. пророк отримав важливе одкровення. У ранні дні Церкви вживання спиртного, тютюну, кави і чаю було звичайним явищем у суспільстві і серед членів Церкви. Пророк бачив, що брати вживають тютюн у Школі, і це його занепокоїло. Бригам Янг пригадував: “Коли вони збиралися в цій кімнаті після сніданку, то першою справою запалювали свої трубки і, палячи, говорили про величне царства. ... Часто, коли Пророк заходив у кімнату, щоб навчати Школу, то опинявся в хмарі тютюнового диму. Це, а також скарги його дружини, що їй доводиться відчищати жахливо брудну підлогу [від жування тютюну], змусили Пророка замислитися над цим питанням і спитати у Господа щодо поведінки старійшин у вживанні тютюну, і наслідком цього запиту стало одкровення, відоме як Слово мудрості”².

Мільйони людей прийняли пораду з цього одкровення й отримали мирські і духовні благословення, зокрема “мудрість і великі скарби знання”, обіцяні тим, хто виконує Божі заповіді (УЗ 89:19).

Скарби духовного знання були пролиті на братів, які навчалися в Школі пророків, і вони значно просунулися у своєму розумінні євангелії. На зборах Школи 18 березня 1833 р. Сідні Рігдон і Фредерік Дж. Уільямс були висвячені як радники пророка в Першому Президентстві. Після цього пророк “спонукав братів до відданості й старанності у виконанні заповідей Бога, і дав їм багато настанов на благо святим, з обіцянням, що чисті серцем побачать небесне видіння; і після того як вони пробули короткий час в особистій молитві, обіцання виконалося; бо у багатьох присутніх Святим Духом відкрилися очі їхнього розуміння, так що вони бачили багато чого. ... Багато братів бачили небесне видіння Спасителя, і зібрання ангелів, і багато іншого”³.

Пророк пояснив: “Велика радість і задоволення весь час сяяли на обличчях Школи пророків і святих через те, що було відкрито, і наш прогрес у пізнанні Бога”⁴.

Учення Джозефа Сміта

Євангелія Ісуса Христа охоплює всю істину; ті, хто є вірними, приймають істини, які являє Бог, і відмовляються від хибних традицій

“Мормонізм є істиною, і кожна людина, яка приймає його, є вільною прийняти кожен істину, і таким чином кайдани забобонів, фанатизму, невігластва й лжесвященства вмиють спадають з її шиї, і її очі відкриваються, так що вона бачить істину, а істина набагато переважає лжесвященство. ...

Мормонізм є істиною, або іншими словами, вчення святих останніх днів є істиною. ... Першим і основоположним принципом нашої святої релігії є те, що ми віримо, що маємо право прийняти все, кожний елемент істини, без обмежень, без країв, чи заборон переконань, чи забобонних понять людей, чи панувань одне над одним, коли ця істина ясно представлена нашим розумам і ми маємо цьому докази найвищого ступеня”⁵.

У січні 1843 р. Джозеф Сміт мав розмову з людьми, які не були членами Церкви: “Я висловив переконання, що найбільшою відмінністю у світогляді між святими останніх днів і сектантами є те, що останні обмежені якимись особливими віровченнями, які не дають їхнім членам можливість вірити у щось, що не передбачено ними, у той час як святі останніх днів ... готові повірити всім істинним принципам, що існують, як вони відкриваються час від часу”⁶.

“Я не можу повірити у віровчення інших деномінацій, оскільки у всіх них є щось, під чим я не можу підписатися, хоча всі вони мають частину істини. Я хочу підвестися у присутність Бога і навчитися всього, але ці віровчення ставлять ворота [обмеження] і кажуть: “Аж досі ти дійдеш, не далі” [Йов 38:11]; і цього я прийняти не можу”⁷.

“Я кажу всім тим, хто бажає поставити ворота Всемогутньому: ви не отримаєте слави Божої. Щоб стати співспадкоємцем із Сином, людина повинна відмовитися від усіх своїх хибних традицій”⁸.

“Нам важливо знати, усвідомити, що саме Бог установив до заснування світу. Хто знає про це? Така вже природа людини—

встановлювати рамки та обмеження діянням і шляхам Всемогутнього. ... Те, що було приховано ще до заснування світу, буде явлено немовлятам і грудним дітям в останні дні [див. УЗ 128:18]”⁹.

“Коли люди відкривають уста проти [істини], вони не роблять шкоди мені, але шкодять собі. ... У той час, коли слабоумні проходять повз те, що має найбільшу важливість, і навіть не замислюються над цим, особисто я хочу бачити істину в усіх її аспектах і притиснути її до своїх грудей. Я вірю в усе, що Бог будь-коли відкривав, і я ніколи не чув, щоб людина була засуджена за надто велику віру; але вона засуджується за зневіру”¹⁰.

“Коли Бог пропонує людині благословення або знання, і людина відмовляється від нього, вона буде засуджена. Ізраїльтяни молилися, щоб Бог промовив до Мойсея, а не до них, внаслідок чого Він прокляв їх тілесним законом”¹¹.

“Я завжди із задоволенням дивився, як істина перемагає оману і темрява розступається перед світлом”¹².

Здобуття знання про вічні істини є необхідним для спасіння

“Знання є необхідним для життя і благочестя. Горю вам, священники і богослови, які проповідують, що знання не є обов’язковим для життя і спасіння. Заберіть апостолів, і т.д., заберіть знання, і ви виявитесь гідними прокляття пекла. Знання—це одкровення. Почуйте, всі ви, брати, про цей величний ключ: знання є силою Бога на спасіння”¹³.

“Знання розсіює темряву, непевність і сумнів, бо ці не можуть існувати там, де є знання. ... У знанні криється сила. Бог має більше сили, ніж усі інші істоти, бо Він має більше знання; і тому Він знає, як підкорити Собі всі інші істоти. Він має владу над усім”¹⁴.

“Чим більше відходимо від Бога, тим більше спускаємося до диявола і втрачаємо знання, а без знання ми не можемо бути спасенні, і доки наші серця повні нечестя і ми вчимося злого, в них немає місця для добра, або вивчення доброго. Хіба не

добрий Бог? Тоді будьте й ви добрими. Якщо Він праведний, будьте й ви праведними. Додайте до віри чесноту, до чесноти знання і прагніть усього доброго [див. 2 Петра 1:5]. ...

Людина спасеться не швидше, ніж вона отримає знання, бо якщо вона не отримає знання, то буде зведена в рабство якоюсь злою силою в іншому світі, адже злі духи матимуть більше знання і відповідно більше сили, ніж люди на землі. Тому нам необхідне одкровення, щоб допомогти нам і дати знання про Божественне”¹⁵.

Джозеф Сміт виклав це вчення в квітні 1843 р., що згодом було записане в Ученні і Завітах 130:18–19: “Будь-який рівень інтелекту, що його ми досягаємо в цьому житті, підніметься з нами у воскресінні. І якщо людина здобуває більше знань і розуму в цьому житті через свою старанність і послухність, ніж інша людина, вона матиме відповідну перевагу у світі прийдешньому”¹⁶.

Джозеф Сміт виклав це вчення в травні 1843 р., що згодом було записане в Ученні і Завітах 131:6: “Людина не може бути спасенною у невігластві”¹⁷.

Ми здобуваємо знання про вічні істини шляхом старанного вивчення і молитви

Джордж А. Сміт, коли служив у Першому Президентстві, розповідав: “Джозеф Сміт учив, що кожен чоловік і кожна жінка повинні шукати Господньої мудрості, аби вони могли здобути знання від Того, Хто є джерелом знань, і що дані обіцяння евангелії є такими, щоб дозволити нам вірити, що, йдучи цим шляхом, ми досягнемо мети нашого пошуку”¹⁸.

Пророк Джозеф Сміт писав одному чоловікові, який нещодавно приєднався до Церкви: “Ви пам’ятаєте свідчення, яке я склав у ім’я Господа Ісуса, стосовно великої роботи, яку Він розпочав у останні дні. Ви знаєте мій стиль спілкування, як у слабкості й простоті я сказав вам, що саме Господь відкрив мені для цього покоління через служіння Своїх святих ангелів. Я молюся, щоб Господь допоміг вам зберігати як

*“Я знаю, що Його Дух нестиме свідчення всім,
хто старанно шукає від Нього знання”.*

скарб все це у вашому розумі, бо я знаю, що Його Дух нестиме свідчення всім, хто старанно шукає від Нього знання”¹⁹.

Пророк Джозеф Сміт писав чоловікові, який хотів більше дізнатися про Церкву: “Вивчайте Біблію і стільки наших книг, скільки зможете знайти; моліться Батькові в ім’я Ісуса Христа, майте віру в обіцяння, дані батькам, і ваш розум буде спрямовано до істини”²⁰.

“Те, що стосується Бога, є дуже важливим, і тільки час, досвід і уважне, вдумливе і священне розмірковування можуть відкрити це. Твій розум, о, людино,—якщо ти хочеш привести свою душу до спасіння—мусить відкритися аж до найвищих небес, досліджувати й обмірковувати найтемніші безодні і безмежний простір вічності,—ти мусиш спілкуватися з Богом. Наскільки більш гідними і благородними є думки Бога, ніж марні уявлення людського серця! ...

Нехай чесність, тверезість, щирість, серйозність, чеснотність, чистота, лагідність і простота увінчують ваші голови

повсюди, і, врешті-решт, станьте як маленькі діти, без злоби, підступу чи лицемірства. Отже, брати, після ваших страждань, якщо ви зробите все це, завжди палко молитиметеся і проявлятимете віру в очах Божих, Він дасть вам знання Своїм Святим Духом, так, невимовним даром Святого Духа [див. УЗ 121:26]²¹.

Ми здобуваємо знання про вічні істини потрохи за раз; ми можемо дізнаватися про все настільки швидко, наскільки можемо знести це

“Немудро, щоб усе знання предстало перед нами в одну мить, але мудро, щоб ми отримували потрохи за раз, тоді ми зможемо осягнути його”²².

“Коли ви піднімаєтеся драбиною, то повинні стати на першу сходинку і підніматися крок за кроком, поки не дістанетеся до верху; так само і з принципами євангелії—ви повинні почати з перших і просуватися далі, поки не пізнаєте всі принципи піднесення. Але це буде вже далеко після того, як ви пройдете кризь завісу. Не все можливо пізнати в цьому світі; навіть у загробному житті пізнавати своє спасіння й піднесення—це велика робота”²³.

*Джозеф Сміт і його радники у Першому Президентстві дали такі настанови святим, які збиралися в Наву: “Тим, хто ... може допомогти в цій величній роботі, ми кажемо: нехай вони прийдуть до цього міста. І, зробивши це, вони не тільки допоможуть у поширенні Царства, але й створять собі умови, за яких матимуть переваги бути навченими Президентством та іншими чинами Церкви, і підніматися вище і вище за шкалою розуму, доки не зможуть “зрозуміти зо всіма святими, що то ширина й довжина, і глибина й вишина, і пізнати Христову любов, яка перевищує знання”. [Ефесянам 3:18–19]*²⁴.

“Бог нічого не відкрив Джозефу такого, чого не зробив би відомим для Дванадцятьох, і навіть найменший святий може знати про все, як тільки він буде здатний сприйняти це, бо мусить настати день, коли жодній людині не треба буде говорити своєму ближньому: “Пізнай Господа”, бо всі знатимуть Його, ... від найменшого до найбільшого [див. Єремія 31:34]²⁵.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте останній абзац на сторінці 266. Подумайте про звички чи ідеї, які можуть “ставити ворота і встановлювати обмеження діям і шляхам Всемогутнього” в нашому житті. Що, як вам здається, нам слід робити, щоб охопити всю істину, яку Господь дасть нам?
- Продивіться передостанній абзац на сторінці 267. Чи було таке, що знання виштовхнуло з вашого життя темряву і сумнів? Чому, на вашу думку, здобуття знання про істину є необхідним для спасіння? (Приклади див. на сторінках 267–268).
- З учень пророка Джозефа ми можемо бачити, що Сатана хоче, щоб ми втрачали знання (сторінки 267–268), а Господь прагне давати нам його (сторінки 268–270). Чого ми можемо навчитися на цьому протиставленні?
- Що ми можемо робити, щоб збагачувати свої знання про істину? (Приклади див. на сторінках 263–265, 268–270). Продивіться абзац, що починається внизу сторінки 269. Виберіть кілька рис, названих у цьому абзаці. Як кожна з цих рис готує нас до здобуття знання?
- Прочитайте повністю другий абзац на сторінці 270. Чого ми можемо навчитися з порівняння пізнання нами євангельських принципів зі сходженням драбиною? Що ви робили, щоб постійно збагачувати свої знання про євангелію?
- Які у вас виникають думки чи почуття, коли ви розмірковуєте над останнім абзацом у цьому розділі?

Відповідні уривки з Писань: Приповісті 1:7; 1 Тимофію 2:3–4; 2 Нефій 28:29–31; Алма 5:45–47; УЗ 88:118

Посилання

1. George Q. Cannon, *The Life of Joseph Smith, the Prophet* (1888), p. 189.

2. Brigham Young, *Deseret News: Semi-Weekly*, Feb. 25, 1868, p. 2; вживання великої літери усучаснено.

3. *History of the Church*, 1:334; з протоколу зборів Школи пророків від 18 березня 1833 р., в Кертленді, шт. Огайо; зі слів Фредеріка Дж. Уільямса.
4. *History of the Church*, 1:334; from "History of the Church" (manuscript), book A-1, p. 281, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
5. Лист Джозефа Сміта до Айзека Галланда від 22 березня 1839 р., в'язниця міста Ліберті, шт. Міссурі, опубліковано в часопису *Times and Seasons*, лютий 1840 р., сс. 53–54; орфографію і граматику усучаснено.
6. *History of the Church*, 5:215; from "History of the Church" (manuscript), book D-1, p. 1433, Church Archives.
7. *History of the Church*, 6:57; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 15 жовтня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
8. *History of the Church*, 5:554; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 27 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса і Уільяма Клейтона.
9. *History of the Church*, 5:529–530; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 13 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
10. *History of the Church*, 6:477; з проповіді Джозефа Сміта 16 червня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
11. *History of the Church*, 5:555; з проповіді Джозефа Сміта 27 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса і Уільяма Клейтона.
12. Лист Джозефа Сміта до Олівера Каудері від 24 вересня 1834 р., Кертленд, шт. Огайо, опубліковано в *Evening and Morning Star*, вересень 1834 р., с. 192.
13. Quoted by Martha Jane Knowlton Coray, reporting a discourse given by Joseph Smith on May 21, 1843, in Nauvoo, Illinois; Martha Jane Knowlton Coray, Notebook, Church Archives.
14. *History of the Church*, 5:340; вживання великої літери усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 8 квітня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса і Уільяма Клейтона.
15. *History of the Church*, 4:588; з проповіді Джозефа Сміта 10 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
16. Учення і Завіти 130:18–19; настанови, дані Джозефом Смітом 2 квітня 1843 р. в Реймусі, шт. Іллінойс.
17. Учення і Завіти 131:6; настанови, дані Джозефом Смітом 16 і 17 травня 1843 р. в Реймусі, шт. Іллінойс.
18. George A. Smith, *Deseret News: Semi-Weekly*, Nov. 29, 1870, p. 2.
19. *History of the Church*, 1:442; з листа Джозефа Сміта до Мозеса Нікерсона від 19 листопада 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
20. *History of the Church*, 6:459; з листа Джозефа Сміта до Вашингтона Такера від 12 червня 1844 р., Наву, шт. Іллінойс.
21. *History of the Church*, 3:295–296; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта й інших до Едварда Партриджа і Церкви від 20 березня 1839 р., в'язниця Ліберті, шт. Міссурі; частини цього листа згодом були включені до Учення і Завітів як розділи 121, 122 і 123.
22. *History of the Church*, 5:387; з проповіді Джозефа Сміта 14 травня 1843 р. в Єлромі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
23. *History of the Church*, 6:306–307; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
24. *History of the Church*, 4:186; з листа Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві святим, вересень 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, жовтень 1840 р., с. 179.
25. *History of the Church*, 3:380; з проповіді Джозефа Сміта 27 червня 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.

“Яке добре та гарне яке,— щоб жити ... однокупно”

“Витривала, міцна, об’єднана тяглова сила”.

З життя Джозефа Сміта

27 грудня 1832 р. пророк Джозеф Сміт отримав від Господа повеління, що святі мають почати будівництво храму в Кертленді (див. УЗ 88:119). 1 червня 1833 р. Господь дав подальші настанови пророку: “Отже, ось мудрість і розум Господа—нехай дім буде збудовано не як у світі...; нехай його буде збудовано, як Я покажу трьом з вас” (УЗ 95:13–14).

Через кілька днів Господь виконав Своє обіцяння: він дав Джозефу Сміту і його радникам у Першому Президентстві дивовижне видіння, в якому вони побачили детальні плани храму. Фредерік Дж. Уільямс, другий радник у Першому Президентстві, потім пригадував: “Джозеф [Сміт] отримав слово Господа до нього: взяти двох своїх радників [Фредеріка Дж.] Уільямса і [Сідні] Рігдона, і предстати перед Господом, і Він покаже їм план, або модель, будівництва дому. Ми стали навколішки, прикликали Господа, і в полі нашого зору з’явилася будівля,—я перший побачив її. Тоді всі ми побачили її разом. Коли ми добре роздивилися екстер’єр, споруда немовби зійшла просто на нас”¹.

Коли Джозеф Сміт пояснював раді первосвящеників славетний план, відкритий Першому Президентству, брати зраділи й одразу вирушили обирати ділянку—місце на пшеничному полі, яке брати Сміт засіяли минулої осені. Гайрум негайно побіг за косою, щоб розчистити майданчик для будівництва, збуджено кажучи: “Ми готуємося будувати дім для Господа, і я таки хочу бути першим у цій роботі”².

Коли Джозеф Сміт представив план Кертлендського храму, відкритий Господом, Гайрум Сміт побіг за косою, вигукуючи: "Ми готуємося будувати дім для Господа, і я таки хочу бути першим у цій роботі".

Це почуття ентузіазму стало єднальним духом для святих, які працювали і жертвували для будівництва першого храму в цьому розподілі. Під проводом Емми Сміт жінки шили панчохи, штани і жакети будівельникам храму. Жінки також виготовляли штори й килими для храму, а організацію роботи над храмовим інтер'єром поклали на Бригама Янга. Брат Джон Теннер продав свою ферму (2200 акрів) у Нью-Йорку, і прибув до Кертленда саме вчасно, щоб позичити пророку 2 тис. доларів для викупу застави храмового кварталу, яка була майже прострочена. Щоб захистити храм від вандалізму погромників, чоловіки охороняли храм уночі і спали в тому ж одязі, в якому працювали на будівництві наступного дня.

Пророк казав: “Масштабна підготовка передувала будівництву дому Господнього. І незважаючи на те, що Церква була бідною, рясність єдності, узгодженості й милосердя дали нам сили виконувати повеління Божі”³.

Гебер Ч. Кімбол, який став членом Кворуму дванадцятьох за рік до освячення храму, описував цю надзвичайну роботу: “Вся церква об'єдналася в цьому починанні, і кожна людина подавала руку допомоги. У кого не було волів, ішов працювати в каменоломню, готувати камені для перевезення до споруди”⁴. Старійшина Кімбол також пригадував: “Джозеф сказав: “Нумо, браття, ходімо до каменоломні і попрацюймо для Господа!” І пророк сам ішов у кужільній верхній сорочці і кужільних штанях [льняний одяг] і працював на видобутку каміння, як і решта з нас. Потім кожної суботи ми привозили всі упряжки, щоб відвезти каміння до Храму, і так ми робили це, доки дім не був завершений. І наші дружини весь час в'язали, прями, шили і ... виконували всяку роботу”⁵.

Зусилля кертлендських святих були зразком єдності, жертвування і відданості, завдяки яким у подальші роки були здійснені Господні задуми. То був один з багатьох випадків, коли святі об'єднувалися в зусиллях, прислухаючись до гасла пророка Джозефа Сміта: “Витривала, міцна, об'єднана тяглова сила”⁶.

Учення Джозефа Сміта

**Коли ми у єдності працюємо разом,
то можемо краще досягати цілей Бога**

“[Ми] з радістю зустрічаємося зі святими на ще одній генеральній конференції [жовтень 1840 р.]. ... Святі такі ж завзяті, невтомні й енергійні, як завжди, в цій великій роботі останніх днів, і [це] приносить нам радість і задоволення і надзвичайно підбадьорює нас, коли ми долаємо труднощі, що обов’язково трапляються на нашому шляху.

Нехай брати завжди проявляють такий дух і підтримують наші руки, і ми мусимо йти вперед, ми йтимемо вперед. Робота Господа розгортатиметься по землі, Храм Господа буде зведено, старійшини Ізраїля будуть піднесені духом, Сіон буде побудовано і стане хвалою, радістю і славою всієї землі. І пісня хвали, слави, честі й величі Тому, Хто сидить на престолі, і Агнцю вічно буде лунати від пагорба до пагорба, з гори до гори, з острова до острова і з континенту до континенту, і царства цього світу стануть царством нашого Бога і Його Христа [див. Об’явлення 11:15].

Ми воістину радіємо знанню, що по всіх церквах, вдома і за кордоном, на цьому континенті і на островах морських, панує дух такої єдності, бо за цим принципом і завдяки зосередженню зусиль ми зможемо здійснити задуми нашого Бога”⁷.

“Храм у Наву будується дуже швидкими темпами. З усіх боків докладаються величезні зусилля, щоб сприяти його спорудженню, всілякі матеріали готуються з великою старанністю, і ми сподіваємося до наступної осені побачити будівлю вже під дахом. ... Часто бувало цією зимою, що аж сотні рук видобували каміння, а в той час численна кількість інших перетягувала його і виконувала багато іншої роботи. ...

Поки одні були зайняті на деяких роботах, щоденно виконуючи свою працю і відпрацьовуючи десяту частину їхнього часу, інші були не менш завзяті в принесенні своєї десятини і пожертвувань заради тієї ж високої мети. Ніколи ще від заснування цієї Церкви ми не бачили проявів більшої готовності виконувати вимоги Єгови, більш палкого бажання

чинити волю Бога, більших зусиль чи більших жертв, ніж відтоді, як Господь сказав: “Нехай храм буде збудовано десятиною Мого народу”. [Див. УЗ 97:10–11]. Складалося враження, що дух працьовитості, благочинства і слухняності одночасно почив на літніх і молодих, і брати і сестри, хлопчики і дівчата, і навіть незнайомці, які не є членами Церкви, з безпрецедентною готовністю приєднувалися до нас у здійсненні цієї великої роботи. І часто неможливо було відговорити вдову кидати лепту з її жалюгідного статку.

Ми бажаємо сьогодні передати всім, літнім і молодим, тим, хто з Церкви і хто поза нею, нашу неудавану подяку за безпрецедентну готовність, доброту, старанність і слухняність, яку вони проявили так своєчасно за нинішніх умов. Ми особисто нічого не виграли з точки зору матеріальних інтересів, але коли брати, як у цьому випадку, проявляють єдність в меті й прагнях і всі разом підпирають плечем колесо, наша стурбованість, труди, зусилля і побоювання суттєво зменшуються, ярмо стає любим і тягар—легким [див. Матвій 11:30]”⁸.

“Отже, дозвольте мені сказати раз і назавжди, як древній Псалмоспівець: “Оце яке добре та гарне яке,—щоб жити братам однокупно”. “Як та добра олива на голову, що спливає на бороду, Ааронову бороду, що спливає на кінці одежі його! ... Як хермонська роса, що спадає на гори Сіону”, така єдність; “бо там наказав Господь благословення, повіквічне життя!” Єдність—це сила. [Див. Псалом 133:1–3]”⁹.

**Ми заохочуємо єдність, коли прагнемо
бути слухняними Божим законам і долати
егоїстичні почуття й упередженість**

У грудні 1840 р. пророк писав членам Кворуму дванадцятьох та іншим провідникам священства, які служили на місії у Великій Британії: “Мій розум надзвичайно тішить те, що між вами існує таке чудове взаєморозуміння і що святі з такою радістю прислухалися до поради і змагалися одне з одним у праці любові та поширенні істини й праведності. Так і має бути в Церкві Ісуса Христа. Єдність—це сила. “Яке добре та гарне яке,—щоб жити братам однокупно!” [Псалми

133:1]. Нехай святі Всевишнього завжди плекають цей принцип, і результатом цього мусять бути найбільш славетні благословення, не тільки їм особисто, але і всій Церкві: порядок царства буде збережено, його чини матимуть повагу і його вимоги будуть виконуватися з готовністю і радістю. ...

Нехай святі пам'ятають, що велике залежить від їхніх особистих зусиль і що вони покликані бути співпрацівниками з нами і Святим Духом у звершенні великої роботи останніх днів; і в світлі її розмаху, благословень і слав, нехай кожне егоїстичне почуття буде не тільки поховано, але й знищено, і нехай любов до Бога і людей домінує і царює в кожному розумі, щоб їхні серця могли стати як у Еноха в давнину і розуміти все: теперішнє, минуле і майбутнє, і не мати нестачі в жоднім дарі, очікуючи з'явлення Господа Ісуса Христа [див. 1 Коринтянам 1:7].

Робота, до якої ми в єдності залучені, не є звичайною роботою. Вороги, яким нам доводиться протистояти, підступні й добре обізнані в тактиці війни. Нам слід бути бадьорими, щоб зосередити свою енергію і щоб найкращі з почуттів існували поміж нами, і тоді з допомогою Всемогутнього ми підемо від перемоги до перемоги, від завоювання до завоювання. Наші нечисті пристрасті будуть підкорені, упередження піде, ми не знайдемо місця у своїх грудях для ненависті, жовч сховає свою огидну голову і ми стоятимемо вподобаними в очах небес і будемо визнаними синами Бога.

Зрозуміймо, що ми маємо жити не заради себе, а заради Бога, і в такому разі найвеличніші благословення проллються на нас і в часі, і в вічності!"¹⁰

Ми скажемо святим, які прибувають сюди до Наву, що ми заклали основу для збирання Божого народу в цьому місті, і ми очікуємо, що коли святі приходитимуть, вони приймуть пораду, призначену Богом. ... Ми намагаємося тут підперезати свої стегна і вичистити з-поміж нас творців нечестя, і ми сподіваємося, що коли наші брати прибудуть з-за кордону, вони допоможуть нам просувати цю прекрасну роботу і виконати цей високий задум, щоб "Сіон міг бути побудований в праведності і всі народи стікалися під його прапор",

*“Єдність—це сила. “Яке добре та гарне яке,—щоб жити братам однокупно!”
Нехай святі Всевишнього завжди плекають цей принцип”.*

щоб як народ Божий під Його керівництвом, слухняний Його закону, ми могли зростати в праведності й істині, щоб, коли Його цілі будуть досягнуті, ми могли отримати спадок серед освячених”¹¹.

“Ми всі маємо друзів, знайомих, родичів і товаришів, і ми бачимо, що узи дружби ... і братерства об’єднали нас нерозривно тисячами ніжних зв’язків; ми прийняли спільну віру, саме ту, “раз дану святим” [Юда 1:3]. Ми отримали привілей почути вічну євангелію, дану нам через дух пророцтва, через відкриття небес, через дар Святого Духа, через служіння ангелів і через силу Бога. ... Родинна спільність пронизує все тіло, саме тіло Христа, яке, згідно з твердженням Павла, є Його церквою; і жоден член тіла не зазнає травми, щоб інші не відчували болю, бо Павло каже, що коли терпить один член, то всі члени з ним терплять; і коли один

член пошанований, то всі члени з ним тішаються [див. 1 Коринтянам 12:12–27]¹².

Найбільші мирські і духовні благословення завжди походять від єдності зусиль

У січні 1841 р. пророк Джозеф Сміт і його радники у Першому Президентстві дали такі настанови святим, які прибували до Наву з різних куточків світу: “Лише зосередженими діями і єдністю зусиль ми можемо виконати величну роботу останніх днів, ... і одночасно наші справи, і мирські, і духовні, будуть надзвичайно підтримані, і благословення небес мають пролитися на нас безперервним потоком; у цьому, ми гадаємо, не може бути сумнівів.

Найбільші мирські і духовні благословення, які даються завдяки вірності й спільним зусиллям, ніколи не супроводжують індивідуальні зусилля чи починання. Історія всіх минулих віків рясніє підтвердженнями цього факту.

Ми хотіли б, щоб святі розуміли, що коли вони прибувають сюди, то не повинні розраховувати на досконалість або те, що скрізь буде гармонія, мир і любов. Якщо вони плекають ці думки, то неодмінно будуть обмануті, бо тут є особи не тільки з різних штатів, але й з різних народів, які, хоча і відчують суттєву причетність до справи істини, мають свої упередженості, зумовлені вихованням, отже, необхідний якийсь час, щоб все це можна було подолати. Знову ж таки, є багато таких, які крадькома повходили і намагаються сіяти поміж нами суперечки, розбрат і ворожнечу, і цим приносять зло святим. ... Тому нехай ті, хто прибувають у це місто, будуть рішучими у виконанні заповідей Бога і не розчаровуються через те, про що ми згадали, і тоді вони будуть процвітати: розум небесний буде передаватися їм, і вони врешті-решт побачать на власні очі і радітимуть повному розквіту тієї слави, що прибережена для праведних.

Щоб побудувати Храм Господа, потрібні будуть значні зусилля з боку святих, щоб вони могли побудувати дім, який буде прийнятий Всемогутнім і в якому буде явлена Його сила і слава. Отже, нехай ті, хто може вільно пожертвувати своїм

часом, здібностями і своєю власністю на процвітання царства і зі своєї любові до справи істини, ... об'єднуються з нами в цій величній роботі останніх днів і розділять з нами випробування, щоб зрештою вони могли розділити з нами славу і триумф”¹³.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Обміркуйте твердження пророка Джозефа Сміта: “Витривала, міцна, об'єднана тяглова сила” (сторінка 275). Що відбувається, коли зусилля недостатньо витривалі або міцні? Що відбувається, коли люди тягнуть у різних напрямках? Як ми можемо застосувати твердження пророка до наших домівок або покликань у Церкві?
- Прочитайте повністю перший абзац на сторінці 277. Чому наші тягарі стають легшими, коли ми працюємо спільно? (Приклади див. на сторінках 273–277). Які принципи допомогли вам працювати з більшою єдністю з іншими людьми?
- Продивіться повністю перший абзац на сторінці 278. Яку небезпеку криє в собі егоїзм? Що ми можемо зробити, щоб знищити егоїстичні почуття в собі? Що ви відчуваєте, коли “любов до Бога і людей домінує” у вашому серці?
- Продивіться абзац, що починається внизу сторінки 279. Що корисного особисто для вас вам дали “узи дружби” і “ніжні зв'язки” у вашому приході або вашій філії? Яка перевага є у приходів і філій, в яких “родинна спільність пронизує все тіло”?
- Уважно прочитайте третій абзац на сторінці 280. Чому, на ваш погляд, неумдро очікувати досконалості від членів наших приходів і філій? Чи бачили ви, як якась група недосконалих людей за допомогою різних талантів і здібностей виконує спільну справу? Яким був результат таких спільних зусиль?

Відповідні уривки з Писань: Матвій 18:19–20; Іван 17:6–26; Мосія 18:21; 3 Нефій 11:29–30; УЗ 38:24–27; Мойсей 7:18

Посилання

1. Frederick G. Williams, quoted by Truman O. Angell, in Truman Osborn Angell, *Autobiography* 1884, pp. 14–15, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. Hyrum Smith, quoted in Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 14, pp. 1–2, Church Archives.
3. *History of the Church*, 1:349; from “History of the Church” (manuscript), book A-1, pp. 296–297, Church Archives.
4. Heber C. Kimball, “Extracts from H. C. Kimball’s Journal,” *Times and Seasons*, Apr. 15, 1845, pp. 867–868.
5. Heber C. Kimball, *Deseret News*, May 27, 1863, p. 377; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено.
6. Quoted by Brigham Young, *Deseret News: Semi-Weekly*, Apr. 20, 1867, p. 2; пунктуацію усучаснено.
7. *History of the Church*, 4:212–213; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; зі слів Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві, 4 жовтня 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, жовтень 1840 р., с. 187.
8. *History of the Church*, 4:608–609; пунктуацію і граматику усучаснено; з “Храм”, редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 2 травня 1842 р., сс. 775–776; редактором часопису був Джозеф Сміт.
9. *History of the Church*, 6:70; лист Джозефа Сміта до святих від 1 листопада 1843 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, 1 листопада 1843 р., сс. 376–377; цей лист був некоректно датований 8 листопада 1843 р, in *History of the Church*.
10. *History of the Church*, 4:227; орфографію усучаснено; лист Джозефа Сміта до Дванадцятьох від 15 грудня 1843 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, 1 листопада 1841 р., сс. 258, 260–261; цей лист був некоректно датований 19 жовтня 1840 р, in *History of the Church*.
11. *History of the Church*, 5:65–66; з “Урядвання Боже”, редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 15 липня 1842 р., с. 858; редактором часопису був Джозеф Сміт.
12. “Святим Божим”. Стаття з часопису *Times and Seasons* за 15 жовтня 1842 р., с. 951; орфографію, пунктуацію і вживання великої літери усучаснено; редактором часопису був Джозеф Сміт.
13. *History of the Church*, 4:272–273; з листа Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві святим від 15 січня 1841 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, 15 січня 1841 р., сс. 276–277.

Керувати так, як цього хоче Господь

*“Я навчаю їх правильних принципів,
а вони управляють собою”.*

З життя Джозефа Сміта

Поки святі в Кертленді починали працювати і жертвувати для будівництва храму, святі в окрузі Джексон, шт. Міссурі, зазнавали жорстоких утисків. Переїзд дедалі більшої кількості членів Церкви до Міссурі спричинив напруження стосунків з давніми поселенцями. Міссурійці боялися втратити політичний контроль, недовірливо ставилися до незвичних релігійних вірувань Церкви, і їм не подобалося те, що святі торгували переважно між собою. Погромники ставали дедалі жорстокішими в утискуванні святих, і в листопаді 1833 р. силою вигнали їх з власних домівок. Покинувши більшість худоби й хатнього начиння, святі втекли на північ, в основному до округи Клей, шт. Міссурі, де знайшли тимчасовий притулок.

Пророк Джозеф Сміт, який жив у Кертленді, був глибоко стурбований стражданнями святих у Міссурі і прагнув допомогти. У лютому 1834 р. Господь відкрив, що він повинен організувати групу святих, щоб вирушити маршем до округи Джексон. Ця група, названа Табір Сіону, мала допомогти відновити землі і власність, незаконно відібрані у членів Церкви. (Див. УЗ 103:21–40). Офіційно Табір був організований 6 травня 1834 р., і до нього зрештою увійшло 200 осіб. Учасники маршу, озброєні й організовані як військовий загін, прибули до околиць округи Джексон в середині червня, подолавши відстань у понад 900 миль.

Провідник у Господньому царстві “має бути обдарований мудрістю, знанням і розумом, щоб навчати і вести народ Бога”.

Учасники Табору щодня проходили пішки величезні відстані, часто під палючим сонцем, з одним скромним прийомом їжі і поганою водою, щоб підтримати життєздатність. Через тісне буденне спілкування людей протягом тижнів подорожі, супроводжуване втому і голодом, деякі брати стали сваритися одне з одним і критикувати пророка.

Попри всі труднощі цього небезпечного і важкого походу, Джозеф Сміт навчав учасників Табору важливих принципів провідництва, керуючи ними день у день. Уілфорд Вудрафф, один з учасників Табору Сіону, який згодом став четвертим Президентом Церкви, казав: “Ми здобули досвід, який би ніколи не отримали жодним іншим чином. У нас була можливість бачити обличчя пророка і у нас був привілей пройти з ним тисячу миль і спостерігати діяння Божого Духа з ним, одкровення Ісуса Христа для нього і виповнення цих одкровенень”¹.

Коли загін прибув у Міссурі, вони почали переговори з владою штату, але ці спроби мирного врегулювання провалилися. Коли збройний конфлікт здавався неминучим, пророк молився про провід і 22 червня 1834 р. отримав одкровення, яке розпускало Табір і проголошувало, що у цей час Сіон не буде викуплено (див. УЗ 105). Стосовно учасників Табору Господь сказав: “Я почув їхні молитви, і прийму їхні пожертвування, і доцільно Мені, щоб їх і досі піддавали випробуванню їхньої віри” (УЗ 105:19).

Табір Сіону не досягнув своїх цілей політичного характеру, але приніс довготривалі духовні результати. У лютому 1835 р., коли пророк організував Кворум Дванадцятьох Апостолів і Кворум сімдесятників, 9 з Дванадцятьох апостолів і всі сімдесятники брали участь у Таборі Сіону. Як пригадував Джозеф Янг, один з перших членів Кворуму сімдесятників, пророк сказав групі цих братів: “Бог не хотів, щоб ви билися. Він не міг би зорганізувати Своє царство з дванадцятьма мужами, які відкриватимуть двері євангелії народам землі, і з сімдесятма мужами, які йтимуть їхніми стопами під їхнім проводом, якби не взяв їх із числа мужів, які запропонували свої життя і які принесли таку ж велику жертву, як і Авраам”².

Саме в Таборі Сіону Бригам Янг, Гебер Ч. Кімбол, Уілфорд Вудрафф та інші здобули практичні навички, що допомогли їм вести святих з Міссурі до Іллінойсу в 1839 р. і згодом у Долину Солоного озера. На своєму досвіді спілкування з пророком ці брати навчилися провідництву у Господній спосіб.

Учення Джозефа Сміта

Провідники вчать правильним принципам і допомагають підопічним керувати собою

Джон Тейлор, третій Президент Церкви, казав: “Колись у Наву один джентльмен, представник законодавчого органу, при мені запитав Джозефа Сміта, яким чином йому вдається керувати такою кількістю людей і при цьому підтримувати ідеальний порядок, зауваживши також, що їм таке ніде не вдається. Пан Сміт відповів, що це дуже легко зробити. “Як же?—вигукнув той джентльмен.—Нам це дуже важко”. Пан Сміт відповів: “Я навчаю їх правильних принципів, а вони керують собою”³.

Бригам Янг, другий Президент Церкви, казав: “Безліч разів ті джентльмени, що приходили подивитися на нього і на його народ, ставили Джозефу Сміту таке питання: “Як це вам вдається з такою легкістю керувати своїми людьми? Складається враження, що вони не роблять нічого іншого, крім того, що ви їм говорите; як це вам вдається правити ними з такою легкістю?” На що він відповідав: “Я зовсім не керую ними. Господь відкрив з небес певні принципи, за якими ми повинні жити в ці останні дні. Наближається час, коли Господь почне збирати своїх людей, відділяючи їх від злочестивих, і Він збирається скоротити роботу свою у праведності, а ті принципи, що їх Він відкриває, я проповідую людям, а вони намагаються жити згідно з ними, і вони керують самі собою”⁴.

У відповідь на звинувачення Джозефа Сміта в тому, що він прагне влади, пророк відповів: “Стосовно своєї влади над розумами людей, я скажу так: це наслідок сили істини в ученнях, у явленні яких я був знаряддям в руках Бога, а не будь-якого ступеню примусу з мого боку. ... Я запитую: чи я коли-небудь застосовував якийсь примус до будь-якої людини? Хіба

я не давав їм волю не вірити в будь-яке вчення, що його я проповідував, якщо людина так бажала? Чому мої вороги не наносять удар по вченню? Не можуть, бо це істина, і я кидаю виклик усім людям: спробуйте спростувати її!”⁵

“Один брат, який працює у виданні *St. Louis Gazette*, ... хотів знати, як я здобув таку владу. ... Я сказав йому, що отримав владу за принципами істини й чеснотності, які залишаються й тоді, коли я помру і мене не стане”⁶.

Провідники здобувають необхідну мудрість від Духа і визнають Господні благословення, дані їм

“Людина Божа має бути обдарована мудрістю, знанням і розумом, щоб навчати і вести народ Бога”⁷.

Джозеф Сміт писав членам Кворуму дванадцятьох та іншим провідникам священства, які служили на місії у Великій Британії: “Можу сказати, що наскільки мені відомо про ваші діяння, я повністю задоволений тим, що вони чиняться з мудрістю, і я не маю жодного сумніву, що Дух Господа направляє вас, і це доводить мені, що ви були смиренними і що ваші бажання стосувалися спасіння ваших ближніх, а не власної кар’єри й егоїстичних інтересів. Поки святі будуть проявляти таку схильність, їхні поради будуть схвалені, а їхні повчання—увінчані успіхом.

Є багато всього важливого, про що ви питаєте поради, але, я гадаю, ви чудово зможете самі прийняти рішення, оскільки краще обізнані з деталями обставин, ніж я, і я відчуваю велику впевненість у вашій спільній мудрості. ...

Улюблені браття, ви повинні певною мірою знати про мої почуття, коли я розмірковую про ту велику роботу, що нині розгортається, і мій стосунок до неї, хоча вона просувається в далеких землях і тисячі приймають її. Я певною мірою усвідомлюю мій обов’язок і свою потребу в підтримці згори і мудрості з висот, щоб я міг навчати цей народ, який нині став великим народом, принципам праведності і вести їх відповідно до волі Небес, щоб вони могли бути вдосконалені й готові зустріти Господа Ісуса Христа, коли Він прийде у великій славі. Чи можу я покластися на ваші молитви нашому

небесному Батькові заради мене і на молитви всіх моїх братів і сестер в Англії (яких я не бачив, але яких люблю), щоб я міг уникнути всіх викрутасів Сатани, здолати всі труднощі і привести цей народ до радості в тих благословеннях, які прибережені для праведних? Я прошу вас про це в ім'я Господа Ісуса Христа”⁸.

У 1833 р. пророк та інші провідники Церкви написали членам Церкви в Томпсоні, шт. Огайо, повідомляючи, що їхнім головою було призначено брата Селмона Джі: “Наш дорогий брат Селмон ... був висвячений нами, ... щоб вести вас і навчати того, що відповідає благочестю, і в ньому ми маємо велику впевненість, так само, сподіваємося, як і ви. Тому ми кажемо вам—так, не лише ми, але й Господь також: прийміть його як такого, знаючи, що Господь призначив його на цей чин задля вашого блага, підтримуйте його своїми молитвами, моліться за нього постійно, щоб він був обдарований мудрістю і розумом у знанні Господа, щоб через нього ви були збережені від злих духів і всіх суперечок і розбіжностей і зростали в благодаті і знанні нашого Господа і Спасителя, Ісуса Христа. ...

Зрештою, брати, моліться за нас, щоб ми могли виконувати роботу, на яку покликані, щоб ви могли мати таємниці Божі, так, саме у повноті”⁹.

Пророк дав таку пораду групі провідників священства, навчаючи їх вести обговорення: “Кожен має говорити у свою чергу, на своєму місці, і у свій час і свою пору, щоб усьому був досконалий порядок; і ... кожна людина ... повинна переконатися, що вона може пролити світло, а не поширити темряву на певне питання, ... що можуть зробити люди, які глибоко вивчають розум і волю Господа, Чий Дух завжди являє і представляє істину для розуміння всіма, хто має Дух”¹⁰.

“Коли Дванадцятєро або будь-які інші свідки стоять перед громадами цього світу і проповідують в силі й проявах Духа Божого, і люди вражені і збентежені доктриною, і кажуть: “Цей чоловік виголосив могутню проповідь, чудову лекцію”, тоді нехай цей чоловік або ці люди будуть уважними, щоб не приписати всю славу собі, але бути смиренними і віддати

хвалу і славу Богу і Агнцю, бо саме силою Святого Священства і Святого Духа вони мають можуть так промовляти. Що ти є, людино, окрім праху? І від кого отримуєш свою силу і благословення, окрім як від Бога?”¹¹

Провідники в царстві Бога люблять тих, кому служать

“Чим старшим я стаю, тим ніжнішим стає моє серце до вас. Я завжди готовий позбутися всього, що є неправильним, бо я бажаю, щоб у цього народу був чеснотливий провідник. Я звільнив ваш розум, давши вам знання про те, що від Христа Ісуса. ... У моєму серці є самі тільки хороші почуття”¹².

“Сектантські священники кричать у мій бік і питають: “Чому цей базика збирає стільки послідовників і вони не відходять?” Я відповім: тому що я володію принципом любові. Все, що я можу запропонувати світові, це добре серце і добру руку”¹³.

За кілька днів до свого від'їзду до Картеджської в'язниці пророк так виразив свою любов до святих: “Бог випробував вас. Ви хороший народ, тому я люблю вас усім своїм серцем. Ніхто більшої любові не має над ту, як хто своє життя поклав би за друзів своїх [див. Іван 15:13]. Ви стояли поряд мене в годину лиху, і я готовий пожертвувати своїм життям заради вашого збереження”¹⁴.

Провідники в Господньому царстві навчають своїм служінням і прикладом

Коли учасники Табору Сіону просувалися від Кертленда, шт. Огайо, до Міссурі, завдяки спілкуванню з Джозефом Смітом вони навчилися багатьох принципів провідництва. Джордж А. Сміт, учасник Табору Сіону, пригадував: “Пророк Джозеф був так само знесилений і втомлений, як і кожен з тих, хто пройшов тим шляхом. Крім того, що він турбувався про забезпечення табору і керував ним, він ще й більшість часу проводив на ногах, а тому часто його ноги боліли і були вкриті кривавими пухирями, що було й не дивно, адже йому доводилося проходити від 25 до 40 миль щоденно у спекотну пору року. Проте за весь час подорожі він ніколи не ремствував і не скаржився, тоді як більшість чоловіків з

табору скаржилися йому на рани на пальцях, пухирі на ступнях, довгі переходи, на убоге забезпечення провізією, погану якість хліба, погані кукурудзяні коржі, тухле зіпсоване масло, нудотний мед, червиві м'ясо та сир і т.д. Навіть собака не міг гавкнути на деяких чоловіків, щоб ті через це не починали ремствувати на Джозефа. Якщо їм доводилося розбивати табір біля поганої води, це ледь не спричиняло повстання. Хоч ми і були Табором Сіону, та багато хто з нас не молилися, були нерозсудливими, легковажними, неуважними, нерозумними або злими, однак ми не знали цього. Джозефу довелося терпіти нас і вчити нас, як маленьких дітей. Однак у таборі було багато таких, які ніколи не ремствували і які завжди були готові охоче виконати те, що хотіли від них керівники”¹⁵.

Далі наведено кілька витягів з історії пророка, травень 1834 р.: “Щовечора, перед тим як лягати відпочивати на звук труби, ми схилялися перед Господом у кількох наметах і виливали свою подяку в молитві й воланні, і на звук ранкової труби, приблизно о четвертій ранку, кожен чоловік знову стояв на колінах перед Господом, благаючи про Його благословення на цей день”¹⁶.

27 травня 1834 р.: “Попри те, що наші вороги постійно дихали на нас погрозами про розправу, ми не боялися і не сумнівалися в необхідності продовжувати нашу ходу, бо Бог був з нами і Його ангели йшли перед нами, і віра нашого маленького загону була непохитною. Ми знаємо, що ангели були нашими супутниками, бо ми бачили їх”¹⁷.

29 травня 1834 р.: “Я дізнався, що частині нашого загону подали кислий хліб, хоча я отримав хороший солодкий хліб, спечений тим же кухарем. Я дорікнув братові Зебеді Колтріну за таку небезсторонність, бо я хотів, щоб з моїми братами обходилися так само, як зі мною”¹⁸.

Джон М. Чайдестер, учасник Табору Сіону, пригадував: “Табір Сіону, перетинаючи штат Індіану, мав пройти дуже небезпечними болотами; відповідно, ми були змушені прив'язати мотузки до повозок, щоб протягнути їх, і пророк босоніж був першим на мотузці. Це було так типово для нього в усі часи труднощів.

“Пророк босоніж був першим на мотузці,—пригадував учасник Табору Сіону.— Це було так типово для нього в усі часи труднощів”.

Ми продовжували подорож, доки не підійшли до річки [Уакенда], подолавши 25 миль без відпочинку і привалу на обід. Нам довелося переправлятися через цей потік, і на протилежному його боці ми побачили надзвичайно приємне місце для привалу, що стало великою радістю для втомлених і голодних чоловіків. Дійшовши до того місця, пророк оголосив Табору, що відчув натхнення йти далі, і, вирушивши першим, запросив братів йти за ним.

Це спричинило розділення в таборі. Лайман Уайт та інші спочатку відмовилися йти за пророком, але зрештою наздогнали його. Подальші події показали, що пророк був натхнений йти далі ще на сім миль. Потім нам повідомили, що милях у восьми вниз від того місця, де ми перетинали річку, загін чоловіків підготувався напасти на нас уночі”¹⁹.

У ході маршу Табору Сіону деякі його учасники ремствували і скаржилися. Пророк дорікав таким і попереджав, що якщо вони не покаються, їх спіткає лихо. Деякі

прислухалися до цієї поради, але інші ні. Невдовзі виникла епідемія холери, і деякі учасники Табору померли. Орсон Гайд, який потім служив у Квorumі Дванадцятьох Апостолів, пригадував: “Чи зменшилась стурбованість пророка щодо благополуччя табору? Чи віддалився він у своїх почуттях від друзів у годину кари і страждання? Чи виявився він їхнім ворогом через те, що суворо говорив із ними? Ні! Його серце тануло від співчуття, його груди палали любов’ю, співчуттям і добротою, і з завзяттям і відданістю, притаманними вірному другові в лиху годину, він особисто прислужував хворим і тим, хто помирав, і допомагав ховати мертвих. Кожний його вчинок у період цього страшного випробування додавав упевненості табору, що він досі любить їх попри всі їхні недоліки”²⁰.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте другий абзац на сторінці 286. Які сильні сторони ви вбачаєте в підході пророка Джозефа Сміта до провідництва? Як ви гадаєте, як більшість людей відгукується на таке провідництво?
- Продивіться вчення пророка про те, що провідникам необхідно здобувати мудрість від Духа (сторінки 287–289). Що може допомогти провідникам отримати необхідну мудрість?
- Продивіться повністю третій абзац на сторінці 287. Чому смирення і безкорисливість є невід’ємними рисами провідників? Які інші риси, на вашу думку, повинні мати провідники?
- Джозеф Сміт відкрито говорив про свою любов і ніжні почуття до святих (сторінка 289). З чого ви знаєте, що якийсь провідник по-справжньому любить вас? Чи були ви благословенні любов’ю когось із провідників?
- Прочитайте уважно розповіді про Табір Сіону, що містяться на сторінках 283–285 та 289–292. Які якості провідника продемонстрував пророк?

- Згадайте про свої обов'язки керівника в сім'ї, Церкві, на роботі, в школі, суспільстві чи десь ще. Поміркуйте, як ви можете брати в цьому приклад з Джозефа Сміта.

Відповідні уривки з Писань: Вихід 18:13–26; Приповісті 29:2; Матвій 20:25–28; Алма 1:26; УЗ 107:99–100

Посилання

1. Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly*, Dec. 21, 1869, p. 1; орфографія і вживання великої літери усучаснено.
2. Quoted by Joseph Young Sr., in *History of the Church*, 2:182, footnote; from Joseph Young Sr., *History of the Organization of the Seventies* (1878), p. 14.
3. John Taylor, "The Organization of the Church," *Millennial Star*, Nov. 15, 1851, p. 339.
4. Brigham Young, *Deseret News: Semi-Weekly*, June 7, 1870, p. 3.
5. *History of the Church*, 6:273; з проповіді Джозефа Сміта 24 березня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа.
6. *History of the Church*, 6:343; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 25 квітня 1844 р., Наву, шт. Іллінойс.
7. *History of the Church*, 5:426; з проповіді Джозефа Сміта 11 червня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа і Уілларда Річардса.
8. *History of the Church*, 4:228–230; орфографію і граматику усучаснено; з листа Джозефа Сміта до Дванадцятьох від 15 грудня 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, 1 січня 1841 р., сс. 259–260; цей лист був некоректно датований 19 жовтня 1840 р. in *History of the Church*.
9. Лист Джозефа Сміта й інших до Церкви в Томпсоні, шт. Огайо, від 6 лютого 1833 р., Кертленд, шт. Огайо; Letter Book 1, 1829–1835, pp. 25–26, Joseph Smith, Collection, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
10. *History of the Church*, 2:370; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 15 січня 1836 р., Кертленд, шт. Огайо.
11. *History of the Church*, 3:384; з проповіді Джозефа Сміта 2 липня 1839 р. в Монтроузі, шт. Айова; зі слів Уілфорда Вудраффа і Уілларда Річардса.
12. *History of the Church*, 6:412; з проповіді Джозефа Сміта 26 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
13. *History of the Church*, 5:498; з проповіді Джозефа Сміта 9 липня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
14. *History of the Church*, 6:500; з проповіді Джозефа Сміта 18 червня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс. Укладачі *History of the Church* поєднали словесні звіти кількох очевидців в одну розповідь про цю проповідь.
15. George A. Smith, "History of George Albert Smith by Himself," p. 30, George Albert Smith, Papers, 1834–1875, Church Archives.
16. *History of the Church*, 2:64–65; from Heber C. Kimball, "Elder Kimball's Journal," *Times and Seasons*, Jan. 15, 1845, p. 771.
17. *History of the Church*, 2:73; from Heber C. Kimball, "Elder Kimball's Journal," *Times and Seasons*, Jan. 15, 1845, p. 772.
18. *History of the Church*, 2:75; from George A. Smith, "History of George Albert Smith by Himself," p. 17, George Albert Smith, Papers, 1834–1875, Church Archives.
19. John M. Chidester, in "Recollections of the Prophet Joseph Smith," *Juvenile Instructor*, Mar. 1, 1892, p. 151; пунктуацію усучаснено.
20. Orson Hyde, *Deseret News*, July 30, 1853, p. 66.

*Пророк Джозеф Сміт навчає братів, включаючи Бригама Янга (зліва).
Бригам Янг казав, що пророк міг “взяти Писання і зробити їх
настільки ясними й простими, що будь-хто міг зрозуміти”.*

Істини з притч Спасителя в Матвії 13

*“Колеса, що несуть колісницю Царства,
продовжують обертатися; їм дає рух могутня рука
Єгови; і всупереч усій протидії, будуть обертатися
і далі, доки не сповняться всі Його слова”.*

З життя Джозефа Сміта

Коли побудова Кертлендського храму наближалася до завершення, Джозеф Сміт і святі почали готуватися до великих благословень, які їм належало отримати в цьому храмі. Щоб допомогти братам підготуватися до освячення храму, у листопаді 1835 р. було розпочато сесію Школи старійшин. Цю школу було започатковано у 1834 р., і вона була продовженням Школи пророків, яка працювала раніше.

Серед інших предметів Джозеф Сміт та інші брати вивчали гебрійську—мову, якою було написано більшу частину оригінальних текстів Старого Завіту. Щоденник пророка свідчить про те, що він вивчав гебрійську майже щодня, часто протягом багатьох годин. У його щоденникових записах є такі слова, як “весь день читав гебрійською” або “ходив до школи й читав гебрійською”.¹ 19 січня 1836 р. він записав: “Провів весь день у школі. Господь благословив нас у навчанні. Сьогодні нам дуже добре вдавалося читати гебрійською Біблію. Було враження, що Господь дивним чином відкрив наш розум для розуміння Його слова мовою оригіналу”². Ще через місяць він записав: “Ходив до школи і читав та перекладав разом з класом як звичайно. Моя душа захоплюється читанням слова Господнього в оригіналі”³.

Досвід Джозефа Сміта в Школі старійшин є одним з проявів його любові до Писань. Він старанно вивчав Писання,

знаходячи в них втіху, знання і натхнення все своє життя. Варто зазначити, що саме уривок з Біблії спонукав його шукати мудрість від Бога і отримати Перше видіння, коли йому було лише 14 років (див. Яків 1:5).

Записи, листи і проповіді пророка наповнені цитатами з Писань і тлумаченнями, бо він вивчав Писання так багато, що вони стали складовою частиною його мислення. У своїх повчаннях він прямо і непрямо цитував Писання, він перефразовував їх і використовував як основу для своїх проповідей. “Я знаю Писання і розумію їх”,—сказав він у квітні 1844 р.⁴

Його надзвичайне знання Писань дозволило йому викладати й тлумачити їх з великою силою та ясністю, і багато з тих, хто чув його промови, пам’ятали цю його здатність. Президент Бригам Янг згадував, що пророк міг “звернутися до Писань і витлумачити їх настільки ясно і просто, що будь-хто міг їх зрозуміти”⁵.

Уондл Мейс згадував: “Я слухав пророка Джозефа Сміта на людях і в приватній обстановці, на сонці і під дощем, як і багато інших людей, коли він навчав їх з трибуни. І в моєму домі, і в його домі ми спілкувалися з ним, ... і я знаю, що жодна людина, якщо тільки вона не навчена Богом, не змогла б з такою ясністю розтлумачувати Писання і розгортати їх перед очима так, що ніхто не зміг би неправильно їх зрозуміти.

Мені іноді бувало соромно за себе, бо я з дитинства так багато вивчав Писання, але не бачив того, що ставало настільки ясним, коли він торкався їх. Він, так би мовити, повертав ключ, і двері знання широко відкривалися, являючи дорогоцінні принципи—і нові, і старі”⁶.

Те, наскільки добре пророк знав Писання, можна побачити в наступному листі, у якому він дав пророче витлумачення притч Спасителя у 13 розділі Євангелії від Матвія. Він навчав, що ці притчі описують встановлення Церкви у дні Спасителя і її дивовижні зростання та долю в останні дні.

Учення Джозефа Сміта

Спаситель навчав притчами, щоб ті, хто вірував у Його вчення, могли отримати більше світло, у той час як ті, хто відкидав Його вчення, втрачали те світло, яке в них було

“І учні Його приступили й сказали [Спасителю]: “Чому притчами Ти промовляєш до них?” [Я тут хотів би додати, що слово “них”, вжите в цьому запитанні, ... стосується натовпу]. А Він відповів і промовив [Своїм учням]: “Тому, що *вам* дано пізнати таємниці Царства Небесного, *ім* же [тобто невіруючим] не дано. Бо хто має, то дасться йому та додасться, хто ж не має, забереться від нього й те, що він має”. [Матвій 13:10–12].

Ми розуміємо з цих слів, що ті, хто раніше очікував пришествия Месії, згідно зі свідченням пророків, і в ті дні шукали Месію, але не мали достатнього світла через свою невіру, щоб роздивитися в Ньому їхнього Спасителя, побачити, що Він є істинним Месією—отже вони мають бути розчарованими і втратити навіть усе те знання, усе світло, розуміння і віру, які в них були у зв'язку з цим. Отже, той, хто не сприйме більшого світла, втратить усе світло, що мав; і якщо світло, що є в тобі, стає темрявою, ось, наскільки великою є та темрява! “Отже,—каже Спаситель,—Я тому говорю до них притчами, що вони, дивлячися, не бачать, і слухаючи, не чують, і не розуміють. І над ними збувається пророцтво Ісаї, яке промовляє: “Почуєте слухом, і не зрозумієте, дивитися будете оком, і не побачите”. [Матвій 13:13–14].

Тепер ми бачимо, чому саме (і цей пророк [Ісаї] виклав причину цього) вони не приймали Месію—вони не розуміли, або не хотіли розуміти. Вони дивилися і не бачили, “затовстіло бо серце людей цих, тяжко чують вухами вони, і зажурили очі свої, щоб коли не побачити очима й не почути вухами, і не зрозуміти їм серцем, і не навернутись, щоб Я їх уздоровив!” [Матвій 13:15]. Але що Він сказав Своїм учням? “Очі ж ваші блаженні, що бачать, і вуха ваші, що чують. Бо

поправді кажу вам, що багато пророків і праведних бажали побачити, що бачите ви, та не бачили, і почути, що чуєте ви, і не чули”. [Матвій 13:16–17].

Ми знову наголошуємо тут,—бо ми знаходимо, що тим принципом, згідно з яким учні Христові були названі блаженними, було те, що їм було дозволено бачити своїми очима і чути своїми вухами,—що засудження, що впало на той натовп, що не прийняв Його слів, було в тому, що вони не бажали бачити своїми очима і чути своїми вухами; не тому, що вони не могли і не мали привілею бачити і чути, а тому, що їхні серця були сповнені нечестям і мерзотами; “як [у ваших батьків, так і у вас]”. [Дії 7:51]. Пророк, передбачаючи, що вони так закам’яніють серцем, ясно проголосив це; і в цьому засудження світу; що світло прийшло у світ, а люди вибрали темряву замість світла, оскільки їхні діла є злими. Це було викладено Спасителем настільки ясно, що навіть випадковому слухачеві тут не помилитися. ...

Люди звикли казати, коли слуги Божі відкривають істину: “Усе є таємним; вони кажуть притчами, отже, цього не зрозуміти”. Це правда, що в них є очі, а вони не бачать, але ніхто не є настільки сліпим, як ті, що не бажать бачити; і це Спаситель казав про таких людей, але Своїм учням Він витлумачував її з ясністю; і ми маємо причини бути по-справжньому смиренними перед Богом наших батьків, бо Він залишив усе це записаним для нас настільки ясним, що, попри намагання та об’єднані зусилля жерців Ваалових, вони не мають сили засліпити наші очі і затьмарити наше розуміння, якщо тільки ми відкриємо наші очі і одну хвилину почитаємо це у ширості серця”⁷.

Притча про сіяча показує, що відбувається, коли проповідують євангелію; вона також показує, що Спаситель встановив Своє царство в середині часів

“Коли Спаситель виголошував ці прекрасні слова і притчі, записані в Матвії 13, Він знаходився на човні, бо натовп насував на Нього, щоб почути Його слова; і Він почав навчати їх, кажучи:

*“Ось вийшов сіяч, щоб посіяти зерно своє. І як сіяв, упало одне край дороги. ...
Інше ж упало на добру землю, і, зійшовши, уродило”.*

“Ось вийшов сіяч, щоб посіяти. І як сіяв він зерна, упали одні край дороги, і пташки налетіли, та їх повидзьобували. Другі ж упали на ґрунт кам’янистий, де не мали багато землі, і негайно посходили, бо земля неглибока була; а як сонце зійшло, то зів’яли, і коріння не маючи, посохли. А інші попадали в терен, і вигнався терен, і їх поглинув. Інші ж упали на добрую землю і зродили: одне в сто раз, друге в шістдесят, а

те втридцятєро. Хто має вуха, щоб слухати, нехай слухає!”. [Матвій 13:3–9]. ...

Але послухайте пояснення притчі про сіяча: “До кожного, хто слухає слово про Царство, але не розуміє, приходять лукавий, і краде посіяне в серці його; це те, що посіяне понад дорогою”. І зверніть увагу на цей вираз—посіяне в серці його. “Це той, хто отримує зернятко понад дорогою”. [Матвій 13:19]. Люди, які в собі не мають принципу праведності, чий серця сповнені нечестя, хто не має бажання до принципів істини, не розуміють слова істини, коли чують його. Диявол забирає слово істини з їхніх сердець, тому що вони не прагнуть до праведності.

“А посіяне на кам’янистому ґрунті, це той, хто слухає слово, і з радістю зараз приймає його; але кореня в ньому нема, тому він непостійний; коли ж утиск або переслідування настають за слово, то він зараз спокушується. А між терен посіяне, це той, хто слухає слово, але клопоти віку цього та омана багатства заглушують слово, і воно зостається без плоду. А посіяне в добрій землі, це той, хто слухає слово й його розуміє, і плід він приносить, і дає один у сто раз, другий у шістдесят, а той утридцятєро”. [Матвій 13:20–23].

Таким чином Сам Спаситель пояснив Своїм учням притчу, яку Він виклав, не залишивши таємниці чи темряви в розумі тих, хто твердо вірує в Його слова.

Отже, ми доходимо висновку, що головна причина того, що натовп, тобто цей світ, як їх визначив Спаситель, не отримав витлумачення Його притч, полягала в невірі. Вам, каже Він, (звертаючись до Своїх учнів), дано пізнати таємниці Царства Небесного [див. Матвій 13:11]. І чому? Завдяки вірі в Нього і довірі до Нього, яку вони мали. Ця притча була виголошена, щоб показати, що відбувається, коли проповідують слово; і ми віримо, що це має пряий зв’язок з початком, або встановленням Царства в ту добу; отже ми продовжимо дослідження Його слів стосовно цього Царства від тих часів, навіть до кінця світу”⁸.

Притча про пшеницю і кукіль навчає, що праведні і злочестиві будуть зростати до кінця світу, коли праведних буде зібрано, а злочестивих буде спалено

“Іншу притчу подав Він їм, кажучи [і ця притча також має зв’язок із встановленням Царства у ту добу світової історії]: “Царство Небесне подібне до чоловіка, що посіяв був добре насіння на полі своїм. А коли люди спали, прийшов ворог його і куколью між пшеницю насіяв, та й пішов. А як виросло збіжжя та кинуло колос, тоді показався і кукіль. І прийшли господареві раби, та й кажуть йому: “Пане, чи ж не добре насіння ти сіяв на полі своїм? Звідки ж узявся кукіль?” А він їм відказав: “Чоловік супротивник накоїв оце”. А раби відказали йому: “Отож, чи не хочеш, щоб пішли ми і його повилолювали?” Але він відказав: “Ні, щоб, вилолюючи той кукіль, ви не вирвали разом із ним і пшеницю. Залишіть, хай разом обоє ростуть аж до жнив; а в жнива накажу я жінцям: Зберіть перше кукіль і його пов’яжіть у снопки, щоб їх попалити; пшеницю ж спровадьте до клуні моєї”. [Матвій 13:24–30].

У цій притчі ми пізнаємо не тільки встановлення Царства за днів Спасителя, що представлено добрим насінням, яке принесло хороший плід, але й спотворення Церкви, яке представляє кукіль, посіяний ворогом, який Його учні ладні були виполоти, тобто очистити Церкву, якби це їхнє ставлення отримало схвалення Спасителя. Але Він, знаючи все, каже: “Неправильно!” Настільки, що це означає: ваше ставлення є неправильним, Церква ще у своєму ранньому дитинстві, і якщо ви зробите цей поспішний крок, ви знищите пшеницю, тобто Церкву, разом з куколем; отже краще дати їм рости разом аж до жнив, тобто до кінця світу, що означає знищення злочестивих, яке ще не сповнилося. ...

І підійшли Його учні до Нього й сказали: “Поясни нам притчу про кукіль польовий”. А Він відповів і промовив до них: “Хто добре насіння посіяв був, це Син Людський, а поле це світ, добре ж насіння це сини Царства, а кукіль сини лукавого”. [Матвій 13:36–38].

Тепер нехай наші читачі звернуть увагу—“поле це світ, ... кукіль сини лукавого, ворог, що посіяв його—це диявол, жнива—це кінець світу, [нехай вони звернуть особливу увагу на слова—*кінець світу*], а жінці—це ангели”. [Матвій 13:38–39].

Люди не мають жодних підстав казати, що все це фігуральні вирази, що буквально це сприймати не можна, бо Він тепер пояснює те, що раніше казав у притчах; і відповідно до цієї символіки, кінець світу—це знищення злочестивих; жнива і кінець світу мають прямий зв'язок із родом людським в останні дні, а не з землею, як це багато хто собі уявляє, і з усім тим, що станеться ще до пришествя Сина Людини, і з відновленням усього, про що було сказано вустами усіх святих пророків від початку світу; і ангели мають свою місію в цій великій роботі, бо вони—жінці.

“І як збирають кукіль, і як палять в огні, так буде й наприкінці віку цього” [Матвій 13:40]; тобто, оскільки слуги Божі виходять, щоб попередити народи—і священників, і [просто всіх] людей, а вони кам'яніють серцем і відкидають світло істини, то перших віддають на биття Сатани, і закон і свідчення запечатуються, ... і вони залишаються в темряві і зібрані на день спалення; таким чином зв'язані своїми вченнями, і їхні священники роблять ці пута ще міцнішими, і [вони] підготовлені до сповнення слів Спасителя—“Пошле Людський Син Своїх Анголів, і вони позбирають із Царства Його всі спокуси, і тих, хто чинить беззаконня, і їх повкидають до печі огненної, буде там плач і скрегіт зубів!” [Матвій 13:41–42].

Ми розуміємо, що робота збирання пшениці в клуні, або комори, буде відбуватися в той час, коли кукіль будуть зв'язувати і підготовляти на день спалення; що після дня спалення, коли “праведники, немов сонце, засяють у Царстві свого Отця. Хто має вуха, нехай слухає!” [Матвій 13:43]”⁹.

**Притча про гірчичне зерно навчає, що Церква
і царство Бога, встановлені в ці останні дні,
поширяться по всій землі**

“І знову, іншу притчу Спаситель подав їм, натякаючи, що Царство має бути встановлено до або під час жнив. І в ній ідеться: “Царство Небесне подібне до зерна гірчичного, що взяв чоловік і посіяв на полі своїм. Воно найдрібніше з усього насіння, але, коли виросте, більше воно за зілля, і стає деревом, так, що птаство небесне злітається, і кублиться в віттях його”. [Матвій 13:31–32]. Ми можемо чітко побачити, що цей образ символізує Церкву, коли вона появиться в останні дні. Дивіться, Царство Небесне уподібнено до нього. Що саме уподібнено?

Візьмімо Книгу Мормона, яку чоловік взяв і сховав у своєму полі, забезпечивши її своєю вірою, щоб вона проросла в останні дні, або в належний час. Уявімо, як вона проростає з землі, як дійсно вважається найменшим з усього насіннячка, але вона розпускається, так, височить з могутніми гілками і богоподібною величчю, доки, як і гірчичне насіння, не стає найбільшим з усіх трав. І це істина, і вона дала паростки і вироста з землі, і праведність починає з небес визирати [див. Псалом 85:11; Мойсей 7:62], і Бог посилає Свої сили, дари і ангелів, щоб кублитися в віттях її.

Царство небесне—як те зерно гірчичне. Дивіться, хіба тоді не це Царство Небесне піднімає голову в останні дні у величі свого Бога, а саме Церква святих останніх днів, немов непохитна, непорушна скеля посеред великої безодні, незахищена від бур й ураганів Сатани, яка досі стояла твердо і все ще тримає удар велетенських хвиль утисків, які женуть ураганні вітри облудності, що тоне, і які обрушувалися і досі обрушуються і піняться на нездоланих хвилерізах, підштовхувані подвоєною люттю ворога праведності? ...

Хмари темряви вже довго б'ють, наче велетенські хвилі, у непорушну скелю Церкви святих останніх днів; і попри все це, гірчичне зерно продовжує тягти свої високі віти вище і вище, простягаючись усе ширше і ширше; і колеса, що несуть

Церква, ... “немов непохитна, непорушена скеля посеред великої безодні, захищена від бур й ураганів Сатани, яка досі стояла твердо”.

колісницю Царства, продовжують обертатися, приведені в дію могутньою рукою Єгови; і всупереч усій протидії будуть обертатися, доки Його слова не буде сповнено”¹⁰.

Свідчення Трьох свідків та Писання останніх днів подібні до розчини, вкладеної в муку; притча про невід навчає про всесвітнє збирання

“Іншу притчу Він їм розповів: “Царство Небесне подібне до розчини, що її бере жінка, і кладе на три міри муки, аж поки все вкисне”. [Матвій 13:33]. Це можна розуміти так, що Церква святих останніх днів бере свій початок від маленької кількості розчини, що була вкладена в трьох свідків. Дивіться, як це нагадує притчу! Вона швидко заквашує маленьку грудку тіста, і невдовзі вона заквасить усе тісто. ...

“Подібне ще Царство Небесне до невода, у море закиненого, що зібрав він усячину. Коли він наповниться, тягнуть на берег його, і, сівши, вибирають до посуду добре, непотріб же геть викидають”. [Матвій 13:47–48]. Щоб побачити, як це працює, подивіться на сім’я Йосипове, що закидає євангельський невід на лице землі, збираючи “усячину”, щоб добре зібрати в посуд, підготовлений для цього, а ангели подбають про непотріб. “Так буде й наприкінці віку: Анголи повиходять, і вилучать злих з-поміж праведних, і їх повкидають до печі огненної, буде там плач і скрегіт зубів!” Ісус каже їм: “Чи ви зрозуміли це все?”—“Так!” відказали Йому”. [Матвій 13:49–51]. І ми кажемо: “Так, Господи”; і вони також можуть сказати: “Так, Господи”; бо ці речі є такими ясними й славетними, що кожний святий в останні дні має відгукуватися на них із сердечним “амінь”.

“І Він їм сказав: “Тому кожен книжник, що навчений про Царство Небесне, подібний до того господаря, що з скарбниці своєї виносить нове та старе”. [Матвій 13:52].

Як працює цей приклад можна побачити на прикладі того, як Книга Мормона виходить із скарбниці серця. Так само з’явилися і завіти, дані святим останніх днів [Учення і Завіти], також і переклад Біблії—таким чином виносячи з серця нове і старе, таким чином відгукуючись на ті три міри муки, на які подіяв очищувальний дотик одкровень Ісуса Христа, і священнослужіння ангелів, які вже розпочали цю роботу в останні дні, і таким чином “розчина” заквашує все. Амінь”¹¹.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прогляньте сторінки 295–296. Як приклад Джозефа Сміта може допомогти нам в особистому вивченні Писань?
- Знайдіть, як Джозеф Сміт пояснював те, що Спаситель іноді навчав притчами (сторінки 297–298). Що, на вашу думку, у пізнанні євангелії означає бачити очима та чути вухами?

Чому, на вашу думку, світло буде забрано від нас, якщо ми не маємо бажання отримати більше світло? Подумайте про те, що слід робити, аби отримати більше євангельське світло.

- Розгляньте притчу про сіяча (сторінки 298–300). У цій притчі Спаситель показує, що те саме євангельське послання має різні наслідки залежно від того, як люди приймають його. Чому слово Боже не може зростати в людях, “чий серця сповнені нечестя”? Чому лиха та переслідування схиляють декого до того, щоби відсторонитися від слова Божого? Яким чином можуть “клопоти віку цього” і “омана багатства” заглушити слово в нас?
- Як ми можемо пересвідчитися, що наша “земля” є доброю, коли слово посаджено в нас? Що можуть робити батьки, готуючи серця своїх дітей до сприйняття слова?
- У притчі про пшеницю і кукіль (сторінки 301–303) пшениця представляє праведних, або “дітей Царства”. Кукіль представляє “дітей лукавого”. Як ми можемо залишатися вірними незважаючи на те, що “куколю” дозволено рости серед “пшениці”? Як Учення і Завіти 86:1–7 допомагає нам зрозуміти цю притчу?
- У чому саме можна побачити подобу сьогоденної Церкви до дерева, що росте? (Притча про гірчичне зерно. Деякі приклади див. на сторінках 303–304).
- Перегляньте сторінки 304–305. Зауважте, що розчина, це речовина, що заквашує тісто. Яким чином Писання останніх днів служать як розчина для Церкви? Як саме вони були розчиною особисто для вас? Чому Писання останніх днів є подібними до скарбів, що є “і новими, і старими”?
- Притча про євангельський невід (сторінка 305). Чому, на вашу думку, важливо, щоб невід зібрав рибу всякого виду? Як ця притча здійснюється сьогодні?

Відповідні уривки з Писань: Лука 8:4–18; Алма 12:9–11; УЗ 86:1–11; 101:63–68

Посилання

1. *History of the Church*, 2:326, 387; із записів у щоденнику Джозефа Сміта за 7 грудня 1835 р. та 29 січня 1836 р., Кертленд, шт. Огайо.
2. *History of the Church*, 2:376; із запису в щоденнику Джозефа Сміта за 19 січня 1836 р., Кертленд, шт. Огайо.
3. *History of the Church*, 2:396; із запису в щоденнику Джозефа Сміта за 17 лютого 1836 р., Кертленд, шт. Огайо.
4. *History of the Church*, 6:314; з проповіді, виголошеної Джозефом Смітом 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа, Уілларда Річардса, Томаса Баллока та Уільяма Клейтона.
5. Brigham Young, *Deseret News*, Dec. 30, 1857, p. 340; орфографію усучаснено.
6. Wandle Mace, *Autobiography*, ca. 1890, p. 45, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
7. *History of the Church*, 2:265–266; друге, третє і четверте вживання слів у квадратних дужках збережено за оригіналом; пунктуацію і граматику усучаснено; з листа Джозефа Сміта до старійшин Церкви, грудень 1835 р., Кертленд, шт. Огайо; опубліковано в *Messenger and Advocate*, грудень 1835 р., сс. 225–226.
8. *History of the Church*, 2:264–267; пунктуацію і граматику усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта до старійшин Церкви, грудень 1835 р., Кертленд, шт. Огайо; опубліковано в *Messenger and Advocate*, грудень 1835 р., сс. 225–226.
9. *History of the Church*, 2:267, 271; перше вживання слів у квадратних дужках у першому і в четвертому абзацах збережено за оригіналом; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта до старійшин Церкви, грудень 1835 р., Кертленд, шт. Огайо; опубліковано в *Messenger and Advocate*, грудень 1835 р., сс. 226–229.
10. *History of the Church*, 2:268, 270; вживання слова в квадратних дужках у третьому абзаци збережено за оригіналом; пунктуацію, вживання великої літери і граматики усучаснено; з листа Джозефа Сміта до старійшин Церкви, грудень 1835 р., Кертленд, шт. Огайо; опубліковано в *Messenger and Advocate*, грудень 1835 р., сс. 227–228. Див сторінку хvi щодо інформації про зміни в офіційній назві Церкви.
11. *History of the Church*, 2:270, 272; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта до старійшин Церкви, грудень 1835 р., Кертленд, шт. Огайо; опубліковано в *Messenger and Advocate*, грудень 1835 р., сс. 228–229.

“Ще одне велике і славетне видіння раптом відкрилося нам, бо Ілля-пророк, який був забраний на небеса, не пізнавши смаку смерті, став перед нами”.

Ілля і відновлення ключів запечаткування

*“Як Бог буде спасати це покоління?
Він пошле Іллю-пророка”.*

З життя Джозефа Сміта

Навесні 1836 р., після трьох років роботи й жертвування, кертлендські святі нарешті побачили їхній прекрасний храм добудованим—перший храм у цьому розподілі. В неділю, 27 березня, понад 900 чоловік зібралося в залі зборів та вестибюлі храму на службу освячення. Багато інших вщерть заповнили шкільний зал неподалік, у той час як інші слухали на вулиці через відкриті вікна храму. Пророк сам допомагав розсаджувати вірних.

Зібрання почуло звернення Сідні Рігдона, радника у Першому Президентстві, а тоді всі разом заспівали гімни “Радіймо всім серцем” та “Адам-онді-Аман”, написані Уільямом У. Фелпсом. Після цього Джозеф Сміт підвівся, щоби виголосити молитву освячення, яку він отримав через одкровення. У цій молитві він описав багато чудових благословень, які даруються тим, хто у гідності приходить до Божих храмів (див. УЗ 109). Хор заспівав “Дух Божий”, і тоді громада піднялася і стала вигукувати: “Осанна!”, “з такою силою, що здавалося дах над будівлею підніметься”¹.

“Нехай Твій дім буде сповнено,—казав пророк у молитві освячення,—славою, ніби бурєю, що раптово зірвалася” (УЗ 109:37). Це було сповнено буквально, і багато святих свідчили, що небесні істоти були присутніми під час служби освячення. Елайза Р. Сноу згадувала: “Можна розповідати про церемонії того освячення, але жодна людська мова не зможе описати небесні прояви того незабутнього дня.

Декому являлися ангели, і відчуття божественної присутності було у всіх присутніх, і кожне серце було сповнене “радістю невимовною і славою” [див. 1 Петра 1:8]².

Того вечора, коли пророк зібрався разом із 400 носіями священства у храмі, “почувся шум, наче звук сильного, могутнього вітру, який заповнив храм, і всі присутні одночасно встали, зрушені невидимою силою”. За словами пророка, “багато хто почали говорити іноземними мовами і пророкувати, інші бачили славетні видіння; і я бачив, що храм було наповнено ангелами, про що я повідомив присутнім”³.

На зборах, що проводилися у храмі за тиждень, в суботу, 13 квітня, відбулися явлення надзвичайної значущості. Після того як пророк допоміг іншим церковним провідникам в проведенні обряду причастя, він з Олівером Каудері пішов до кафедри, що стояла за опущеною завісою, і став навколішки в урочистій молитві. Коли вони встали після молитви, Сам Спаситель явився їм і проголосив Своє схвалення храму: “Бо ось, Я прийняв цей дім, і Моє ім’я буде тут; і Я являтимуся Моїм людям в милості в цьому домі” (УЗ 110:7).

Після того як це видіння зникло, Джозеф і Олівер побачили три окремі видіння, в яких давні пророки явилися їм і відновили ключі священства, необхідні для Господньої роботи останніх днів. Пророк Мойсей явився і ввірив їм “ключі збирання Ізраїля з чотирьох частин землі”. Прийшов Еліяс, “ввірив їм розподіл євангелії Авраама” (див. УЗ 110:11–12).

Тоді, у “ще одному великому й славетному видінні Джозеф і Олівер побачили пророка Іллю (див. УЗ 110:13–16). Пришестя Іллі було настільки важливим, що давній пророк Малахія пророкував про це за багато століть раніше, і Спаситель повторив це пророцтво Нефійцям (див. Малахія 4:5–6; 3 Нефій 25:5–6; 26:1–2). Ілля прийшов, щоби ввірити Джозефу та Оліверу ключі запечатвання—владу зв’язувати і надавати чинності на небесах усім обрядам, виконаним на землі. Відновлення запечатувальної влади було необхідним, щоб підготувати світ до Другого пришестя Спасителя, бо без цього “всю землю було б спустошено вщент за Його пришестя” (Джозеф Сміт—Історія 1:39).

Учення Джозефа Сміта

Давній пророк Малахія прорікав пришестя Іллі

Пророк Джозеф Сміт казав наступне стосовно своєї розмови з Моронієм ввечері 21 вересня 1823 р., як це записано у книзі Джозеф Сміт—Історія 1:36–39. “[Мороній] насамперед процитував частину третього розділу Книги Малахії. Він цитував також і четвертий, останній розділ того ж пророцтва, але з деякими відхиленнями від викладу в наших Бібліях. Замість того, що ми читаємо в наших Бібліях, він цитував так:

“Бо прийде, ось, день, що палатиме, як піч, і всі гордовиті, так, і всі, хто вчинює злочестиво, будуть спалені, як солома, бо попалять їх ті, що прийдуть, говорить Господь Саваот, так що не залишиться в них ані коріння, ані віт”.

І ще він цитував п'ятий вірш так: “Ось, я відкрию вам священство рукою Іллі-пророка перед настанням великого і страшного дня Господнього”.

Він також процитував і наступний вірш інакше: “І він посадить у серця дітей обіцяння, дані батькам, і серця дітей повернуться до їхніх батьків, бо без цього всю землю буде спустошено вицент за Його пришестя”⁴.

Ілля явився Джозефу Сміту і Оліверу Каудері у Кертлендському храмі

Джозеф Сміт описав явлення давнього пророка Іллі йому та Оліверу Каудері у Кертлендському храмі 3 квітня 1836 р., і це пізніше було записано в Ученні і Завітах 110:13–16: “Ще одне велике і славетне видіння раптом відкрилося нам, бо Ілля-пророк, який був забраний на небеса, не пізнавши смаку смерті, став перед нами і сказав:

“Ось повністю настав час, про який було сказано вустами Малахії—який свідчив, що його [Іллю] буде послано перед тим, як настане великий і жахливий день Господа—щоб повернути серця батьків до дітей, а дітей до батьків, аби всю землю не було покарано прокляттям—отже ключі цього розподілу ввірено у ваші руки; і через це ви можете знати, що великий і жахливий день Господа вже близько—під самими дверима”⁵.

**Ілля відновив ключі запечатування—
владу і повноваження зв'язувати на небесах
усі обряди, що виконуються на землі**

“І Я пошлю вам пророка Іллю, перше ніж день Господній настане, великий й страшний!” і так далі, і так далі [див. Малахія 4:5]. Чому було треба посилати Іллю? Тому що він тримає ключі повноваження виконувати всі обряди священства; і [якщо] цього повноваження не дано, обряди не можна виконати в праведності”⁶.

Пророк Джозеф Сміт казав наступне у листі до святих, пізніше записаному в Ученні і Завітах 128:8–11: “Природа цього обряду [хрищення за мертвих] полягає в силі священства, через одкровення Ісуса Христа, в якому даровано те, що все, що ви зв'язуєте на землі, буде зв'язано на небесах, а все, що ви скасовуєте на землі, буде скасовано на небесах. ...

Декому це вчення, про яке ми говоримо, може здатися дуже сміливим—влада, що записує, або зв'язує на землі і на небесах. Однак в усі віки світової історії, завжди, коли Господь давав розподіл священства будь-якій людині або групі людей через дійсне одкровення, завжди давалася ця влада. Отже, все, що ці люди робили в повноваженні, в ім'я Господа, роблячи це віддано й вірно, ведучи належні й точні записи про це, це ставало законом на землі і на небесах, і цього не можна було відмінити, бо так постановив великий Єгова. Це вірні слова. Хто може почути їх?

І знову, якщо згадати Матвій 16:18–19: *І кажу Я тобі, що ти скеля, і на скелі оцій побудую Я Церкву Свою, і сили адові не переможуть її. І ключі тобі дам від Царства Небесного, і що на землі ти зв'яжеш, те зв'язане буде на небі, а що на землі ти розв'яжеш, те розв'язане буде на небі!*

Велика і велична таємниця всього цього предмету і його *summit bonum* (найвище благо)—того, що викладено вам,—полягає в отриманні сил святого священства. Тій людині, якій дано ці ключі, неважко отримати знання про те, що має відношення до спасіння дітей людських—і мертвих, і живих”⁷.

Завдяки владі запечатувати сім'ї можуть бути запечатані на час і на всю вічність і священні обряди можуть виконуватися для мертвих

“Дух, влада і покликання Іллі є в тому, щоб ви мали владу тримати ключі одкровень, обрядів, пророцтв, сил і дарів повноти Мелхиседекового священства і царства Божого на землі; а також у тому, щоб отримати, здобути і виконувати всі обряди, що належать царству Божому, і саме для того, щоб повернути серця батьків дітям, а серця дітей—батькам, саме тим, хто є на небесах.

Малахія сказав: “Я пошлю вам пророка Іллю, перше ніж день Господній настане, великий й страшний! І приверне він серце батьків до синів, і серце синівське до їхніх батьків, щоб Я не прийшов, і не вразив цей Край прокляттям!” [Малахія 4:5–6].

І те, чого я прагну, є пізнанням Бога, і я йду своїм власним шляхом до його отримання. Як ми повинні розуміти це в останні дні?

У дні Ноя Бог знищив цей світ потопом, і Він обіцяв знищити його вогнем в останні дні: але перш ніж це станеться, спочатку має прийти Ілля і привернути серця батьків дітям і далі [по тексту].

І ось суть цього. У чому полягає цей чин і робота Іллі? Це один з найбільш величних і важливих предметів, що їх Бог відкривав. Він має послати Іллю, щоб запечатати дітей до батьків, а батьків—до дітей.

І чи це було обмежено лише колом живих, щоб подолати труднощі з сім'ями на землі? Ні в якому разі! Це була набагато більша робота. Ілля! Що б ти робив, якби був тут? Чи ти обмежив би свою роботу тільки колом живих? Ні! Я б відіслав вас до Писань, де цей предмет явлено: тобто, без нас ні їх неможливо зробити досконалыми, ні нас—без них; ні батьків без дітей, ні дітей без батьків [див. Євреям 11:40].

Я хочу, щоб ви зрозуміли цей предмет, бо він є важливим; і якщо ви осягнете це, це є дух Іллі, що ми викупляємо наших

“Ми маємо бути мудрими. Перше, що ви зробите—підете і запечатаєте на землі ваших синів і дочок до себе, а себе—до ваших батьків у вічній славі”.

мертвих і єднаємося з нашими батьками, які на небесах, і запечатуємо наших мертвих, щоб вони вийшли у першому воскресінні; і тут ми хочемо, щоб влада Іллі запечатала тих, хто живе на землі, з тими, хто живе на небесах. Це влада Іллі і ключі царства Єгови. ...

І знову: вчення, або запечатувальна влада Іллі, полягає ось у чому: якщо ви маєте владу запечатувати на землі і на небесах, тоді ми маємо бути мудрими. Перше, що ви зробите—підете і запечатаєте на землі ваших синів і дочок до себе, а себе—до ваших батьків у вічній славі”⁸.

Пришестя Іллі було необхідною підготовкою до Другого пришестя Спасителя

“Серця дітей людських мають повернутися до батьків, а батьків—до дітей, живих і мертвих, щоб підготувати їх до пришестя Сина Людини. Якби Ілля не прийшов, усю землю було б зметено”⁹.

“Еліяс є предтечею, щоб підготувати шлях, а дух і влада Іллі мають прийти після цього, маючи ключі влади, побудувавши храм до замкового каменя, помістивши печаті Мелхиседекового священства на Дім Ізраїлів і підготувавши все; тоді Месія приходить до Свого Храму, і це—в останню чергу. Ілля мав прийти і підготувати шлях і розбудувувати царство до пришестя великого дня Господнього”¹⁰.

“Світ зберігається на спалення в останні дні. Він пошле Іллю-пророка, і він відкриє завіти батьків по відношенню до дітей, і завіти дітей по відношенню до батьків”¹¹.

“Як Бог візьметься за спасіння цього покоління? Він пошле Іллю-пророка. ... Ілля відкриє завіти, щоб запечатати серця батьків до дітей і дітей—до батьків”¹².

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Коли Спаситель явився у Кертлендському храмі, Він сказав Джозефу Сміту і Оліверу Каудері: “Я являтимуся Моїм людям в милості в цьому домі” (сторінка 310). Чому відновлення запечатувальних ключів було проявом Господньої милості? Як іще Він проявляє Себе в храмі?
- Вивчіть третій та четвертий абзаци на сторінці 311. Що в цих двох абзацах є повчального стосовно місії Іллі, чого ми не знаходимо в Малахії 4:5–6? Чому ця різниця є важливою?
- Вивчіть пояснення запечатувальної влади на сторінці 312. Що таке запечатувальна влада? Чому ця влада є важливою для вас і вашої сім’ї?

- Прочитайте дане Джозефом Смітом пояснення роботи Іллі (сторінки 313–314). Що таке дух Іллі? Чому було настільки важливим, щоби Ілля прийшов і виконав свою роботу в ці останні дні?
- Поділіться особистим досвідом, коли ви поверталися серцем до померлих членів вашої сім'ї. Що можуть робити батьки, допомагаючи своїм дітям повертатися серцем до своїх предків?
- Прочитайте останній абзац на сторінці 311 і перший абзац на сторінці 315. Чому, на вашу думку, землю було б “уражено прокляттям” без запечатувальної сили?

Відповідні уривки з Писань: Геламан 10:4–10; УЗ 132:45–46; 138:47–48; Путівник по Писаннях, “Ілля”, с. 77

Посилання

1. Eliza R. Snow, процитовано Edward W. Tullidge, *The Women of Mormondom* (1877), р. 94.
2. Eliza R. Snow, процитовано в *The Women of Mormondom*, р. 95.
3. *History of the Church*, 2:428; з “History of the Church” (manuscript), book B-1, addenda, pp. 3–4, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
4. Джозеф Сміт—Історія 1:36–39.
5. Учення і Завіти 110:13–16; квадратні дужки збережено за оригіналом; видіння, відкрите Джозефу Сміту і Оліверу Каудері 3 квітня 1836 р. в храмі Кертленду, шт. Огайо.
6. *History of the Church*, 4:211; з проповіді, підготовленої Джозефом Смітом і виголошеної на церковній конференції 5 жовтня 1840 р. в Наву, шт. Іллінойс.
7. Учення і Завіти 128:8–11; лист Джозефа Сміта до святих від 6 вересня 1842 р, Наву, шт. Іллінойс.
8. *History of the Church*, 6:251–253; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 10 березня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа.
9. *History of the Church*, 3:390; з проповіді Джозефа Сміта в червні 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса.
10. *History of the Church*, 6:254; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 10 березня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа.
11. *History of the Church*, 5:530; з проповіді Джозефа Сміта 13 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса.
12. *History of the Church*, 5:555; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 27 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса і Уільяма Клейтона.

Стережіться гірких плодів відступництва

“В усіх ваших випробуваннях, бідуваннях і нездужаннях, в усіх ваших стражданнях, навіть до смерті, будьте обережними, щоб не зрадити Бога, ... будьте обережними, щоб не відступити”.

З життя Джозефа Сміта

У тижні до і після завершення будівництва Кертлендського храму навесні 1836 р. святі переживали часи гармонії та рясного проливу дарів Духа. Але пророк Джозеф Сміт застерігав святих, що якщо вони і надалі не будуть жити праведно, їхня радість та їхня єдність довго не протривають. Деніел Тайлер сказав про ті дні: “Усі відчували передчуття небес. Дійсно, було кілька тижнів, коли ми не були спокушувані дияволом; і ми думали, чи вже не розпочалося Тисячоліття. На зборах братів-носіїв священства пророк Джозеф звернувся до нас: “Брати, якийсь час Сатана не має сили спокушати вас. Дехто думає, що спокус більше не буде. Але буде навпаки; і якщо ви не наблизитиметеся до Господа, вас подолають і ви відступите”¹.

Коли той рік добігав кінця, дух відступництва почав зростати серед деяких святих у Кертленді. Деякі члени Церкви стали гордовитими, жадібними і не виконували заповідей. Дехто звинувачував провідників Церкви у тих економічних проблемах, що виникли в результаті невдачі Кертлендської фінансової установи, заснованої членами Церкви. Ця невдача сталася у 1837 р., у той самий рік панічної банківської ситуації, що прокотилася Сполученими Штатами, ускладнюючи економічні проблеми святих. Не менше двохсот-трьохсот членів Церкви відпало від Церкви в Кертленді, іноді приєднуючись

*Джозеф Сміт навчав важливості підтримки церковних провідників:
“Людина, яка підводиться, щоби засуджувати інших, вишукуючи помилки
в Церкві, говорячи, що вони збилися з пуття, а вона сама праведна,
... ця людина на прямому шляху до відступництва”.*

до тих, хто протистояв Церкві, щоб докучати святим і навіть погрожувати їм фізичною розправою. Деякі відступники відкрито заявляли, що пророк став занепалим, і намагалися поставити інших людей замість нього. Сестра Елайза Р. Сноу згадувала: “Багато з тих, хто раніше були смиренними й вірними у виконанні кожного обов’язку,—ті, хто готові були відгукнутися на будь-яке покликання у священстві,—ставали зарозумілими в душі й підносилися у гордовитості своїх сердець. І коли святі упивалися любов’ю до світу цього і духом його, Дух Господа віддалявся від їхніх сердець”².

Пророк такими словами оплакував ситуацію, у якій Церква була в травні 1837 р.: “Здавалося, що всі сили землі та пекла об’єднували свій вплив якимсь особливим чином, щоби негайно повалити Церкву. ... Вороги ззовні і відступники зсередини об’єднали свої плани, ... і багато хто розчарувався в мені, немовби я був єдиною причиною тих негараздів, проти яких я боровся так напружено”³.

Попри ці проблеми більшість провідників і членів Церкви залишилися вірними. Бригам Янг, який був членом Кворуму дванадцятьох протягом цього періоду непевності, згадував збори, на яких деякі члени Церкви обговорювали, як усунути пророка Джозефа: “Я підвівся і просто та з силою сказав їм, що Джозеф є пророком і що я це знаю, що вони можуть лаяти і обмовляти його стільки, скільки їм заманеться, [але] вони не можуть скасувати призначення Божого пророка; вони лише можуть знищити своє власне повноваження, перерізати нитку, що зв’язує їх з пророком і з Богом, і потонути в пеклі. Багато хто були надзвичайно розлюченими через мою рішучу відсіч їхнім діям. ...

Ці збори завершилися, і відступники так і не змогли дійти згоди щодо конкретних кроків протистояння. Це була криза, коли земля і пекло, здавалося, об’єдналися, щоби повалити пророка і Церкву Бога. Коліна багатьох найсильніших мужів Церкви підігнулися. Протягом цієї облоги темряви я стояв близько до Джозефа і з усією мудрістю та силою, дарованими мені Богом, я докладав усі свої сили, підтримуючи слугу Божого і об’єднуючи кворуми Церкви”⁴.

Учення Джозефа Сміта

Втрата довіри до церковних провідників, критика на їхню адресу і нехтування будь-яким обов'язком, виконання якого вимагає Бог, веде до відступництва

“Я дам вам один з *Ключів* від таємниць Царства. Це вічний принцип, який існував у Бога від усієї вічності: що людина, яка підводиться, щоби засуджувати інших, вишукуючи помилки в Церкві, говорячи, що вони збилися з пуття, а вона сама праведна—тоді знайте напевно, що ця людина на прямому шляху до відступництва; і якщо вона не покається, вона відступить, як Бог живий”⁵.

Гебер Ч. Кімбол, служачи радником Президента Бригама Янга, казав: “Я дам вам ключову [ідею], яку брат Джозеф Сміт викладав нам, бувало, в Наву. Він казав, що перший крок до відступництва робиться, коли втрачають довіру до провідників цієї Церкви і царства, і що коли ви розпізнаєте цей дух, ви можете знати, що той, хто має цей дух, знаходиться на шляху до відступництва”⁶.

Уілфорд Вудраф, служачи в Кворумі дванадцятьох, казав: “Брат Джозеф, бувало, радив нам з цього приводу: “У ту мить, коли ви дозволяєте собі відкладати будь-який обов'язок, виконувати який покликав вас Бог, аби задовольнити свої власні бажання; у ту мить, коли ви дозволяєте собі ставати безтурботним, ви закладаєте фундамент для відступництва. Будьте обережними; розумійте, що вас покликано на роботу, і коли Бог вимагає від вас виконувати цю роботу—виконуйте її”. Він також казав: “В усіх ваших випробуваннях, бідуваннях і нездужаннях, в усіх ваших стражданнях, навіть до смерті, будьте обережними, щоб не зрадити Бога, ... будьте обережними, щоб не відступити”⁷.

Уілфорд Вудраф також казав: “Я пам'ятаю, як брат Джозеф Сміт зустрівся зі мною, братом [Джоном] Тейлором, братом Бригамом Янгом і кількома іншими місіонерами, коли ми збиралися на місію в Англію. Ми були хворими і стражденними—багато хто з нас. У той самий час ми хотіли

їхати. Пророк благословив нас, а також наших дружин і наші сім'ї. ... Він навчав нас деяким важливим принципам, деякі з яких я тут називаю. Брат Тейлор, я, Джордж А. Сміт, Джон Е. Пейдж та інші були покликані зайняти місце тих [апостолів], які відпали. Брат Джозеф виклав перед нами причину того, чого ті люди відвернулися від заповідей Божих. Він сподівався, що ми навчимося мудрості з того, що бачили на власні очі і чули власними вухами, що ми зможемо розрізнити, який дух є в інших людях, таким чином, щоб не бути змушеними пізнавати це на сумному досвіді.

Тоді він зазначив, що будь-яка людина, будь-який старійшина в цій Церкві і царстві, який іде таким курсом, що ігнорує, або, інакше кажучи, відмовляється коритися будь-якому з відкритих законів або заповідей чи обов'язків—завжди, коли людина це робить, нехтуючи будь-яким обов'язком, що Бог вимагає з її рук у відвідуванні зборів, служінні на місії або прийнятті поради, вона закладає основу, яка веде її до відступництва і це є причиною того, що такі люди відпадають. Вони зловживають священством, запечатаним на їхніх головах. Вони нехтують тим, щоб звеличувати свої покликання апостолів, старійшин. Вони використовували це священство, щоб підносити самих себе і виконувати не розбудову царства Божого, а якусь іншу роботу”⁸.

У 1840 р. мала організована група членів Церкви продовжувала жити в Кертленді, шт. Огайо, хоча більшість святих зібралися в Наву, шт. Іллінойс. У відповідь на повідомлення, що члени Церкви в Кертленді намагалися зруйнувати впевненість святих у Першому Президентстві та інших провідниках Церкви, пророк написав одному церковному провідникові в Кертленді: “Для того, щоби вести справи Царства у праведності, надзвичайно важливо, щоби найдосконаліша гармонія, добрі почуття, добре розуміння і довіра існували в серцях усіх братів; і щоби істинне милосердя, любов одне до одного характеризували усі наші справи. Якщо є якісь немилосердні почуття, будь-який брак довіри, тоді гордість, пиха та заздросці швидко проявляться; неминучо запанує непо-розуміння, і чинів Церкви вважатимуть за ніщо. ...

Якщо святі в Кертленді вважають мене не гідним їхніх молитов, коли вони збираються разом, і якщо вони нехтують тим, щоби підтримувати мене біля престолу небесної благодаті, це є сильним і переконливим доказом для мене, що вони не мають Духа Божого. Якщо одкровення, які ми отримали, є істинними, хто має вести людей? Якщо ключі Царства були ввірені в мої руки, хто має відкривати його таємниці?

Поки мої брати стоять біля мене і підтримують мене, я можу боротися із забобонами світу і можу виносити приниження і кривди з радістю; але коли мої брати стоять байдужі, коли вони починають слабшати і намагаються загальмувати мій прогрес та ініціативу, тоді мені хочеться плакати, але я не втрачаю рішучості продовжувати виконувати своє завдання, бо я впевнений, що навіть якщо мої земні друзі підведуть і навіть підуть проти мене, мій Небесний Батько підтримає мене, так щоб я вийшов переможцем.

Однак я сподіваюся, що навіть у Кертленді є люди, які не судять людину за слово одне [див. Ісаїя 29:21], але хочуть стояти на захисті праведності та істини і виконувати всі обов'язки, покладені на них, і які матимуть мудрість, що вестиме їх проти будь-якого руху або впливу, спрямованих на те, щоби принести плутанину та розбрат до табору Ізраїля, які розрізнятимуть дух істини від духа помилки.

Мені було б приємно побачити процвітання святих у Кертленді, але, думаю, цей час ще не настав; і я запевняю вас, що він ніколи не настане, доки інший порядок не буде встановлено та інший дух не буде явлено. Коли довіра буде відновлена, коли гордовитість впаде і кожний честолюбний розум буде зодягнено у смирення, наче в шати, а егоїзм відступить, щоби дати місце доброчесності і милосердю, коли запанує рішучість жити кожним словом, що виходить з вуст Господніх, тоді—і не раніше—зможуть запанувати мир, порядок і любов.

Саме через честолюбних людей Кертленд було залишено. Як часто вашому покірному слугі заздрили в його чині ті люди, які намагалися піднести себе до влади за його рахунок, і коли вони бачили, що не можуть цього зробити, вони вда-

валися до брудних наклепів і кривд, а також інших засобів, щоби повалити його. Такі типи були першими, хто волав проти Президентства і розносили їхні провини і слабкості на чотирьох вітрах небесних”⁹.

Ті, хто відступає, втрачають Духа Божого, порушують свої завіти і часто переслідують членів Церкви

“Хоч це може здатися дивним на перший погляд, але це є настільки ж істинним, наскільки воно є дивним—що попри всю проголошену рішучість жити праведно, відступники, після того, як вони відвертаються від віри Христової, (якщо вони швидко не покаються), раніше чи пізніше опиняються в пастках Злочестивого і залишаються позбавленими Духа Божого, щоб демонструвати свою злочестивість на очах людських спільнот. Відступники найжорстокішим чином переслідують вірних. Юді докорили, і він одразу зрадив свого Господа, віддавши Його в руки Його ворогів, тому що Сатана ввійшов в нього.

Тим, хто підкоряється євангелії із щирими намірами серця, даровано відмінний розум, і якщо проти [цього розуму] згрішити, то відступник залишається нагим і позбавленим Духа Божого, і він воістину близький до прокляття, і його кінець—бути спаленим. Коли це світло, що було в них, забрано в них, вони стають настільки ж затемненими, наскільки раніше вони були просвітленими, і тоді нема чого дивуватися, якщо уся їхня сила буде повернута проти істини і вони, наче Юда, прагнутимуть знищити тих, хто був їхніми найбільшими благодійниками.

Хто з друзів на землі або на небесах був ближчим для Юди, ніж Спаситель? А його найпершою метою було знищити Його. Хто серед усіх святих в ці останні дні може вважати себе таким же хорошим, як наш Господь? Хто досконалий? Хто чистий? Хто настільки ж святий, як Він? Чи є такі? Він жодного разу не згрішив і не порушив заповідь чи закон небес—в Його вустах не було лукавства, і не було в Його серці підступу. Але той, хто їв за одним столом з Ним, хто часто пив з однієї чаші з Ним, був першим, хто підняв на Нього п'яту. Де

*“Хто з друзів на землі або на небесах був ближчим для Юди, ніж Спаситель?
А його найпершою метою було знищити Його”.*

є такий, як Христос? Такого на землі немає. Тоді чому скаржитися Його послідовникам, якщо ті, кого вони колись звали братами і вважали найближчими товаришами у вічному завіті, переслідують їх?

З якого джерела походить принцип, [реалізацію якого] завжди демонстрували відступники від істинної Церкви, переслідуючи з подвоєною старанністю і з подвоєною старанністю прагнучи знищити тих, любов до кого вони колись проголошували, з ким вони колись спілкувалися і з ким вони колись уклали завіт—що доклатимуть усіх зусиль у праведності, щоби здобути покій Божий? Можливо наші брати скажуть, що це той самий принцип, який спонукав Сатану прагнути повалити царство Бога, бо він сам є злим, а Боже царство—святим”¹⁰.

“Завжди, у кожній епосі Церкви були ті, хто протидіяли принципам чесноти, любили прибутки цього нинішнього світу, йшли за принципами неправедності і були ворогами істини. ... Ті, хто був з нами і давав найкрасномовніші клятви

у дружбі, часто ставали нашими найбільшими і найзапеклішими ворогами; якщо вони ставали непопулярними, якщо зачіпали їхній інтерес чи гідність або якщо розкривалося їхнє нечестя, вони завжди були першими, що піднімали руку переслідування, обмовляли і очорняли своїх братів і шукали, як повалити і знищити своїх братів”¹¹.

“Мормонські” віровідступники й розкольники блукають по світу і розповсюджують брудні наклепи на нас, думаючи цим завоювати дружбу світу, бо вони знають, що ми не від світу, і що світ ненавидить нас; отже, вони, [що зі світу], використовують цих хлопців [розкольників] як знаряддя; і через них намагаються завдати нам максимальної шкоди, а після цього вони ненавидять їх ще більше, ніж нас, тому що вони починають бачити в них підлих зрадників і лизоблюдів”¹².

Уілфорд Вудрафф розповідає: “Я відвідав збори у Кертлендському храмі 19 лютого 1837 р. Президент Джозеф Сміт був відсутнім у церковних справах, але навіть не на половину того часу, який Мойсей провів на горі, віддалившись від Ізраїля [див. Вихід 32:1–8]; однак багато хто з Кертленду, хоч і не зробили собі теля для поклоніння, як Ізраїльтяни, відвернули свої серця від Господа і від Його слуги Джозефа, вдаючись до пересудів і відкриваючи шлях для облудних духів, аж доки їхній розум не затьмарився; і багато хто були проти Джозефа Сміта, а дехто бажав призначити Девіда Уітмера вести Церкву замість нього. У цю хмару темних духів і повернувся Джозеф до Кертленда, і того ранку підвівся на трибуну. Він виглядав дуже засмученим; але невдовзі Дух Божий почив на ньому, і він говорив з присутніми на зборах з великою ясністю протягом близько трьох годин, і він змусив замовкнути своїх ворогів.

Він підвівся і сказав: “Я все ще президент, пророк, провидець, одкровитель і керівник Церкви Ісуса Христа. Бог, а не людина, призначив і поставив мене на цю посаду, і жодна людина або група людей не мають влади усунути мене або призначити іншого замість мене, а ті, хто намагаються це зробити, обпечуть собі пальці й підуть до пекла, якщо вони швидко не покаються”. Він гостро дорікав людям за їхні гріхи, затьмареність і невіру; сила Божа почила на ньому і свідчила, що його слова—це слова істини”¹³.

Уілфорд Вудрафф повідомляв: “Президент Сміт виступав пополудні [9 квітня 1837 р.], і він сказав у ім’я Господнє, що суди Божі будуть на тих людях, які проголошують себе його друзями і друзями людства, [підтримують] розбудову Кертленда як колу Сіону, але зрадили його та інтереси царства Божого і передали у ворожі руки силу проти нас; вони утискували бідних святих і приносили їм страждання, вони стали порушниками завіту, і за це вони відчують на собі гнів Божий”¹⁴.

Деніел Тайлер згадував: “Невдовзі після прибуття пророка до Коммерса (пізніше, Наву) з в’язниці Міссурі брат Айзек Бехунін і я відвідали його у нього вдома. Ми говорили про те, як його переслідували. Він згадував багато облудних, суперечливих, неузгоджених між собою тверджень, зроблених відступниками, переляканими членами Церкви та чужими людьми. Він також розповів, як більшість з тих урядовців, які б залюбки позбавили його життя, коли його арештовували, почали ставитися до нього з прихильністю, познайомившись із ним. Він поклав тягар провини на лжебратів.

Коли пророк закінчив розповідати, як з ним поводитися, брат Бехунін зазначив: “Якби я залишив цю Церкву, я б не робив того, що зробили ці люди. Я б відправився у якесь віддалене місце, де про мормонізм ніколи не чули, оселився там, і ніхто б ніколи не дізнався, що я знаю щось про це”.

Великий провидець одразу відповів: “Брате Бехунін, ти не знаєш, що б ти робив. Безсумнівно, ці люди колись думали так, як ти думаєш зараз. До того, як ти приєднався до цієї Церкви, ти стояв на нейтральній території. Коли тобі проповідували євангелію, перед тобою виклали добро і зло. Ти міг вибирати або те, або те. Було два протилежних господаря, кожний з яких запрошував тебе служити йому. Коли ти приєднався до цієї Церкви, ти став на службу Божу. Зробивши це, ти залишив нейтральну територію і на неї вже ніколи не повернешся. Якщо ти залишиш Господа, на службу до Якого ти пішов, це буде через підбурювання Злого, і ти будеш слідувати його керівництву і будеш його слугою”¹⁵.

Якщо ми слідуємо за пророками і апостолами та одкровеннями Церкви, нас не зведуть на манівці

Орсон Гайд, член Кворуму дванадцятьох, повідомляв: “Пророк Джозеф ... казав: “Брати, пам’ятайте, що більшість з цих людей ніколи не піде на манівці; і поки ви будете триматися цієї більшості, ви безумовно ввійдете до целестіального царства”¹⁶.

Уільям Г. Нельсон згадував: “Я багато разів чув, як пророк виступав на людях. На одних зборах я почув, як він каже: “Я дам вам ключ, який ніколи не заіржавіє—якщо ви залишитеся з більшістю з Дванадцятьох Апостолів і членів Церкви, вас ніколи не зведуть на манівці”. Історія Церкви підтвердила, що це правда”¹⁷.

Езра Т. Кларк пригадував: “Я чув, як пророк Джозеф казав, що він дасть святим ключ, за допомогою якого вони ніколи не будуть зведені на манівці, або не будуть ошукані, і ось що це було: Господь ніколи не дозволить більшості цього народу бути зведеними з пуття або обманутими самозванцями, і він не дозволить, щоби члени цієї Церкви потрапили до рук ворога”¹⁸.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте розповідь на сторінках 317–319. Чому, на вашу думку, люди можуть так швидко переходити від праведності до відступництва? Що може впливати на людей у наш час так, що вони стають відступниками? Як саме ми можемо захищатися від таких впливів?
- Скажіть, чому саме небезпечно втрачати впевненість в наших церковних провідниках і критикувати їх? (Деякі приклади на сторінках 320–322). Як саме ми можемо підтримувати почуття поваги та вдячності до наших провідників?

Як можуть батьки навчати своїх дітей повазі до церковних провідників?

- Пророк навчав: “У ту мить, коли ви дозволяєте собі відкладати будь-який обов’язок, виконувати який покликав вас Бог, аби задовольнити свої власні бажання, ... ви закладаєте фундамент для відступництва” (сторінка 320). Що це твердження означає для вас?
- Прочитайте історію, що її розповів Деніел Тайлер (сторінка 326). Чому, на вашу думку, ті, хто відступив від Церкви, часто так запекло борються з нею? (Приклади на сторінках 322–326). Як, на вашу думку, ми маємо реагувати на слова і дії таких людей?
- Прочитайте останні три абзаци розділу (сторінка 327). Чому нам важливо розуміти і використовувати цей “ключ”, що його дав нам Джозеф Сміт?

Відповідні уривки з Писань: 1 Нефій 8:10–33; Геламан 3:33–35; УЗ 82:3, 21; 121:11–22

Посилання

1. Daniel Tyler, “Incidents of Experience,” in *Scraps of Biography* (1883), pp. 32–33.
2. Eliza R. Snow, *Biography and Family Record of Lorenzo Snow* (1884), p. 20; пунктуацію усучаснено.
3. *History of the Church*, 2:487–88; з “History of the Church” (manuscript), book B-1, p. 761, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
4. Brigham Young, in Historian’s Office, *Manuscript History of Brigham Young, 1844–1846*, vol. 1, p. 16, Church Archives.
5. *History of the Church*, 3:385; з проповіді Джозефа Сміта 2 липня 1839 р. в Монтроузі, шт. Айова; зі слів Уїлфорда Вудраффа та Уїлларда Річардса.
6. Heber C. Kimball, *Deseret News*, Apr. 2, 1856, p. 26; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено.
7. Wilford Woodruff, *Deseret News*, 22 грудня, 1880 р., с. 738.
8. Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly*, 7 вересня, 1880 р., с. 1; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
9. *History of the Church*, 4:165–166; з листа Джозефа Сміта Оліверу Каудері, липень 1840 р., Наву, шт. Іллінойс.
10. *History of the Church*, 2:23; орфографію, пунктуацію і граматику усучаснено; розбивку на абзаци змінено; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*; квітень 1834 р., с. 152.
11. “John C. Bennett,” передовиця, видана в *Times and Seasons*, 1 серпня, 1842 р., с. 868; пунктуацію і граматику усучаснено; редактором часопису був Джозеф Сміт.
12. *History of the Church*, 3:230; перше і друге вживання слів у квадратних дужках збережено за оригіналом; з листа Джозефа Сміта членам Церкви в окрузі Колдуелл, шт.

- Міссурі, від 16 грудня 1838 р., в'язниця Ліберті, Ліберті, шт. Міссурі.
13. Уілфорд Вудрафф, його записи проповіді, виголошеної Джозефом Смітом 19 лютого 1837 р. у Кертленді, шт. Огайо; "History of Wilford Woodruff," *Deseret News*, 14 липня 1858 р., с. 85; вживання великої літери і граматику усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
 14. Уілфорд Вудрафф, його записи проповіді, виголошеної Джозефом 9 квітня 1837 р. у Кертленді, Огайо; "History of Wilford Woodruff," *Deseret News*, 14 липня 1858 р., с. 86.
 15. Daniel Tyler, у "Recollections of the Prophet Joseph Smith," *Juvenile Instructor*, 15 серпня, 1892 р., сс. 491–492; пунктуацію і граматику усучаснено.
 16. Orson Hyde, *Deseret News: Semi-Weekly*, 21 червня 1870 р., с. 3.
 17. William G. Nelson, у "Joseph Smith, the Prophet," *Young Woman's Journal*, грудень 1906 р., с. 543; розбивку на абзаци змінено.
 18. Ezra T. Clark, "The Testimony of Ezra T. Clark," 24 липня 1901 р., Фармінгтон, шт. Юта; у Heber Don Carlos Clark, Papers, прибіл. 1901–1974, typescript, Church Archives.

Гебера Ч. Кімбола і Джозефа Філдінга в Англії вітають ті, хто приєднався до Церкви завдяки їхнім місіонерським трудам. "Богові слава, Джозефе, — писав старійшина Кімбол пророкові, — Господь з нами серед народів!"

Місіонерське служіння: святе покликання, славетна робота

*“Після всього, що було сказано,
найвеличніший і найважливіший обов’язок—
це проповідувати євангелію”.*

З життя Джозефа Сміта

Протягом останніх кількох років, прожитих святими в Кертленді, багато членів Церкви і навіть деякі провідники стали відступниками. Церква, здавалося, переживала кризові часи. “У цьому стані речей,—писав пророк,—Бог відкривав мені, що дещо нове слід зробити заради спасіння Його Церкви”¹. Це “дещо нове” було одкровенням—послати місіонерів до Англії, щоб проповідувати там євангелію.

Гебер Ч. Кімбол, член Кворуму дванадцятьох, згадував: “Приблизно на початку червня 1837 р. пророк Джозеф прийшов до мене, коли я сидів ... у храмі в Кертленді і тихо сказав мені: “Брате Гебер, Дух Господній прошепотів мені: “Нехай Мій слуга Гебер вирушає до Англії, і проголошує Мою євангелію, і відкриває двері спасіння тому народові”². Старійшина Кімбол був приголомшений думкою про таке започаткування: “Я відчував себе одним з найслабкіших слуг Бога. Я спитав Джозефа, що я маю казати, коли прибуду на місце; він сказав мені звертатися до Господа і Він буде керувати мною, говорячи через мене тим самим духом, що скеровує і його”³.

Пророк також передав покликання Орсону Гайду, Уілларду Річардсу і Джозефу Філдіngu в Кертленді, а також Айзеку Расселлу, Джону Снайдеру і Джону Гудсону в Торонто, Канада. Ці брати мали приєднатися до старійшини Кімбола на його

місії в Англії. Зустрівшись у Нью-Йорку, вони вирушили до Великої Британії 1 липня 1837 р. на кораблі “Геррік”. Ця перша місія за межами Північної Америки привела до Церкви близько 2000 навернених за перший рік перебування місіонерів в Англії. Старійшина Кімбол радісно писав пророкові: “Богові слава, Джозефе, Господь з нами серед народів!”⁴

Друга апостольська місія до Британії, в якій брала участь більшість членів Кворуму дванадцятьох під керівництвом Бригама Янга, була скерована пророком з Наву. Вирушивши восени 1839 р., Дванадцяттеро прибули до Англії у 1840 р. Там вони почали свої труди, завдяки яким до 1841 р. привели більше 6000 навернених до Церкви, здійснюючи Господнє обіцання, що Він зробить “дещо нове” для спасіння Його Церкви.

Джозеф Сміт продовжував посилати місіонерів з Наву по всьому світі. Старійшина Орсон Гайд прибув до Англії у 1841 р. і пізніше продовжив призначену йому місію в Єрусалимі. Він мав з собою рекомендаційний лист від Джозефа Сміта, в якому підтверджувалося, що “подавець цих паперів є вірним і гідним священнослужителем Ісуса Христа і він є нашим посередником і представником в іноземних країнах, щоби ... розмовляти зі священиками, правителями і старійшинами Юдеїв”⁵. Старійшина Гайд 24 жовтня 1841 р. став навколішки на єрусалимській Оливній горі і благав Небесного Батька посвятити й освятити ту землю “на збирання розсіяних залишків Юди, у відповідності до пророкувань святих пророків”⁶. Після цього старійшина Гайд вирушив до Німеччини, де він заклав перші підвалини для зростання Церкви в тій країні.

11 травня 1843 р. пророк покликав старійшин Еддісона Пратта, Ноа Роджерса, Бенджаміна Ф. Груарда та Ноултона Ф. Хенкса виконати місії на островах південної частини Тихого океану. Це була перша місія Церкви в цьому великому регіоні. Старійшина Хенкс помер на морі, але старійшина Пратт дістався Південних островів, де він навчав євангелії на острові Тубуаї. Старійшини Роджерс і Груард продовжили шлях до Таїті, де сотні людей були охрищені завдяки їхнім трудам.

Під проводом Джозефа Сміта святі йшли вперед, виконуючи Господню заповідь: “Ідіть по цілому світові, а в ті місця,

куди ви не можете піти, надсилайте, щоб свідчення могло йти від вас по цілому світові до кожного створіння” (УЗ 84:62).

Учення Джозефа Сміта

**Місіонерське служіння—це свята робота;
віра, чеснота, старанність і любов
дозволяють нам виконувати цю роботу**

“Після всього, що було сказано, найвеличніший і найважливіший обов’язок—це проповідувати євангелію”⁷.

У грудні 1840 р. Джозеф Сміт написав членам Кворуму дванадцятьох та іншим провідникам священства, які служити на місії у Великій Британії: “Будьте певні, любі брати, що я не байдужий спостерігач того, що відбувається на лиці всієї землі; і серед прогресу загальнолюдських рухів жоден не є більш важливим, ніж славетна робота, якою ви зараз займаєтеся; отже я відчуваю певне занепокоєння щодо вас, щоб ви через свою чесноту, віру, старанність і милосердя вважали себе гідними між собою, для Церкви Христа і для вашого Батька Небесного, чиєю благодаттю вас покликано на таке святе покликання; щоб ви могли виконувати великий й відповідальний обов’язок, покладений на вас. І я можу запевнити вас, що ті відомості, які я отримую, дають мені задоволення, що ви не полишили своїх обов’язків; але ваша старанність і вірність були такими, що це дає вам право на [добрі] усмішки того Бога, чийми слугами ви є, а також на добру волю святих по цілому світі.

Поширення євангелії по всій Англії є, безумовно, приємним; думки про це не можуть не викликати неординарні почуття в грудях тих, хто зносив спеку і тягарі [важких] днів, хто були твердими поборниками й палкими захисниками євангелії на початку [її відновлення], оточені найнесприятливішими обставинами, коли знищення загрожувало їй з усіх боків—наче величний корабель, який пройшов крізь бурю непошкоджений, і бриз розгортає вітрила, і він шляхетно простує своїм курсом крізь упокорені хвилі, більше, ніж будь-коли раніше впевнений у надійності своїх бортів та досвідченості й здібностях капітана, штурмана і команди. ...

Любов—це одна з найголовніших рис Божества, і її мають випромінювати ті, хто прагне бути синами Божими. Людина, сповнена любов'ю Божою, не задовольниться благословеннями тільки своєї сім'ї, але прагнутиме сягнути цілого світу, прагнутиме благословити весь рід людський. Такими були ваші почуття, і це спонукало вас залишити приємності рідного дому, щоб ви могли бути благословенням для інших, хто є кандидатами на безсмертя, але є чужинцями для істини; і коли ви це робите, я молю, щоби найвибраніші благословення небес могли почитати на вас”⁸.

Ми навчаємо простим істинам євангелії зі смиренням і лагідністю і уникаємо суперечок з іншими людьми з приводу їхніх віровчень

“О ви, старійшини Ізраїля, прислухайтеся до мого голосу; і коли вас посилають у світ проповідувати, кажіть ті речі, сказати які вас послано; проповідуйте і волайте голосно: “Покайтеся, бо царство небесне поруч; покайтеся і увіруйте в євангелію”. Проголошуйте перші принципи і дайте спокій таємницям, щоб вас не повалили. ... Проповідуйте те, що Господь сказав вам проповідувати—покаяння і хрищення для відпущення гріхів”⁹.

“Я говорив і пояснював, що це марно—проповідувати світові про великі суди [Божі], але натомість слід проповідувати просту євангелію”¹⁰.

“Старійшини повинні йти вперед ... в усій лагідності, серйозності та проповідувати Ісуса Христа розіп'ятого; не сперечатися з іншими стосовно їхньої віри, або релігійних систем, але тримати незмінний курс. Це я сказав як заповідь; і всі, хто не дотримуються її, накликають на свої голови переслідування, а ті, хто дотримуються, завжди будуть сповнені Святого Духа; я проголошую це як пророцтво”¹¹.

“Якщо якісь двері відкриваються, щоби старійшини проповідували перші принципи євангелії, нехай вони не мовчать. Не лайте секти; не кажіть погано про їхні віровчення. Але проповідуйте Христа, розіп'ятого, любов до Бога і любов до людей;

“Проповідуйте Христа, розіп’ятого, любов до Бога і любов до людей. ... Будьте лагідними і смиренними серцем, і нехай Господь Бог наших батьків буде з вами завжди”.

... щоби цим, якщо можливо, ми могли подолати забобони людей. Будьте лагідними і смиренними серцем, і нехай Господь Бог наших батьків буде з вами завжди”¹².

“Зверніть увагу на цей *Ключ*, і будьте мудрими заради Христа і заради ваших власних душ. Вас посилають не для того, щоби вас навчали, але щоби ви навчали. Нехай кожне слово буде приправлено благодаттю. Будьте уважними; будьте серйозними. Це день попередження, а не день багатослів’я. Чесно чиніть перед Богом і людьми. ... Будьте чесними, відкритими і щирими в усіх ваших справах з людьми [див. УЗ 43:15; 63:58]”¹³.

*Перш ніж Джордж А. Сміт вирушив на місію у 1835 р., він зустрівся з пророком Джозефом Смітом—своїм кузеном. Джордж А. Сміт записав: “Я зайшов побачитися з кузеном Джозефом. Він дав мені Книгу Мормона, потиснув мені руку і сказав: “Виголошуй короткі проповіді, молися коротко і проголошуй свої проповіді з серцем, сповненим молитви”*¹⁴.

Ми навчаємо євангелії, як нас скеровує Дух

“Ми всі маємо проповідувати євангелію через силу і вплив Святого Духа; і жодна людина не може проповідувати євангелію без Святого Духа”¹⁵.

“Як апостол Павло казав, що для всіх він був усе, щоб спасти бодай деяких [див. 1 Коринтянам 9:22], то так мають чинити і старійшини останніх днів; і ми впевнені, що коли їх посилають у світ проповідувати євангелію і застерігати світ про суди, що прийдуть, і коли вони навчатимуть, скеровані Духом, згідно з одкровеннями Ісуса Христа, то вони будуть проповідувати істину успішно і без скарг. Таким чином у нас немає нової заповіді, але ми увіщуємо старійшин і членів Церкви жити кожним словом, що виходить з вуст Божих [див. Матвій 4:4], щоб вони не втратили право на отримання тієї слави, що зберігається для вірних”¹⁶.

Пророк виступав на конференції, що проходила в жовтні 1839 р.: “Президент [Джозеф Сміт] продовжував давати старійшинам настанови щодо проповідування євангелії, і він

*Кожний член Церкви має обов'язок ділитися євангелією.
“Усі мають проповідувати євангелію,—проголошував пророк
Джозеф Сміт,—через силу та вплив Святого Духа”.*

підкреслив необхідність отримання Духу, щоб вони могли проповідувати через Святого Духа, посланого з небес; щоб вони були обережними в обговоренні тих питань, які не прояснено в слові Божому, бо це веде до вигадок і суперечок”¹⁷.

14 травня 1840 р. Джозеф Сміт написав з Наву старійшинам Орсону Гайду і Джону Е. Пейджу, які мали вирушити, щоб виконати певну місію в Святій Землі: “Не будьте збентеженими через велич цієї роботи; лише будьте смиренними й вірними, і тоді ви можете сказати: “Хто ти, горо велика? Перед Зоровавелем ти станеш рівниною” [див. Захарій 4:7]. Той, Хто розсіяв Ізраїль, обіцяв зібрати його; отже, якщо ви хочете бути корисними в цій великій роботі, Він обдарує вас силою, мудрістю, міццю та розумом, а також кожною [іншою] необхідною якістю; а ваш розум ставатиме все ширшим і ширшим, доки ви не зможете осягнути землю й небеса, сягнути вічності й побачити могутні дії Єгови у їх різноманітності й славі”¹⁸.

Ми шукаємо нагод навчати євангелії і свідчити про її істинність

Восени 1838 р. Джозеф Сміт мандрував з єпископом Ньюелом К. Уїтні з Кертленду, шт. Огайо, до східної частини Сполучених Штатів. 13 жовтня пророк написав Еммі Сміт з Нью-Йорка: “Коли я думаю про це велике місто, яке, наче Ніневія, не розрізняє правої руки від лівої, так, понад двісті тисяч душ, моє нутро сповнюється співчуттям до них, і я маю рішучість підняти свій голос у цьому місті, і нехай це буде в руках Бога, Який тримає все у своїх руках і Який не дозволить, щоби волосина з наших голів упала на землю непомітно. ...

Я мав кілька розмов з людьми, і це принесло задоволення, а також з одним дуже приємним молодим джентльменом із Джерсі, обличчя якого було дуже серйозним. Він прийшов і сів поруч зі мною і почав розповідати мені про холеру, і я дізнався, що він заразився цією хворобою і ледве не вмер від неї. Він сказав, що Господь врятував його для якоїсь мудрої мети. Я скористався з цього і почав довгу розмову з ним. Він сприймав моє навчання з очевидним і великим задоволенням і поставився до мене з великою прихильністю. Ми розмовляли до пізнього вечора і вирішили відкласти бесіду на наступний

день. Але в нього були деякі справи, і він затримався, аж доки корабель не був готовий до відплигтя і мав відпливати. Він прийшов до мене і попрощався зі мною, і ми розсталися з великою неохотою”¹⁹.

Дружина Ньюела К. Уїтні, Елізабет Енн, згадувала подорож свого чоловіка у 1832 р. до східної частини Сполучених Штатів з Джозефом Смітом: “Мій чоловік подорожував з пророком Джозефом багатьма містами на сході країни, складаючи свідчення і збираючи кошти на побудову храму в Кертленді, а також, щоби придбати землі в шт. Міссурі. ... Він сказав моему чоловікові: “Якщо вони відкинуть нас, вони матимуть наше свідчення, бо ми напишемо його і залишимо на їхніх порогах і підвіконнях”²⁰.

У 1834 р. Джозеф Сміт проповідував у школі в м. Понтіак, шт. Мічиган. Едвард Стівенсон був там, і він згадував ту подію: “Це було на території тієї школи: двоє мормонських старійшин представили відновлену евангелію у 1833 р.; а в 1834 р. пророк Джозеф Сміт проповідував з такою силою, якої ніколи ще не бачили у цьому дев’ятнадцятому столітті. ... Я дуже добре пам’ятаю багато слів цього юнака-пророка, які він вимовляв з простотою, але з силою, що була невідпорною для всіх присутніх.

З піднятою рукою він сказав: “Я є свідком того, що Бог є, бо я бачив Його серед білого дня, молячись у тихому гаю навесні 1820 р.”. Він також свідчив, що Бог, Вічний Батько, вказуючи на окрему особу, подібну до Нього, сказав: “Це є мій Улюблений Син, слухай Його”. ... О, як ці слова пронизали все моє ество, сповнивши мене невимовною радістю—я бачив Того, Хто, як Павло, апостол давніх часів, міг сміливо свідчити, що був у присутності Ісуса Христа! ...

Було проведено кілька зборів, на яких до свідчення пророка додали свої свідчення—також надзвичайно цікаві—троє свідків Книги Мормона. Під час перебування в цій філії пророк свідчив, що йому було сказано організувати Церкву за зразком тієї, що її організував Ісус: з дванадцятьма апостолами, сімдесятниками, старійшинами, дарами і благословеннями, із ознаками, що з’являлися за цим, як це записано у шістнадцятому розділі

евангелії від Марка. ... “Як слуга Божий,—казав Джозеф,—я обіцяю вам, що якщо ви покаєтесь і будете охрищені на відпущення ваших гріхів, ви отримаєте Святого Духа”²¹.

Коли пророка в листопаді 1838 р. перевозили з Фар-Уеста, шт. Міссурі, до міста ув'язнення в Річмонді, шт. Міссурі, він знову навчав євангелії: “Нас відвідали кілька жінок і чоловік. Одна з жінок підійшла і дуже щиро запитала охоронців, хто з в'язнів є тим Господом, якому “мормони” поклоняються? Один з охоронців показав на мене з широкою посмішкою і сказав: “Ось він”. Жінка повернулася до мене і спитала, чи я проголошую себе Господом і Спасителем? Я відповів, що проголошую себе всього лише людиною і священнослужителем спасіння, якого Ісус Христос послав проповідувати євангелію.

Ця відповідь настільки здивувала жінку, що вона почала розпитувати про наше вчення, я виголосив проповідь для неї і для її супутників, а також для здивованих солдатів, які слухали з великою увагою, майже тамуючи подих, поки я викладав учення про віру в Ісуса Христа, і покаяння, і хрищення для відпущення гріхів з обіцянням Святого Духа, як записано в другому розділі Дій апостолів [див. Дії 2:38–39].

Жінка була задоволена, і вона дякувала Богові, і її чули солдати, і вона пішла, молячись, щоби Бог захистив і визволив нас”²².

Ден Джоунс згадував, що ввечері напередодні мученицької смерті пророка у Картеджській в'язниці сталося таке: “Джозеф склав сильне свідчення охоронцям про божественну достовірність Книги Мормона, відновлення євангелії, служіння ангелів та про те, що царство Боже було знову встановлено на землі, і за це його було кинуто до цієї в'язниці, а не за порушення жодного закону—Божого чи людського”²³.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте сторінки 331–333, знаходячи описання місіонерської роботи, організованої під проводом пророка Джозефа Сміта. Чи на вас якимсь чином вплинула робота тих перших місіонерів? Якщо так, то як саме?
- Прочитайте перший абзац на сторінці 334, і подумайте, чому любов впливає на нас так, як це описав пророк. Які ще риси характеру ми повинні мати, щоби бути ефективними місіонерами? (Деякі приклади див. на сторінках 333–334).
- Прочитайте слова пророка Джозефа Сміта про те, чого повинні навчати місіонери і як саме вони повинні навчати (сторінки 334–335). Чому ми повинні проповідувати “перші принципи” евангелії? Якими можуть бути наслідки сперечання з іншими людьми з приводу релігії? Що, на вашу думку, означає “нехай кожне слово буде приправлено благодаттю”, коли проповідують евангелію?
- Перегляньте повністю перший абзац на сторінці 336. Яким чином Святий Дух скеровував вас, коли ви намагалися ділитися евангелією? Чому ми не можемо проповідувати евангелію без Святого Духа?
- Прочитайте про те, що відбувалося в житті Джозефа Сміта, на сторінках 336–339. Що ми можемо дізнатися з цього описання про те, як слід ділитися евангелією?
- Як саме ми можемо активно шукати нагоди поділитися евангелією з іншими людьми? Як саме ми можемо готуватися до таких нагод? Як ми можемо залучити наші сім’ї до місіонерської роботи?

Відповідні уривки з Писань: Матвій 28:19–20; 2 Нефій 2:8; Алма 26:26–37; УЗ 4:1–7; 31:3–5

Посилання

1. *History of the Church*, 2:489; з “History of the Church” (manuscript), book B-1, с. 761, Архів Церкви, Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів, Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта.
2. Heber C. Kimball, “Synopsis of the History of Heber Chase Kimball,” *Deseret News*, 14 квітня 1858 р., с. 33; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено.
3. Heber C. Kimball, *Deseret News*, 21 травня 1862 р., с. 370; вживання великої літери усучаснено.

4. Цитовано за Орсоном Ф. Уїтні, звіт з Генеральної конференції, жовтень 1920 р., с. 33.
5. Лист з рекомендацією, написаний Джозефом Смітом та іншими для Орсона Гайда, 6 квітня 1840 р., Наву, Іллінойс, опубліковано у *Times and Seasons*, квітень 1840 р., с. 86.
6. Орсон Гайд, *A Voice from Jerusalem, or a Sketch of the Travels and Ministry of Elder Orson Hyde* (1842 р.), с. 29.
7. *History of the Church*, 2:478; з проповіді Джозефа Сміта 6 квітня 1837 р. в Кертленді, шт. Огайо; надруковано в *Messenger and Advocate*, квітень 1837 р., с. 487.
8. *History of the Church*, 4:226–227; пунктуацію і граматику усучаснено; з листа Джозефа Сміта Дванадцятьом від 15 грудня 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, 1 січня 1841 р., с. 258; цей лист неправильно датовано 19 жовтня 1840 р., у виданні *History of the Church*.
9. *History of the Church*, 5:344; орфографію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 8 квітня 1843 р., в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса та Уільяма Клейтона.
10. *History of the Church*, 4:11; з повчань Джозефа Сміта 29 вересня 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Джеймса Мулхолланда.
11. *History of the Church*, 2:431; з повчань Джозефа Сміта 30 березня 1836 р. в Кертленді, шт. Огайо.
12. Лист Джозефа Сміта та інших до Хезекаї Пек від 31 серпня 1835 р., Кертленд, шт. Огайо; у "The Book of John Whitmer," с. 80, Архів організації Community of Christ, Індепенденс, шт. Міссурі; копія "The Book of John Whitmer" в Архіві Церкви.
13. *History of the Church*, 3:384; з проповіді Джозефа Сміта 2 липня 1839 р. у Монтроузі, шт. Айова; зі слів Уїлфорда Вудраффа та Уїлларда Річардса.
14. Джордж А. Сміт, "History of George Albert Smith by Himself," с. 36, *George Albert Smith, Papers*, 1834–1875, Архів Церкви.
15. *History of the Church*, 2:477; з проповіді Джозефа Сміта 6 квітня 1837 р. в Кертленді, шт. Огайо; опубліковано в *Messenger and Advocate*, квітень 1837 р., с. 487.
16. *History of the Church*, 5:404; з листа Джозефа Сміта редактору *Times and Seasons*, 22 травня 1843 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, 15 травня 1843 р., с. 199; це номер *Times and Seasons* було надруковано пізніше.
17. *History of the Church*, 4:13; з проповіді Джозефа Сміта 6 жовтня 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; опубліковано в *Times and Seasons*, грудень 1839 р., с. 31.
18. *History of the Church*, 4:128–29; з листа Джозефа Сміта до Орсона Гайда і Джона Е. Пейджа від 14 травня 1840 р., Наву, шт. Іллінойс. Старійшина Гайд виконав свою місію в Святій Землі, але старійшина Пейдж залишився у Сполучених Штатах.
19. Лист Джозефа Сміта Еммі Сміт від 13 жовтня 1832 р., Нью-Йорк, шт. Нью-Йорк; Архів організації Community of Christ, Індепенденс, Міссурі.
20. Elizabeth Ann Whitney, "A Leaf from an Autobiography," *Woman's Exponent*, Oct. 1, 1878, p. 71; орфографію, пунктуацію та вживання великої літери усучаснено.
21. Edward Stevenson, "The Home of My Boyhood," *Juvenile Instructor*, July 15, 1894, pp. 443–445; пунктуацію і граматику усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
22. *History of the Church*, 3:200–201; звіт про проповідь, прочитану Джозефом Смітом 4 листопада 1838 р., коли його по ріці Міссурі перевезли як в'язня з Фар-Уеста до Індепенденса, шт. Міссурі; зі слів Парлі П. Пратта.
23. *History of the Church*, 6:600; опинання повчань Джозефа Сміта 26 червня 1844 р. у в'язниці Картеджа, Картедж, шт. Іллінойс; зі слів Дена Джонса.

У Фар-Уесті, шт. Міссурі, коли група озброєних міліціонерів прийшла арештовувати Джозефа Сміта, він "подивився на них з дуже приємною посмішкою, підійшов до них і потиснув кожному з них руку".

Жити з іншими в мирі й гармонії

“Ми хочемо жити в мирі з усіма людьми”.

З життя Джозефа Сміта

У 1833 р., лише через два роки після освячення місця для збирання в Міссурі, погромники змусили святих залишити округу Джексон, шт. Міссурі (див. сторінку 281). Члени Церкви знайшли тимчасовий притулок в окрузі Клей, шт. Міссурі, а пізніше, у 1835 р, почали переселятися на південь штату. Більшість з них оселялися в окрузі Колдуелл—новій окрузі, організованій законодавцями штату, щоби прийняти святих. Місто Фар-Уест, яке було центром округи, невдовзі стало процвітаючим поселенням святих останніх днів.

Пророк Джозеф Сміт продовжував жити в Кертленді, шт. Огайо, але в січні 1838 р. був змушений поїхати звідти, побоюючись за своє життя. Разом із сім'єю він проїхав 900 миль до Фар-Уеста, де приєднався до святих, що жили там. Пізніше у 1838 р. більшість кертлендських святих продали або просто залишили свої домівки і вирушили за пророком до Міссурі. Щоби прийняти членів Церкви, які у великій кількості прибували в цю місцевість, пророк визначив біля Фар-Уеста ті місця, де могли селитися святі. У липні 1838 р. були освячені наріжні камені для храму в Фар-Уесті, даючи святим надію на те, що вони зможуть постійно жити там і мати процвітання й мир. На жаль, тертя з місцевими жителями, подібні до тих, що вони мали в окрузі Джексон, невдовзі відділили їх від них, а восени 1838 р. чернь і міліція знову почали загрожувати святим останніх днів та нападати на них.

Одного дня пророк був у домі своїх батьків у Фар-Уесті, коли група озброєних міліціонерів ввійшла в дім і оголосила,

що вони прийшли, щоби вбити його за якийсь вигаданий злочин. Люсі Мак Сміт, мати пророка, так описала його дар миротворця:

“[Джозеф] подивився на них з дуже приємною посмішкою, підійшов до них і потиснув кожному з них руку таким чином, що це переконало їх, що він не був ані винним злочинцем, ані загнаний у кут лицемір. Вони зупинилися та стали видивлятися на нього, неначе привід зустрівся на їхньому шляху.

Джозеф сів, і почав з ними говорити, і він пояснив їм погляди й почуття людей, яких назвали мормонами, і яким шляхом вони йшли по життю, а також те, як з ними поводитися їхні вороги з перших днів Церкви. Він розповів їм, що злі наміри й наклепи переслідували їх відтоді як вони прийшли до Міссурі, але вони є людьми, які ніколи, наскільки це йому відомо, не порушували закони. Але якщо порушували, вони готові стати в суді перед законом. ...

Після цього він підвівся і сказав: “Мамо, я, думаю, мені час іти додому. Емма чекає на мене”. Двоє чоловіків хутко підвелися і сказали: “Ви не підете самі, бо це небезпечно. Ми підемо з вами й будемо охороняти вас”. Джозеф подякував їм, і вони пішли з ним.

Інші офіцери стояли біля дверей, коли їхні товариші були відсутні, і я почула, про що вони розмовляли:

“Перший офіцер: “Хіба ти не відчув щось дивне, коли Сміт потиснув тобі руку? Я ніколи в житті так не почувався”.

Другий офіцер: “Було так, немовби я не міг поворухитися. Я не пошкоджу і волосини з голови цієї людини навіть за всі [скарби] світу”.

Третій офіцер: “Це встанне, коли ви мене взяли з собою убивати Джо Сміта або мормонів”. ...

Ті чоловіки, що пішли з моїм сином, обіцяли розпустити [загони] міліції, що були під їхнім проводом і піти додому, і вони сказали, що якщо вони йому знадобляться, вони повернуться і підуть з ним будь-куди”¹.

Говорючи правду з добротою й прямою, Джозеф Сміт долав забобони і ворожість та замирювався з багатьма тими, хто були його ворогами.

Учення Джозефа Сміта

Намагаючись бути миротворцями, ми можемо жити в більшій гармонії та любові з іншими людьми

“Ісус казав: “Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть” [Матвій 5:9]. Отже, якщо нація, окремий штат, місцева спільнота або сім'я і повинна бути вдячні за щось—так це за мир.

Мир, прекрасне дитя небес!—мир, наче світло з того самого великого джерела, задовольняє, оживлює і робить щасливими і праведних, і неправедних, і він є самою суттю щастя внизу і блаженства вгорі.

Той, хто не намагається, докладаючи всі свої зусилля—тілесні й розумові,—використовуючи весь свій вплив на батьківщині та за її межами, схиляючи інших людей чинити так само,—шукати мир і підтримувати його заради свого блага і зручності, а також заради шани свого штату, своєї нації і країни,—той не має права на милість людську; і йому не мати права на дружбу жінок або захист уряду.

Він наче червиця, що гризе власні нутроші; наче гриф, що полює на власне тіло; і він, якщо казати про його перспективи і процвітання в житті, є [руйнівником] свого власного задоволення.

Суспільству, що складається з таких істот, недалеко до пекла на землі, і воно буде полишено самотнім, як таке, що не заслуговує на усмішку вільних і похвалу хоробрих.

Але миротворець, о, прислухайтеся до нього! Бо слова вуст його і його вчення падають, наче дощ, проступають, наче роса. Вони—наче ніжний серпанок над травою і як тихий дощ на траву.

Наснага, чеснота, любов, злагода, благодійність, доброчесність, співчуття, людяність і дружба підштовхують до

*У Проповіді на Горі Спаситель навчав:
“Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть”.*

блаженства; і люди, мало менші за ангелів, користуючись своїми силами, привілеями і знанням, у відповідності до порядку, правил і приписів одкровення, через Ісуса Христа, живуть разом у єдності; і солодкий запах, що пливе у подиху радості й задоволення від праведної спільноти—це як насичений аромат освяченої олії, пролитої на голову Аарона, або як розкішний запах, що йде від поля, де вирощують арабські прянощі. Так, і більше, голос миротворця—

“Це наче музика світів,
Що страх жене й тамує гнів;
І серце людське робить він
Дорожче золота й перлин”².

“Любі брати, не втрачайте братерської любові; ходіть у смиренні, з молитвою слідкуючи, щоби вас не перемогли. Пильнуймо про мир, як казав наш улюблений брат Павло, щоб ви могли бути дітьми нашого Небесного Батька [див. Римлянам 14:19]”³.

“Людяність у ставленні до всіх, розсудливість і очищення, щоби посилювати чесноту, добро у відповідь на зло, ... задум цього, перш за все, в тому, щоби радше виправляти суспільні негаразди, а не хапатися за зброю чи вдаватися до недружнього спілкування. ... Отже, наш девіз—мир з усіма! Якщо ми маємо радість в любові до Бога, спробуймо так пояснити цю радість, щоби увесь світ не міг сказати нічого проти цього чи противитися цьому”⁴.

“Ми хочемо жити в мирі з усіма людьми”⁵.

Ми можемо плекати мир, шануючи одне одного і не шукаючи одне в одному помилок

“Ми сподіваємося, що наші брати будуть уважними до почуттів одне одного і ходитимуть в любові, шануючи одне одного більше, ніж самих себе, як цього вимагає Господь”⁶.

“Людина, яка бажає творити добро,—ми маємо підносити її чесноти і не говорити за її спиною про її помилки”⁷.

“У цьому світі люди за своєю природою є егоїстами; вони амбіційні і намагаються піднятися одне над одним; але дехто хоче зміцнювати не тільки себе, але й інших”⁸.

“Нехай Дванадцятєро і всі святі прагнутимуть сповідати всі свої гріхи, не приховуючи нічого; і нехай вони будуть смиренними, нехай не підносяться й остерігатимуться пихи, і не прагнуть бути вищими одне за одного, але нехай чинять так, щоби іншим було добре, і моляться одне за одного, і шанують своїх братів, тобто шанобливо згадують їх імена, без лихослів'я і нищення”⁹.

“Якщо ви вилучите з вашого середовища усе лихослів'я, обмови і нешляхетні думки та почуття, якщо ви упокоритеся й плекатимете кожний принцип чесноти й любові, тоді благословення Єгови будуть на вас і ви ще побачите добрі й славетні дні; мир ввійде брамою у ваш дім, і процвітання буде на ваших кордонах”¹⁰.

Ми можемо штекати гармонію в наших місцевих громадах, поважаючи свободу всіх людей вірити за своїм сумлінням

Уложення віри 1:11: “Ми залишаємо за собою право вклонятися всемогутньому Богові так, як нам каже власна совість, і визнаємо за всіма людьми те саме право: нехай вони вклоняться як, де і чому вони хочуть”¹¹.

“Ми вважаємо це справедливим принципом, і це є одним з тих законів, до яких, ми віримо, має належним чином поставитися кожна людина,—що всі люди створені рівними і що всі мають привілей самостійно обдумувати все те, що має відношення до совісті. Отже, ми не налаштовані, якби у нас була влада, позбавляти будь-кого можливості використовувати цю незалежність розуму, яку небеса так милостиво дарували роду людському як один з найвибраніших дарів”¹².

“Я маю найбільш ліберальні почуття і милосердя до всіх сект, партій та деномінацій; і права й свободу совісті я вважаю священними й дорогоцінними, і я не ставлюся з презирством до жодної людини, точка зору якої не співпадає з моєю”¹³.

“Святі можуть свідчити, чи готовий я віддати життя за моїх братів. Якщо було продемонстровано, що я готовий померти за “мормона”, то я можу сміливо заявити перед Небесами, що я так само готовий померти, захищаючи права пресвітеріанина, баптиста або хорошої людини будь-якої іншої деномінації; бо той самий принцип, який може порушувати права святих останніх днів, може порушувати права католиків або представників будь-якої іншої деномінації, які можуть бути непопулярними і надто слабкими, щоби захищати себе.

Любов до свободи—ось що надихає мою душу—до світської та релігійної свободи для всього роду людського. Любов до свободи була вкладена в мою душу моїми прабатьками, ще коли я сидів у них на колінах. ...

Якщо я вважаю, що людство помиляється, хіба я повинен нападати на них? Ні. Я буду піднімати їх, і в їхній власний спосіб також, якщо не зможу переконати їх, що мій шлях краще;

я не буду прагнути примусити жодну людину вірувати так, як вірую я, але робитиму це, розмірковуючи з нею, бо істина знайде собі шлях”¹⁴.

“Ми завжди повинні пам’ятати про ті забобони, що є настільки характерними для людської природи і які іноді таким дивним чином проявляються в нас проти наших друзів, сусідів та братів у світі, чия точка зору відрізняється від нашої, і які вирішили відрізнятись від нас у питаннях віри. Наша релігія—між нами і нашим Богом. Їхня релігія—між ними і їхнім Богом”¹⁵.

“Коли ми бачимо чесноти в людині, ми повинні завжди визнавати їх, і нехай їхнє розуміння буде яким завгодно, у відповідності до їхніх віровчень і доктрин; бо всі люди є вільними і мають бути вільними, маючи невідчужуване право (і високі й шляхетні обмеження законів природи і самозбереження) думати, і діяти, і казати, як їм хочеться, і в той самий час зберігаючи належну повагу до прав і привілеїв усіх інших створінь, не посягаючи на жодне з них. Я від усього серця підписуюсь під цим ученням і практикую його”¹⁶.

“Усі люди мають право на свободу власної волі, бо це Бог так установив. Він зробив людей вільними в моралі і дав їм силу вибрати добро або зло; тягнутися до того, що є добрим, ідучи шляхом святості в цьому житті, що приносить душевний спокій і радість у Святому Дусі в цьому житті, а також повноту радості і щастя по Його правицю в житті прийдешньому; або ж іти шляхом зла, ідучи в гріху та збунтувавшись проти Бога, цим приносячи засудження своїм душам у цьому світі, а також вічні втрати у світі прийдешньому. Оскільки Бог небес залишив ці речі на вибір кожній особі, ми не хочемо позбавляти їх цього. Ми тільки бажаємо виконувати роботу вірних вартових, у відповідності до слова Господнього, даного пророкові Єзекіїлю (Єзекіїль, розд. 33, вірші 2, 3, 4, 5), і нехай люди роблять те, що здається їм добрим”¹⁷.

“Це один з перших принципів мого життя, який я плекав з дитинства, навчений цьому своїм батьком—залишати за кожним його свободу совісті. ... Я відчуваю, що ладен померти

заради захисту слабких і тих, кому заважають користуватися своїми законними правами”¹⁸.

“Не втручайтеся в релігію жодної людини: усі уряди повинні дозволити кожній людині безперешкодно практикувати свою релігію. Ніхто не має повноваження забирати життя через відмінності в релігії, до якої всі закони і уряди повинні ставитися толерантно і захищати її—правильна вона чи ні”¹⁹.

“Ми будемо ... плекати мир і дружбу з усіма, не будемо втручатися у чужі справи і будемо надзвичайно успішними, поважливими, тому що, поважаючи інших людей, ми поважаємо себе”²⁰.

“Хоч я ніколи не відчував бажання нав’язувати мої вчення жодній людині, я радію, коли забобони відступають, даючи дорогу істині, і традиції людські розсіюються чистими принципами евангелії Ісуса Христа”²¹.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте історію про те, як Джозеф Сміт розмовляв з міліціонерами (сторінки 343–345). Чому, на вашу думку, пророк міг залишатися спокійним у цій ситуації? Спробуйте згадати приклади інших людей, які залишалися спокійними та мирними у важких ситуаціях. Яким був результат дій цих людей?
- Прочитайте сторінки 345–347, знаходячи слова і фрази, якими пророк описував мир і миротворців. Які риси допоможуть нам бути миротворцями в наших домівках і в суспільстві?
- Що ви відчуваєте, вишукуючи в інших людях помилки? Що ви відчуваєте, знаходячи в людях добрі якості? Що, на вашу думку, відчувають люди, коли ви знаходите хвилинку, щоб відзначити їхні позитивні якості?

- Прочитайте п'ятий абзац на сторінці 347. Як саме ми можемо зміцнювати одне одного? Що робили інші люди, зміцнюючи вас? Як саме такі дії ведуть до миру?
- Перегляньте сторінки 348–350, вишукуючи вчення пророка про те, як саме ми повинні ставитися до людей, чії релігійні погляди відрізняються від наших. Як саме ми можемо шанувати права інших на те, щоби “поклонитися як, де і чому вони хочуть”?
- Прочитайте останній абзац розділу (сторінка 350). Як ми можемо ділитися відновленою євангелією з людьми, виявляючи також повагу до їхніх віровчень?

Відповідні уривки з Писань: Ефесянам 4:31–32; Мосія 4:9–16; 4 Нефій 1:15–16; УЗ 134:2–4, 7

Посилання

1. Люсі Мак Сміт, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 15, pp. 1–10, Архів Церкви, Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів, Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта.
2. *History of the Church*, 6:245–246; пунктуацію і граматику усучаснено; зі статті “A Friendly Hint to Missouri,” написаної під керівництвом Джозефа Сміта, 8 березня 1844 р., Наву, шт. Іллінойс, надруковано в *Times and Seasons*, 15 березня 1844 р., с. 473.
3. Лист Джозефа Сміта та інших до членів Церкви в Томпсоні, шт. Огайо, від 6 лютого 1833 р., Кертленд, шт. Огайо; Letter Book 1, 1829–1835, р. 26, Joseph Smith, Collection, Архів Церкви.
4. *History of the Church*, 6:219–220; розбивку на абзаци змінено; зі статті “Pacific Innuendo,” написаної під керівництвом Джозефа Сміта, 17 лютого 1844 р., Наву, шт. Іллінойс, надруковано в *Times and Seasons*, 15 лютого 1844 р., с. 443; цей номер *Times and Seasons* було надруковано пізніше.
5. *History of the Church*, 2:122; з листа Джозефа Сміта та інших до Джона Лінкольна та інших від 21 червня 1834 р., округа Клей, шт. Міссурі, надруковано в *Evening and Morning Star*, липень 1834 р., с. 176.
6. *History of the Church*, 1:368; з листа Джозефа Сміта та його радників у Першому Президентстві до Уільяма У. Фелпса та братів у Міссурі від 25 червня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
7. *History of the Church*, 1:444; запис із щоденника Джозефа Сміта, 19 листопада 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
8. *History of the Church*, 5:388; з проповіді Джозефа Сміта 14 травня 1843 р. у Йелдромі, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа.
9. *History of the Church*, 3:383–384; з проповіді Джозефа Сміта 2 липня 1839 р. у Монтроузі, шт. Айова; зі слів Уілфорда Вудраффа та Уілларда Річардса.
10. *History of the Church*, 4:226; з листа Джозефа Сміта і Гайрума Сміта до святих у Кертленді, шт. Огайо, від 19 жовтня 1840 р., Наву, шт. Іллінойс.
11. Уложення віри 1:11.
12. *History of the Church*, 2:6–7; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., опубліковано в *Evening and Morning Star*; лютий 1834 р., с. 135.

13. Лист Джозефа Сміта до Айзека Гелланда від 22 березня 1839 р., в'язниці Ліберті, Ліберті, шт. Міссурі, опубліковано в *Times and Seasons*, лютий 1840 р., сс. 55–56.
14. *History of the Church*, 5:498–499; з проповіді Джозефа Сміта 9 липня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса; див. також додаток, с. 568, пункт 3.
15. *History of the Church*, 3:303–304; з листа Джозефа Сміта та інших до Едварда Партріджа і Церкви від 20 березня 1839 р., в'язниці Ліберті, Ліберті, шт. Міссурі.
16. *History of the Church*, 5:156; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта до Джеймса Арлінгтона Беннета від 8 вересня 1842 р., Наву, шт. Іллінойс; прізвище Джеймса Беннета було помилково написане як “Беннетт” в *History of the Church*.
17. *History of the Church*, 4:45, виноска; пунктуацію та орфографію усучаснено; з листа Першого Президентства і вищої ради до святих, що жили на захід від Кертленда, шт. Огайо, від 8 грудня 1839 р., Коммерс, шт. Іллінойс, надруковано в *Times and Seasons*, грудень 1839 р., с. 29.
18. *History of the Church*, 6:56–57; з проповіді Джозефа Сміта 15 жовтня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса; див. також додаток, с. 568, пункт 3.
19. *History of the Church*, 6:304; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока та Уільяма Клейтона; див. також додаток, с. 568, пункт 3.
20. *History of the Church*, 6:221; з листа Джозефа Сміта до редактора видання *Nauvoo Neighbor* від 10 лютого 1844 р., Наву, шт. Іллінойс, надруковано у виданні *Nauvoo Neighbor*, 21 лютого 1844 р.; цей лист помилково датовано 19 лютого 1844 р. у *History of the Church*.
21. *History of the Church*, 6:213; пунктуацію усучаснено; з листа Джозефа Сміта до Джозефа Л. Хейвуда від 13 лютого 1844 р., Наву, шт. Іллінойс.

Доблесні в справі Христа

“Я люблю справу Христову”.

З життя Джозефа Сміта

У жовтні 1838 р. конфлікт між святими, що жили у північній частині штату Міссурі, та місцевими погромниками й міліцією досяг критичної точки. 27 числа того місяця губернатор штату Міссурі Лілбурн У. Боггз віддав ганебний наказ командувачу міліції штату: “З мормонами слід поводитися як з ворогами і їх *необхідно винищувати* або виганяти зі штату, якщо необхідно для громадського блага. Неможливо описати їхні беззаконня”¹. Через три дні велика група озброєної міліції отаборилася поблизу Фар-Уеста, шт. Міссурі, де було розташовано управління Церкви, і стала готуватися до нападу на місто.

Серйозно занепокоєні безпекою святих останніх днів, Джозеф Сміт та інші провідники Церкви погодилися зустрітися 31 жовтня з офіцерами міліції, щоби вести мирні переговори. Однак коли пророк і його супутники, наближалися до табору міліції, їх раптово заарештували. Тоді їх привели до табору, де змусили лежати всю ніч на холодній землі під крижаною зливою, у той час як охоронці кричали на них і проклинали. Коли офіцери вирішили взяти полонених до Індепенденсу, шт. Міссурі, Джозеф і його супутники стали умовляти, щоб їм дозволили побачитися з сім'ями.

“Я знайшов дружину і дітей в сльозах,—писав пророк,— вони боялися, що нас застрелили ті, хто поклявся позбавити нас життя, що вони мене більше не побачать. ... Хто може зрозуміти мої почуття в той час, коли мене ось так відірвали від дружини і я залишив її в оточенні потвор у людській подобі, а також і моїх дітей, не знаючи, хто буде задовольняти їхні

У Річмонді, шт. Міссурі група ув'язнених провідників Церкви годинами вислуховувала, як охоронці вихвалялися нападами на святих. Несподівано Джозеф Сміт підвівся і сказав: "В ім'я Ісуса Христа я забороняю вам і наказую вам замовкнути".

потреби; у той час як мене далеко увозять від них, аби мої вороги могли знищити мене, коли їм заманеться. Дружина плакала, діти притулялися до мене, аж доки їх не відірвали від мене охоронці”².

Після короткого перебування під вартою в Індепенденсі пророка та кількох інших провідників Церкви перевезли до Річмонду, шт. Міссурі, де їх тримали під посиленою охороною у старому дерев'яному будинку, прикутих одне до одного ланцюгами. Пророк залишався ув'язненим у Річмонді тижні три, а потім його перевели до в'язниці Ліберті, шт. Міссурі. Хоч обставини були несприятливими, пророк написав Еммі невдовзі після прибуття до Річмонду: “Ми в'язні в ланцюгах і під сильною вартою за справу Христову і ні за яку іншу справу. ... Брат [Джордж У.] Робінсон прикутий до мене; у нього вірне серце і здоровий глузд. Далі брат [Лайман] Уайт, ще далі брати [Сідні] Рігдон, [Гайрум] Сміт, Парлі [П. Пратт], Амаса [Лайман]—і таким чином ми скуті разом і ланцюгами, і узами вічної любові. Ми в доброму гуморі і радіємо, що нас визнано гідними зазнати переслідувань заради Христа”³.

Одного холодного, тягучого вечора чоловіки лежали на підлозі далеко за північ і не могли заснути, бо охоронці похвалялися своїми нещодавніми нападами на святих, у тому числі грабунками, гвалтуваннями і вбивствами. Старійшина Парлі П. Пратт згадував: “Я слухав це, і мені було бридко, я був шокований, це був жах, і мене настільки сповнив дух обуреної справедливості, що я ледве втримався від того, щоби не підскочити на ноги і докорити охоронцям, але я нічого не казав Джозефу чи комусь іншому, хоча я лежав поруч з ним і бачив, що він не спав. Раптом він підвівся на ноги і сказав голосом грому чи ревучого лева, вимовивши, наскільки я можу згадати, такі слова:

“МОВЧАТИ! ... В ім'я Ісуса Христа я забороняю вам і наказую вам мовчати; я більше і хвилини не житиму, слухаючи такі слова. Припиніть ці розмови, інакше або ви помрете, або я помру ЦІЄЇ МИТ!”

Вони замовкли. Він стояв на весь зріст у грізній величі. Закутий в ланцюги, без зброї; спокійний, незворушний, з гідністю ангела, він дивився на охоронців, які опустили свою зброю або покидали її на підлогу; і коліна в них тремтіли, і вони, відступивши в кут або схиляючись перед його ногами, просили вибачення, і вони втихомирилися аж до зміни варті”⁴.

Учення Джозефа Сміта

**Доблесні щиро роблять усе, що можуть,
навіть у важкі часи**

У вересні 1839 р., коли святі починали важку роботу, будуючи місто Наву, шт. Іллінойс, Пророк написав одному члену Церкви в Кертленд, шт. Огайо: “Щодо ситуації в Церкві тут, наші справи йдуть настільки добре, наскільки цього можна очікувати. ... Тут уже зібралася велика кількість сімей; і ми чекаємо, що прибуватимуть нові, особливо після того, як з’ясувалося, що рівень захворюваності тут не вищий за звичайний, попри випробування, які в нас були, і труднощі, які нам випали. Розраховуючи, як ми це робимо, на милість і силу Бога, ми сподіваємося наполегливо виконувати кожную добру і корисну роботу, навіть до кінця, щоб коли прийде час і нас буде оцінено, щоб не виявилось, що нам чогось бракує”⁵.

У вересні 1842 р. пророк Джозеф Сміт казав наступне у листі до святих, пізніше записаному в Ученні і Завітах 128:19-22: “І що ж ми чуємо в євангелії, яку отримали? Голос радості! Голос милості з небес; і голос істини від землі; радісну новину для мертвих; голос радості для живих і мертвих; втішну новину великої радості. ... Брати, хіба ми не будемо рухатися вперед у такій великій справі? Ідіть вперед, а не назад. Сміливіше, брати; і вперед, вперед, вперед до перемоги! Нехай ваше серце радіє і буде надзвичайно радісним”⁶.

Пророк сказав стосовно прогресу Церкви у 1831 р.: “Було абсолютно очевидним, що Господь давав нам сил пропорційно роботі, яку слід було виконувати, і міць у відповідності до тієї боротьби, яку ми мали вести, а також благодать і допомогу, залежно від наших потреб”⁷.

Доблесні люблять справу Христову і намагаються розвивати Христові якості

“Я люблю справу Христову—справу чесноти, чистоти і праведного, неухильного поведження і святої ходи”⁸.

“Я вірю в те, що слід вести чеснотне, праведне і святе життя перед Богом і відчуваю, що це мій обов’язок—переконувати всіх людей, яких я можу переконувати, чинити те саме, щоб вони покинули чинити зло і навчилися творити добро, щоб вони зупинили свої гріхи праведністю”⁹.

“Зміцнюючи нашу віру, додаючи кожную добру якість, що прикрашає дітей благословенного Ісуса, ми можемо молитися, коли слід молитися; ми можемо любити ближніх, як самих себе, і бути вірними в бідуваннях, знаючи, що нагорода за це буде більшою в царстві небес. Яка втіха! Яка радість! Дозвольте мені жити життям праведника, і нехай моя нагорода буде нагородою праведника! ...

Праведність має бути метою святих в усьому, і коли буде видано [Учення і Завіти], вони дізнаються, що від них чекають великих справ. Творіть добро і чиніть праведно з оком, єдиноспрямованим до слави Божої, і ви пожнете вашу нагороду, коли Господь буде відплачувати кожному за його труди. ... В ім’я Ісуса Христа ми закликаємо вас жити гідно благословень, які приходять після багатьох бідувань, щоби наситити душі тих, які залишилися вірними до кінця”¹⁰.

“Віднині нехай істина і праведність переважає і рясніє в вас; і в усьому будьте помірні; уникайте пияцтва, лайки і всіх богохульних слів, усього, що є неправедним і несвятим; також ворожнечі, і ненависті, і заздрощів, і будь-якого несвятого бажання. Будьте чесними одне з одним, бо, здається, що декому цього бракує, і дехто був немилосердним, виявляючи жадібність. ... Таких Бог ненавидить—і вони отримують свою міру суму, коли повернеться велике колесо, бо воно котиться, і ніхто не зможе завадити. Сіон житиме, хоч здається, що він мертвий”¹¹.

“Як людині, що надзвичайно сильно бажає спасіння людям, дозвольте мені нагадати всім вам, щоб ви прагнули з правед-

ною ретельністю до чесноти, святості і дотримання заповідей Господніх. Будьте добрими, будьте мудрими, будьте справедливими, будьте щедрими; і понад усе, будьте милосердними, завжди зайнятими добрими справами. І нехай здоров'я, мир і любов Бога, нашого Батька, і благодать Ісуса Христа, нашого Господа, будуть з вами і залишатимуться з вами усіма, і це молитва вашого відданого брата і друга у вічній Євангелії”¹².

“Будьте лагідними і скромними, праведними і чистими; відплачуйте добром за зло. ... Будьте смиренними і терплячими в усіх обставинах життя; тоді ми матимемо більш славетний тріумф”¹³.

“Ми бажаємо увіщувати наших братів із сміливістю—бути смиренними і сповненими молитви, ходити як справжні діти світла і своєї доби, щоб вони могли мати благодать витримати кожную спокусу і здолати кожне зло у гідне ім'я нашого Господа Ісуса Христа”¹⁴.

Доблесні прагнуть стати кращими в цьому житті

“Роздуми про те, що кожний має отримати згідно зі своєю старанністю і наполегливістю, виявленими у винограднику Господньому, мають надихати кожного, кого покликано бути священнослужителем цих радісних новин, так покращувати свій талант, щоб він міг отримати інші таланти, щоб, коли Господар сяде приймати звіт про поведінку Своїх слуг, можна було почути: “Гаразд, рабе добрий і вірний! Ти в малому був вірний, над великим поставлю тебе, увійди до радощів пана свого!” [Матвій 25:21] ...

Жодні інші аргументи не повинні відволікати нас від того, щоб ми показували себе гідними в очах Божих, у відповідності до його божественних вимог. Люди нерідко забувають, що вони залежать від небес у кожному благословенні, яке їм дозволено мати, що за кожною можливістю, дану їм, вони будуть звітувати. Ви знаєте, брати, що коли господар у притчі Спасителя про управителів скликав до себе своїх слуг, він дав їм кілька дарів, які належало покращувати, поки він буде у від'їзді, а коли він повернувся, він покликав їх дати звіт [див. Матвій 25:14–30]. Так воно є і зараз. Наш Господар у від'їзді

“Того, хто не покращив у собі нічого, буде викинуто, як невігідного слугу, у той час як вірні отримають вічну шану”.

на короткий час, і в кінці Він покличе кожного, щоб вислухати звіт; і там, де було дано п'ять талантів, буде вимагатися десять; а того, хто не покращив у собі нічого, буде викинуто, як невігідного слугу, у той час як вірні отримають вічну шану. Отже, ми палко благаємо, щоби благодать нашого Батька почала на вас через Ісуса Христа, Його Сина, щоб ви могли не слабшати в годину спокуси і не бути переможеними в часи переслідування”¹⁵.

“Після цього навчання ви будете відповідати за ваші власні гріхи; це бажана шана, щоб ви ходили так перед нашим Небесним Батьком, щоб спастися; ми всі відповідаємо перед

Богом за те, як покращували те світло й мудрість, що їх дав нам наш Господь, щоби ми могли спасатися”¹⁶.

Доблесні вірно терплять до кінця, і вони отримують вінець целестіальної слави

“Наша довіра—в Бозі, і ми маємо рішучість через Його благодать підтримувати справу і залишатися вірними до кінця, щоби ми могли бути увінчані вінцями целестіальної слави і ввійти в покій, підготовлений для дітей Божих”¹⁷.

“Змагайтеся добрим змагом віри, щоби ви могли отримати вінець, який зберігається для тих, хто терпить до кінця свого випробування [див. 2 Тимофію 4:7–8]. Отже міцно тримайтеся за те, що ви отримали так рясно з рук Божих, щоби, коли часи відпочинку прийдуть, ви могли [побачити, що] працювали не даремно, але щоби ви могли відпочити від усіх ваших трудів і мати повноту радості в царстві Божому”¹⁸.

“Неможливо бути занадто добрими. Терпіння—небесна риса, послухність—шляхетна, прощення—милостиве, а піднесення—божественне; і той, хто залишається вірним до кінця, в жодному разі не втратить своєї нагороди. Добра людина витерпить усе до кінця, щоби шанувати Христа, і навіть відмовиться від цілого світу і всього, що в світі, щоби спасти свою душу”¹⁹.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте історію про те, як Джозеф Сміт ганив охоронців, на сторінках 355–356. Як ця історія вплинула на ваше ставлення до Джозефа Сміта?
- Джозеф Сміт казав, що євангелія—це “голос радості” і проголошував: “Нехай ваші серця радіють і будуть надзвичайно радісними” (сторінка 356). Як наше знання євангелії допомагає нам радіти й бути “надзвичайно радісними” навіть у важкі часи?

- Прочитайте останній абзац на сторінці 356. Що, на вашу думку, означає отримати “силу, пропорційну роботі, яку слід виконати”? Згадайте приклади, які ілюструють цю істину.
- Перегляньте перший абзац на сторінці 357. Які риси характеру ви б чекали знайти в тому, хто каже, що “любить справу Христову”? (Деякі приклади можна знайти на сторінках 357–358).
- Вивчаючи поради пророка Джозефа на сторінці 358–360, подумайте про те, що саме вам потрібно покращити у своєму житті. Вирішіть, як саме ви зобов’яжетеся це покращити.
- Прочитайте останні два абзаци розділу (сторінка 360). Які нагороди отримують ті, хто “змагається добрим змагом віри”? Як деякі люди намагаються переконати нас не бути “надто хорошими”? Як ми можемо реагувати на такий тиск?

Відповідні уривки з Писань: Повторення Закону 31:6; 2 Тимофію 1:7–8; 2 Нефій 31:19–20; Мосія 5:15; УЗ 59:23

Посилання

1. Лілбурн У. Богтз, цитовано в *History of the Church*, 3:175; з наказів, даних Джону Б. Кларку, 27 жовтня 1838 р., Джефферсон-Сіті, шт. Міссурі.
2. *History of the Church*, 3:193; з “Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.,” *Times and Seasons*, листопад 1839 р., с. 6.
3. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 12 листопада 1838 р., Ричмонд, шт. Міссурі; Архів організації Community of Christ, Індепенденс, шт. Міссурі.
4. Парлі П. Пратт, *Autobiography of Parley P. Pratt*, ed. Parley P. Pratt Jr. (1938), сс. 210–211; курсив знято.
5. *History of the Church*, 4:8–9; квадратні дужки збережено за оригіналом; орфографію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта до Айзека Гелланда від 11 вересня 1839 р., Коммерс, шт. Іллінойс.
6. Учення і Завіти 128:19, 22; лист Джозефа Сміта до святих від 6 вересня 1842 р., Наву, шт. Іллінойс.
7. *History of the Church*, 1:176; з “History of the Church” (manuscript), book A-1, p. 118, Архів Церкви, Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів, Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта.
8. Лист Джозефа Сміта до Уільяма У. Фелпса від 31 липня 1832 р., Хайрам, шт. Огайо; Joseph Smith, Collection, Архів Церкви.
9. Лист Джозефа Сміта до редактора видання *Chester County Register and Examiner* від 22 січня 1840 р., Брендівайн, шт. Пенсільванія; оригінал в приватному володіння; лист був надрукований у газеті 11 лютого 1840 р.
10. *History of the Church*, 2:229–230, виноска; зі статті “Святим, розсіяним за кордоном”, *Messenger and Advocate*, червень 1835 р., сс. 137–138.
11. *History of the Church*, 3:233; з листа Джозефа Сміта членам Церкви в окрузі Колдуелл, шт. Міссурі,

- 16 грудня 1838 р., в'язниця Ліберті, Ліберті, шт. Міссурі.
12. *History of the Church*, 5:417; з листа з рекомендаціями, написаного Джозефом Смітом для Бригама Янга, 1 червня 1843 р., Наву, шт. Іллінойс.
 13. *History of the Church*, 6:411; з проповіді Джозефа Сміта 26 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
 14. Лист Джозефа Сміта і первосвящеників братам у Дженесео, шт. Нью-Йорк, від 23 листопада 1833 р., Кертленд, шт. Огайо, Архів Церкви.
 15. *History of the Church*, 2:6, 23–24; зі статті “Старійшини Церкви в Кертленді до їхніх братів за кордоном”, 22 січня 1834 р., видано в *Evening and Morning Star*, лютий 1834 р., с. 135; квітень 1834 р., с. 152.
 16. *History of the Church*, 4:606; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, с. 568, пункт 3.
 17. *History of the Church*, 1:450; з листа Джозефа Сміта Едварду Партриджу та іншим від 5 грудня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
 18. Лист Джозефа Сміта і Джона Уїтмера до святих у Коулсвіллі, Нью-Йорк, від 20 серпня 1830 р., Гармоні, шт. Пенсільванія; in *Newel Knight, Autobiography and Journal*, са. 1846–1847, pp. 129–130, Архів Церкви.
 19. *History of the Church*, 6:427; з листа Джозефа Сміта і Гайрума Сміта Абіджі Тьюксбері від 4 червня 1844 р., Наву, шт. Іллінойс; прізвище Абіджі Тьюксбері було неправильно записане як “Тюкесбері” в *History of the Church*.

“Бог буде з тобою на віки вічні”: пророк у в’язниці Ліберті

“У Його всемогутнє ім’я ми, як добрі воїни, сповнені рішучості витерпіти до кінця”.

З життя Джозефа Сміта

1 грудня 1838 р. пророка Джозефа Сміта, його брата Гайрума та інших братів перевели з Річмонда, шт. Міссурі, де вони сиділи в дерев’яному будинку, до в’язниці Ліберті, шт. Міссурі. Там вони залишалися більше чотирьох місяців в очікуванні судових слухань за облудними звинуваченнями, що були наслідком переслідувань у шт. Міссурі. У цей час членів Церкви виганяли з їхніх домівок у шт. Міссурі їхні переслідувачі, завдаючи їм великих страждань. Випробування святих були джерелом великого занепокоєння пророка і його супутників під час цього довгого ув’язнення.

В’язниця Ліберті була розділена на верхню кімнату і підвальне приміщення площею приблизно 14 кв. футів, де утримували в’язнів. Пророк так описував їхнє становище: “Нас тримають під сильною охороною вдень і вночі у в’язниці з подвійними стінами й дверима, обмеженими у свободі совісті. Годують нас мало, несмачно і дають завжди те саме; ми не маємо права готувати для себе; ми змушені спати на підлозі на соломі, і теплих ковдр у нас нема; і коли ми розпалюємо вогнище, то змушені постійно сидіти в диму. Судді з сумом казали нам кілька разів, що вони знають, що ми невинні і повинні бути звільнені, але вони не наважуються вчинити з нами згідно з законом, бо вони бояться погромників”¹.

Коли пророк Джозеф Сміт перебував у в'язниці Ліберті, він написав кілька листів до своєї сім'ї і до святих, у яких він свідчив, що Божа сила переможе зло і залишиться біля Його святих "на віки вічні".

У кімнаті стеля така низька, що стояти в ній, не зігнувшись, було неможливо, а Елексендер Макре, один з в'язнів, казав, що їжа була “дуже поганою, настільки гидкою, що ми не могли їсти, аж поки голод не змушував”².

Мерсі Філдінг Томпсон, член Церкви, що відвідала братів у в'язниці, пізніше писала: “Не можу описати мої почуття, коли охоронець впустив нас і зачинив за нами двері. Ми не могли не відчувати жах, усвідомлюючи, що нас замкнули в цій темній і зловісній ямі, що підходила б лише для найгірших злочинців; але там ми побачили Джозефа, пророка,—людину, обрану Богом у розподілі повноти часів, щоб тримати ключі Його царства на землі, з силою зв'язувати і розв'язувати, як буде скеровувати Бог,—і цю людину тримали у мерзотній в'язниці, і причина була лише в тому, що він проголошував, що Бог надихнув його встановити Його церкву серед людей”³.

Поки пророк був у в'язниці, його дружина Емма змогла відвідати його лише тричі. Єдиним іншим способом спілкування було листування. 4 квітня 1839 р. Пророк писав: “Дорога і люба моя дружино! Зараз вечір четверга; я сиджу, а сонце сідає, і ми дивимося на це крізь ґрати цієї сумовитої тюрми, і я пишу тобі, щоб розповісти, як тут зі мною. Вже минуло, я думаю, п'ять місяців і шість днів, як я перебуваю цілодобово під вартою, за стінами, ґратами і рипучими залізними дверима темної, брудної і гнітучої в'язниці. Тільки Бог знає, що я відчуваю, пишучи цього листа. Те, про що думається в таких умовах, не передати ні на папері, ні вимовити, і ангели не опишуть і не змалюють цього тому, хто ніколи не переживав того, що пережили ми. ... Ми покладаємося на руку Єгови і ні на що більше, [сподіваючись] на звільнення”⁴.

З в'язниці Ліберті пророк також писав листи святим, висловлюючи свою любов до них і свою віру в те, що Бог буде завжди підтримувати тих, хто довіряє Йому. Більшість з наведеного далі матеріалу взято з листа до членів Церкви від 20 березня 1839 р., в якому вміщено поради пророка святим, його звернення до Бога і відповіді Бога на його молитви. Частини цього листа пізніше стали розділами 121, 122 і 123 Учення і Завітів.

Учення Джозефа Сміта

Жодні бідування не можуть відокремити нас від любові Бога і товаришування між собою

“Ваш покірний слуга, Джозеф Сміт мол., в’язень заради Господа Ісуса Христа і заради святих, взятий і утримуваний силою і владою погромників, під нищівним царюванням його “превосходительства” губернатора Лілбурна Боггза, перебуваючи разом із товаришами по ув’язненню і улюбленими братами Каледом Болдуїном, Лайманом Уайтом, Гайрумом Смітом і Елекзендером Макре, посилаю вам усім вітання⁵. Нехай благодать Бога Батька і нашого Господа і Спасителя Ісуса Христа почине на вас усіх і залишається з вами назавжди. Нехай знання примножиться в вас милістю Божою. І нехай віра і благочестя, знання і помірність, терпіння і порядність, а також братерська доброта і милосердя перебуватимуть і ряснітимуть в вас, щоб ви не були ні в чому ні порожніми, ні безплідними [див. 2 Петра 1:5–8].

Бо оскільки ми знаємо, що більшість з вас добре знає про кривди, і нестерпну несправедливість, і жорстокість до нас; отже, нас зробили в’язнями на підставі облудних обвинувачень в усіх можливих злочинах і кинули до в’язниці, замкнувши за товстими стінами, оточивши сильною вартою, які постійно і невтомно, наче сам диявол, наглядають за нами, спокушаючи і розставляючи пастки для людей Божих:

Отже, ніжно улюблені брати, нам натомість більше хочеться виявляти своє право на ваше товариство і вашу любов. Бо наші обставини розраховані на те, щоби збуджувати наші духи до священного згадування усього, і ми думаємо, що ваші—також, і, отже, що нічого не може відділити нас від любові до Бога і від товаришування між собою [див. Римлянам 8:39]; і що всі ці різновиди злочестивості і жорстокості, які ми на собі зазнали, лише допоможуть зв’язати наші серця разом і запечатати їх разом в любові.

Нам немає потреби казати вам, що нас утримують в узах без причини, так само, як вам немає потреби казати нам: “Нас вигнано з наших домівок без причини і нас били без

причини”. Ми з вами розуміємо, що якби жителі штату Міссурі дали свягим спокій і якби вони бажали миру так сильно, як ми, то у штаті донині панував би тільки мир і спокій; ми б не були у цьому пеклі, ... де ми змушені чути ніщо інше, як богохульні лайки і спостерігати богохульні сцени, і пияцтва, і лицемірства, і розпусти всякого роду. І знову ж таки, плач сиріт і вдів не підіймався би до Бога проти них. І невинна кров не заплямувала би прапор Міссурі. ... Це історія горя; сумна розповідь; так, печальна розповідь; надто багато розповідати, надто багато, щоби це бачити; надто багато для людської істоти. ...

[Наші переслідувачі] роблять це зі свяtimi, які нічого поганого їм не зробили, які є невинними і чеснотними; які любили Господа Бога свого, і які були ладні залишити все заради Христа. Про це жахливо розповідати, але все це воістину правда. Необхідно, щоби спокуси прийшли, але горе тим, через кого вони приходять [див. Матвій 18:7]”⁶.

**Бідування тривають лише короткий час;
якщо ми витерпимо добре, нас буде
піднесено в присутності Божій**

“О Боже, де Ти? І де те шатро, що покриває Твоє сховище? Як довго рука Твоя буде стримуватися й око Твоє, так, чисте око Твоє буде дивитися з вічних небес на образи Твого народу і Твоїх слуг, а Твоє вухо будуть пронизувати їхні волання?

Так, о Господи, як довго їм терпіти ці образи і незаконні утиски, поки Твоє серце пом’якшиться до них і Твоя утроба пройметься співчуттям до них?

О Господи Боже Всемогутній, творець неба, землі, і морів, і всього, що в них є, Хто контролює й підкоряє диявола і темне і безпросвітне владарювання Шеолу—простягни Свою руку; нехай Твоє око прозирне; нехай Твоє шатро буде знято; нехай Твоє сховище більше не буде покрито; нехай Твоє вухо нахилиться; нехай Твоє серце пом’якшиться і Твоя утроба зворушиться співчуттям до нас. Нехай Твій гнів буде запалено проти наших ворогів; і в люті Твого серця Своїм мечем помстися за наші образи. Згадай Своїх святих, що страждають, о Боже наш; і Твої слуги радітимуть у Твоєму імені навіки. ...

Мій сину, мир душі твоїй; твоя скрута і твої страждання будуть лише на короткий час; І тоді, якщо ти витерпиш це достойно, Бог піднесе тебе на висоту; ти святкуватимеш перемогу над усіма своїми ворогами”⁷. [Абзаци в цьому підрозділі також знаходяться в УЗ 121:1–8].

**Божа сила перевищує будь-яке зло,
а істини євангелії зрештою переможуть**

“Дозвольте мені сказати вам, брати, що невігластво, забобони та фанатизм, що знаходяться там, де їм не місце, часто сягають у цій Церкві процвітання, наче дощовий потік з гір, що забруднює найпрозоріший, кришталево чистий струмок каламуттю, і багнюкою, і брудотою, заліплюючи все, що до цього було чистим, і все разом котиться одним змішаним потоком; але час заспокоює хвилі; і хоч нас наразі несе серед бруду цього потоку, наступна хвиля, вірогідно, у плині часу, може принести нас до джерела кришталево чистого—чистого, наче сніг; а брудота, топляки й сміття залишатимуться позаду в процесі очищення.

Як довго можуть проточні води залишатися нечистими? Яка сила може зупинити небеса? Перешкоджати Всемогутньому проливати знання з небес на голови святих останніх днів—усе одно, що людині спромогтися простерти свою кволу руку, щоб зупинити річку Міссурі, коли вона тече у своєму звичному руслі, або повернути її проти течії. [Цей абзац також знаходиться в УЗ 121:33].

І що таке [губернатор Лілбурн У.] Богтз чи його згряя вбивць, як не верби, що пускають коріння в воду і вловлюють топляки? Казати, що вода—це не вода, оскільки гірські потоки несуть бруд і паплюжать криштальний струмок, хоч пізніше роблять його ще чистішим, ніж раніше; або ж казати що полум’я—це не полум’я, оскільки його може загасити потік—це все одно, що казати, що нашу справу програно через ренегатів, брехунів, священиків, крадіїв і вбивць, які є однаково невідривними від своїх ремесел і заповідей і які проливають ... на наші голови зі своєї духовної злочестивості на високих місцях і зі своїх диявольських фортець потік каламуті, багнюки й брудоти.

Ні! Борони Боже! Пекло може проливати свою лють, наче полум'яну лаву з Везувію, або Етни, або з найжахливішої з полум'яних гір; але “мормонізм” встоїть. Вода, вогонь, істина і Бог—усе це реальності. Істина—це “мормонізм”. Бог є його творцем. Він—наш щит. Через Нього ми отримали наше народження. Його голос покликав нас до розподілу Його Євангелії на початку повноти часів. Через Нього ми отримали Книгу Мормона; і через Нього ми живемо донині; і через Нього житимемо далі, якщо це буде для нашої слави; і в Його Всемогутньому імені ми маємо рішучість витерпіти випробування до кінця, як добрі воїни. ...

Ви пізнаєте самі, ще до того, як ви прочитаете це, а якщо не пізнаєте, то зможете пізнати, що стіни і кайдани, двері, й рипучі дверні петлі, і наполовину залякані до смерті охоронці та тюремники ... розраховані у самій своїй природі на те, щоби зробити душу чесної людини сильнішою за сили пекла. ...

Ми ваші брати і товариші у стражданнях, в'язні заради Ісуса Христа і Євангелії, а також заради надії на славу, яка перебуває в нас”⁸.

**Спаситель розуміє усі наші страждання,
і Він буде з нами на віки вічні**

Господь утішав пророка такими словами: “Кінці землі питатимуть про твоє ім'я, і нерозумні глузуватимуть з тебе, і пекло скаженітиме проти тебе; тоді як чисті серцем, і мудрі, і шляхетні, і доброчесні шукатимуть невпинно поради, і повноваження, і благословень з-під твоєї руки, і твій народ ніколи не буде повернуто проти тебе свідченням зрадників. І хоч їхній вплив увергне тебе в біду, і кине за ґрати та стіни, тебе буде утримано в честі; і пройде короткий час, і твій голос серед твоїх ворогів буде жахливішим за лютого лева через твою праведність; і твій Бог стане біля тебе на віки вічні.

Якщо тебе покликано пройти крізь страждання; якщо ти в небезпеці серед лжебратів; якщо ти в небезпеці серед грабіжників; якщо ти в небезпеці на суші чи на морі; якщо проти тебе висуватимуть усілякі облудні звинувачення; якщо твої

Спаситель перед Пілатом.

“Син Людини зійшов нижче цього усього; хіба ти більший за Нього?”

вороги нападають на тебе; якщо вони відривають тебе від твоїх батька і матері, братів і сестер; і якщо з витягненим мечем відривають тебе з обійм твоєї дружини, і від твого нащадка, і твій старший син, хоч йому тільки шість років, схопиться за твою одягу і скаже: Батьку мій, батьку мій, чому ти не можеш залишатися з нами? О мій батьку, що ці люди збираються зробити з тобою?—і якщо тоді його відштовхнуть від тебе мечем, і тебе потягнуть у в'язницю, і твої вороги ходитимуть крадькома навколо тебе, наче вовки за кров'ю ягняти; і якщо тебе буде кинуте в яму чи в руки вбивць, і вирок смерті буде винесено тобі; якщо тебе буде скинуто в глибину; і якщо великі хвилі, що здіймаються, вчинятимуть змову проти тебе; якщо шалені вітри стануть твоїми ворогами; якщо небеса збиратимуть темноту, і всі елементи з'єднаються, аби заступити шлях; і над усе, якщо самі щелепи пекла

широко розкриють свою пащу на тебе, знай, сину Мій, що все це додасть тобі досвіду і буде тобі на благо.

Син Людини спустився нижче всього цього. Хіба ти вищий за Нього?

Отже, тримайся свого шляху, і священство залишиться з тобою, бо межі їм установлено, вони перетнути не можуть. Твої дні відомі, і твої літа не буде скорочено; отже не бійся того, що може зробити людина, бо Бог буде з тобою на віки вічні”⁹. [Абзаци в цьому підрозділі можна також знайти в УЗ 122:1–9].

**Тихий, негучний голос нашіптує втіху нашим
душам у глибинах суму й бідувань**

Невдовзі після того, як пророку було дозволено звільнитися від своїх поневолювачів у шт. Міссурі, він згадував те, що відчував протягом ув'язнення: “Протягом того часу, коли я був у руках моїх ворогів, я мушу сказати, що хоч і відчував велику тривогу за мою сім'ю й друзів, з якими поводитися настільки не по-людському, і яких так ображали, ... у тому, що стосувалося особисто мене, я почувався абсолютно спокійним, і віддався волі мого Небесного Батька. Я знав, що я не винний і святі не винні, що ми не зробили нічого, щоби заслужити таке ставлення від рук наших утискувачів. Отже, я міг дивитися на того Бога, в руках Якого життя всіх людей і Який часто рятував мене від брами смерті, шукаючи визволення; і попри те, що кожна перспектива звільнення здавалася повністю закритою, і що смерть дивилася мені в лице, і що моє знищення—вже вирішене питання, якщо казати про [рішення] людські, але від моменту першого в'їзду до їхнього табору я відчував упевненість у тому, що я з моїми братами і наші сім'ї буде звільнено.

Так, Той тихий, негучний голос, який так часто нашіптував втіху моїй душі у глибинах суму й бідувань давав мені гарний настрій і обіцяв звільнення, і це давало мені велике заспокоєння. І хоч язичники біснувалися і люди уявляли марні речі, Господь Саваот, Бог Якова, був моїм притулком; і коли я волав до Нього в день неспокою, Він визволяв мене [див. Псалми

45:8; 49:15]; і за це я кличу мою душу і все, що в мені, щоби благословляти й хвалити Його святе ім'я. Бо хоч “у всьому [мене тиснули], та не [потиснений був я]; у важких обставинах, але не [впадав] у розпач. Переслідуваний, але не полишений; повалений, та не погублений”. [Див. 2 Коринтянам 4:8–9.]”¹⁰

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте описання в'язниці у Ліберті, шт. Міссурі (сторінки 363–365). Вивчаючи та обговорюючи цей розділ, думайте про те, в яких обставинах пророк писав слова, наведені в цьому розділі. Прочитайте третій абзац на сторінці 368. Чому описання перебування пророка у в'язниці Ліберті є прикладом цієї істини?
- Прочитайте третій абзац на сторінці 366. Чому тяжкі обставини іноді “пробуджують наші душі до священного згадування”? Як саме можуть випробування та переслідування “прив'язувати наші серця” до членів сім'ї та друзів? Які випадки у вашому житті мають відношення до цих істин?
- Джозеф Сміт проголошував, що нічого не може відокремити його і його братів від любові Бога (сторінка 366). Про що ви думали, або що відчували, замислюючись над цим твердженням? Як саме ми можемо стати відокремленими від Божої любові? Що саме ми мусимо робити, аби перебувати в Божій любові?
- Прочитайте повністю перший абзац на сторінці 368. Що ми можемо робити, щоби отримати той мир, що його Господь пропонує нам? Що ви отримujete, читаючи Господнє запевнення, що бідування Джозефа Сміта і його лиха будуть “лише на короткий час”?
- Прочитайте, як Джозеф Сміт запевняв святих, що вороги Церкви не можуть зробити нічого, щоби завадити силі Бога (сторінки 368–369). Чому ми іноді забуваємо цю істину? Що ми можемо робити, щоби пам'ятати її?

- Дослідіть слова Господа до пророка на сторінках 369-371. Як може змінитися наше життя, якщо ми будемо пам'ятати, що випробування дають нам досвід і є нам на благо? Що для вас означає знати, що Спаситель зійшов нижче усього? Що, на вашу думку, означають слова “тримайся свого шляху”?
- Прочитайте останній абзац розділу (сторінки 371–372). Подумайте про випадки, коли Святий Дух утішав вас у важкі часи. Чи були у вашому житті такі випадки, якими було б доречно поділитися?

Відповідні уривки з Писань: Филип'янам 3:8–9; Мосія 23:21–24; Алма 7:11; 36:3

Посилання

1. Лист Джозефа Сміта до Айзека Гелланда від 22 березня 1839 р., в'язниця Ліберті, Ліберті, Міссурі, надруковано в *Times and Seasons*, лютий 1840 р., с. 52. пунктуацію усучаснено.
2. Alexander McRae, цитовано в *History of the Church*, 3:257; з листа Елекзендера Макре редактору *Deseret News* від 9 жовтня 1854 р., Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта, надруковано в *Deseret News*, 2 листопада 1854 р., с. 1.
3. Mercy Fielding Thompson, “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, 1 липня 1892 р., с. 398; пунктуацію усучаснено.
4. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 4 квітня 1839 р., в'язниця Ліберті, Ліберті, шт. Міссурі; Beinecke Library, Yale University, New Haven, Connecticut; копія в Архіві Церкви, Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів, Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта. У цьому листі, коли пророк каже про ув'язнення протягом п'ятьох місяців, він має на увазі загальний час ув'язнення в Індепенденсі та Річмонді, Міссурі, а також в Ліберті.
5. Сідні Рігдона було кинуте до в'язниці Ліберті разом з іншими братами 1 грудня 1838 р. Однак 25 січня 1839 р., приблизно за два місяці до того, як пророк написав цього листа, Сідні було дозволено залишити в'язницю під заставу, тому що він був серйозно хворий. Через постійні погрози він мав побоювання, чи варто залишити безпеку, що він мав у в'язниці, і він вирішив залишитися у в'язниці до 5 лютого.
6. *History of the Church*, 3:289–291; пунктуацію і граматику усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта та інших до Едварда Партріджа і Церкви від 20 березня 1839 р., в'язниця Ліберті, Ліберті, шт. Міссурі; частини цього листа були пізніше включені до Учення і Завітів як розділи 121, 122 та 123.
7. *History of the Church*, 3:291, 293; орфографію усучаснено; розбивку на абзаци змінено. Кілька змін в пунктуації, вживанні великої літери та орфографії було зроблено, щоб підготувати частини листа пророка до видання в Ученні і Завітах. Отже є кілька незначних розбіжностей між Ученням і Завітами 121, 122, and 123 і матеріалами, представленими в цьому розділі.
8. *History of the Church*, 3:296–298; орфографію і пунктуацію усучаснено.
9. *History of the Church*, 3:300–301; розбивку на абзаци змінено.
10. *History of the Church*, 3:328–329; розбивку на абзаци змінено; з “Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.,” *Times and Seasons*, листопад 1839 р., сс. 7–8.

У лютому 1839 р., коли Джозеф Сміт був у в'язниці Ліберті, Емма Сміт та її діти переходили замерзлу ріку Міссісіпі, рятуючись від переслідувачів з Міссурі.

Сприймати переслідування з вірою і мужністю

*“Не бійтеся, але будьте сильними
в Господі і в силі Його могуті”.*

З життя Джозефа Сміта

Взимку 1838–1839 рр. міліція штату Міссурі виконувала наказ губернатора про вигнання святих останніх днів зі штату, а пророка Джозефа Сміта було кинуте до в'язниці Ліберті. Тієї зими і наступної весни почалися жажливі страждання, коли тисячі святих були змушені тікати зі своїх домівок у Міссурі. Залишивши багато свого майна, вони почали свій 200-мильний шлях на схід, до західної частини Іллінойса, під проводом Бригама Янга та інших провідників Церкви. Мало хто зі святих мав хороші фургони та гарних коней, і багатьом доводилося спати без даху над головою під дощем і снігом. У деякого не було взуття, і вони замотували ноги в ганчір'я і йшли по снігу.

У лютому 1839 р. один добрий сусід зарадив Еммі Сміт, і четверо її дітей та її скромне майно були поміщені до фургону, вистеленого соломкою. Коли їхня група доїхала до вкритої кригою ріки Міссісіпі, Емма пішла по кризі з дітьми, несучи манускрипти перекладу Біблії, що його робив пророк, у двох матер'яних торбах, прикріплених до талії під спідницею. Вона і багато інших страждених святих знайшли притулок у містечку Квінсі, шт. Іллінойс, де вони продовжували потерпати від голоду, холоду та хвороб, хоч ці страждання, бувало, полегшувалися завдяки багатьом виявам доброти турботливої громади.

Хоч пророк Джозеф палко прагнув допомогти святим, він міг зробити небагато, крім тільки що молитися і давати вказівки через листи до Бригама Янга та інших братів, які керували свяtimi за його відсутності. У цих відчайдушних обставинах він написав слова підбадьорення і миру членам Церкви: “Ніжно улюблені браття, життєрадісно робімо все, що в нашій владі; а тоді стіймо з найглибшою впевненістю, щоб побачити Боже спасіння і руку Його, яку буде явлено” (УЗ 123:17).

У квітні 1839 р., 6 числа, пророк і його супутники переведені в інше місце відбування покарання—з в’язниці Ліберті до Галлатіну, округу Девісс, шт. Міссурі. Після судових слухань, браттям призначили інше місце відбування покарання—з Галлатіну, до Коламбії, округу Бун, шт. Міссурі. Але в середині квітня, коли пророка та інших в’язнів переводили до м. Коламбія, охоронці дозволили їм втекти. Через тиждень браття приєдналися до групи святих у Квінсі, шт. Іллінойс. Старійшина Уїлфорд Вудрафф написав у своєму щоденнику про возз’єднання з пророком: “Ми ... ще раз мали щасливий привілей потиснути руку брату Джозефу. ... Він вітав нас з великою радістю. Він щойно отримав звільнення з в’язниці і звільнення від руки своїх ворогів та повернувся в лоно сім’ї та друзів. ... Джозеф був відкритим, щирим і товариським, як завжди. Сестра Емма була по-справжньому щасливою”¹.

Пророк пізніше склав данину поваги своїм товаришам, святим, які разом з ним так довго і мужньо терпіли заради своєї віри у відновлену евангелію Ісуса Христа: “Поведінка святих в умовах нагромаджених кривд і страждань була гідною похвали; їхня сміливість у захисті своїх братів від люти погромників, їхня відданість справі істини в обставинах найтяжчих випробувань і лих, які тільки може знести людина; їхня любов одне до одного; їхня готовність надати допомогу мені та моїм братам по ув’язненню; їхні жертви, коли вони залишали Міссурі і допомагали бідним вдовам і сиротам і знаходили для них домівки у більш гостинних землях—усе це має підняти їхню репутацію в очах усіх добрих і чеснотних людей і дати їм право на схильність і схвалення Єгови та на ім’я, невмируще, як сама вічність”².

Учення Джозефа Сміта

Ворог істини протидіє слугам Господа, особливо тоді, коли вони наближаються до Господа

“Переслідування час від часу прокочуються над нашими головами, ... наче розкати грому, і це через нашу релігію”³.

“Принципи нашої релігії—перед світом, готові для того, щоб їх дослідили всі люди, але ми розуміємо, що всі переслідування наших друзів виникають через наклепи і хибні тлумачення, що не засновані на істині та праведності. Ми зносимо це, як і всі інші релігійні спільноти в часи їхньої появи”⁴.

“Отже не дивуйтеся, якщо вас переслідують; але пам’ятайте слова Спасителя: “Раб не більший за пана свого. Як Мене переслідували, то й вас переслідувати будуть” [див. Іван 15:20]; і пам’ятайте, що всі бідування, крізь які мають пройти святі, є сповненням слів пророків, які проголошувалися від початку світу”⁵.

“Коли я роблю все, що можу,—коли творю найбільше добро, тоді найгірші й найзлочестивіші вигадки висувають проти мене. ... Вороги цього народу ніколи не стомляться переслідувати Церкву, аж доки не будуть переможені. Я чекаю, що вони будуть вишиковувати все, чим вони можуть керувати, проти мене, що в нас буде довга і велика війна. Проти того, хто вестиме істинну християнську війну проти гнилі цих останніх днів, злочестиві люди та ангели диявола з усіма пекельними силами темряви будуть постійно вишиковувати бойові порядки. Коли злочестиві й розбещені люди протидіють, це є критерієм оцінки того, чи веде людина християнську війну. Блаженні ви, як ... будуть облудно на вас наговорювати, і так далі [див. Матвій 5:11]. Чи вважати людину поганою, коли люди про неї кажуть погане? Ні. Якщо людина протистоїть і протидіє світові гріха, вона може чекати, що всі злочестиві й розбещені духи будуть вишиковуватися в бойові порядки проти неї.

Але це буде лише на короткий час, і всі ці лиха буде забрано від нас, якщо ми будемо вірними і якщо ці лиха не подолають нас. Дивлячись, як благословення ендаументу розгортаються,

як царство зростає і поширюється від моря до моря, ми будемо радіти, що ті безглузді речі нас не здолали”⁶.

“Дехто думає, що наші вороги вдовольняться, якщо мене буде вбито; але я кажу вам, що проливши мою кров, вони будуть жадати крові кожної людини, у серці якої житиме єдина іскра духу повноти Євангелії. Протидія цих людей умотивована духом ворога всієї праведності. Мета цієї протидії—знищити не тільки мене, але й кожну людину, хто сміє вірити вченням, які Бог надихнув мене навчати цьому поколінню”⁷.

“Я знаю зі свого досвіду, що ворог істини не спить і не залишає своїх зусиль налаштувати громадську думку проти слуг Господніх, підбурюючи гнів людей з приводу того, що є важливим і викликає зацікавленість”⁷.

Ті, хто люблять Бога, знеситимуть переслідування з мужністю й вірою

“Всі святі! Користуйтеся цим важливим *Ключем* і дивіться, щоб у всіх ваших випробуваннях, лихах, спокусах, стражданнях, узах, ув’язненні і смерті ви не зрадили небеса, щоб ви не зрадили Ісуса Христа, щоб ви не зрадили братів, щоб ви не зрадили одкровення Божі, чи то з Біблії, Книги Мормона або Учення і Завітів, чи будь-які інші, що коли-небудь були або будуть дані і явлені людині в цьому світі або у світі прийдешньому. Так, в усіх ваших боях і битвах дивіться, щоб ви цього не вчинили, щоби невинна кров не була знайдена на вашому одязі, щоб ви не пішли до пекла”⁹.

Навесні 1830 р. святих переслідували через те, що вони розповсюджували Книгу Мормона: “Книгу Мормона (жезл Йосипа в руках Єфрема) вже певний час розповсюджують, і, як передбачав давній пророк, “її вважають чужою” [див. Осія 8:12]. Немале збурення виникло при її появі. Великий спротив і великі переслідування зустріли тих, хто вірить у її достовірність. Але тепер сталося так, що істина вийшла з землі, а праведність дивиться з небес [див. Псалом 84:12; Мойсей 7:62], отже ми не боялися наших супротивників, знаючи, що на нашому боці істина і праведність, Батько і Син, оскільки ми маємо вчення Христове і ми перебували в ньому;

Взимку 1838–1839 рр. тисячі святих останніх днів були змушені тікати зі своїх домівок у Міссурі до Іллінойсу, за 200 миль.

отже ми продовжували проповідувати і давати інформацію всім, хто бажав слухати”¹⁰.

У липні 1839 р. Уїлфред Вудрафф записав: “Джозеф виступив з коротким зверненням і сказав нам такі слова: “Пам’ятайте, браття, що якщо вас кинуть до в’язниці, брата Джозефа кидали до в’язниці раніше вас. Якщо вас посадять туди, звідки ви зможете дивитися на своїх братів тільки крізь ґрати на вікні і будете забиті в кайдани за євангелію Ісуса Христа, пам’ятайте, що брат Джозеф також був у таких обставинах”¹¹.

У 1841 р. Джозеф Сміт і його радники в Першому Президентстві писали: “Істина, наче міцний дуб, стоїть непошкоджена серед буремних стихій, що вдаряють по ній з неймовірною силою. Потопи прокочуються, хвиля за хвилею, швидко змінюючи одна одну, але вони не поглинули її. “Вони підняли свій голос, О Господи; потопи підняли свій голос; але Господь Саваот могутніший за могутні хвилі морські” [див. Псалом 92:3–4]; і не здатні були зруйнувати її все полум’я переслідування з усім впливом погромників; але наче

Мойсеїв кущ, вона стояла неопалима, і тепер, у цю мить, вона є важливим видовищем і для людей, і для ангелів.

Де б наші очі побачили друге таке видовище? Ми бачимо людей, які прийняли систему релігії, що є непопулярною, і приліпилися до того, що принесло їм постійні переслідування. Людей, які заради любові до Бога і відданості Його справі зносили голод, наготу, небезпеки і нестачу майже в усьому. Людей, які заради своєї релігії мали оплакувати передчасну смерть батьків, чоловіків, жінок і дітей. Людей, які вибрали смерть, а не рабство і лицемірство, які з честю зберегли свої особистості і стояли твердо й непорушно в часи, що випробовують душі людські”¹².

**Могутня Божа сила буде підтримувати тих,
кого переслідують через їхню праведність**

Перебуваючи у в'язниці Ліберті, Джозеф Сміт написав святим: “Не думайте, що наші серця впали, хоч певні “чужі” речі траплялися з нами [див. 1 Петра 4:12], бо ми бачили і були запевнені в усіх цих речах завчасно, і ми маємо запевнення у надії кращій, ніж та, що її мають наші переслідувачі. Отже Бог розширив наші плечі для тягарів. Ми радіємо в наших бідуваннях, бо ми знаємо, що Бог з нами, що Він наш друг, що він спасе наші душі. Ми не піклуємося про тих, які можуть вбити тіло; вони не можуть зашкодити нашим душам [див. Матвій 10:28]. Ми не просимо пощади від рук погромників, ні від світу, ні від диявола, ні від його посланців-розкольників, ні від тих, хто любить облуду, чинить її і присягає облудно, щоби забрати наше життя. Ми ніколи не удавали з себе тих, ким ми не є, і не ми будемо цього робити заради спасіння свого життя. ... Ми знаємо, що намагалися з усім розумом, силою і міццю виконувати волю Божу і все, що він заповідав нам.

Спаситель казав: “Мусять спокуси прийти; надто горе людині, що від неї приходять спокуса!” [Див. Матвій 18:7]. І знову: “Блаженні ви, як ганьбити та гнати вас будуть, і будуть облудно на вас наговорювати всяке слово лихе ради Мене. Радійте та веселіться, нагорода бо ваша велика на небесах! Бо так гнали й пророків, що були перед вами”. [Матвій 5:11–12].

Отже, мої дорогі брати, якщо хтось колись і мав причину проголосити своє право на це обіцяння, то це ми; бо ми знаємо, що світ не тільки ненавидить нас, але вони облудно наговорюють на нас усіляке зло за те лише, що ми намагаємося навчати повноті Євангелії Ісуса Христа. ...

Отже, мої дорогі й широко улюблені брати,—і коли ми кажемо “брати”, ми маємо на увазі тих, хто залишився вірними в Христі—чоловіки, жінки й діти,—ми хочемо увіщувати вас в ім'я Господа Ісуса бути сильними в вірі у новий і вічний завіт і ніколи не боятися ваших ворогів. ... Тримайтеся навіть до смерті; бо “хто хоче душу свою зберегти, той погубить її, а хто згубить душу свою ради Мене та Євангелії, той її збереже”,—каже Ісус Христос [див. Марк 8:35]¹³.

Також з в'язниці Ліберті пророк і його радники у Першому Президентстві написали церковним провідникам: “Не бійтеся, браття, але будьте сильними в Господі і в силі Його могуті. Що таке людина, щоби слуга Божий мав боятися її, або син людини—щоб тремтіти перед ним? І не дивуйтесь огневі, що вам посилається на випробування, немов би чужому випадку для вас. Пам'ятайте, що всі були причасниками подібних випробувань. [Див. 1 Петра 4:12–13]. Отже, радійте у ваших бідуннях, завдяки яким ви вдосконалюєтеся і через які Вождь нашого спасіння вдосконалений був також. [Див. Євреям 2:10]. Нехай ваші серця і серця всіх святих будуть втішені з вами, і нехай вони радіють надзвичайно, бо великою є наша нагорода на небесах, бо так само переслідували пророків, які були раніше нас [див. Матвій 5:11–12]¹⁴.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте сторінки 375–376. Що вразило вас у тому, як Джозеф Сміт і його товариші-святі реагували на переслідування? Чому, на вашу думку, вони були ладні зносити переслідування?

- Прочитайте на сторінках 377–378 описання того, як пророк Джозеф навчав, що праведні люди часто будуть зустрічатися з переслідуваннями. Чому це так, на вашу думку? Що спільного у переслідуваннях сьогодні з переслідуваннями у часи Джозефа Сміта? Чим вони відрізняються?
- На сторінці 378 є описання того, як Джозеф Сміт дав одну ключову ідею, щоб допомогти святым. Який особистий досвід показав вам цінність цієї ключової ідеї? Які ще поради ви б дали тим, хто стикається з переслідуваннями через свою віру? (Деякі приклади можна знайти на сторінках 378–380).
- Перегляньте сторінки 380–381, де Джозеф Сміт запевняє нас, що Господь підтримує нас, коли ми будемо реагувати на переслідування з вірою й сміливістю. Що, на вашу думку, означають слова “Бог розширив наші плечі для тягарів”? Як ми можемо “радіти в бідуваннях” і “радіти в лихах”? Як саме, на вашу думку, наші бідування можуть допомогти нам удосконалюватися?

Відповідні уривки з Писань: Матвій 5:43–44; Римлянам 8:35–39; 2 Нефій 26:8; Мосія 24:8–16; 3 Нефій 6:13

Посилання

1. Щоденники Уїлфорда Вудраффа, 1833–1898, запис від 3 травня 1839 р., Архів Церкви, Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів, Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта.
2. *History of the Church*, 3:329–330; з “Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.,” *Times and Seasons*, листопад 1839 р., с. 8.
3. *History of the Church*, 6:210; з проповіді Джозефа Сміта 8 лютого 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
4. *History of the Church*, 2:460; з листа Джозефа Сміта та інших до Джона Торнтона та інших від 25 липня 1836 р., Кергленд, шт. Огайо, надруковано в *Messenger and Advocate*, серпень 1836 р., с. 358.
5. *History of the Church*, 3:331; пунктуацію усучаснено; з “Extract, from the Private Journal of Joseph Smith Jr.,” *Times and Seasons*, листопад 1839 р., сс. 8–9.
6. *History of the Church*, 5:140–141; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 31 серпня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, с. 568, пункт 3.
7. *History of the Church*, 6:498; з проповіді Джозефа Сміта 18 червня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс. Упорядники видання *History of the Church* з’єднали усні розповіді кількох очевидців в один звіт про ту проповідь.
8. *History of the Church*, 2:437; з листа Джозефа Сміта Оліверу Каудері, квітень 1836 р., Кергленд, шт. Огайо, надруковано в *Messenger and Advocate*, квітень 1836 р., с. 289.

9. *History of the Church*, 3:385; з проповіді Джозефа Сміта 2 липня 1839 р. в Монтроузі, шт. Айова; зі слів Уїлфорда Вудраффа та Уїлларда Річардса.
10. *History of the Church*, 1:84; з видання "History of the Church" (manuscript), book A-1, р. 41, Архів Церкви.
11. Зі слів Уїлфорда Вудраффа про слова Джозефа Сміта, виголошені ним 7 липня 1839 р. в Комерсі, шт. Іллінойс; Щоденники Уїлфорда Вудраффа, 1833–1898 рр., Архів Церкви.
12. *History of the Church*, 4:337; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; зі звіту Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві, 7 квітня 1841 р., Наву, Іллінойс, надруковано в *Times and Seasons*, 15 квітня 1841 р., сс. 384–385.
13. *History of the Church*, 3:227–229, 232–233; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта до членів Церкви в окрузі Колдуелл, шт. Міссурі, 16 грудня 1838 р., в'язниця Ліберті, Ліберті, шт. Міссурі.
14. Лист Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві до Хібера Ч. Кімбола і Бригама Янга від 16 січня 1839 р., в'язниця Ліберті, Ліберті, шт. Міссурі, Архів Церкви.

22 липня 1839 р. Елайджа Фордхем піднявся зі “сну смерті” після того як Джозеф Сміт ввійшов до його дому і проголосив: “Елайджа, я наказую тобі в ім’я Ісуса з Назарету піднятися та зцілитися!”

Духовні дари зцілення, мов, пророцтва і розпізнання духів

*“Жодна людина не може бути
священнослужителем Ісуса Христа, якщо в неї
немає свідчення Ісусового; і це є дух пророцтва”.*

З життя Джозефа Сміта

Після короткого періоду перепочинку в Квінсі, шт. Іллінойс, у перші місяці 1839 р., святі почали переїжджати в поселення Коммерс, шт. Іллінойс, що було у 50 милях на північ. Після втечі з ув'язнення в Міссурі пророк почав купляти ділянки землі в Коммерсі та навколо для збирання тисяч тих, хто втік з Міссурі, а тепер потребував місця для відбудови свого життя. У липні 1839 р. сотні святих стояли табором, живучи в наметах і фургонах на східному березі ріки Міссісіпі в Коммерсі, у той час як інші знайшли притулок у покинутих військових бараках на іншому березі ріки, у Монтроузі, шт. Айова. У цьому новому домі святі працювали, розчищаючи й осушуючи болотисту землю поблизу ріки. Багатьох членів Церкви кусали комарі, і вони тяжко хворіли, вражені малярією, а також іншими хворобами. Деякі святі померли, а інші були при смерті. Джозеф і Емма Сміт приймали до свого дому стількох хворих, яких треба було доглядати, що пророк віддав своє ліжко і спав на вулиці в наметі.

22 липня в розпал хвороби, що вразила багатьох, святі побачили на власні очі те, що старійшина Уілфорд Вудрафф назве “днем Божої сили”¹. Того ранку пророк прокинувся, звернувся до Господа в молитві, і, сповнившись Духом Господнім, благословляв хворих у своєму домі, на дворі й на берегах ріки. Він перетнув ріку і відвідав дім Бригама Янга в Монтроузі, щоб дати йому цілюще благословення. Після

цього разом з Сідні Рігдоном, Бригамом Янгом та іншими членами Кворуму дванадцятьох він продовжив свою місію милості серед інших святих в Айові. Старійшина Вудраф, згодом четвертий Президент Церкви, згадував одне з найвражаючих зцілень того дня:

“Ми перетнули площу і ввійшли в дім брата [Елайджі] Фордхема. Брат Фордхем вже годину був при смерті, і ми чекали, що кожна хвилинка може стати його останньою хвилиною. Я відчував силу Бога, яка сповнювала Його пророка. Коли ми ввійшли в дім, брат Джозеф підійшов до брата Фордхема і взяв його за правицю. ... Він побачив, що очі в брата Фордхема були наче скляні, що той був безмовний і непритомний.

Взявши його за руку, [пророк] подивився на обличчя цієї вмираючої людини і сказав: “Брате Фордхем, ти мене впізнаєш?” Спочатку той не відповідав; але ми всі могли побачити дію Духа Божого, що почив на ньому.

Джозеф знову сказав: “Елайджа, ти мене впізнаєш?” Ледь чутно брат Фордхем прошепотів: “Так!” Тоді пророк сказав: “Чи є в тебе віра, щоби бути зціленим?”

Відповідь прозвучала трохи чіткіше, ніж перші його слова: “Я боюся, що надто пізно. Якби ти прийшов раніше, я думаю, що мав би цю віру”. Він мав вигляд людини, що прокидається від сну. Це був сон смерті. Джозеф тоді сказав: “Чи ти віриш, що Ісус є Христос?” “Вірю, брате Джозеф”,—сказав він у відповідь.

Тоді пророк Божий вимовив гучним голосом, наче у величчі Божества: “Елайджа, я наказую тобі в ім'я Ісуса з Назарета, підведись і зцілись!”

Ці слова пророка були не як слова людини, але наче голос Бога. Мені здалося, що весь дім струснувся від самого фундаменту. Елайджа Фордхем підскочив на ліжку, наче піднятий з мертвих. Здоровий колір залив його обличчя, і життя являло себе в кожному його русі. Його ноги були покриті припарками. Він стряхнув їх з ніг, розсипаючи те, що в них було, і тоді покликав, щоб йому принесли одяг, і він вдягнувся. Він

попросив миску хліба з молоком і поїв; тоді вдягнув капелюха і пішов з нами вулицею, щоб відвідати інших хворих”².

У ці часи відчайдушної потреби святі побачили пролиття дару зцілення з рук пророка.

Учення Джозефа Сміта

Хворі можуть зцілюватися завдяки вірі та використанню влади священства, згідно з Господньою волею

“Якою є ознака зцілення хворих? Рукопокладання є ознакою, або способом, що його позначено апостолом Яковом, і звичаєм давніх святих, як було заповідано Господом, і ми не можемо отримати благословення, йдучи будь-якою іншою дорогою крім тієї, що її позначив Господь [див. Яків 5:14–15]”³.

У липні 1839 р., коли святі щойно перебралися до Коммерса, шт. Іллінойс, і там серед них почалися масові захворювання, Джозеф Сміт записав: “Серед братів багато захворювань, а також серед місцевих жителів, так що цього тижня і наступного більшість часу має бути присвячена, в основному, відвідуванню хворих і виконанню благословень; дехто мав достатньо віри і був зцілений; дехто не мав...

Неділя, 28 число—збори провели як звичайно. ... Я виступав і увіщував кожного члена Церкви привести до ладу свої домівки, вичистити “внутрішність миски” і зібратися наступного Дня суботнього, щоби причаститися, щоб через нашу послухність заповідям ми могли отримати змогу з Богом подолати руйнівника і щоби хворі могли зцілитися. Весь цей тиждень провів, головним чином, серед хворих, які здебільшого отримували силу й відновлювали здоров’я”⁴.

“Багато праведних стануть жертвами хвороби, пошесті тощо через слабкість плоті, але вони будуть спасенні в Царстві Божому. Отже, гріх казати, що такі й такі порушували заповіді, оскільки вони стали жертвами хвороби чи смерті, бо вся плоть підвладна смерті; і Спаситель казав: “Не судіть, щоб і вас не судили” [Див. Матвій 7:1]”⁵.

Мета дару мов—навчати євангелії інших людей

Пророк виступав у 1834 р. на конференції старійшин. “Джозеф Сміт тоді дав пояснення дару мов, що він був перш за все введений для проповідування євангелії іншим народам і язикам, але його не дано для управління Церквою”⁶.

“Якщо казати про дар мов, то все, що ми можемо сказати, це те, що в цьому місці ми отримали його, як отримували його в давнину: однак ми хочемо, щоби ви були обережними, щоб у цьому вас не було обмануто. ... Сатана, безсумнівно, турбуватиме вас у зв'язку з даром мов, якщо ви не будете обережними; ви не можете бачити його надто зблизька або молитися надто багато. Нехай Господь дасть вам мудрість у усьому”⁷.

“Я читав 13 розділ Першого послання до коринтян [на зборах, що проводилися 26 грудня 1841 р.], також частину 14 розділу і зазначив, що дар мов був необхідним для Церкви; ... дар мов силою Святого Духа в Церкві призначений на благословення слуг Божих у проповідуванні серед невіруючих, як це було в день П'ятидесятниці”⁸.

“Мови було дано для того, щоби проповідувати серед тих, чия мова незрозуміла; як у день П'ятидесятниці та при інших нагодах, і немає потреби спеціально навчати Церкву мовам, бо кожна людина, що має Святого Духа, може говорити про Божі речі своєю власною мовою, так само як розмовляти іншою мовою; бо віра приходить не через ознаки, але через слухання слова Божого”⁹.

“Не будьте настільки зацікавленими мовами, не розмовляйте мовами, якщо немає того, хто може витлумачувати; головне призначення мов—розмовляти з іноземцями, і якщо люди дуже прагнуть виявити свою розумність, нехай вони роблять це, говорячи своєю власною мовою. Дари Бога вельми корисні на своєму місці, але коли їх використовують для того, що не заплановано Богом, вони стають шкодою, пасткою і прокляттям замість благословення”¹⁰.

“У нас також були брати й сестри, які мали лжедар мов; вони розмовляли, немовби белькотіли неприродними

“Дар мов силою Святого Духа в Церкві призначений на благословення слуг Божих у проповідуванні серед невіруючих”.

голосами, і їхні тіла були в корчах ... ; у той час як у Дусі Божому немає нічого неприродного”¹¹.

“Не говоріть, вживаючи дар мов, не розуміючи мови або без перекладача. Диявол може розмовляти мовами; ворог прийде зі своєю роботою; він може спокушати всі класи людей; він може говорити англійською або голландською. Нехай ніхто не розмовляє мовами, не витлумачуючи, за винятком тих випадків, коли є згода від того, кого поставлено головувати; тоді він може бачити, або витлумачувати, або це може робити інша людина”¹².

“Якщо у вас є питання, яке слід розкрити, нехай воно буде вашою власною мовою; не дозволяйте собі надто багато використовувати дар мов, бо інакше диявол скористається цим, аби зашкодити невинним і довірливим. Ви можете розмовляти мовами для власної втіхи, але я викладаю це як правило—якщо щось викладається через дар мов, це не можна сприймати як учення”¹³.

Хоча тільки одна людина говорить як пророк Церкви, дух пророцтва робить нас усіх здатними свідчити про Ісуса Христа

“Жодна людина не може бути священнослужителем Ісуса Христа і не бути при цьому пророком. Жодна людина не може бути священнослужителем Ісуса Христа, якщо вона не має свідчення про Ісуса; і це є духом пророцтва [див. Об’явлення 19:10]”¹⁴.

“Іван Богослов каже, що свідчення Ісусове є духом пророцтва [див. Об’явлення 19:10]. І якщо хтось має свідчення Ісусове, хіба він не має духа пророцтва? А якщо він має дух пророцтва, я питаю, хіба він не пророк? І якщо він пророк, хіба він не буде отримувати одкровення? І будь-яка людина, яка не отримує одкровення для себе, має бути засуджена, бо свідчення Ісусове—це дух пророцтва. Бо Христос каже: “Просіть, і отримаєте; і якщо людина отримує щось, я питаю, хіба це одкровення? І якщо хтось не має свідчення Ісусового, або духа Божого, він не належить до тих, хто належать Йому, а саме, Христу. А якщо так, він має бути засудженим”¹⁵.

Один відвідувач Наву записав, що Джозеф Сміт навчав наступного в розмові: “Пророк Джозеф [сказав, що для того], ... аби бути священнослужителем Ісуса, людина має свідчити про Ісуса; а для того, щоби свідчити про Ісуса, людина повинна мати дух пророцтва; бо, як казав апостол Іван, свідчення Ісусове є духом пророцтва.

Якщо людина проголошує себе священнослужителем Ісуса і не має духа пророцтва, вона, мабуть, є лжесвідком, бо не має того дару, який дозволяє їй бути в цьому чині; і різниця між [Джозефом Смітом] і духівництвом цього покоління полягає в тому, що він проголошує, що має той дух пророцтва, який дозволяє йому свідчити про Ісуса і Євангелію спасіння; а духівництво заперечує цей дух, а саме той дух пророцтва, який тільки й може зробити їх істинними свідками Господа Ісуса, однак вони заявляють, що є істинними служителями спасіння”¹⁶.

“Віра приходить через слухання слова Божого, через свідчення слуг Божих; це свідчення завжди супроводжує Дух пророцтва і одкровення”¹⁷.

Дар розпізнавання духів дозволяє вірним відрізнити вплив добрих духів від впливу злих духів

У перші дні відновленої Церкви члени Церкви, а також члени інших релігійних груп іноді діяли під впливом злих, або облудних, духів, віруючи, що вони знаходяться під впливом Святого Духа. Пророк Джозеф Сміт навчав: “Нещодавні події, що траплялися в нашому середовищі, покладають на мене нескасовний обов’язок—сказати вам дещо стосовно духів, які спонукають людей.

З писань апостолів [у Новому Завіті] стає очевидним, що багато облудних духів існували в їхні дні, і ті духи “виходили в світ”, і що тільки через той розум, що його вділяє Бог, можна виявити облудні духи і визначити, які саме духи є від Бога [див. 1 Івана 4:1–4]. Світ у своєму загалі є вельми неосвіченим в цьому питанні, а як могло бути інакше? Хто бо з людей знає ... речей Божих, окрім Духа Божого [див. 1 Коринтянам 2:11]. ...

Здається, що в кожному епоху не вистачало розуміння цього предмету. Духи всіх видів були явлені в кожному епоху, і майже серед усіх народів. ... Усі ці люди спілкувалися з духами, усі вони були свідками надприродних явищ, і всі вважали, що їхні духи від Бога. Хто може розкрити цю таємницю? “Випробуйте духів”,—каже апостол Іван [1 Івана 4:1], але хто має це робити? Розумний, красномовний, філософ, мудрець, провісник—усі вони неосвічені. ... Хто може притягнути на денне світло і розкрити сховані таємниці облудних духів, які так часто являються серед святих останніх днів? Ми відповідаємо, що жодна людина не може цього робити без священства і без знання законів, якими управляються ці духи; бо “жодна людина не знає речей Божих, окрім як тільки через Духа Божого”, отже, жодна людина не знає духа диявола і його сили й впливу, окрім як тільки через володіння розумом, що є більшим за людський, і відкриття через посередництво священства таємничих дій його задумів. ...

Людина повинна володіти розпізнаванням духів, перш ніж вона зможе витягти на денне світло цей пекельний вплив і відкрити його для світу в усіх його руйнівних для душі, диявольських і жахливих кольорах; бо ніщо так не шкодить дітям людським, як перебування під впливом облудного духа, коли вони думають, що мають у собі Духа Божого. Тисячі відчували вплив його жахливої сили і вбивчих наслідків. ...

Як ми зазначали раніше, велика складність полягає в невігластві щодо природи духів, щодо законів, якими вони управляються, і щодо ознак, завдяки яким вони відкриваються; якщо Дух Божий є необхідним, аби пізнавати речі Божі; і якщо дух диявола можна вивести на світло тільки через цей же Дух, тоді природним наслідком є те, що якщо людина або люди не мають спілкування, або одкровення, від Бога, яке відкриває їм дії духа, вони мають навічно залишатися в невігластві щодо цих принципів; бо я стверджую, що якщо одна людина не може зрозуміти цих речей через Дух Божий, то й десять тисяч людей не зможуть; воно так само поза досяжністю мудрості вчених, мови красномовних і сили могутніх. І ми щонайменше маємо дійти висновку: що б ми не думали про одкровення, без нього ми не можемо ні пізнати, ні зрозуміти нічого про Бога чи про диявола; і хоч би як сильно світ не відмовлявся від того, щоби визнати цей принцип, очевидним є, виходячи з різноманітних концепцій і забобонів стосовно цього предмету, що вони нічого не розуміють у цьому принципі, і так само зрозумілим є те, що без божественного спілкування, вони мають залишатися в невігластві. ...

Людина повинна вміти розпізнавати духів, як ми стверджували вище, щоби зрозуміти ці речі, і як їй отримати цей дар, якщо немає дарів Духа? І як можна отримати ці дари без одкровення? “Христос піднявся високо над усі небеса і дав дари людям; і Він настановив одних за апостолів, одних за пророків, а тих за благовісників, а тих за пастирів та вчителів” [див. Ефесянам 4:8, 11]. А як були обрані апостоли, пророки, пастори, вчителі і благовісники? Через пророцтво (одкровення) і покладання рук—через божественне спілкування і призначений небесами обряд, через посередництво

священства, організоване відповідно до порядку Божого, через божественне призначення. Апостоли в давні часи тримали ключі цього священства—священства таємниць царства Божого, отже вони могли відкривати і пояснювати все стосовно уряду в Церкві, благополуччя суспільства, майбутньої долі людини, а також стосовно дій, сили і впливу духів; бо вони могли контролювати їх, як хотіли, наказували їм іти геть в ім'я Ісусове і розпізнавати їхні підступні і таємничі операції, коли вони намагалися пролізти в Церкву під личиною релігійності і шкодити інтересам Церкви й поширенню істини. ...

Наш Спаситель, апостоли і навіть члени Церкви були обдаровані цим даром, бо апостол Павло казав: “А іншому—роблення чуд, а іншому пророкування, а іншому розпізнавання духів, а тому різні мови, а іншому вияснення мов”. [Див. 1 Коринтянам 12:10]. Усі ці дари походять від того самого Духа Божого, і вони є дарами від Бога. ... Жодна людина чи група людей без законно встановленого повноваження, священства і розпізнавання духів не може відрізнити духів істинних від облудних”¹⁸.

“Облудні духи ходять по світу. Будуть великі прояви духів, і облудних, і істинних. ... Не кожний дух, чи видіння, чи спів є від Бога. ... Дар розпізнавання духів буде дано Верховному Старійшині. Моліться за нього, щоб він міг мати цей дар”¹⁹.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Перегляньте описання на сторінках 385–387. Як це описання може допомогти носіям Мелхиседекового священства підготуватися до надання благословень хворим? Як це може допомогти нам, коли ми потребуємо благословення священства? Чому, на вашу думку, було важливим, щоби брат Фордхем виявив свою віру в Ісуса Христа в той час?

- Перегляньте вчення пророка Джозефа на сторінці 387. Які події допомогли вам зрозуміти силу священства у зціленні хворих? Які принципи мають скеровувати нас, коли ми ділимося досвідом зцілення хворих? Чому деякі люди не зцілюються, навіть коли вони виявляють віру і отримують благословення священства?
- Джозеф Сміт казав, що дар мов встановлено насамперед для проповідування Євангелії іншим народам і язикам (див. сторінки 387–389). Як цей дар допомагав у поширенні євангелії по світу? Як ви або хтось із ваших знайомих отримали дар мов, щоби проповідувати євангелію?
- Продивіться вчення пророка Джозефа щодо духа пророцтва (сторінки 390–391). Що означає для вас—знати, що кожен член Церкви може мати дух пророцтва?
- Продивіться вчення пророка Джозефа щодо дару розпізнавання духів (сторінки 391–393). Що таке—дар розпізнавання духів? Що нам робити, аби недобрі впливи не обманули нас? Як наш теперішній пророк та інші провідники Церкви допомагають нам розпізнавати злі впливи?

Відповідні уривки з Писань: 1 Коринтянам 12:1–31; 14:1–6, 22–28; Яків 5:14–15; Мороній 10:8–17; УЗ 46:1–33; 50:1–36, 40–44; 52:14–19

Посилання

1. Щоденники Уїлфорда Вудраффа, 1833–1898 рр., запис від 22 липня 1839 р., Архів Церкви, Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів, Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта.
2. Уїлфорд Вудрафф, “Leaves from My Journal,” *Millennial Star*, 17 жовтня 1881 р., с. 670; вживання великої літери усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
3. *History of the Church*, 4:555; з проповіді Джозефа Сміта 20 травня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
4. *History of the Church*, 4:3–5; розбивку на абзаци змінено; курсив знято; зі щоденникового запису Джозефа Сміта, 8–10 та 28 липня 1839 р., Коммерс, шт. Іллінойс.
5. *History of the Church*, 4:11; з повчань Джозефа Сміта 29 вересня 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Джеймса Мулхолланда.
6. *History of the Church*, 2:162; з протоколу конференції старійшин, 8 вересня 1834 р., Нью-Портгедж, шт. Огайо; зі слів Олівера Каудері.
7. *History of the Church*, 1:369; з листа Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві до братів у Міссурі від 2 липня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
8. *History of the Church*, 4:485; з проповіді Джозефа Сміта 26 грудня 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.

9. *History of the Church*, 3:379; з проповіді Джозефа Сміта 27 червня 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
10. *History of the Church*, 5:31–32; з редакційної статті “Дар Святого Духа”, надрукованої в *Times and Seasons*, 15 червня, 1842 р., сс. 825–826; редактором часопису був Джозеф Сміт.
11. *History of the Church*, 4:580; пунктуацію усучаснено; з редакційної статті “Випробуйте духів,” надрукованої в *Times and Seasons*, 1 квітня 1842 р., с. 747; редактором часопису був Джозеф Сміт.
12. *History of the Church*, 3:392; з проповіді Джозефа Сміта в липня 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
13. *History of the Church*, 4:607; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
14. *History of the Church*, 3:389; з проповіді Джозефа Сміта в липня 1839 р. в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
15. Цитовано Джеймсом Бергесом, у збірці вибраних місць проповідей Джозефа Сміта; James Burgess, *Journals, 1841–1848 pp.*, vol. 2, Архів Церкви.
16. *History of the Church*, 5:407–408; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з повчань Джозефа Сміта в січні 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; з листа невстановленого кореспондента видання *Boston Bee*, 24 березня 1843 р., Наву, шт. Іллінойс, надруковано в *Times and Seasons*, 15 травня 1843 р., с. 200.
17. *History of the Church*, 3:379; з проповіді Джозефа Сміта 27 червня 1839 р., в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
18. *History of the Church*, 4:571–575, 580; пунктуацію і орфографію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з редакційної статті “Випробуйте духів,” надрукованої в *Times and Seasons*, 1 квітня 1842 р., сс. 743–745, 747; редактором часопису був Джозеф Сміт.
19. *History of the Church*, 3:391–392; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта в липні 1839 р., в Коммерсі, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.

*Спаситель виявив співчуття до жінки, схопленої в перелюбі (див. Іван 8:1–11).
“Христос казав, що Він прийшов, аби закликати грішників до
покаяння, щоби спасти їх”,—проголошував Джозеф Сміт.*

Сила прощення

*“Приходь, дорогий друже, бо війну скінчено,
Бо колишні друзі зрештою стають друзями знову”.*

З життя Джозефа Сміта

Влітку 1839 р. пророк дав ім'я *Наву* тій ділянці на березі ріки Міссісіпі, що належала до шт. Іллінойс, де збиралися святі. Ця назва прийшла з гебрійської мови, і вона означає “красиве розташування, або місце”, і також це слово мало додаткове значення “[місце] відпочинку”¹. Під проводом пророка святі почали перетворювати селище Коммерс на прекрасне місто. Спершу вони замінили свої курені й намети на дерев'яні будинки, а тоді стали з'являтися численні каркасні доми і капітальні цегляні доми. Вони посадили фруктові дерева і дерева для затінку, виноградники і плодові кущі, щоби прикрасити їхні простори ділянки. У своєму прекрасному Наву святі сподівалися знайти мирний притулок, подалі від їхніх переслідувачів з Міссурі.

У ті часи будівництва Джозеф Сміт пережив одну подію, яка проявила його милостиву вдачу і готовність прощати інших, дозволяючи їм залишати позаду помилки минулого. Деніел Тайлер згадував про той випадок:

“Один чоловік, який мав високий чин в Церкві у Фар-Уесті [шт. Міссурі], був уражений лихоманкою, або малярією. У той час як його розум і тіло були слабкими, група відступників підбурювала його і переконувала залишити святих і йти за ними. Він свідчив проти пророка. Коли святі селилися в Коммерсі, той чоловік, одужавши від своєї хвороби, переїхав з Міссурі до Квінсі, шт. Іллінойс. Там він став працювати на лісопавалі, щоби заробити на те, щоби переїхати з сім'єю до Наву і явитися на очі чоловікові Божому, якому він нашкодив,

аби, можливо, він простив йому і дозволив повернутися до пастви. ... Він відчував, що для нього немає спасіння більше ніде, і якщо в цьому йому відмовлять, усе буде втрачено для нього. Він почав свій [шлях покаяння] з сумним серцем і сумними очима.

Коли [той чоловік] наближався, Господь сказав брату Джозефу, що той іде. Пророк подивився у вікно і побачив, як той іде вулицею. Як тільки той був у воротах, пророк хутко підвівся зі стільця, і побіг, і зустрів його на дворі, вигукуючи: “О, брате, ... який я радий бачити тебе!” Він обійняв його, і обидва плакали як діти.

Достатньо сказати, що належне відшкодування (відновлення репутації пророка) було зроблено і занепала людина знову ввійшла до Церкви дверима, отримавши знову священство, відслуживши кілька важливих місій, стала частиною зібрання святих у Сіоні і померла в повній вірі”².

Джордж К. Кеннон, який служив радником у Першому Президентстві, дав додаткові свідчення стосовно схильного до прощення характеру Джозефа Сміта: “Стійко захищаючи істину, непохитно виконуючи заповіді Божі, Джозеф був завжди милостивим до слабких і до тих, хто робив помилки. Влітку 1835 р. він працював у радах і на зборах у Кертленді і навколо міста, і його вибрали як одного з тих, хто розглядав справи кількох членів Церкви, які мали відповідати за свої проголошення проти Президентства Церкви. Незалежно від того який жереб випадав йому—чи то захищати, чи обвинувачувати, він (будучи тим, хто від цього постраждав), діяв з такою делікатністю і справедливістю, що завойовував любов усіх”³.

Учення Джозефа Сміта

Ми повинні практикувати принцип милості і прощати наших братів і сестер

“Одна з найприємніших подій, що можуть відбуватися на землі, коли одна людина згрішила проти іншої, це коли цей гріх прощають; а тоді, за тим величним і досконалим прикладом Спасителя, молити нашого Небесного Батька, щоб і [грішника] простили”⁴.

“Завжди практикуйте принцип милості і будьте готові простити нашого брата, побачивши перші ознаки покаєння і бажання отримати прощення; а якщо ми прощаємо нашого брата чи навіть ворога ще до того, як він покається і попросить простити його, наш Небесний Батько буде до тієї самої міри милостивим до нас”⁵.

Будьте терплячими й стриманими у відносинах між собою, бо так само Господь ставиться до нас. Моліться за ваших ворогів у Церкві і не проклинайте ваших ворогів, що поза Церквою: бо помста Моя, каже Господь, і Я відплачу [див. Римлянам 12:19]. Кожному висвяченому члену Церкви і всім ми кажемо: будьте милостивими, і ви знайдете милість. Прагніть допомагати спасати душі, а не губити їх: бо істинно ви знаєте, що “на небі радітимуть більш за одного грішника, що кається, аніж за дев’яťдесятьох і дев’яťох праведників, що не потребують покаєння” [див. Лука 15:7]”⁶.

Елайза Р. Сноу передавала такі слова пророка: “[Святі] мають озброїтися милістю, яким би не було нечестя в нашому осередку”. Він сказав, що був зняряддям, щоби вивести нечестя на світло—і сумно було думати і жахливо, що так багато наражають себе на диявольське прокляття і йдуть на погибель. З глибоким почуттям він сказав, що вони є такими ж смертними людьми, як і ми, і ми любили їх колись, і хіба не повинні ми закликати їх змінитися? Ми ще не прощали їх сімдесят разів по сім, як казав Спаситель [див. Матвій 18:21–22]; можливо ми їх навіть один раз не прощали. Зараз день спасіння для тих, хто кається і змінюється”⁷.

“Уявіть, що Ісус Христос і святі ангели з якогось незначного приводу відвернуться від нас—що тоді буде з нами? Ми повинні бути милостивими одне з одним і пробачати незначне”⁸.

Уіллард Річардс, член Кворуму Дванадцятьох Апостолів, повідомляв: “Джозеф зазначив, що все є добрим між ним і небесами; що він не мав ворожості ні до кого; і за молитвою Ісуса, або за зразком цієї молитви, так молився Джозеф: “Батьку вибач мені мої провини, як я прощаю тим, хто завинив проти мене” [див. Матвій 6:12, 14], бо я вільно вибачаю

всім людям. Якщо ми хочемо знайти і плекати любов інших людей до нас, ми повинні самі любити інших людей, навіть наших ворогів—як ми любили б наших друзів”⁹.

Прощення відновлює єдність у почуттях

“Мені сумно, що немає тіснішого товариства; якщо один член Церкви страждає—усі мають відчувати це; через єдність у почуттях ми отримуємо силу від Бога. Христос казав, що прийшов закликати до покаяння грішників, щоби спасти їх. Христос був засуджений самовдоволеними Юдеями, тому що Він приймав до Своєї спільноти грішників; Він приймав їх за умови покаяння в їхніх гріхах. ... Якщо грішники каються, ми зобов’язані приймати їх і через доброту освячувати і очищувати їх від усієї неправедності своїм впливом, доглядаючи їх. ... Ніщо так не допомагає вести людей подалі від гріха, як те, щоби брати їх за руку і з ніжністю доглядати їх”¹⁰.

Пророк Джозеф Сміт написав групі церковних провідників: “Брати, дозвольте мені сказати вам, що це моя натура—давати і прощати, мати терпіння і стриманість—з усім довготерпінням—по відношенню до помилок, глупот, слабкостей і злочестивості моїх братів і цілого світу; і моя довіра і любов до вас не стала меншою і не послабшала. І тепер, якщо вас покличуть мати терпіння до якихось наших слабкостей чи помилок і прийняти від нас догану, не ображайтеся. ... Коли я зустрічаюся з вами лице до лица, я очікую, не маючи найменших сумнівів, що всі питання між нами будуть чітко зрозумілими, що пануватиме досконала любов; і що священний завіт, яким ми зв’язані разом, займає центральне місце у вашому серці”¹¹.

Пророк Джозеф Сміт сказав такі слова на зборах зі своїми радниками в Першому Президентстві і Дванадцятьма: “Я іноді говорив надто різко під впливом хвилинного пориву, і якщо я образив ваші почуття, брати, я прошу вибачення, бо я люблю вас і буду підтримувати вас усім серцем в усій праведності—перед Господом і перед усіма людьми; і будьте певними, брати, я бажаю стримати потік усіх протистоянь—у штормах і в бурях, у громах і блискавках, на морі і на суші, в

пустині або серед лжебратів, або погромників, або будь-де, куди Бог у Своєму передбаченні може покликати нас. І я маю рішучість, щоб ні висота, ні глибина, ні князівства, ні влади, ні те, що є, ні те, що буде, ні будь-яке інше створіння, не відділила мене від вас [див. Римлянам 8:38–39].

І я зараз укладаю завіт з вами перед Богом, що я не буду слухати або приймати будь-які принизливі повідомлення про будь-кого з вас, і не буду засуджувати вас за будь-яким свідченням під небесами, що є нижче того свідчення, що є безпомилковим, аж доки я не побачу вас лице до лица, і знатиму напевно; і я маю нескасовну довіру до вашого слова, бо я вірю, що ви є мужами правди. І я прошу того самого від вас, коли я щось кажу вам, щоб ви мали таку саму довіру до мого слова, бо я не буду казати вам, що знаю щось, не знаючи цього”¹².

Восени 1835 р. брат пророка, Уільям, не погодився з одним рішенням, що його ухвалив пророк, розгнівався і почав ставитися до пророка з презирством і закликав інших мате таке саме ставлення до нього. Ця поведінка засмутила пророка, і він написав Уільяму: “Брате Уільям, я бажаю, щоби ти упокорився. Я вибачаю тобі без умов, і ти знаєш мій непорушний і незмінний характер; я знаю, Кому я довіряю; я стою на скелі; потопи не можуть повалити мене, ні, вони мене не повалять. Ти знаєш, що вчення, яке я викладаю, є істинним, ти знаєш, що Бог благословив мене. ... Ти знаєш, що мій обов’язок—увіщувати тебе, коли ти чиниш неправильно. Я завжди використовую цю нагоду, і ти матимеш той самий привілей. Я дозволю собі увіщувати тебе через своє перворідство; і я даю тобі цю нагоду, тому що це мій обов’язок—бути смиренним і приймати догану і настанови від брата, або друга. ...

І нехай Бог має милість над домом мого батька; нехай Бог забере ворожнечу між мною і тобою; і нехай усі благословення будуть відновлені, і нехай минуле забудеться назавжди. Нехай смиренне покаяння приведе нас обох до Тебе, О Боже, і до Твоєї сили, і захисту, і вінця, щоби насолоджуватися товариством батька, матері, Алвіна, Гайрума, Софронії,

Сем'юела, Кетерін, Карлоса, Люсі і святих, а також усіх освячених у мирі, назавжди—це є молитва твого брата”¹³.

1 січня 1836 р. пророк сказав такі слова стосовно своїх зусиль по вирішенню цієї проблеми в своїй сім'ї: “Вдячність сповнює моє серце, коли я згадую минулі роки і примножені благословення, що вінчали наші голови, але моє серце болить через труднощі в сім'ї мого батька. ... Я хочу, щоби з мого боку нічого не бракувало в тому, щоби щось виправити і від чогось по-дружньому відмовитися, щоби вирішити всі сімейні труднощі цього дня, щоби новий рік і подальші роки—буде їх небагато чи багато—могли пройти в праведності перед Богом. ...

Брати Уільям і Гайрум, а також дядько Джон Сміт прийшли до мого дому, і ми пішли в кімнату разом з батьком і старійшиною Мартіном Гаррісом. Батько Сміт почав нашу бесіду з молитви, після чого висловився з цього приводу з великим почуттям і щирістю, саме з усім почуттям батька, почуття якого були глибоко уражені через труднощі, що були в сім'ї, і поки він говорив з нами, Дух Божий зійшов на нас з великою силою і серця в нас розтанули. Брат Уільям смиренно сповідався і просив у мене вибачення за те, що ображав мене, і я просив його вибачити в тому, де був сам неправий.

І дух сповіді і прощення панував серед усіх нас, і ми пообіцяли одне одному, перед Богом, і святими ангелами, і братами, що віднині будемо намагатися зміцнювати одне одного в праведності в усьому, що не будемо слухати поганого одне про одного; але як справжні брати будемо йти одне до одного з усім нашим горем, у душі лагідності, і вирішувати все, і цим збільшувати наше щастя і щастя сім'ї, коротше кажучи, щастя і благополуччя всіх. Тоді покликали мою дружину і мою матір, а також мого писаря, і ми повторили їм завіт, який ми уклали; і вдячність сповнювала наші груди, і сльози котилися з очей. Після цього мене попросили закрити нашу бесіду, я помолився; і це було справжнє свято і радісний час”¹⁴.

**Виявляючи довготерпіння і милість до тих,
хто кається, ми можемо допомогти привести
їх до “свободи дорогих дітей Божих”**

У кінці 1838 р. Уільям У. Фелмс, який був вірним членом Церкви, опинився серед тих, хто неправдиво свідчив проти пророка та інших провідників Церкви, що привело їх до ув'язнення в Міссурі. У червні 1840 р. брат Фелмс написав Джозефу Сміту, молячи його простити. Пророк Джозеф відповів: “Я мушу сказати, що маю непересічні почуття, пишучи тобі коротку відповідь на твого листа від 29 числа минулого місяця; у той самий час, я радію, що мені дано цей привілей.

Ти можеш певною мірою зрозуміти, що відчували я, і старійшина Рігдон, і брат Гайрум, читаючи твого листа—дійсно наші серця розтанули від ніжності й співчуття, коли ми дізналися про твої рішення тощо. Я можу запевнити тебе, що маю намір діяти в твоїй справі так, щоб це отримало схвалення Єгови (Кому я служу), і щоб це було у відповідності до принципів істини і праведності, які було відкрито; і оскільки довготерпіння і милість були притаманні справам нашого Небесного Батька з тими, хто є смиренним і хто кається, я маю бажання слідувати цьому прикладові, плекати ті самі принципи і таким чином бути спасителем моїх ближніх.

Це правда, що ми багато перестраждали через те, що ти зробив—чаша жовчі, вже надто повна, щоби її пити смертним, була воістину переповнена, коли повернув проти нас ти—той, з ким ми часто мали прекрасне спілкування і пережили багато втішних часів від Господа—“бож не ворог злорічить на мене, це [ми перенесли] би”. [Псалом 54:13]”. “Того дня, коли став ти навпроти, того дня, як чужі полонили були його військо, і коли чужинці в його брами ввійшли і жереба кидали про [Фар-Уест], то й ти був, як один з них! І тому не дивися на день свого брата, на день лиха його, і не тішся з Юдиних синів у день їхньої згуби, і не розкривай своїх уст у день утиску”. [Див. Овдій 1:11–12].

Уільям У. Фелс, зображений тут з Джоозефом Смітом після повернення до повного товариства зі святыми, написав про пророка, який так невимушено простив його: "Слава людині, що чула Єгови!" (Гімни і дитячі пісні, с. 50).

Однак чашу випито, волю нашого Батька сповнено, і ми ще живі, за що я дякую Господу. І, отримавши визволення з рук злочестивих людей милістю нашого Бога, ми кажемо, що ти можеш бути звільненим від сил Ворога, бути приведеним до свободи дорогих дітей Божих і знову зайняти своє місце серед святих Всевишнього, і старанністю, смиренням та любов'ю невідомою ввірити себе нашому Богові, і твоєму Богові, і Церкві Ісуса Христа.

Вірячи, що твоя сповідь справжня і твоє покаяння істинне, я буду щасливий знову подати тобі правицю товариства і радіти поверненню блудного сина.

Твого листа зачитали святим минулої неділі, і можна було бачити, що вони відчували, коли одноставно було ухвалено, що У. У. Фелпс має бути прийнятий до товариства.

Приходь, дорогий друже, бо війну скінчено, Бо колишні друзі зрештою стають друзями знову”¹⁵.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Цей розділ містить кілька розповідей про те, як Джозеф Сміт прощав інших людей. Прочитайте ці розповіді на сторінках 397–398, 401–402 та 402–405. Як ці історії можуть допомогти тим, кому важко прощати?
- Які благословення приходять в наші життя, коли ми прощаємо тих, хто скривдив нас? Чому іноді нам важко прощати? Що слід робити, аби розвинути дух, більш схильний прощати?
- На сторінці 399 є короткі, мудрі вислови стосовно прощення. Наприклад: “Будьте терплячими й стриманими у відносинах між собою, бо так само Господь ставиться до нас”. “Будьте милостивими, і ви знайдете милість”. “Прагніть допомагати спасати душі, а не знищувати їх”. “Ми повинні бути милостивими одне з одним і пробачати незначне”. Що ви винесли для себе з кожного із цих висловів?
- В першому абзаці на сторінці 400 знайдіть слова пророка Джозефа Сміта стосовно плодів доброти й ніжності. Чому ця порада є доброю, на вашу думку? Як ці принципи працювали у вашому житті?
- Прочитайте перший абзац на сторінці 401. Яких проблем ми можемо уникнути, слідуючи цій пораді? Чому іноді буває важко слідувати цій пораді? Як ми можемо здолати спокусу повірити тому негативному, що кажуть про інших людей?

- Стосовно прощення людей пророк говорив про своє прагнення “наслідувати приклад” Небесного Батька (сторінка 403) і жити “згідно з піднесеним і досконалим прикладом Спасителя” (сторінка 398). Які риси характеру ми повинні прагнути розвивати, коли намагаємося слідувати прикладу Небесного Батька та Ісуса Христа?

Відповідні уривки з Писань: Псалом 85:5; Матвій 18:21–35; 1 Нефій 7:16–21; Мосія 26:29–31; УЗ 64:9–11

Посилання

1. *History of the Church*, 4:268; з листа Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві до святих від 15 січня 1841 р., Наву, шт. Іллінойс, надруковано в *Times and Seasons*, 15 січня 1841 р., сс. 273–274.
2. Daniel Tyler, в “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, 15 січня 1892 р., с. 491; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
3. George Q. Cannon, *The Life of Joseph Smith, the Prophet* (1888), сс. 190–191
4. *History of the Church*, 6:245; зі статті “A Friendly Hint to Missouri,” написаної під керівництвом Джозефа Сміта 8 березня 1844 р., Наву, шт. Іллінойс, надруковано в *Times and Seasons*, 15 березня 1844 р., с. 473.
5. *History of the Church*, 3:383; з проповіді Джозефа Сміта 2 липня 1839 р. в Монтроузі, шт. Айова; зі слів Уїлфорда Вудрффа та Уїлларда Річардса.
6. *History of the Church*, 2:230, виноска; із статті “Святим, розсіяним за кордоном”, видана в *Messenger and Advocate*, червень 1835 р., с. 138.
7. *History of the Church*, 5:19–20; слово в квадратних дужках “але” збережено за оригіналом; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 26 травня 1842 р., в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
8. *History of the Church*, 5:23; з проповіді Джозефа Сміта 9 червня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
9. *History of the Church*, 5:498; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 9 липня 1843 р., в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
10. *History of the Church*, 5:23–24; з проповіді Джозефа Сміта 9 червня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
11. Лист Джозефа Сміта до Едварда Партриджа та інших від 30 березня 1834 р., Кертленд, шт. Огайо; у листуванні Олівера Каудері, сс. 34–35, Бібліотека Хантінгтона, Сан-Маріно, Каліфорнія; примірник в Архіві Церкви, Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів, Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта.
12. *History of the Church*, 2:374; розбивку на абзаци змінено; з протоколу зборів ради Першого Президентства і Дванадцятьох, 16 січня 1836 р., Кертленд, шт. Огайо; зі слів Уоррена Перріша.
13. *History of the Church*, 2:343; з листа Джозефа Сміта Уільяму Сміту від 18 грудня 1835 р., Кертленд, шт. Огайо.
14. *History of the Church*, 2:352–354; розбивку на абзаци змінено; зі щоденникового запису Джозефа Сміта, 1 січня 1836 р., Кертленд, шт. Огайо.
15. *History of the Church*, 4:162–164; друге вживання слів у квадратних дужках у третьому абзаци збережено за оригіналом; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено; розбивку на абзаци змінено; курсив знято; з листа Джозефа Сміта Уільяму У. Фелпсу від 22 липня 1840 р., Наву, шт. Іллінойс.

Викуплення померлих

*“Великий Єгова ... знає ситуацію живих і мертвих,
і Він зробив усе необхідне для їх викуплення”.*

З життя Джозефа Сміта

Ще на початку свого священнослужіння пророк Джозеф Сміт пережив подію, яка допомогла йому підготуватися до того дня, коли було відкрито вчення про викуплення померлих. У листопаді 1823 р. Алвін Сміт, найстарший син Люсі Мак Сміт і Джозефа Сміта ст., раптово захворів і лежав при смерті. Алвіну було 25 років, він був сильним і розумним молодим чоловіком, і його важка праця була великим внеском до фінансової стабільності сім'ї. Його матір описувала його як “юнака винятково благочестивої вдачі”, чиї “шляхетність і щедрість” благословляли тих, хто був поруч з ним, “кожну годину його життя”¹.

Знаючи, що помирає, Алвін скликав своїх братів і сестер і поговорив з кожним із них. Джозефу, якому було майже 18 років і який ще не отримав золотих пластин, Алвін сказав: “Я хочу, щоби ти був гарним хлопцем і робив усе, що в твоїх силах, щоби отримати літописи. Будь вірним в отриманні вказівок і дотриманні кожної заповіді, переданої тобі. Твій брат Алвін мусить тепер залишити тебе, але пам'ятай приклад, яким він був для тебе, і будь хорошим прикладом для дітей, молодших за тебе”².

Коли Алвін помер, сім'я попросила пресвітеріанського священника в Пальмірі, шт. Нью-Йорк, священнослужити на його похороні. Оскільки Алвін не належав до громади того священника, у своїй проповіді він проголосив, що Алвін не може бути спасеним. Уільям Сміт, молодший брат Джозефа, згадував: “[Той священник] ... проголосив з великою

“Коли царство Боже встановлено на землі і давній порядок речей відновлено, Господь явив нам цей обов’язок і привілей, і нам заповідано охришуватися за наших мертвих”.

переконаністю, що [Алвін] пішов до пекла, оскільки Алвін не належав до церкви, але він був хорошим хлопцем, і моєму батькові не сподобалося це”³.

У січні 1836 р., через багато років після смерті Алвіна, Джозеф Сміт мав видіння целестіального царства, в якому він побачив, що Алвін, як і його мати і батько, свого часу успадкують це царство. Джозеф “дивувався, як це так, що [Алвін] отримав успадкування в цьому царстві, оскільки він пішов з життя до того, як Господь простяг Свою руку, щоб зібрати Ізраїль вдруге, і його не було хрищено на відпущення гріхів” (УЗ 137:6). Тоді голос Господа прийшов до Джозефа, проголошуючи:

“Усі, хто померли, не пізнавши цієї євангелії, хто прийняв би її, якби їм було дозволено залишитися, будуть спадкоємцями целестіального царства Бога; також усі, хто помиратиме відтепер, не пізнавши її, хто прийняв би її усім своїм серцем, будуть спадкоємцями цього царства. Бо Я, Господь, судитиму всіх людей згідно з бажаннями їхніх сердець” (УЗ 137:7–9).

15 серпня 1840 р. пророк Джозеф Сміт проповідував на похороні в Наву, і вперше на людях він виклав учення про спасіння померлих. Як згадує Саймон Бейкер, який був там присутній, пророк почав з того, що засвідчив, що “євангелія Ісуса Христа несе втішні новини великої радості”. Він прочитав майже повністю 1 Коринтянам 15 і пояснив, що “апостол звертався до людей, які розуміли хрищення за померлих, бо воно серед них практикувалося”. Тоді він проголосив, що “люди тепер можуть діяти заради своїх друзів, що відійшли з цього життя, і що план спасіння розрахований на те, щоби спасти всіх тих, хто бажає підкоритися вимогам закону Божого”⁴.

Через місяць після того виступу на похороні, пророк відвідав свого батька, який сильно захворів і був при смерті. Пророк обговорив з батьком учення про хрищення за мертвих, і думки батька Сміта повернулися до свого любого сина Алвіна. Батько Сміт попросив, щоби робота за Алвіна була виконана “негайно”. Лише за кілька хвилин до своєї смерті він сказав,

що бачив Алвіна⁵. В кінці 1840 р. на радість всій сім'ї Смітів Гайрум виконав обряд хрищення за свого брата Алвіна.

Учення Джозефа Сміта

Бог любить усіх Своїх дітей і буде судити всіх людей відповідно до закону, який вони отримали

“Великі плани Бога щодо спасіння роду людського дуже мало розуміє те самопроголошено “мудре й розумне” покоління, у якому ми живемо. Різними й суперечливими є точки зору людей на план спасіння, [вимоги] Всемогутнього, необхідні приготування до небес, стан і умови існування духів померлих, а також щастя чи нещастя, що є наслідком праведного чи нечестивого життя,—у відповідності до їхніх різного розуміння чесноти і пороку. ...

У той час, як одна частина людства в немилості судить і засуджує іншу, Величний Батько всесвіту дивиться на всю сім'ю людей поглядом батька і турбується про неї, як батько; він дивиться на людей як на своїх нащадків і не має тих зумовлених почуттів, які полонять дітей людських, і він “наказує сходити сонцю Своему над злими і над добрими, і дощ посилає на праведних і на неправедних”. [Матвій 5:45]. Він тримає вудила суду в Своїх руках; Він є мудрим Законодавцем, і Він судитиме всіх людей не за вузькими, егоїстичними поняттями людей, але “у відповідності до справ вдіяних у тілі—добрих чи злих”, незалежно від того, де ці справи було вчинено—в Англії, в Америці, в Іспанії, Туреччині чи Індії. Він судитиме їх “не відповідно до того, чого в них немає, а відповідно до того, що в них є”; ті, хто жив без закону, будуть суджені без закону, а ті, хто мав закон, будуть суджені за тим законом. Нам не треба сумніватися в мудрості й розумності Великого Єгови; Він вділяє суд або милість всім народам відповідно до їхнього достоїнства, засобів набуття розуму, законів, якими вони керуються, їхніх засобів отримання точної інформації, і відповідно до Своїх неосяжних планів стосовно людського роду; і коли плани Божі буде явлено і завісу майбутнього піднято, ми всі зрештою змушені будемо сповідати, що Суддя всієї землі чинив правильно [див. Буття 18:25]”⁶.

“Бог судить людей відповідно до того, як вони використували те світло, яке Він дав їм”⁷.

“Люди будуть відповідати за те, що в них було, а не за те, чого в них не було. ... Відповідно до всього світла і розуму, переданих їм їхнім благодійним Творцем (багато їх було чи небагато), їх будуть справедливо судити, і ... від них вимагається бути послухними і покращувати в собі ті чи інші риси тільки на підставі того, що їм було дано, бо не хлібом самим буде жити людина, але кожним словом, що виходить з вуст Божих”⁸.

Спаситель, Ісус Христос, надає можливість прощення і визволення і живим, і мертвим

“Доля християнських народів після смерті є предметом застосування всієї мудрості й усіх талантів філософів і провісників, і загально прийнятною точкою зору є та, що доля людини визначається під час смерті і не може бути змінена, що вона стає або вічно щасливою, або вічно нещасною; що якщо людина помирає не пізнавши Бога, вона має бути навечно засудженою, без жодного пом'якшення свого покарання, полегшення болю або найменшої надії на визволення у плині нескінченних віків. Яким би ортодоксальним цей принцип не був, ми знайдемо, що він не узгоджується з тим, про що свідчать Святі Писання, бо наш Спаситель каже, що всі гріхи і все блюзнірство буде прощено людям; але блюзнірство на Святого Духа не буде прощено ні в цьому світі, ні у світі прийдешньому, очевидно, показуючи, що є гріхи, які можуть бути прощені у світі прийдешньому, хоча гріх проти Святого Духа не може бути прощеним [див. Матвій 12:31–32; Марк 3:28–29].

Також Петро, говорячи про нашого Спасителя, каже, “Він і духам, що в в'язниці були, зійшовши, звіщав; вони колись непокірливі були, як їх Боже довготерпіння чекало за Ноевих днів” (1 Петра 3:19–20). Отже тут ми маємо описання того, що наш Спаситель проповідував духам у в'язниці— духам, що були ув'язнені від днів Ноя; і що Він проповідував їм? Що вони мають залишатися там? Безумовно ні! Нехай свідчить Його власне проголошення. “Послав Він Мене

У духовному світі Спаситель організував праведних духів “і призначив їх їти і нести світло євангелії тим, хто були у темряві” (УЗ 138:30).

проповідувати полоненим визволення, а незрячим прозріння, відпустити на волю помучених”. (Лука 4:18). Ісаїя писав про це—“Щоб очі відкрити незрячим, щоб вивести в’язня з в’язниці, а з темниці тих мешканців темряви!” (Ісаїя 42:7). З цього можна дуже ясно побачити, що Він не тільки пішов їм проповідувати, але й визволяти, або виводити їх з в’язниці. ...

Великий Єгова бачив усі пов’язані з землею події, що стосувалися плану спасіння, ще до того, як земля почала існувати, або ще до того, як “ранкові зорі співали разом” від радості [Йов 38:7]; минуле, теперішнє та майбутнє було і є для Нього одним вічним “зараз”; Він знав про падіння Адама, про нечестя допотопних людей, про глибину нечестя людського роду, про їхню слабкість і міць, їхню силу і славу, відступництва, злочини, праведність і нечестя; Він бачив падіння людини і її викуплення; Він знав план спасіння і показував його; Він знав про ситуацію всіх народів і їхню долю; Він повелівав усьому згідно з радою Своєї власної волі; Він знає ситуацію живих і мертвих, і він зробив усе можливе для їх викуплення, згідно з

різними обставинами і законами царства Божого, у цьому світі чи у світі прийдешньому”⁹.

**Бог є досконало справедливим і милостивим
до всіх людей—живих і мертвих**

“Те, як дехто уявляє собі справедливість, суд і милість Бога, є надто нерозумним, щоби до цього додумалася розумна людина: наприклад, звичайною для багатьох наших ортодоксальних священиків є ідея про те, що якщо людина не є, в їхньому розумінні, наверненою, то коли вона в цьому стані помирає, то має вічно залишатися в пеклі без жодної надії. Безконечні роки мук мають проходити і ніколи, ніколи, ніколи не мати кінця; однак це вічне нещастя часто є наслідком найдрібнішої випадковості. Те, що у священика розірвався шнурок, або порвалося пальто, або те, що людина проживає в певному місці, стає опосередкованою причиною прокляття людини або причиною того, що вона не спасенна.

Я уявляю випадок, який не назвати екстраординарним: двох осіб, які були однаково злочестивими, які нехтували релігією, одночасно забирає з життя хвороба; одній з них поталанило і її відвідав богомолець, і вона була навернена за кілька хвилин до смерті; інша особа послала за трьома різними богомольцями—за кравцем, за шевцем і за бляхарем; бляхареві треба було припаяти ручку до каструлі, кравцеві треба було терміново обмітати отвір для гудзика на пальті, а шевцеві—поставити заплатку на чийсь чоботи; ніхто з них не зміг прийти вчасно, та особа померла і пішла до пекла: і одного з них піднесено на лоно Авраамове, і він сидить у присутності Бога і насолоджується вічним, безперервним щастям, а другий, не кращий за нього, тоне у вічному проклятті, незмінно нещасний і в безнадійному розпачі, тому що комусь треба було полагодити чобіт, обмітати отвір для гудзика чи припаяти ручку до каструлі.

Плани Єгови не є такими несправедливими, твердження святих писань не є такими [ілюзорними], і план спасіння роду людського не є настільки несумісним із здоровим глуздом; на подібні речі Бог подивився б із суворим невдоволенням,

ангели б сховали свої обличчя в соромі, і кожна чеснотна, розумна людина з відразою відвернулася б від цього.

Якщо людські закони вділяють кожній людині те, що вона заслужила, і карають всіх винуватців згідно з їхніми злочинами, безумовно, Господь не буде жорстокішим за людину, бо Він є мудрим законником і Його закони та їх відправа є справедливішими за людські закони та відправу, і Його рішення є досконалішими за рішення людські; і як людина судить свого ближнього відповідно до закону і карає його відповідно до покарання, приписаного законом, так і Бог небесний судить “відповідно до дій, вчинених у тілі”. [Див. Алма 5:15.] Казати, що язичників буде проклято через те, що вони не вірили в євангелію, було б неймовірним, і казати, що Юдеїв, що не вірили в Ісуса, усіх буде проклято, є так само абсурдно; бо “як увірують у Того, що про Нього не чули? А як почують без проповідника? І як будуть проповідувати, коли не будуть послані?” [Див. Римлянам 10:14–15]; отже ані Юдей, ані язичник не можуть відповідати ні за відкинення неузгоджених концепцій сектантства, ні за відкинення будь-якого свідчення, крім того, що послано від Бога, бо так само, як проповідник не може проповідувати, якщо його не послано, так і слухач не може увірувати, якщо не чує “посланого” проповідника, і він не може бути проклятий за те, чого він не чув, і будучи без закону, він має бути суджений без закону”¹⁰.

Наш обов’язок і привілей—бути охрищеними і конфірмованими за тих, хто помер без євангелії

“Коли ми говоримо про благословення Євангелії і наслідки непокори її вимогам, нам часто ставлять запитання—а що буде з нашими предками? Чи будуть вони всі прокляті за те, що не корилися євангелії, якщо вони ніколи не чули її? Безумовно ні! Але вони матимуть той самий привілей, який ми тут маємо, через посередництво вічного священства, яке священнослужить не тільки на землі, але й на небі, і через мудре урядження великого Єгови. Отже ті особи, про яких згадував Ісаїя [див. Ісаїя 24:21–22], будуть відвідувані носіями священства, і вони вийдуть із в’язниці за тим самим принципом, як і ті, хто

були непокірними у дні Ноя і кого відвідав Спаситель [Який має вічне, Мелхиседекове священство], і кому Він проповідував Євангелію у в'язниці. І щоб вони могли сповнити всі вимоги Бога, живі друзі були охрищені за своїх мертвих друзів, і таким чином вони виконали вимоги Бога, Який каже, що “якщо людина не народиться від води і Духа, вона не може увійти в царство Боже” [Іван 3:5]. Вони охрищувалися не за себе, безумовно, а за своїх мертвих. ... Апостол Павло, говорячи про це вчення, казав: “Бо що зроблять ті, хто христяться ради мертвих? Коли мертві не воскресають зовсім, то нащо вони ради мертвих і христяться?” (1 Коринтянам 15:29). ...

І зараз, коли великі цілі Бога поспішно наближаються до свого виконання, коли те, про що казали пророки, сповнюється, коли царство Боже встановлено на землі і давній порядок речей відновлено, Господь явив нам цей обов'язок і привілей, і нам заповідано охрищуватися за наших мертвих, сповнюючи таким чином слова Овдія, який казав про славу останніх днів: “І спасителі прийдуть на гору Сіон, щоб гору Ісава судити, і царство Господнє настане!” [Див. Овдій 1:21]. Розуміння цих речей узгоджує Писання з істиною, виправдовує шляхи Божі для людини, ставить усе людство в рівне положення і відповідає кожному принципу праведності, правосуддя та істини. Ми закінчимо словами Петра: “Бо досить минулого часу, коли ви чинили волю поган”. “Бо на те й мертвим звіщувано Євангелію, щоб вони прийняли суд по-людському тілом, але жили по-Божому духом” [1 Петра 4:3, 6]”¹¹.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Перегляньте сторінки 407–410, знаходячи, як учення про спасіння мертвих вплинуло на Джозефа Сміта та його сім'ю. Як це вчення впливає на вас та на вашу сім'ю?

- На сторінках 410–413 перегляньте вчення пророка Джозефа про Бога Батька та Ісуса Христа. Як ці вчення впливають на ваші думки і почуття до нашого Небесного Батька і до Спасителя? Як ці вчення співвідносяться зі спасінням мертвих?
- Прочитайте вчення пророка на сторінках 410–411 та 413–414. Як Бог судить Своїх дітей?
- Джозеф Сміт казав, що хрищення для мертвих є “обов’язком і привілеєм” (сторінка 414). Чому ця робота є обов’язком? Який особистий досвід свідчить вам про те, що це є привілеєм? Що ви можете робити, аби просувати роботу Господа для тих, хто помер? Як можуть батьки допомогти своїм дітям брати участь у цій роботі?
- Як учення про спасіння мертвих показує Божу справедливість? Як воно показує Його милість? Як би ви стали пояснювати це вчення тим, хто належить до іншого віросповідання, прочитавши цей розділ?

Відповідні уривки з Писань: Ісаія 49:8–9; 61:1–3; Іван 5:25; УЗ 138:11–37

Посилання

1. Люсі Мак Сміт, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 манускрипт, книга 4, сс. 5–6, Архів Церкви, Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів, Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта.
2. Алвін Сміт, зі слів Люсі Мак Сміт, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 манускрипт, книга 4, с. 4, Архів Церкви.
3. Уільям Сміт, інтерв’ю, взяте Е. С. Брітгзом та Дж. У. Пітерсоном, жовтень або листопад 1893 р., вперше надруковано у виданні *Zion’s Ensign* (періодичне видання Реорганізованої Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів, що зараз носить назву “Community of Christ”); передруковано в *Deseret Evening News*, 20 січня 1894 р., с. 2.
4. Саймон Бейкер, звіт про проповідь, виголошену Джозефом Смітом 15 серпня 1840 р. в Наву, шт. Іллінойс; у *Journal History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 15 серпня 1840 р.. Див. також *History of the Church*, 4:231.
5. Джозеф Сміт ст., зі слів Люсі Мак Сміт, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1845 манускрипт, сс. 296, 301, Архів Церкви.
6. *History of the Church*, 4:595–596; пунктуацію усучаснено; з редакційної статті “Хрищення за мертвих”, надрукованої в *Times and Seasons*, 15 квітня 1842 р., с. 759; редактором часопису був Джозеф Сміт.
7. *History of the Church*, 5:401; з проповіді Джозефа Сміта 21 травня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
8. Лист Джозефа Сміта до його дядька Сайласа Сміта від 26 вересня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо; Люсі Мак Сміт, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1845 р., манускрипт, сс. 228–229, Архів Церкви.

9. *History of the Church*, 4:596–597; перше вживання слів у квадратних дужках в першому абзаци збережено за оригіналом; орфографію і пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з редакційної статті “Хрищення за мертвих”, надрукованої в *Times and Seasons*, 15 квітня 1842 р., сс. 759–760; редактором часопису був Джозеф Сміт. Одкровення, отримане Президентом Джозефом Ф. Смітом в жовтні 1918 р., роз’яснює, що в той час, коли Спаситель був у духовному світі, Він відвідав духів праведників і призначив посланців, щоби ті йшли до духів злочестивих з євангельським посланням (див. УЗ 138:18–23, 28–32).
10. *History of the Church*, 4:597–598; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з редакційної статті “Хрищення за мертвих”, надрукованої в *Times and Seasons*, 15 квітня 1842 р., с. 760; редактором часопису був Джозеф Сміт.
11. *History of the Church*, 4:598–599; друге вживання слів у квадратних дужках в першому абзаци збережено за оригіналом; орфографію і пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з редакційної статті “Хрищення за мертвих”, надрукованої в *Times and Seasons*, 15 квітня 1842 р., сс. 760–761; редактором часопису був Джозеф Сміт.

*Відбудований храм у Наву, що стоїть на місці оригінальної храмової будівлі.
Коли перший храм у Наву знаходився на стадії будівництва, пророк
Джозеф Сміт проголосив: "Храм нам потрібен більше, ніж будь-що інше".*

Проходження обрядів і отримання благословень храму

Храм є місцем, де Бог може “відкрити Своєму народу обряди Свого дому і слави Його царства і навчати людей шляхові спасіння”.

З життя Джозефа Сміта

З перших днів Відновлення Господь навчав пророка Джозефа Сміта важливості побудови храмів. Хоч пророк змушений був часто переїжджати з місця на місце і постійно стикався з невідкладними потребами, що вимагали його часу й уваги, він ніколи не втрачав з поля зору потребу будувати дім Господу. Ділянку для храму було освячено в Індепенденсі, шт. Міссурі. Прекрасний храм було збудовано і освячено в Кертленді, шт. Огайо. У Фар-Уесті, шт. Міссурі, було закладено наріжники для храму, але будівництво залишили. Тепер, коли члени Церкви почали відбудовувати свої життя в Наву,—багато хто з них без належного харчування, притулку або роботи,—Джозеф Сміт знав, що найважливішою для святих роботою знову є побудова храму.

У відповідь на Господній наказ пророк і святі почали якнайшвидше будувати дім Господові. Але пророк усвідомлював, що побудова займе кілька років, і він знав, що святі потребували повних благословень храму. Отже 4 травня 1842 р., хоча храм і не було повністю добудовано, Джозеф Сміт виконав ендаумент для нечисленної групи вірних братів.

Ця група зібралася у великій верхній кімнаті червоноцегляної крамниці пророка, яку прибрали так, що вона “представляла інтер’єр храму настільки, наскільки дозволяли

обставини”¹. Франклін Д. Річардс з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, писав: “Коли Дух повідомив [Джозефу Сміту], що робота його життя добігає кінця і коли він побачив, що його земні дні можуть скінчитися ще до завершення храму, він скликав кількох вибраних і виконав для них обряди святого ендаументу, щоби божественні скарби, [що зберігалися в його] розумі, не загинули для світу після його смерті”².

У щоденнику пророка записано: “Я провів день у верхній частині крамниці ... разом з генералом Джеймсом Адамсом із Спрінгфілду, патріархом Гайрумом Смітом, єпископами Ньюелом К. Уїтні і Джорджем Міллером, а також з президентом Бригадом Янгом і старійшинами Гебером Ч. Кімболом і Уїллардом Річардсом, навчаючи їх принципам і порядку священства, виконуючи омовіння, помазання, ендаументи і дарування ключів, що належать Аароновому священству і далі, до найвищого порядку Мелхиседекового священства, встановлюючи порядок, що належить Старому Днями, а також усі ті плани й принципи, завдяки яким кожний має змогу отримати повноту тих благословень, які підготовлено для Церкви Першонародженого, і прийти та перебувати в присутності Елогейма у вічних світах. На цих зборах було встановлено давній порядок речей—вперше в ці останні дні.

І те, чого я навчав ці збори, стосувалося духовного, і це можуть отримати тільки люди духовної природи: і нічого не повідомлялося цим людям крім того, що мало бути повідомлено всім святим останніх днів, коли вони будуть готові прийняти це і коли належне місце буде підготовлено, щоби передати їм це, навіть найслабкішим із святих; отже, нехай святі будуть старанними у побудові Храму і всіх домів, які їм було наказано або в майбутньому буде наказано побудувати Богом”³.

Більшість святих мали отримати храмові ендаументи після завершення будівництва храму в Наву, але обмежена кількість чоловіків і жінок отримала це благословення протягом кількох місяців після тих зборів у травні 1842 р. Мерсі Філдінг Томпсон була однією з них. Коли вона отримувала свій ендаумент, пророк сказав їй: “Це виведе тебе з темряви в чудесне світло”⁴.

Учення Джозефа Сміта

Бог заповідав свягим будувати храми

У січні 1833 р. в Кертленді, шт. Огайо, пророк написав: “Господь наказав нам тут, у Кертленді, будувати дім Божий; ... це слово Господа до нас, і ми повинні будувати, так, з Господньою допомогою, ми будемо виконувати: бо за умови нашої послухності Він обіцяв нам величне; так, навіть відвідування з небес, щоби вшанувати нас Своєю присутністю. Ми маємо великий страх перед Господом—ми боїмося втратити цю велику честь, яку наш Господар пропонує нам; ми прагнемо смирення і великої віри, щоби нам не бути посоромленими в Його присутності”⁵.

У вересні 1840 р. пророк і його радники у Першому Президентстві проголосили, що настав час будувати храм у Наву: “Вважаючи, що час настав, коли необхідно звести дім молитви, дім порядку, дім для поклоніння нашому Богові [див. УЗ 88:119], де можна було б виконувати обряди у відповідності до Його божественної волі, в цій частині цієї країни—і щоби здійснити це, вимагається значне напруження сил і витрата великих коштів,—і оскільки ця робота має бути прискорена в праведності, свягим личить зважити на важливість цих речей у своїх серцях, і оцінити свої перспективи, а тоді зробити те, що є необхідними, аби залучитися до цієї роботи; і, озброївшись сміливістю, рішучістю, робити все, на що вони здатні, відчуваючи таку особисту зацікавленість, немовби вся робота залежить тільки від них. Роблячи це, вони йтимуть шляхом славетних діянь своїх пращурів і забезпечать благословення небес собі і своєму потомству до найостаннього покоління”⁶.

У січні 1841 р. Джозеф Сміт і його радники в Першому Президентстві писали: “Храм Господа зводять тут, [у Наву], куди святі будуть приходити, щоби поклонятися Богові своїх батьків згідно з порядком Його дому і повноваженнями святого священства, і храм буде збудовано так, щоби для всіх належним чином були застосовані всі функції священства, і там будуть отримуватися настанови від Всевишнього, і з цього

місця вони підуть у далекі землі. Зосередьмо всі свої сили ... і намагаймося чинити, як давні завітні пращури й патріархи в тому, що є настільки вельми важливим для цього покоління і для кожного наступного покоління”⁷.

На початку 1841 р. Джозеф Сміт навчав наступного, як це записав Уільям П. Макінтаєр: “Джозеф сказав, що Господь сказав йому, що ми повинні будувати наш дім у Його ім’я, щоби ми могли христитися за мертвих. Але якщо ми цього не зробимо, нас буде відкинуто і наших мертвих—разом з нами, і цю Церкву не буде прийнято [див. УЗ 124:32]”⁸.

У квітні 1842 р. пророк сказав: “Церква не організована повністю у своєму належному порядку—і не може бути організована,—доки не зведено Храм, де буде місце для того, щоби виконувати обряди священства”⁹.

У липні 1842 р. пророк проголосив: “Господь сказав нам будувати храм у Наву ... ; і цей наказ є для нас так само зобов’язуючим, як і будь-який інший; і людина, яка не долучається до цього, є таким самим переступником, якою вона була б, порушивши будь-яку іншу заповідь; вона не є виконавцем Божої волі, і не сповнює Його законів”¹⁰.

У жовтні 1843 р. пророк увіщував святих: “Прискорюйте роботу в Храмі, з новою наснагою просувайте всю роботу останніх днів і ходіть перед Господом праведно і з тверезим мисленням”¹¹.

У березні 1844 р. пророк зустрівся з Дванадцятьма і Храмовим комітетом Наву, щоби обговорити, як розподіляти скромні ресурси Церкви. На цих зборах пророк сказав: “Храм нам потрібен більше, ніж будь-що інше”¹².

У храмі ми пізнаємо вічне і отримуємо обряди спасіння для себе і наших предків

“Якою була мета збирання ... народу Божого в будь-яку епоху світової історії? ... Головна мета—побудувати Господу дім, де Він міг би відкрити Своему народу обряди Свого дому і слави Свого царства, і навчати людей шляху спасіння; бо є певні обряди і принципи, які, коли їх навчають і практикують,

Кардстонський храм в Альберті, Канада. У святих храмах Господь відкриває Своєму народові “слави Свого царства” і “илях спасіння”.

мають виконуватися в певному місці, або домі, збудованому для цієї мети.

Обряди, встановлені на небесах до заснування світу у священстві для спасіння людей, не можна змінювати. Усі мають бути спасенні згідно з тими самими принципами.

Бо саме для цієї мети Бог збирає Свій народ в останні дні, щоби будувати Господу дім, щоби підготувати їх до обрядів і ендаументів, омовінь і помазань тощо. Одним з обрядів дому Господнього є хрищення для мертвих. Бог встановив ще до заснування світу, що цей обряд має виконуватися в купелі, підготовленій для цієї мети в домі Господньому. ...

Учення про хрищення за мертвих з ясністю показано в Новому Завіті; ... саме це було причиною, з якої Ісус сказав Юдеям: “Скільки разів Я хотів зібрати діти твої, як та квочка збирає під крила курчаток своїх, та ви не захотіли!” [Матвій 23:37]—щоб вони могли виконувати обряди хрищення за мертвих, а також і інші обряди священства і отримувати одкровлення з небес, і вдосконалюватися в тому, що від царства

Божого—але вони не схотіли. Так воно було в день П'ятидесятниці: ті благословення було пролито на учнів Христових в той день. Бог встановив, що Він буде спасати мертвих, і Він робитиме це, збираючи Свій народ. ...

Для чого збирати народ у цьому місці? Для тієї самої мети, для якої Ісус бажав збирати Юдеїв—щоби отримувати обряди, благословення і слави, які Бог зберігає для Своїх святих. Я хочу спитати це зібрання і всіх святих, чи ви будете тепер будувати цей дім і отримувати обряди й благословення, які Бог зберігає для вас, чи ви не будете будувати Господу цей дім і дозволите Йому пройти повз вас і дарувати ці благословення іншому народу?"¹³.

“Коли храм у Наву і христильна купіль будуть готові, ми розраховуємо виконати для старійшин Ізраїля їхні омовіння і помазання, а також виконати ці останні і найвражаючі обряди, без яких ми не можемо отримати цілестіальні престоли. Але має бути підготовлене святе місце для цього. Було зроблено відповідне проголошення в час закладки фундаменту Храму, і зроблені необхідні кроки, доки роботу не завершено, щоби люди могли отримувати свої ендаменти і ставати царями і священиками Всевишньому Богові. ... Однак має бути підготовлене місце саме для цієї мети, щоби люди християлися для мертвих.

Господь встановив закон стосовно цього питання: має бути особливе місце для спасіння наших мертвих. Я воістину вірю, що буде місце, куди люди, які хочуть спасати своїх мертвих, зможуть приходити і приводити свої сім'ї, виконувати свою роботу, охрищуючись і виконуючи інші обряди за своїх померлих”¹⁴.

“Часто запитують: “Хіба ми не можемо спастися, не проходячи всі ці обряди тощо?” Я б відповів так: Ні, не в повноті спасіння. Ісус сказав: “Багато осель у домі Мого Отця; ... Я ... йду приготувати місце для вас”. [Див. Іван 14:2]. *Оселя* в цьому контексті має бути перекладена як *царство*; і будь-яка особа, яка піднесена до найвищої оселі, має виконувати цілестіальний закон, і виконувати його повністю”¹⁵.

“Якщо людина отримує повноту священства Божого, вона має отримати її у такий самий спосіб, яким Ісус Христос отримав її, і цей спосіб—дотримання всіх заповідей і виконання всіх обрядів дому Господнього.

Усі люди, які стають спадкоємцями Бога і співспадкоємцями з Ісусом Христом, мають отримати повноту обрядів цього царства; а ті, хто не отримає всіх обрядів, не отримають повноти цієї слави”¹⁶.

“Якби ми змогли читати і розуміти все, що було написано від днів Адама стосовно взаємин людини з Богом і ангелами у майбутньому стані, ми б дуже мало зрозуміли це. Читання про досвід інших, або читання одкровень, даних їм, ніколи не може дати *нам* ясне бачення нашого положення та наших істинних стосунків з Богом. Знання цих речей можна отримати тільки через досвід, через обряди Божі, встановлені для цієї мети. Якби ви змогли побачити небеса протягом п'яти хвилин, ви б знали більше, ніж ви пізнали б, прочитавши все, що з цього приводу написано. ... Я запевняю святих, що істину ... можна пізнати через одкровення Боже, через Його обряди і як відповідь на молитву”¹⁷.

“Порядок дому Божого був, є і завжди буде тим самим, навіть після того, як прийде Христос; і після закінчення тисячі років він буде тим самим; і ми зрештою ввійдемо до цілестіального Царства Божого і будемо насолоджуватися ним вічно”¹⁸.

Храм є місцем святості, де ми отримуємо найвищі благословення, які Бог має для Своїх дітей

*У молитві освячення Кертлендського храму, даний про-
рокові Джозефу Сміту через одкровення, записане пізніше
в Ученні і Завітах 109, пророк молився: “А тепер, Святий
Батьку, ми просимо ... щоб Твоя слава могла бути на Твоєму
народові і на цьому Твоєму домі, який ми зараз посвячуємо
Тобі, щоб його було освячено і посвячено, і щоб Твоя свята
присутність могла постійно бути в цьому домі; і щоб усі люди
які входитимуть на поріг Господнього дому, могли відчувати*

Твою силу, і змушені були визнати, що Ти освятив його і що це Твій дім, місце Твоєї святості.

І даруй ти нам, Святий Батьку, щоб усіх тих, хто поклонятимуться в цьому домі, могло бути навчено словам мудрості з найкращих книг і щоб вони могли шукати знання, саме навчання, а також вірою, як Ти сказав; і щоб вони могли зростати в Тобі й отримати повноту Святого Духа, і бути організованими за Твоїми законами, і бути готовими отримати все необхідне; і щоб цей дім міг бути домом молитви, домом пощення, домом віри, домом слави і Бога, саме Твоїм домом.

І ми просимо Тебе, Святий Батьку, щоб Твої слуги могли йти з цього дому, озброєні Твоєю силою, і щоб Твоє ім'я було на них і Твоя слава оточувала їх, і щоб Твої ангели взяли їх під опіку; і щоб з цього місця вони могли понести надзвичайно велику і славну новину, в істині, до кінців землі, щоб вони могли знати, що це Твоя робота, і що Ти простер Свою руку, аби виконати те, що Ти промовляв вустами пророків стосовно останніх днів.

Ми просимо Тебе, Святий Батьку, зміцнити людей, які поклонятимуться і з честю зберігатимуть ім'я і положення в Твоєму домі—для всіх поколінь і для вічності; щоб жодна зброя, зібрана проти них, не устигала; щоб той, хто їм яму копає, сам у неї і впав; щоб жодна змова злочестивості не мала сили постати і подолати Твій народ, якому Твоє ім'я буде дано в цьому домі¹⁹.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте останні два абзаци на сторінці 420. Як саме храмова робота “виводить [нас] з темряви на чудесне світло”? Що, на вашу думку, означає бути “духовної природи”? Чому ми повинні мати “духовну природу”, щоби отримати світло, доступне нам у храмах?

- Коли святі в Наву працювали на будівництві храму, пророк Джозеф Сміт казав їм: “Храм нам потрібен більше, ніж будь-що інше” (сторінка 422). Продивіться сторінки 419–422 і знайдіть, чому це твердження можна назвати істинним. Що саме у вашому житті доводить, що це твердження пророка є істинним?
- Дослідіть учення Джозефа Сміта щодо заповіді будувати храми (сторінки 421–422). Чому, на вашу думку, Церква не є “повністю організованою” без храмів і храмових обрядів? Що ми можемо робити сьогодні, щоби “прискорити роботу в храмах”? Чому ми повинні “зважати на важливість” храмової роботи?
- Прогляньте вчення пророка стосовно священних храмових обрядів і того, що ми пізнаємо з них (сторінки 422–425). Яке з цих учень є особливо корисним для вашого розуміння важливості храмових обрядів?
- Прочитайте третій абзац на сторінці 425. Якщо ви отримали храмові обряди, подумайте про те, як ваш досвід навчив вас “вашому положенню та вашим істинним стосункам з Богом”. Якщо ви ніколи не були в храмі або якщо ви давно не були там, подумайте, як вам підготуватися до відвідування храму.
- Які благословення ми можемо отримати, відвідуючи храм? (Деякі приклади див. на сторінках 425–426). На підставі прочитаного в цьому розділі—як ви можете зробити ваше відвідування храму більш значущим?

Відповідні уривки з Писань: Псалом 23:3–5; Ісаїя 2:2–3; УЗ 124:25–28, 39–41

Посилання

1. Люїс Н. Сковіл, *Deseret News: Semi-Weekly*, 15 лютого 1884 р., с. 2.
2. Франклін Д. Річардс, “A Tour of Historic Scenes,” *Contributor*; травень 1886 р., с. 301; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено.
3. *History of the Church*, 5:1–2; орфографію і граматику усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з видання “History of the Church” (манускрипт), book C-1, сс. 1328–1329, Архів Церкви, Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів, Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта.

4. Мерсі Філдинг Томпсон, "Recollections of the Prophet Joseph Smith," *Juvenile Instructor*, 1 липня 1892 р., с. 400.
5. *History of the Church*, 1:316–317; з листа Джозефа Сміта до Уільяма У. Фелпса від 11 січня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо; цей лист помилково датовано 14 січня 1833 р. у *History of the Church*.
6. *History of the Church*, 4:186; граматику усучаснено; з листа Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві до Святих, вересень 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, надруковано в *Times and Seasons*, жовтень 1840 р., сс. 178–179.
7. *History of the Church*, 4:269; з листа Джозефа Сміта і його радників в Першому Президентстві до святих від 15 січня 1841 р., Наву, шт. Іллінойс, надруковано в *Times and Seasons*, 15 січня 1841 р., с. 274.
8. Уільям П. Макінгаер, його звіт про проповідь Джозефа Сміта на початку 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс; Записи Уільяма Паттерсона Макінгаера 1840–1845, Архів Церкви.
9. *History of the Church*, 4:603; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, с. 568, пункт 3.
10. *History of the Church*, 5:65; з редакційної статті "Урядування Боже", надрукованої в *Times and Seasons*, 15 липня 1842 р., сс. 857–858; редактором часопису був Джозеф Сміт.
11. *History of the Church*, 6:52; з проповіді Джозефа Сміта 9 жовтня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса; надруковано в *Times and Seasons*, 15 вересня 1843 р., сс. 331–332; цей номер *Times and Seasons* був надрукований із запізненням.
12. *History of the Church*, 6:230; із щоденникового запису Джозефа Сміта, 4 березня 1844 р., Наву, шт. Іллінойс.
13. *History of the Church*, 5:423–425, 427; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 11 червня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа та Уїлларда Річардса; див. також додаток, с. 568, пункт 3.
14. *History of the Church*, 6:319; з проповіді Джозефа Сміта 8 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа, Уїлларда Річардса, Томаса Баллока та Уільяма Клейтона; див. також додаток, с. 568, пункт 3.
15. *History of the Church*, 6:184; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 21 січня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
16. *History of the Church*, 5:424; орфографію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 11 червня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа та Уїлларда Річардса; див. також додаток, с. 568, пункт 3.
17. *History of the Church*, 6:50–51; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 9 жовтня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса; *Times and Seasons*, 15 вересня 1843, с. 331; цей номер *Times and Seasons* був надрукований із запізненням.
18. *History of the Church*, 2:309; з проповіді Джозефа Сміта 12 листопада 1835 р. в Кертленді, шт. Огайо; зі слів Уоррена Перріша.
19. Учення і Завіти 109:10, 12–16, 22–26; молитва, піднесена Джозефом Смітом 27 березня 1835 р. на освяченні храму в Кертленді, шт. Огайо.

Милосердя, чиста любов Христова

“Любов є однією з найвищих рис Божества, і її мають виявляти ті, хто прагне бути синами Бога”.

З життя Джозефа Сміта

В одкровенні, даному через пророка Джозефа Сміта в 1841 р., Господь визначив кіл у Наву, шт. Іллінойс, “як наріжний камінь Сіону, який буде витесано з витонченістю на зразок палацу” (УЗ 124:2). Під проводом пророка Наву став процвітаючим центром комерції, освіти й мистецтва. Багато людей працювало на власних фермах, а ті, хто мали акр землі в місті, вирощували фрукти й овочі на своїх городах. У місті, мов гриби, виростали лісопильні, цеглярні, друкарні, млини і пекарні, а також майстерні теслярів, гончарів, жерстяників, ювелірів, ковалів і червонодеревців. У Наву святі могли відвідувати театр, бали і концерти. Сотні учнів пішли до шкіл по всьому місту, а в планах було відкрити університет.

Місто Наву швидко розросталося. Кілька цеглярень виготовляли червону цеглу, що надавало спорудам у Наву свій характерний вигляд. Однією з таких споруд була червоноцегляна крамниця пророка. Її було зведено, щоб слугувати і офісом пророка й Першого Президентства, і підприємством, яке б допомагало пророку забезпечувати свою сім'ю. Випадок, який стався одного разу в цій червоноцегляній крамниці, показує милосердний характер пророка, за який його так любили.

Джеймс Ліч, виходець з Англії, приїхав до Наву зі своєю наведеною сестрою Агнес та її чоловіком Генрі Найтінгейлом. Безуспішно шукаючи працевлаштування, Джеймс і його

Відтворена Червоноцегляна крамниця у Наву. Це приміщення служило офісом пророка Джоозефа Сміта і його підприємством, яке допомагало забезпечувати сім'ю. У цій крамниці відбулося багато церковних зборів і громадських заходів.

зять вирішили звернутися по допомогу до пророка. Джеймс пригадував:

“Ми ... зустріли [пророка] в маленькій крамниці, де він продавав жінці товари. Тоді я вперше в житті опинився близько до нього і міг добре розгледіти його. Я відчув, що в ньому якийсь надприродний дух. Він відрізнявся від усіх, кого я в житті зустрічав; і я сказав у своєму серці, що він справжній пророк Всемогутнього Бога.

Оскільки я не був членом Церкви, то хотів, щоб Генрі запитав у нього про роботу, але він відмовився, тож я мусив зробити це сам. Я сказав: “Пане Сміт, вибачте, чи не має у вас якоїсь роботи для нас двох, аби ми могли заробити трохи продуктів?” Він подивився на нас із щирою радістю і з дивовижним почуттям доброти сказав: “Що ж, хлопці, що ви умієте?” Ми сказали йому про те, чим займалися до від'їзду з батьківщини.

Він сказав: “Можете викопати рів?” Я відповів, що зробимо все, що в наших силах. “Гаразд, хлопці,—сказав він, підхоплюючи рулетку.—Ходімо зі мною”.

Він відвів нас на кілька метрів від крамниці, дав мені кільце рулетки, розмотав її і позначив лінію, на якій ми мусимо працювати. “Отже, хлопці,—сказав він,—зможете викопати яму три фути завширшки і два з половиною фути завглибшки?”

Ми сказали, що зробимо все якнайкраще, і він залишив нас. Ми взялися до роботи, і коли ми закінчили її, я пішов доповісти йому про це. Він вийшов, подивився на яму і сказав: “Хлопці, якби я навіть сам копав яму, то не викопав би кращої. Ходімо зі мною”.

Він повів нас назад до крамниці і сказав самим вибрати найкращу шинку чи шматок свинини. Будучи доволі соромливим, я сказав, що нехай краще він дасть їх нам. Тож він вибрав два найбільші і найкращі шматки м'яса і мішок борошна для кожного з нас, і запитав, чи цього вистачить. Ми відповіли, що готові ще працювати за це, але він сказав: “Якщо ви, хлопці, задоволені, я теж”.

Ми сердечно подякували йому і пішли додому, радіючи добросердечності пророка Божого”.

Джеймс Ліч охрився того ж року і записав, що “часто мав привілей бачити благородний лик [пророка], запалений Духом і силою Божою”¹.

Учення Джозефа Сміта

Людина, сповнена любові Божої, бажає благословляти інших

“Любов є однією з найвищих рис Божества і мусить виявлятися тими, хто прагне бути синами Бога. Людина, сповнена любові Божої, не задовольняється благословенням тільки своєї сім’ї, але ходить по всьому світу з бажанням благословити все людство”².

Люсі Мезерв Сміт записала: “[Джозеф Сміт] сказав: “Брати і сестри, любіть одне одного; любіть одне одного і будьте милостивими до ваших ворогів”. Він повторив ці слова дуже настійливим тоном і закінчив гучним “амінь”³.

У липні 1839 р. пророк звернувся до групи провідників Церкви: “Я потім звернувся до них і багато навчав, ... торкаючись багатьох важливих і цінних тем для всіх, хто бажає ходити смиренно перед Господом, а особливо навчаючи їх проявляти милосердя, мудрість і турботу про ближніх, з любов’ю одне до одного в усьому і за будь-яких умов”⁴.

На нас лежить особливий обов’язок любити нужденних і дбати про них

“Це обов’язок, який кожний святий має виконувати вільно щодо своїх братів—завжди любити їх і завжди допомагати їм. Щоб бути виправданими перед Богом, ми повинні любити одне одного: ми мусимо здолати зло, ми мусимо відвідувати сиріт і вдів у їхній скруті, ми мусимо тримати себе незаплямованими від світу, бо ці чесноти витікають з великого джерела чистої релігії [див. Яків 1:27]”⁵.

“Член Церкви має нагодувати голодного, одягти нагого, допомогти вдові, витерти сльози сироті, втішити засмученого, чи то в цій церкві, чи будь-якій іншій, чи взагалі не в церкві—де б він таких не знайшов”⁶.

“Багаті не можуть бути спасенні без милостині, даючи, щоб нагодувати бідних, коли і як цього вимагатиме Бог”⁷.

“Зважайте на стан нещасних і намагайтеся полегшити їхні страждання. Нехай вашим хлібом наситяться голодні, а ваш одяг прикриє нагих, нехай ваша щедрість висушить сльози сироти і підбадьорить невтішну вдову, нехай ваші молитви, присутність і доброта полегшать біль тих, хто у відчаї, і нехай ваша щедрість забезпечить їх необхідним. Чиніть добро всім людям, а найбільше одновірцям, щоб ви були безвинними і незаплямованими, бездоганними синами Божими. Виконуйте заповіді Бога—всі, що були дані, даються нині чи будуть дані, і ореол слави осяюватиме ваш шлях; бідні піднімуться і назвуть вас благословенними, вас шануватимуть і поважатимуть усі добрі люди, і ваш шлях буде шляхом праведних, який сяє яскравіше і яскравіше аж до дня досконалого [див. Приповісті 4:18]”⁸.

“Святий Дух ... завжди проливатиметься на ваші голови, якщо ви будете жити за тими принципами праведності, що відповідають задуму Божому, і якщо ви будете ставитися з належною добротою одне до одного й усіма способами згадуватимете невірних, тих, кому важко, хто сильно страждає заради вас. І якщо серед вас є хтось, хто прагне особистого благополуччя, хто шукає власних розкошів, поки ваші брати стогнуть у бідності, зносять тяжкі випробування і спокуси, то за таких не може заступитися Святий Дух, Який клопоче за нас удень і вночі невимовними зідханнями [див. Римлянам 8:26].

Ми мусимо завжди бути надзвичайно уважними, щоб така зарозумілість ніколи не мала місця в нашому серці, а щоб ми були поблажливими до людей низького статку і з усім довготерпінням несли немочі слабких”⁹.

Милосердя довготерпить, є милостивим і добрим

Елайза Р. Сноу розповідала про виступ пророка: “Потім він зачитав 13-й розділ [1 Коринтянам]: “Коли я говорю мовами людськими й ангольськими, та любови не маю,—то став я як мідь та дзвінка або бубон гудячий!” і далі сказав: “Не

будьте скромні у своїх поглядах на чесноти ближнього, але стережіться фарисейства, і дивіться скромно на свої власні чесноти, і не вважайте себе праведнішими за інших. Ви повинні відкривати свою душу одне до одного, якщо хочете чинити, як Ісус, і вести своїх ближніх до лона Авраамового”. Він сказав, що проявляє довгостраждання, терпіння і стриманість щодо Церкви і щодо своїх ворогів, і ми мусимо терпіти недоліки одне одного, як батько, що плекає свою дитину, терпить її недоліки.

Якщо ви підніметеся в невинності й чеснотності, якщо зростете в милості, нехай ваші серця відкриються, нехай стануть великими у стосунках одне з одним. Ви мусите бути довготерпеливими і зносити недоліки й помилки людей. Які безцінні душі людей!

Не задріть розкішному вбранню та швидкоплинній показусі грішників, бо вони перебувають у жалюгідному становищі. Але, наскільки це можливо, будьте милостивими до них, бо незабаром Бог знищить їх, якщо вони не покаються і не повернуться до Нього”¹⁰.

“Мудрі люди мають бути достатньо тямущими, щоб перемагати людей добротою. “Лагідна відповідь гнів відвертає”,— каже мудрець [Приповісті 15:1]; і святим останніх днів буде похвалою виказувати любов Божу, по-доброму ставлячись до тих, хто, можливо, несвідомо вчинив погано; бо істинно сказав Ісус: “Моліться за ворогів ваших” [див. Матвій 5:44]”¹¹.

“Я не загострю увагу на ваших слабкостях, а ви—на моїх. Милосердя, що є любов’ю, покриває багато гріхів [див. 1 Петра 4:8], і я часто покривав усі промахи, що були поміж вами, але найкраще—не мати промахів узагалі. Ми маємо прищеплювати своєму духові лагідність, смирення і мир”¹².

Елайза Р. Сноу розповідала про інший виступ пророка: “Коли люди проявляють щодо мене хоч якусь доброту і любов, о, яку силу це має над моїм розумом, в той час як протилежний підхід схильний знімати всі неприємні почуття й придушувати людський розум.

Доказом того, що люди незнайомі з принципами побожності, є їхня обмеженість ніжних почуттів і брак милосердя у

світі. Сила і слава побожності передається за щедрим принципом розкриття мантиї милосердя. Бог не дивиться на гріх з найменшим допущенням, але, якщо люди згрішили, для них мусить бути поблажливість. ... Чим ближче ми до нашого Небесного Батька, тим більше схильні дивитися зі співчуттям на душі, що гинуть; ми відчуваємо, що хочемо підняти їх на своїх плечах і полишити їхні гріхи у себе за спиною. ...

Як часто мудрі чоловіки і жінки намагалися диктувати Брату Джозефу, кажучи: “О, якби я був Братом Джозефом, я б зроби це і це”; та якби вони опинилися на місці Брата Джозефа, то зрозуміли б, що чоловіків чи жінок не можна примусом привести в царство Боже, але необхідно проявляти довготерпіння, і тоді зрештою ми спасемо їх. Шлях, щоб зберегти всіх святих разом і просувати далі роботу,—чекати з довготерпінням, доки Бог не приведе такі душі до правосуддя. Не повинно бути дозволу грішити, але з докором рука об руку має йти милість”¹³.

Ми проявляємо милосердя простими вчинками служіння і доброти

“Я—ваш слуга, і тільки силою Святого Духа я можу чинити вам добро. Ми не представляємо вам себе як щось більше, ніж смиренні слуги, готові жертвувати на служіння вам і бути пожертвованими в ньому”¹⁴.

Едвін Холден пригадував: “У 1838 році Джозеф і кілька юних братів грали в різні ігри у дворі, в тому числі в м'яч. Вони потроху почали втомлюватися. Він побачив це і, скликавши їх разом, сказав: “Побудуймо будиночок з колод!” Тож вони пішли, Джозеф і ті юнаки, і побудували невеличкий будинок для вдови. Таким був Джозеф, він завжди допомагав, чим міг”¹⁵.

Люсі Мак Сміт, мати пророка Джозефа Сміта, розповідала про час, коли святі тільки оселилися в Коммерсі, шт. Іллінойс, згодом перейменованому в Наву: “Коли наближалася пора, брати, які оселилися там, почали відчувати наслідки труднощів, які на додачу до нездорового клімату так скосили їх малярією і лихоманкою, що були цілі сім'ї, в яких

“Тож вони пішли, Джозеф і ті юнаки, і побудували невеличкий будинок для вдови. Таким був Джозеф, він завжди допомагав, чим міг”.

не було жодного, хто міг би дати іншому ковток холодної води чи навіть собі допомогти. Майже вся сім'я Гайрума захворіла. Моя молодша дочка Люсі також була дуже хворою, і, чесно кажучи, в усьому місті були лічені здорові люди.

Джозеф і Емма сказали приносити хворих до їхнього будинку і там дбали про них. І до них все приносили і приносили всіх, хто захворював, доки їхній будинок, у якому було чотири кімнати, не став настільки заповнений, що їм довелося поставити навіс у дворі, щоб під ним приймала та частина сім'ї, яка ще трималася на ногах. У цей важкий період Джозеф і Емма віддавали весь свій час і увагу піклуванню про хворих”¹⁶.

Джон Л. Сміт, двоюрідний брат пророка, пригадував випадок, який стався у той же період: “До нас прийшли Пророк Джозеф і кузен Гайрум, його брат. Усі ми, крім мами, були хворі лихоманкою і малярією, і батько майже весь час марив. Джозеф зняв з ніг взуття, коли побачив наш жахливий

стан, і одягнув його на батька, оскільки він був босий, а сам поїхав додому без взуття. Він прислав по батька і забрав його до себе додому, і так врятував йому життя і забезпечив нас багатьма зручностями, так що ми одужали”¹⁷.

Елізабет Енн Уїтні пригадувала: “Ранньої весни 1840 року ми поїхали до Коммерса, як тоді ще називалася верхня частина Наву. Ми зняли будинок, що належав Хайраму Кімболу. ... Усі ми стали жертвами малярії, ознобу і лихоманки і ледве могли повзати, щоб дбати одне про одного. За таких тяжких умов народилася моя дев’ята дитина. Джозеф, відвідавши нас і побачивши переміну обстановки, одразу запросив нас прийти і розділити його помешкання. Ми відчували, що більше не здатні зносити клімат, воду і нестатки, тому ми скористалися його пропозицією і переселилися до подвір’я про рока біля маленького будинку. Невдовзі ми набралися здоров’я і діти стали більше схожими на самих себе. Мій чоловік отримав роботу в крамниці, побудованій і наповненій Джозефом такими товарами, які дійсно були необхідні людям.

В період повальної епідемії в Коммерсі, шт. Іллінойс, Джозеф і Емма Сміти приносили хворих до себе додому і доглядали їх.

Одного дня, коли я виходила з будинку на подвір'я, мене, мов електричний струм, вразила згадка про пророцтво Джозефа Сміта для мене, коли він жив у нашому будинку в Кертленді. Воно було таким: як ми вчинили йому, відчинивши наші двері для нього і його сім'ї, коли в нього не було дому, так і він у майбутньому прийме нас у своєму домі”¹⁸.

Мосая Л. Хенкок розповідав про такий випадок, що стався у Наву, коли він ще був зовсім юним: “Цього літа [1841 р.] я вперше грав у м'яч з пророком. Ми по черзі били по м'ячу і гналися за ним, і коли ми закінчили грати, пророк сказав: “Брати, запрягайте повозки”, і так ми і зробили і вирушили до лісу. Я правив повозкою, упряженою одним конем, стоячи на передній балці, а брат Джозеф з батьком їхали на задніх підпорках [*балка і підпорки є елементами конструкції візка*]. З нами було 39 упряжок і ми збирали дрова, доки візки не були повністю навантажені. Коли візки були навантажені, брат Джозеф запропонував позмагатися з ним у перетягуванні палиці, і він всіх поперецягував, одного за одним,—всіх, хто визвався позмагатися з ним.

Після того пророк повідправляв візки в різні місця—до людей, яким була потрібна допомога, і він сказав їм нарубати дрова для святих, яким це було потрібно. Всім подобалося робити те, що сказав пророк, і навіть якщо ми хворіли і скрізь навколо нас була смерть, хлопці посміхалися і намагалися підбадьорити всіх”¹⁹.

5 січня 1842 р. пророк написав у листі до Едварда Хантера, який згодом служив Верховним єпископом: “Наш асортимент у червоноцегляній крамниці був достатньо хороший, навіть дуже хороший з огляду на різні покупки різних людей в різний час і на обставини, які певною мірою впливали на їхній вибір; але я задоволений тим, що ми змогли впоратися так добре, бо серця багатьох бідних братів і сестер зрадіють тим благам, що нині доступні їм.

Крамниця була переповнена, і я був змушений весь день стояти за прилавком, видаючи товари як справжній продавець, щоб дати тим, хто був змушений залишитися без звичної Різдвяної чи новорічної вечері, трохи цукру, меляси, родзинок, і

так далі, і тому подібне; і щоб самому собі принести радість, бо я люблю служити святим, і бути слугою всім, сподіваючись, що буду піднесений у належний для Господа час”²⁰.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивляючись історії на сторінках 429–432 і сторінках 435–439, обміркуйте свої почуття до пророка Джозефа Сміта. Про що свідчать стосовно нього ці історії? Як, на вашу думку, його вчинки впливали на людей навколо нього? Як доброта інших людей торкалася вашого життя?
- Продивіться другий, третій і четвертий абзаци на сторінці 432. Чому, на ваш погляд, людина, сповнена любові Божої, прагне благословити все людство? Як наші прояви любові і доброти можуть благословити всіх людей?
- Які на нас лежать обов’язки щодо піклування про нужденних? (Приклади див. на сторінках 432–433). Як ці обов’язки пов’язані з матеріальними потребами людей? Як вони пов’язані з духовними потребами? Які люди були для вас прикладом у піклуванні про нужденних?
- Прочитайте абзац, що починається внизу сторінки 433. Що ми можемо робити, щоб більше цінувати чесноти людей? Чому, на вашу думку, ми повинні стереттися “фарисейства, і див[ити]ся скромно на свої власні чесноти”?
- Пророк Джозеф виказував занепокоєння через “обмеженість ніжних почуттів ... у світі” (сторінка 434). Натомість він сказав, що ми повинні “відкривати свою душу одне до одного” і що “нехай [наші] серця відкриються, нехай стануть великими у стосунках одне з одним” (сторінки 433–434). Що, на ваш погляд, означає відкрити свої серця і душі одне до одного?
- Прочитайте повністю п’ятий абзац на сторінці 434. Як ми можемо жити за цим вченням у стосунках з нашими домашніми?

Відповідні уривки з Писань: 1 Коринтянам 13:1–13; Мосія 4:14–16, 26–27; Етер 12:33–34; Мороній 7:45–48; УЗ 121:45–46

Посилання

1. James Leach, in “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, Mar. 1, 1892, pp. 152–153; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
2. *History of the Church*, 4:227; лист Джозефа Сміта до Дванадцятьгох від 15 грудня 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, 1 січня 1841 р., с. 258; цей лист був некоректно датований 19 жовтня 1840 р., in *History of the Church*.
3. Lucy Meserve Smith, in “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, Aug. 1, 1892, p. 471.
4. *History of the Church*, 3:383; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 2 липня 1839 р., Монтроуз, шт. Айова.
5. *History of the Church*, 2:229, зноски; зі статті “Святим за кордоном”, *Messenger and Advocate*, червень 1835 р., с. 137.
6. Відповідь редактора на лист Річарда Сейвері, *Times and Seasons*, 15 березня 1842 р., с. 732; редактором часопису був Джозеф Сміт.
7. *History of the Church*, 4:608; з проповіді Джозефа Сміта 1 травня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
8. “Святим Божим”. Стаття з часопису *Times and Seasons* за 15 жовтня 1842 р., сс. 952; редактором часопису був Джозеф Сміт.
9. *History of the Church*, 3:299; пунктуацію усучаснено; з листа Джозефа Сміта й інших до Едварда Партриджа і Церкви, 20 березня 1839 р., в'язниця Ліберті, шт. Міссурі.
10. *History of the Church*, 4:606–607; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
11. *History of the Church*, 6:219; розбивку на абзаци змінено; з “Pacific Innuendo”, статті, написаній під проводом Джозефа Сміта, 17 лютого 1844 р., Наву, шт. Іллінойс; опубліковано в *Times and Seasons*, 15 лютого 1844 р., с. 443; цей номер часопису *Times and Seasons* було видано пізніше.
12. *History of the Church*, 5:517; з проповіді Джозефа Сміта 23 липня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
13. *History of the Church*, 5:24; орфографію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 9 червня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
14. *History of the Church*, 5:355; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 13 квітня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
15. Edwin Holden, in “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, Mar. 1, 1892, p. 153; пунктуацію усучаснено.
16. Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 17, p. 7, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
17. John Lyman Smith, *Autobiography and Diaries, 1846–1895*, photocopy, vol. 1., entry for Sept. 1839, Church Archives.
18. Elizabeth Ann Whitney, “A Leaf from an Autobiography,” *Woman's Exposition*, Nov. 15, 1878, p. 91.
19. Mosiah Lyman Hancock, *Autobiography*, typescript, p. 22, Church Archives.
20. *History of the Church*, 4:492; з листа Джозефа Сміта до Едварда Хантера, 5 січня 1842 р., Наву, шт. Іллінойс.

Лист до Вентворта

“Лист до Вентворта” є розповіддю пророка Джозефа Сміта про “підйом, розвиток, переслідування і віру святих останніх днів”, включаючи твердження, відомі як Уложення віри.

З життя Джозефа Сміта

Крім того, що Джозеф Сміт був Президентом Церкви, в Наву він мав ще багато інших обов’язків. У травні 1842 р. він став мером Наву, що означало, що він автоматично ставав верховним суддею Муніципального суду Наву. Він був генерал-лейтенантом і головнокомандувачем Легіону Наву. А в лютому 1842 р. він вступив на посаду редактора *Times and Seasons*—церковного часопису, що виходив двічі на місяць. Видання *Times and Seasons* було засобом спілкування провідників Церкви зі святими, публікації одкровенень і важливих проповідей, а також новин Церкви. Джона Тейлора, члена Кворуму дванадцятьох, було призначено опікуватися багатьма аспектами видавничої діяльності під керівництвом пророка.

У першому номері, виданому в той час, коли пророк був редактором, він писав, що часопис публікуватиме статті про “важливі події, що відбуваються навколо нас щодня, стрімке поширення істини, численні повідомлення, які ми щодня отримуємо від старійшин у відрядженні—і в цій країні, і в Англії, з Європейського континенту, та інших частин світу; про жахливий стан країн, про послання і повчання Дванадцятьох і про одкровення, які ми отримуємо від Всемогутнього”¹.

Коли пророк перебував на посаді редактора, *Times and Seasons* публікував документи великої значущості. У березні 1842 р. було опубліковано книгу Авраама і два факсиміле, а в

“На прохання пана Джона Вентворта ... я написав такий нарис про підйом, розвиток, переслідування і віру святих останніх днів, засновником яких я маю честь бути під Богом”.

травні—третє факсиміле. Також у березні пророк почав публікацію матеріалу “Історія Джозефа Сміта”—розповідь, яка згодом стане *Історією Церкви (History of the Church)*.

У номері *Times and Seasons* за 1 березня 1842 р. пророк опублікував матеріал, що отримав назву “Лист до Вентворта”. Пояснюючи причину написання цього документу, пророк сказав: “На прохання пана Джона Вентворта, редактора і власника *Chicago Democrat*, я написав цей нарис про підйом, розвиток, переслідування і віру святих останніх днів, засновником яких, під проводом Бога, я маю честь бути. Пан Вентворт каже, що бажає поділитися цим документом з паном [Джорджем] Барстоу, своїм другом, який складає історію Нью-Гемпшира. Оскільки пан Барстоу вдався до належних кроків, прагнучи здобути правильну інформацію, все, чого я від нього попрошу, так це щоб він опублікував цю розповідь повністю, не прикрашаючи і не перекручуючи”².

Джордж Барстоу зрештою не включив звіт пророка до своєї історії, оскільки вирішив у своїй книзі описати події лише до 1819 року³. Але Лист до Вентворта виявився безцінним для святих останніх днів. Це достеменно розповідь Джозефа Сміта, яка свідчить про його священне покликання від Бога, його видіння, його священнослужіння і вчення. Вона описує підйом і зростання Церкви та переслідування святих. У ній міститься пророча заява про майбутній успіх Церкви на землі під заступницькою рукою Великого Єгови. Там також згадуються важливі подробиці, які не знайти в жодних інших ученнях пророка, зокрема описання золотих пластин і опис змісту Книги Мормона. Варто уваги, що так уперше Джозеф Сміт власноруч опублікував розповідь про своє Перше видіння.

Завершений 13-ма проголошеннями доктрини Церкви, нині відомими як Уложення віри, цей лист є достовірним свідченням божественного покликання пророка Джозефа Сміта.

Учення Джозефа Сміта

Бог Батько та Ісус Христос явилися Джозефу у відповідь на його молитву

“Я народився 23 грудня 1805 року від Різдва Христового в місті Шерон, округу Віндзор, шт. Вермонт. Коли мені було 10 років, мої батьки перебралися до Пальміри, шт. Нью-Йорк, де ми прожили приблизно 4 роки, а звідти переїхали до Манчестера. Мій батько був фермером і навчав мене мистецтву землеробства і скотарства. Коли приблизно в 14 років я почав замислюватися над тим, наскільки важливо готувати себе до майбутнього і як би розпитати когось [про] план спасіння, то побачив, що в суспільстві відбуваються неабиякі заворушення на ґрунті релігії; якщо я йшов до одного товариства, вони розповідали мені про один план, а інше—про інший план; і кожне вказувало на своє віровчення як на *summum bonum* (лат.—*найвище благо*) довершеності. Усвідомлюючи, що всі не можуть бути праві і що Бог не міг бути автором такого сум’яття, я вирішив дослідити цей предмет більш повно, віруючи, що якщо Бог має Церкву, вона не повинна бути поділена на фракції, і що якби Він учив одне товариство вклонятися певним чином і виконувати певну низку обрядів, то не став би вчити інше товариство іншим, діаметрально протилежним принципам.

Віруючи в слово Боже, я мав упевненість у проголошенні Якова: “Якщо кому з вас не стає мудрости, нехай просить від Бога, що всім дає просто, та не докоряє,—і буде вона йому дана” [Яків 1:5]. Я усамітнися в затишному місці в гаю і почав волати до Господа; в той час як я був захоплений палкою молитвою, мій розум було уведено від усього, що оточувало мене, і був огорнутий небесним видінням, і побачив двох славетних істот, які точнісінько були схожі одна на одну в рисах і подоби, оточених найбільш яскравим світлом, яке б затемнило сонце в зеніті. Вони сказали мені, що всі релігійні деномінації вірують в хибні вчення і що жодна з них не визнана Богом як Його Церква і царство, і мені було чітко сказано “не йти за ними”, і в той же час я одержав обіцяння, що в майбутньому повнота евангелії стане мені відома.

**Книга Мормона була написана в давні
часи на золотих пластинах і передана
Джозефу Сміту небесним посланцем**

Увечері 21 вересня 1823 року від Різдва Христового, коли я молився Богові і намагався проявити віру в безцінні обіцяння Писань, несподівано світло, немов денне, тільки набагато чистіше і значно славетніше на вигляд і яскравість, наповнило мою кімнату; так, на перший погляд здавалося, що будинок наповнений вогнем, що поглинає; це видовище спричинило шок, який охопив усе моє тіло; за мить переді мною постала істота, оточена ще більшою славою, ніж та, яка вже оточувала мене. Посланець назвав себе ангелом Божим, посланим з радісною новиною, що завіт, який Бог уклав з давнім Ізраїлем, незабаром мав виповнитися, що робота з підготовки до Другого пришествя Месії мала швидко розпочатися, що наближався час, коли в силі буде проповідувано євангелію в усій її повноті, всім народам, щоб люди могли підготуватися до Тисячолітнього правління. Мені повідомили, що мене обрано бути знаряддям у руках Бога, щоб виконати деякі з Його задумів у цьому славетному розподілі.

Мені також повідомили про корінних мешканців цієї землі і показали, якими вони були, і звідки прийшли; мені було відкрито короткий опис їхнього походження, розвитку, цивілізації, законів, урядування, їхньої праведності й нечестя, і благословень Божих, що зрештою були забрані від них як народу; мені також було сказано, де зберігаються деякі з пластин, на яких вигравіювано скорочення літописів давніх пророків, які жили на цьому континенті. Ангел являвся мені три рази тієї ночі і передрікав усе те саме. Після багатьох відвідин ангелів Божих, які розкривали велич і славу подій, що мали відбутися в останні дні, вранці 22 вересня 1827 року від Різдва Христового ангел Господній передав літопис у мої руки.

Ці літописи були вигравіювані на пластинах, що на вигляд були золотими. Кожна пластина була шість дюймів завширшки і вісім завдовжки, не товстіша за звичайну жерсть. Вони були покриті гравіюваннями, єгипетськими письменами, і зв'язані разом у том, наче аркуші книги, скріплені наскрізь

*“Вранці 22 вересня 1827 року від Різдва Христового
ангел Господній передав літопис у мої руки”.*

трьома кільцями. Книга була десь шість дюймів завтовшки, а її частина була запечатана. Символи на незапечатаній частині були дрібними і красиво вигравійованими. Вся конструкція книги несла масу ознак античності, а також свідчила про неабияке володіння мистецтвом гравіювання. З літописом я знайшов дивовижне знаряддя, яке древні називали “Урімом і Туммімом”, що складався з двох прозорих каменів, вкладених в оправу і прикріплених до нагрудника. За допомогою Уріму і Тумміму я переклав літопис даром і силою Бога. ...

Ця Книга ... розповідає нам, як Спаситель явив Себе на цьому континенті після Свого воскресіння, що Він приніс сюди євангелію в усій її повноті, рясності, силі й благословенні, що у них були апостоли, пророки, пастори, вчителі та євангелісти, той же порядок, те ж священство, ті ж обряди, дари, сили і благословення, які були і на східному континенті; що люди були відсічені внаслідок своїх переступів, що останній з їхніх пророків, який жив серед них, отримав повеління записати скорочення їхніх пророцтв, історії тощо і сховати їх у землі, і воно мало з'явитися і об'єднатися з Біблією для звершення цілей Бога в останні дні. За більш детальною розповіддю я б відіслав вас до Книги Мормона, яку можна придбати в Наву або в будь-кого з наших подорожуючих старійшин.

Як тільки звістка про це відкриття стала відома, немов на крилах вітру, в усіх напрямках полетіли лживі чутки, перевернуті перекази і наклепи; будинок часто осаджували погромники і зловмисники. Кілька разів у мене стріляли, і мені ледве вдавалося втекти, і застосовувалися всілякі способи забрати в мене пластини; але сила і благословення Бога були зі мною, і дехто починав вірити в моє свідчення.

Нехай вирують переслідування Церкви— ніщо не може зупинити просування істини

6 квітня 1830 року “Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів” була організована в місті Фейетт, округу Сенека, штат Нью-Йорк. Кілька людей були покликані й посвячені Духом одкровення і пророцтва, і починали проповідувати, як Дух вкладав у їхні уста, і хоч були слабкими, вони були зміцнені силою Бога, і багатьох було приведено до покаяння, занурено у воду і сповнено Святим Духом через покладання рук. Вони бачили видіння і пророцтва, виганялися біси і хворі зцілювалися покладанням рук. Відтоді робота покотилася вперед з дивовижною швидкістю, і незабаром були сформовані церкви в штатах Нью-Йорк, Пенсільванія, Огайо, Індіана, Іллінойс та Міссурі; в останньому з указаних штатів було засновано значне поселення в окрузі Джексон: багато людей приєднувалося до Церкви і ми стрімко зростали; ми здійснювали крупні закупівлі землі, наші ферми буяли достатком, і в

нашій внутрішній спільноті й по всій місцевості люди насолоджувалися миром і щастям; та, оскільки ми не могли співпрацювати з нашими сусідами (багато з яких були одними з найбільш нищих людей і тікали від лиця цивілізованого суспільства до прикордонних територій, щоб уникнути правосуддя) з їхніми опівнічними пиятиками, порушеннями Суботнього дня, скачками і азартними іграми, вони почали спочатку глузувати з нас, потім утискувати, і зрештою зібралася банда погромників, яка спалювала наші будинки, обмазувала дьогтем і вивалювала в пір'ї багатьох наших братів, і врешті-решт, усупереч закону, справедливості й гуманності, вигнала їх з їхніх помешкань; і вони, позбавлені дому й притулку, блукали суворими преріями, доки діти не залишали свої криваві сліди у преріях. Це відбувалося в листопаді, і в них, окрім склепіння небесного, не було ніякого іншого даху над головою в цю непогожу пору року; на це заплющував очі уряд, і хоча ми мали право на свою землю і не порушили жодного закону, ми не могли отримати відшкодування.

Було багато хворих, що були нелюдяно вигнані зі своїх домівок і мали терпіти це знуцання і шукати притулок повсюди, де його можна було знайти. Внаслідок цього дуже багато з них, позбавлені побутових зручностей і необхідного медичного догляду, помирали; багато дітей залишилося сиротами, дружини [залишилися] вдовами, а чоловіки—вдівцями; наші ферми захоплювали погромники, в нас увели тисячі голів худоби, овець, коней і свиней, а наше домашнє приладдя, запаси продуктів і друкарський верстат з набором були розграбовані чи знищені.

Багато наших братів перебралося до округи Клей, де вони залишалися до 1836 року, три роки; там не було ніякого насильства, але були погрози про розправи. Та влітку 1836 року ці погрози почали набувати більш серйозних форм, ніж просто погрози: скликалися громадські збори, видавалися резолюції, нам погрожували помстою і знищенням, і справи знов набули небезпечного характеру; округа Джексон була достатнім прецедентом, й оскільки влада в тій окрузі не втручалася, влада округи Клей вихвалялася, що

вони не робитимуть цього і тут; звернувшись до влади, ми зрозуміли, що так воно і буде, і після багатьох нестач і втрат власності ми знов були вигнані з наших домівок.

Далі ми оселилися в округах Колдуелл і Девісс, де заснували великі й численні поселення, гадаючи, що позбулися утисків, заселивши нові округи з дуже невеликим числом мешканців; але і тут нам не дали спокою—в 1838 році на нас знову нападали погромники, губернатор Боггз видав наказ про знищення, і з санкції закону організовані шайки розгулювали по місцевості, крали нашу худобу, овець, свиней тощо, багатьох наших людей було холоднокровно вбито, наших жінок гвалтували і під лезом меча нас вимусили відмовитися від усієї нашої власності; і перенісши образи, яким тільки могла піддати нас нелюдяна, безбожна банда мародерів, 12–15 тисяч душ—чоловіків, жінок і дітей—були вигнані від їхніх вогнищ і з їхніх земель, на які вони мали законні права, бездомні, самотні і безпритульні (в розпал зими), щоб блукати по землі, немов вигнанці, або шукати притулку в більш сприятливому кліматі й серед менш варварських людей. Багато людей захворіло й померло від холоду й труднощів; багато жінок залишилося вдовами, а дітей—сиротами, жебраками. Мені було б потрібно більше часу, ніж той, що виділено мені, щоб описати несправедливість, шкоду, убивства, кровопролиття, грабежі, скорботи і горе, спричинені варварськими, нелюдяними і беззаконними діями в штаті Міссурі.

За описаних вище обставин ми в 1839 році прибули до штату Іллінойс, де знайшли гостинний народ і дружній дім—народ, який хотів жити за принципами законності й гуманності. В окрузі Хенкок ми почали будувати місто, яке назвали Наву. Там нас було 6–8 тисяч, окрім розпорошених по всій цій окрузі і майже в кожній окрузі штату. Нам надана міська хартія і хартія на Легіон, до якого нині входить 1500 солдат. У нас також є хартія на Університет, сільськогосподарське і виробниче Товариство, у нас є свої закони і керівники, і ми маємо всі привілеї, що їх мають інші вільні й просвітлені громадяни.

Переслідування не зупинили просування істини, але тільки плеснули оливи у вогонь—вона поширюється дедалі стрімкіше. Пишаючи справою, до якої вони залучені, й знаючи про свою невинність й істинність своєї системи серед усіх наклепів і докорів, старійшини цієї Церкви ішли вперед і сіяли євангелію майже в кожному штаті Союзу; вона проникає в наші міста, вона поширюється по наших поселеннях і спонукає тисячі наших інтелігентних, благородних і патріотичних громадян схилитися перед її небесними мандатами і бути керованими її священними істинами. Вона також поширюється в Англії, Ірландії, Шотландії та Уельсі, куди в 1840 році було послано багато наших місіонерів, і понад п'ять тисяч уже стоять під прапором Істини; багато інших ідуть до нього зараз у кожній країні.

Наші місіонери ідуть у різні народи: в Німеччину, Палестину, Нову Голландію [Австралію], Ост-Індію та інші території, прапор Істини було піднято; жодна нечиста рука не може зупинити прогрес цієї роботи. Нехай вирують переслідування, нехай об'єднуються погромники, нехай збираються армії, нехай зводяться наклепи, але істина Божа просуватиметься сміливо, шляхетно і незалежно, доки не проникне на кожний континент, відвідає кожний край, пронесеться кожною країною і зазвучить у кожному вусі, доки цілі Бога не буде досягнуто і Великий Єгова не скаже, що роботу виконано.

Уложення віри описують фундаментальні вчення й принципи нашої релігії

“Ми віримо в Бога, Вічного Батька, і в Його Сина Ісуса Христа, і в Святого Духа.

Ми віримо, що людей буде покарано за їхні власні гріхи, а не за Адамову провину.

Ми віримо, що завдяки спокуті Христа все людство може бути спасеним через послухність законам і обрядам євангелії.

Ми віримо, що основними принципами і обрядами євангелії є: (1) віра в Господа Ісуса Христа; (2) покаяння; (3) хрищення зануренням для відпущення гріхів; (4) рукопокладання для надання дару Святого Духа.

Ми віримо, що чоловік мусить бути покликаний Богом через пророцтво й рукопокладання тих, хто має повноваження, щоб проповідувати євангелію і виконувати її обряди.

Ми віримо в той самий устрій, що був у первинній Церкві, а саме: в апостолів, пророків, пасторів, учителів, євангелістів тощо.

Ми віримо в дар мов, пророцтва, одкровення, видінь, зцілення, тлумачення мов тощо.

Ми віримо, що Біблія—це слово Боже настільки, наскільки правильно її перекладено; ми також віримо, що Книга Мормона—це слово Боже.

Ми віримо всьому, що Бог відкрив, усьому, що Він відкриває тепер, і ми віримо, що Він відкриє ще багато великого і важливого стосовно Царства Божого.

Ми віримо в дійсне збирання Ізраїля і відновлення Десяти колін; що Сіон буде побудовано на цьому [Американському] континенті; що Христос буде особисто царювати на Землі, і що Землю буде відновлено, і вона одержить свою райську славу.

Ми залишаємо за собою право вклонятися Всемогутньому Богові так, як нам каже власна совість, і визнаємо за всіма людьми те саме право; нехай вони вклоняються як, де і чому вони хочуть.

Ми віримо в підлеглість монархам, президентам, правителям і урядовцям, дотримуючись закону, шануючи і підтримуючи його.

Ми віримо, що повинні бути чесними, вірними, цнотливими, доброзичливими, чеснотними і творити добро *всім людям*; справді, ми можемо сказати, що слідуємо настановленню апостола Павла: ми віруємо в усе, сподіваємося всього; ми багато чого перетерпіли і сподіваємося, що зможемо перетерпіти все. Якщо є щось чеснотне, чудове, славнозвісне, гідне похвали—ми прагнемо цього. [Див. Уложення віри 1:1–13].

З повагою,

ДЖОЗЕФ СМІТ^{м4}.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Джозеф Сміт написав листа Вентворту у відповідь на прохання Джона Вентворта і Джорджа Барстоу (сторінка 443). Коли було таке, що люди запитували вас про історію Церкви чи її вірування? Вивчаючи або обговорюючи цей розділ, обміркуйте, як би ви могли відповідати на подібні запитання в майбутньому. Як слова Джозефа Сміта з Листа до Вентворта можуть навчити нас відповідати на такі запитання?
- Прочитайте, що сказав пророк про своє Перше видіння (сторінка 444). Як ви можете допомогти людині, яка запитає вас про Перше видіння, зрозуміти його і те, що воно означає особисто для вас?
- Прочитайте розповідь пророка про появу Книги Мормона (сторінки 445–447). Що змінила Книга Мормона у вашому житті? Як саме ви можете ділитися свідченням про Книгу Мормона?
- На сторінках 447–450 Джозеф Сміт коротко викладає історію початку Церкви і свідчить про її майбутнє. Які відчуття виникають у вас, коли ви читаете весь перший абзац на сторінці 450? Чому, на ваш погляд, переслідування не можуть зупинити розвиток Церкви? Наведіть приклади людей, які розвивалися духовно попри протистояння. (Ви можете згадати приклади з Писань, історії Церкви і власного життя).
- Продивіться Уложення віри (сторінки 450–451). Що корисного для себе ви знайшли в Уложеннях віри? Чому, на ваш погляд, ми просимо дітей Початкового товариства вивчати їх напам'ять? Ви можете скласти розклад, за яким досліджуватимете або вивчатимете напам'ять Уложення віри.

Відповідні уривки з Писань: Джозеф Сміт—Історія 1:1–75.

Посилання

1. “Передплатникам”. Редакторська стаття з часопису *Times and Seasons* за 15 лютого 1842 р., с. 696; вживання великої літери усучаснено; редактором часопису був Джозеф Сміт.
2. *History of the Church*, 4:535–536; з листа Джозефа Сміта, написаного на прохання Джона Вентворта і Джорджа Барстоу, Наву, шт. Іллінойс, і опублікованого в часопису *Times and Seasons*, 1 березня 1842 р., с. 706. Прізвище пана Барстоу було помилково викладено як “Бастоу” в *History of the Church* і *Times and Seasons*.
3. Хоча лист так і не було опубліковано Джоном Вентвортом чи Джорджем Барстоу, та сама розповідь з деякими доповненнями і правками публікувалася на національному рівні в 1844 р. Девідом Руппом в “Latter Day Saints,” *He Pasa Ekklesia [The Whole Church]: An Original History of the Religious Denominations at Present Existing in the United States*, pp. 404–410.
4. *History of the Church*, 4:536–541; вживання дужок у слові “про” в першому абзаці на с. 444 збережено за оригіналом; вживання дужок у словах у шостому абзаці на с. 451 збережено за оригіналом; орфографію і пунктуацію усучаснено; з листа Джозефа Сміта, написаного на прохання Джона Вентворта і Джорджа Барстоу, Наву, шт. Іллінойс, опублікованого в *Times and Seasons*, 1 березня 1842 р., сс. 706–710. Пророк Джозеф Сміт описував сам або надиктовував розповідь про Перше видіння кілька разів. Розповідь у Листі до Вентворта є однією з них. Офіційна розповідь, віднесена до Священних Писань, міститься у Джозеф Сміт—Історія в Дорогоцінній Перлині. Крім того, для публікації Уложень віри у виданні Дорогоцінної Перлини 1981 р. видання в них були внесені незначні зміни. Тому існують певні невеличкі відмінності між нинішньою версією Уложень віри та версією, опублікованою в цьому розділі.

*17 травня 1842 р. пророк Джозеф Сміт організував "Жіноче товариство допомоги Наву".
"Церква ніколи не була організованою досконально, доки жінки не були так організовані", — прогнозував пророк.*

Товариство допомоги: божественна організація жінок

*“Якщо ви будете жити за своїми привілеями,
ангелів не буде стримано,
щоб бути вашими товаришами”.*

З життя Джозефа Сміта

Навесні 1842 р. члени Церкви в Наву були зайняті роботою з будівництва храму. Серед цих членів Церкви були Сара Грейнджер Кімбол та її швачка Маргарет А. Кук, які в ході розмови одного дня вирішили поєднати свої зусилля, щоб допомагати робітникам, будівельникам храму. Сестра Кімбол сказала, що надасть тканину, аби сестра Кук могла шити для чоловіків сорочки. Ці дві жінки вирішили залучити інших сестер до новоствореного жіночого товариства, аби ті допомогли їм у їхній благородній справі. Сара Гренджер Кімбол пригадувала: “Сестри, що жили по сусідству, зібралися в моїй вітальні і прийняли рішення організуватися. Мені було доручено звернутися до сестри Елайзи Р. Сноу і попросити написати нам конституцію й устави, щоб передати Президенту Джозефу Сміту до зборів наступного четверга”.

Продивившись запропоновані конституцію та устави, пророк заявив, що кращих ще в житті не бачив, але додав: “Не це вам потрібно. Скажіть сестрам, що Господь прийняв їхнє приношення і має для них дещо краще, ніж письмова конституція. Я запрошую всіх їх зустрітися зі мною і кількома братами ... наступного четверга пополудні”¹.

Тож 17 березня пророк, якого супроводжували старійшини Джон Тейлор і Уїллард Річардс, зустрівся з 20 жінками всіх вікових категорій у верхній кімнаті Червоноцегляної крамниці. Пророк офіційно організував “Жіноче товариство

допомоги Наву” і виклав перед присутніми цілі цієї нової організації. Сестри вибрали Емму Сміт президентом Товариства допомоги, а Емма вибрала собі двох радниць. Потім пророк прочитав одкровення, яке отримав 12 років тому, де Господь доручав Еммі зібрати гімни для публікації і називав її “вибраною пані” (УЗ 25:3). Емма Сміт підвелася і сказала промову, наголошуючи на великому потенціалові товариства: “Ми вчинимо щось надзвичайне. ... Ми чекаємо надзвичайних справ і невідкладних завдань”².

Емма Сміт, перший генеральний президент Товариства допомоги, завжди мала велике бажання служити людям і розбудовувати Боже царство, і одного разу заявила, що прагне бути “благословенням для всіх, кому я у будь-який спосіб можу допомогти”³. У штаті Нью-Йорк вона шила одяг для місіонерів, покликаних проголошувати євангелію ламанійцям. У Кертленді вона разом з іншими жінками збирала ковдри, їжу і одяг, які учасники Табору Сіону мали доставити постраждалим святим у Міссурі. Вона допомагала готувати обіди й шити панчохи, брюки і куртки для робітників на будівництві Кертлендського храму. Вони давали у себе притулок стільком працівникам на будівництві храму, що їм з Джозефом доводилося спати на підлозі. В перші дні Наву вона віддавала більшість свого часу і уваги догляду за численними жертвами малярії, які перебували в наметах по обидва береги Міссісіпі. У цьому та іншому вона була взірцем служіння, до якого залучилися багато сестер, її сучасниць. Поллі Енджел пригадувала, що коли пророк побачив групу жінок, що шили завіси для розділення приміщень Кертлендського храму, він сказав: “Що ж, сестри, ... ви завжди під рукою. Сестри завжди перші й хуткіші в усіх добрих справах”⁴.

З тих перших днів існування Товариства допомоги жінки Церкви завжди були дивовижною силою на добро. На зборах через тиждень після організації Товариства допомоги Люсі Мак Сміт, мати пророка, дала сестрам пораду, яка поширюється на мільйони жінок у сучасній Церкві: “Ми мусимо плекати одна одну, пильнувати одна за одною, втішати одна одну і вчитися, щоб усі ми разом могли посісти на небесах”⁵.

Учення Джозефа Сміта

Товариство допомоги, організоване під священством й у такий спосіб, є важливою складовою Церкви

Сара Грейнджер Кімбол пригадувала, що незадовго до організації Товариства допомоги пророк Джозеф Сміт сказав: “Я організую жінок під священством і за моделлю священства. ... Церква ніколи не була організованою досконально, доки жінки не були так організовані”⁶.

У записі від 24 березня 1842 р. у щоденнику пророка сказано: “Сьогодні відбулася організація [Жіночого товариства допомоги]. Місіс Емма Сміт посіла чільне місце; місіс Елізабет Енн Уїтні та Сара М. Клівленд є її радницями; міс Ельвіра Коуелс служитиме скарбником, а наша відома й талановита поетеса міс Елайза Р. Сноу—секретарем”⁷.

Елайза Р. Сноу записала: “Президент Джозеф Сміт підвівся. Говорив про організацію Жіночого товариства допомоги; сказав, що дуже зацікавлений, щоб воно було створено у прийнятний для Всемогутнього спосіб”⁸.

Елайза Р. Сноу також записала: “Джозеф Сміт наставляв сестер завжди направляти свою віру і свої молитви заради ... тих відданих чоловіків, яких Бог поставив на чолі Церкви, щоб вести Його народ, і покладати свою довіру на них; що ми повинні допомагати їм і підтримувати їх своїми молитвами. ... Якщо члени цього Товариства будуть дослухатися до поради Всемогутнього, через голів Церкви вони отримають силу повелівати королевам”⁹.

“Це Товариство має отримувати настанови за порядком, запровадженим Богом, через посередництво тих, кого призначено керувати, і тепер я повертаю ключ за вас в ім'я Бога, і це Товариство радітиме, і знання і розум полинуть віднині—це початок кращих днів для цього Товариства”¹⁰.

**Товариство допомоги дає жінкам можливість
діяти відповідно до свого великодушного єства,
підключившись про нужденних**

“Це милосердне Товариство, воно відповідає вашій природі; жінкам природно мати почуття милосердя і великодушності. Зараз ви поміщені в такі умови, коли ви можете діяти за цими почуттями, які Бог посадив у ваше нутро”¹¹.

“Ісус сказав: “Робіть те, що, як ви бачили, Я робив” [див. 2 Нефій 31:12]. Це є великим і ключовим твердженням, за яким має працювати товариство”¹².

Уїлард Річардс записав: “До Жіночого товариства допомоги звернувся Президент Джозеф Сміт і проілюстрував мету Товариства: Товариство сестер може спонукати братів чинити добрі справи, пильнуючи за потребами бідних, шукати тих, хто шукає милосердя, і задовольняти їхні потреби, допомагати, коригуючи громадську мораль і зміцнюючи суспільні чесноти”¹³.

“Мене попросили відвідати Жіноче товариство допомоги, чийм завданням є допомагати бідним і нужденним, вдовам і сиротам і служити всім великодушним цілям. ... Організацію Товариства відвідало дуже багато сестер, і людно було на наступних зборах, і серед них були наші найбільш інтелегентні, гуманні, милосердні й поважні жінки; і ми вельми впевнені на основі знання про ті чисті принципи благодійності, які спонтанно виливаються з їхнього гуманного і милосердного нутра, що з наявними ресурсами вони поспішатимуть допомогти незнайомцеві, вони литимуть оливи й вина на рани враженим, вони витиратимуть сльози сиротам і звеселятимуть серце вдови.

Наші жінки завжди відзначалися своїми вчинками великодушності й доброти; ... в час, коли їх переслідували, коли жорстокі гнобителі відбирали від їхніх беззахисних нащадків хліб, вони завжди були готові відчинити двері стомленому мандрівнику, розділити свою вбогу їжу з голодними і віддати зі своїх розграбованих і жалюгідних запасів ще більш нужденним і враженим людям, і коли вони тепер живуть на кращій землі, серед менш варварського народу і мають засоби,

“Це милосердне Товариство. ... Зараз ви помічені в такі умови, коли ви можете діяти за цими почуттями, які Бог посадив у ваше нутро”.

яких раніше не було, ми впевнені, що спільними зусиллями вони покращать становище страждених жебраків, блукачів і безбатченків”¹⁴.

**Товариство допомоги заохочує жінок
виявляти святість і навчати одне одного**

“Жінки Товариства допомоги не тільки допомагають бідним, але й рятують душі”¹⁵.

“Отже, мої любі сестри, ... ми бажано, щоб ви виконували свою роботу, а ми будемо виконувати свою, бо ми прагнемо виконувати заповіді Божі в усьому, як їх було безпосередньо дано нам з небес, живучи за кожним словом, яке виходить з вуст Господа. Нехай Бог пролле Своє благословення на ваші голови і вестиме вас стежками чеснотності, чистоти і благодаті”¹⁶.

“Товариство [допомоги] процвітає: його принципи—творити святість. Бог любить вас, і ваші молитви заради мене дуже потрібні: нехай вони не припинятимуть і надалі підноситися до Бога заради мене”¹⁷.

“Ви повинні відкинути нечестивість і своїм гідним прикладом спонукати старійшин чинити добрі справи”¹⁸.

Уїллард Річардс записав: “Президент Джозеф Сміт прочитав одкровення до Емми Сміт з книги Учення і Завіти [УЗ 25]; і вказав, що вона має ... відкривати Писання для всіх; і навчати жінок нашої спільноти; і не тільки сама вона, але й інші можуть мати такі ж благословення”¹⁹.

Елайза Р. Сноу записала: “Скориставшись цією нагодою, пророк Джозеф Сміт наставляв жінок цього товариства і окреслив спосіб, у який вони повинні поводити себе, щоб вони могли діяти відповідно до волі Бога. ...

Якщо ви будете жити за цими принципами, якою великою і славною буде ваша нагорода в целестіальному царстві! Якщо ви будете жити за своїми привілеями, ангели не будуть стримуватися, щоб бути вашими товаришами. Жінки, якщо вони чисті й невинні, можуть увійти в присутність Божу; бо що є приємнішим Богові за невинність? Ви мусите бути невинними, або не зможете постати перед Богом: якщо ми хочемо постати перед Богом, то мусимо зберігати особисту чистоту, як Він чистий”²⁰.

**Товариство допомоги заохочує
жінок наслідувати приклад Спасителя
в милосерді й запобіганні суперечок**

“Якщо ви хочете, щоб Бог був милостивим до вас, будьте милостивими до інших. ... Нас переповнює егоїзм; диявол тішить нас, мовляв, ми дуже праведні, коли ми пильнуємо за промахами людей. Ми будемо жити, лише якщо будемо вклонятися нашому Богу; кожен мусить робити це сам для себе; ніхто не зробить цього за вас. Як лагідно Спаситель сказав Петрові: “Ти ж колись, як навернешся, зміцни братттю свою!” [Лука 22:32]. Іншого разу Він сказав йому: “Чи ти любиш мене?”, і, почувши відповідь Петра, додав: “Паси вівці Мої!” [Іван 21:15–17]. Якщо сестри [люблять] Господа, нехай вони пасуть овець, а не знищують їх. ...

Сестри Товариства, чи можуть бути серед вас суперечки? Я не допущу цього. Ви мусите покаятись і мати любов Божу.

Геть фарисейство! Найкращий спосіб або принцип, щоб привести бідних до покаяння, це задовольнити їхні потреби”²¹.

Елайза Р. Сноу писала про такі слова пророка: “Незважаючи на те, що серед нас є негідні, чеснотливим не слід від особистої пихи безглуздо засмучувати й недоречно тиснути на цих нещасних, навіть таких слід заохочувати жити так, щоб бути шанованими цим Товариством, яке є найкращою частиною нашого суспільства. Він сказав, що рекомендує членам цього Товариства дві речі, щоб ті міцніше тримали язик за зубами: жодна організація не може існувати без цього. ... Мета цього—спонукати не дуже гідних змінитися і повернутися на шлях чеснотності, щоб вони могли бути зачислені до гідних. ...

Пильнуйте за собою, бо язик дуже непокірний член тіла, тримайте язика за зубами щодо всього безглузлого—маленька байка може підпалити світ”²².

“Лисенята маленькі ушкоджують виноградники—маленька вада завдає непоправної шкоди Церкві. Якщо у вас у душі злі почуття і якщо ви передаєте їх одне одному, вони можуть стати джерелом неприємностей”²³.

“Не завдавайте шкоди нічій репутації. Якщо члени Товариства будуть поводитися недостойно, розберіться з ними, і тримайте це між собою, і зберігайте репутацію священною”²⁴.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте твердження Емми Сміт вгорі сторінки 456. Чому, на ваш погляд, сестри Товариства допомоги здатні досягати надзвичайного? Які благословення ви або члени вашої сім’ї отримали завдяки старанням сестер Товариства допомоги? Прочитайте пораду Люсі Мак Сміт внизу сторінки 456. Як сестри Товариства допомоги дотримуються цієї поради в наш час?

- Пророк Джозеф Сміт організував Товариство допомоги “під священством і за моделлю священства” (сторінка 457). Як це відрізняє його від інших благодійних організацій світу? (Приклади див. на сторінці 457). Чому, на вашу думку, Церква “не була організованою досконально”, доки Джозеф Сміт не організував Товариство допомоги?
- Що спільного в обов’язках, які мають сестри Товариства допомоги сьогодні, із завданнями, які сестри отримали від Джозефа Сміта? (Приклади див. на сторінках 458–460). Прочитайте другий абзац на сторінці 458. Як можливості для служіння допомагають нам стати більш подібними до Спасителя?
- Прочитайте перший абзац на сторінці 459. Що, на ваш погляд, означає рятувати душі? Як члени Товариства допомоги виконують цей обов’язок: і в мирському аспекті, і в духовному?
- Продивіться повністю третій абзац на сторінці 458 і перший абзац на сторінці 460. Що можуть робити сестри Товариства допомоги, щоб спонукати носіїв священства до добрих справ? Що можуть робити носії священства, щоб підтримувати сестер Товариства допомоги в їхній роботі?
- Прочитайте другий абзац на сторінці 460. Що ми можемо дізнатися з цього твердження стосовно обов’язків і можливостей кожної сестри?
- Пророк застерігав стосовно пильнування “за промахами людей” (сторінка 460). Що, на ваш погляд, це означає? Як така поведінка може перешкоджати роботі Товариства допомоги або будь-якого кворуму чи групи в Церкві? Як саме ми можемо пильнувати за Господніми вівцями, а не за їхніми промахами?

Відповідні уривки з Писань: Приповісті 31:10–31; 1 Коринтянам 13:8; УЗ 25:1–16; 88:125

Посилання

1. Sarah Granger Kimball, "Auto-biography," *Woman's Exponent*, Sept. 1, 1883, p. 51.
2. Emma Smith, quoted in Relief Society, Minute Book Mar. 1842–Mar. 1844, entry for Mar. 17, 1842, p. 12, reported by Willard Richards, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
3. Emma Hale Smith, Blessing, 1844, typescript, Church Archives.
4. Quoted by Polly Angell, in Edward W. Tullidge, *The Women of Mormondom* (1877), p. 76.
5. Lucy Mack Smith, quoted in Relief Society, Minute Book Mar. 1842–Mar. 1844, entry for Mar. 24, 1842, pp. 18–19, reported by Eliza R. Snow, Church Archives.
6. Quoted in Sarah Granger Kimball, "Auto-biography," *Woman's Exponent*, Sept. 1, 1883, p. 51.
7. *History of the Church*, 4:567; з "Жінки Товариства допомоги", редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 1 квітня 1842 р., с. 743; редактором часопису був Джозеф Сміт.
8. *History of the Church*, 4:570; з проповіді Джозефа Сміта 30 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
9. *History of the Church*, 4:604–605; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка с. 568, пункт 3.
10. Проповідь Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу, у Relief Society, Minute Book Mar. 1842–Mar. 1844, p. 40, Church Archives.
11. *History of the Church*, 4:605; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
12. *History of the Church*, 5:20; з проповіді Джозефа Сміта 26 травня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
13. Проповідь Джозефа Сміта 17 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса, у Relief Society, Minute Book Mar. 1842–Mar. 1844, p. 7, Church Archives.
14. *History of the Church*, 4:567–568; з "Жінки Товариства допомоги", редакторської статті, опублікованій в часопису *Times and Seasons*, 1 квітня 1842 р., с. 743; редактором часопису був Джозеф Сміт.
15. *History of the Church*, 5:25; з проповіді Джозефа Сміта 9 червня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
16. Лист Джозефа Сміта та інших провідників Церкви до Товариства допомоги у Наву, 1842 р., Наву, шт. Іллінойс; in Relief Society, Minute Book Mar. 1842–Mar. 1844, p. 88, Church Archives.
17. *History of the Church*, 5:141; з проповіді Джозефа Сміта 31 серпня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
18. *History of the Church*, 4:605; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
19. Проповідь Джозефа Сміта 17 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса, у Relief Society, Minute Book Mar. 1842–Mar. 1844, p. 8, Church Archives.
20. *History of the Church*, 4:604–605; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
21. *History of the Church*, 5:24–25; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 9 червня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
22. *History of the Church*, 5:20; з проповіді Джозефа Сміта 26 травня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
23. *History of the Church*, 5:140; з проповіді Джозефа Сміта 31 серпня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
24. Проповідь Джозефа Сміта 17 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса, у Relief Society, Minute Book Mar. 1842–Mar. 1844, p. 10, Church Archives.

Гайрум Сміт був незмінним джерелом сили й підтримки для свого брата Джозефа. "Брате Гайрум,—казав пророк,—яке в тебе віддане серце!"

Яке щастя—мати відданих, правдивих і справжніх друзів!

“Дружба є одним з великих і фундаментальних принципів “Мормонізму”. ... Вона об’єднує людську сім’ю своїм благосним впливом”.

З життя Джозефа Сміта

У серпні 1842 р. представники владних структур штату Міссурі неодноразово намагалися схопити пророка Джозефа Сміта. Побоюючись того, що якщо його заарештують і відправлять до Міссурі, то можуть убити, пророк переховувався. 11 серпня він надіслав звістку кільком вірним членам сім’ї та друзям, щоб вони зустріли його на острові на р. Міссісіпі, недалеко від Наву. Тієї ночі Емма Сміт, Гайрум Сміт, Ньюел К. Уїтні та інші зібралися на березі річки і маленьким човном дісталися призначеного місця. Пророк з радістю потиснув кожному руку, вдячний за допомогу і підтримку від справжніх друзів. Потім він багато описував у своєму щоденнику почуття вдячності за своїх близьких і друзів. Кілька таких записів з його щоденника вміщено в цьому розділі. Через декілька тижнів після того пророк написав святим листа, завершивши його словами, що висловили його почуття до них: “Як завжди, ваш смиренний слуга і незмінний друг, Джозеф Сміт” (УЗ 128:25).

Святі відплачували пророку взаємністю, вважаючи його не тільки своїм пророком, але й другом. Близький друг і особистий секретар Джозефа Сміта Бенджамін Ф. Джонсон пригадавав: “Пророк Джозеф—як друг він був відданим, терплячим, благородним і цілісним. ... Як у товариша у стосунках у нього була надзвичайно широка натура—він був добрим, щедрим, життєрадісним. ... Забавляючись, він іноді боровся з кимось із друзів або часто мірявся силою з іншими, сидячи

на підлозі чи землі і перетягуючи руками палицю. Але так і не знайшлося рівні йому в цьому. Жарти, ребуси, складання рими тощо—все було, і було часто. А ще частіше він просив когось заспівати одну чи кілька його улюблених пісень. ... Однак попри всю свою комунікабельність і навіть інколи безтурботність, він не допускав ніякої зверхності чи непристойних вільностей”¹.

Джозеф Сміт був настільки ж чуйним, наскільки і товаришким, як про це згадував один юнак: “Я був у Джозефа; він був у будинку, і ще кілька чоловіків сиділи на паркані. Джозеф вийшов і розмовляв з нами. Незабаром прийшов чоловік і сказав, що в одного брата, який живе неподалік від міста, тієї ночі спалили будинок. Майже всі сказали, як їм шкода того чоловіка. Джозеф опустив руку в кишеню, витягнув 5 доларів і сказав: “Мені шкода цього брата на 5 доларів; а на скільки вам усім його шкода?”²

Можливо, саме через велику любов Джозефа Сміта до своїх друзів йому було особливо важко перенести зраду тих друзів. Друзі пророка, яким він довіряв, повернулися в Наву проти нього. Але багато друзів повернули довіру пророка до себе, залишившись із ним до кінця.

Одним з таких був Уїллард Річардс, член Кворуму дванадцятьох, який був ув'язнений разом з Джозефом і Гайрумом Смітами та Джоном Тейлором в Картеджі, шт. Іллінойс. У в'язниці чоловікам дозволили перейти з камери на першому поверсі до зручнішої кімнати на другому поверсі. Потім, незадовго до вбивства, наглядач запропонував в'язням з міркувань безпеки перебраться до камери з ґратами, яка була поруч з кімнатою. Джозеф запитав старійшину Річардса, якого друзі називали “доктором”, адже він займався лікарською справою: “Якщо ми підемо в камеру, ви підете з нами?” Доктор відповів: “Брате Джозефе, ви не просили мене іти за річку з вами, ви не просили мене їхати до Картеджа, ви не просили мене іти у в'язницю за вами, і невже ви гадаєте, що я полишу вас зараз? А я скажу вам, що я зроблю: якщо вас засудять до повішання за зраду, радше мене повісять замість вас, а ви підете собі вільний”. Джозеф сказав: “Ви не посмієте”. Доктор відповів: “Посмію!”³

Учення Джозефа Сміта

Справжні друзі полегшують смуток одне одного і залишаються відданими навіть у лихі часи

Джозеф Сміт так писав про близьких і друзів, які відвідали його 11 серпня 1842 р., коли він переховувався: “Яким прекрасним і славетним це здалося мені—знайти чистих і святих друзів, відданих, цілісних і вірних, чиї серця не холодіють, чиї коліна міцні і не слабшають, поки вони чекають Господа, друзів, які попіклувалися про мої потреби в день, коли гнів моїх ворогів проливався на мене. ...

Які прекрасні були мої почуття, коли я зустрівся з тією відданою і дружньою групою в ніч на 11-те, в четвер, на острові в гирлі драговини [боліт], між Зарагемлею і Наву; яким невимовним задоволенням і якою радістю наповнилися мої груди, коли тієї ночі я взяв за руку свою любу Емму—ту, хто є моєю дружиною, дружиною з моєї молодості й вибором мого серця. У розумі пронеслося безліч спогадів, коли я замислився на мить про все те, через що нам довелося разом пройти: тяготи й нестачі, смуток і страждання, а також, час від часу, радості й утіху, які осипали наші стежки й вінчали нашу долю. О, як сплуталися мої думки на мить—вона знову тут, ... безстрашна, тверда й непохитна—незмінна, ніжна Емма!

Там був брат Гайрум, і він наступний взяв мене за руку—мій рідний брат. Я подумав собі: брате Гайрум, яке в тебе віддане серце! О, нехай Вічний Єгова увінчає твою голову вічними благословеннями як нагородою за твою турботу про мою душу! О, скільки страждань ми розділили з тобою, і ми знов опинилися затиснутими безжальною рукою гноблення. Гайруме, твоє ім'я буде записане в Господній Книзі Життя, бо ті, хто прийдуть за тобою, дивитимуться на тебе, щоб чинити, як ти чинив.

Я сказав собі: а ось і брат Ньюел К. Уїтні. Скільки разів миті страждання зводили наші стежки, але ми знов зустрічаємося, щоб знов розділити його. Ти—вірний друг, на якого можуть покластися стражденні сини людські, аніскільки не сумніваючись. Нехай благословення Вічного також увінчають твою

голову. Яке велике це серце, яка турботлива ця душа до того, кого було зроблено вигнанцем і кого ненавидять майже всі люди! Брат Уїтні, ти знаєш, які міцні ті узи, що зв'язують мою душу і моє серце з тобою. ...

Я не згадуватиму деталі подій тієї священної ночі, яку назавжди запам'ятаю; але саме імена тих відданих я хотів би записати тут. Я зустрічав їх за часів процвітання, і вони були моїми друзями; і зараз я зустрічаюся з ними в тривозі, і вони все ще мої найближчі друзі. Вони люблять Бога, Якому я служу; вони люблять істини, які я поширюю; вони люблять ті чесноти і ті святі вчення, які дорогі моему лону, усім своїм серцем і з беззаперечним захопленням. ...

Сподіваюся, що знову побачу моїх друзів, що працюватиму пліч-о-пліч з ними і служитиму їхнім інтересам. Їм не бракуватиме друга, доки я житиму; моє серце любитиме їх, а мої руки працюватимуть для тих, хто любить мене і старається для мене, і вони завжди будуть відданими моїм друзям. Чи буду я невдячним? Звісно ж ні! Борони Боже!”⁴

23 серпня 1842 р. пророк продовжував: “Мої почуття ... до друзів відроджуються, коли я дивлюся на чесноти, і добрі риси, і якості цих декількох відданих, про яких я нині роблю запис у книзі Закону Господнього,—про тих, хто стояв поруч зі мною в кожную годину небезпеки в останні довгі п'ятнадцять років; наприклад, мій літній любий брат Джозеф Найт старший, хто одним з перших допоміг мені, коли я потребував, коли я тільки-но починав відкривати роботу Господню і закладати підвалини Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів. П'ятнадцять років він залишався відданим і вірним, безстороннім, взірцем, чеснотливим і добрим, він ніколи не відхилився вправо чи вліво. Ось, він є праведним чоловіком, і нехай Бог Всемогутній подовжить старому дні його життя, і нехай його слабке, вимучене й зламане тіло буде відновлене, і нехай енергія і здоров'я повертатимуться до нього, якщо на те Твоя воля, о Боже; і буде сказано про нього синами Сіону, доки хоч один з них залишатиметься, що цей чоловік був праведною людиною в Ізраїлі; отже, його ім'я ніколи не буде забуте. ...

Хоч я пам'ятаю відданих, які живуть і зараз, я також хочу згадати відданих своїх друзів, які померли, бо таких багато; і численні їхні добрі вчинки—батьківської та братерської доброзичливості,—які вони здійснили щодо мене; й оскільки зараз за мною женуться міссурійці, мені пригадалося багато таких їхніх учинків. ...

Є багато душ, яких я любив любов'ю, міцнішою за смерть. Я довів свою відданість їм, і їм я доводитиму свою відданість, доки Бог не покличе мене випустити дух”⁵.

**Дружба єднає людську сім'ю,
розсіює ненависть і непорозуміння**

“Мені байдуже, якого характеру є людина; якщо вона є моїм другом, справжнім другом, я буду другом для неї і проповідуватиму їй євангелію спасіння, і дам їй хорошу пораду, як вийти зі складного становища.

Дружба є одним із засадних принципів “мормонізму”; [її мета—]рішучо перетворити й цивілізувати світ, зробити так, щоб припинилися війни й суперечки і щоб люди стали друзями і братами. ...

Дружба, це як брат Теодор Терлі у своїй кузні, який зварює залізо із залізом; вона об'єднує людську сім'ю своїм благосним впливом”⁶.

“Та дружба, яку розсудливі істоти сприймають як щиру, мусить походити з любові, а та любов іде від чеснотності, яка настільки ж укорінена в нашій релігії, як і світло вкорінене в Єгови. Тому Ісус і казав: “Ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх”. [Іван 15:13]”⁷.

У березні 1839 р., коли пророк Джозеф Сміт та кілька його супутників перебували у в'язниці в Ліберті, шт. Міссурі, пророк писав членам Церкви: “Учора ввечері ми одержали кілька листів: один від Емми, один від Дона К. Сміта [брата Джозефа] й один від єпископа [Едварда] Партриджа— всі вони випромінюють дух доброти й втішення. Ми були надзвичайно задоволені змістом листів. Ми вже довго не мали звістки; і коли ми прочитали ті листи, для наших душ вони були немов ковток свіжого повітря, але радість наша була

порушена смутком через страждання бідних й уражених святих. І нам зайве казати вам, що шлюзи наших сердець були підняті, і з наших очей струменіли сльози, але ті, кого не було ув'язнено в стінах тюрми без причини чи підстав, навряд чи зрозуміють, яким прекрасним є голос друга; єдиний прояв дружби з будь-якого джерела пробуджує і запускає кожне доброзичливе відчуття; він умиць пробуджує спогади про минуле; він фіксує теперішнє зі швидкістю блискавки; він дає осягнути майбутнє із стрімкістю тигра; він підштовхує розум то туди, то сюди, переводить з одного на інше, доки зрештою вся ворожість, злоба, ненависть і колишні розбіжності, непорозуміння і незгоди не падають у ногах надії”⁸.

Святі Божі є відданими друзями одне для одного

У серпні 1835 р. пророк написав таку записку одному з членів Церкви: “Ми пам’ятаємо вашу сім’ю, як і всі перші сім’ї Церкви, які першими прийняли істину. Ми пам’ятаємо про ваші втрати і журбу. Наші перші узи не розірвано; ми з вами у ваших незгодах і добрі, в стражданнях, як і в радостях. Наш союз, ми гадаємо, сильніший за силу смерті, і він ніколи не буде розірваний”⁹.

Пророк говорив про бенкет, на якому побував у січні 1836 р. в Кертленді: “Відвідав розкішний бенкет у єпископа Ньюела К. Уїтні. Цей бенкет був за образом бенкету Сина Божого: були запрошені кульгаві, каліки і сліпі, відповідно до настанов Спасителя [див. Лука 14:12–13]. Присутніх було багато, і перш ніж ми сіли їсти, ми заспівали кілька пісень Сіону; і наші серця звеселилися в передчутті тієї радості, яку буде пролито на голови святих, коли вони зберуться разом на Горі Сіон, щоб вічно насолоджуватися товариством одне одного, так, всіма благословеннями небесними, коли більше не буде кому докучати їм чи залякувати”¹⁰.

Сестра Презендая Хантінгтон Бюел намагалася відвідати Джозефа Сміта у в’язниці м. Ліберті в 1839 р., але наглядач не дозволив їй зробити цього. Пророк згодом писав їй: “О, яка б то для нас була радість—побачитися з друзями! Скільки задоволення принесла б у моє серце нагода

Багато святих, які прибували на пристань у Наву, згадували, як пророк Джозеф Сміт виходив їм назустріч, коли вони висаджувалися, і вітав їх у новому домі.

поспілкуватися з тобою, але на нас рука тиранії. ... Я хочу, щоб ви з чоловіком знали, що я є вашим вірним другом. ... Ніякими словами не виразити невимовну радість людини, коли вона бачиться зі своїм другом після 5-місячного ув'язнення в стінах тюрми. Мені здається, що після цього моє серце буде набагато ніжнішим, ніж раніше. Моє серце стікає кров'ю, коли я роздумую над жалюгідним станом Церкви. О, якби ж то я міг бути з ними! Я б не соромився тяжкої праці і незгод, щоб принести їм затишок і заспокоєння. Я прагну благословення ще раз піднести свій голос у середовищі святих. Я б вилив душу перед Богом для їхніх настанов”¹¹.

Виступаючи в Наву, шт. Іллінойс, куди багато членів Церкви прибували з мізерними запасами майна, пророк учив: “Ми повинні розвивати співчуття до страждених, що є серед нас. Якщо і є таке місце на землі, де люди повинні розвивати цей дух і лити оливу й вино на серце страждених, так ось воно, це місце; і цей дух відчувається тут; і хоча [людина], яка прибуває сюди, почувається незнайомцем і

стражденним, вона знаходить тут брата і друга, які готові допомогти їй в її нужді.

Я вважав би це одним з найбільших благословень, якби був стражденним у цьому світі, щоб мій жереб наздогнав мене там, де я можу опинитися серед братів і друзів”¹².

Джордж А. Сміт, двоюрідний брат пророка, пригадував: “На кінець розмови Джозеф обійняв мене, притиснув до грудей і сказав: “Джордже, я люблю тебе, як власне життя”. Я так розчулився, що ледве міг говорити”¹³.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться перший абзац на сторінці 465. Потім відкрийте сторінки 467–469 і знайдіть риси, які Джозеф Сміт цінував у Емми Сміт, Гайрумі Сміті, Ньюелі К. Уїтні та Джозефі Найті старшому. Чому, як ви гадаєте, їхня дружба приносила йому стільки затишку в тяжкі часи? Як саме вас підтримували друзі, коли у вашому житті були випробування? Що ми можемо робити, щоб підтримувати інших, коли в їхньому житті чорна смуга?
- Більшість історій в цьому розділі розповідають про цінність справжньої дружби в тяжкі часи. Але в абзаці, що починається внизу сторінки 465, Бенджамін Ф. Джонсон каже, як Джозеф Сміт проводив час із друзями за часів спокою. Що ви можете почерпнути для себе з цього описання? Як зміцнюються наша дружба і сімейні стосунки, коли ми знаходимо час, щоб повеселитися і пограти разом?
- Прочитайте повністю четвертий абзац на сторінці 469. Чому, на ваш погляд, Джозеф Сміт казав, що дружба є “одним із засадних принципів “мормонізму”? Як відновлена евангелія може допомогти людям більше бачити одне в одному друзів? У чому інші Президенти Церкви були прикладом дружби з людьми?

- Продивіться повністю п'ятий абзац на сторінці 469. Чим дружба схожа зі зварюванням металу до металу?
- Прочитайте абзац, що починається внизу сторінки 471, і наступний за ним абзац. Зверніть увагу на згадування про “оливу й вино”, взяте з притчі про доброго самарянина (Лука 10:34). Що конкретно ми можемо робити, щоб наслідувати пораду пророка або брати приклад з доброго самарянина?

Відповідні уривки з Писань: 1 Самуїлова 18:1; Приповісті 17:17; 2 Нефій 1:30; Мосія 18:8–10; Алма 17:2; УЗ 84:77; 88:133

Посилання

1. Letter from Benjamin F. Johnson to George F. Gibbs, 1903, pp. 6–8; Benjamin Franklin Johnson, Papers, 1852–1911, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. Andrew J. Workman, in “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, Oct. 15, 1892, p. 641.
3. *History of the Church*, 6:616; пунктуацію усучаснено; із запису у щоденнику Уїлларда Річардса, 27 червня 1844 р., Картедж, шт. Іллінойс.
4. *History of the Church*, 5:107–109; орфографію, пунктуацію і вживання великої літери усучаснено; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 16 серпня 1842 р., поблизу Наву, шт. Іллінойс.
5. *History of the Church*, 5:124–125, 127; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 23 серпня 1842 р., зробленого поблизу Наву, шт. Іллінойс; цей запис неточно датований (22 серпня 1842 р.) в *History of the Church*.
6. *History of the Church*, 5:517; перше вживання дужок збережено за оригіналом; з проповіді Джозефа Сміта 23 липня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
7. *History of the Church*, 6:73; з листа Джозефа Сміта до Джеймса Арлінгтона Беннета, 13 листопада 1843 р., Наву, шт. Іллінойс. В *History of the Church* прізвище Беннета було помилково написано “Беннетт”.
8. *History of the Church*, 3:293; орфографію усучаснено; з листа Джозефа Сміта й інших до Едварда Партриджа і Церкви, 20 березня 1839 р., в'язниця Ліберті, шт. Міссурі.
9. Постскрипtum в листі Джозефа Сміта та інших до Езекаї Пік від 31 серпня 1835 р., Кертленд, шт. Огайо; in “The Book of John Whitmer,” pp. 80–81, Community of Christ Archives, Independence, Missouri; copy of “The Book of John Whitmer” in Church Archives.
10. *History of the Church*, 2:362–363; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 7 січня 1836 р., Кертленд, шт. Огайо.
11. *History of the Church*, 3:285–286; орфографію усучаснено; з листа Джозефа Сміта Презендаї Хантінгтон Бюел, 15 березня 1839 р., в'язниця Ліберті, шт. Міссурі; прізвище сестри Бюел було подано з помилкою в *History of the Church* як “Бул”.
12. *History of the Church*, 5:360–361; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 16 червня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа і Уїлларда Річардса.
13. George A. Smith, quoted in *History of the Church*, 5:391; from George A. Smith, “History of George Albert Smith by Himself,” p. 1, George Albert Smith, Papers, 1834–1875, Church Archives.

Христильна купель у реконструйованому храмі в Наву. У подібних до цієї христильних купелях святі проходять обряд хрищення за померлих.

Ставати спасителями на горі Сіон

“Яким чином вони стають спасителями на горі Сіон? Зводячи храми, будуючи христильні купелі і йдучи й виконуючи всі обряди ... заради всіх своїх померлих пращурів”.

З життя Джозефа Сміта

Для членів Церкви в Наву в 40-х роках ХІХ ст. виконання роботи за своїх померлих родичів стояло в центрі уваги. Відколи в 1840 р. відбулися перші заступницькі хрищення в цьому розподілі евангелії, святі досліджували свої генеалогічні відомості про предків і багато з них входили в води хрищення заради своїх померлих близьких.

Спочатку хрищення за померлих виконувалися в р. Міссісіпі або прилеглих річечках. Але в 1841 р., коли святі планували будівництво храму в Наву, Господь проголосив: “Бо христильної купелі немає на землі, щоб вони, Мої святі, могли христитися за тих, хто помер—бо цей обряд належить Моєму дому і не може бути прийнятним для Мене, хіба що тільки в дні вашої бідності, в які ви не маєте змоги збудувати дім для Мене” (УЗ 124:29–30).

Вікарні хрищення в річках були припинені 3 жовтня 1841 р., коли пророк оголосив: “Більше не буде хрищень за померлих, доки обряд не стане виконуватися в домі Господа. *Бо так каже Господь!*”¹ Святі негайно почали спорудження тимчасової дерев'яної купелі у щойно виритому підвалі храму в Наву. Купель, зроблена з вісконсинської сосни, покоїлася на спинах 12 дерев'яних волів. Вона була освячена 8 листопада на час, “доки храм не буде завершено, коли надійніша купель посяде її місце”². 21 листопада 1841 р. шість членів Кворуму

дванадцятьох виконали хрищення за 40 померлих людей— перші хрищення за померлих, зроблені в купелі.

Перший досвід святих щодо хрищення за померлих навчив їх важливості ведення записів у Господній Церкві. Хрищення повірників у прилеглих річках виконувалися належною владою священства, але вони не записувалися офіційно. Внаслідок цього ті хрищення необхідно було переробити. 31 серпня 1842 р., у своєму зверненні пророк пояснив: “При хрищенні кожної людини за померлу присутнім мусить бути літописець, щоб він міг бути очевидцем, аби записати і свідчити про істинність і дійсність свого запису. ... Отже, нехай запису і засвідченню хрищень за померлих віднині приділяється належна увага”³. Пророк широко висвітлював це питання в листі, якого написав святим наступного дня, а також в іншому листі від 6 вересня. Ці два листи тепер є розділами 127 і 128 Учення і Завітів.

У розділі 127 пророк записав такі настанови від Господа: “Коли хтось із вас христиться за ваших мертвих, нехай там буде літописець, і нехай він буде очевидцем ваших хрищень; нехай він чує власними вухами, щоб він міг істинно свідчити, каже Господь; щоб усе, що у ваших записах, могло також бути записано на небесах. ... І ще, нехай усі записи зберігаються впорядковано, щоб їх можна було скласти в архіви Мого святого храму, щоб про них пам’ятали від покоління до покоління, каже Господь Саваот” (УЗ 127:6–7, 9).

Із тим, як святі просувалися в цій священній роботі, “незабаром стало очевидно, що в деякого були довгі списки своїх померлих, за яких вони хотіли відслужити,—пригадував старійшина Джордж А. Сміт, член Кворуму дванадцятьох.— І це здавалося лише початком величезної роботи, і виявилось, що виконати всі обряди євангелії за сонми померлих є нелегким завданням. Дехто з Дванадцятьох запитували у Джозефа, чи не може бути коротшого способу священнослужіння за таку кількість людей. Джозеф відповів так: “Закони Господа непорушні; ми мусимо діяти в точності відповідно до того, що нам було відкрито. Нам не варто сподіватися виконати цю величезну роботу за померлих за короткий час”⁴.

Учення Джозефа Сміта

Учення про спасіння померлих проявляє велич мудрості і співчуття Бога

“Усі ті, хто не мав нагоди почути євангелію й прийняти служіння натхненної людини в плоті, мусять мати її пізніше—до того, як будуть остаточно суджені”⁵.

“У тому, що Бог має *спастися* померлих, дивного не більше, ніж у тому, що Він має *підняти* померлих.

Немає такого часу, коли духові надто пізно іти до Бога. В межах впливу благодаті, що прощає, є всі ті, хто не вчинив непростимого гріха, за який немає прощення ані в цьому світі, ані у світі прийдешньому. Існує спосіб визволити духи померлих—силою і повноваженням священства зв’язувати і розривати на землі. Це вчення постає для нас славетним, адже воно являє велич божественного співчуття і доброзичливість в масштабі плану спасіння людини.

Ця славетна істина також розрахована на те, щоб додати розуміння й підтримати душу за часів труднощів, тягарів і розпачу. Щоб проілюструвати це, уявімо двох чоловіків, братів, однаково розумних, освічених, чеснотливих і прекрасних, які ходять у праведності й за голосом совісті, наскільки вони здатні розрізнити свій обов’язок і брудний потік традицій чи заплямовану сторінку в книзі єства.

Один з них помирає, і його поховали, і він так і не дізнався про євангелію примирення; до іншого передано послання спасіння: він чує, приймає його і стає спадкоємцем вічного життя. Чи стане один учасником слави, а інший буде безнадійно відданий на вічні муки? Чи немає якоїсь можливості, що він уникне цього? Відповідь сектантського світу: “Ні!” ...

Це вчення являє у прозорому світлі мудрість і милість Бога, Який підготував обряд для спасіння померлих, за яких христяться заступники, а імена мертвих записуються на небесах і їх судять відповідно до їхніх учинків у плоті. Це вчення було основною думкою у Священних Писаннях. Святі, які нічого не роблять заради своїх померлих родичів, цим ставлять під загрозу своє власне спасіння”⁶.

У грудні 1840 р. Джозеф Сміт писав членам Кворуму дванадцятьох та іншим провідникам священства, які служили на місії у Великій Британії: “Я припускаю, що вчення про “хрищення за померлих” вже долетіло до ваших вух, стосовно якого у вас могли виникнути певні запитання. У цьому листі я не можу викласти всю інформацію, якої ви, можливо, шукаєте на цю тему, однак, ... я скажу, що воно однозначно практикувалося давніми церквами; і Святий Павло намагався довести вчення про воскресіння, виходячи з цієї доктрини, і казав: “Бо що зроблять ті, хто христяться ради мертвих? Коли мертві не воскресають зовсім, то нащо вони ради мертвих і христяться?” [1 Коринтянам 15:29].

Публічно я вперше згадав про це вчення, коли проповідував на похороні брата Сеймура Брансона; і відтоді я давав Церкві загальні настанови стосовно цієї теми. Святі мають привілей христитися за тих своїх родичів, які померли. Я не вдаватимусь до подробиць на цю тему, але ви неодмінно побачите її послідовність і резонанс; і вона представляє євангелію Христа, мабуть, більш масштабною, ніж дехто уявляв це собі”⁷.

Ми стаємо спасителями на Горі Сіон, коли виконуємо священні обряди за померлих

“Якщо ми, повноваженням Священства Сина Божого, можемо христити людину в ім’я Батька, Сина і Святого Духа для відпущення гріхів, то у нас так само є привілей виступати в ролі представників і христитися для відпущення гріхів за і ради наших померлих родичів, які не чули євангелії або повноти її”⁸.

“Біблія каже: “Я пошлю вам пророка Іллію, перше ніж день Господній настане, великий і страшний! І поверне він серце батьків до синів, і серце синівське до їхніх батьків, щоб Я не прийшов, і не вразив цей Край прокляттям” [Малахія 4:5–6].

Слово *привернути* тут слід було перекласти як *зв’язати* або *запечатати*. Але яка ж мета цієї важливої місії, або яким чином вона буде виконана? Має бути передано ключі, дух Іллі має прийти, євангелія має встановитися, святі Божі зібратися, Сіон має бути побудовано і святі придуть як спасителі на Горі Сіон [див. Овдій 1:21].

“Найвеличнішим обов’язком, покладеним на нас Богом у цьому світі, є знаходити своїх померлих”.

Але яким чином вони стають спасителями на горі Сіон? Зводячи храми, будуючи христильні купелі і йдучи й виконуючи всі обряди: хрищення, конфірмації, омовіння, помазання, висвячення і запечатання сил на їхніх головах заради їхніх пращурів, що померли, і викупляючи їх, щоб вони могли вийти у перше воскресіння і бути піднесеними до тронів слави разом з ними; це і є ланцюгом, що з’єднує серця батьків до дітей, і дітей—до батьків, що виконує місію Іллі. ...

У святих небагато часу, щоб спасти і викупити своїх померлих, і зібрати своїх нині живих родичів, щоб і вони були спасенні, перш ніж земля буде покарана і нищівний вирок паде на світ.

Я б порадив усім святим іти і з усією силою збирати своїх нині живих родичів до храму, щоб вони могли бути запечатані і спасенні, щоб вони були готові до дня, коли ангел знищення вийде; і якщо навіть уся Церква з усією силою візьметься спасти своїх померлих, запечатувати своїх нащадків і збирати нині живих друзів, і не витратити жодної хвилини

на цей світ, вона навряд чи встигне здійснити це до того, як наступить ніч, коли ніхто не зможе працювати”⁹.

“Існує хрищення і т.д., які виконуються живими, і хрищення за мертвих, які померли без знання про євангелію. Не лише необхідно, щоб ви христилися за своїх померлих, але і щоб проходили всі обряди за них, як проходили їх і за себе. ...

Повинно бути місце, куди всі народи сходитимуть час від часу, щоб отримати свої ендаументи; і Господь сказав, що це буде місцем для хрищення за померлих. Кожен чоловік, якого було охрищено і який належить до царства, має право христитися за тих, хто уже пішов з життя; і як тільки закон євангелії буде виконано тут їхніми друзями, які виступають замісниками для них, Господь там пошле виконавців, що звільнять їх. Людина може діяти як замісник за власних родичів; і так виконуються для них обряди євангелії, які були встановлені до заснування світу, і ми можемо христитися за тих, з ким нас зв'язує тісна дружба”¹⁰.

“Всі ті, хто помирають у вірі, вирушають у в'язницю духів і проповідують мертвим у плоті, але вони живі в душі; і ті духи проповідують духам, [що перебувають у в'язниці,] що вони можуть жити по Божому в душі, а люди священнослужитимуть за них у плоті; ... і таким чином вони стають щасливими [див. 1 Петра 4:6]. Отже, ті, хто христяться за своїх померлих є спасителями на горі Сіон, і вони мусять прийняти свої омовіння і помазання за померлих, як і для самих себе”¹¹.

Бог поклав на нас величезний обов'язок— шукати своїх померлих

“Я відкрию вам очі стосовно померлих. Усе, що Бог у Своїй безмежній мудрості вважає за необхідне і належне відкрити вам, поки ми перебуваємо у смертному житті, стосовно наших смертних тіл, відкривається нам абстрактно, не у зв'язку з цією смертною скинією, але відкривається нашим духам саме так, наче в нас узагалі не було тіл; і ці одкровлення, які спасуть нашу душу, спасуть і наші тіла. Бог відкриває це нам в контексті того, що тіло, або скинія, не розпадається

навіки. Тому-то на нас лежить відповідальність, страшна відповідальність щодо наших померлих; бо всі душі, які не упокорилися євангелії в плоті, мусять або впокоритися їй в душі, або ж бути засудженими. Серйозна думка! Страшна думка! Невже нічого не можна зробити? Невже без підготовки спасіння наших батьків і друзів, які померли, не маючи можливості прийняти приписи Сина Людини, є неможливим? ...

Які обіцяння дані стосовно теми спасіння померлих? І якими особистостями мають вони бути, щоб спастися, хоч їхні тіла тліють і розкладаються в могилі? Коли Його заповіді вчать нас, то вчать з позиції вічності; бо Бог дивиться на нас, неначе ми у вічності; Бог перебуває у вічності і дивиться на все не так, як ми.

Найвеличнішим обов'язком, покладеним на нас Богом у цьому світі, є знаходити своїх померлих. Апостол каже: “Вони не без нас досконалість одержать” [див. Євреям 11:40]; бо необхідно, щоб сила запечаткування була в наших руках, аби запечатувати своїх дітей і своїх померлих для повноти розподілу часів—розподілу, щоб здійснити обіцяння, дані Ісусом Христом до заснування світу, на спасіння людей.

Необхідно, щоб ті, хто були перед нами, і ті, хто прийдуть після нас, мали разом із нами спасіння; і так Бог поклав це як обов'язок на людину. Звідси, Бог сказав: “Я пошлю вам пророка Іллю, перше ніж день Господній настане, великий і страшний! І приверне він серце батьків до синів, і серце синівське до їхніх батьків, щоб Я не прийшов, і не вразив цей Край прокляттям” [Малахія 4:5–6]¹².

Пророк Джозеф Сміт написав у листі до святих, згодом включеного до Учення і Завіти 128:15–18, 22, 24: “А тепер, мої улюблені браття і сестри, дозвольте мені запевнити вас, що ці принципи щодо мертвих і живих не можна легковажно обійти, оскільки вони стосуються нашого спасіння. Бо їхнє спасіння є необхідним і життєво важливим для нашого спасіння, як казав Павло стосовно батьків—що вони без нас досконалості не можуть одержати—так само і нас без наших мертвих не можна зробити досконалими.

І тепер, у зв'язку з хрищенням за мертвих, я дам вам ще одне посилення на Павла, 1-е до Коринтянам 15:29: *Бо що зроблять ті, хто христяться ради мертвих? Коли мертві не воскресають зовсім, то нащо вони ради мертвих і христяться?*

І ще у зв'язку з цією цитатою я дам вам посилення на одного з пророків, око якого було зосереджено на відновленні священства, на славах, які буде відкрито в останні дні і, особливо на цьому найславетнішому з усіх питань, яке належить до вічної євангелії, а саме, на хрищенні за мертвих; бо Малахія говорить в останньому розділі, віршах 5-му і 6-му: *Ось Я пошлю вам пророка Ілю, перше ніж день Господній настане, великий і страшний! І поверне він серце батьків до синів, і серце синівське до їхніх батьків, щоб Я не прийшов, і не вразив цей Край прокляттям!*

Я міг би дати ясніший переклад, але і цей, як він є, достатньо ясний, аби відповідати моїй меті. Досить знати в цьому випадку, що землю буде вражено прокляттям, якщо не буде міцного поєднання певного типу між батьками і дітьми у зв'язку з тим чи іншим питанням—і ось, що це за питання? Це—хрищення за мертвих. Бо нас без них не можна зробити досконалими, так само і вони без нас досконалості не можуть одержати. ...

Нехай звеселяються ваші серця і радіють надзвичайно. Нехай земля зрине у співі. Нехай мертві виголошують гімни вічної хвали Царю Еммануїлу, Який призначив ще до заснування світу те, що дає нам змогу викупляти їх із в'язниці; бо в'язні вийдуть вільними. ...

Отже, як Церква, і як народ, і як святі останніх днів, давайте принесемо Господу жертву в праведності; і давайте представимо в Його святому храмі, коли його буде закінчено, книгу, в якій вміщено записи про наших мертвих, яка буде гідна усякого прийняття¹³.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться сторінки 475–476 і зверніть увагу, як Джозеф Сміт і перші святі подорослішали в розумінні вчення про хрищення мертвих. Подумайте, що могли відчувати святі, коли вперше почули про спасіння мертвих. Які почуття були у вас, коли ви вперше брали участь в обрядах за померлих?
- Прочитайте третій і четвертий абзаци на сторінці 477. Як учення про спасіння померлих свідчить про Боже співчуття і Його милість? Як це вчення може “додати розуміння” і “підтримати душу”?
- Що означає бути спасителем на Горі Сіон? (Приклади див. на сторінках 478–480). Чому, на вашу думку, наші померлі предки не можуть бути зроблені досконалими без нас? Чому ми не можемо стати досконалими без них?
- Продивіться деякі вчення пророка Джозефа Сміта щодо вагомості нашого обов’язку “знаходити своїх померлих” (сс. 480–482). Які у вас були цікаві випадки або відчуття, коли ви дізнавалися про своїх пращурів? Як зміцнило вашу любов до членів сім’ї і віру в Бога те, що ви шукали інформацію про своїх предків? Як виконання храмових обрядів за ваших предків вплинуло на ваше ставлення до них?
- Що ми можемо робити, щоб допомогти дітям цінувати сімейний спадок? Як ми можемо допомагати дітям брати участь у храмовій і сімейно-історичній роботі?

Відповідні уривки з Писань: Римлянам 14:9; УЗ 128:8–11

Посилання

1. *History of the Church*, 4:426; з протоколу конференції Церкви 3 жовтня 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс, опублікованого в *Times and Seasons*, 15 жовтня 1841 р., с. 578.
2. *History of the Church*, 2:446–447; from “History of the Church” (manuscript), book C-1, addenda, p. 44, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
3. *History of the Church*, 5:141; з проповіді Джозефа Сміта 31 серпня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
4. George A. Smith, discourse given on Dec. 25, 1874, in St. George, Utah; in St. George Stake, General Minutes, vol. 4, Church Archives.
5. *History of the Church*, 3:29; з редакторської статті, опублікованій в *Elders’ Journal*, липень 1838, с. 43; редактором часопису був Джозеф Сміт.
6. *History of the Church*, 4:425–426; з протоколу конференції Церкви 3 жовтня 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс, опублікованого в *Times and Seasons*, 15 жовтня 1841 р., с. 577–578.
7. *History of the Church*, 4:231; розбивку на абзаци змінено; з листа Джозефа Сміта Дванадцятим, 15 грудня 1840 р., Наву, шт. Іллінойс; цей лист неточно датований 19 жовтня 1840 р. в *History of the Church*.
8. *History of the Church*, 4:569; з проповіді Джозефа Сміта 10 березня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
9. *History of the Church*, 6:183–184; з проповіді Джозефа Сміта 21 січня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа.
10. *History of the Church*, 6:365–366; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
11. Quoted by George Laub, in compilation of excerpts from Joseph Smith’s discourses, ca. 1845; George Laub, *Reminiscences and Journal Jan. 1845–Apr. 1857*, p. 21, Church Archives.
12. *History of the Church*, 6:312–313; орфографію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа, Уілларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона.
13. Учення і Завіти 128:15–18; лист Джозефа Сміта до святих, 6 вересня 1842 р., Наву, шт. Іллінойс.

Сім'я: найпрекрасніший союз у часі і вічності

“Найпрекрасніші єдність і щастя наповнювали наш дім. Жодна незгода, жодна дисгармонія не порушували нашого спокою і миру, що панував у нашому середовищі” (Люсі Мак Сміт).

З життя Джозефа Сміта

У 1843 р., хоч храм у Наву був ще незавершеним, пророк оголосив учення про спасіння померлих і вже виконав храмовий ендаумент для групи вірних святих. Але ще одну важливу частину священної храмової роботи належало запровадити. 16 травня 1843 р. пророк виїхав з Наву до Реймуса, шт. Іллінойс, де залишався в будинку свого близького друга Бенджаміна Ф. Джонсона. Того вечора він учив брата і сестру Джонсон та кількох близьких друзів “новому і вічному завіту шлюбу”. Він пояснював, що цей завіт є “порядком священства”, необхідним, щоб здобути найвищий ступінь цілестіального царства. (Див. УЗ 131:1–4). Він також навчав, що якщо чоловік і дружина не вступають у завіт вічного шлюбу, “вони припинять зростати, коли помруть; тобто вони не матимуть взагалі дітей після воскресіння”. Особи, які вступають у цей завіт і залишаються відданими, “продовжуватимуть зростати і матимуть дітей у цілестіальній славі”¹.

Через два місяці, 12 липня 1843 р., у своєму кабінеті на другому поверсі Червоноцегляної крамниці пророк продиктував Уільяму Клейтону одкровення, що стосувалося вчення про вічний шлюб (див. УЗ 132). Пророк знав це вчення і якийсь час навчав йому. В цьому одкровенні Господь проголосив, що якщо чоловік і дружина не запечатані силою святого священства, “вони не можуть зростати, але залишаються у своєму

Парлі П. Пратт говорив: “Саме Джозеф Сміт навчив мене цінувати сповнені любові стосунки батька і матері, чоловіка і дружини, брата і сестри, сина і дочки”.

спасенному стані на всю вічність відокремленими й одиницями, без піднесення” (див. УЗ 132:15–18). Щоб отримати піднесення, чоловіки і дружини повинні бути запечатані силою і владою священства, а тоді залишитися вірними своїм завітам:

“Істинно Я кажу вам, якщо чоловік бере собі дружину через Моє слово, яке є Моїм законом, і через новий і вічний завіт, і це запечатано Святим Духом обіцяння тим, кого помазано, кому Я призначив цю владу і ключі цього священства; ... це буде дано їм в усьому, що Мій слуга поклав на них на час і на всю вічність, і це буде мати повну силу, коли вони залишать цей світ, і вони пройдуть повз ангелів і богів, яких поставлено там, до свого піднесення і слави в усьому, як було запечатано на їхніх головах, слави, яка буде повнотою і продовженням сімені на віки вічні.

Тоді вони будуть богами, тому що не матимуть кінця; отже, вони будуть від вічності до вічності, тому що продовжуватимуться; тоді вони будуть над усім, тому що все підкорятиметься їм. Тоді вони будуть богами, тому що матимуть усю владу, і ангели підкорятимуться їм. Істинно, істинно Я кажу вам, якщо ви не будете додержуватися Мого закону, ви не зможете досягти цієї слави” (УЗ 132:19–21).

Знання про це вчення поглибило любов старійшини Парлі П. Пратта, з Кворуму дванадцятьох, до своєї сім’ї: “Саме Джо-зеф Сміт навчив мене цінувати сповнені любові стосунки батька і матері, чоловіка і дружини, брата і сестри, сина і дочки. Саме від нього я навчився того, що дружина мого серця може залишитися зі мною на час і на всю вічність; що та чиста симпатія та любов, що приваблює нас одне до одного, випромінюється з джерела божественної, вічної любові. Від нього я дізнався, що ми можемо культивувати цю любов, зростати і збільшуватися в ній протягом усєї вічності; а результатом нашого безкінечного союзу буде потомство—численне, як зорі небесні або пісок узбережжя морського. ... Я любив і раніш, але не знав, навіщо. Але тепер я люблю—в чистоті—з силою високого, піднесеного почуття, яке піднесе мою душу над минущими речами цієї ницької сфери і розширить її, наче океан. ... Одним словом, тепер я міг любити з духом і також з розумінням”².

Учення Джозефа Сміта

Чоловіки і дружини шанують одне одного, коли проявляють любов, доброту і ніжність

“Шлюб [є] небесною інституцією, запровадженою в саду Еденському”³.

“Обов’язком чоловіка є любити, плекати і живити свою дружину, і пристати до неї і ні до кого більше [див. УЗ 42:22]; він повинен шанувати її, як себе самого, і зважати з ніжністю на її почуття, бо вона—його плоть і його кістка, створена, щоб бути поміччю йому і в мирському, і в духовному; бути тією, на чіих грудях він може вилити невдачі, не стримуючись, хто готова взяти на себе частину його тягаря (бо для цього була створена), втішити і підбадьорити своїм лагідним голосом.

Місце чоловіка—на чолі своєї сім’ї, ... не для того, щоб правити своєю дружиною, немов тиран, і не тому, що він боїться чи пильнує, щоб його дружина не забула свого місця і не завадила йому проявляти свою владу. Його обов’язком є бути чоловіком Божим (бо чоловік Божий є людиною мудрою), завжди готовим знайти настанови, необхідні для навчання і спасіння своїх домочадців, в Писаннях, одкровеннях і згори”⁴.

На зборах із сестрами Товариства допомоги Джозеф Сміт сказав: “Вам не слід дорікати чоловікам через їхні вчинки, але нехай відчувається сила вашої невинності, доброти і ніжності, що набагато вагоміші за камінь жорновий, що висить на шиї; ні боротьба, ні сварки, ні суперечки, ні конфлікти, але лагідність, любов, чистота—ось що повинно звеличувати вас в очах усіх добрих людей. ...

Коли чоловік обтяжений труднощами, коли він загнаний у кут проблемами і складнощами, якщо він побачить посмішку замість звинувачення чи ремствування, якщо його зустрінуть з м’якістю, це заспокоїть його душу і втішить його почуття; коли у свідомість западає відчай, їй потрібен бальзам ніжності і доброти. Коли ви підете додому, ніколи не кажіть сердитого чи недоброго слова своїм чоловікам, але нехай доброта, милосердя і любов віднині вінчають ваші діяння”⁵.

Елайза Р. Сноу записала: “Пророк Джозеф Сміт наставляв сестер завжди зосереджувати свою віру і молитви заради своїх чоловіків, яких Бог призначив їм шанувати, і покладати довіру на них”⁶.

Діти шанують своїх батьків, виражаючи свою вдячність і турбуючись про них усе життя

У жовтні 1835 р. пророк протягом багатьох днів відвідував свого невиліковно хворого батька, піклуючись про нього “з великою турботою”. Щоденник пророка свідчить: “Знов відвідав батька, він дуже хворий. В таємній молитві вранці Господь сказав: “Слуго мій, твій батько житиме”. Я весь день був біля нього, а моє серце підносилося до Бога в ім’я Ісуса Христа, щоб Він відновив його здоров’я, щоб я був благословенний його присутністю і порадою, бо я вважаю це одним з найвеличніших земних благословень—товариство батьків, чії зрілі літа й досвід дозволяють їм дати найціннішу пораду. Увечері прийшов брат Девід Уйтмер. Ми звернулися до Господа в могутній молитві в ім’я Ісуса Христа, і покляли на нього руки, і докорили хворобі. І Бог почув наші молитви і відповів на них, що принесло нашим душам велику радість і задоволення. Наш літній батько сам підвівся й одягнувся, вигукував від радості і славив Господа”⁷.

“Благословенна моя мати, бо її душа завжди наповнена доброзичливістю і милістю; і незважаючи на її вік, вона ще отримує силу, і буде втішена у своєму домі, і матиме вічне життя. І благословенний мій батько, рука Господа буде над ним, бо він ще переживе скорботу втрати своїх дітей; і коли його голова стане зовсім сивою, він побачить себе як оливкове дерево, чії гілки зігнулися під вагою плодів; він також матиме оселю у височині”⁸.

“Я пригадував сцени зі свого дитинства. Я думав про свого померлого батька. ... Він був благородним і мав піднесений, святий і чеснотливий розум. Його душа ширяла над усіма цими убогими і нищими принципами, такими притаманними людському серцю. Я стверджую, що не пам’ятаю, щоб він зробив щось погане, про що могли б згадати

як про нешляхетний вчинок у його житті. Я люблю свого батька і спогади про нього; і спогади про його благородні вчинки лежать непідйомним вантажем в моєму розумі, і багато його добрих батьківських слів, сказаних мені, записані на скрижалях мого серця.

Для мене є священними безцінні думки про історію його життя, які з'являються в моїй свідомості і які були насаджені власними ж спостереженнями, відколи я народився. Для мене є священним його прах, те місце, де він лежить. Священною для мене є його могила, яку я зробив як склепіння над його чолом. Нехай вічно живе пам'ять про мого батька! Нехай Бог, Якого я люблю, зглянеться і врятує мене від моїх ворогів тут, візьме мене за руку, щоб я міг стояти на Горі Сіон, де мій батько дасть мені вічного вінця.

Словами і мовою неможливо висловити вдячність, якою я завдячую Богові за таких благородних батьків.

Моя мати також є однією з найблагородніших і найкращих з усіх жінок. Нехай Бог дарує їй продовження її днів і моїх, щоб ми могли довго жити і насолоджуватися товариством одне одного!”⁹

“Коли ми розмірковуємо, з якою турботою і яким неослабним старанням наші батьки прагнули доглядати за нами, і скільки годин смутку і переживань вони мали, над нашими колисками і біля ліжка, в часи хвороби, якими ж уважними ми повинні бути до їхніх почуттів у їхніх літах! Ми не можемо спокійно думати про те, щоб сказати щось чи зробити щось, що зведе їхню сивину до могили”¹⁰.

Любов між братами і сестрами може бути прекрасною і міцною

Про двох своїх братів, які померли в юності, пророк писав: “Алвін, мій найстарший брат... Я добре пам'ятаю гострий смуток, що переповнював мою юну душу, ледве не розриваючи моє ніжне серце, коли він помер. Він був найстаршим і найблагороднішим з батькової сім'ї. Він був одним з найблагородніших синів людських. У ньому не було підступу.

Джозеф Сміт вивіс у сім'ї, в якій батьки і діти любили одне одного і поважали одне одного. На цій картині зображена зустріч сім'ї Сміт після того як їхній батько в 1816 р. залишив їх і вирушив першим під час переїзду в Пальміру, шт. Нью-Йорк.

Він вів незаплямоване життя з часу, коли був дитиною. Він був одним з найсерйозніших людей, і коли він помирав, ангел Господа відвідав його в останні миті.

Мій брат Дон Карлос Сміт ... також був благородним хлопцем; я ніколи не бачив жодної провини в ньому; я так і не побачив першого аморального вчинку, або першого нерелігійного чи ганебного ставлення в цієї дитини від часу її народження до часу смерті. Він був миловидною, добродушною, м'якосердою,

чеснотливою і вірною, праведною дитиною; і куди його душа пішла, нехай туди і моя піде також”¹¹.

Джозеф Сміт написав у листі до свого старшого брата Гайрума: “Мій гаряче улюблений брате Гайрум, я дуже непокоюся за тебе, але завжди згадую тебе у своїх молитвах, благаючи Бога, щоб він зберіг тебе, що б там не робили люди чи дияволи. ... Нехай Бог захистить тебе!”¹²

Пророк писав про Гайрума: “Я міг би молитися у своєму серці, щоб усі мої брати були такі, як мій улюблений брат Гайрум, який ніжний, немов ягня, цілісний, немов Йов, і, одним словом, лагідний і смиренний, як Христос; і я люблю його любов’ю, яка сильніше за смерть”¹³.

**Батьки, які люблять, підтримують
дітей і моляться за них, приносять безцінні
благословення в життя своїх дітей**

Після свого візиту до пагорбу Кумора у вересні 1823 р., Джозеф Сміт розповів про цю подію своїй сім’ї, і надалі продовжував ділитися такими історіями з ними. Мати пророка писала: “Кожного вечора ми збирали до купи своїх дітей. Гадаю, що жодна інша сім’я, що жила тоді на землі, не мала такого зацікавленого вигляду, як наша, коли ми всі сиділи в колі: батько, мати, сини і дочки і слухали, затамувавши подих, релігійні настанови 17-річного хлопчика. ...

Ми тепер були переконані, що Бог мав намір явити на світ дещо, на чому ми могли затримати свій розум, або те, що дасть нам більш чітке уявлення, ніж те, чого ми були навчені до того, і ми раділи в цьому невимовною радістю. Найпрекрасніші єдність і щастя наповнювали наш дім. Жодна незгода, жодна дисгармонія не порушували нашого спокою і миру, що панував у нашому середовищі”¹⁴.

Майже наприкінці маршу Табору Сіону в червні 1834 р. Джозеф та Гайрум Сміти, серед багатьох інших, заразилися холерою. Їхня мати так розповідала про той випадок: “Радість Гайрума і Джозефа ... від того, що зустріли нас у доброму здоров’ї, була надзвичайною, невимовною, адже вони ледь уникли лиха, поки були відсутні. Вони сіли, кожен

*“Кожного вечора ми збирали до купи своїх дітей,—
пригадувала Люсі Мак Сміт.—Батько, мати, сини і дочки слухали,
затамувавши подих, релігійні настанови 17-річного хлопчика”.*

зі свого боку від мене—Джозеф взяв мене за одну руку, Гай-
рум за іншу—і розповідали: ...

“Хвороба миттєво накинулася на нас, і за кілька хвилин ми
вже були в жахливому стані. Ми мовчки подавали одне
одному сигнали, щоб вийти з будинку і знайти якесь затишне
місце, аби з’єднатися в молитві, щоб Бог визволив нас від
цього страшного впливу. Але перш, ніж ми змогли відійти на
відстань, достатню, щоб нас не перервали, ми вже ледве
могли триматися на ногах, що надзвичайно стривожило нас,
бо ми злякались, що помремо в цих пустинних землях заходу,

вдалині від своїх сімей, не маючи навіть можливості благословити власних дітей або дати їм наостанок слово поради. Гайрум вигукнув: “Джозефе, що нам робити? Чи мусимо ми бути відсіченими з лиця землі цією страшною пошестю?” “Станьмо,—сказав Джозеф,—на коліна і молимося Богові, щоб Він забрав спазми і всякі болі і відновив наше здоров’я, щоб ми могли повернутися до своїх сімей”. Ми зробили це, але нічого не сталося—хіба що тільки гірше. ...

Невдовзі ми прийняли рішення знову волати про Божу милість і не підводитися з колін, доки один чи другий не отримає підтвердження, що ми зцілимося. ... Ми знову молилися, спочатку один, потім інший, і невдовзі відчували, що спазми починають проходити. І за якусь мить Гайрум скочив на ноги і проголосив: “Джозефе, ми повернемося, бо переді мною відкрилося видіння, в якому я бачив матусю на колінах під яблунею, і вона молилася за нас, і вона в цю мить вся у сльозах просить Бога пощадити наше життя, щоб вона знов могла побачити нас у плоті. І Дух свідчить мені, що її і наші молитви будуть почуті”. І відтоді ми зцілилися і пішли собі, радіючи.

О, мамо,—сказав Джозеф,—як часто твої молитви допомагали нам, коли нас оточували тіні смерті!”¹⁵

Любов Люсі Мак Сміт до своїх синів особливо проявляється в її розповіді про те, як пророка і його брата Гайрума увезли зв’язаними з Фар-Уеста, шт. Міссурі, в листопаді 1838 р. до Індепенденса і потім до Річмонда, шт. Міссурі, де їх ув’язнять. Сім’я боялася, що Джозефа і Гайрума вб’ють: “Коли до нас дійшла новина, що наших синів забирають, посланець сказав нам, що якщо ми хочемо побачити їх живими, то мусимо поспішати до них, адже їх посадили у візок, який за кілька хвилин вже вирушить. Мій чоловік тоді був надто хворим, щоб іти, тож ми з Люсі [донькою] пішли самі, бо лише ми були здоровими в цілій сім’ї.

Ми підійшли на 400 ярдів до візка і зупинилися, адже не могли йти далі через тих чоловіків, які оточили його. “Я—мати пророка,—вигукнула я,—і невже тут не знайдеться джентльмена, який допоможе мені пройти до візка крізь

натовп, щоб я могла востаннє побачити своїх дітей і поговорити з ними ще раз, доки вони не загинули?” Один пан визвався зробити прохід серед військових, і ми йшли ним серед шабель, мушкетів, пістолетів і багнетів, вислуховуючи погрози на кожному кроці, доки зрештою не дісталися туди. Чоловік, який супроводжував мене, звернувся до Гайрума, який сидів попереду, і сказав, що тут його мати і що вона бажає, щоб він протягнув їй свою руку. Він зробив це, але я не змогла побачити його, оскільки тент візка був зроблений з дуже цупкої тканини, намертво прив’язаний до переду і прибитий з боків. ...

Тоді наш друг провів нас до задньої частини візка, де сидів Джозеф, і звернувся до нього: “Пане Сміт, ваша мати і сестра тут і бажають потиснути вам руку”. Джозеф протиснув руку з-під тенту візка в тому місці, де тент був прибитий до задньої перекладини. Ми спіймали його руку, але він нічого не сказав нам. Я не могла полишити його, не почувши його голосу. “О, Джозефе,—сказала я,—скажи слово своїй бідній матері. Я не можу піти, доки не почую тебе”.

“Нехай Бог благословить тебе, мамо”,—сказав він, і тоді пролунав вигук і візок рушив, відриваючи від нас мого сина саме тоді, коли Люсі стискала його руку у своїх, щоб залишити на ній останній сестринський поцілунок, бо ми знали, що їх засудять до розстрілу.

Ми спромоглися повернутися до будинку, хоча ледве могли триматися на ногах. ... Якийсь час у домі не було чути нічого, окрім зітхань і стогонів, оскільки тоді ми не знали нічого—ми лише гадали, що бачили Джозефа і Гайрума востаннє. Але в усій цій скорботі я відчула заспокоєння, яке перевищує весь земний спокій. Я була сповнена Духом Божим і отримала через дар пророцтва таке: “Нехай твоє серце втішиться щодо твоїх дітей, бо волосся не паде з їхньої голови”. “Діти, мої,—сказала я,—не треба більше плакати. Погромники не вб’ють їх, бо Господь повідомив мені, що визволить їх з рук їхніх ворогів”. Це принесло всім нам велике заспокоєння, і ми вже більше так не переживали, що їх позбавлять життя”¹⁶.

Рекомендації для вивчення і викладання

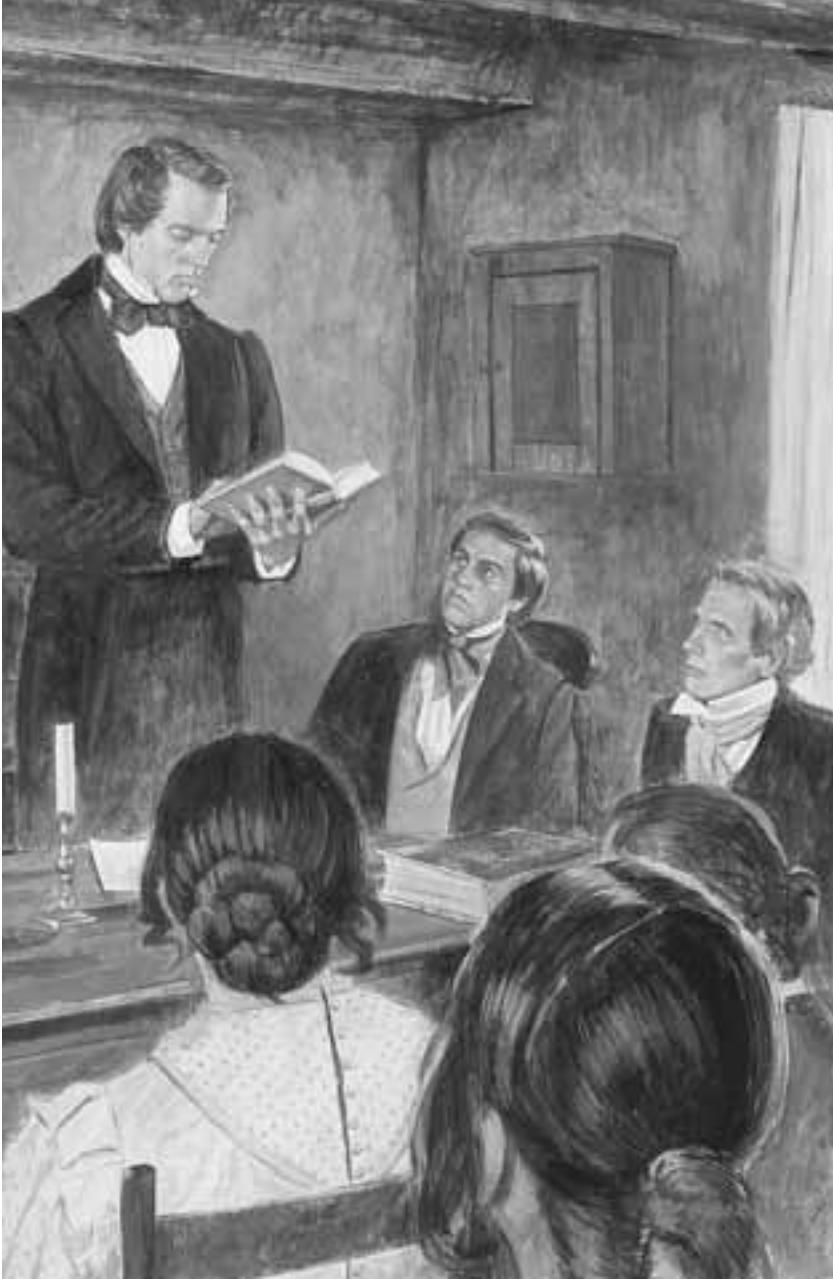
Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться, як старійшина Парлі П. Пратт описував те, як розуміння доктрини про вічний шлюб благословило його життя (сторінка 487). Як це вчення може вплинути на наше ставлення до сім'ї, на наші стосунки вдома?
- Прочитайте пораду Джозефа Сміта чоловікам і дружинам (сторінки 488–489). Подивіться, як деякі з порад стосуються і жінок, і чоловіків. Чому так важливо, щоб і батьки, і матері вивчали Писання й отримували одкровення, щоб направляти свою сім'ю? Що може робити чоловік, коли бачить, що його дружина “обтяжена труднощами”? Чому і чоловіки, і дружини мають уникати “сердитого чи недоброго слова”?
- Уже дорослий, пророк Джозеф любив бути зі своїми батьками, шукати їхньої поради і шанувати їх (сторінки 489–490). Які з висловлювань пророка щодо своїх батьків особливо справили на вас враження? Які приклади доброго довготривалого впливу, який батьки справляють на своїх дітей, ви бачили? Поміркуйте, як ви можете бути більш шанобливими щодо батьків.
- Продивіться слова пророка щодо його братів: Алвіна, Дона Карлоса і Гайрума (сторінки 490–492). Чому, на вашу думку, стосунки між братами і сестрами можуть бути такими тривалими і міцними? Що можуть робити батьки, щоб заохочувати своїх синів і дочок бути друзями? Як брати і сестри можуть підтримувати свої дружні стосунки?
- Продивіться спогади Люсі Мак Сміт про те, як її син Джозеф навчав сім'ю (сторінки 492). Про які ситуації ви можете розповісти, коли відчували “єдність і щастя” з членами сім'ї? Що можуть зрозуміти для себе батьки з випадку, коли Джозеф і Гайрум захворіли на холеру? (Див. сторінки 492–495).

Відповідні уривки з Писань: Буття 20:12; 1 Коринтянам 11:11; Ефесянам 6:1–4; Мосія 4:14–15; Мойсей 3:18, 21–24

Посилання

1. *History of the Church*, 5:391; з настанов Джозефа Сміта, виголошених 16 травня 1843 р. в Реймусі, шт. Іллінойс; зі слів Уільяма Клейтона.
2. Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt*, ed. Parley P. Pratt Jr. (1938), pp. 297–298; розбивку на абзаци усучаснено.
3. *History of the Church*, 2:320; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 24 листопада 1835 р., Кертленд, шт. Огайо.
4. “Про обов’язок чоловіка і дружини”, редакторська стаття в *Elders’ Journal*, серпень 1838 р., с. 61; розбивку на абзаци змінено; редактором часопису був Джозеф Сміт.
5. *History of the Church*, 4:605–607; орфографію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
6. *History of the Church*, 4:604; з проповіді Джозефа Сміта 28 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
7. *History of the Church*, 2:289; із записів у щоденнику Джозефа Сміта, 8, 11 жовтня 1835 р., Кертленд, шт. Огайо.
8. *History of the Church*, 1:466; розбивку на абзаци змінено; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 18 грудня 1833 р., Кертленд, шт. Огайо.
9. *History of the Church*, 5:125–126; із запису в щоденнику Джозефа Сміта, 23 серпня 1842 р., зробленого поблизу Наву, шт. Іллінойс; цей запис неточно датований (22 серпня 1842 р.) в *History of the Church*.
10. *History of the Church*, 2:342; з листа Джозефа Сміта до Уільяма Сміта, 18 грудня 1835 р., Кертленд, шт. Огайо.
11. *History of the Church*, 5:126–127; із запису в щоденнику Джозефа Сміта, 23 серпня 1842 р., зробленого поблизу Наву, шт. Іллінойс; цей запис неточно датований (22 серпня 1842 р.) в *History of the Church*.
12. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 3 березня 1831 р., Кертленд, шт. Огайо; Joseph Smith, Collection, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
13. *History of the Church*, 2:338; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 18 грудня 1835 р., Кертленд, шт. Огайо.
14. Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 4, p. 1, Church Archives.
15. Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 13, pp. 12–14, Church Archives.
16. Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 16, pp. 3–6, Church Archives.

“Людям подобалося слухати [Джозефа Сміта], бо він був сповнений одкровенням,—казав Лоренцо Сноу.—Згідно з обіцанням Господа, ті, хто приймали викладені ним принципи, отримували від Господа свідчення про їхню істинність”.

“Він був пророком Божим”: сучасники Джозефа Сміта свідчать про його пророчу місію

*“Мені хочеться вигукувати, кричати
“алілуя” кожного разу, коли я думаю, що знав
Джозефа Сміта, пророка!” (Бригам Янг)*

З життя Джозефа Сміта

Святі в Наву часто збиралися разом, щоб почути звернення до них пророка Джозефа Сміта. Оскільки в місті не було достатньо великої будівлі, яка б вмістила всіх святих, пророк часто виступав просто неба. Багато разів він проповідував у гаю поруч із храмом (на захід), де могли збиратися тисячі. Для провідників Церкви і промовців була споруджена пересувна платформа, а слухачі сиділи на траві, колодах чи цеглі. Пророк також виступав і в інших місцях у Наву, включаючи незавершений храм і приватні будинки. Один з гостей Наву на початку 1843 р. розповідав, що бачив збори, які проводилися на “грубій підлозі підвалу храму, і на них часто проповідує пророк”¹.

Коли пророк виступав просто неба, то часто починав промови з прохання до святих молитися, щоб вітер і дощ вщухли, доки він не закінчить виступ. На конференції, що проводилася в Наву 8 квітня 1843 р., пророк почав звернення зі слів: “Я хочу попросити присутніх про три речі. По-перше, щоб усі, хто має віру, зосередилися на ній і молилися Господу, щоб Він заспокоїв вітер; бо якщо він і далі так вируватиме, я не зможу довго виступати, не підірвавши своє здоров’я; крім того, щоб ви молилися, аби Господь зміцнив мої легені, щоб

усі ви краще чули мене; і, по-третє, щоб ви молилися, аби Святий Дух почив на мені, щоб я міг промовляти про те, що є істинним”².

Зустрічі, під час яких пророк навчав, були дуже важливими для членів Церкви, й іноді він виступав перед кількатисячною аудиторією. “Ніхто з його слухачів не втомлювався від його проповідей,—пригадував Парлі П. Пратт.—Я бачив, як він завжди міг протягом багатьох годин поспіль утримувати слухачів уважними і зацікавленими, навіть попри холод чи спеку, дощ чи вітер, коли вони в одну мить сміялися, а в наступну—плакали”³. Алва Дж. Елекзендер, який в період Наву був ще хлопчиком, пригадував, що “жодні розваги чи ігри не були такими цікавими для мене, як слухати його”⁴.

Амаса Поттер пригадував, як був присутнім під час могутньої проповіді пророка Джозефа Сміта перед великим зібранням святих у Наву:

“Після 30-ти хвилин виступу пророка здійснюється сильний вітер і грянула гроза. Пилюка була такою щільною, що люди не могли бачити одне одного на відстані, і дехто вже почав збиратися, коли Джозеф закликав їх зупинитися і піднести молитви до Всемогутнього Бога, щоб вітри вщухли і дощ припинився, бо так має бути. За лічені хвилини вітри і дощ припинилися, і стихії стали спокійними, немов літній ранок. Гроза розділилася і пішла на північ і південь міста, і ми бачили вдалині, як дерева і кущі гнуться під вітром, в той час як там, де були ми, було тихо протягом години, і за цей час з вуст пророка зійшла одна з його найкращих проповідей на тему померлих”⁵.

Святі, які чули промови пророка Джозефа Сміта, склали сильні й палкі свідчення про його пророчу місію. Багато з них записували свої спогади про почуті його проповіді й досвід спілкування з ним, бажаючи, щоб наступні покоління знали його, яким знали його вони, що Джозеф Сміт був істинним пророком Божим.

Свідчення про Джозефа Сміта

**Як і ранні святі, ми можемо знати,
що Джозеф Сміт є пророком, через якого
Господь відновив повноту євангелії**

Бригам Янг, другий Президент Церкви: “Мені хочеться виголосити, кричати “алілуя” кожного разу, коли я думаю, що знав Джозефа Сміта, пророка, якого Господь підняв і висвятив і якому дав ключі і владу розбудовувати царство Бога на землі і підтримувати його. Ці ключі ввірені цьому народу, і ми маємо силу і владу продовжувати роботу, розпочату Джозефом”⁶.

Елайза Р. Сноу, генеральний президент Товариства допомоги з 1866 по 1887 рр.: “У справі істини і праведності—в усьому, що несло користь його ближнім, його цілісність була міцною, як стовпи неба. Він знав, що Бог покликав його до цієї роботи, і всі сили землі й пекла, об’єднані разом, не могли відмовити чи відхилити його від його мети. За допомоги Бога і своїх братів він заклав основу найвеличнійшої роботи, будь-коли започаткованої людиною,—роботи, що поширюється не тільки на всіх живих і на всі майбутні покоління, а й на померлих.

Він сміливо і непохитно протистояв хибним традиціям, забобонам, релігіям, фанатизму й невігластву світу; він довів свою відданість кожному відкритому з небес принципу, відданість своїм братам і відданість Богу, запечатавши свідчення своєю кров’ю”⁷.

Бетшеба У. Сміт

Бетшеба У. Сміт, генеральний президент Товариства допомоги з 1901 по 1910 рр.: “Я знаю його таким, яким він називав себе—істинним пророком Бога, і Господь через нього відновив безкінечну євангелію, кожний обряд і дар, що приведе нас до celestialного царства”⁸.

Уілфорд Вудрафф, четвертий Президент Церкви: “Мені було надзвичайно радісно від того, що я бачив у браті Джозефі, бо у

своїх публічних і особистих справах він ніс із собою Дух Всемогутнього, і він являв велич душі, яку я ніколи не бачив у жодній іншій людині”⁹.

Деніел Д. Макартур, один з ранніх членів Церкви, який згодом вів один з перших загонів з ручними візками до Солт-Лейк-Сіті: “Моє свідчення в тому, що він був справжнім пророком живого Бога; і чим більше я слухав його і бачив його поведінку, тим більше я переконувався, що він дійсно бачив Бога Батька і Його Сина Ісуса Христа, а також святих ангелів Божих. ... Мені завжди здавалося, що якщо я взагалі щось знав на цій землі, то я певно знав, що він був пророком”¹⁰.

Елекзендер Макре, один з ув'язнених у тюрмі м. Ліберті разом з Джозефом Смітом: “Наша довіра до [Джозефа Сміта] як пророка була такою, що коли він казав: “Так каже Господь...”, ми були впевнені, що буде саме так, як він скаже; і чим більше ми піддавали це перевірці, тим більше переконаності набували, бо ми жодного разу не бачили, щоб його слово не здійснилося”¹¹.

Лайман О. Литтлфілд, учасник Табору Сіону: “Вся енергія його душі була поглинута славетною роботою останніх днів, до якої його покликав його Небесний Господар”¹².

Мері Еліс Кеннон Ламберт

Мері Еліс Кеннон Ламберт, наврешена з Англії, яка емігрувала до Наву в 1843 р.: “Я вперше побачила Джозефа Сміта навесні 1843 року. Коли корабель, на якому ми піднімалися р. Міссісіпі, причалив до пристані у Наву, кілька провідних братів стояли на ній, щоб привітати групу прибулих святих. Серед тих братів був пророк Джозеф Сміт. Я впізнала його в ту саму мить, коли очі побачили його, і тієї ж миті я отримала свідчення, що він є пророком Бога. Мені не показували його. Я вирізнала його з-поміж усіх інших чоловіків, і якою б дитиною я не була (мені було лише 14), я знала, що побачила пророка Бога”¹³.

Ангус М. Кеннон, член Церкви, який у молодості жив у Наву, а згодом став президентом колу в Солт-Лейк-Сіті:

“Я особливо добре пам’ятаю брата Джозефа, коли він одного разу звертався до зібрання святих навесні 1844 року. Це було під великими дубами, в низині на південь від храму, неподалік від Парлі-стріт. Він проповідував про те, що Бог, устанавлюючи Свою Церкву, зробив так, що лише одна людина вповноважується Богом отримувати одкровення, що будуть обов’язковими для Церкви. ... Тоді ж я чув, як пророк заявляв, що отримав Мелхиседекове священство під рукопокладанням Петра, Якова та Івана.

Враження, під якими перебував мій юнацький розум через натхненні проголошення Джозефа Сміта, супроводжували мене все моє подальше життя; і коли б темрява не охоплювала мій розум, переді мною живо поставало його свідчення, даючи мені доказ, що Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів була встановлена й управляється проявом сили й повноваження Бога”¹⁴.

Гайрум Сміт, брат пророка і патріарх Церкви: “Були пророки й до того, але Джозеф має дух і влади всіх пророків”¹⁵.

Джозеф Сміт є для нас прикладом у розвиненні характеру, подібного до Христового

Парлі П. Пратт

Парлі П. Пратт, член Кворуму Дванадцятьох Апостолів з 1835 по 1857 рр.: “Президент Джозеф Сміт за статурою був високим і ладно складеним, міцним і жвавим; світлошкірий, світловолосий, блакитноокий, борода в нього росла негусто, і він мав особливий вираз обличчя, притаманний лише йому. ... Його вигляд завжди був добрим, милим, випромінював інтелект і доброзичливість, вкупі із зацікавленістю і мимовільною посмішкою, або життєрадісністю, і повністю позбавлений суворості чи штучної манерності; і щось було в незворушності й стійкій проникливості погляду його очей, наче він проникає в найглибші безодні людського серця, вдивляється у вічність, пронизує небеса й досягає всі світи. Він мав благородну прямоту

і незалежність характеру; він поводився вільно і дружньо; його докір був страшний, як лев; його щедрість безмежна, як океан; його розум був глобальний”¹⁶.

Джон Нідхем, один з ранніх англійських навернених: “Джозеф Сміт був чудовою людиною, чоловіком принципу, прямолінійним чоловіком; не фанатичним святошею, а якраз навпаки. Справді, дехто спотикався через те, що він був прямим, простим, життєрадісним чоловіком, але за це я любив його ще більше”¹⁷.

Емелін Б. Уеллс, генеральний президент Товариства допомоги з 1910 по 1921 рр.: “Я ... свідчу, що він був найвеличнішою людиною, найвеличнішим пророком і найвеличнішою особистістю цього покоління, найвеличнішим—я не боюся цього слова—від днів Спасителя. Його зовнішня велич була чимось дивовижним. Здавалося, що він значно вищий і більший, ніж він навіть насправді був. Мабуть, багато хто з вас бачив чоловіків, які мають таку осанку, коли підводяться і йдуть. Так було і з пророком Джозефом. Я не знаю таких картин, що дійшли до наших днів і що передавали б красу і велич його присутності”¹⁸.

Мері Еліс Кеннон Ламберт: “Любов святих до нього була невимовною. Вони були готові добровільно покласти за нього життя. Якщо він мав виступати, відкладалися всі справи, щоб вони могли почути його слова. Він був надзвичайною людиною. Як святі, так і грішники відчували і визнавали силу і вплив, який супроводжував його. Неможливо було зустрітися з ним і не бути враженим силою його особистості й впливу”¹⁹.

Джон М. Бернхісел

Джон М. Бернхісел, лікар, який кілька місяців проживав у будинку Джозефа й Емми в Наву в 1843–1844 рр.: “Джозеф Сміт від народження був обдарований неабияким інтелектом, був енергійним і рішучим за характером, проникливим і мав глибокі знання про людську природу. Він є людиною розсудливою,

широких поглядів і воістину відрізняється любов'ю до справедливості. Він добрий і люб'язний, щедрий і доброзичливий, комунікабельний і радісний і має вдумливий і спостережливий склад розуму. Він чесний, відвертий, безстрашний і незалежний, і настільки позбавлений удавання, наскільки може бути позбавлена удавання людина. ... Його народ надзвичайно любить його як свого релігійного вчителя, а також як людину”²⁰.

Джессі Н. Сміт, двоюрідний брат Джозефа Сміта: “[Пророк був] незрівнянно найбільш Богоподібною людиною, яку я будь-коли бачив. ... Я знаю, що за своєю природою він був не здатний на брехню й обман, він мав найбільш добрий і благородний характер. У його присутності я відчував, що він читав мене всього. Я знаю, що він був тим, ким заявляв, що він є”²¹.

Уільям Клейтон

Уільям Клейтон, навернений з Англії, який служив секретарем Джозефа Сміта: “Чим більше я з ним, тим більше я люблю його; чим краще я знаю його, тим більше довіряю йому”²².

Джозеф Ф. Сміт, шостий Президент Церкви: “Він був наповнений до країв найблагороднішою і найчистішою сутністю з усіх людських, що часто знаходило вихід в невинних забавах: у грі в м'яч, змаганні з братами на силу й пустощах з ними, розвагах; він не був схожий на людину, що наче кіл проковтнула, і з вилитим у бронзі обличчям, що не посміхається, що не має радості в серці. О, радість переповнювала його; він був веселим; він був сповнений любові і будь-якої іншої благородної риси, яка робить людину величною і прекрасною, і в той же час простою і невинною, щоб вона могла зійти до найнижчого стану; і у нього також була сила милостю Божою розуміти цілі Всемогутнього. Такою була особистість пророка Джозефа Сміта”²³.

Як пророк, через якого була відновлена евангелія, Джозеф Сміт навчав Божому плану спасіння з ясністю і силою

Бригам Янг: “Блиск слави особистості брата Джозефа Сміта полягав у тому, що він умів адаптувати небесне для розуміння обмеженого людського розуму. Коли він проповідував людям—відкриваючи справи Божі, волю Божу, план спасіння, цілі Єгови, наші відношення з Ним та з усіма небесними істотами,—він адаптував свої повчання до рівня кожного чоловіка, кожної жінки й дитини, роблячи їх ясними, наче добре протоптана стежка. Це мало переконати кожного, хто коли-небудь чув про нього, про його божественну владу і силу, тому що жодна інша людина не була здатна навчати так, як це робив він, і жодна людина не може відкривати справи Божі, крім тільки як через одкровення Ісуса Христа”²⁴.

Говард Корей, секретар Джозефа Сміта: “Я досліджував евангелію, як її було відкрито Джозефом Смітом, і гадав, чи може хтось без допомоги Духа Божого відкрити таку систему спасіння і піднесення людини. Мій висновок був негативним. Я багато разів сидів і слухав його проповідування з трибуни в Наву, коли захоплювало в полон його дивовижне мистецтво оратора, сила його слова, бо він говорив так, як не говорила жодна людина, яку я будь-коли чув”²⁵.

Джозеф Л. Робінсон

Джозеф Л. Робінсон, радник в єпископаті в Наву: “Ми вже давно віримо і точно знаємо, що Джозеф Сміт був істинним і смиреним пророком Бога, але тепер ми бачимо його на власні очі, чуємо його голос на власні вуха, чий голос є подібним до голосу могутніх громів небесних, і при цьому його мова лагідна, багата на настанови і напучення. Та є сила і велич в його словах і проповідуванні, які ми не бачили в жодній людині до цього часу, бо він є могутнім пророком, святою людиною Божою. Він дійсно був навчений в тому,

що стосується царства Божого, і був щедро заряджений Святим Духом, Який був його постійним супутником”²⁶.

Орсон Спенсер, баптистський священик, який приєднався до Церкви в 1841 р.: “У викладанні доктрини пан Сміт у найвищому ступені відданий Писанню. Я ніколи не бачив, щоб він заперечував або принижував хоч би одну істину зі Старого чи Нового Завіту; але я завжди бачив, як він майстерно роз’яснював і захищав їх. Будучи помазаним Богом задля мети з навчання і вдосконалення церкви, є необхідним, щоб він знав, як упорядкувати все, чого не вистачає, щоб явити все нове і старе, [діючи] як “книжник, добре навчений”. Він звеличує цей чин і апостольство; за його дотиком оживають давні апостоли, і краса і сила їхніх одкровень представляються захопливими і цікавими всім, хто їх чує”²⁷.

Джона Р. Болл, член Церкви, який жив у Наву: “Пішов на збори. Слухав проповідь пророка на першому поверсі храму. Послухати його зібралось кілька тисяч. Жодних сумнівів. Те, як він представляє Писання, поза всяким розрахунком чи дискусією. Він узяв текст з 1-го розділу 2 Петра. Він пояснив його так чітко, як сонце [опівдні]”²⁸.

Уільям Клейтон: “У нас була можливість поспілкуватися з Джозефом Смітом мол., і нам принесло задоволення його товариство. ... Він є ... людиною тверезого судження і має предостатньо інтелекту, і коли ви слухаєте його, то отримуєте знання, що збільшує ваш розум і змушує серце радіти. Він дуже приязний і з задоволенням навчає бідних святих. Мені розмовляти з ним так само легко, як і розмовляти з вами, і говорячи про бажання передавати настанови, він каже: “Я дармо дістав це, дармо і віддам”. Він готовий відповісти на будь-яке запитання, яке я ставлю йому, і йому подобається, коли ми запитуємо його. Він надзвичайно обізнаний в Писаннях, і коли він говорить на будь-яку тему, відкриваються такі світло і краса, яких я ніколи не бачив раніше. Якби я приїхав з Англії лишень для того, щоб поспілкуватися з ним протягом кількох днів, то вважав би, що всі мої труднощі з лишком окупилися”²⁹.

Мерсі Філдінг Томпсон

Мерсі Філдінг Томпсон, навернена з Британії, чий чоловік Роберт Б. Томпсон служив секретарем Джозефа Сміта: “Я ... слухала його зрозумілі й майстерні пояснення глибоких і важких запитань. Здавалося, що для нього все є простим і легким для розуміння, і тому він міг зробити це простим для інших, чого не вдавалося жодній іншій людині”³⁰.

Як і ранні святі, ми теж можемо зберігати в серці слова Джозефа Сміта і жити за принципами, яких він навчав

Еммелін Б. Уелс

Еммелін Б. Уелс: “Я гадаю, що знаходила в пророку Джозефі Сміті велику духовну силу, яка приносила радість і спокій святим. Сила Бога почивала на ньому до такої міри, що часто він здавався переображеним. Вираз його обличчя був м'яким і майже дитячим, коли він був безтурботним; а коли він звертався до людей, які любили його ледь не до обожнювання, слава його обличчя перевищувала всілякі описання. А іноді велика сила його манери триматися (більше, ніж його голос, який мені особисто здавався неперевершено красномовним) немовби потрясала те місце, на якому ми стояли, і пронизувала саму душу слухачів, і я впевнена, що тоді вони були ладні покласти своє життя, захищаючи його. Я завжди зачаровано слухала кожне його слово—його, обраного Богом в цей останній розподіл”³¹.

Лоренцо Сноу

Лоренцо Сноу, п'ятий Президент Церкви: “Я вперше побачив пророка Джозефа, коли був хлопцем [приблизно 17-ти років]. Він звертався до невеличкої аудиторії. Він розповідав їм про явлення ангелів йому. ... Людям подобалося слухати його, бо він був сповнений одкровенням. ... Згідно з обіцянням Господа, ті, хто приймали викладені ним принципи, отримували від Господа свідчення про їхню істинність”³².

Едвард Стівенсон, член кворуму сімдесятників з 1844 по 1897 рр.: “Я вперше побачив його в 1834 році в Понтіаку [шт. Мічіган], і через враження, яке він справив на мене тоді, я із задоволенням ділюсь з його багатьма друзями цією картиною. Любов до нього як істинного пророка Бога незгладимо закарбувалася в моєму розумі і відтоді завжди була зі мною, хоч від того часу пройшло вже майже 60 років. Того ж року, в 1834-му, перед багатьма великими аудиторіями пророк свідчив з великою силою щодо явлення Батька і Сина і розмови, яка відбулася у них. Я ніколи до того не відчував такої сили, яка проявлялася на тих зборах”³³.

Мері Енн Стернс Уінтерс, надчерка старійшини Парлі П. Пратта: “Я стояла близько до пророка, коли він проповідував індіанцям у гаю біля храму. Святий Дух освітлював його обличчя, доки навколо нього не зібралось сяяння, немов ореол, і його слова пронизували серця всіх, хто слухав його. ...

Я бачила мертві тіла братів Джозефа і Гайрума, коли вони лежали в Меншін-хаузі після того, як їх привезли з Картеджа, а також одяг, в якому вони були, окроплений їхньою кров'ю. Я знаю, що вони були мужами Бога, пророком і патріархом, відданими і вірними. Нехай ми будемо гідними зустріти їх у світі прийдешньому!”³⁴

Уілфорд Вудрафф, переповідаючи проповідь від 6 квітня 1837 р.: “Президент Джозеф Сміт мол. підвівся і виступав

перед зібранням протягом трьох годин, убраний у силу, дух і образ Божий. Він виливав свій розум і почуття в домі своїх друзів. Він представив розуму старійшин Ізраїля багато речей надзвичайної важливості. О, коли б вони були записані на наших серцях, наче рильцем залізним, аби залишитися навіки, щоб ми жили за ними [див. Йов 19:23–24]! Це джерело світла, принципів і чесноти, явлене із серця і вуст пророка Джозефа, чия душа, як і душа Еноха, широка, як вічність; я кажу, такі докази, надані таким вражаючим способом повинні видворити в забуття кожную крупичку зневіри і сумніву з сердець слухачів, бо така мова, такі почуття, принцип і дух не можуть іти від темряви. Джозеф Сміт мол. є пророком Бога, піднятим для визволення Ізраїля, і це істинно, як те, що зараз моє серце палає в мені”³⁵.

Бригам Янг: “З першого разу, коли я побачив пророка Джозефа, я не забув жодного слова від нього стосовно царства. І це є ключем до знання, яким я володію сьогодні,—я прислухався до слів Джозефа і зберігав їх у своєму серці, схороняв, просячи свого Батька в ім’я Його Сина Ісуса, повернути їх у мою пам’ять, коли буде потреба. Я зберігав, як скарб, те, що від Бога, і це ключ, який я тримаю сьогодні. Я жадав учитися у Джозефа і Духа Божого”³⁶.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте свідчення про пророка Джозефа Сміта на сторінках 501–503. Що вражає вас у цих свідченнях? На чому ґрунтується ваше особисте свідчення про Джозефа Сміта? Як ви здобули це свідчення? Ви можете записати своє свідчення до щоденника або поділитися ним із сім’єю.
- Сторінки 503–505 містять описання вигляду Джозефа Сміта, його особистості і характеру. Як ці твердження впливають на ваше ставлення до Джозефа Сміта? Обміркуйте, як би ви могли розвинути деякі з цих рис характеру.

- Уважно прочитайте свідчення про те, як пророк Джозеф навчав євангелії і роз'яснював Писання (сторінки 506–508). Як ці свідчення можуть допомогти нам у вивченні і викладанні євангелії?
- Продивіться останній підрозділ цього розділу (сторінки 508–510). У чому ви можете брати приклад з Уілфорда Вудраффа і Бригама Янга у вивченні цієї книги? Як ви можете наслідувати їх, вивчаючи вчення сучасних пророків? Що, на ваш погляд, означає “записати [істину] на наших серцях, наче рильцем залізним”?

Відповідні уривки з Писань: 2 Нефій 3:6–19; УЗ 24:1–9; 124:1

Посилання

1. Quoted in *History of the Church*, 5:408; capitalization modernized; from a letter by an unidentified *Boston Bee* correspondent, Mar. 24, 1843, Nauvoo, Illinois, published in *Times and Seasons*, May 15, 1843, p. 200.
2. *History of the Church*, 5:339; з проповіді Джозефа Сміта 8 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса і Уільяма Клейтона.
3. Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt*, ed. Parley P. Pratt Jr. (1938), p. 46.
4. Alvah J. Alexander, in “Joseph Smith, the Prophet,” *Young Woman's Journal*, Dec. 1906, p. 541.
5. Amasa Potter, “A Reminiscence of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, Feb. 15, 1894, p. 132.
6. Brigham Young, *Deseret News*, Oct. 31, 1855, p. 268.
7. Eliza R. Snow, “Anniversary Tribute to the Memory of President Joseph Smith,” *Woman's Exponent*, Jan. 1, 1874, p. 117; пунктуацію усучаснено.
8. Bathsheba W. Smith, in “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, June 1, 1892, p. 344.
9. Wilford Woodruff, *Deseret News*, Jan. 20, 1858, p. 363; вживання великої літери усучаснено.
10. Daniel D. McArthur, in “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, Feb. 15, 1892, p. 129.
11. Alexander McRae, quoted in *History of the Church*, 3:258; з листа Елекзендера Макре до редактора *Deseret News*, 1 листопада 1854 р., Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта, опубліковано в *Deseret News*, 9 листопада 1854 р., с. 1; пунктуацію і граматику усучаснено.
12. Lyman O. Littlefield, *Reminiscences of Latter-day Saints* (1888), p. 35.
13. Mary Alice Cannon Lambert, in “Joseph Smith, the Prophet,” *Young Woman's Journal*, Dec. 1905, p. 554.
14. Angus M. Cannon, in “Joseph Smith, the Prophet,” *Young Woman's Journal*, Dec. 1906, p. 546; орфографію і граматику усучаснено.
15. Hyrum Smith, quoted in *History of the Church*, 6:346; з проповіді Гайрума Сміта 28 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс.
16. Parley P. Pratt, *Autobiography of Parley P. Pratt*, ed. Parley P. Pratt Jr. (1938), pp. 45–46; розбивку на абзаци змінено.
17. Лист Джона Нідхема до батьків від 7 липня 1843 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Millennial Star*; жовтень 1843 р., с. 89.
18. Emmeline B. Wells, “The Prophet Joseph,” *Young Woman's Journal*, Aug. 1912, pp. 437–438; розбивку на абзаци змінено.

19. Mary Alice Cannon Lambert, in "Joseph Smith, the Prophet," *Young Woman's Journal*, Dec. 1905, p. 554.
20. John M. Bernhisel, quoted in *History of the Church*, 6:468; розбивку на абзаци змінено; з листа Джона М. Бернхисела до Томаса Форда від 14 червня 1844 р., Наву, шт. Іллінойс.
21. Jesse N. Smith, in "Recollections of the Prophet Joseph Smith," *Juvenile Instructor*, Jan. 1, 1892, pp. 23–24; розбивку на абзаци змінено.
22. Лист від Уільяма Клейтона до Уільяма Хардмана, 30 березня 1842 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Millennial Star*, 1 серпня 1842 р., с. 76.
23. Joseph F. Smith, in "Joseph, the Prophet," *Salt Lake Herald Church and Farm Supplement*, Jan. 12, 1895, p. 211; орфографію і пунктуацію усучаснено.
24. Brigham Young, *Deseret News*, Nov. 28, 1860, p. 305; вживання великої літери усучаснено.
25. Лист від Говарда Корея до Марти Джейн Люїс від 2 серпня 1889 р., Сенфорд, шт. Колорадо, сс. 3–4, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
26. Joseph Lee Robinson, *Autobiography and Journals*, 1883–1892, folder 1, p. 22, Church Archives.
27. Лист від Орсона Спенсера до невідомого від 17 листопада 1842 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, 2 січня 1843 р., сс. 56–57; пунктуацію усучаснено.
28. Лист від Джона Р. Болл до Гарві Говарда від 19 травня 1843 р., Наву, шт. Іллінойс; Jonah Randolph Ball, Letters 1842–1843, to Harvey Howard, Shutesbury, Massachusetts, Church Archives.
29. Лист Вільяма Клейтона до членів Церкви у Манчестері, Англія, 10 грудня 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, архіви Церкви.
30. Mercy Fielding Thompson, "Recollections of the Prophet Joseph Smith," *Juvenile Instructor*, July 1, 1892, p. 399; розбивку на абзаци змінено.
31. Emmeline B. Wells, in "Joseph Smith, the Prophet," *Young Woman's Journal*, Dec. 1905, p. 556; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
32. Lorenzo Snow, *Deseret Weekly*, Apr. 13, 1889, p. 487.
33. Edward Stevenson, *Reminiscences of Joseph, the Prophet, and the Coming Forth of the Book of Mormon* (1893), p. 4; розбивку на абзаци змінено.
34. Mary Ann Stearns Winters, in "Joseph Smith, the Prophet," *Young Woman's Journal*, Dec. 1905, p. 558; розбивку на абзаци змінено.
35. Уїлфорд Вудрафф, переказ проповіді Джозефа Сміт 6 квітня 1837 р. в Кертленді, шт. Огайо; Wilford Woodruff, *Journals*, 1833–1898, Church Archives.
36. Brigham Young, *Deseret News*, June 6, 1877, p. 274; вживання великої літери усучаснено.

Відновлення всього: розподіл повноти часів

“Воістину це розподіл повноти часів, коли все, що в Христі Ісусі,—чи то на небесах, чи на землі,—буде зібрано до купи в Ньому, і коли все буде відновлено”.

З життя Джозефа Сміта

Пророк Джозеф Сміт любив храм у Наву і мріяв побачити завершення будівництва. Мешканка Наву Марта Корей була присутня під час одного виступу, де побачила, як пророк простягнув руку в напрямку храму і сказав з тугою в голосі: “Якщо на те буде ... воля Бога, щоб я міг дожити до завершення будівництва і оздоблення цього храму, від фундаменту до верхнього каменю, то я скажу: “Господи, цього досить. Господи, нехай твій слуга відійде в мирі”¹.

Джордж К. Кеннон, який згодом став радником у Першому Президентстві, пригадував: “До своєї загибелі пророк Джозеф проявляв неабияке бажання побачити завершеним храм у Наву, як добре знають більшість із тих, хто були в Церкві за його часів. “Прискорюйте роботу, брати,—казав він,—добудуймо храм! Господь приготував для вас величний дар, і я хочу, щоб брати отримали ендаументи й прийняли повноту священства”. Він постійно підбадьорював святих на дії, проповідуючи їм важливість закінчення тієї споруди, щоб в ній виконувалися обряди життя і спасіння для всього народу, а особливо для кворумів святого священства. “Тоді,—казав він,—Царство буде встановлено, і мені байдуже, що зі мною станеться”².

Плани храму в Наву передбачали споруду, навіть більшу і ще прекраснішу, ніж храм у Кертленді. Розташований на

*Пророк Джозеф Сміт прагнув побачити завершення храму в Наву.
“Прискорійте роботу, брати,—казав він,—добудуймо храм!
Господь приготував для вас величний дар”.*

верхівці схилів р. Міссісіпі, завершений храм у Наву мав стати однією з найпрекрасніших споруд в Іллінойсі. Він був побудований з вапняку, що видобувався з кар'єрів неподалік від Наву, і лісу, який спускали плотами з соснових борів Вісконсіна. Завершений храм був майже 40 метрів завдовжки, приблизно 27 метрів завширшки і понад 50 метрів до верхівки шпилю. Екстер'єр був оздоблений вигадливо вирізьбленими образами місяця, сонця і зірок, а сонце, що пробивалося крізь численні вікна, освітлювало інтер'єр.

Джозеф Сміт так і не побачив завершення храму в Наву, але після його смерті тисячі святих пройшли святі обряди храму під проводом Бригама Янга. Коли святих змусили покинути Наву, їхній прекрасний храм було знищено. Інтер'єр був випалений пожежею в 1848 р., а в 1850 р. ураган повалив кілька стін, залишивши решту стін такими послабленими, що їх довелося повалити. Приблизно через 150 років почалося будівництво нового храму в Наву на тому ж місці. Реконструйований храм був освячений 27 червня 2002 р., ставши одним з понад сотні храмів по світу. Кожен з цих храмів є символом повноти Божих благословень Своїм дітям, живим і померлим, що були відновлені в цей останній розподіл.

Пророк Джозеф Сміт був покликаний Богом, щоб відновити на землі ці величні благословення і стати на чолі розподілу повноти часів. За часів священнослужіння пророка, було відновлено все необхідне для закладання основи найвеличнішого за всі часи розподілу. Було відновлено священство з його необхідними ключами, було перекладено Книгу Мормона, організовано Церкву і явлено вчення, обряди і завіти, включаючи обряди і завіти ендаументу і запечаткування шлюбу. Господь проголосив, що Він вручив Джозефу Сміту “ключі Мого царства і розподілу евангелії в останні часи; і у повноті часів, у які Я зберу разом усе в одному, і те, що на небесах, і те, що на землі” (УЗ 27:13).

Учення Джозефа Сміта

У цей останній розподіл було відновлено всю владу, обряди і знання попередніх розподілів

“Таким є небесний порядок, що Бог має завжди відкривати новий розподіл у світі, коли люди відступають від істини і втрачають священство”³.

6 вересня 1842 р. пророк Джозеф Сміт написав святим таке послання, згодом записане в Ученні і Завітах 128:18: “Необхідно для введення розподілу повноти часів, того розподілу, що вводиться зараз, щоб відбувся і відкрився від днів Адама аж до теперішнього часу повний, і закінчений, і довершений, союз і зв’язок розподілів, і ключів, і сил, і слав. І не тільки це, але й те, що ніколи не відкривалося від заснування світу, але приховувалося від премудрих і розумних, буде відкрито немовлятам і грудним дітям у цьому розподілі—розподілі повноти часів”⁴.

“Істинно, це день, який довго пам’ятатимуть святі останніх днів,—день, коли Бог небес почав відновлювати давній порядок Свого царства для Своїх слуг і Свого народу; день, коли все співпадає, щоб привести до завершення повноти євангелії, повноти розподілу розподілів, саме повноти часів; день, коли Бог почав являти і встановлювати за порядком у Своїй Церкві все те, що було, і те, чого давні пророки і мудреці прагнули мати, але померли, так і не побачивши; день, коли почало являтися те, що було сховано ще до початку світу і що Єгова обіцяв зробити відомим у Свій належний час Своїм слугам, щоб підготувати землю до повернення Його слави, саме слави цілестіальної, і царства Священиків і царів Бога і Агнця, навіки на Горі Сіон”⁵.

“Розподіл повноти часів явить на світло все те, що було відкрито в усі попередні розподіли; а також все, що ще не було відкрито. Він пошле Іллю пророка тощо, і відновить усе в Христі”⁶.

“Об’явивши нам таємницю волі Своєї за Своїм уподобанням, яке постановив у Самому Собі, для урядження виповнення часів, щоб усе об’єднати в Христі,—що на небі, і що на землі” [Ефесянам 1:9–10].

Отже, Божа мета в розгортанні останнього розподілу полягає в тому, щоб усе, що стосується цього розподілу, було виконано у суворій відповідності до попередніх розподілів.

І знову. Бог поставив мету, що не повинно бути вічної повноти, доки кожен розподіл не буде виконаний і зібраний в одне, і щоб усе, що має бути зібрано в одне в ці розподіли до повноти і вічної слави, мало бути в Христі Ісусі. ...

Усі обряди й обов'язки, що будь-коли вимагалися священством під проводом і за повеліннями Всемогутнього в будь-який з розподілів, мають бути і в останньому розподілі, тому все, що було під владою священства в будь-який попередній період, буде знову, здійснюючи відновлення, про яке говорилося устами всіх святих пророків⁷.

Джозеф Сміт тримає ключі розподілу повноти часів

“Я ... тримаю ключі останнього царства, в якому є розподіл повноти всього, про що говорилося устами всіх святих пророків від початку світу, відповідно до запечатувальної сили Мелхиседекового священства”⁸.

“Кожна людина, яка має покликання священнослужити мешканцям світу, була висвячена на це на Великій нараді небесній до початку цього світу. Я припускаю, що був висвячений в цей самий чин на тій Великій нараді. Я прагну саме свідчення, що я є Божим слугою, а цей народ—Його народ. Давні пророки проголошували, що в останні дні Бог небес установить царство, яке не буде ані повалено, ані дістанеться іншому народу.

Я розраховую бути одним зі знарядь для встановлення царства Даниїла за словом Господа, і я хочу закласти основу, яка переверне цілий світ”⁹.

“Переді мною весь план царства, і більше не перед ким”¹⁰.

Люсі Мак Сміт була присутньою на проповіді Джозефа Сміта в Кертленді, шт. Огайо, в 1832 р. Вона пригадала такі слова пророка: “Сам я тримаю ключі цього останнього розподілу, і завжди триматиму їх—в часі і у вічності. Тож нехай заспокояться ваші серця, бо все гаразд”¹¹.

Останній розподіл є настільки важливим, що від святих вимагається повна і безкорислива відданість

У вересні 1840 р. Джозеф Сміт і його радники в Першому Президентстві поширили таке проголошення до членів Церкви: “Робота Господа в останні дні є роботою незбагненої величі й майже поза розумінням смертних. Її слави переважають будь-які описання, її велич неперевершена. Це тема, яка зворушувала серця пророків і праведників від створіння світу, в усі наступні покоління і до цього часу; це дійсно є розподілом повноти часів, коли все, що в Христі Ісусі,—чи на небесах, чи на землі,—буде зібрано в Нім, і коли все буде відновлено, як говорилося про це всіма святими пророками від початку світу; бо в ньому здійсняться славетні обіцяння, дані батькам, і прояв сили Всевишнього буде величним, славним і неперевершеним. ...

Ми маємо намір іти вперед, об’єднувати сили для розбудови Царства і встановлення священства в його повноті і славі. Робота, яку необхідно виконати в останні дні, має величезну значущість, і вона затребує енергії, навичок, талантів і здібностей святих, щоб просуватися у славі й величі, описаній пророком [див. Даниїл 2:34–35, 44–45]; і зрештою вимагатиме від святих зосередження, щоб виконати діяння такої значущості й величі.

Робота зі збирання, про яку говориться в Писаннях, буде необхідною, щоб принести слави останнього розподілу. ...

Дорогі брати, прагнучи досягати цілей Бога, до чого нас було покликано, і бути співпрацівниками з Ним в цьому останньому розподілі, ми відчуваємо необхідність одноставного єднання святих по всій цій землі та на морських островах. Святим буде необхідно прислухатися до слова поради і звернути свою увагу на Церкву, організацію Царства, і відкласти вбік всі корисливі принципи, все нище і ганебне; і стояти прямо в справі істини, і допомагати з усієї своєї сили тим, кому було дано план і задуми. ...

Отож, любі браття, ця робота, що кличе нас, гідна архангелів—робота, яка відтінить все, що було досягнуто донині; робота, якої шукали, чекали і щиро прагнули царі, пророки

Місіонери повного дня біля Центру підготовки місіонерів у Прово, шт. Юта. Джозеф Сміт проголошував, що в останній розподіл "святим буде необхідно прислухатися до слова поради і ... стояти прямо в справі істини".

і праведники минулих віків, але померли, так і не побачивши; і добре буде тим, хто допоможе здійснювати могутні задуми Єгови"¹².

“Будівництво Сіону є справою, яка цікавила людей Божих у кожную добу; це тема, про яку пророки, священики і царі говорили з особливою радістю; вони з нетерпінням і радістю чекали того дня, в який ми живемо; і збуджені небесним і радісним очікуванням, вони співали, писали і пророкували про цей наш день; але вони померли, не побачивши його; ми вподобані люди, яких Бог обрав, щоб явити славу останніх днів; вона залишена нам, щоб ми брали участь в ній і допомагали просувати вперед славу останніх днів, “урядження виповнення часів, коли Бог збере все до купи, що на небі, і що на землі, саме воедино” [див. Ефесеям 1:10], коли святі Божі будуть

зібрані з кожної нації, кожного коліна, народу і язика, коли Юдеї зберуться воедино, злочестиві також зберуться разом, щоб бути їм знищеними, як говорилося пророками; Дух Божий також перебуватиме з Його народом, і буде забраний з решти народів, і все, чи то на небесах, чи то на землі, буде одним, саме в Христі.

Небесне священство з'єднається із земним, щоб досягти тих величних цілей; і доки ми так об'єднані спільною справою, просуванням царства Божого, небесне священство не є бездушним спостерігачем, Дух Божий буде пролито згори, і Він перебуватиме в нашому середовищі. Благословення Всевишнього починуть на наших скиніях, і наше ім'я передаватиметься у майбутніх віках; наші діти підведуться і назвуть нас благословенними; і ще ненароджені покоління говоритимуть з особливою радістю про події, крізь які ми пройшли, позбавлення, які пережили, невтомну старанність, яку проявляли, всі неймовірні труднощі, які ми знесли, закладаючи основи роботи, що принесла радість і благословення, відчутні для них; роботу, про яку Бог і ангели з радістю думали цілі покоління тому; яка запалювала серце давніх патріархів і пророків; роботу, яка повинна принести знищення сил темряви, оновлення землі, славу Бога і спасіння людської сім'ї¹³.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Продивіться сторінки 513–515. Чому храми є такими важливими для виконання роботи Господа?
- Чому, на ваш погляд, давні пророки і мудреці чекали нашого дня? (Приклади див. на сторінках 516–517). Подумайте, який це привілей бути членом Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів у розподілі повноти часів.
- Уважно прочитайте п'ятий абзац на сторінці 517. Обмірковуючи ці слова, які у вас виникають думки або почуття щодо вашого покликання служити в Церкві?

- Прочитайте повністю три останні абзаци на сторінці 517. Як ці висловлювання зміцнюють ваше свідчення про місію пророка Джозефа Сміта?
- Пророк Джозеф Сміт сказав: “Робота Господа в останні дні є роботою незбагненої величі” (сторінка 518). Уважно прочитайте сторінки 518–520 і подумайте про наш обов’язок у виконанні роботи Господа в останній розподіл евангелії. Чому ми мусимо “об’єднувати сили”, якщо хочемо виконати цю роботу? Чому ми мусимо “відкласти всі корисливі принципи”? Подумайте, як ви можете направити свої “енергію, навички, таланти і здібності” на роботу Господа.

Відповідні уривки з Писань: УЗ 27:12–13; 90:2–3; 112:30–32; 124:40–41

Посилання

1. Питата Марти Джейн Ноултон Корей, яка переповіла проповідь Джозефа Сміта в Наву, шт. Іллінойс; Martha Jane Knowlton Coray, Notebook, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah; ця проповідь у записнику сестри Колей датована 19 липня 1840 р., але, найімовірніше, була виголошена пізніше.
2. George Q. Cannon, *Deseret News: Semi-Weekly*, Dec. 14, 1869, p. 2.
3. *History of the Church*, 6:478–479; з проповіді Джозефа Сміта 16 червня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
4. Учення і Завіти 128:18; лист Джозефа Сміта до святих від 6 вересня 1842 р., Наву, шт. Іллінойс.
5. *History of the Church*, 4:492–493; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 6 січня 1842 р., Наву, шт. Іллінойс.
6. *History of the Church*, 4:426; з протоколу конференції Церкви 3 жовтня 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс, опублікованого в *Times and Seasons*, 15 жовтня 1841 р., с. 578.
7. *History of the Church*, 4:208, 210–211; пунктуацію усучаснено; з проповіді, підготовленої Джозефом Смітом і зачитаної на конференції Церкви 5 жовтня 1840 року в Наву, шт. Іллінойс.
8. *History of the Church*, 6:78; орфографію усучаснено; з листа Джозефа Сміта до Джеймса Арлінгтона Беннета, 13 листопада 1843 р., Наву, шт. Іллінойс. В *History of the Church* прізвище Беннета було помилково написано “Беннетт”.
9. *History of the Church*, 6:364–365; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
10. *History of the Church*, 5:139; з проповіді Джозефа Сміта 29 серпня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уільяма Клейтона.
11. Quoted by Lucy Mack Smith, reporting a discourse given by Joseph Smith in early 1832 in Kirtland, Ohio; Lucy Mack Smith, “The History of Lucy Smith, Mother of the Prophet,” 1844–1845 manuscript, book 13, p. 5, Church Archives.
12. *History of the Church*, 4:185–187; пунктуацію усучаснено; з листа Джозефа Сміта і його радників у Першому Президентстві святим, вересень 1840 р., Наву, шт. Іллінойс, опубліковано в *Times and Seasons*, жовтень 1840 р., сс. 178–179.
13. *History of the Church*, 4:609–610; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з “Храм”, редакторської статті, опублікованої в часопису *Times and Seasons*, 2 травня 1842 р., с. 776; редактором часопису був Джозеф Сміт.

Джозеф Сміт знаходив час, щоб показати свою турботу особисто про кожного святого. Маргарет Макінтаєр Бергес згадувала, як пророк, якого вона називала "найкращим другом дітей", допоміг їй та її братові, коли вони застрягли в багнюці.

Ставлення Джозефа Сміта до своєї пророчої місії

“У мене немає іншого бажання, окрім як нести добро всім людям”.

З життя Джозефа Сміта

Від початку священнослужіння життя пророка Джозефа Сміта перебувало в небезпеці. І хоча Господь неодноразово визволяв його з рук його ворогів, пророк знав, що він загине, як тільки виконає свою земну місію. “Дехто припускав, що брат Джозеф не може померти,—сказав він на похороні в Наву в 1842 р.,—але це не так. Справді, були моменти, коли мені було обіцяно життя, щоб виконати те і те, але тепер, коли я виконав це, життя мені не гарантується. Я настільки ж підвладний смерті, як будь-яка людина”¹.

Пророк добре знав, що він і всі святі, які жили в Наву, перебували в дедалі більш загрозливій ситуації. Наву розростався, і деякі місцеві жителі почали побоюватися зростаючої політичної та економічної моці святих, і зловмисники знов почали третирувати їх. Особливо в небезпеці перебував пророк, адже представники влади Міссурі неодноразово намагалися взяти його, а відступники Церкви ставали дедалі нещаднішими у спробах знищити його. 6 серпня 1842 р. пророк проголосив, що настане час, коли членів Церкви примусять залишити Наву:

“Я пророкував, що святі й надалі багато страждатимуть і будуть вигнані до Скелястих гір, багато відступлять, інші загинуть від рук наших переслідувачів або втратять життя через холод чи хвороби, і дехто з вас виживе, аби йти і допомагати в утворенні поселень, і будувати міста, і побачити, як святі стануть могутнім народом серед Скелястих гір”².

У проповідях і записах останніх кількох років життя пророка відчувається дух невідкладності. Знаючи, що часу залишилося небагато, він старанно навчав святих того, що відкрив йому Бог, і заохочував їх готуватися до прийняття цих істин. Він також виражав свою велику любов до святих, навіть заявляючи, що готовий покласти своє життя за них: “Я готовий бути принесеним у жертву, аби тільки це явило якнайбільше користі і блага”³.

Дивовижно те, що, хоча пророк відчував на собі нещадне переслідування і був обтяжений постійними викликами зростаючої Церкви, він знаходив час показати, що він турбується про кожного члена Церкви особисто. У наступні роки багато святих пригадували любов і доброту, виявлену пророком Джозефом до них.

Ароет Л. Гейл пригадував: “Пророк ... часто виходив з Меншн[-хауза] і грав з нами, хлопчачками, у м'яч, а його син Джозеф був приблизно мого віку. [Пророк] Джозеф завжди грав за правилами. Він ловив м'яч, доки не наставала його черга брати битку, і тоді він, будучи людиною дуже міцною, відбивав м'яч так далеко, що ми кричали хлопчику, який біг по нього, щоб він прихопив із собою обід. І це смішило пророка. Джозеф завжди був добродушним і веселим”⁴.

Маргарет Макінтаер Бергес пригадувала інший випадок за участю пророка в Наву: “Ми з моїм старшим братом ішли до школи і проходили поблизу будинку, відомого як цегляна крамниця Джозефа. За день до того пройшов дощ і розмочив ґрунт, особливо дорогу по вулиці. Ми з моїм братом Уолласом застрягли в багнюці і не могли вибратися, і звісно, як і всі діти, почали плакати, бо гадали, що там і залишимося. Але, підвівши очі, я побачила найкращого друга дітей, пророка Джозефа, який ішов до нас. Він швидко витягнув нас вище на суху землю. Потім він нахилився й обчистив наші маленькі, обліплені брудом туфлі, витягнув з кишені хусточку і витер наші заплакані обличчя. Він сказав нам кілька добрих і втішливих слів і відправив до школи радісними. Хіба дивно, що я любила цього великого, доброго і благородного чоловіка Божого?”⁵

Учення Джозефа Сміта

Пророки вчать того, що їм відкриває Бог; ми прагнемо зрозуміти їхні слова і прислухатися до них

“Я розмірковую про це весь день, і це приносить мені найбільше задоволення,—як зробити так, щоб святі Божі розуміли видіння, що накочуються на мій розум подібно до високих хвиль. О, як би я хотів представити вам те, про що ви ніколи не думали! Але бідність і турботи світу не дадуть зробити цього. ...

Осанна, осанна, осанна Всемогутньому Богу за те, що проміні світла починають прориватися до нас навіть тепер. Я не в змозі підібрати слів, щоб висловити себе. Я не вчений, але маю такі ж відчуття, як будь-яка людина. О, якби я міг говорити мовою архангела, щоб виразити разом свої відчуття друзям! Але я не сподіваюся на це в цьому житті”⁶.

“Надзвичайно важко донести щось до розуму цього покоління. Це все одне, що колоти закам’янілий сучок кукурудзяним коржем замість клину і гарбузом замість кувалди. Навіть святі повільні у сприйнятті.

Я багато років намагався підготувати розум святих до отримання того, що від Бога; але ми часто бачимо, як дехто з них, переживши все можливе за роботу Божу, розлітається на шматки, немов скло, як тільки стикаються з чимось суперечливим до їхніх традицій: вони зовсім не витримують вогню. Скільки зможуть витримати цілестіальний закон і піти й отримати своє піднесення, я сказати не можу, бо багато покликаних, але мало вибраних [див. УЗ 121:40]⁷.

“Я не схожий на інших людей. Мої думки постійно заняті щоденними справами, і постійно змушений повністю залежати від живого Бога в усьому, що я кажу на таких ось подіях [похороні]. ...

Якби у мене було натхнення, одкровення і сили, щоб передати вам, про що розмірковувала моя душа в останні часи, то на цих зборах не було б жодної людини, яка би при цьому не пішла додому і не зачинила вуста у вічній тиші в питаннях релігії, аж доки не осягнула б певні речі.

Навіщо бути такими впевненими, що розумієте те, що від Бога, коли ви до такої міри не можете розібратися в собі? Якщо хочете, ви можете отримати все знання і розум, який я можу передати вам”⁸.

“Дехто каже, що я занепалий пророк, оскільки більше не являю слова Господнього. Чому я не роблю цього? А чи ми зможемо прийняти його? Ні! Ніхто з присутніх у цій кімнаті”⁹.

“Час від часу я буду відкривати вам те, що відкрито мені Святим Духом. Уся брехня, яка висиджується зараз проти мене, є від диявола, і вплив диявола і його слуг направлятиметься проти царства Божого. Слути Бога не навчають нічого, окрім принципів вічного життя, і за ділами їхніми ви пізнаєте їх. Хороша людина говоритиме добре і святі принципи, а зла людина—зле. Я спонукуваний в ім’я Господа докорити всім таким поганим принципам, брехунам тощо, і я застерігаю всіх вас уважно дивитися, за ким ви ідете. Я наставляю вас прислухатися до всього чеснотливого і повчань, які я проголошую вам. ...

Я закликаю вас замислитися над цим: докладайте до віри благочестя, любов тощо. Я кажу в ім’я Господа, якщо все це буде в вас, ви будете плідними [див. 2 Петра 1:5–8]. Я свідчу, що жодна людина не має влади відкрити, окрім мене,—все в небесах, на землі і в пеклі. Я ввіряю всіх вас Богові, щоб ви могли успадкувати все; і нехай Бог додасть Своїх благословень”¹⁰.

Пророки є людьми, мають людські слабкості, однак вони покликані Богом навчати і вести Його народ

Запис у щоденнику пророка за 6 листопада 1835 р.:
 “Цього ранку мене познайомили з одним чоловіком зі східних штатів. Почувши моє ім’я, він зазначив, що я всього лише людина, і його вираз свідчив, що він гадав, що людина, якій Господь вважає за належне відкривати Свою волю, мусить бути чимось більшим, ніж людиною. Він, здавалося, забув слова, які злетіли з вуст святого Якова, що Ілля був людиною, не позбавленою пристрастей, як усі ми, однак він мав таку силу в Богові, що Той, у відповідь на його молитви, зачинив

небеса, що не було дощу протягом трьох років і шести місяців; і знов у відповідь на його молитву небеса пролили дощ, і земля вродила плід [див. Якова 5:17–18]. Справді, оце і є темрява і невігластво цього покоління—що вони вважають надприродним, що якась людина має будь-які [стосунки] зі своїм Творцем”¹¹.

“Коли я навчав чогось неправильного з цієї трибуни? Коли мене викривали? Я хочу тріумфувати в Ізраїлі, доки не відійду звідси і мене більше не побачать. Я ніколи не казав вам, що я досконалий; але в одкровеннях, яких я навчав, немає помилок. Тоді чи слід ставитися до мене як до порожнього місця?”¹²

“Хоча я помиляюся, я не помиляюся в тому, що мені було доручено; я помиляюся через слабкості людської природи, як і інші люди. Немає безгрішних людей. Невже ви гадаєте, що навіть Ісус, якби Він був тут, був би безгрішним у ваших очах? Його вороги казали всіляке зло на Нього—всі вони бачили нечестивість у Ньому”¹³.

Запис у щоденнику Джозефа Сміта за 29 жовтня 1842 р.:
 “Я ... пішов до крамниці [в Наву, шт. Іллінойс], де зібралася певна кількість братів і сестер, що цього ранку прибули з околиць Нью-Йорка. ... Я сказав їм, що я всього лише людина, і їм не слід чекати, що я досконалий; якщо вони очікують досконалості від мене, я буду очікувати її від них; але якщо вони терпітимуть мої слабкості і слабкості братів, я також терпітиму їхні слабкості”¹⁴.

Незважаючи на спротив, пророки виконують місію, доручену їм Богом

“Я щасливий і я вдячний за можливість бути присутнім на цій події. Наші вороги доклали багато зусиль, щоб привести мене до Міссурі і забрати моє життя; але Господь перепинив їхній шлях, і вони, поки що, не змогли здійснити свій задум. Бог дозволив мені втекти від їхніх рук. Я відвоював добру війну. ...

Я тріумфуватиму над своїми ворогами: я почав тріумфувати над ними вдома і робитиму це поза ним. Всі, хто повстануть

проти мене, неодмінно відчують тягар свого злочестя на своїх головах”¹⁵.

“Я говорю сміливо, з вірою і повноваженням. ... Я знаю, що кажу; я знаю свою місію і справу. Бог Всемогутній є моїм щитом; і що може зробити людина, якщо Бог—мій друг? Мене не буде принесено в жертву, доки не настане мій час; тоді я віддам себе вільно. ... Я дякую Богові за те, що Він уберіг мене від моїх ворогів; у мене немає ворогів, окрім ворогів істини. У мене немає іншого бажання, окрім як нести добро всім людям. Я бажаю молитися за всіх людей”¹⁶.

“Якби мене насправді не залучив до цієї роботи і не покликав Бог, я би відступив. Але я не можу відступити: у мене немає сумніву в істині”¹⁷.

“Я неотесаний камінь. Ніколи наді мною не було чути молотка і долота, доки Господь не взяв мене у Свою руку. Я прагну лише небесного вчення і мудрості”¹⁸.

“Я пророкую і свідчу цього ранку, що всі об’єднані сили землі й пекла не переможуть і ніколи не зможуть перемогти чи здолати цього хлопця, бо я маю обіцяння від вічного Бога. Якщо я грішив, то ці гріхи не йшли з мого нутра; але я точно споглядав Божественне”¹⁹.

“Коли люди ідуть і будують на основі інших людей, то роблять це на власний розсуд, без повноваження від Бога; і коли розіллються потоки і подують вітри, їхньою основою виявиться пісок, і вся їхня будівля розсиплеться в прах.

Чи будував я на основі якоїсь людини? Я взяв усю істину, якою володіє християнський світ, і незалежне одкровення на додачу, і Бог виведе мене переможцем”²⁰.

**Пророки люблять людей, яким служать,
і бажують добре вести їх, навіть якщо
для цього їх необхідно виправляти**

“Більшої любові не має над ту, як хто своє життя поклав би за друзів своїх [див. Іван 15:13]. Я знаю сотні і тисячі братів, які готові пожертвувати своїм життям за мене.

“Я підготував виступ для всіх: і багатих, і бідних, залежних і вільних, великих і малих. ... Я люблю всіх людей, особливо цих своїх братів і сестер”.

Тягарі, що опиняються на мені, дуже важкі. Переслідувачі не дають мені спокою, і я помічаю, що в усіх справах і турботах дух бадьорий, але плоть слабка. Хоча мене покликав мій Небесний Батько, щоб я заклав основу цієї величної роботи і царства в цей розподіл і свідчив про явлення Його волі розсіяному Ізраїлю, я підданий таким же пристрастям, як і інші люди, як і пророки давніх часів. ...

Я не бачу помилок у Церкві, тож нехай я буду воскресений зі святими, чи піднесуся я на небеса, чи піду в пекло, чи будь-яке інше місце. І якщо я піду до пекла, ми виженемо демонів звідти і зробимо з пекла рай. Де буде цей народ, там буде прекрасне суспільство”²¹.

“Святим не варто гадати, що, якщо я свійський з ними, люблю грати і веселитися, я не відаю, що відбувається. Злочестивість у будь-якому її прояві не може терпітися в Церкві, і вона не процвітатиме там, де я є; бо я повний рішучості вести Церкву правильно, доки веду її”²².

“Якщо мені так пощастило, що я—людина, яка розуміє Бога, яка пояснює або передає ці принципи до ваших сердець, щоб Дух запечатав їх на вас, нехай тоді кожна людина віднині сидить тихо, затуливши вуста руками, і не підносить своїх рук чи голосу, і більше не каже нічого проти людини Божої або слуги Божого. ... Якщо я привожу вас до пізнання Його, всі переслідування проти мене мусять припинитися. Тоді ви дізнаєтеся, що я—Його слуга. Бо я говорю як той, хто має повноваження. ...

Я можу скуштувати принципи вічного життя, і ви також. Вони дані мені через одкровення Ісуса Христа; і я знаю, що коли я даю вам ці слова вічного життя, як вони дані мені, ви куштуєте їх, і я знаю, що ви вірите їм. Ви кажете, що мед солодкий, і я так кажу. Я також можу скуштувати дух вічного життя. Я знаю, що він хороший; і коли я кажу вам про те, що було дано мені через одкровення від Святого Духа, ви маєте прийняти це як солодке, і все більше і більше радіти. ...

Я підготував виступ для всіх: і багатих, і бідних, залежних і вільних, великих і малих. Я не відчуваю ворожості до жодної людини. Я люблю вас усіх; але я ненавиджу деякі ваші вчинки. Я ваш найкращий друг, і якщо люди втрачають мету з поля зору, це їхня провина. Якщо я дорікаю людині, і вона ненавидить мене, вона нерозумна; бо я люблю всіх людей, особливо цих своїх братів і сестер. ...

Ви не знаєте мене; ви не знаєте мого серця. Ніхто не знає моєї історії. Я не можу розповісти її—ніколи не візьмуся за це. Не звинувачуйте нікого за те, що він не вірить у мою історію. Якби я не пережив те, що пережив, то і сам би ніколи не повірив. Я не заподіяв шкоди жодній людині, відколи народився на світ. Мій голос завжди за мир.

Я не можу належати собі, доки не звершиться вся моя робота. Я ніколи не замислюю нічого злого і не роблю нічого, що зашкодить моїм ближнім. Коли мене покличе сурма архангела і покладуть на ваги, тоді всі ви знатимете мене. Більше нема чого додати. Нехай Бог благословить усіх вас”²².

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте на сторінці 523 про переслідування Джозефа Сміта в Наву. Потім відкрийте сторінку 524 і продивіться історії про те, як він служив і грався з дітьми в Наву. Чому, на ваш погляд, йому вдавалося зберігати такий радісний настрій і турботливість? Обміркуйте, що ви можете зробити, щоб залишатися щасливими і люблячими в часи випробувань.
- Прочитайте третій і четвертий абзаци на сторінці 525 і зверніть увагу на розчарування пророка Джозефа, коли святі виявилися неготовими прийняти все, чого він хотів навчити їх (сторінки 525–526). Що може завадити нам сприймати більше істини? Як ми можемо “підготуватися до того, що від Бога”?
- Продивіться абзац, що починається внизу сторінки 526, і два наступні абзаци. Яку пораду ви дали б людині, яка відмовляється приймати керівника Церкви, тому що той має якісь вади характеру? Прочитайте повністю третій абзац на сторінці 527 і подумайте, як це твердження стосується всіх стосунків.
- Джозеф Сміт з вірою казав, що Бог захистить його і дасть закінчити життєву місію (сторінки 527–528). Які у вас були випадки, коли Бог допомагав вам виконати ваші обов’язки щодо сім’ї або в церковному покликанні?
- Прочитайте уважно другий і третій абзаци на сторінці 530. Коли ви куптували солодкість істини? Як ми можемо радіти словам пророка або іншого церковного провідника, навіть коли він дорікає нам за наші помилки?
- Коротко продивіться весь розділ і знайдіть одне-два твердження, особливо корисні для вас. Що вам особливо подобається в обраних твердженнях? Як цей розділ вплинув на ваше свідчення про пророка Джозефа Сміта?

Відповідні уривки з Писань: Даниїл 2:44–45; 2 Тимофію 4:6–8; Кн. Якова 1:17–19; Мосія 2:9–11; Мормон 9:31

Посилання

1. *History of the Church*, 4:587; пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 9 квітня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
2. *History of the Church*, 5:85; from “History of the Church” (manuscript), book D-1, p. 1362, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
3. *History of the Church*, 5:159; з листа Джозефа Сміта до Джеймса Арлінгтона Беннета, 8 вересня 1842 р., Наву, шт. Іллінойс. В *History of the Church* прізвище Беннета було помилково написано “Беннетт”.
4. Aroet L. Hale, “First Book or Journal of the Life and Travels of Aroet L. Hale,” pp. 23–24; Aroet Lucius Hale, *Reminiscences*, ca. 1882, Church Archives.
5. Margarette McIntire Burgess, in “Recollections of the Prophet Joseph Smith,” *Juvenile Instructor*, Jan. 15, 1892, pp. 66–67.
6. *History of the Church*, 5:362; орфографію і пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 16 квітня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа і Уїлларда Річардса.
7. *History of the Church*, 6:184–185; з проповіді Джозефа Сміта 21 січня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
8. *History of the Church*, 5:529–530; орфографію і пунктуацію усучаснено; з проповіді Джозефа Сміта 13 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
9. *History of the Church*, 4:478; з проповіді Джозефа Сміта 19 грудня 1841 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа.
10. *History of the Church*, 6:366–367; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
11. *History of the Church*, 2:302; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 6 листопада 1835 р., Кертленд, шт. Огайо.
12. *History of the Church*, 6:366; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
13. *History of the Church*, 5:140; з проповіді Джозефа Сміта 31 серпня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу.
14. *History of the Church*, 5:181; розбивку на абзаци змінено; із запису у щоденнику Джозефа Сміта, 29 жовтня 1842 р., Наву, шт. Іллінойс.
15. *History of the Church*, 5:139–140; з проповіді Джозефа Сміта 31 серпня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
16. *History of the Church*, 5:257, 259; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 22 січня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
17. *History of the Church*, 5:336; з проповіді Джозефа Сміта 6 квітня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса.
18. *History of the Church*, 5:423; з проповіді Джозефа Сміта 11 червня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлфорда Вудраффа і Уїлларда Річардса; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
19. *History of the Church*, 5:554; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 27 серпня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уїлларда Річардса і Уільяма Клейтона.
20. *History of the Church*, 6:479; з проповіді Джозефа Сміта 16 червня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.

21. *History of the Church*, 5:516–517; з проповіді Джозефа Сміта 23 липня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
22. *History of the Church*, 5:411; з настанов Джозефа Сміта, виголошених 27 травня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа.
23. *History of the Church*, 6:304–305, 312; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Джозефа Сміта 7 квітня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілфорда Вудраффа, Уілларда Річардса, Томаса Баллока і Уільяма Клейтона; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.

Обідньої пори 27 червня 1844 р. нападники итурмували в'язницю Картеджа, шт. Іллінойс, і вбили пророка Джозефа Сміта та Гайрума Сміта.

Мученицька смерть: пророк запечатав своє свідчення власною кров'ю

*“Він жив велично і загинув велично
в очах Бога і свого народу”.*

З життя Джозефа Сміта

Зима і весна 1843–1844 рр. були часом великої напруги в Наву, причиною чого були дедалі більші зусилля ворогів Джозефа Сміта знищити його і Церкву. Знаючи, що його земне священнослужіння невдовзі має завершитися, пророк часто зустрічався з членами Кворуму Дванадцятьох Апостолів, навчав їх і передав необхідні для управління Церквою ключі священства. Ця підготовка досягла кульмінації на зборах з апостолами і кількома іншими близькими однодумцями в березні 1844 р. На цій надзвичайній нараді пророк доручив Дванадцятьом керувати Церквою після його смерті, пояснивши, що поклав на них усі обряди, повноваження і ключі, необхідні для цього. “Я перекладаю тягар і відповідальність керівництва цією Церквою зі своїх плечей на ваші,—проголосив він.—Отже розправте плечі й несіть цю ношу, як це личить чоловікам; тому що Господь збирається дати мені трохи відпочити”¹.

10 червня 1844 р. Джозеф Сміт, тоді мер Наву, і міська рада Наву видали розпорядження знищити видання *Nauwoo Expositor* і верстат, на якому воно друкувалося. *Nauwoo Expositor* була антимормонською газетою, яка обмовляла пророка та інших святих і закликала скасувати Хартію Наву. Представники міської влади боялися, що такі публікації приведуть до погромів. Внаслідок дій мера та міської ради чиновники Іллінойсу висунули пророку, його брату Гайруму

та іншим представникам міської влади Наву необґрунтоване звинувачення в порушенні громадського спокою. Губернатор Іллінойсу Томас Форд наказав чоловікам прибути на суд до Картеджа, шт. Іллінойс, окружний адміністративний центр, і пообіцяв їм захист. Джозеф знав, що якщо поїде до Картеджа, його життя буде у великій небезпеці через погромників, що погрожували йому.

Вважаючи, що лише вони були потрібні зловмисникам, Джозеф і Гайрум вирішили поїхати на Захід, щоб врятувати своє життя. 23 червня вони перетнули р. Міссісіпі, але того ж дня брати з Наву знайшли пророка і сказали, що в місто увійдуть регулярні війська, якщо він не здасться владі в Картеджі. Пророк погодився на це, розраховуючи заспокоїти і владу, і погромників. 24 червня Джозеф і Гайрум Сміти попросилися зі своїми сім'ями і виїхали з іншими представниками муніципальної влади Наву до Картеджа, добровільно здавшись окружній владі наступного дня. Коли братів на поруки звільнили від першого звинувачення, їх фіктивно звинуватили в державній зраді щодо штату Іллінойсу, заарештували і відвели до в'язниці Картеджа до слухання. Старійшини Джон Тейлор і Уїллард Річардс, єдині члени Дванадцятьох, які тоді не служили на місії, добровільно приєдналися до них.

27 червня 1844 р., у післяобідній час, ця невеличка група братів тихо і сумно сиділа у в'язниці. Один з них попросив старійшину Тейлора, який мав красивий тенор, заспівати для них. Мить по тому його голос зазвучав: “Я хочу вам розповісти про те, як майже кожен рік з'являвся на моїй путі той бідолашний чоловік”². Старійшина Тейлор пригадував, що цей гімн “надзвичайно відповідав нашим почуттям в той час, коли чотири наших душі були пригнічені, сумні й похмурі”³.

Невдовзі після п'ятої вечора велика група нападників штурмувала в'язницю, стріляючи зі зброї по чоловіках всередині. Брудна справа була зроблена за лічені хвилини. Першим поранили Гайрума Сміта, і він майже негайно помер. Старійшина Річардс чудом дістав лише одне неглибоке поранення, а старійшина Тейлор, хоч і дуже поранений, вижив і згодом став третім президентом Церкви. Пророк Джозеф побіг до

вікна і був смертельно поранений. Пророк відновлення і його брат Гайрум запечатали своє свідчення власною кров'ю.

Учення Джозефа Сміта

Бог захищав Джозефа Сміта доки не була завершена його земна місія

У серпні 1842 р. Джозеф Сміт учив: “Наразі я відчуваю, що наскільки Господь Всемогутній зберігав мене до цього дня, так Він оберігатиме мене і надалі завдяки спільній вірі та молитвам святих доки я повністю не виконаю свою місію в цьому житті і так міцно устанавлю розподіл повноти священства в останні дні, що всі сили землі й пекла ніколи не здолають його”⁴.

У жовтні 1843 р. пророк казав: “Я кидаю виклик усьому світові: нехай знищать роботу Божу! І я пророкую, що вони ніколи не матимуть сили вбити мене, доки мою роботу не буде завершено і не буду готовий померти”⁵.

У травні 1844 р. пророк казав: “Бог завжди захищатиме мене, доки моя місія не буде виконана”⁶.

У червні 1844 р. пророк казав: “Я не переймаюся збереженням свого життя. Я готовий бути принесеним у жертву за цей народ; бо що можуть зробити наші вороги? Лише вбити тіло, і на цьому їхня сила закінчується. Стійте непохитно, друзі мої, ніколи не відступайте. Не прагніть врятувати своє життя, бо той, хто боїться померти за істину, втратить вічне життя. Тримайтеся до кінця, і ми воскреснемо і станемо подібні до Богів, і правитимемо в цілестіальних царствах, князівствах і вічних владарюваннях”⁷.

Уранці 27 червня 1844 р., перебуваючи у в'язниці Картеджа, Джозеф Сміт нашивидкуруч написав листа Еммі Сміт: “Я надзвичайно покірний своєму жеребові, знаючи, що виправданий і що зробив усе найкращим чином. Передай мою любов дітям та всім моїм друзям; ... а щодо зради, то я знаю, що ніколи нічого подібного не вчиняв, і вони не можуть довести навіть тіні її, тож не бійся, що це принесе нам якесь лихо. Нехай Бог благословить усіх вас! Амінь”⁸.

**Перед смертю Джозеф Сміт передав
Дванадцятьом апостолам усі ключі священства
і владу, які Господь запечатав на ньому**

Уілфорд Вудраф, четвертий Президент Церкви, пригадував: “[Джозеф Сміт] провів останню зиму свого життя, три-чотири місяці, з Кворумом дванадцятьох, навчаючи їх. Це було не просто кілька годин, які він витратив, священнослужачи їм в обрядах євангелії; але він проводив з ними день за днем, тиждень за тижнем, місяць за місяцем, навчаючи їх та кількох інших людей речам царства Божого”⁹.

Уілфорд Вудраф казав про збори Джозефа Сміта з апостолами в березні 1844 р.: “Я пам’ятаю останню промову, яку виголосив [Джозеф Сміт] незадовго до своєї смерті. ... Він був на ногах десь три години. Кімната була наче наповнена поглинаючим вогнем. Його обличчя було ясним, наче бурштин, і він був убраний в силу Бога. Він виклав нам наш обов’язок. Він розгорнув перед нами повноту цієї величної Божої роботи; і, звертаючись до нас, він сказав: ”Брати, на моїй голові було запечатано кожний ключ, кожна силу, кожний принцип життя і спасіння, які Бог будь-коли давав будь-якій людині, що будь-коли жила на лиці землі. І ці принципи, це священство і сила належать цьому великому й останньому розподілу, який Бог Небесний Своєю рукою встановив на землі. Нині,—сказав він, звертаючись до Дванадцятьох,—я запечатаю на ваших головах кожний ключ, кожна силу і кожний принцип, які Господь запечатав на моїй голові”. І, продовжуючи, він сказав: “Я жив достатньо довго, аж до цього часу, і був серед цих людей і в великій роботі і справі викуплення. Я бажав дожити до дня, коли побачу завершення храму. Але я не доживу, щоб побачити його побудованим; але ви побачите його, ви побачите”. ...

Сказавши нам це, він додав: “Я кажу вам: тягар цього царства тепер лежить на ваших плечах; ви маєте нести його по всьому світу, і якщо ви не робитимете це, то будете прокляті”¹⁰.

Уілфорд Вудрафф пригадував, що пророк Джозеф Сміт “провів останню зиму свого життя, три-чотири місяці, з Кворумом дванадцятьох, навчаючи їх. ... Він проводив з ними день за днем, тиждень за тижнем, місяць за місяцем”.

Члени Кворуму дванадцятьох записали: “Ми, [Дванадцяттеро,] ... були присутні на нараді наприкінці березня місяця минулого [1844] року, що відбулася в місті Наву. ...

На цій нараді Джозеф Сміт перебував у дещо пригніченому дусі і скористався нагодою, щоб відкрити нам своє серце ... : “Брати, Господь повеліває мені прискорити роботу, до якої ми залучені. Якась важлива подія повинна мати місце незабаром. Можливо, мене вб’ють мої вороги. І якщо так станеться, а ключі й сили, що є на мені, не будуть передані вам, то вони будуть втрачені з землі. Але якщо я лише перекладу їх на ваші

голови, то нехай я паду жертвою закривавлених рук, якщо так допустить Бог, і тоді я відійду із задоволенням і спокоєм, знаючи, що мою роботу виконано і що закладено фундамент, на якому царство Бога буде піднято в цьому розподілі повноти часів.

Віднині обов'язок вести цю церкву мусить лягти на плечі Дванадцятьох, доки ви не призначите інших, що посядуть ваше місце. Вороги не зможуть убити вас усіх одразу, і якщо когось із вас буде вбито, ви можете покласти руки на інших і поповнити свій кворум. Так ця влада і ці ключі можуть триматися на землі". ...

Ми ніколи не забудемо його думки і його слова того дня. Промовивши так до нас, він продовжував крокувати вперед-назад, і сказав: "Тепер, коли я перекинув тягар зі своїх плечей, я почувуюся легко, як корок. Я відчуваю себе вільним. Я дякую моєму Богові за це визволення"¹¹.

Парлі П. Пратт, один з членів Кворуму дванадцятьох, писав: "Цей величний і прекрасний чоловік перед своєю смертю відчув, що має час від часу скликати разом Дванадцятьох і навчати їх усьому, що стосується царства, обрядів й урядування Божого. Він часто казав, що закладає основу, а зведення споруди залишає для Дванадцятьох. Він казав: "Не знаю чому, але з якоїсь причини я змушений прискорити свою підготовку і дарувати Дванадцятьом усі обряди, ключі, завіти, ендаументи й запечатувальні обряди священства, і так показати їм модель всього, що стосується святилища [храму] і його ендаументу".

Зробивши це, він надзвичайно радів, бо він казав, що "Господь готовий покласти тягар на ваші плечі і дати мені трохи відпочити; і якщо вони вб'ють мене,—продовжував він,—царство Бога котитиметься далі, а я вже закінчив ту роботу, що була покладена на мене, вручивши вам все необхідне для розбудови царства відповідно до бачення небес і способу, показаному мені з неба"¹².

Бригам Янг, другий Президент Церкви, учив: "Джозеф поклав на наші голови всі ключі й сили, що належать до апостольства, носієм яких він сам був, доки не був забраний, і

жодна людина чи група людей не може стати між Джозефом і Дванадцятьма в цьому світі чи світі прийдешньому. Як часто Джозеф казав Дванадцятьом: “Я заклав основу, а ви мусите будувати на ній, бо на ваших плечах лежить царство”¹³.

**Пророк Джозеф Сміт і його брат
Гайрум жили велично і загинули велично
за своє свідчення про євангелію**

*Джон Тейлор, коли служив членом Кворуму дванадцятьох, зробив проголошення, записане в Ученні і Завітах 135:1–6: “Запечатуючи свідчення цієї книги та Книги Мормона, ми повідомляємо про мученицьку смерть пророка Джозефа Сміта та патріарха Гайрума Сміта. Їх було застрелено в Картеджській в’язниці 27 червня 1844 року біля п’ятої години пополудні бандою озброєної черні з розмальованими обличчями, числом від 150 до 200 чоловік. Гайрума було застрелено першим, і він повільно повалився, вигукнувши: *Я помираю!* Джозеф намагався вистрибнути з вікна і був застрелений, вигукнувши: *Господи Боже мій!* Уже в мертвих, у них з люттям стріляли і всадили в кожного по чотири кулі.*

Джон Тейлор та Уїллард Річардс, двоє з Дванадцятьох, були єдиними, хто знаходився в кімнаті на той час; першого було тяжко поранено чотирма кулями, але він згодом видужав; другий, завдяки Божому провидінню, врятувався, що й в одязі не залишилося жодної дірки.

Джозеф Сміт, Пророк і Провидець Господа, зробив більше для спасіння людей у цьому світі, ніж будь-яка інша людина, окрім самого Ісуса. За короткий проміжок часу в двадцять років він явив світу Книгу Мормона, яку він переклав даром та силою Бога, і через нього її видали на двох континентах; він послав повноту вічної євангелії, яку вміщено в неї, до чотирьох частин світу; він явив одкровення і заповіді, з яких складається ця книга Учення і Завітів, та багато інших мудрих документів і настанов для блага дітей людських; він зібрав багато тисяч святих останніх днів, заснував велике місто і залишив славу та ймення, які не знищити. Він жив велично і загинув велично в очах Бога і свого народу; і як більшість з

Господніх помазаників у давнину, запечатав свою місію і свої діяння своєю власною кров'ю; і так само його брат Гайрум. У житті вони були нерозлучні, і в смерті їх не розділено!

Коли Джозеф вирушав до Картеджа віддати себе так званим вимогам закону, за два чи три дні до його вбивства, він сказав: “Я йду, як ягня на заклання; але я спокійний, наче літній ранок; моя совість чиста від провин перед Богом і перед усіма людьми. Я помру безвинним, і про мене ще скажуть— його було вбито холоднокрівно”.—Того ж ранку після того, як Гайрум приготувався до подорожі,—чи слід сказати, на заклання?—так, бо так це й було—він прочитав наступний абзац, ближче до кінця дванадцятого розділу Етера в Книзі Мормона, і загнув сторінку на цьому місці:

“І сталося, що я молився Господові, аби Він дав Іновірцям благодать, щоб вони мали милосердя. І сталося, що Господь сказав мені: Якщо вони не мають милосердя, це не має для тебе значення, бо ти був вірним; ось чому твій одяг буде очищено. І тому, що ти бачив свою слабкість, тебе буде зроблено настільки сильним, що будеш ти сидіти на місці, яке Я приготував в оселях Мого Батька. І ось я ... прощаюся з Іновірцями, так, і також з моїми братами, яких я люблю, до тих пір, коли ми зустрінемося перед місцем суду Христа, де всі люди будуть знати, що мій одяг не заплямований вашою кров'ю. [Етер 12:36–38]. Заповідачі тепер мертві, і їхній заповіт тепер в силі.

Гайруму Сміту виповнилося сорок чотири в лютому 1844 року, а Джозефу Сміту виповнилося тридцять вісім у грудні 1843 року; і відтепер їхні імена будуть числитися серед мучеників за віру; і читачеві з кожного народу нагадуватимуть, що принесення—заради спасіння занепалого світу—Книги Мормона і цієї книги Учення і Завітів Церкви коштувало найкращої крові дев'ятнадцятого століття; і якщо вогонь може спалити зелене дерево заради слави Бога, то з якою легкістю він спалить сухі дерева, щоб очистити виноградник від гнилі. Вони жили для слави; вони загинули для слави; і слава є їхньою вічною винагородою. З віку у вік переходитимуть їхні імена до нащадків, як самоцвіти для освячених”¹⁴.

Джозеф Сміт виконав свою земну місію і запечатав свідчення власною кров'ю

Бригам Янг казав: “Хоча ворог мав силу вбити нашого пророка, щобто вбити його тіло, хіба він не виконав усе, що бажав у своєму серці виконати за свого життя? Виконав, я твердо знаю про це”¹⁵.

Бригам Янг

Бригам Янг також учив: “Хто визволяв Джозефа Сміта з рук його ворогів до дня його смерті? Бог. Хоч він опинявся на межі смерті знову і знову, і, на думку людей, він не міг бути врятованим—не було жодного шансу врятуватися. Коли він був у в'язниці в Міссурі, і вже ніхто не думав, що він колись вирветься з їхніх рук, у мене була віра, подібна до віри Авраама, і я сказав братам: “Як живий Господь Бог, він вирветься з їхніх рук”. І хоч він пророкував, що не доживе до сорока років, ми все-таки плекали надію, що це пророцтво не здійсниться і він буде вічно з нами. Ми думали, що наша віра подовжить його життя, але ми помилялися: зрештою він пав як мученик за свою релігію. Я сказав: “Все правильно; тепер свідчення в повній силі; він запечатав його своєю кров'ю”¹⁶.

Уілфорд Вудрафф свідчив: “У мене особливі відчуття щодо його смерті й того, яким чином було забрано його життя. Я гадав, що якби ... Джозеф тільки забажав, то міг би прокладати піонерам шлях до Скелястих гір. Але відтоді я повністю змирився з фактом, що це відповідало програмі, це вимагалось від нього як від голови цього розподілу—що він мусив запечатати своє свідчення власною кров'ю і вирушити звідси до духовного світу, маючи ключі цього розподілу, щоб відкрити місію, що нині виконується, з проповідування євангелії в “духовній в'язниці”¹⁷.

Джозеф Ф. Сміт, шостий Президент Церкви, учив: “Чого нас навчає мученицька смерть [Джозефа і Гайрума Смітів]?”

Великого уроку, що “де заповіт, там має відбутися смерть заповідника” (Євреям 9:16), щоб заповіт мав чинність. Більше того, що кров мучеників справді є насінням Церкви. Господь дозволив цю жертву, щоб свідчення тих чеснотливих і праведних чоловіків стояло як обвинувачення проти збоченого і несправедного світу. Крім того, вони були взірцем прекрасної любові, про яку говорить Викупитель: “Ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх” (Іван 15:13). Саме цю чудову любов вони виявили до святих і до світу; бо обидва усвідомлювали і висловлювали свої переконання перед дорогою до Картеджа, що ідуть на власну погибель. ... Їхня мужність, їхня віра, їхня любов до людей були безмежними, і вони віддали все, що мали, за свій народ. Така відданість і любов не залишили сумнівів у серцях тих, хто ходив у супроводі Святого Духа, що ці гідні й віддані чоловіки справді були вповноваженими слугами Господа.

Їхня мученицька смерть завжди була натхненням для людей Господа. Вона допомагала їм в особистих випробуваннях, надихала мужність, щоб триматися курсу праведності, знати істину і жити за нею, і святі останніх днів, які прийняли величні істини, що їх Бог відкрив через Свого слугу, Джозефа Сміта, завжди мусять зберігати її у священній пам’яті”¹⁸.

Джордж Альберт Сміт

Джордж Альберт Сміт, восьмий Президент Церкви, казав: “Джозеф Сміт виконав свою місію; і коли настав час, що він зустрівся лицем до лица зі смертю, сказав: “Я йду, як ягня на заклання, але я спокійний, наче літній ранок, моя совість чиста від провин перед Богом і перед усіма людьми. Якщо вони заберуть мое життя, я помру безвинним, і моя кров волатиме з землі про відплату, і про

мене ще скажуть—його було вбито холоднокрівно” [див. УЗ 135:4]. Він не боявся постати перед приємним місцем суду нашого Батька Небесного і дати відповідь за свої діла в тілі. Він не боявся постати перед звинуваченням, висунутим

проти нього, що він обманював людей і несправедливо поведився з ними. Він не боявся наслідків його земної місії, і фінального тріумфу роботи, знання про божественну сутність якої він мав і за яку віддав власне життя”¹⁹.

Гордон Б. Хінклі, п'ятнадцятий Президент Церкви, свідчив: “[Джозеф Сміт] був настільки впевненим у справі, яку очолював, настільки впевненим у своєму божественному покликанні, що поставив їх вище за цінність власного життя. Знаючи про наближення своєї смерті, він підкорив себе тим, хто віддав його беззахисного в руки погромників. Він запечатав своє свідчення кров'ю життя”²⁰.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Незадовго до вбивства Джозефа та Гайрума Смітів старішина Джон Тейлор співав “Той бідолашний чоловік” (сторінка 536). Прочитайте або заспівайте слова цього гімну (*Гімни*, №16) і поміркуйте, як вони пов'язані з життям пророка Джозефа Сміта. Чому, враховуючи обставини, цей гімн був дуже доречний?
- Продивіться свідчення про те, як Джозеф Сміт передав ключі священства Дванадцятьом апостолам (сторінки 538–541). Чому, на ваш погляд, апостоли вважали важливим засвідчити про цю подію? Яким є ваше свідчення щодо наступництва у Президентстві Церкви?
- Уважно прочитайте розповідь Джона Тейлора про вбивство Джозефа і Гайрума Смітів (сторінки 541–542). Як би ви підтвердили твердження, що Джозеф Сміт “зробив більше для спасіння людей у цьому світі, ніж будь-яка інша людина, окрім самого Ісуса”? Перед тим як вирушити до в'язниці Картеджа, Гайрум прочитав Етер 12:36–38 і загорнув сторінку. Як цей уривок стосується Джозефа і Гайрума? Що ви відчуваєте, коли розмірковуєте про жертви, принесені Джозефом і Гайрумом за своє свідчення про Ісуса Христа?

- Прочитайте свідчення пророків останніх днів на сторінці 543–545. Які слова вдячності і свідчення ви могли б додати до їхніх слів?

Відповідні уривки з Писань: Євреям 9:16–17; УЗ 5:21–22; 98:13–14; 112:30–33; 136:37–40

Посилання

1. Quoted in declaration of the Twelve Apostles (undated draft), reporting Mar. 1844 meeting; in Brigham Young, Office Files 1832–1878, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
2. “Той бідолашний чоловік”, *Гімни*, №16.
3. John Taylor, quoted in *History of the Church*, 7:101; from John Taylor, “The Martyrdom of Joseph Smith,” in Historian’s Office, History of the Church ca. 1840s–1880, p. 47, Church Archives.
4. *History of the Church*, 5:139–140; з проповіді Джозефа Сміта 31 серпня 1842 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Елайзи Р. Сноу; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
5. *History of the Church*, 6:58; з проповіді Джозефа Сміта 15 жовтня 1843 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Уілларда Річардса; див. також додаток, сторінка 568, пункт 3.
6. *History of the Church*, 6:365; з проповіді Джозефа Сміта 12 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
7. *History of the Church*, 6:500; з проповіді Джозефа Сміта 18 червня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс. Укладчі *History of the Church* поєднали словесні звіти кількох очевидців в одну розповідь про цю проповідь.
8. Лист Джозефа Сміта до Емми Сміт від 27 червня 1844 р., в’язниця м. Картеджа, шт. Іллінойс; Community of Christ Archives, Independence, Missouri; copy in Church Archives.
9. Wilford Woodruff, *Deseret News: Semi-Weekly*, Dec. 21, 1869, p. 2.
10. Wilford Woodruff, *Deseret Semi-Weekly News*, Mar. 15, 1892, p. 2; пунктуацію усучаснено.
11. Declaration of the Twelve Apostles (undated draft), reporting Mar. 1844 meeting; in Brigham Young, Office Files 1832–1878, Church Archives.
12. Parley P. Pratt, “Proclamation to The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints,” *Millennial Star*, Mar. 1845, p. 151.
13. Бригам Янг, цитовано в *History of the Church*, 7:230; розбивку на абзаци змінено; з проповіді Бригама Янга 7 серпня 1844 р., в Наву, шт. Іллінойс.
14. Учення і Завіти 135:1–6.
15. Brigham Young, *Deseret News*, Apr. 30, 1853, p. 46; курсив додано.
16. Бригам Янг, проповідь 1 серпня 1852 р. у Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта; in Historian’s Office, Reports of Speeches ca. 1845–1885, Church Archives.
17. Wilford Woodruff, *Deseret News*, Mar. 28, 1883, p. 146.
18. Joseph F. Smith, “The Martyrdom,” *Juvenile Instructor*, June 1916, p. 381; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
19. George Albert Smith, in Conference Report, Apr. 1904, p. 64; орфографію усучаснено.
20. Gordon B. Hinckley, in Conference Report, Oct. 1981, pp. 6–7; or *Ensign*, Nov. 1981, p. 7.

“Слава людині”: пророки останніх днів свідчать про пророка Джозефа Сміта

“Пророк Джозеф Сміт ... був покликаний Богом, голосом Самого Бога, щоби востаннє відкрити світові розподіл євангелії” (Джозеф Ф. Сміт).

З життя Джозефа Сміта

Після смерті пророка Джозефа Сміта і його брата Гайрума члени Кворуму дванадцятьох, які перебували в місіонерських подорожах у Сполучених Штатах, якомога швидше повернулися до Наву. Дванадцятьох скликали збори святих на 8 серпня 1844 р., на яких виступав Бригам Янг, президент Кворуму дванадцятьох. Під час виступу сталася надзвичайна подія, яку засвідчило багато святих. Дивовижним чином президент Янг виглядав і говорив саме як Джозеф Сміт. “Якби Джозеф воскрес із мертвих і знов виступив на їхніх зборах,—пригадував Джордж К. Кеннон,—ефект не був би більш приголомшливим, ніж той, як цей виступ мав на багатьох присутніх на зборах. То був голос самого Джозефа; і ми не тільки чули голос Джозефа; очам людей здавалося, ніби то сам Джозеф стояв перед ними. Ми ніколи не чули про більш дивовижну і чудесну подію, ніж та, що відбулася того дня на очах у присутніх. Господь дав Своему народові свідчення, яке не залишило тіні сумніву щодо того, кого Він обрав направляти їх”¹.

Наприкінці тих зборів святі проголосували за провідництво Дванадцятьох. Трохи більше ніж через три роки, в грудні 1847 р., знову було організовано Перше Президентство, і Бригама Янга підтримали як Президента Церкви.

*“Це було ухвалено на радах вічності,—проголошував Бригам Янг,—
задовго до того, як було закладено основи цієї землі, що саме йому
[Джозефу Сміту], в останній розподіл цього світу, призначено
стати тією людиною, що принесе слово Боже людям”.*

З часів Бригама Янга кожен з пророків, який очолював Церкву, свідчив про дивовижну місію пророка Джозефа Сміта. Джозеф Сміт був обраний на Небесній нараді бути великим пророком і провидцем останніх днів. Його місія була настільки важливою, що її передрікали давні пророки, включаючи старозавітного пророка Йосипа, який був проданий до Єгипту. Йосип з Єгипту сам був провидцем і багато пророкував щодо Джозефа Сміта:

“Провидця поставить Господь Бог мій, який буде вибраним провидцем для плоду моїх стегон. ... І назвуть його моїм ім'ям; і буде воно таким самим, як ім'я його батька. І буде він схожий на мене; бо те, що Господь зробить його руками, силою Господа приведе мій народ до спасіння” (2 Нефій 3:6, 15; див. також 3:6–22)².

У грудні 1834 р. Джозеф Сміт старший дав пророку Джозефу благословення, підтверджуючи, що саме він є тим провидцем, про якого пророкував Йосип: “Я благословляю тебе благословеннями твоїх батьків Авраама, Ісака та Якова; а також благословеннями твого батька Йосипа, сина Якова. Ось, він стежив за своїм потомством в останні дні; ... він старанно прагнув знати, звідки вийде той син, який принесе слово Господнє, яким вони зможуть просвітитися і повернутися до істинної отари, і його очі побачили тебе, сину мій; його серце раділо і його душа була втішена, і він сказав ... : “З мого сімені, розсіяного іновірцями, постане вибраний провидець, ... чие серце буде сповнене великої мудрості, чий розум охоплюватиме і сприйматиме глибини Божі, і чий уста вимовлятимуть закон праведних”. ... Ти триматимеш ключі цього священнослужіння, а саме президентства над цією церквою, і в часі, і в вічності”³.

Через Джозефа Сміта, вибраного провидця останніх днів, були відкриті вчення і спасительні обряди євангелії, і істинна Церква Ісуса Христа знов була встановлена на землі. Свідчення давніх і сучасних пророків в унісон проголошують, що Джозеф Сміт був знаряддям, яким Бог відновив повноту євангелії, щоб благословити “все людство, від вічності до вічності”⁴.

Свідчення пророків останніх днів

На своє пророче покликання Джозеф Сміт був висвячений наперед

Президент Бригам Янг

Президент Бригам Янг: “Це було ухвалено на радах вічності, задовго до того, як було закладено основи цієї землі, що саме йому [Джозефу Сміту], в останній розподіл цього світу, призначено стати тією людиною, що принесе слово Боже людям і одержить повноту ключів і силу священства Сина Божого. Господь завжди мав своє око на ньому, на його батькові, на батькові його батька, на його прабатьках аж до Авраама і від Авраама до потопу; від потопу до Еноха і від Еноха до Адама. З того моменту, коли кров потекла в жилах першої людини, і до народження Джозефа Сміта, Він стежив за цією сім’єю і за цією кров’ю. [Джозефа Сміта] було висвячено наперед у вічності очолити цей останній розподіл”⁵.

Президент Джозеф Філдинг Сміт: “Джозеф Сміт був обраний стати на чолі роботи Господа в ці останні дні, і ця робота була доручена йому за передбаченням нашого Вічного Батька у вічностях ще до його народження. Він прийшов у дусі Іллі, щоб підготувати шлях до пришествя нашого Господа. Жодному з пророків від днів Адама, окрім, звісно, нашого Викупителя, не давалася важливіша місія”⁶.

*Президент
Езра Тефт Бенсон*

Президент Езра Тефт Бенсон: “Щоб побачити всю картину величі земного служіння цього пророка, ми повинні дивитися на неї у світлі вічності. Він був серед “благородних і великих”, яких Авраам описує так:

“І Господь показав мені, Аврааму, розуми, що були організовані перед тим, як світ був; і серед них усіх було багато благородних і великих; і Бог

побачив ці душі, що хороші вони, і Він стояв посеред них, і Він сказав: Цих Я зроблю Своїми правителями; бо Він стояв серед тих, хто були духами, і Він бачив, що вони хороші; і Він сказав мені: Аврааме, ти—один з них; тебе було обрано до того, як ти народився” (Авраам 3:22–23).

Так було й з Джозефом Смітом. Він також був там. Він також сидів на нараді з благородними і великими. Займаючи високе місце пошани і визнання, він неодмінно допомагав у плануванні й виконанні великої роботи Господа, яка в тому, щоб “здійснювати безсмертя і вічне життя людини”, спасіння всіх дітей нашого Батька [Мойсей 1:39]. Його місія мала—і мусила мати—величезний вплив на всіх, хто вже був на землі, хто приходить на землю і на мільйони ще ненароджених. ...

Пророк Джозеф Сміт не тільки був одним з “благородних і великих”, але він приділяв і продовжує приділяти увагу важливим справам на землі з вищих сфер. Бо в очах Господа ... це одна велична і вічна програма, в якій пророк Джозеф відіграє важливу роль—і все це через вічне священство і повноваження Бога”⁷.

Перше видіння Джозефа Сміта є фундаментальною складовою нашого особистого свідчення

Президент Джозеф Ф. Сміт: “Найвеличнішою подією в історії світу після воскресіння Сина Божого з могили і Його вознесіння на небеса є явлення Батька і Сина тому хлопчику, Джозефу Сміту, щоб підготувати шлях до закладання основи [Божого] царства—не царства людини,—яке ніколи не зникне і не буде повалено.

Прийнявши цю істину, мені легко прийняти будь-яку іншу істину, яку він сформулював і проголосив за своєї місії ... в світі. Він ніколи не викладав учення, яке було б хибним. Він ніколи не жив за вченням, за яким йому не повелівалося жити. Він ніколи не захищав оману. Він не був обманутий. Він бачив; він чув; він чинив, як йому повелівали чинити; тому саме Бог відповідає за роботу, проведена Джозефом Смітом, а не Джозеф Сміт. Господь відповідає за неї, а не людина”⁸.

Президент Гебер Дж. Грант

Це—Церква Ісуса Христа, встановлена під Його керівництвом, і вся зневіра світу не може змінити ключових фактів, пов'язаних з Церквою Ісуса Христа Святих Останніх Днів”⁹.

*Президент
Говард У. Хантер*

Президент Говард У. Хантер: “Я відчуваю вдячність за те, що я є членом цієї Церкви; і моє свідчення про її божественність висить на завісах простої історії про юнака, який на колінах під деревами бачив небесних посланців—не одного Бога, але двох окремих особистостей, Батька і Сина, знов являючи землі осіб з Божества. Моя віра і свідчення висить на завісах цієї простої історії, бо якщо вона неправдива, мормонізм паде. Якщо вона правдива, а я свідчу, що вона таки правдива, то це була одна з найвеличніших окремо взятих подій в усій історії”¹⁰.

Президент Девід О. Маккей: “Явлення Батька і Сина Джозефу Сміту є фундаментом цієї Церкви. В цьому секрет її сили й життєвості. Це правда, і я складаю свідчення про це. Те одне одкровення дає відповіді на всі питання науки щодо Бога та Його божественної особистості. Чи розумієте ви, що це означає? Знайшлася відповідь на запитання, хто такий Бог! Стало явним, які у Нього стосунки з Його дітьми. Він передав

Свою владу людям, що доводить Його зацікавленість в них. Майбутнє цієї роботи визначено. Ці та інші прекрасні істини стали відомими завдяки славетному Першому видінню”¹¹.

Президент Езра Тейт Бенсон: “Перше видіння пророка Джозефа Сміта є теологічним фундаментом Церкви. Ворог знає це і завжди піддавав нападкам довіру до Джозефа Сміта від дня, коли він розповів про відвідання Батька і Сина. ... Ви завжди повинні скласти свідчення про істинність Першого видіння. Джозеф Сміт дійсно бачив Батька і Сина. Вони розмовляли з ним, як він і говорив про це. То була найславетніша подія від часів воскресіння Господа. Провідник, який не може беззастережно проголосити своє свідчення, що Бог та Ісус Христос являлися Джозефу Сміту, ніколи не зможе бути справжнім провідником, справжнім пастирем. Якщо ми не приймаємо цю істину, ... якщо ми не отримали свідчення про це велике одкровення, ми не можемо надихати віру в тих, за кого відповідаємо”¹².

Президент Джордж Альберт Сміт
небесами і землею”¹³.

Президент Джордж Альберт Сміт: “Коли хлопчик-пророк побачив у лісах Пальміри Батька і Сина й те, що вони насправді були істотами, що вони могли чути і відповідати на його слова, почалася нова ера цього світу, і це заклало основу віри дітей людських. Тепер вони могли молитися нашому Батьку Небесному і знати, що Він чує їх і відповідь на їхні молитви, що існує зв’язок між

Пророк Джозеф Сміт учився від Бога та ангелів

Президент Джон Тейлор

жив серед всіх верств і віросповідань і не бачив такої інтелектуальної людини, якою був він. І звідки взявся його інтелект? Не з книжок; не з логіки, науки чи філософії того-дення; але він здобув його через одкровення, які Бог давав йому через посередництво безкінечної евангелії”¹⁴.

*Президент
Уілфорд Вудрафф*

Президент Уілфорд Вудрафф: “Я ніколи не читав у жодному відомому мені [джерелі] про таку саму силу, явлену дітям людським в будь-якому з розподілів евангелії, як це було явлено Пророкові Божому в організації цієї Церкви, коли Батько і Син разом явилися пророкові Джозефу у відповідь на його молитву і коли Батько сказав: “Це Мій улюблений Син, слухай Його!” Це було важливе одкровення, що його Бог дав стосовно Своєї роботи, яке ще ніколи не було явлено у такий спосіб в жодному з розподілів світової історії. Отже, в організації [цієї роботи] Пророкові Божому служили ангели небесні. Вони були його вчителями, вони були його наставниками, і все, що він робив, і все, що він виконував від початку, від того дня і до дня його загибелі, було через одкровення від Ісуса Христа”¹⁵.

Президент Лоренцо Сноу

Президент Лоренцо Сноу: “Джозеф Сміт, якого обрав Бог, щоб установити цю роботу, був бідним і неосвіченим і не належав до популярних християнських деномінацій. Він був лише хлопчиком, чесним і цілісним. ... Як і Мойсей, він вважав себе негідним і неготовим для такого завдання—бути релігійним реформістом, що було найбільш непопулярною справою, вести війну проти світогляду і вчень, що існували століття, що були схвалені людьми, були найбільш глибокими в теологічній системі; але Бог покликав його визволити бідних і чесних серцем з усіх народів з їхнього духовного і мирського рабства. І Бог пообіцяв йому, що хто б не прийняв і покорився його посланню, хто б не прийняв хрищення для відпущення гріхів з щирим наміром, ті побачать небесні прояви, отримають Святого Духа, одержать ту саму євангелію і благословення, які були обіцяні й одержані через євангелію, проповідувану ще давніми апостолами, і це послання, це обіцяння повинно було бути чинним, коли б і кому б його не несли старійшини—вповноважені Богом посланці. Так казав Джозеф Сміт, неосвічений, чистий, прямий, простий, чесний хлопчик”¹⁶.

Президент Гарольд Б. Лі

Президент Гарольд Б. Лі: “Джозеф Сміт, який молодим чоловіком не вивчав теології, не навчався в шанованих навчальних закладах своєї доби, ... [був] тією людиною, що могла почути вчення та нашіптування Духа. Джозеф Сміт сам не міг би встановити цю Церкву. Сам він не міг виконувати Господню роботу, і не він сам написав Книгу Мормона. Люди можуть знуцатися з пророка Джозефа Сміта як з

людини. Вони можуть піддавати сумнівам те, як була започаткована Церква, але є одна річ, що стоїть, наче монумент— Книга Мормона. Просто як чоловік, Джозеф не міг би цього зробити, але Джозеф, сповнений сили Всемогутнього Бога, міг виконати і виконав чудове служіння—він вивів царство з темряви на світло відновленої євангелії Ісуса Христа”¹⁷.

Президент Девід О. Маккей

Президент Девід О. Маккей: “Я хочу говорити про Джозефа Сміта не тільки як про видатну людину, а як про натхненного слугу Господа. Справді, велич Джозефа Сміта полягає в його небесному натхненні. ...

“Як Він знає Писання, не вчившись?”,—запитували юдеї, дивуючись мудрості Ісуса [Іван 7:15]. Те ж саме запитання ми можемо повторити стосовно Джозефа Сміта, розмірковуючи над його досягненнями в короткий 14-річний період між заснуванням Церкви та його вбивством, замислюючись над повною гармонією між відновленою євангелією та євангелією первинної Церкви, встановленої Ісусом та Його апостолами, звертаючи увагу на його глибоке розуміння принципів та обрядів і зважаючи на незрівнянний план й силу Церкви, організованої під натхненням Христа, чие ім’я вона носить. Відповідь на запитання: “Звідки у цього чоловіка така мудрість?” ми можемо знайти у зворушливій поезії:

*“Слава людині, що чула Єгови!
Бог нам Провидця й Пророка послав.
Нині у світ повертається знову
Царство, що стане сильніш всіх держав”¹⁸.*

Президент Говард У. Хантер: “Ми славимо [Джозефа Сміта] за те, що він міг спілкуватися не тільки з Єговою, але і з іншими небесними особистостями. Стільки з них відвідували, передавали ключі і вчили цього “вибраного провидця”, поставленого в останні дні! ... Ми також славимо Джозефа

Сміта за його старанність, силу перекладати й отримати сотні сторінок відкритого Писання. Він був провідником одкровення. Підраховано, що через нього пройшло більше дивовижних сторінок Писання, ніж через будь-яку іншу людину в усій історії”¹⁹.

Пророк Джозеф Сміт був покликаний Богом відкрити останній розподіл і відновити повноту євангелії

*Президент
Спенсер В. Кімбол*

Президент Спенсер В. Кімбол:
“Цього дня я складаю свідчення світові, що понад півтора століття тому залізна стеля була розбита, небеса знов відкрилися, і відтоді канал одкровення не переривався.

Цей новий день почався, коли душа, яка пристрасно прагнула, молилася про божественний провід. Було знайдено усамітнене місце, коліна прихилися, серце змирилося, були висловлені благання, і світло, яскравіше за полуденне, осяяло світ, і завіса вже ніколи не закриється.

Юнак, ... Джозеф Сміт, який мав надзвичайну віру, розірвав закляття, розбив “залізне небо” і відновив зв’язок. Небеса поцілували землю, світло розвіяло темряву, і Бог знов промовив до людини, знову відкриваючи “таємниці Сво[ї] Своїм рабам пророкам” (Амос 3:7). Новий пророк був на землі, і через нього Бог установив царство, яке ніколи не паде і не буде передано іншому народу—царство, що стоятиме завжди.

Вічність цього царства й одкровень, які воно принесло в буття, є абсолютними реаліями. Ніколи сонце не сяде; ніколи всі люди не стануть повністю негідними спілкування зі своїм Творцем. Ніколи Бог не сховається від Своїх дітей на землі. Одкровення залишаться”²⁰.

Президент Гордон Б. Хінклі

Президент Гордон Б. Хінклі: “Історія Джозефа Сміта—це історія про диво. Він народився в бідності. Зростав у злиднях. Його гнали з місця на місце, несправедливо звинувачували і незаконно ув’язнювали. Він загинув у 38 років. Але протягом коротких 20 років до дня смерті він звершив те, що ніхто не зробив за все своє життя. Він переклав і видав Книгу Мормона—книгу, яку відтоді перекладали

безліччю мов і яку мільйони людей по світу приймають як слово Бога. Для тих мільйонів одкровення, які він отримав, та інші його записи є такими ж Писаннями. Якщо рахувати у сторінках, це майже удвічі більший обсяг, ніж Новий Завіт з Біблії, але все це дано через одного чоловіка протягом кількох років. У той же час він започаткував організацію, яка ... протистоїть будь-яким лихам і випробуванням і яка сьогодні так само ефективно об’єднує своїх членів по всьому світу, ... як об’єднувала 300 чоловік у 1830-му. Є такі скептики, які намагаються описати цю дивовижну організацію як віяння часу, в який він жив. Я стверджую, що ця організація була такою ж незвичайною, унікальною і дивовижною тоді, як і сьогодні. Це не віяння часу. Вона з’явилася як одкровення від Бога. ...

Протягом тих 20 років, що передували його смерті, Джозеф Сміт започаткував програму розповсюдження евангелії серед народів світу. Мене вражає сміливість, з якою він просувався. Навіть у перші дні Церкви, в часи лихоліть, чоловіків покликали залишати домівки і сім’ї, щоб перетинати води для проголошення відновленої евангелії Ісуса Христа. Мудрість пророка, його бачення охоплювали всю землю.

На наших генеральних конференціях, що проходять двічі на рік, збираються члени Церкви з Північної, Центральної та Південної Америки, Британських островів і Африки, європейських країн, островів та континентів Тихоокеанського регіону і давніх земель Азії. Усе це плід бачення Джозефа

Сміта, пророка Бога. Він справді був великим провидцем, який бачив цей день і ще величніші дні, в які робота Господа просватиметься по всій землі”²¹.

Президент Джозеф Ф. Сміт

Президент Джозеф Ф. Сміт: “Що б іще не зробив або ким би ще не був пророк Джозеф Сміт, ми мусимо не забувати, що він був єдиним з мільйонів людей, які в той час населяли землю,—не просто людиною, він був покликаний Богом, голосом Самого Бога, щоб востаннє відкрити світові розподіл євангелії; і варто пам’ятати, що Бог покликав його принести у світ євангелію, відновити дітям людським святе священство, організувати на землі Церкву Ісуса Христа Святих Останніх Днів і відновити всі обряди євангелії для спасіння не тільки живих, але й померлих, і на цю місію його покликав Сам Бог. ...

Були й інші пророки, великі пророки, яким священнослужили ангели, і ті, хто бачив перст Божий, які були більше чи менше вподобані [одкровенням]; але за яких обставин і хто та людина, якій разом особисто явилися Батько і Син і проголосили Себе їй? Де така людина? Її немає в анналах історії, окрім хіба пророка Джозефа Сміта, і це було в його юності. Він був відносно молодим, коли його убили,—лише 38 років. ...

Пророк Джозеф Сміт ... спілкувався з Батьком і Сином і розмовляв з ангелами, і вони відвідували його, і покладали на нього благословення, дари і ключі влади, які ніколи ще не давалися жодній людині, окрім Самого Сина Божого. На землі ніколи не жила людина, яка мала всі ключі євангелії та розподілів і які були даровані пророку Джозефу Сміту в Кертлендському храмі, коли його там відвідали Син Божий, Мойсей, Еліяс та Ілля, і коли небеса відкрилися перед ним і він отримав ключі влади й повноваження, якими зміг закласти основу роботи Божої, широко і глибоко, щоб покрити всю землю знанням Божим, Його силою і славою”²².

Труди Джозефа Сміта благословляють тих, хто жив на землі, хто живе зараз і хто ще народиться

Президент Джозеф Ф. Сміт: “Робота, яку виконував Джозеф Сміт, не обмежується терміном його життя, але належить також і життю прийдешньому, і життю минулому. Інакше кажучи, вона стосується тих, хто жили на землі, хто живе зараз і хто прийде після нас. Це не те, що стосується людини тільки на період її перебування у шкіні з плоті, але це стосується всього роду людського від вічності до вічності. Отже, як я вже казав, перед Джозефом Смітом благоговіють, його ім’я шанують; десятки тисяч людей дякують Богові в серці та в глибинах душі за ті знання, що їх Господь відновив на землі через нього, отже вони кажуть добре про нього і свідчать про його гідність. І це не обмежено границями якогось поселення, штату або якоїсь країни, але простягається до кожного народу, язика, людей, де донині проповідують євангелію”²³.

*Президент
Джозеф Філдінг Сміт*

Президент Джозеф Філдінг Сміт: “Точно так, як я знаю, що Ісус є Христос, і це дано одкровенням від Святого Духа, я знаю, що Джозеф Сміт є, був і вічно буде пророком Бога.

Я схилиюся перед його святим ім’ям і шаную його. Разом з його братом, моїм дідом, патріархом Гайрумом Смітом, він запечатав своє свідчення власною кров’ю у в’язниці Картеджа. І зокрема я хочу бути знаряддям в руках Господа, щоб повідомити кінці землі, що спасіння знов доступне завдяки могутньому провидцю, якого Господь поставив у наш час для повторного встановлення Його царства на землі.

У душі свідчення й подяки я завершую цими натхненними словами з Учення і Завітів: “Джозеф Сміт, Пророк і Провидець Господа, зробив більше для спасіння людей у цьому світі, ніж будь-яка інша людина, окрім Самого Ісуса” (УЗ 135:3)”²⁴.

Президент Гордон Б. Хінклі, виступаючи в Картеджі, шт. Іллінойс, 26 червня 1994 р. в 150-ту річницю мученицької смерті пророка Джозефа Сміта, сказав: “Славетна робота, розпочата тим, кого було вбито в Картеджі, отримала дивовижний і чудовий розвиток. Ця особлива робота, яка зародилася з пророчим покликанням хлопчика в Пальмірі, “вийшла з пустині темряви” і сяє “повсюди, чиста, як місяць, ясна, як сонце, і грізна, як військо з прапорами”, як про це і молився пророк (див. УЗ 109:73). ...

Ми з благоговінням віддаємося думкам цього вечора. Ми розмірковуємо про дивовижне життя, яке розпочалося на зелених схилах Вермонта і завершилося тут, у в'язниці Картеджа. Це життя було недовгим. Але плоди його є майже неосяжними.

Ця велика справа Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів була ціннішою власне за саме життя тисяч і тисяч тих, хто померли у служінні їй. Сотні тисяч свідків вирушали у світ, щоб нести свідчення про покликання Джозефа Сміта як пророка Божого. Святе священство, відновлене через нього, лягло мантією на численних чоловіків цілісності й чеснотності, убраних у цю небесну силу. Книга Мормона обійшла всю землю як ще одне свідчення про Господа Ісуса Христа.

Згадуючи трюїзм, висловлений давно і за різних обставин, “кров мучеників стала насінням Церкви”. Свідчення, запечатане тут, на цій території—на землі, на якій ми зібралися сьогодні,—того спекотного і задушливого дня 150 років тому, тепер живить віру людей по всій землі”²⁵.

Рекомендації для вивчення і викладання

Візьміть до уваги ці ідеї, вивчаючи розділ або готуючись до викладання. По додаткову допомогу звертайтеся до сторінок v–xii.

- Прочитайте розповідь про випадок на сторінці 547. Замисліться, що могли відчувати люди, коли отримали свідчення, що Бригам Янг мав зайняти місце Джозефа Сміта на посаді

керівника Церкви. Як ми можемо отримати свідчення, що саме Господь покликав сьогоднішнього Президента Церкви?

- Йосип з Єгипту та інші стародавні пророки пророкували про Джозефа Сміта і його місію (сторінка 549). Як показано в цьому розділі, пророки останніх днів продовжували наголошувати на важливості місії Джозефа Сміта. Чому, на ваш погляд, Джозефу Сміту приділялася така увага і ще до його земного служіння, і після?
- Уважно прочитайте свідчення на сторінках 550–551 щодо висвячення Джозефа Сміта наперед. Як наше розуміння земної місії Джозефа Сміта змінюється, коли ми “дивимося на неї у світлі вічності”?
- Прочитайте свідчення на сторінках 551–553 стосовно Першого видіння. Що робить цю подію “найвеличнішою подією в історії світу після воскресіння Сина Божого”? Чому Перше видіння є “фундаментом цієї Церкви” та “секретом її сили й життєвості”? Що допомогло вам здобути свідчення про Перше видіння?
- Президент Джозеф Ф. Сміт проголосив: “Саме Бог відповідає за роботу, проведеною Джозефом Смітом, а не Джозеф Сміт” (сторінка 551). Чому, на вашу думку, це зауваження щодо місії Джозефа Сміта є важливим?
- Президент Джон Тейлор казав про Джозефа Сміта: “Я ніколи не бачив такої інтелектуальної людини, якою був він” (сторінка 554). Однак Президент Тейлор та інші Президенти Церкви зауважували, що у Джозефа Сміта було небагато можливостей здобути освіту. Як пророк Джозеф зміг так розвинути свій інтелект? (Приклади див. на сторінках 554–557). Як ми можемо брати приклад з Джозефа Сміта у своїх пошуках духовного знання?
- Продивіться сторінки 557–561 і знайдіть істини й обряди, які Господь відновив через Джозефа Сміта. Подумайте, яким би було ваше життя, якби ви не знали відновленої євангелії. Чому ви відчуваєте вдячність за Джозефа Сміта і його місію?

Відповідні уривки з Писань: 2 Нефій 3:6–19; 27:6–26;
3 Нефій 21:9–11; УЗ 1:17; 5:9–10; 21:1–6

Посилання

1. George Q. Cannon, "Joseph Smith, the Prophet," *Juvenile Instructor*, Oct. 29, 1870, pp. 174–175.
2. Інша розповідь про пророцтва Йосипа наводиться в Перекладі Біблії, зробленого Джозефом Смітом, Буття 50:24–36.
3. Джозеф Сміт старший, благословення, дане Джозефу Сміту 9 грудня 1834 р. в Кертленді, шт. Огайо; in Patriarchal Blessings 1833–2005, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
4. Joseph F. Smith, *Deseret News*, Mar. 7, 1883, p. 98; пунктуацію усучаснено.
5. Brigham Young, *Deseret News*, Oct. 26, 1859, p. 266.
6. Joseph Fielding Smith, "The Historical Background of the Prophet Joseph Smith," *Improvement Era*, Dec. 1941, p. 717.
7. Ezra Taft Benson, "Joseph Smith—Man of Destiny," address given on Dec. 3, 1967, in Logan, Utah, pp. 3–4; in *Annual Joseph Smith Memorial Sermons* (no date); пунктуацію і вживання великої літери усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
8. Joseph F. Smith, *Deseret Evening News*, July 14, 1917, p. 9; пунктуацію усучаснено; розбивку на абзаци змінено.
9. Heber J. Grant, "Some Things We Must Believe," *Improvement Era*, Sept. 1938, p. 519.
10. Howard W. Hunter, "Joseph—The Seer," address given on Dec. 15, 1960, in Logan, Utah; in *Annual Joseph Smith Memorial Sermons* (1966), 2:197–198; орфографію, пунктуацію, вживання великої літери і граматику усучаснено.
11. David O. McKay, "Joseph Smith—Prophet, Seer, and Revelator," *Improvement Era*, Jan. 1942, p. 54.
12. Ezra Taft Benson, address given on May 20, 1984, in Salt Lake City, Utah, p. 2; Ezra Taft Benson, *Addresses 1943–1989*, Church Archives.
13. George Albert Smith, in Conference Report, Apr. 1917, p. 37.
14. John Taylor, *Deseret News*, June 2, 1880, p. 275.
15. Wilford Woodruff, *Millennial Star*, Apr. 28, 1890, p. 258; вживання великої літери усучаснено.
16. Lorenzo Snow, *Deseret News*, Apr. 13, 1870, pp. 115–116.
17. Harold B. Lee, *Teachings of Harold B. Lee*, ed. Clyde J. Williams (1996), p. 372.
18. David O. McKay, "The Prophet Joseph Smith—On Doctrine and Organization," address given on Dec. 10, 1944, in Logan, Utah; in *Annual Joseph Smith Memorial Sermons* (1966), 1:9, 14; пунктуацію і вживання великої літери усучаснено.
19. Howard W. Hunter, "The Temple of Nauvoo," *Ensign*, Sept. 1994, p. 63; розбивку на абзаци змінено.
20. Spencer W. Kimball, in Conference Report, Apr. 1977, pp. 114–115; or *Ensign*, May 1977, p. 77.
21. Гордон Б. Хінклі, "Джозеф Сміт молодший—пророк Бога, вірний слуга", *Ліягона*, грудень 2005 р., сс. 4–6.
22. Joseph F. Smith, in "Joseph, the Prophet," *Salt Lake Herald Church and Farm Supplement*, Jan. 12, 1895, pp. 210–211; вживання великої літери усучаснено.
23. Joseph F. Smith, *Deseret News*, Mar. 7, 1883, p. 98; пунктуацію усучаснено.
24. Joseph Fielding Smith, "The First Prophet of the Last Dispensation," *Ensign*, Aug. 1971, p. 7.
25. Gordon B. Hinckley, "Joseph, the Seer," *Ensign*, Sept. 1994, p. 71; розбивку на абзаци змінено.

Додаток: джерела, використані в цій книзі

Існує велика кількість джерел, з яких були взяті вчення пророка Джозефа Сміта, включаючи *History of the Church* (*Історія Церкви*). Поданий далі матеріал має на меті допомогти вам розібратися в цих джерелах.

Джерела вчень пророка

Учення пророка Джозефа Сміта, вміщені в цій книзі, взяті з указаних далі типів джерел.

Проповіді. Ця книга обширно цитує уривки з різних проповідей, виголошених пророком Джозефом Смітом. Спосіб запису цих проповідей істотно відрізнявся від запису проповідей наступних Президентів Церкви. Президенти Церкви після Джозефа Сміта залучали писарів, що стенографували їхні виступи перед членами Церкви. Коли у вжитку з'явилися електронні записуючі пристрої, наприклад, магнітофони і кінокамери, їх стали використовувати для дослівного запису провідників Церкви.

Однак за життя Джозефа Сміта стенографія не була поширена. Тому виголошені ним проповіді записувалися не дослівно звичайним письмом, як правило, писарями, провідниками або членами Церкви. Майже всі звернення Джозефа Сміта були імпровізовані, без підготовлених текстів, тому нотатки слухачів є єдиним записом проповідей. Існують і довгі записи його виступів, але більшість є підсумками послань, виголошених пророком. На жаль, записів багатьох проповідей Джозефа Сміта не існує. Відомо, що він виголосив понад 250 проповідей, але нотатки чи записи, ведені писарями чи іншими, збереглися лише з близько 50 проповідей.

Статті. Деякі з учень пророка в цій книзі взяті зі статей, написаних Джозефом Смітом для публікації в церковних часописах, в т.ч. *Evening and Morning Star, Latter Day Saints' Messenger and Advocate, Elders' Journal* та *Times and Seasons*¹. Джозеф Сміт писав сам або надиктовував окремі матеріали для публікації. Крім того, він часто доручав писареві, іншому члену Першого Президентства або іншій людині, якій довіряв, писати статті на конкретну тематику, щодо якої хотів виступити. Пророк потім підписувався під цим текстом, підтверджуючи, що він відображає його бачення, і публікував під своїм ім'ям. Наприклад, у цій книзі цитуються фрагменти кількох редакторських статей з *Times and Seasons* за 1842 р. Протягом 8 місяців того року, з лютого по жовтень, Джозеф Сміт працював редактором цього часопису і часто публікував статті з підписом "Ред.". Хоча участь у написанні багатьох з цих статей брали інші люди, пророк ухвалював їх і публікував під своїм ім'ям.

Листи. У книзі цитується багато листів, написаних або надиктованих Джозефом Смітом. У ній також цитуються листи, схвалені й підписані Джозефом Смітом, але які були частково чи повністю написані іншими людьми під його провідом.

Щоденники. Щоденники пророка є бездонним джерелом його вчень. Хоча щоденників багато, сам він нечасто робив записи у них. Замість цього він просив писарів вести ці щоденники під його наглядом, що дозволяло йому зосередитися на невідкладних обов'язках свого покликання. Майже напередодні свого вбивства він сказав: "Останні три роки я записував усі мої вчинки і справи, бо у мене постійно під рукою кілька хороших, відданих і кваліфікованих клерків; вони супроводжували мене скрізь, ретельно вели мою історію і записували, що я робив, де був і що сказав"². Писарі пророка робили записи у щоденнику від третьої особи і від першої, ніби ці записи робив сам Джозеф Сміт.

Спогади людей. У цій книзі цитуються спогади людей, які чули слова пророка і згодом записували їх в особисті щоденники або інші записи. Після смерті пророка провідники й

історики Церкви провели велику роботу зі збору й збереження таких записів та запису до того не записаних спогадів про пророка. Такі джерела використовувалися тільки в тому разі, якщо особа дійсно чула слова, які записала.

Писання. У цій книзі цитуються вчення і записи Джозефа Сміта, що згодом були канонізовані як Писання в Ученні і Завітах і Дорогоцінній Перлині. Серед таких канонізованих записів є його настанови на доктринальну тематику, записані ним видіння, листи та інші документи. Такі канонізовані вчення і записи цитуються в цій книзі, якщо вони проливають світло на вчення, висвітлені в ній.

History of the Church (Історія Церкви)

Багато проповідей і записів пророка Джозефа Сміта, включених до цієї книги, взято з видання *History of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints (Історія Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів)*, яке в цій книзі називається як *History of the Church (Історія Церкви)*³. У перших шістьох томах *History of the Church* викладено історію Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів від її початку до смерті Джозефа Сміта. Історія переважно описує події та випадки, пов'язані з життям і священнослужінням Джозефа Сміта. Вона є одним з найістотніших джерел історичних відомостей щодо життя і вчень пророка і розвитку ранньої Церкви.

Джозеф Сміт підійшов до складання цього літопису, який зрештою став *History of the Church*, навесні 1838 р., як протиставлення облудним повідомленням в газетах та інших засобах. Написання цієї історії було для нього предметом надзвичайної важності. У 1843 р. він сказав: “У моєму житті було лише декілька приводів для більшої стурбованості, ніж стурбованість щодо написання власної історії, що було надзвичайно важким завданням”⁴.

History of the Church базується на спогадах, щоденниках та інших особистих записах пророка. Вона викладає опис щоденних справ пророка та важливих подій в історії Церкви. Там також вміщено перекази проповідей пророка, копії

отриманих ним одкровенень, статті з церковних часописів, протоколи конференцій та інші документи.

Джозеф Сміт брав участь щодо складання й редагування своєї історії до самої смерті. Однак він розпорядився, щоб більшість цієї роботи виконувалася іншими під його проводом. Причинами цього були його бажання промовляти чи надиктовувати свої думки, а не записувати їх, а також постійна зайнятість у служінні. В історії пророка у записі за 5 липня 1839 р. сказано: “Я надиктовував історію; я кажу надиктовував, тому що рідко сам беруся за перо”⁵.

Станом на червень 1844 р. була записана історія до 5 серпня 1838 р. У в'язниці Картеджа, незадовго до смерті, пророк розпорядився старійшині Уїлларду Річардсу, на той час його головному писарю, іти за планом складання історії⁶. Старійшина Річардс та інші, близькі до пророка, вели історію далі згідно настанов аж до смерті старійшини Річардса в 1854 р. Потім праця зі складання історії виконувалася безпосередньо або під проводом переважно старійшини Джорджа А. Сміта, двоюрідного брата і близького друга пророка, якого висвятили на апостола в 1839 р. і призначили церковним істориком в 1854 р. Багато працівників Кабінету історика Церкви також допомагали у цій роботі.

Одним з важливих завдань авторів *History of the Church* було редагування і підготовка оригінальних документів до включення їх до літопису. Робота полягала в тому, щоб робити незначні редакторські правки майже в усіх оригінальних документах, включених до *History of the Church*. Автори виправляли орфографічні помилки у словах і приводили до стандарту пунктуацію, вживання великої літери і граматики. Крім того, в деяких випадках автори історії робили зміни і в оригінальних документах. Ці зміни можна розділити на три категорії:

1. *Поєднання розповідей*. Багато проповідей Джозефа Сміта записувалися не одним слухачем. У деяких випадках автори *History of the Church* поєднували дві і більше розповіді про одну проповідь в один варіант.

2. *Зміна розповідей від третьої особи на першу.* Багато розповідей про вчення і справи пророка записувалися від третьої особи. Ці розповіді писалися переважно його писарями, але деякі розповіді бралися із записів інших людей, які знали пророка, та зі статей у газетах. Автори *History of the Church* у своїй роботі викладали історію від першої особи, наче її пише сам пророк. Для цього було потрібно змінити розповіді від третьої особи на варіант від першої особи.
3. *Додавання чи зміна слів або фраз.* Багато оригінальних нотаток, зроблених під час проповідей пророка, є скороченими, неповними і незв'язаними. В деяких з таких випадків історики Церкви відтворювали проповіді пророка, основувшись на доступних записах, а також спираючись на свої спогади і досвід спілкування з пророком. Для цього іноді доводилося додавати чи змінювати слова або фрази, щоб заповнити пробіли і прояснити значення.

Вся робота зі складання й написання *History of the Church* проходила за нагляду і редагування апостолів. Історія зачитувалася членам Першого Президентства, включаючи Президента Бригама Янга, та Кворуму Дванадцятьох Апостолів, дехто з яких були у близьких стосунках з пророком і чули його промови. Ці провідники затверджували рукопис для публікації як історії Церкви за період часу, який він охоплював.

У серпні 1856 р. історія охоплювала час до смерті Джозефа Сміта. Вона публікувалася низкою статей в церковних часописах ХІХ-го ст. як “Історія Джозефа Сміта”⁷. Пізніше історія відредагувалася старійшиною Б. Х. Робертсом, з президентства сімдесятників, і видавалася між 1902 і 1912 рр. у шістьох томах. Її було названо *History of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*.

Учасники проекту зі складання історії засвідчили відповідність роботи. Старійшина Джордж А. Сміт сказав: “Була докладена вся старанність, щоб передати думки пророка в його стилі і якомога точніше; і я не знаю, щоб тут було якесь відхилення від змісту, адже я сам чув більшість із його пропо-

відей, був у найбільш близьких стосунках із ним, зберіг найбільш чисті спогади про його вчення і був добре обізнаний з його принципами і мотивами”⁸.

Старійшина Джордж А. Сміт і старійшина Уілфорд Вудрафф заявляли: “Історія Джозефа Сміта тепер перед світом, і ми переконані, що більш точної в деталях історії ще не видавалося. Щоб зробити її достеменно вірною, історики і клерки, залучені до роботи, доклали надлюдських зусиль. Вони були очевидцями майже всіх подій, записаних у цій історії, і більшість подій записувалися одразу, а якщо ці люди і не були особисто присутні там, вони зверталися до тих, хто був. Крім того, з часу смерті пророка Джозефа Історія ретельно перевірялася під прискіпливим наглядом Президента Бригама Янга і затверджувалася ним.

Тому ми цим складаємо свідчення всьому світові, до кого дійдуть ці слова, що Історія Джозефа Сміта істинна і є однією з найбільш достеменних історій, що будь-коли були написані”⁹.

Проповіді і записи пророка Джозефа Сміта в цій книзі цитовані з *History of the Church*, окрім випадків, коли проповідь чи запис не був включений до Історії. Якщо в цій книзі цитується *History of the Church*, то у зносі включена інформація про оригінал проповіді або запису, включаючи імена тих, хто записував проповідь пророка. У зносках також зазначається, якщо автори *History of the Church* покладалися на свої спогади чи досвід спілкування з Джозефом Смітом, щоби змінити слова або додати слова чи фрази в оригінальній розповіді. Такі доповнення або зміни вказуються лише в тому випадку, якщо впливають на зміст цитати. Незначні редакторські зміни не відображені.

Книга Джозеф Сміт—Історія, яка включена до Дорогоцінної Перлини, є витягом з перших п’яти розділів першого тому *History of the Church*.

Посилання

1. *Evening and Morning Star* видавалася в Індепенденс, шт. Міссурі, у 1832–1833 рр., і в Кертленді, шт. Огайо, у 1833–1834 рр. *Latter Day Saints' Messenger and Advocate* видавався в Кертленді в 1834–1837 рр. *Elders' Journal* видавався в Кертленді в 1837 р. та у Фар-Уесті, шт. Міссурі, в 1838 р. *Times and Seasons* видавався в Наву, шт. Іллінойс, в 1839–1846.
2. *History of the Church*, 6:409; з проповіді Джозефа Сміта 26 травня 1844 р. в Наву, шт. Іллінойс; зі слів Томаса Баллока.
3. The History of the Church has been referred to as the Documentary History of the Church.
4. *History of the Church*, 6:66; from “History of the Church” (manuscript), book E-1, p. 1768, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
5. *History of the Church*, 4:1; from “History of the Church” (manuscript), book C-1, p. 963, Church Archives.
6. Див. лист Джорджа А. Сміта до Уілфорда Вудраффа від 21 квітня 1856 р., Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта; in Historical Record Book, 1843–1874, p. 219, Church Archives, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, Utah.
7. “History of Joseph Smith” публікувалася в часопису *Times and Seasons*, з 15 березня 1842 р. до 15 лютого 1846 р., і продовжувалася публікуватися в *Deseret News*, з 15 листопада 1851 р. до 20 січня 1858 р. Передрук було зроблено в *Millennial Star*; з червня 1842 р. по травень 1845 р., з 15 квітня 1852 р. по 2 травня 1863 р.
8. Лист Джорджа А. Сміта до Уілфорда Вудраффа від 21 квітня 1856 р., Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта; in Historical Record Book, 1843–1874, p. 218, Church Archives.
9. George A. Smith and Wilford Woodruff, *Deseret News*, Jan. 20, 1858, p. 363; розбивку на абзаци змінено.

Перелік ілюстрацій

- Обкладинка: *Брат Джозеф*, художник Девід Ліндслі. © 1998 David Lindsley.
- Сторінка ві: *Джозеф Сміт*, художник Алвін Джиттінс. © 1959 IRI.
- Сторінка 2: *Після тривалих роздумів*, художник Ел Раундс. © 1989 Al Rounds. Копіювання заборонено.
- Сторінка 6: Фотографія Джорджа Едварда Андерсона. З люб'язного дозволу Музею церковної історії та мистецтва.
- Сторінка 8: *Емма Гейл Сміт*, художник Лі Грін Річардс. © 1941 IRI.
- Сторінка 23: Фотографію використано з люб'язного дозволу фундації "Daughters of Utah Pioneers".
- Сторінка 28: *Перше видіння Джозефа Сміта*, художник Грег К. Олсен. © 1988 Greg K. Olsen.
- Сторінка 33: *Джозеф Сміт шукає мудрості в Біблії*, художник Дейл Кілборн. © 1975 IRI.
- Сторінка 38: *Перше видіння*, художник Глен С. Хопкінсон. © 1994 Glen S. Hopkinson. Копіювання заборонено.
- Сторінка 42: Фотографія Стіва Бандерсона. © 2005 Steve Bunderson.
- Сторінка 48: *Господь являється в Кертлендському храмі*, художник Дел Парсон. © 2001 IRI.
- Сторінка 52: *"Чого плачеш ти?"*, художник Уолтер Рейн. © 1996 IRI. З люб'язного дозволу Музею церковної історії та мистецтва.
- Сторінка 56: *Христос із дітьми*, художник Гаррі Андерсон. © 1975 IRI.
- Сторінка 60: *Джозеф Сміт одержує пластини*, художник Кеннет Райлі. © 1968 IRI.
- Сторінка 72: *Христос у Гефсиманії*, художник Гаррі Андерсон. © IRI.
- Сторінка 77: *Блудний син*, художник Кларк Келлі Прайс. © 1989 IRI.
- Сторінка 80: *Відновлення Ааронового священства*, художник Дел Парсон. © 1984 IRI.
- Сторінка 85: *Іван охрищує Ісуса*, художник Гаррі Андерсон. © IRI.
- Сторінка 90: *Хрищення Джозефа Сміта старшого*, художник Роберт Т. Барретт. © 2007 Robert T. Barrett.
- Сторінка 95: *Алма христить у Водах Мормона*, художник Мінерва Тейчерт. З люб'язного дозволу Музею мистецтв, Університет Бригама Янга.
- Сторінка 98: Фотографія Дерек Ізраелсена. © 2002 Derek Israelson.
- Сторінка 104: *Відновлення Мелхиседекового священства*, художник Кеннет Райлі. © 1965 IRI.
- Сторінка 108: *Адам благословляє своє потомство*, художник Кларк Келлі Прайс. © 1997 Clark Kelley Price.
- Сторінка 123: *Авраам на рівнинах Мамре*, художник Гаррі Андерсон. © 1976 IRI.

- Сторінка 126: *Ангел показує золоті пластини Джозефу Сміту, Оліверу Каудері й Девіду Уйтмеру*, художник Уільям Моген. © 1988 William Maughan.
- Сторінка 136: *Перші плоди*, художник Джеффри Хейн. © 2005 Jeffrey Hein.
- Сторінка 141: *Організація Церкви Ісуса Христа в 1830 році*, художник Джозеф Брікі. © Joseph Brickey. Копіювання заборонено.
- Сторінка 150: *Джозеф проповідує в Наву*, художник Сем Лоулор. © 2001 Sam Lawlor.
- Сторінка 160: *Джозеф Сміт у крамниці Ньюела К. Уїтні*, художник Пол Манн. © 1986 Paul Mann.
- Сторінка 167: *Павло в Кесарії*, художник Стечер. Providence Lithograph Collection. Усі права застережено.
- Сторінка 172: *Подарунок Батька*, художник Ліз Лемон Свіндл. © 1998 Liz Lemon Swindle, Foundation Arts. Копіювання заборонено.
- Сторінка 178: Фотографія Роберта Кейсі. © 2007 Robert Casey.
- Сторінка 184: План міста Сіон. З люб'язного дозволу Музею церковної історії та мистецтва.
- Сторінка 188: Фотографія Роберта Кейсі. © 2007 Robert Casey.
- Сторінка 194: *Джозеф Сміт отримує одкровення*, Ден Льюїс. © 2007 Dan Lewis.
- Сторінка 202: *Люди глузують з Ноя, який проповідує*, художник Гаррі Андерсон. © IRI.
- Сторінка 208: *Господь являється Мойсею*, художник Уїлсон Онг. © 2002 IRI.
- Сторінка 223: Фотографія © Photospin.
- Сторінка 228: *Погромники нападають на пророка Джозефа*, художник Сем Лоулор. © 2001 Sam Lawlor.
- Сторінка 235: Фотографія Роберта Кейсі. © 2007 Robert Casey.
- Сторінка 240: *Візит сім'ї до в'язниці м. Ліберті*, художник Джозеф Брікі. © 1996 Joseph Brickey. Копіювання заборонено.
- Сторінка 259: *У мирі*, художник Ненсі Глейзір-Колер. © 1984 Nancy Glazier-Koehler.
- Сторінка 264: *Одкровення про Слово мудрості*, художник Кеннет А. Корбетт. © 2005 Kenneth A. Corbett. Копіювання заборонено.
- Сторінка 269: Фотографія Девіда Стокера. © 2005 David Stoker.
- Сторінка 274: *Гайрум Сміт очищує ділянку*, художник Джозеф Брікі. © 1999 Joseph Brickey.
- Сторінка 279: Фотографія Роберта Кейсі. © 2007 Robert Casey.
- Сторінка 284: Фотографія Стіва Бандерсона. © 2000 Steve Bunderson.
- Сторінка 291: *Джозеф допомагає витягнути з боліт упряжку*, художник Кларк Келлі Прайс. © 1994 IRI.
- Сторінка 294: *Учень пророка*, художник Пол Манн. © 1998 Paul Mann.
- Сторінка 299: *Сіяч*, художник Коллер. Providence Lithograph Collection. Усі права застережено.
- Сторінка 304: Фотографія © Dynamic Graphics, Inc.
- Сторінка 308: *Ілля являється в Кертлендському храму*, художник Ден Льюїс. © 2007 Dan Lewis.
- Сторінка 314: Фотографія Дерек Ізраелсена. © 2001 Derek Israelson.

- Сторінка 324: *Юда зраджує Христа*, художник Тед Хеннінгер. © 1976 IRI.
- Сторінка 330: *Гебер Ч. Кімбол і Джозеф Філдінг у Четберні (Англія)*, художник Пол Манн. © 1987 Paul Mann.
- Сторінка 342: *Переміна в серці*, художник Джеффри Хейн. © 2007 Jeffrey Hein.
- Сторінка 346: *Проповідь на Горі*, художник Гаррі Андерсон. © IRI.
- Сторінка 354: *Джозеф Сміт дорікає наглядчачам у Річмондській в'язниці*, художник Сем Лоулор. © 2007 Sam Lawlor.
- Сторінка 359: *Скарб, схований у полі*, художник Коллер. Providence Lithograph Collection. Усі права застережено.
- Сторінка 364: *Джозеф Сміт у в'язниці м. Ліберті*, художник Грег К. Олсен. © 1990 Greg K. Olsen.
- Сторінка 370: *Христос перед Пилатом*, художник Міхали фон Мункацси.
- Сторінка 374: *Одного серця: Емма іде по кризі*, художник Ліз Лемон Свіндл. © 1998 Liz Lemon Swindle, Foundation Arts. Копіювання заборонено.
- Сторінка 379: *Вихід з Міссурі*, художник С. С. А. Крістенсен. З люб'язного дозволу Музею мистецтв, Університет Бригама Янга.
- Сторінка 384: *Зцілення Елайджи Фордхема*, художник Джеффри Хейн. © 2007 Jeffrey Hein.
- Сторінка 396: *Жінка, взята в переломі*, художник Гаррі Андерсон. © Seventh-day Adventist Church. Копіювання заборонено.
- Сторінка 404: *Джозеф Сміт і Уільям У. Фелс*, художник Роберт Андерсон Маккей. © 1997 Robert Anderson McKay.
- Сторінка 408: Фотографія Роберта Кейсі. © 2007 Robert Casey.
- Сторінка 412: *Христос проповідує в духовному світі*, художник Роберт Т. Барретт. © 1985 Robert T. Barrett.
- Сторінка 430: Фотографія Дона Торпа. © 1986 IRI.
- Сторінка 436: *Будівництво хатинки для вдови*, художник Адам Абрам. © 2001 Adam Abram.
- Сторінка 437: *Емма Сміт, вибрана пані*, художник Теодор Горка. © 1996 IRI.
- Сторінка 442: *Джозеф Сміт пише*, художник Дейл Кілборн. © 1981 Dale Kilbourn. Копіювання заборонено.
- Сторінка 446: *Джозеф Сміт одержує в опіку пластини*, художник Гарі Е. Сміт. © Gary E. Smith.
- Сторінка 454: *Прийди, наша радість*, художник Уолтер Рейн. © 2005 IRI. З люб'язного дозволу Музею церковної історії та мистецтва.
- Сторінка 459: Фотографія Роберта Кейсі. © 2007 Robert Casey.
- Сторінка 464: *Джозеф і Гайрум Сміти біля річки*, художник Теодор Горка. © 1996 IRI.
- Сторінка 471: *"Діва Айови"*, художник Джозеф Брікі. © Joseph Brickey. Копіювання заборонено.
- Сторінка 479: Фотографія Марка Кеннона. © 1989 IRI.
- Сторінка 491: *Діти Джозефа Сміта старшого зустрічають свого батька*, художник Пол Манн. © 2001 Paul Mann.

- Сторінка 493: *Юний Джозеф Сміт розповідає сім'ї про те, що сталося з ним на пагорбі Кумора*, художник Роберт Т. Барретт. © 1987 Robert T. Barrett.
- Сторінка 498: *Джозеф Сміт виступає перед святими в філії Понтіаку, шт. Мічіган, в 1834 р.*, художник Роберт Т. Барретт. © 1986 Robert T. Barrett.
- Сторінка 514: *Джозеф Сміт біля храму в Наву*, художник Гарі Е. Сміт. © 1975 Gary E. Smith.
- Сторінка 522: *Джозеф витер наші заплакані обличчя*, художник Кларк Келлі Прайс. © 1996 IRI.
- Сторінка 529: *Джозеф у Наву, 1840-й рік*, художник Теодор Горка. © 1996 IRI.
- Сторінка 534: *Погромники біля Картеджської в'язниці*, художник Уільям Моген. © 1986 IRI.
- Сторінка 539: *Останні збори Джозефа Сміта з апостолами*, художник Роберт Т. Барретт. © 2004 Robert T. Barrett.
- Сторінка 548: *Джозеф Сміт проповідує в Наву*, художник Пол Манн. © 1994 Paul Mann.

Алфавітний покажчик

А

Ааронове священство
береться без клятви 111
виконує зовнішні обряди 111
відновлення А. с. xiv, 9–11, 81–82,
86, 91
встановлення кворумів А. с. 15
дух Еліяса 86–87
звеличування чинів в А. с. 113
Іван Христитель мав А. с. 86
носії А. с. мусять бути покликані
Богом 111
Авель 50, 95, 109
Авраам 51, 96, 123–124, 130, 231–232
Авраама, книга, xviii, xx, 15, 441
Адам
Архангел Михаїл 105–106, 107
батько всього людства 106–107,
109
в Адам-онді-Амані 107–108
велику нараду, проводитиме А.
106
Джозеф Сміт бачив А. 105
Мелхиседекове священство, було
вперше отримане А. 106–107,
109–110
прийняв обряди від Бога 109–110
створений за подобою Бога 43
Адам-онді-Аман 107–108
Адамс, Джеймс, 180, 420
Айова, Монтроуз, 385
Америка
Ісус Христос установив Церкву в А.
140, 447
Сіон в А. 189–190, 451
Англія, місія до А. 16, 331–332
Апостоли, Кворум дванадцятьох
Джозеф Сміт дає ключі священ-
ства а. xx, 24–25, 142, 535,
538–541
єдність серед а. 142–143
зустріч а. після мученицької смерті
пророка 547
місії до Англії 16, 331–332

обов'язки а. 142–143
організація xvii, 15, 18, 285
очолили Церкву після смерті
Джозефа Сміта 547
Архангел. *Див.* Адам

Б

Барнс, Лоренцо Д., 176
Барстоу, Джордж, 443
Батьки
Джозеф Сміт шанував б. 489–490
діти повинні шанувати б. 489–490
любов і турбота про дітей
242–248, 492–495
матимуть дітей, які померли,
у вічності 96–97, 177–179
моліться за дітей 492–494
Батько. *Див.* Батьки
Батько Небесний. *Див.* Бог Батько
Бергес, Маргарет Макінтаер, 524
Бехунін, Айзек, 326
Біблія
важливість читання Б. 66–68
любов Джозефа Сміта до Б. 183,
295–296
не зраджуйте одкровенень з Б. 68,
378
незрозумілі уривки в Б. 207–209
Див. також Переклад Джозефа
Сміта Біблії; Писання
Бідні і нужденні
обов'язок дбати про б. 432–433,
471
Святий Дух проливається на тих,
хто дбає про б. 433
Товариство допомоги дбає про б.
458–459
Див. також Любов
Бог Батько
Батько всього людства 41, 410
Божество, очолює, 43–44
випробування, Бог підтримує у в.,
179–180, 232–233, 356, 366,
369–372, 380–381

віра Джозефа Сміта в Б. 39–40
 воля Б. керує нашою волею 76
 друг 245
 є піднесеною людиною 43
 завжди чинить справедливо
 179–180
 закони, встановлені, 164–165, 211
 знання і сила Б. 267–268
 любов Б. 41, 333–334, 432
 має тіло з плоті й кісток 43–44
 милість Б. 41, 73, 76–78, 410
 молитися Б. й отримувати одкровення 42–43, 129–134, 198–199
 перебуває у вічності 480
 Перше видіння хіі, 5, 32, 40, 444
 писання, Бог говорить через п., 68
 покаяння приводить до Б. 74–76
 прощає гріхи 77–78, 403–405,
 434–435
 робота і слава Б. 209
 розуми не створені Б. 210–211
 священство, Бог відкриває цілі
 через с., 110–111
 сотворіння, організував духів до
 с., 106
 співчуття Б. у спасінні мертвих
 410–411, 413–414, 477–478
 справедливість Б. 410–411,
 413–414, 477–478
 характер Б. 41–43
Див. також Божество
 Боггз, Лілбурн У., хіх, 353, 366, 368,
 449
 Боги, піднесені стануть б., 54,
 222–223, 487, 537
 Божество
 Бог Батько очолює Б. 44
 три істоти в Б. 43–44
 члени Б. єдині 44
 Болдуїн, Калєб, 366
 Брансон, Сеймур, 478
 Брати і сестри (рідні), любов, 467,
 491–492. *Див. також* Сім'я
 Будиночок, побудований Джозефом
 Смітом, 435
 Бюєл, Презендая Хантінгтон, 470

В

Ван Бюрен, Мартін, хіх, 99, 100
 Вашингтон, фед. округ Колумбія,
 хіх, 99, 239

Вдячність
 висловлювання в. Джозефом
 Смітом 234, 247, 290, 465,
 467–470, 489–490
 незважаючи на випробування
 233–234
 Вентворт, Джон, 443
 Вермонт. *Див.* Шерон, шт. Вермонт
 Веселка 254
 Видання *Nauvoo Expositor* 535
 Видання *Times and Seasons* хх,
 441–443, 565, 569
 Випушення мертвих. *Див.* Спасіння
 мертвих
 Виноград і гілля, притча, 164
 Виправляти, пророки в., 529–530
 Випробування
 бадьорість у в. 326
 Бог підтримує у в. 232–233, 356,
 366, 369–372, 380–381
 вдячність у в. 233–234
 віра й мужність у в. 179–180,
 231–232, 236, 356, 376, 378–381
 впевненість у Богові у в. 235–236
 дружба у в. 467–469
 нам на благо 232–233, 371
 перевіряють нас 231–232
 передуватимуть Другому
 пришествю 251–255
 послух у в. 233–234
 Святий Дух втішає у в. 97, 371–372
 святі не уникнуть в. 255
 триватимуть лише на мить 369
Див. також Переслідування
 Висвячений наперед, Джозеф Сміт
 був в., 517, 549–551
 Витерпіти до кінця 231–236, 360,
 537
 Відновлення повноти євангелії
 513–520. *Див. також* Розподіл
 повноти часів; Церква Ісуса
 Христа Святих Останніх Днів
 Відступництво
 в Кертленді 317–319
 дії і настрої, що ведуть до в.
 318–322
 дослухання до провідників
 відвертає в. 327
 наслідки в. 323–326
 після смерті Ісуса Христа 29
 Сатана веде людей до в. 324–325,
 326

- Війна на небесах. *Див.* Доземне життя
- Війни, передують Другому пришествю, 251–255
- Вінець праведності 165–169, 360
- Віра
в Ісуса Христа 50–51, 156, 450
зносити випробування з в.
179–180, 230–232, 236, 356, 376,
378–389
і духовні дари 119
і молитва 131–132
приходить через слухання слова
Божого 391
щоб бути членом Церкви 155–156
щоб зцілитися 387
щоб успадкувати цілестіальне
царство 212, 221–223, 360
- Вісім свідків хв
- Вічне життя. *Див.* Цілестіальне
царство; Спасіння
- Вічний шлюб. *Див.* Шлюб, вічний
- Ворота (обмеження), 266–267
- Воскресіння
близькі зустрінуться у в. 175–177
втрали відшкоднуються у в. 53
діти, які помирають, піднімуться у
в., 96–97, 177–179
Ісуса Христа уможливив в. 51–53
Ісуса Христа 51–53
праведні піднімуться у славі
175–177
розум підніметься у в. 267
Див. також Спокута
- Всесвітнє зростання Церкви 107,
138, 143–145, 156–157, 303–305,
331–332, 368–369, 450
- Вудрафф, Уілфорд, хіі, 285, 385–387
- В'язниця духів 411–413, 415, 479–80
- В'язниця Картеджа
Джозеф Сміт свідчить у в. 339
Джозефа Сміта вбито у в. хх, 26,
536, 542–545
дружба Уілларда Річардса у в. 466
зображення 25, 234
- В'язниця Ліберті
віра Джозефа Сміта
випробовується у в. 231
Джозеф Сміт виходить з в. хіх, 20,
376
Джозеф Сміт пише святим з в. хіх,
156, 231, 365–371, 380–381,
469–471
- Джозеф Сміт пише сім'ї з в.
243–246, 365
- Джозеф Сміт у в. хіх, 19–20,
363–371, 375
описання 363–369
почуття Джозефа Сміта у в.
232–233, 371–372
- ## Г
- Гавріїл 105–106. *Див. також* Ной
- Гайд, Орсон, 331–333, 337
- Гайрам, шт. Огайо
видіння Спасителя в Г. 47–49
Джозеф Сміт живе у Г. 207, 219,
229, 251
конференція відбулася в Г. 193
Див. також Кертленд, шт. Огайо
- Галлатін, шт. Міссурі, хіх, 20, 376
- Гармоні, шт. Пенсільванія
Ааронове священство відновлено
поблизу Г. хіх, 9–11, 81–82, 91
Джозеф і Емма Сміти живуть у Г.
хів–хв, 8–9, 11, 61, 159
Джозеф Сміт перекладає у Г. хіх,
9, 61, 73, 81, 117–118
Мелхиседекове священство
відновлено поблизу Г. хв, 9, 103
син Джозефа та Емми помирає в
Г. 173
- Гарріс, Мартін
втрачає 116 сторінок хіх, 8, 64–65,
71–73
заставляє ферму 10, 137
служить писарем під час
перекладу хіх, 7, 64
Троє свідків, один з, хв, 127–129
у Нью-Йорку хіх
- Гарріс, Презервед, 64
- Гаус, Джессі, хві, 27
- Гейл, Айзек та Елізабет, 8–9, 61
- Гейл, Емма. *Див.* Сміт, Емма
- Генеалогія. *Див.* Спасіння мертвих
- Генерал-лейтенант, Джозеф Сміт,
хіх
- Гірчичне зерно, пригча про г.,
107–108, 143–144, 303–304
- Голуб, знак, 83
- Гора Сіон, спасителі на Г., 415,
478–480
- Грандін, Егберт Б., хв, 10, 137

Грінвілл, шт. Індіана, 241
 Гріх. *Див.* Непростимий гріх;
 Покаяння; Прощення; Сатана
 Громадянська війна 251
 Груард, Бенджамін Ф., 332
 Гудсон, Джон, 331

Д

Дар Святого Духа. *Див.* Святий Дух,
 дар
 Дари, духовні. *Див.* Духовні дари
 Дванадцять апостолів. *Див.*
 Апостоли, Кворум дванадцятьох
 Дерев'яний будиночок, будівництво,
 435
 Десятина для будівництва храму в
 Наву 276–277
 Десять колін 189, 451
 Джонсон, Бенджамін Ф., 465–466,
 485
 Джонсон, Джон і Еліс, 207, 219–220,
 229
 Дитинство Джозефа Сміта хііі, 1–4,
 29–30, 39
 Диявол. *Див.* Сатана
 Дім Ізраїля. *Див.* Ізраїль, відновлення
 Діти
 батьки повинні любити д.
 242–248, 492–495
 викуплені Ісусом Христом 96–97
 Джозеф Сміт, любов до д.,
 241–247, 435, 437–438, 524
 Джозефа і Емми Смітів 20,
 173–174
 не треба христитися 96–97
 хто матиме д. у вічності 485–487
 шанують батьків 489–490
 які помирають, воскреснуть дітьми
 177–179
 які помирають, матимуть вічне
 життя 96–97, 177–178
 Доблесні 356–360
 Доброта, має велику силу, 434
 Довгостраждання щодо інших
 433–435
 Доземне життя
 висвячення на покликання в д. 517
 Джозеф Сміт висвячений в д. 517,
 549–551
 закони, встановлені в д., 165
 Ісус Христос обраний в д. 210

нарада не небесах у д. 165, 210,
 517, 549–551
 план спасіння був представлений в
 д. 210
 Сатана повстав у д. 210
 Дорогоцінна Перлина хvii, хх, 15,
 66–68, 209, 450–453. *Див. також*
 Писання
 Друге пришествя
 веселки не буде перед Д. 254
 Єрусалим відбудовано до Д.
 189–190, 254
 лиха передуватимуть Д. 251–255
 нарада з підготовки до Д. 106
 одкровення про Д. 251–252
 ознака Сина Людини 254–255
 ознаки Д. 253–255
 останній розподіл готує до Д. 516
 підготовка до Д. 256–258
 послух готує до Д. 256–258
 притча про пшеницю і кукіль
 301–302
 пришествя Іллі до Д. 315
 святі не уникнуть вироків Д. 255
 час Д. 255–256
 Дружба
 Джозеф Сміт є прикладом д.
 465–469, 472
 об'єднує людство 469–470
 у випробуваннях 467–469
 Уілларда Річардса 466
 члени Церкви проявляють д.
 470–472
Див. також Любов
 Дружина 488–489. *Див. також*
 Шлюб, вічний
 Друк Книги Мормона хv, 10, 137
 Дух. *Див.* Одкровення; Святий Дух,
 дар
 Дух Еліяса. *Див.* Еліас
 Дух Іллі. *Див.* Ілліа
 Дух пророцтва 196, 390–391
 Духи
 Бог організував 106
 вічна сутність 210–212
 одкровення 480
 розвиток 210–211
 розпізнання 391–393
 Духи, злі
 безтілесні 212–214
 борються проти Церкви 377–378
 знання дає силу над д. 267
 розпізнання 391–393

Духовні дари

- віра і послух є необхідними для д.
120
дар Святого Духа є необхідним
для д. 99–100, 120–123, 389–390
Джозеф Сміт мав д. 117
є необхідними в Церкві 119–120,
122, 447, 451
зцілення 385–387
кожен святий останніх днів має
д. 119
мов 388–390
отримуються тихо 120–124
пророцтва 196, 390–391
розпізнання духів 391–393
Дьоготь, Джозефа Сміта вимазали д.
і виваляли в пір'ї, 229–230

Е

Еліяс

- дух Е. 86–87
дух Е. мав Іван Христитель 86–87
дух Е. явлено Джозефу Сміту
86–87, 550
є предтечею 315, 550
являється в Кертлендському храмі
xviii, 15, 105, 310, 559
Ендаумент. *Див.* Храмовий ендаумент
Енох 95
Ентон, Чарльз, xiv

Є

- Євангеліст 141. *Див. також*
Патріарх
Євангелія
охоплене всю істину 266–267
повнота є. відновлена 515–520
проповідувати всім 152–154
Єгипетські папіруси xviii, 15
Єдність
безкорисливість приносить є.
277–280
благословення є. 280–281
дружба приносить є. 469–470
послух приносить є. 277–280
прощення приносить є. 398–402
серед головуючих кворумів
142–143
серед членів Божества 44
серед членів Церкви 154, 276–281

- у будівництві Кертлендського
храму 275
цілі Бога досягаються завдяки є.
276–277
Єрусалим
відбудований перед Другим
пришестям 189–190, 254
місія Орсона Гайда до Є. 333, 337
Див. також Новий Єрусалим

Ж

- Жертва
давніх святих 50–51, 108–110
Спасителя 50–51
Жінка. *Див.* Дружина; Товариство
допомоги
Жіноче товариство допомоги Наву
455–457. *Див. також* Товариство
допомоги

З

- Закваска, притча про, 304–305
Закони. *Див.* Послух
Законний виконавець 83–86
Занурення, хрищення з., 93, 97, 451
Запечатувальна сила
визначення з. 313–315
Ілля відновлює з. xviii, 15,
310–315, 478–482, 517
мертві спасенні завдяки з. 477–482
сім'ї запечатуються завдяки з.
313–314
Див. також Ілля; Спасіння мер-
твих; Шлюб, вічний
Записи у щоденнику Джозефа Сміта
465, 467–469
Заповіді. *Див.* Послух
Збирання
для будівництва храмів 422–423
до округи Джексон, шт. Міссурі,
11, 183–186
є необхідним в останньому
розподілі 519
Див. також Ізраїль, відновлення;
Округа Джексон, шт. Міссурі
Звинувачення проти Джозефа Сміта
16, 239–242
Земля
є Урімом і Туммімом 260
увінчана цілестіальною славою
260

Злі духи. *Див.* Духи, злі
Злочестиві, муки з., 93, 224–225
Знання

Бог має велике з. 266–267
Бог пролле з. 368
вивчення і молитва ведуть до з.
268–270

Джозеф Сміт любив з. 263–265
є необхідним для спасіння
212–213, 267–268

євангельські обряди ведуть до з.
425

набуття, 132, 261–268, 333, 363,
425

погроху за раз 270

Святий Дух є необхідним для з.
133, 270

Див. також Розум

Золоті пластини

Джозеф Сміт одержує з. xiii–xiv,
7–8, 59–62, 445–447

забрані від Джозефа Сміта 7, 73
зловмисники намагаються викра-
сти з. xiv, 8, 61

Книга Мормона написана на з. 7,
59–64, 117, 445–447

описання з. 62–63, 445–447

свідки бачать з. xv, 127–129

Див. також Книга Мормона;

Книга Мормона, переклад;

Мороній

Зцілення

віра для з. 385–387

Джозефа Сміта 241, 492–494

Джозефа Сміта ст. 489

духовний дар з. 119–120, 122, 387,
447, 451

Елайджі Фордхема 385–386

не всі праведні з. 387

покладанням рук 387

I

Іван Христитель

Ааронове священство, дарує xiv,
11, 81–82, 86, 91

Ааронове священство, має, 86

дух Еліаса, 86–87

законний виконавець 83–86

знак голуба, бачив, 83

наглядає за хрищенням Джозефа

Сміта 91

підготував шлях для Спасителя 83
пророк, один з найбільших, 83–84
христить Спасителя 83–87, 96

Ізраїль, відновлення, 52, 63, 145,
185, 187–190, 254, 310, 337, 409,
444, 451

Іллінойс. *Див.* Квінсі, шт. Іллінойс;
Наву, шт. Іллінойс; Реймус, шт.
Іллінойс

Ілля

відновляє ключі запечатування

Джозефу Сміту xviii, 15,

310–315, 517

віра I. 131

готує до Другого пришестя 315

дає ключі священства Петру,

Якову та Івану 106

дух, влада і покликання I. 313–315

людські слабкості I. 527

Малахія передрік пришестя I.

310–311

привертає серця батьків до дітей

472–482

являється в Кертлендському храмі

xviii, 15, 105, 309–312, 559

Індепенденс, шт. Міссурі

Джозефа Сміта затримано в I. 17,
251–253

Книга Заповідей надрукована в I.
xvii, 13, 195

храмова ділянка в I. xvi, 13, 185,
419

центральне місце Сіону xvi, 13,
185, 239

Див. також Округа Джексон, шт.

Міссурі

Індіанці. *Див.* Ламанійці

Істина

Джозеф Сміт навчав і. 286–287

євангелія охоплює всю і. 266–267

набуття знання про і. 268–270

переслідування не можуть спи-

нити і. 143, 450

пізнається в обрядах 425

приймайте всю і. 266–267

притча про сіяча та і. 298–300

Ісус Христос

в Адам-онді-Амані 107–108

великий Первосвященик 107

випробування, підтримує нас у,

231, 369–372

віра в I. X. 50–51, 156, 450

вороги намагалися знищити
202–204, 323, 528
воскресіння І. Х. 51–53
діти, викупляє, 96–97
доземне життя, обраний в, 210
Друге пришестя І. Х. 106, 253–258
жертви вказували на І. Х. 50–51
земля буде Його 260
знає все 412–413
і Божество 43–44
ключі священства, дав Петру,
Якову та Івану, 106
має тіло з плоти і кісток 43–44
Мелхиседекове священство, має,
85, 140, 210, 415
описання І. Х. 49
Перше видіння хііі, 5, 32, 40, 444
посередник нового завіту 222
приклад досконалого життя
55–56, 169, 357–358
притчі, учив п., 297–298
прощення, приклад, 398–400
розум І. Х. 55
свідчення про І. Х. 99–100, 196,
390–391
спасіння мертвих 411–413, 477
співспадкоємці з І. Х. 54–55, 67,
153, 222–223, 266–267, 409, 425
Спокуга І. Х. 50–55, 96–97,
221–223, 411–413, 451
спустився нижче всього 371
Тисячоліття, правитиме під час Т.,
258–260
у видінні, записаному в УЗ 76,
47–49, 219–220
у Кертлендському храмі хviii, 15,
49, 310, 559
хрищення в ім'я І. Х. 93–95
хрищення І. Х. 82–86, 96
царство, представить Батькові,
109
Церква, є головою, 140–142
Церква, установив на
Американському континенті,
140–141, 447
Див. також Воскресіння; Друге
пришестя; Спокуга

Й

Йосип з Єгипту 549

К

Каблучка, Джозеф Сміт учив на
прикладі к., 211
Каїн 110
Калвер, Аарон, 149
Каменоломня, Джозеф Сміт працює
в к., 275
Картер, Йоганна, 243, 249
Карти 4, 12
Каудері, Олівер
Ааронове священство, отримує,
хiv, 9–11, 81–82
видіння в Кертлендському храмі
хviii, 15, 8–9, 308–312
видіння Спасителя 48–49
висвячений на старійшину 138
вірить хибним одкровенням
197–198
є писарем під час перекладу
Книги Мормона хiv, 9–10, 81,
117–118
засновники Церкви, один з, 138
Мелхиседекове священство,
отримує, хv, 9, 103
місія до Ламанійців 151
Троє свідків, один з, хv, 127–129
христить святих у Коулсвіллі 149
христить Сем'юела Сміта 92
хрищення хiv, 9, 81–82, 91–92
Квінсі, шт. Іллінойс, хix, 20, 375–376,
385
Кворум Дванадцятьох Апостолів.
Див. Апостоли, Кворум
дванадцятьох
Кворум сімдесятників. *Див.*
Сімдесятники, кворум
Кворуми священства, встановлення,
15
Кертленд, шт. Огайо
відступництво 317–319
Головне управління Церкви в К.
11, 183, 239
Джозеф Сміт прибуває до К. хvii,
11, 159–161, 173
кіл організовано в К. 15
одкровення, отримані в К., 15,
193–195
святі залишають К. хviii, 16, 343
Святі збираються до К. хvi, 11,
160–161
Сідні Рігдон навертається в К. 11,
151

- фінансова установа в К., крах, 317
Див. також Гайрам, шт. Огайо;
 Кертленд, шт. Огайо
 Кертлендський храм
 будівництво К. xvii, 15–16,
 273–275, 283, 295, 419, 421, 456
 Джозеф Сміт бачить у видінні К.
 273
 ілюстрація 14
 Ісус Христос являється в К. xviii,
 15, 49, 310, 559
 Мойсей, Еліяс та Ілля являються в
 К. xviii, 15, 105, 310–312, 559
 освячення К. xviii, 15, 200,
 309–310, 425–426
 святі змушені залишити К. xviii,
 16, 343
 Кімбол, Гебер Ч., 16, 330–332, 420
 Кімбол, Сара Грейнджер, 455
 Клейтон, Уільям, 485
 Клівленд, Сара М., 457
 Ключі. *Див.* Ключі священства
 Ключі священства
 Адам перший одержав к. 106,
 109–110
 відновлені в Кертлендському храмі
 xviii, 15, 105, 310–315, 479, 559
 відновлено давніми носіями свя-
 щенства 80–82, 103–108
 всі відновлені в останній розподіл
 420, 516
 Джозеф Сміт дає апостолам усі к.
 xx, 24–25, 142, 535, 538–541
 Джозеф Сміт має 105, 517–518,
 542, 549–550, 559
 Мелхиседекове священство три-
 має к. 110–111
 Клятва і завіт священства 111
 Книга Заповідей xvii, 13, 195. *Див.*
також Учення і Завіти
 Книга Мормона
 важливість читання К. М. 66–68
 втрата 116 сторінок xiv, 7, 64–65,
 71–73
 друк xv, 9, 137
 зміст 66, 447
 Мартін Гарріс заставляє ферму
 заради К. М. 9, 137
 Мороній передає К. М. Джозефу
 Сміту xiii–xiv, 6–8, 58–62, 105,
 207, 311, 445–446
 Мороній тримає ключі К. М. 58
 найбільш правильна з усіх книг 66
 написана на золотих пластинах 7,
 59–63, 117, 445–447
 не зрадуйте одкровенень з К. М.
 68, 378
 невід’ємна частина нашої релігії
 197
 переслідування через К. М. 183,
 378
 пластини Легія та Нефія 65
 притча про гірчичне зерно описує
 К. М. 143, 303
 притча про закваску описує К. М.
 304–305
 свідчення Джозефа Сміта про К. М.
 62–66
 свідчення про К. М. xv, 127–129,
 304–305
 титульна сторінка 63–64, 117,
 137–138
Див. також Золоті пластини;
 Книги Мормона, переклад;
 Мороній; Урім і Туммім
 Книга Мормона, переклад
 в домі Пітера Утмера ст. xv, 9, 118
 Джозеф Сміт мав дар п. 117–118
 допомога Джозефа Найта ст. під
 час п. 117
 Емма в ролі писаря 117
 Мартін Гарріс в ролі писаря xiv, 7,
 61
 Олівер Каудері в ролі писаря xiv,
 9–10, 81, 117–118
 призводить до молитви про
 хрищення 81
 процес п. xiv–xv, 9–10, 59,
 117–118, 137
 самотні почуття Джозефа Сміта
 під час п. 127
 силою Божою 63–66, 117, 151
 Урім і Туммім, використання під
 час п. 9, 62, 64, 73, 118, 446–447
 Коламбія, шт. Міссурі, xix, 20, 376
 Коли, розбудова Сіону в к., 187–189.
Див. також Сіон
 Коммерс, шт. Іллінойс
 поселення в К. xix, 20, 326, 385,
 397
 хвороби святих у К. 385–387, 438
Див. також Наву, шт. Іллінойс
 Конгрес Сполучених Штатів xix
 Корнилій 97, 112
 Коулс, Ельвіра, 457

Коулсвілл, шт. Нью-Йорк
дамба для хришень в К. 149
Джозеф Сміт проповідує в К. 149
Мелхиседекове священство
відновлено поблизу К. xv, 103
філії в К. 11
члени Коулсвіллської філії
оселяються в Міссурі 185
Крамниця Ньюела К. Уїтні
Джозеф Сміт перебирається до К.
251
Джозеф Сміт перекладає у К. 252
Джозеф Сміт приїжджає до К.
159–161
Школа пророків у К. 263
Див. також Уїтні, Ньюел К.
Кук, Маргарет А., 455
Кукіль, притча про пшеницю і к.,
301–302
Кумора 4, 104

Л

Лайман, Амага, 355
Ламанійці
з дому Ізраїля 63
місія до л. xvi, 11, 151, 456
Левитське священство. *Див.*
Ааронове священство
Легій, пластини Л., 65
Легіон Наву xix, 441
Лжепророки 201–204
Лист до Вентворта xx, 443–452
Листи
Джозефа Сміта до Емми Сміт 179,
242–247, 337–338, 355, 365, 537
Джозефа Сміта з в'язниці Ліберті
xix, 156, 231, 244–246, 365–371,
380–381, 469–471
Ліхо. *Див.* Випробування
Літопис, хрищення за мертвих, 476
Ліч, Джеймс, 429–431
Любов
до бідних і нужденних 432–433,
457–458, 470
до всього людства 432
довгостраждає і милосердствує
433–435
мир виникає з л. 345
місіонери мають л. 333–334
провідники мають л. 289
рису Бога 41, 333–334, 432

сила, що перевищує розум,
434–435
члени сім'ї мають л. 486–495
Див. також Бідні і нужденні;
Дружба
Люцифер. *Див.* Сатана

М

Макре, Елекзендер, 365, 366
Малахія 310–311
Малярія 385, 456
Манчестер, шт. Нью-Йорк, xiv, 11,
62, 71
Маркс, Іфраїм, 179
Маги. *Див.* Батьки
Мейджор, собака Джозефа Сміта,
20, 243, 246
Мелхиседекове священство
Адаму надане першому 105–110
Бог відкриває цілі через М.
110–111
веде до досконалості 111
відновлення М. xiv, 11, 82,
103–105, 503
вічне 105–106
встановлення кворумів 15
є силою безкінечних життів 110
звеличування чинів у М. 113
Ісус Христос має М. 85, 140, 210,
415
клятва і завіт М. 111
найвище повноваження 110–111
необхідне для розпізнавання духів
391–393
носії мусять бути покликані Богом
111
носії мусять бути праведними
109–110
одкровення даються через М. 111,
142, 198
повнога М. у храмах 420–425
пророки мали М. 111
Товариство допомоги організоване
під М. 457
тримає ключі від царства Божого
110–111
установлене до сотворіння землі
110–111
Меншн-хауз 20
Мер Наву xx, 22, 441
Мердок, Джозеф. *Див.* Сміт,
Джозеф Мердок

- Мердок, Джон, 173
 Мердок, Джулія (дочка). *Див.* Сміт, Джулія Мердок
 Мердок, Джулія (мати), 173
 Мертві, хрищення за м. *Див.* Спасіння мертвих; Хрищення за мертвих
 Милість
 Божа м. 41, 73, 76–78, 410
 до всіх людей 433–435
 сестри Товариства допомоги про-
 являють м. 460–461
 у викупленні мертвих 413–414,
 477–478
 у прощенні інших 397–404
Див. також Прощення
 Милосердя. *Див.* Любов
 Мир, серед усіх людей, 343–350
 Миротворці 345–348
 Михаїл, Архангел. *Див.* Адам
 Міліціанти, візит до Джозефа Сміта,
 343–344
 Міллер, Джордж, 420
 Місіонерське служіння
 в Англії 16, 331–332
 дамба для хрищення знищена 149
 дар мов 388–389
 Джозефа Сміта 16, 92, 149–151,
 241, 337–339
 до ламанійців xvii, 11, 151, 456
 євангелія приносить світло у світ
 152–154
 любов, необхідна для м., 333–334
 навчати з Духом 335–337
 навчати покаянню 154–156
 найважливіший обов'язок 333–334
 підготовка до 333–334
 притча про пшеницю і кукіль
 301–302
 притча про сіяча 297–300
 розвиток Церкви по світу 107,
 138, 143–145, 156–157, 302–304,
 331–332, 368–369, 450
 складати свідчення 337–339
 смирення, навчання зі с., 334–335
 Місія
 Джозеф Сміт виконав свою земну
 м. 543–545
 почуття Джозефа Сміта щодо м.
 526–531
 пророки виконують м. 528–529
 Міссісіпі, річка, xix, 20, 375, 385, 397,
 465, 475, 515, 536
 Міссурі. *Див.* Округа Джексон, шт.
 Міссурі; Фар-Уест, шт. Міссурі.
Див. також Галлатін, шт.
 Міссурі; Індепенденс, шт. Міссурі;
 Коламбія, шт. Міссурі; Округа
 Девісс, шт. Міссурі; Округа Клей,
 шт. Міссурі; Округа Колдуелл,
 шт. Міссурі; Річмонд, шт. Міссурі
 Міссурі, річка, 368
 Мітчелл, Сем'юел Л., xiv
 Мічиган 120, 241, 338, 508–509
 Множинний шлюб xii, 24
 Мови, дар м., 388–389
 Мойсей
 відновлює ключі Петру, Якову та
 Івану 106
 Господь являється М. 124, 209
 закон дано М. 83, 96, 198, 259, 267
 прагне привести Ізраїль в
 присутність Бога 107
 у Кертлендському храмі xviii, 15,
 105, 310, 559
 хрищення М. 96
 Мойсей, книга М., xvii, 15, 209
 Молитва
 батьки Джозефа Сміта вчили його
 м. 39
 батьків за дітей 492–494
 Бог чує м. і дає одкровення 41–43,
 128–133, 198–199
 віра й простота в м. 131–132
 Джозефа Сміта приводить до
 Першого видіння xiii, 5, 31–32,
 127, 444
 знання про Бога допомагає нам у
 м. 41–43
 могутня м. Джозефа Сміта 126, 131
 моліться про все 130–131
 набуття знання через м. 268–270
 чеснота в м. 131
 Монтроуз, шт. Айова, 385
 Морлі, Айзек, 173
 Мормони. *Див.* Церква Ісуса Христа
 Святих Останніх Днів
 Мороній
 відвідує Джозефа Сміта і передає
 йому золоті пластини xiii–xiv,
 6–8, 59–62, 104, 207, 311,
 445–446
 має ключі Книги Мормона 59
 показує золоті пластини свідкам
 xv, 127–129, 302–305

питує біблійні уривки 207, 311
Див. також Книга Мормона
 Мужність, зносити випробування і
 переслідування з м., 231–232,
 236, 356, 376, 378–381
 Мученицька смерть Джозефа і
 Гайрума Смітів хх, 26, 460, 536,
 542–545

Н

Наву, шт. Іллінойс
 будівництво Н. хіх, 20, 385, 397,
 429–431, 435–438, 449–450
 Джозеф Сміт дає назву Н. хіх, 20,
 397
 культурний і громадський розви-
 ток Н. 22, 429, 441, 449–450
 мер Н. хх, 22, 441
 пророцтво, що святі залишать Н.,
 523
Див. також Коммерс, шт.
 Іллінойс; Храм у Наву
 Навчання Джозефа Сміта 286–287,
 295–296, 337–339, 499–500,
 505–510, 526–527
 Наглядачі, Джозеф Сміт забороняє
 н., 355–356
 Назва Церкви хв, 11
 Найт, Джозеф, мол., 149
 Найт, Джозеф, ст., 117–118, 149,
 468–469
 Найт, Поллі, 149, 185
 Найтінгейл, Агнес та Генрі, 429–431
 Наказ про винищення хviii, 353, 449
 Народа на небесах 165, 210, 517,
 549–551. *Див. також* Доземне
 життя
 Народження Джозефа Сміта хiii, 1,
 444
 Небесний Батько. *Див.* Бог Батько
 Невід, закинутий у море, притча, 304
 Непростимий гріх 78, 477
 Нефій, пластини Н., 65
 Німеччина, місія Орсона Гайда до Н.,
 332
 Новий Єрусалим 189–190. *Див.*
також Єрусалим
 Новий і вічний завіт шлюбу хх, 222,
 485–487. *Див. також* Шлюб,
 вічний
 Ной 95–96, 105–106, 202, 254, 313,
 411, 415

Нужденні. *Див.* Бідні і нужденні
 Нью-Йорк, місто, хiv, 239, 241,
 337–338
 Нью-Йорк, штат. *Див.* Коулсвілл, шт.
 Нью-Йорк; Манчестер, шт. Нью-
 Йорк; Нью-Йорк, шт. Нью-Йорк;
 Пальміра, шт. Нью-Йорк; Фейетт,
 шт. Нью-Йорк

О

Обряди
 Адам приймав о. 108–110
 однакові завжди 108–110
 святі в усі розподіли приймали о.
 94–96
 які виконуються тільки у храмах
 412–425
Див. також Хрищення; Спасіння
 мертвих; Храмовий ендаумент;
 Хрищення за мертвих; Шлюб,
 вічний
 Огайо. *Див.* Гайрам, шт. Огайо;
 Кертленд, шт. Огайо; Пейнсвілл,
 шт. Огайо
 Одкровення
 Бог дає о. всім, хто шукає, 41–43,
 128–133, 197–198
 Джозефа Сміта 193, 251–252, 265
 духів 481
 найперші прояви о. 132
 необхідне для спасіння 196
 послух, потрібний для о., 132
 Президент Церкви отримує о.
 196–200, 255–256
 приймайте всі о. 266–267
 Святий Дух, прийміть через о.,
 132–133
 стережіться хибних о. 197–198
 Церква керується через о. 196–197
 Ознака Сина Людини 254–256
 Ознаки Другого пришестя 253–255
 Округа Девісс, шт. Міссурі, 449
 Округа Джексон, шт. Міссурі
 визначена як Сіон хvi, 13, 183–186,
 239
 місіонери навчають в о. 151
 святих переслідують і виганяють
 з о. хviii, 17, 183–185, 283–285,
 343, 448
 святі оселяються в о. 17, 183, 448
 Табір Сіону вирушає до о. хvii, 18,
 283–285, 289–292

Див. також Індепенденс, шт. Міссурі
 Округа Клей, шт. Міссурі, 17–18, 283, 349, 448–449
 Округа Колдуелл, шт. Міссурі
 святих переслідувано й вигнано з о. хіх, 18–19, 353–356, 363–365, 375–376, 449
 святі оселяються в о. 17–18, 343, 449
Див. також Фар-Уест, шт. Міссурі
 Операція Джозефа Сміта хііі, 3
 Організація Церкви хv, 9–11, 92, 137–141, 447
 Освіта Джозефа Сміта 4, 30, 263–265, 554–557
 Освячення Кертлендського храму хvііі, 15, 200, 309–310, 425–426
 Останні дні. *Див.* Друге пришестя
 Останній розподіл. *Див.* Розподіл повноти євангелії
 Отруєння Джозефа Сміта 241

П

Павло 35–36, 166–167
 Падіння Адама 412, 450
 Пальміра, шт. Нью-Йорк
 Джозеф Сміт живе у П. хііі, 3–6, 29–30, 59–61, 444
 карта П. 4
 Книга Мормона видана в П. хv, 9, 137
 Папірус, єгипетський, хvііі, 15
 Патріарх
 євангеліст є п. 141
 Церкви хvіі
 Пейдж, Гайрам, 197–198
 Пейнсвілл, шт. Огайо, 241
 Пекло
 діти, які помирають, не йдуть до п., 96–97
 кого кинути до п. 224–225
 не перемаже Церкву чи святих 143, 153, 319, 367–368, 537
 прокляття п. 93, 224–225
Див. також Сатана
 Передмова до Учення і Заповітів 195
 Переклад Біблії. *Див.* Переклад Джозефа Сміта Біблії
 Переклад, дар п., 117–118
 Переклад Джозефа Сміта Біблії
 Емма Сміт несла рукописи П. 375

навчає плану спасіння 207–209
 потреба в П. 207–209
 притча про закваску описує П. 304–305
 робота над П. хv, хvіі, 15, 207–209, 252
 Учення і Завіти і П. 209, 219–220
Див. також Писання
 Переклад Книги Мормона. *Див.* Книга Мормона, переклад
 Переслідування
 Бог підтримує в часи п. 232–233, 356, 366, 369–372, 380–381
 вдячність в часи п. 233–234
 відступництво веде до п. Церкви 323–324
 віра й мужність в часи п. 231–232, 236, 356, 376, 378–381
 все пращює на благо в часи п. 232–233, 371
 Джозефа Сміта в Кертленді 16, 228–230, 243–244, 317–319, 325, 343
 Джозефа Сміта в Наву 24–26, 465, 523–525, 528–529, 535–537
 Джозефа Сміта після Першого видіння 35–36
 пророків п. 528–529
 Сатана п. святих 16, 154, 377–378
 святих в окрузі Джексон хvііі, 17, 183–185, 283–285, 343, 448
 святих в окрузі Колдуелл хіх, 19–20, 353–356, 363–365, 375–376, 449
 святих у Кертленді хvііі, 16, 343
 святі завжди зазнають п. 231–232, 377–378
 Церква здолає п. 142–144, 303–304, 367–368, 450
 через Книгу Мормона 184, 377
Див. також Випробування
 Перше видіння
 знання про Бога завдяки П. 5, 40
 найвеличніша подія 551–553
 Небесний Батько та Ісус Христос явилися хііі, 5, 32, 40, 444
 переслідування після П. 35–36
 пошук істини приводить до П. 3–5, 29–31, 444
 свідчення про П. є ключовим 551–553
 Перше Президентство
 обов'язки П. П. 142–143

- організація П. П. xvi, 15
Див. також Президент Церкви
- Петро, Яків та Іван
 відновлюють Мелхиседекове свя-
 щенство xv, 9, 80, 103–105, 503
 отримують ключі священства 106
- Писання
 вивчення П. 66–68
 вчення Джозефа Сміта щодо П.
 295–296
 любов Джозефа Сміта до П. 3–5,
 29–31, 185, 295–296
 послух П. 68
 цінність П. останніх днів 196
Див. також Біблія; Дорогоцінна
 Перлина; Книга Мормона;
 Переклад Джозефа Сміта Біблії;
 Учення і Завіти
- Писарі, переклад Книги Мормона
 Емма Сміт 117
 Мартін Гарріс xiv, 8, 61
 Олівер Каудері xiv, 9–10, 81,
 117–118
- Підготовка до Другого пришествя
 255–258
- Піднесення. *Див.* Спасіння;
 Целестіальне царство
- Підтримка провідників Церкви
 200–201, 320–323, 327, 526–527
- Пітерсон, Зайба, 151
- План спасіння
 відкритий через священство 110
 вічна сутність розуму 210–212
 представлений у доземному житті
 210
 робота і слава Бога 209
 свобода волі є необхідною для п.
 214–215
 спасає живих і мертвих 409–415,
 477–478
 тіла є необхідними у п. 212–213
 цілі 209–215
Див. також Спасіння
- Пластини, золоті. *Див.* Золоті пла-
 стини
- Пластини Легія та Нефія 65
- Повнота часів. *Див.* Розподіл
 повноти часів
- Подружжя. *Див.* Шлюб, вічний
- Подяка. *Див.* Вдячність
- Покаяння
 Бог прощає тих, хто кається,
 77–78, 403–405, 434–435
- в усіх гріхах 74–76
 вчити всіх людей п. 154–156
 Джозефа Сміта 71–73, 118
 допомагає нам стати подібними до
 Бога 74–76
 не відкладати п. 75–76
 Спокута уможливорює п. 50–51
 члени Церкви повинні п. 155–156
- Покладання рук
 для зміцнення хворих 387
 для отримання дару Святого Духа
 97–99
- Покликання, звеличення, 113
- Поклоніння, свобода п., 348–350, 451
- Понтіак, шт. Мічіган, 120, 241, 338,
 508–509
- Послух
 веде до вінця праведності
 165–169, 360
 веде до єдності 277–280
 веде до піднесення 164–165,
 210–211
 веде до розуміння Бога 163–164
 веде до скарбів знання 265
 веде до целестіального спокою
 164–165
 відступництво є наслідком
 непослуху 320–324
 Джозеф Сміт навчився п. 64–65,
 71–73
 Друге пришествя і п. 254–256
 духовні дари і п. 120
 заповідям 162–164
 знання і п. 266, 268
 Ісус Христос—вірець п. 168
 одкровення і п. 133
 Писання і п. 68
 правило Джозефа Сміта 161
 приклад п. Павла 166–167
 свобода волі і п. 214–215
 співзвучності з Ісусом Христом
 через п. 54–55
 у випробуваннях 233–234
 христові якості й п. 357–358
- Поховання Джозефа і Гайрума Смітів
 xx
- Похорон, звернення Джозефа Сміта
 на п., 175–180
- Прапор істини 143, 450
- Прагт, Еддісон, 332
- Прагт, Парлі П., 151, 193, 355, 487
- Предки Джозефа Сміта 1–2, 550
- Президент Первосвященства xvi

Президент Сполучених Штатів
візит Джозефа Сміта до П. хіх, 99,
102
Джозеф Сміт—кандидат у П. хх,
22

Президент Церкви
Бог відкриває волю П. 196–200,
255–256
осуди на тих, хто відкидає П.
201–204
підтримка 200–201, 320–323, 327,
526–527
представник Бога для нас 199

Президент Первосвященства хві
Див. також Пророки

Притча
про весілля сина царя 165–166
про виноград і гілля 164
про гірчичне зерно 106, 144,
303–304
про закваску 304–305
про невід, закинутий у море, 305
про пшеницю й кукіль 301–303
про сіяча 298–300
про таланти 358–359

Притчі
Ісус навчав п. 297–298
у Матвії 13 297–305

Причастя 75, 139–140, 387

Провидець, Джозеф Сміт, 161, 252,
541, 549, 556

Провідники. *Див.* Церковні
провідники

Прокляття. *Див.* Пекло

Проповіді Джозефа Сміта 22,
499–500, 564

Пророки
Бог відкриває все п. 196–200,
255–256
виправляти—обов'язок п. 529–531
дух пророцтва робить людину п.
390–391
зневага п., наслідки, 201–243
лжепророки 201–204
любов і служіння п. 289, 527–528
людські слабкості п. 527–528
мають Мелхиседекове священство
110
місія п., покладена Богом, 528–529
навчати—обов'язок п. 526–527
підтримка 199–201, 320–323, 327,
526–527
Див. також Президент Церкви

Пророцтва, сучасні, 199–200. *Див.*
також Президент Церкви;
Пророки

Пророцтво, дух п., 196, 390–391

Прощення
Бога Батька 77–78, 403–405,
434–435
веде до єдності 400–402
всіх людей 399–405
Джозеф Сміт прощає відступника
397–398
Джозеф Сміт прощає Уільяма У.
Фелпса 403–405
Джозеф та Уільям Сміти прощають
одне одного 401–402
Ісуса Христа 399
слабкостей інших 400–402
Див. також Милість

Пшениця, притча про п. і кукіль,
301–303

Р

Рассел, Айзек, 331

Реймус, шт. Іллінойс, 485

Релігійна свобода 348–350

Рігдон, Сідні
в Гайрамі, шт. Огайо, 229
в день зцілення 385–387
в Кертлендському храмі 273, 309
в Міссурі хві, 183–185, 355
в Першому Президентстві хві, 27,
265
видіння в УЗ 76, 47–49, 219–220
навернення 11, 151

Різдво, одкровення, отримане на Р.,
251

Річардс, Уїллард, 26, 331, 420, 455,
466, 536, 541

Річмонд, шт. Міссурі, 19, 242–243,
339, 355, 494–495

Робінсон, Джордж У., 355

Роджерс, Ноа, 333

Розпізнання духів 391–393

Розподіл повноти часів
готує до Другого пришествя 516
Джозеф Сміт тримає ключі р. 105,
515, 517–518, 543, 549–550, 559
збирання є необхідним у р. 519
повноту евангелії відновлено в р.
515–521
усе зібрано воедино 107
усі святі підтримують р. 518–521

Розум

- Бог є досконалим р. 41
- вічна сутність р. 210–211
- Ісуса Христа 54
- набуття 133, 270, 337
- піднімається у воскресінні 267

Див. також Знання

- Рукописні сторінки Книги Мормона, втрата, xiv, 8, 64–65, 71–73

С

- Сасквеганна, річка, xv, 9, 91, 103

Сатана

- безсилий, якщо ми не дозволимо йому, 214–215
- безтілесний 212–213
- відступництво веде до С. 323–326
- говорить різними мовами 389
- знання є необхідним, інакше ми станемо подібним до С., 267–268
- мудрість Бога більша за мудрість С. 64–65
- намагався знищити Джозефа Сміта 32–33
- не може зупинити поступ Церкви 143–145, 303, 366–367
- не може прийти у знаку голуба 83
- обманює 74
- переслідує святих 16, 153, 377–378
- повалення царства С. 235, 259
- розпізнання С. 392
- у доземному житті 210

Див. також Пекло

- Свідки. *Див.* Вісім свідків; Трое свідків

Свідчення

- віра приходить через слухання 391
- Джозеф Сміт запечатав с. кров'ю 543–545
- про Перше видіння є необхідним 551–553
- шукайте нагод скласти с. 337–340

Свідчення про Ісуса

- є духом пророцтва 196, 390–391
- є необхідним для целестіального царства 221–224
- через Святого Духа 99–100

Свобода волі

- дана всім людям 349–350
- дана для послуху Богові 214–215

- Сатана безсилий, якщо тільки ми не дозволимо йому 214–215

- Свобода поклоніння 348–350, 451

Святий Дух

- знак голуба 83
- істога духовна 43–44
- одкровенель 133–134
- член Божества 43–44

Святий Дух, дар

- відступництво веде до втрати д. 323–326
- всі розбіжності похідні від д. 99
- втішає у випробуваннях 99, 371–372
- для отримання д. необхідно бути членом Церкви 155
- духовні дари через д. 99–100, 119–124, 391–393
- є необхідним для успадкування целестіального царства 221–223
- завжди вестиме правильно 100, 133–134
- знання через д. 133, 269
- і хрищення 92, 97–99
- мудрість через д. 287–289
- навчати євангелії за підказками д. 336–337
- одкровення через д. 133–134
- осягає все 133
- отримано під час організації Церкви 92
- покладанням рук 97–99
- різниця між Святим Духом і д. 99
- свідчить про Ісуса Христа 99–100
- служіння допомагає нам отримати д. 433

Святий Дух обіцяння 221

Священний гай 5

- Священство. *Див.* Ааронове священство; Законний виконавець; Мелхиседекове священство
- Священство, кворуми с., встановлення, 15

Син Людини, ознака, 254–256

- Сімдесятники, кворум, xvii, 15, 18, 142–143, 285

Сімейна історія 478–483. *Див. також* Спасіння мертвих

Сім'я

- запечаткування с. на вічність 313–314
- листи Джозефа Сміта до с. 242–247

- любов батьків до дітей 492–495
 любов дітей до батьків 489–491
 любов між подружжям 488–489
 любов серед дітей 467, 491–492
Див. також Шлюб, вічний
- Сіон**
 будівництво 183–189, 518–521
 будуть викуплені 186–187
 в окрузі Джексон, шт. Міссурі, xvii, 13, 17–18, 151, 183–187, 239
 на Американському континенті 189–190, 441
 члени Церкви відповідальні за 144–145, 150, 187–189
Див. також Гора Сіон, спасителі на
- Сіач, притча про с., 298–300
- Скелясті гори**
 звалилися на Джорджа А. Сміта 236
 пророцтво Джозефа Сміта про С. 523
- Слава, царства с., 220–225. *Див. також* Целестіальне царство
- Слово мудрості 265
- Служіння. *Див.* Бідні і нужденні; Дружба; Любов
- Смерть**
 Джозеф Сміт виступає на похоронах 175–180
 Джозеф Сміт стикається зі с. 171–174, 176
 діти піднімуться у воскресінні 177–179
 довіряти Богу в годину с. 179–180
 зустрінемо близьких після с. 175–177
 праведні піднімуться у славі після с. 175–177
 усі люди мають готуватися до с. 177
Див. також Мученицька смерть
- Смирнення**
 Джозеф Сміт проявляє с. 9, 71–73
 навчати євангелії зі с. 333–335
 необхідне для покаяння 71–78, 403
 провідники повинні мати с. 287–289
 святі повинні мати с. 322
 ставитися до інших зі с. 345
- Сміт, Агнес, 178
- Сміт, Алвін (брат Джозефа Сміта), 3, 5, 174, 179, 407–409, 491
- Сміт, Алвін (син Джозефа Сміта), 20, 71, 173
- Сміт, Гайрум
 вирушає на захід 536
 данина Джозефа Сміта 467, 491–492
 зустрічається з Джозефом неподалік від Наву 465
 зцілення від холери 491–493
 мученицька смерть xx, 26, 466, 536, 541–545
 один із засновників Церкви 138
 отримав ендаумент 420
 похорон xx
 робота над Кертлендським храмом 273–275
 сім'я 3
 смерть дитини 180
 у в'язниці Ліберті 365–367
 у в'язенні в Річмонді 19, 351
 хвороба в Коммерсі 435–436
 христиться як повірник за Алвіна Сміта 409
 хрищення 92
- Сміт, Девід, 21, 174
- Сміт, Джозеф
 висвячений наперед 517, 549–551
 вчення 286–287, 295–296, 337–240, 499–500, 505–510, 526–527
 діти 21, 173–174
 дух Єліаса відкрито Д. 86–87, 550
 земна місія 543–545
 зовнішність 29, 303–305
 любов до Писань 3–5, 29–31, 183, 295–296
 людські слабкості 527–528
 місіонерська робота 16, 92, 149–151, 241, 337–239
 одкровення, процес отримання, 193, 251–252, 265
 освіта 4, 30, 261–263, 554–557
 провидець 161, 252, 541, 549, 556
 проповіді 22, 499–500, 564
 смерть близьких 21, 27, 71, 173–175, 176, 229–230
 судові справи проти Д. 15, 239–242
 тримає ключі священства 105, 515, 517–518, 543, 549–550, 560
- Сміт, Джозеф, огляд життя (у хронологічному порядку)
 родовід 1–3
 дід пророкував про Д. 47
 батьки Д. 39

- народження хііі, 3, 444
дитинство хііі, 1–4, 29–30, 39
операція на нозі хііі, 3
Пальміра, переїздить до П., хііі, 3, 29, 444
Перше видіння хііі, 5–6, 29–34, 40, 444
Мороній, візити М., хііі, 7, 59–52, 104, 207, 311, 445
Манчестер, переїздить до М., хіv
Гармоні, працює у Г., 8, 61
шлюб хіv, 8, 61
золоті пластини, одержує, хіv, 8–9, 59–62, 445–447
Книга Мормона, переклад, хіv–хv, 8–9, 61, 81, 117–118, 137, 151
втрата 116 сторінок рукопису хіv, 8, 64–65, 71–73
Ааронове священство, отримує, хіv, 9–11, 81–82, 86, 91
хрищення Д. хіv, 9, 81–82, 91–92
Мелхиседекове священство, отримує, хv, 11, 82, 103–103, 503
Троє свідків і Д. хv, 127–129
Книга Мормона, видання, хv, 9, 137
Церква, організовує П., хv, 10–11, 137–140, 447
Переклад Джозефа Сміта і Д. хv, хvii, 15, 207–209, 252
Фейетт, переїздить до Ф., хv, 11, 159, 197
Кертленд, прибуває до К., хvi, 11, 159–161, 173
Кертленд, одкровення, отримані в К., 15, 193–195
округа Джексон, Сіон в о. Д., хvi, 13, 183–186, 239
Кертленд, переслідування в К., 16, 229–230, 239–242, 317–319, 323, 343
Школа пророків хvii, 120, 131, 263–265
Слово мудрості, отримує, 265
Табір Сіону, очолює, хvii, 18, 283–285, 289–292, 492–494
Єгипетські папіруси, перекладає, хviii, 15
Кертлендський храм, освячення, хviii, 15, 200, 309–310, 425–426
місіонери до Англії хviii, 16, 331–332
Фар-Уест, переїздить до Ф., хviii, 17, 18, 343
History of the Church, починає, хviii
міліціанти у Фар-Уесті 343–344
Фар-Уест, заарештований у Ф., 19, 339, 353–356, 454–455
Інденденс, затриманий в І., 19, 353–356
Річмонд, ув'язнений в Р., 19, 355
в'язниця м. Ліберті, ув'язнений, хviii, 19–20, 363–370, 375
Міссурі, залишає М., хіx, 20, 376
Квінсі, прибуває до К., хіx, 20, 375–376
Коммерс, засновує, 20, 326, 385, 397
Коммерс, зцілення хворих у К., 385–387
Вашингтон, округ Колумбія, відвідує, хіx, 99, 102
хрищення за померлих, оголошує про, хіx, 24, 409, 478
храм у Наву, будівництво, хіx, 22–24, 276–277, 280, 419–421
Леґіон Наву, командуючий, хіx, 441
Червоноцегляна крамниця Д. 429–431, 434
Times and Seasons, редактор видання, хx, 441–443, 565, 569
Лист до Вентворта, пише, хx, 443–452
Товариство допомоги, організовує, хx, 455–457
ендаументи, виконує, хx, 24, 419–420, 515
Наву, мер Н., хx, 22, 441
Наву, переслідування в Н., 24–26, 465, 523–525, 528–529, 535–537
президент Сполучених Штатів, кандидат у, хx, 22
апостоли, передає ключі а., хx, 24–25, 142, 535, 538–541
Nauvo Expositor, знищення видавництва, 535
захід, втікає, 536
в'язниця м. Картеджа, ув'язнення, 25, 339, 466, 536
мученицька смерть Д. хx, 26, 466, 536, 541–545
похорон Д. хx
Сміт, Джозеф III, 21, 174, 243, 251
Сміт, Джозеф Мердок, 21, 27, 173, 229–230

- Сміт, Джозеф ст.
 бачить Алвіна Сміта перед смертю 409
 благословення Джозефу Сміту 174, 549
 заробіток 3
 зцілення 489
 любов Джозефа Сміта до Д. 489–491
 Патріарх Церкви xvii
 переїжджає до Пальміри 3
 прощення в його сім'ї 403
 релігійні устої 5, 39
 сім'я xiii, 3, 26, 29
 смерть 174
 хрищення 90, 92
 шлюб 3
- Сміт, Джон Л., 436
- Сміт, Джордж, 236, 336, 471, 567–569
- Сміт, Джулія Мердок, 21, 27, 173, 174, 243–245, 251
- Сміт, Дон Карлос (брат Джозефа Сміта), 3, 174, 179, 491
- Сміт, Дон Карлос (син Джозефа Сміта), 21, 174
- Сміт, Ейзел, 47
- Сміт, Елекзендер, 21, 174, 244
- Сміт, Емма
 бачить Джозефа, вимазаного дьогтем і виваленого в пір'ї, 230
 відвідує Джозефа у в'язниці Ліберті 365
 всиновлює двійняток, син помирає 21, 27, 159, 173, 229–230
 Джозеф просить прощення в Е. 118
 діти 21, 173–174
 є президентом Товариства допомоги хх, 456–457, 459–460
 запис у щоденнику Джозефа про Е. 467
 золоті пластини і Е. 61
 зустрічається з Джозефом неподалік від Наву 465
 зустрічається з Джозефом у Квінсі 375
 листи від Джозефа 179, 242–247, 337–338, 351, 365, 537
 листи до Джозефа 19
 переїжджає до Кергленда 11, 159–161, 173
 Переклад Джозефа Сміта й Е. 375
- перетинає р. Міссісіпі 375–376
 писар під час перекладу 117
 служіння 275, 385, 435–438, 456
 смерть першої дитини 21, 71, 173
 хрищення 149
 шлюб xiv, 8, 61
- Сміт, Іфраїм, 3, 174
- Сміт, Луїза, 21, 159, 173
- Сміт, Люсі, 435, 494–495
- Сміт, Люсі Мак
 історія, написана Л., 34
 любов Джозефа Сміта до Л. 489–491
 молитва за синів 492–494
 Перше видіння і Л. 34
 порада Товариству допомоги 456
 прощання із синами 494–495
 релігійні устої 5, 39
 сім'я xiii, 3, 26, 29
 Троє свідків і Л. 128
 шлюб 3
- Сміт, Нейтан, д-р., 3
- Сміт, Сем'юел, 81, 91, 138
- Сміт, Тадеус, 21, 159, 173
- Сміт, Уільям, 39, 76, 401
- Сміт, Фредерік, 21, 174, 245–246, 248
- Снайдер, Джон, 331
- Сноу, Елайза Р., 455, 457
- Собака Джозефа Сміта 20, 243, 246
- Совість, свобода с., 348–350, 451
- Спасителі на Горі Сіон 415, 478–480.
Див. також Спасіння мертвих;
 Хрищення за мертвих
- Спасіння
 відданість у випробуваннях є необхідною для с. 231–232
 є перемоого над ворогами 212–213
 знання є необхідним для с. 211–213, 267–268
 одкровення є необхідним для с. 196
 пізнати с.—велика робота 270
 послух є необхідним для с. 164–165, 210–211
 свобода волі є необхідною для с. 214–215
 тіло є необхідним для с. 212–213
 храмові обряди є необхідними для с. 422–425
 хрищення є необхідним для с. 93–94, 221–223

Див. також План спасіння;
Целестіальне царство
Спасіння мертвих
Джозеф Сміт оголошує про с. xix,
24, 409, 478
досконаліми не можемо бути без
наших мертвих 482–483
забере багато часу 476
запечатувальна сила і с. 312–314
Ісус Христос організовує духів
411–412, 415, 480
Ісус Христос уможливив с. 411–413
ланка, що поєднує, 482–483
місія Іллі і с. 478–483
обов'язок 414–415, 477–478,
481–483
смерть Алвіна Сміта і с. 407–409
спасителі на Горі Сіон 415,
478–480
справедливість Бога в с. 410–411,
413–414, 477–478
Див. також Запечатувальна сила;
Хрищення за мертвих
Співспадкоємці з Ісусом Христом
54–55, 67, 153, 222–223, 266–267,
409, 425
Спокута
воскресіння можливе завдяки с.
51–53
вчити всіх людей с. 152–154
діти викуплені завдяки с. 96–97,
177–179
мертві викуплені завдяки с.
411–413, 477
піднесення можливе завдяки с.
54–55, 221–223, 451
усі святі покладають на с. 50–51
Див. також Воскресіння; Ісус
Христос
Сполучені Штати, Конгрес, xix
Сполучені Штати, Президент. *Див.*
Президент Сполучених Штатів
Справедливість, досконала Божа,
410–411, 413–414, 477–478
Старійшина, Джозеф Сміт
висвячений на с., 139
Створення, розум не був с., 210–211
Стоуелл, Джосая, 8
Страждання. *Див.* Випробування
Ступені слави, три, 220–225
Судові процеси проти Джозефа
Сміта 16, 239–242

Т

Табір Сіону
доставляє запаси міссурійським
святим xvii, 456
зцілення Джозефа та Гайрума у Т.
492–494
марш Т. xvii, 18, 283–285, 289–292
навчання провідників під час Т.
18, 285, 289–290
розформування Т. xvii, 285
Тайті, євангелія проповідуються на Т.,
332
Тайлер, Деніел, 326
Таланти, розвиток наших т., 358–360
Тейлор, Джон
видання *Times and Seasons* і Т. 441
при організації Товариства
допомоги, 455
у в'язниці Картеджа 26, 466, 536,
541
Тейлор, Леонора Кеннон, 179
Телестіальне царство 224–225
Теннер, Джон, 275
Террестріальне царство 223–224
Тисячоліття 258–259
Титульна сторінка Книги Мормона
63–64, 117, 137–138
Тіла
Бог Батько й Ісус Христос мають
т. 43–44
є необхідними для щастя 212–213
злі духи не мають т. 212–213
Товариство допомоги
ангели є помічниками 460
благодійна організація 457–458
Джозеф Сміт повернув ключ 457
Емма Сміт є президентом Т. xx,
456–457, 459–460
милосердя сестер 460–461
навчання в Т. 459–460
організація Т. 455–456
провідники священства, підтримка,
457
спасає душі 459–460
Томпсон, Мерсі Філдінг, 365, 421
Традиції, хибні, 266–267
Троє свідків xv, 127–129, 304–305

У

Уайт, Лайман, 291, 355, 366
Уільямс, Фредерік Г., xvi, 27, 265, 273

Утлок, Харві, 76
 Утмер, Девід, 18, 118, 127–129, 138, 325, 483
 Утмер, Пітер, мол., 138, 151
 Утмер, Пітер, ст., xv, 10, 118, 138
 Утні, Елізабет Енн, 161, 338, 437, 457
 Утні, Ньюел К.
 бенкет в будинку У. 470
 дає благословення Джозефу Сміту 241
 Джозеф живе в будинку У. 161, 251
 живе у Джозефа 437
 запис у щоденнику про У. 465, 467–468
 знайомиться з Джозефом 160
 отримує ендаумент 420
 подорожує з Джозефом 241, 337–338
 Див. також Крамниця Ньюела К. Утні
 Уложення віри 443, 450–452
 Управляти, навчати правильних принципів, щоб у., 286–87. *Див. також* Церковні провідники
 Урім і Туммім
 використовувався у перекладі 9, 62, 64, 73, 118, 446–447
 забраний від Джозефа Сміта 9, 73
 земля стане У. 259
 показаний Трьом свідкам 127–129
 Учення і Завіти
 вивчення УЗ 66–68
 видання УЗ 14, 195
 не зраджуйте одкровень з УЗ 68, 378
 передмова до УЗ 194–195
 Переклад Джозефа Сміта й УЗ 209, 219–220
 перше видання УЗ xvii
 притча про закваску описує УЗ 304–305
 цінність УЗ 195
 Див. також Книга Заповідей; Писання

Ф

Фар-Уест, шт. Міссурі
 Джозеф Сміт у Ф. xviii, 17, 18, 343
 Джозефа Сміта заарештовано у Ф. 19, 339, 353–356, 454–455
 до Джозефа Сміта приходять міліціанти 343–344

святих переслідують і виганяють з Ф. xviii, 18–19, 353–356, 363, 375–376, 449
 святі оселяються у Ф. 18, 343, 449
 храм має бути побудовано у Ф. 18, 343, 419
 Фейетт, шт. Нью-Йорк
 Джозеф Сміт переїжджає до Ф. xv, 11, 159, 197
 Джозеф Сміт перекладає у Ф. xv, 10, 118
 перша конференція пройшла у Ф. xv, 139–140
 Троє свідків у Ф. xvi, 127–129
 філію організовано у Ф. 11
 Церкву організовано у Ф. xv, 10–11, 137–139, 447
 Фелпс, Уільям У., 195, 309, 403–405
 Філадельфія, шт. Пенсільванія, 151, 239
 Філдінг, Джозеф, 331
 Фоллетт, Кінг, 175
 Фордхем, Елайджа, 385–386

Х

Хвороба, зцілення від х. *Див.* Зцілення
 Хенкок, Мосая Л., 437–438
 Хенкс, Ноултон Ф., 332
 Хибні духи, розпізнання, 391–393.
 Див. також Духи, злі
 Хибні традиції 266–267
 Ходж, Абрахам С., 236
 Холера
 Джозеф і Гайрум Сміти зцілені від х. 492–494
 у Таборі Сіону 292
 Хорн, Мері Ізабелла, 179
 Храм у Наву
 будівництво хх, 22–24, 276–277, 280, 419–422, 513–515
 будівництво нового Х. 515
 десятина для будівництва 276–277
 ендаументи виконуються у Х. хх, 24, 419–420, 515
 знищення першого Х. 515
 ілюстрації 23, 418, 474, 514
 хрищення за мертвих виконуються в Х. хх, 24, 475–476
 Храми
 ендаумент дається у х. 421–425, 480, 513–515

збирання є необхідним для будівництва х. 422–423
 найбільші Божі благословення отримуються в х. 425–426
 обряди х. є необхідними для спасіння 422–425
 повнота Мелхиседекового священства отримується в х. 421–425
 святим заповідано будувати х. 421–422
 увага Джозефа Сміта до х. 419
 хрищення за померлих виконуються в х. 423–424, 480
Див. також Храмовий ендаумент
 Храми, побудовані або заплановані ділянка для х. в Інденденс, шт. Міссурі, xvi, 185, 419
 ділянка для х. у Фар-Уест, шт. Міссурі, 18, 343, 419
Див. також Кертлендський храм;
 Храм у Наву
 Храмовий ендаумент
 Бригам Янг виконує 24, 420, 515
 всі святі можуть отримати 421
 готує до Божої присутності 421, 422–425
 Джозеф Сміт виконує хх, 24, 419–420
 приводить нас до світла 421
 у храмах 421–425, 480, 513–515
 Христові якості, розвинення, 55–56, 357–358
 Хрищення
 в ім'я Ісуса Христа 93–96
 Гайрума і Сем'юела Смітів 92
 давні святі приймали х. 94–96
 дамба для х., знищена, 149
 Джозефа Сміта й Олівера Каудері xiv, 9, 81–82, 91–92
 Джозефа Сміта ст. 90, 92
 дітям не потрібно х. 96–97
 для піднесення 93–94, 221–223
 для членства в Церкві 154–155
 зануренням 93, 97, 451
 і дар Святого Духа 92, 97–99
 Ісуса Христа 82–83, 96
 Хрищення за мертвих
 ведення записів про х. 476
 виконувалися в храмах 423–424, 480
 дерев'яна купіль для х. хх, 24, 475–476

забере багато часу 476
 ланка, що поєднує, 482–483
 обов'язок і привілей 414–415, 478
 перші х. виконувалися в річках 24, 475
 проголошено хіх, 24, 409, 478
 уможливають ключі запечатування 312–313
Див. також Спасіння померлих

Ц

Царства слави 220–225. *Див. також*
 Целестіальне царство
 Царство Боже 81–86. *Див. також*
 Церква Ісуса Христа Святих
 Останніх Днів
 Целестіальне царство
 боги, піднесені будуть, 54, 222–223, 487, 537
 Божі закони готують до ц. 164–165
 вічний шлюб є необхідним для ц. 222, 485–487
 встояти віддано, щоб успадкувати ц. 232, 326, 360, 537
 діти спасенні в ц. 96–97
 для тих, хто не чув евангелії 409
 нагорода праведних жінок у ц. 460
 храм готує до ц. 424–425
 хрищення є необхідним для ц. 221–223
 хто матиме дітей в ц. 485–487
 хто успадкує ц. 155, 212, 221–223
 Церква Ісуса Христа Святих
 Останніх Днів
 Бог мусить вести Ц. 162
 вимоги до членства в Ц. 154–155
 відповідальність членів Церкви за Ц. 145–146, 518–521
 відступництво призводить до переслідувань 323–326
 єдність у Ц. 145, 276–281
 зростання Ц. по світу 107, 138, 143–145, 155–156, 303–305, 331–332, 368–369, 450
 Ісус Христос є головою Ц. 140–141
 назва Ц. xv, 11
 одкровення веде Ц. 196–197
 організація Ц. xv, 9–11, 92, 137–140, 447
 очищена від нечестя 74
 переслідування Ц. 377–378

Перше Президентство і
Дванадцятєро апостолів ведуть
Ц. 142–143
розвиток Ц., ніщо не може
зупинити, 143–145, 303–304,
368–369, 450
храми необхідні в Ц. 421
Церковні покликання, звеличення,
113
Церковні провідники
критика ц. п. веде до
відступництва 320–323
любов 289, 529–531
мудрість від Духа 287–289
навчають правильним принципам
286–287
не зведуть на манівці 325
підтримка ц. п. 200–201, 319–321,
325, 526–527
смирення ц. п. 287–289
Табір Сіону, провідництво
Джозефа Сміта в Т. С., 18,
283–286, 289–291

Ч

Червоноцегляна крамниця
ендаументи проводилися в Ч. хх,
24, 419–420
кабінет і підприємство Джозефа
Сміта в Ч. 429–431, 438, 525
Товариство допомоги
організовано в Ч. 455–456
УЗ 132 продиктовано в Ч. 485–487
Черевний тиф, Джозеф Сміт
заражається, хііі, 3
Чесність 269–270, 336, 357, 451
Чоловік 488–489. *Див. також*
Шлюб, вічний

Ш

Шерон, шт. Вермонт, хііі, 3, 444
Школа пророків хvii, 120, 131,
263–265
Школа старійшин 295–296
Шлюб
Джозефа Сміта ст. та Люсі Мак
Смітів 3
Джозефа та Емми Смітів хiv, 8, 61

Шлюб, вічний
Джозеф Сміт записує УЗ 132 хх,
24, 485–487
Джозеф Сміт навчав ш. 485–487
необхідний для найвишого ступеня
целестіального царства
222, 485–487
новий і вічний завіт ш. хх, 222,
485–487
чоловіки і жінки люблять одне
одного 488–489
Див. також Сім'я
Шлюб, множинний, хіі, 24

Щ

Щастя
праведність є необхідною для щ.
213
тіла є необхідними для щ. 212–213

Ю

Юда 321

Я

Янг, Бригам
веде святих до Іллінойсу 20, 375
виглядав як Джозеф Сміт 547
видіння Джозефа Сміта 100
виконує ендаументи 24, 420, 515
і *History of the Church* 568–569
місія до Англії 320–321, 332
отримує ендаумент 24, 420
підтримував Джозефа Сміта 319
працював в Кертлендському храмі
275
Президент Церкви 547
у день зцілення 386
у Таборі Сіону 286
учив щодо сучасних одкровень
199–200

“History of Lucy Smith, Mother of the
Prophet” 35
*History of the Church (Історія
Церкви)*
складання і публікація хіх, 560–563
публікація в *Times and Seasons*,
435–437

ЦЕРКВА
ІСУСА ХРИСТА
СВЯТИХ
ОСТАННІХ ДНІВ

